Strategisk plan inom den gemensamma jordbrukspolitiken

CCI-nr	2023SE06AFSP001
Namn på engelska	Strategic plan for the implementation of the common agricultural policy in Sweden 2023-2027
Namn på landets språk	SV - Strategisk plan för genomförande av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige 2023-2027
Version	7.2
Status	Antagen av kommissionen
Första året	2023
Sista året	2027
Stödberättigande från	1 jan. 2023
Stödberättigande till	31 dec. 2027
Kommissionsbeslutets nummer	C(2026)1674
Dag för kommissionens beslut	17 mars 2026
Berörd(a) fond(er)	EGFJ, EJFLU
Rapportera datum för skapande	17/03/2026 14:39

Innehållsförteckning

Typ av ändring 25
General information on the request for strategic amendment 25
Impact of of the strategic amendment to the plan on achieving the specific objectives 25
Type of strategic amendment 25
Detailed information on the individual changes contained in the request for strategic amendment 26
2.3 Målplan 26
An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended 26
Reasons that justify the strategic amendment 26
The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators 26
The impact of the strategic amendment on the financing plan 26
4.7.4 Bidragsnivå(er) som är tillämpliga på interventioner för landsbygdsutveckling 26
An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended 26
Reasons that justify the strategic amendment 26
The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators 26
The impact of the strategic amendment on the financing plan 26
5.3 DVKOR - Djurvälfärdsersättning för mjölkkor 27
An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended 27
Reasons that justify the strategic amendment 27
The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators 27
The impact of the strategic amendment on the financing plan 27
5.3 Miljöersättningar och icke-produktiva investeringar 27
An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended 27
Reasons that justify the strategic amendment 27
The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators 27
The impact of the strategic amendment on the financing plan 27
6 Finansieringsplan 6.1 Översikt 27
An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended 27
Reasons that justify the strategic amendment 27
The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators 27
The impact of the strategic amendment on the financing plan 28
Ändring notifierad 05/11/25: 4.7.3 Ytterligare gemensamma element för sektorspecifika interventioner, interventioner för landsbygdsutveckling eller gemensamma för både sektorsspecifika interventioner och interventioner för landsbygdsutveckling 28
An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended 28
Reasons that justify the strategic amendment 28
The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators 28
The impact of the strategic amendment on the financing plan 28
Ändring notifierad 05/11/2025: 5.3 Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft (INVKONK) 28
An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended 28
Reasons that justify the strategic amendment 28
The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators 28
The impact of the strategic amendment on the financing plan 28
Samråd med övervakningskommittén (artikel 124.4 d i förordning (EU) 2021/2115) 28
Datum 28
Övervakningskommitténs uttalande 28
Where applicable, notified other amendments than strategic amendments in accordance with Article 119(9), first subparagraph of Regulation (EU) 2021/2115 29
1 Strategisk förklaring 30
2 Behovsbedömning och interventionsstrategi, inklusive målplans- och kontextindikatorer 32
2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi 32
2.1.SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen 43

2.1.SO1.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 43
2.1.SO1.1.1 Styrkor 43
2.1.SO1.1.2 Svagheter 43
2.1.SO1.1.3 Möjligheter 43
2.1.SO1.1.4 Hot 43
2.1.SO1.1.5 Övriga kommentarer 44
2.1.SO1.2 Identifiering av behov 44
2.1.SO1.4 Interventionslogik 44
2.1.SO1.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 45
2.1.SO1.8 Val av resultatindikator(er) 45
2.1.SO1.9 Motivering av tilldelningen av medel 47
2.1.SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering 49
2.1.SO2.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 49
2.1.SO2.1.1 Styrkor 49
2.1.SO2.1.2 Svagheter 49
2.1.SO2.1.3 Möjligheter 49
2.1.SO2.1.4 Hot 49
2.1.SO2.1.5 Övriga kommentarer 50
2.1.SO2.2 Identifiering av behov 50
2.1.SO2.4 Interventionslogik 50
2.1.SO2.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 52
2.1.SO2.8 Val av resultatindikator(er) 52
2.1.SO2.9 Motivering av tilldelningen av medel 55
2.1.SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan 56
2.1.SO3.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 56
2.1.SO3.1.1 Styrkor 56
2.1.SO3.1.2 Svagheter 56
2.1.SO3.1.3 Möjligheter 56
2.1.SO3.1.4 Hot 56
2.1.SO3.1.5 Övriga kommentarer 56
2.1.SO3.2 Identifiering av behov 56
2.1.SO3.4 Interventionslogik 56
2.1.SO3.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 58
2.1.SO3.8 Val av resultatindikator(er) 58
2.1.SO3.9 Motivering av tilldelningen av medel 60
2.1.SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi 62
2.1.SO4.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 62
2.1.SO4.1.1 Styrkor 62
2.1.SO4.1.2 Svagheter 62
2.1.SO4.1.3 Möjligheter 62
2.1.SO4.1.4 Hot 62
2.1.SO4.1.5 Övriga kommentarer 62
2.1.SO4.2 Identifiering av behov 63
2.1.SO4.3 Identifiering av relevanta (delar av) nationella planer som härrör från de lagstiftningsinstrument som avses i bilaga XI till förordningen om GJP-planer och som har beaktats i behovsbedömningen för GJP-planerna för detta specifika mål 63
2.1.SO4.4 Interventionslogik 63
2.1.SO4.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 64
2.1.SO4.7 Planerar du ett GJP-bidrag till Life-programmet (endast för specifikt mål 4, 5 och 6) ..64

2.1.SO4.8 Val av resultatindikator(er) 64
2.1.SO4.9 Motivering av tilldelningen av medel 68
2.1.SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier 69
2.1.SO5.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 69
2.1.SO5.1.1 Styrkor 69
2.1.SO5.1.2 Svagheter 69
2.1.SO5.1.3 Möjligheter 69
2.1.SO5.1.4 Hot 69
2.1.SO5.1.5 Övriga kommentarer 69
2.1.SO5.2 Identifiering av behov 69
2.1.SO5.3 Identifiering av relevanta (delar av) nationella planer som härrör från de lagstiftningsinstrument som avses i bilaga XI till förordningen om GJP-planer och som har beaktats i behovsbedömningen för GJP-planerna för detta specifika mål 70
2.1.SO5.4 Interventionslogik 70
2.1.SO5.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 72
2.1.SO5.7 Planerar du ett GJP-bidrag till Life-programmet (endast för specifikt mål 4, 5 och 6) 72
2.1.SO5.8 Val av resultatindikator(er) 72
2.1.SO5.9 Motivering av tilldelningen av medel 75
2.1.SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap 77
2.1.SO6.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 77
2.1.SO6.1.1 Styrkor 77
2.1.SO6.1.2 Svagheter 77
2.1.SO6.1.3 Möjligheter 77
2.1.SO6.1.4 Hot 77
2.1.SO6.1.5 Övriga kommentarer 77
2.1.SO6.2 Identifiering av behov 78
2.1.SO6.3 Identifiering av relevanta (delar av) nationella planer som härrör från de lagstiftningsinstrument som avses i bilaga XI till förordningen om GJP-planer och som har beaktats i behovsbedömningen för GJP-planerna för detta specifika mål 78
2.1.SO6.4 Interventionslogik 78
2.1.SO6.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 79
2.1.SO6.7 Planerar du ett GJP-bidrag till Life-programmet (endast för specifikt mål 4, 5 och 6) 79
2.1.SO6.8 Val av resultatindikator(er) 79
2.1.SO6.9 Motivering av tilldelningen av medel 83
2.1.SO7 Locka och behålla unga jordbrukare och andra jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden 84
2.1.SO7.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 84
2.1.SO7.1.1 Styrkor 84
2.1.SO7.1.2 Svagheter 84
2.1.SO7.1.3 Möjligheter 84
2.1.SO7.1.4 Hot 84
2.1.SO7.1.5 Övriga kommentarer 84
2.1.SO7.2 Identifiering av behov 85
2.1.SO7.4 Interventionslogik 85
2.1.SO7.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 86
2.1.SO7.6 Planerar du ett GJP-bidrag till Erasmusprogrammet? 86
2.1.SO7.8 Val av resultatindikator(er) 86
2.1.SO7.9 Motivering av tilldelningen av medel 88

2.1.SO8 Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruksverksamhet, social inkludering och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet cirkulär bioekonomi och hållbart skogsbruk 89
2.1.SO8.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 89
2.1.SO8.1.1 Styrkor 89
2.1.SO8.1.2 Svagheter 89
2.1.SO8.1.3 Möjligheter 89
2.1.SO8.1.4 Hot 90
2.1.SO8.1.5 Övriga kommentarer 90
2.1.SO8.2 Identifiering av behov 90
2.1.SO8.4 Interventionslogik 90
2.1.SO8.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 91
2.1.SO8.8 Val av resultatindikator(er) 91
2.1.SO8.9 Motivering av tilldelningen av medel 94
2.1.SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens 95
2.1.SO9.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 95
2.1.SO9.1.1 Styrkor 95
2.1.SO9.1.2 Svagheter 95
2.1.SO9.1.3 Möjligheter 95
2.1.SO9.1.4 Hot 95
2.1.SO9.1.5 Övriga kommentarer 95
2.1.SO9.2 Identifiering av behov 95
2.1.SO9.4 Interventionslogik 96
2.1.SO9.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 97
2.1.SO9.8 Val av resultatindikator(er) 97
2.1.SO9.9 Motivering av tilldelningen av medel 99
2.1.XCO Det övergripande målet att modernisera sektorn genom att främja och utbyta kunskap, innovation och digitalisering i jordbruket och i landsbygdsområden samt uppmuntra sektorn att ta till sig dessa 100
2.1.XCO.1 Sammanfattning av SWOT-analysen 100
2.1.XCO.1.1 Styrkor 100
2.1.XCO.1.2 Svagheter 100
2.1.XCO.1.3 Möjligheter 100
2.1.XCO.1.4 Hot 100
2.1.XCO.1.5 Övriga kommentarer 100
2.1.XCO.2 Identifiering av behov 100
2.1.XCO.4 Interventionslogik 101
2.1.XCO.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet 101
2.1.XCO.8 Val av resultatindikator(er) 101
2.1.XCO.9 Motivering av tilldelningen av medel 103
2.2 Kontextindikatorer och andra värden som används för att beräkna målen 105
2.3 Målplan 106
2.3.1 Sammanfattande tabell 106
2.3.2 Planerade interventioner och resultat med en direkt och betydande koppling till resultatindikatorer 118
2.3.3 Samstämmighet med och bidrag till unionens mål för 2030 som fastställs i från jord till bord-strategin och i EU-strategin för biologisk mångfald 2030 118
3 Strategins samstämmighet och komplementaritet 122
3.1 En översikt över miljö- och klimatarkitekturen 122

3.1.1 En beskrivning av grundvillkorens övergripande bidrag till de särskilda miljö- och klimatrelaterade mål som anges i artikel 6.1 d, e och f 122
3.1.2 Översikt av komplementariteten mellan de relevanta basvillkoren enligt artiklarna 31.5 och 70.3, grundvillkor och de interventioner som är inriktade på miljö- och klimatmässiga mål 123
3.1.3 En förklaring till hur det större övergripande bidrag som fastställs i artikel 105 ska uppnås 130
3.1.4 En förklaring till hur miljö- och klimatarkitekturen i den strategiska GJP-planen är avsedd att bidra till att redan fastställda långsiktiga nationella mål som anges i eller som följer av de rättsakter som avses i bilaga XI. 137
3.1.5 I förekommande fall, GJP-bidrag till Life-projekt 141
3.2 Översikt över strategin för generationsskifte 141
3.2.1 I förekommande fall, GJP-bidrag till Erasmusprojekt 141
3.3 Förklaring av hur interventionerna inom ramen för kopplat inkomststöd enligt underavsnitt 1 avsnitt 3 kapitel II avdelning III är förenliga med ramdirektivet för vatten – 2000/60/EG 141
3.4 Översikt över målet om en rättvisare fördelning och ett effektivare och mer ändamålsenligt riktat inkomststöd 142
3.5 Översikt av sektorsspecifika interventioner 144
3.5.1 Frukt och grönsaker 144
3.5.2 Biodlingsprodukter 144
3.5.3 Vin 146
3.5.4 Humle 146
3.5.5 Olivolja och bordsoliver 146
3.5.6 Nöt- och kalvkött 146
3.5.7 Mjölk och mjölkprodukter 147
3.5.8 Får- och getkött 148
3.5.9 Proteingrödor 148
3.5.10 Sockerbetor 148
3.5.11 Övriga sektorer 148
3.6 Översikt av insatser som bidrar till att säkerställa en konsekvent och samordnad riskhantering, i förekommande fall 148
3.7 Samspel mellan nationella och regionala interventioner 148
3.7.1 I förekommande fall, en beskrivning av samspelet mellan nationella och regionala interventioner, inbegripet fördelningen av ekonomiska bidrag per intervention och per fond 148
3.7.2 I förekommande fall, om delar av den strategiska GJP-planen fastställs på regional nivå, hur interventionsstrategin säkerställer att dessa delar är samstämmiga och enhetliga i förhållande till de andra delarna i den strategiska planen som har fastställts på nationell nivå 148
3.8 En översikt av hur den strategiska GJP-planen bidrar till målet att förbättra djurs välbefinnande och minska den antimikrobiella resistensen enligt artikel 6.1 i, inbegripet basvillkor och komplementaritet 148
3.9 Förenkling och minskad administrativ börda 149
3.10 Grundvillkor 150
3.10.1 Huvudfråga: Klimatförändringar (begränsning av och anpassning till) 150
3.10.1.1 GAEC 1: Bevarande av permanent gräsmark på grundval av andelen permanent gräsmark i förhållande till jordbruksareal 150
3.10.1.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets skyldigheter (t.ex. system för förhandstillstånd och skyldighet avseende omställning) 150
3.10.1.1.2 Territoriellt tillämpningsområde (nationellt, regionalt, gårdsnivå, grupper av jordbruksföretag) 150
3.10.1.1.3 Referensandelens värde (inklusive beräkningsmetod) 150
3.10.1.1.4.Typ av berörda jordbrukare (alla jordbrukare med permanenta gräsmarker) 150
3.10.1.1.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 150
3.10.1.2 GAEC 2: Skydd av våt- och torvmark 150
3.10.1.2.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder 150
3.10.1.2.2 År för tillämpning av god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 150
3.10.1.2.3 Territoriellt tillämpningsområde och utsett område 151

3.10.1.2.4 Typ av berörda jordbrukare 151
3.10.1.2.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 151
3.10.1.2.6 Indication of the requirements for which payments will be provided, if any 151
3.10.1.3 GAEC 3: Förbud mot bränning av stubbåkrar, utom i händelse av växtskyddsskäl 151
3.10.1.3.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder 151
3.10.1.3.2 Territoriellt tillämpningsområde 151
3.10.1.3.3 Typ av berörda jordbrukare 151
3.10.1.3.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 151
3.10.2 Huvudfråga: Vatten 151
3.10.2.1 GAEC 4: Upprättande av buffertremsor längs vattendrag 151
3.10.2.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder 151
3.10.2.1.2 Minsta bredd på buffertremsorna (i meter) 151
3.10.2.1.3 Territoriellt tillämpningsområde, inbegripet en definition av vattendrag 151
3.10.2.1.4 Typ av berörda jordbrukare 152
3.10.2.1.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 152
3.10.3 Huvudfråga: mark (skydd och kvalitet) 152
3.10.3.1 GAEC 5: Jordbearbetning för att minska risken för markförsämring och erosion, även med beaktande av sluttningar 152
3.10.3.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder 152
3.10.3.1.2 Territoriellt tillämpningsområde (inklusive områden med erosionsrisker och sluttningar) 152
3.10.3.1.3 Typ av berörda jordbrukare 152
3.10.3.1.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 152
3.10.3.2 GAEC 6: Minimal marktäckning för att undvika barmark under de mest sårbara perioderna 152
3.10.3.2.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder (inbegripet den berörda perioden) 152
3.10.3.2.2 Territoriellt tillämpningsområde 153
3.10.3.2.3 Typ av berörda jordbrukare 153
3.10.3.2.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 153
3.10.3.3 GAEC 7: Växelbruk på åkermark förutom grödor som odlas under vatten 153
3.10.3.3.1 Sammanfattning av jordbruksmetoderna för växelbruk 153
3.10.3.3.2 Sammanfattning av jordbruksmetoder för diversifiering av grödor 154
3.10.3.3.3 Territoriellt tillämpningsområde 154
3.10.3.3.4 Typ av berörda jordbrukare 154
3.10.3.3.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet av det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (framför allt om medlemsstaten har valt diversifiering av grödor) 154
3.10.4 Huvudfråga: Biologisk mångfald och landskap (skydd och kvalitet) 155
3.10.4.1 GAEC 8: Bibehållande av landskapselement. Förbud mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod. Som ett alternativ, åtgärder för att undvika invasiva växtarter 155
3.10.4.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder 155
3.10.4.1.2 Territoriellt tillämpningsområde (tillämpligt för normen om ”minsta andel”) 156
3.10.4.1.3 Typ av jordbrukare som berörs 156
3.10.4.1.4 Beskrivning av bidraget till det huvudsakliga målet för metoden/normen 156
3.10.4.2 GAEC 9: Förbud mot omställning eller plogning av permanent gräsmark som utsetts som miljömässigt känslig permanent gräsmark i Natura 2000-områden 156
3.10.4.2.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder 156
3.10.4.2.2 Territoriellt tillämpningsområde 157

3.10.4.2.3 Typ av berörda jordbrukare 157
3.10.4.2.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 157
3.10.4.2.5 Indication of the requirements for which payments will be provided, if any 157
3.10.5 Ytterligare GAEC (om tillämpligt) 157
4 Delar som är gemensamma för flera interventioner 158
4.1 Definition och minimikrav 158
4.1.1 Jordbruksverksamhet 158
4.1.1.1 Definition av produktion 158
4.1.1.2 Definition av underhåll av jordbruksarealer 158
4.1.1.2.1 Underhållskriterier för åkermark 158
4.1.1.2.2 Underhållskriterier för permanenta grödor 158
4.1.1.2.3 Underhållskriterier för permanent gräsmark 158
4.1.2 Jordbruksareal 158
4.1.2.1 Delar av system för trädjordbruk när de etableras och/eller underhålls på jordbruksarealen 158
4.1.2.1.1 Delar av system för trädjordbruk i åkermark 158
4.1.2.1.2 Delar av system för trädjordbruk i permanenta grödor 158
4.1.2.1.3 Delar av system för trädjordbruk i permanent gräsmark 158
4.1.2.2 Åkermark 158
4.1.2.2.1 Andra synpunkter på definitionen av åkermark 158
4.1.2.3 Permanenta grödor 159
4.1.2.3.1 Definition av plantskolor 159
4.1.2.3.2 Definition av skottskog med kort omloppstid 159
4.1.2.3.3 Andra synpunkter på definitionen av permanenta grödor 159
4.1.2.4 Permanent gräsmark 159
4.1.2.4.1 Definition av gräs eller annat örtartat foder 159
4.1.2.4.2 Beslut om att använda kriteriet ”plöjning” i samband med klassificering av permanent gräsmark 159
4.1.2.4.3 Beslut om att använda kriteriet ”jordbearbetning” i samband med klassificering av permanent gräsmark 159
4.1.2.4.4 Beslut om att använda kriteriet ”återplantering med olika typer av gräs” i samband med klassificering av permanent gräsmark 159
4.1.2.4.5 Beslut om införande av andra arter såsom träd och/eller buskar som producerar djurfoder, förutsatt att gräs och annat örtartat foder fortfarande dominerar 159
4.1.2.4.6 Beslut om införande av andra arter, t.ex. buskar och/eller träd, som kan betas och/eller som producerar djurfoder, där gräs och annat örtartat foder traditionellt inte dominerar eller saknas i betesområden 159
4.1.2.4.7 The minimum period during which the land used to grow grasses or other herbaceous forage has not been included in the crop rotation of the holding 160
4.1.2.4.8 Decision not to classify into permanent grassland arable land used to grow grasses or other herbaceous forage, which was classified as arable lands on 1 January 2026 and has not been ploughed, or tilled, or reseeded with different grasses for a period referred to in section 4.1.2.4.7 or longer 160
4.1.2.4.9 Other comments relating to the definition of permanent grassland 160
4.1.2.5 Andra synpunkter på definitionen av jordbruksareal i allmänhet 160
4.1.3 Stödberättigande hektar 160
4.1.3.1 Kriterier för definition av att arealen främst används för jordbruksverksamhet, om arealen även används för annan verksamhet än jordbruksverksamhet 160
4.1.3.2 Kriterier för att säkerställa att jordbrukaren förfogar över marken 160
4.1.3.3 Period under vilken en areal måste uppfylla definitionen av ”stödberättigande hektar” 161
4.1.3.4 Beslut om att endast inkludera arealer som används för jordbruksverksamhet vartannat år 161

4.1.3.5 Beslut om införande av andra landskapselement (sådana som inte är skyddade enligt god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden), förutsatt att de inte är dominerande och inte avsevärt hämmar jordbruksverksamhetens prestation på grund av den areal de upptar 161
4.1.3.6 Beslut om att tillämpa fasta minskningskoefficienter för permanent gräsmark med utspridda icke stödberättigande element för att fastställa den stödberättigande arealen 161
4.1.3.7 Beslut om att behålla stödberättigandet för tidigare stödberättigade områden när de inte längre uppfyller definitionen av ”stödberättigande hektar” enligt artikel 4.4 a och b i förordningen om strategiska planer till följd av användningen av nationella system vars villkor är förenliga med de interventioner som omfattas av det integrerade system som avses i artikel 63.2 i den horisontella förordningen och som möjliggör produktion av produkter som inte omfattas av bilaga 1 genom paludikultur och som bidrar till målen i förordningen om strategiska planer 162
4.1.4 Aktiv jordbrukare 162
4.1.4.1 Kriterier för att identifiera personer som bedriver en miniminivå av jordbruksverksamhet 162
4.1.4.2 Beslut om att använda en negativ förteckning över annan verksamhet än jordbruksverksamhet som ett kompletterande verktyg 162
4.1.4.3 Beslut om att fastställa ett direktstödsbelopp på högst 5 000 euro enligt vilket jordbrukarna under alla omständigheter ska betraktas som ”aktiva jordbrukare”. 162
4.1.5 Unga jordbrukare 162
4.1.5.1 Övre åldersgräns 162
4.1.5.2 Villkor för att vara ansvarig för jordbruksföretaget. 162
4.1.5.3 Den utbildning eller de yrkesfärdigheter som krävs 163
4.1.5.4 Andra synpunkter på definitionen av unga jordbrukare 163
4.1.6 Ny jordbrukare 163
4.1.6.1 Villkor för att vara ansvarig för jordbruksföretaget för första gången 163
4.1.6.2 Den utbildning och de yrkesfärdigheter som krävs 163
4.1.7 Minimikrav för erhållande av direktstöd 163
4.1.7.1 Tröskelvärde 163
4.1.7.2 Förklaring 163
4.1.8 Andra definitioner som används i GJP-planen 164
4.2 Element relaterade till direktstöd 165
4.2.1 Beskrivning av hur stödrätterna fastställs, i förekommande fall, och av hur reserven fungerar 165
4.2.1.1 Stödrätter 165
4.2.1.2 Territorialisering 165
4.2.1.3 System för intern konvergens 165
4.2.1.4 Hur reserven fungerar 165
4.2.1.5 Regler för överföringar av stödrätter (i förekommande fall) 165
4.2.2 Minskning av direktstöd 165
4.2.2.1 Beskrivning av minskning av och/eller införande av tak för direktstöd 165
4.2.2.2 Avdrag av arbetskraftskostnader 166
4.2.2.3 Uppskattat resultat av minskningen av direktstöd och införande av tak för varje år 166
4.2.3 Tillämpning för medlemmar som är juridiska personer eller grupper/för grupper av anknutna juridiska personer (artikel 110) 166
4.2.4 Bidrag till riskhanteringsverktyg 167
4.3 Tekniskt bistånd 167
4.3.1 Mål 167
4.3.2 Omfattning och preliminär planering av verksamheter 167
4.3.3 Stödmottagare 168
4.3.4 Nivå 168
4.4 GJP-nätverk 168
4.4.1 Sammanfattande översikt och mål för det nationella GJP-nätverket, inbegripet aktiviteter för att stödja EIP och kunskapsflöden inom AKIS 168
4.4.2 Styrning, struktur och verksamhet avseende det nationella GJP-nätverket 169

4.5 Översikt över samordning, gränsdragning och komplementaritet mellan Ejflu och andra unionsfonder som är verksamma i landsbygdsområden 170
4.6 Finansieringsinstrument 173
4.6.1 Beskrivning av finansieringsinstrumentet 173
4.7 Gemensamma faktorer för interventionstyper på landsbygdsutvecklingsområdet 173
4.7.1 Förteckning över ej stödberättigande investeringar 173
4.7.2 Definition av landsbygdsområde och tillämplighet 174
4.7.3 Ytterligare gemensamma element för sektorsspecifika interventioner, interventioner för landsbygdsutveckling eller gemensamma för både sektorsspecifika interventioner eller interventioner för landsbygdsutveckling 174
4.7.4 Bidragsnivå(er) som är tillämpliga på interventioner för landsbygdsutveckling 176
5 Direktstöd, sektorsspecifika interventioner och interventioner för landsbygdsutveckling som specificeras i strategin 179
5.1 Direktstödsinterventioner 184
BISS(21) - Grundläggande inkomststöd för hållbarhet 184
GÅRD - Grundläggande inkomststöd/Gårdsstöd 184
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 184
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 184
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 184
4 Resultatindikator(er) 184
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 184
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 185
7 Stödintervall och stödbelopp 185
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 186
9 Efterlevnad av WTO:s krav 186
11 Planerade enhetsbelopp – definition 187
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 187
CRISS(29) - Kompletterande omfördelningsinkomststöd för hållbarhet 188
OMFÖR - Omfördelningsstöd 188
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 188
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 188
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 188
4 Resultatindikator(er) 188
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 188
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 188
7 Stödintervall och stödbelopp 189
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 189
9 Efterlevnad av WTO:s krav 189
11 Planerade enhetsbelopp – definition 191
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 191
CIS-YF(30) - Kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare 192
UNGA - Stöd till unga jordbrukare 192
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 192
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 192
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 192
4 Resultatindikator(er) 192
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 192
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 193
7 Stödintervall och stödbelopp 193
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 194
9 Efterlevnad av WTO:s krav 195
11 Planerade enhetsbelopp – definition 196
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 196
Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd 197
BLOM - Ersättning för blommande åker och fältkant 197

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 197
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 197
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....197
4 Resultatindikator(er).....197
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....197
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....199
7 Stödintervall och stödbelopp 200
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....201
9 Efterlevnad av WTO:s krav.....201
11 Planerade enhetsbelopp – definition.....202
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....202
EKO - Ersättning för ekologisk produktion 205
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 205
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 205
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....205
4 Resultatindikator(er).....205
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....206
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....207
7 Stödintervall och stödbelopp 208
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....208
9 Efterlevnad av WTO:s krav.....208
11 Planerade enhetsbelopp – definition.....210
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....210
MELLANFÅNGVÅR - Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage 212
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 212
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 212
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....212
4 Resultatindikator(er).....212
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....213
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....215
7 Stödintervall och stödbelopp 216
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....217
9 Efterlevnad av WTO:s krav.....217
11 Planerade enhetsbelopp – definition.....218
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....218
PRECISION - Ersättning för precisionsjordbruk planering.....220
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 220
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 220
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....220
4 Resultatindikator(er).....220
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....220
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....223
7 Stödintervall och stödbelopp 223
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....224
9 Efterlevnad av WTO:s krav.....224
11 Planerade enhetsbelopp – definition.....225
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....225
VALLODLING - Ersättning för vallodling.....226
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 226
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 226
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....226
4 Resultatindikator(er).....226
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....226
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....228

7 Stödintervall och stödbelopp 229
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen....229
9 Efterlevnad av WTO:s krav....229
11 Planerade enhetsbelopp – definition....230
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output....230
CIS(32) - Kopplat inkomststöd....231
NÖT - Nötkreatursstöd....231
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 231
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 231
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....231
4 Resultatindikator(er)....231
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....231
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer....232
7 Stödintervall och stödbelopp 232
8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen....233
9 Efterlevnad av WTO:s krav....236
11 Planerade enhetsbelopp – definition....237
12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output....237
5.2 Sektorsspecifika interventioner 239
Frukt och grönsaker....239
Planerade enhetsbelopp – definition....240
Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output....240
INVRE(47(1)(a)) - - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder....241
POFOU - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, forskning och utveckling - investering 241
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 241
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 241
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....241
4 Resultatindikator(er)....241
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....241
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....243
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....244
8 Efterlevnad av WTO:s krav....244
POKLIMAT - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - investeringar 246
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 246
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 246
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....246
4 Resultatindikator(er)....246
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....246
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....248
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....249
8 Efterlevnad av WTO:s krav....249
POKONK - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - investeringar....250
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 250
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 250
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....250
4 Resultatindikator(er)....250
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....250
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....252
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....252
8 Efterlevnad av WTO:s krav....252

POMILJÖ - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - investeringar 254
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 254
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 254
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....254
4 Resultatindikator(er)....254
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....254
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....256
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....257
8 Efterlevnad av WTO:s krav....257
POPLAN - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - investeringar....259
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 259
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 259
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....259
4 Resultatindikator(er)....259
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....259
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....261
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....261
8 Efterlevnad av WTO:s krav....261
POUTBUD -INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - investeringar....263
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 263
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 263
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....263
4 Resultatindikator(er)....263
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....263
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....265
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....265
8 Efterlevnad av WTO:s krav....265
POVÄRDE - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, höja produkternas kommersiella värde - investeringar 267
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 267
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 267
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....267
4 Resultatindikator(er)....267
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....267
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....269
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....269
8 Efterlevnad av WTO:s krav....269
ADVI1(47(1)(b)) - - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen 271
POKONK - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - rådgivning 271
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 271
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 271
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....271
4 Resultatindikator(er)....271
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....271
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....273
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....274
8 Efterlevnad av WTO:s krav....274

POMILJÖ - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - rådgivning 275
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 275
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 275
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 275
4 Resultatindikator(er) 275
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 275
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 277
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen 278
8 Efterlevnad av WTO:s krav 278
POPLAN - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - rådgivning 279
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 279
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 279
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 279
4 Resultatindikator(er) 279
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 279
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 281
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen 281
8 Efterlevnad av WTO:s krav 281
TRAINCO(47(1)(c)) - - utbildningsåtgärder, inbegripet handledning och utbyte av bästa metoder, särskilt med avseende på hållbara metoder för bekämpning av skadegörare och sjukdomar, hållbar användning av växtskyddsmedel och produkter för djurskydd, anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt användning av organiserade handelsplattformar och råvarubörser på plats och terminsmarknader 282
POKONK - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - utbildning 282
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 282
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 282
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 282
4 Resultatindikator(er) 282
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 282
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 284
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen 285
8 Efterlevnad av WTO:s krav 285
POMILJÖ - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - utbildning 286
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 286
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 286
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 286
4 Resultatindikator(er) 286
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 286
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 288
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen 288
8 Efterlevnad av WTO:s krav 288
PROMO(47(1)(f)) - - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna 290
POMARKNAD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker - marknadsföring och ökad konsumtion - kommunikation 290
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 290
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 290
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 290
4 Resultatindikator(er) 290

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....290
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....292
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....293
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....293
POUTBUD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - kommunikation.....294
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....294
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....294
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....294
4 Resultatindikator(er).....294
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....294
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....296
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....296
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....296
TRACE(47(1)(h)) - - åtgärder för spårbarhet- och certifieringssystem, särskilt kontroll av kvaliteten på produkter som säljs till slutkonsumenter.....297
POKONK - CERT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - certifiering.....297
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....297
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....297
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....297
4 Resultatindikator(er).....297
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....297
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....299
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....299
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....299
CLIMA(47(1)(i)) - - åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar.....300
POKLIMAT - KLIMAT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - klimat.....300
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....300
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....300
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....300
4 Resultatindikator(er).....300
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....300
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....302
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....302
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....302
HARIN(47(2)(i)) - - skörde- och produktionsförsäkring som bidrar till att trygga producenternas intäkter vid förluster förorsakade av naturkatastrofer, ogynnsamma väderförhållanden, sjukdomar eller skadedjursangrepp, samtidigt som det säkerställs att stödmottagarna vidtar nödvändiga riskförebyggande åtgärder.....304
PORISK - FÖRSÄKRING - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, krisförebyggande och riskhantering - försäkringslösningar.....304
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....304
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....304
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....304
4 Resultatindikator(er).....304
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....304
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....306
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....306
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....306
Biodlingsprodukter.....307
ADVIBEES(55(1)(a)) - - rådgivningstjänster, tekniskt bistånd, utbildning, information och utbyte av bästa metoder, inbegripet genom nätverk, för biodlare och biodlarorganisationer.....307
BIRÅDG - Stöd till biodlingssektorn, rådgivning och tekniskt stöd.....307

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 307
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 307
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....307
4 Resultatindikator(er).....307
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....307
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....308
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....310
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....310
9 Planerade enhetsbelopp – definition.....311
10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....311
INVAPI(55(1)(b)) - - investeringar i materiella och immateriella tillgångar samt andra åtgärder 313
BIANDRA - Stöd till biodlingssektorn, andra åtgärder 313
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 313
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 313
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....313
4 Resultatindikator(er).....313
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....313
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....314
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....315
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....315
9 Planerade enhetsbelopp – definition.....316
10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....316
ACTLAB(55(1)(c)) - - åtgärder till stöd för laboratorier som utför analyser av biodlingsprodukter, förluster av bin eller produktivitetsminskning samt ämnen som kan vara giftiga för bin.....318
BIANALYS - Stöd till biodlingssektorn, analyser.....318
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 318
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 318
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....318
4 Resultatindikator(er).....318
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....318
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....319
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....320
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....320
9 Planerade enhetsbelopp – definition.....321
10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....321
COOPAPI(55(1)(e)) - - samarbete med specialiserade organ för genomförandet av forskningsprogram om biodling och biodlingsprodukter.....323
BIFORSK - Stöd till biodlingssektorn, tillämpad forskning.....323
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 323
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 323
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....323
4 Resultatindikator(er).....323
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....323
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....324
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen.....325
8 Efterlevnad av WTO:s krav.....325
9 Planerade enhetsbelopp – definition.....326
10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....326
PROMOBEES(55(1)(f)) - - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet marknadsövervakningsåtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att höja konsumenternas medvetenhet om biodlingsprodukters kvalitet.....328
BIMARKNAD - Stöd till biodlingssektorn, marknadsföring 328
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 328
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 328

3 Behov som tillgodoses genom interventionen....328
4 Resultatindikator(er)....328
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....328
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....329
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....330
8 Efterlevnad av WTO:s krav....330
9 Planerade enhetsbelopp – definition....331
10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output....331
ACTQUAL(55(1)(g)) - - åtgärder för att höja produktkvaliteten....333
BIKVAL - Stöd till biodlingssektorn, produktkvalitet....333
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension....333
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål....333
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....333
4 Resultatindikator(er)....333
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....333
6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....334
7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen....335
8 Efterlevnad av WTO:s krav....335
9 Planerade enhetsbelopp – definition....336
10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output....336
5.3 Interventioner för landsbygdsutveckling....337
ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden....337
BETE - Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement....337
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension....337
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål....337
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....337
4 Resultatindikator(er)....337
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....337
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer....342
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....343
8 Information om stadsstödsgranskningen....344
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen....344
10 Efterlevnad av WTO:s krav....345
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention....345
12 Planerade enhetsbelopp – definition....346
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output....347
DVFÅR - Djurvälfärdsersättning för får....351
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension....351
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål....351
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....351
4 Resultatindikator(er)....351
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande....351
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer....354
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder....355
8 Information om stadsstödsgranskningen....355
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen....355
10 Efterlevnad av WTO:s krav....355
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention....356
12 Planerade enhetsbelopp – definition....357
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output....357
DVKOR - Djurvälfärdsersättning för mjölkkor....359
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension....359
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål....359
3 Behov som tillgodoses genom interventionen....359
4 Resultatindikator(er)....359

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....359
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....360
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....361
8 Information om stadsstödsgranskningen.....362
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....362
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....362
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....362
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....363
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....363
DVSUGGOR - Djurvälfärdsersättning för suggor.....365
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....365
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....365
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....365
4 Resultatindikator(er).....365
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....365
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....367
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....368
8 Information om stadsstödsgranskningen.....368
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....368
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....369
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....369
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....370
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....370
FÄBOD - Ersättning för fäbodar.....372
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....372
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....372
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....372
4 Resultatindikator(er).....372
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....372
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....375
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....375
8 Information om stadsstödsgranskningen.....376
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....376
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....377
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....377
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....378
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....378
HOTRAS - Ersättning för hotade husdjursraser.....381
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....381
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....381
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....381
4 Resultatindikator(er).....381
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....381
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....382
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....383
8 Information om stadsstödsgranskningen.....383
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....384
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....384
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....384
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....385
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....385
LANTRASFÖR - Stöd till lantrasföreningar.....388
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension.....388
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål.....388
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....388

4 Resultatindikator(er) 388
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 388
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 390
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 391
8 Information om stadsstödsgranskningen 392
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 392
10 Efterlevnad av WTO:s krav 393
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 393
12 Planerade enhetsbelopp – definition 394
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 394
VÅTMARK - Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar 396
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 396
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 396
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 396
4 Resultatindikator(er) 396
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 396
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 398
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 398
8 Information om stadsstödsgranskningen 399
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 399
10 Efterlevnad av WTO:s krav 399
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 400
12 Planerade enhetsbelopp – definition 401
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 402
ZON - Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner 405
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 405
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 405
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 405
4 Resultatindikator(er) 405
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 405
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 406
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 407
8 Information om stadsstödsgranskningen 408
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 408
10 Efterlevnad av WTO:s krav 408
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 408
12 Planerade enhetsbelopp – definition 409
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 409
ANC(71) - Naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar 411
LFA - Kompensationsstöd 411
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 411
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 411
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 411
4 Resultatindikator(er) 411
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 411
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 417
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 417
8 Information om stadsstödsgranskningen 420
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 420
10 Efterlevnad av WTO:s krav 420
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 421
12 Planerade enhetsbelopp – definition 422
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 422
INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning 424
INVBEVATTN - Investeringsstöd för bevattningsdammar 424

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 424
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 424
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....424
4 Resultatindikator(er).....424
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....424
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....425
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....425
8 Information om stadsstödsgranskningen 426
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....426
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....426
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....427
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....428
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....428
INVDIV - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet 430
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 430
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 430
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....430
4 Resultatindikator(er).....430
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....430
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....432
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....432
8 Information om stadsstödsgranskningen 432
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....433
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....433
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....433
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....434
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....434
INVFÖR - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter.....436
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 436
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 436
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....436
4 Resultatindikator(er).....436
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....436
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....438
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....438
8 Information om stadsstödsgranskningen 438
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....439
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....439
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....439
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....440
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....440
INVKALK - Investeringsstöd för täckdikning med kalkfilterdike 442
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 442
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 442
3 Behov som tillgodoses genom interventionen.....442
4 Resultatindikator(er).....442
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.....442
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer.....443
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder.....443
8 Information om stadsstödsgranskningen 444
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen.....444
10 Efterlevnad av WTO:s krav.....444
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention.....444
12 Planerade enhetsbelopp – definition.....445
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output.....445

INVKONK - Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft 447
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 447
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 447
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 447
4 Resultatindikator(er) 447
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 447
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 450
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 450
8 Information om stadsstödsgranskningen 452
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 452
10 Efterlevnad av WTO:s krav 452
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 452
12 Planerade enhetsbelopp – definition 453
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 454
INVVATTEN - Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder 457
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 457
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 457
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 457
4 Resultatindikator(er) 457
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 457
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 459
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 459
8 Information om stadsstödsgranskningen 460
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 461
10 Efterlevnad av WTO:s krav 461
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 461
12 Planerade enhetsbelopp – definition 462
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 462
INSTAL(75) - Etablering av unga jordbrukare och nya jordbrukare samt nyetablering av landsbygdsföretag 465
START - Startstöd 465
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 465
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 465
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 465
4 Resultatindikator(er) 465
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 465
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 466
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 466
8 Information om stadsstödsgranskningen 467
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 467
10 Efterlevnad av WTO:s krav 467
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 467
12 Planerade enhetsbelopp – definition 468
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 468
COOP(77) - Samarbete 470
EIP - Innovationsstöd inom EIP-Agri 470
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 470
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 470
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 471
4 Resultatindikator(er) 471
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 471
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 474
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 474
8 Information om stadsstödsgranskningen 476
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 476

10 Efterlevnad av WTO:s krav 476
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 476
12 Planerade enhetsbelopp – definition 477
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 478
LEADER - Stöd till Leader 480
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 480
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 480
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 480
4 Resultatindikator(er) 480
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 481
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 483
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 483
8 Information om stadsstödsgranskningen 487
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 487
10 Efterlevnad av WTO:s krav 487
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 488
12 Planerade enhetsbelopp – definition 489
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 491
SAM - Stöd till samarbete 493
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 493
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 493
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 494
4 Resultatindikator(er) 495
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 495
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 498
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 498
8 Information om stadsstödsgranskningen 499
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 500
10 Efterlevnad av WTO:s krav 500
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 500
12 Planerade enhetsbelopp – definition 501
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 502
KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning 504
KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling 504
1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension 504
2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål 504
3 Behov som tillgodoses genom interventionen 504
4 Resultatindikator(er) 505
5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande 505
6 Identifiering av relevanta grundfaktorer 512
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder 512
8 Information om stadsstödsgranskningen 514
9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen 514
10 Efterlevnad av WTO:s krav 514
11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention 514
12 Planerade enhetsbelopp – definition 516
13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output 517
6 Finansieringsplan 521
6.1 Översikt 521
6.2 Detaljerad finansiell information och uppdelning per intervention och planering av output 523
6.2.1 Direktstöd 523
6.2.2 Sektorsstöd 527
6.2.3 Landsbygdsutveckling 528
7 Styrnings- och samordningssystem 547
7.1 Angivelse av styrande organ och samordningsorgan samt kontrollorgan 547

7.2 Beskrivning av övervaknings- och rapporteringsstrukturen....549
7.3 Information om kontrollsystemet och påföljder....550
7.3.1 IAKS – det integrerade administrations- och kontrollsystemet....550
7.3.1.1 Alla delar av IAKS enligt [den horisontella förordningen] har inrättats och används från och med den 1 januari 2023....550
7.3.1.1.1 System för identifiering av jordbruksskiften (LPIS)....550
7.3.1.1.2 Ett geospatialt och ett djurbaserat ansökningssystem....551
7.3.1.1.3 Tillämpar du ett system för automatiska anspråk (i den mening som avses i artikel 65.4 f i den horisontella förordningen)?....551
7.3.1.1.4 Arealövervakningssystem....551
7.3.1.1.5 Kontroll- och sanktionssystem....551
7.3.1.1.5.1 Beskrivning av kontroll- och sanktionssystem(en) för IAKS-insatser....551
7.3.1.1.6 System för identifiering och registrering av stödrätter, i förekommande fall....551
7.3.1.1.7 System för identifiering och registrering av djur i den mening som avses i artikel 65.4 c [artikel 66.1 g i den horisontella förordningen]....552
7.3.2 Icke-IAKS....552
7.3.2.1 Kort beskrivning av sanktionssystemet för icke-IAKS-interventioner i enlighet med principerna om effektivitet, proportionalitet och avskräckande verkan....552
7.3.2.2 Kort beskrivning av kontrollsystemet för icke-IACS (kontrollmetoder, korskontroller, hållbarhet för investeringar och relaterade efterhandskontroller m.m.)....552
7.3.2.3 Regler om offentlig upphandling?....554
7.4 Villkorlighet....554
7.4.1 Kontrollsystem för grundvillkor....554
7.4.1.1 Beskrivning av kontrollsystemet för grundvillkor....554
7.4.1.2 Typer av kontroller....555
7.4.2 Sanktionssystem för grundvillkor....556
7.4.2.1 Beskrivning av sanktionssystemet för grundvillkor....556
7.4.2.2 Definition och tillämpning av ”upprepning” (beräkning och tidsintervall):....556
7.4.2.3 Definition och tillämpning av ”avsiktlighet”....556
7.4.3 Angivelse av tillämpningen av ett förenklat kontrollsystem för småbrukare....557
7.4.4 Behöriga kontrollorgan som ansvarar för kontroller av villkorsstandarder och föreskrivna verksamhetskrav....558
7.5 Sociala grundvillkor....561
7.5.1 Beskrivning av kontrollsystemet för sociala grundvillkor....561
7.5.2 Beskrivning av sanktionssystemet för sociala grundvillkor....561
8 Modernisering: Kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket och digitalisering....563
8.1 Kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket....563
8.1 Övergripande planerad organisation av det förbättrade kunskaps- och innovationssystemet inom jordbruket....563
8.2 Beskrivning av hur rådgivningsnätverk, forskningsnätverk och GJP-nätverk kommer att samarbeta inom ramen för kunskaps- och innovationssystemet inom jordbruket (artikel 114 a ii)...566
8.3 Beskrivning av hur jordbruksrådgivare organiseras enligt kraven i artikel 15.2, 15.3 och 15.4..567
8.4 Beskrivning av hur innovationsstöd tillhandahålls enligt artikel 114 a ii....568
8.5 Digitaliseringsstrategi (artikel 114 b)....568
Bilagor....571
Bilaga I om en förhandsutvärdering och en strategisk miljöbedömning enligt direktiv 2001/42/EG....571
1. Sammanfattning av förhandsutvärderingsprocessen och resultaten....571
2. Rekommendationer i förhandsutvärderingen och den strategiska miljöbedömningen och hur de har åtgärdats....578
3. Förhandsutvärderingsrapport....597
4. Strategisk miljöbedömningsrapport....597
Bilaga II om en swot-analys....597
Bilaga III om samråd med berörda parter....597
Bilaga IV om grödspecifikt stöd för bomull (i förekommande fall)....597
Bilaga V om ytterligare nationell finansiering som ges inom ramen för den strategiska GJP-planen...598

Nationellt ekonomiskt stöd inom sektorn för frukt och grönsaker enligt förordning (EU) 2021/2115..599
Bilaga VI om nationellt övergångsstöd (i förekommande fall)....601
a) Den årliga sektorsspecifika finansieringsramen för varje sektor inom vilken nationellt övergångsstöd beviljas....601
b) I förekommande fall, den högsta stödnivån per enhet för varje år under perioden....601
c) I förekommande fall, information angående ändring av referensperioden i enlighet med artikel 147.2 andra stycket....601
d) En kort beskrivning av hur det nationella övergångsstödet kompletterar interventioner inom ramen för den strategiska GJP-planen....601
Annan bilaga: Överensstämmelse med och bidrag till unionsmålen för 2030....601
Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att minska förlusterna av näringsämnen med 50 % samtidigt som det säkerställs att markbördigheten inte försämras....601
Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att 10 % av jordbruksarealen ska innehålla landskapselement med stor mångfald....601
Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att 25 % av EU:s jordbruksmark ska avsättas för ekologiskt jordbruk....601
Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att minska den totala användningen av och risken med kemiska bekämpningsmedel och användningen av farligare bekämpningsmedel med 50 %....601
Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att minska försäljningen av antimikrobiella medel för produktionsdjur och inom vattenbruket med 50 %....602
Nationellt bidrag till EU:s mål för 2025 om utbyggnad av snabbt bredbandsinternet på landsbygden för att uppnå målet om hundraprocentig åtkomst....602
DOKUMENT....603

Typ av ändring

Strategic Amendment

General information on the request for strategic amendment

Impact of of the strategic amendment to the plan on achieving the specific objectives

Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken (den strategiska planen) har varit gällande under två och ett halvt års tid och den har ändrats fem gånger.

Regeringen har gjort en uppföljning och mindre översyn av den strategiska planens innehåll och genomförande, i syfte att identifiera behov av nödvändiga justeringar för att genomförande ska vara fortsatt effektivt och ändamålsenligt, samtidigt som hänsyn tas till företagens och administra-tionens behov av stabilitet under en planperiod. Vissa av ändringarna följer av EU-kommissionens förenklingspaket (Interinstitutional File: 2025/0236 (COD)) med ändringar av förordningen om strategiska planer för CAP (EU 2021/2115).

Effekten av ändringarna av planen förväntas förbättra eller inte påverka möjligheterna att uppnå de specifika målen, se även under detaljerad information.

Aktuell begäran om ändring omfattar följande:

- Åtagandeperioden för miljöersättningen skötsel av våtmarker föreslås från år 2026 kortas till tre år då det saknas möjlighet att ingå finansiella åtaganden efter 2029 (N+2). Ändringen är notifierad enligt regelverket som gällde fram tom 31 dec 2025.
- Ändrad metod för beräkning av målvärden för resultatindikatorerna R.36 och R.37 inom stödet för unga jordbrukare medför en höjning av målvärdena. Bakgrunden är EU-kommissionens beslut att ändra riktlinjerna för hur dessa indikatorer ska beräknas.
- Höjd ersättningsnivå från 40 procent till 50 procent för unga i de fyra nordligaste länen (Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland) inom delar av investeringsstödet för konkurrenskraft (INVKONK 1–4, dvs. stöd till stallar och inhysningssystem, växthus och odlingstunnlar, torkning och lagring samt energiskog och täckdikning). Ändringen är notifierad enligt regelverket som gällde fram tom 31 dec 2025.
- Höjd ersättningsnivå från 30 procent till 40 procent för investeringsstöd 4 (INVKONK 4) gällande energiskog och täckdikning för unga i landets samtliga län förutom Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. Ändringen är notifierad enligt regelverket som gällde fram tom 31 dec 2025.
- Justeringar med anledning av EU-kommissionens förenklingspaket omfattar:
    - Förstärkt djurvälfärdsersättning för mjölkkor med nytt villkor om att uppfylla den nationella lagstiftningen om betesgång och höjd ersättningsnivå om 1 000 SEK per djurenhet.
    - 564 miljoner kronor tillförs budgeten för den strategiska planen vilket medför att finansieringsandelar påverkas för flera stöd. 542 miljoner kronor fördelas till förstärkt djurvälfärdsersättning för mjölkkor och 22 miljoner fördelas till tekniskt stöd.

Type of strategic amendment

☐Strategic amendments introducing new interventions or deleting interventions from the CAP Strategic Plans

☑Strategic amendments that lead to changes of milestones or targets under the result indicators which are marked with ‘PR’ in Annex I of Regulation (EU) 2021/2115

☐Strategic amendments related to Article 17(5), Article 88(7), Articles 92 to 98 or Article 103(1),(5) and (6) of Regulation (EU) 2021/2115

☑Strategic amendments of the target and financial plans in the CAP Strategic Plan referred to in Article 112, including amendments to the contribution from EAFRD to InvestEU referred to in Article 81, amendments to the EAFRD total contribution to each type of intervention for the entire period covered by

the CAP Strategic Plan or amendments related to the EAFRD contribution rates referred to in Article 91 of Regulation (EU) 2021/2115

Changes to the following elements referred to in Article 6(1) of Commission Delegated Regulation (EU) …/….)

☐Changes due to emergency measures necessary to address natural disasters, catastrophic events or adverse climatic events formally recognized as such by the competent national public authority, or modifications due to a significant and sudden change in the socioeconomic conditions of the Member State

☐Changes necessary following changes to Union legislation, or changes necessary following decisions of the Courts of the European Union

☐Changes following exceptional measures adopted pursuant to Articles 219, 220 or 221 of Regulation (EU) No 1308/2013

☐Changes necessary due to introduction or modification of financial instruments referred to in Article 58 of Regulation (EU) 2021/1060

☐Changes due to an automatic decommitment for the CAP Strategic Plans referred to Article 34 of Regulation (EU) 2021/2116

☐Notified amendments to which the Commission objected in accordance with Article 119(9), third subparagraph of Regulation (EU) 2021/2115

Detailed information on the individual changes contained in the request for strategic amendment

2.3 Målplan

An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended

2.3 Målplan

Reasons that justify the strategic amendment

Målvärdena ändras efter att EU-kommissionen ändrat hur beräkningen ska göras.

The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators

Målen för indikatorerna R.36 och R.37 höjs.

The impact of the strategic amendment on the financing plan

Finansieringsplanen påverkas inte av den begärda ändringen.

4.7.4 Bidragsnivå(er) som är tillämpliga på interventioner för landsbygdsutveckling

An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended

4.7.4 Bidragsnivå(er) som är tillämpliga på interventioner för landsbygdsutveckling

Reasons that justify the strategic amendment

Finansieringsandelarna påverkas av att 564 miljoner kronor tillförs budgeten för den strategiska planen vid förstärkningen av djurvälfärdsersättning för mjölkkor samt tekniskt stöd. Medfinansieringen från EU minskar därför procentuellt sett för miljöersättningar och icke-produktiva investeringar.

The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators

Mål och indikatorer påverkas inte av den begärda ändringen.

The impact of the strategic amendment on the financing plan

Finansieringsplanen påverkas eftersom medfinansieringen från EU minskar procentuellt sett för miljöersättningar och icke-produktiva investeringar. Ändringar görs för respektive år samt mellan delposter, men det totala anslaget från EU påverkas inte.

5.3 DVKOR - Djurvälfärdsersättning för mjölkkor

An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended

5.3 DVKOR - Djurvälfärdsersättning för mjölkkor

Reasons that justify the strategic amendment

I det ändrade regelverket i det så kallade förenklingspaketet (Interinstitutional File: 2025/0236 (COD)) framgår att medlemsstaterna kan ge stöd för nationell lagstiftning utöver EU-kraven. Detta ska bland annat gälla för djurvälfärd.

I befintlig djurvälfärdsersättning till mjölkkor genomförs en utökning av villkor som innebär att mjölkkor ska hållas på bete enligt svensk djurskyddslagstiftning. Utökningen kommer att gälla från och med 2026. Samtidigt höjs ersättningsnivån.

Betesgång är ett nationellt krav enligt svensk författning utöver EU-lagstiftningen som kan ha påverkan på konkurrensvillkoren. Detta genom att djurägarna får högre kostnader för att exempelvis anordna drivvägar och förlorar intäkter genom minskad mjölkavkastning. Genom att kompensera för kostnader och inkomstbortfall som uppstår i samband med betesgång kan djurhållarna i Sverige ges stärkta förutsättningar för en lönsam och konkurrenskraftig produktion med de bibehållna mervärden som betesgång medför.

Syftet med ersättningen är att bibehålla djurvälfärden hos djur som primärt hålls för livsmedelsproduktion samt kompensera för det inkomstbortfall och kostnader som betesgång kan medföra.

The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators

Totala mål och indikatorer påverkas inte av den begärda ändringen.

The impact of the strategic amendment on the financing plan

Den övergripande finansieringsplanen påverkas genom budgettillskott och budgeten avseende djurvälfärdsersättning för mjölkkor ökar med 542 miljoner kronor.

5.3 Miljöersättningar och icke-produktiva investeringar

An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended

5.3 Miljöersättningar och icke-produktiva investeringar

Reasons that justify the strategic amendment

Anslag från EU ändras för miljöersättningar och icke-produktiva investeringar eftersom medfinansieringen från EU minskar procentuellt sett. Det totala anslaget från EU påverkas inte.

The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators

Mål och indikatorer påverkas inte.

The impact of the strategic amendment on the financing plan

Finansieringsplanen påverkas eftersom medfinansieringen från EU minskar procentuellt sett för miljöersättningar och icke-produktiva investeringar. Ändringar görs för respektive år samt mellan delposter, men det totala anslaget från EU påverkas inte.

6 Finansieringsplan 6.1 Översikt

An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended

6 Finansieringsplan 6.1 Översikt

Reasons that justify the strategic amendment

Finansieringsplanen ändras eftersom medfinansieringen från EU minskar procentuellt sett för miljöersättningar och icke-produktiva investeringar. Ändringar görs för respektive år samt mellan delposter, men det totala anslaget från EU påverkas inte.

The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators

Mål och indikatorer påverkas inte.

The impact of the strategic amendment on the financing plan

Finansieringsplanen påverkas eftersom medfinansieringen från EU minskar procentuellt sett för miljöersättningar och icke-produktiva investeringar. Ändringar görs för respektive år samt mellan delposter, men det totala anslaget från EU påverkas inte.

Ändring notifierad 05/11/25: 4.7.3 Ytterligare gemensamma element för sektorspecifika interventioner, interventioner för landsbygdsutveckling eller gemensamma för både sektorsspecifika interventioner och interventioner för landsbygdsutveckling

An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended

4.7.3 Ytterligare gemensamma element för sektorspecifika interventioner, interventioner för landsbygdsutveckling eller gemensamma för både sektorsspecifika interventioner och interventioner för landsbygdsutveckling

Reasons that justify the strategic amendment

Se notifiering

The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators

Se notifiering

The impact of the strategic amendment on the financing plan

Se notifiering

Ändring notifierad 05/11/2025: 5.3 Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft (INVKONK)

An indication of the part of the CAP Strategic Plan that is amended

5.3 Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft (INVKONK)

Reasons that justify the strategic amendment

Se notifiering

The impact of the strategic amendment on milestones, targets and indicators

Se notifiering

The impact of the strategic amendment on the financing plan

Se notifiering

Samråd med övervakningskommittén (artikel 124.4 d i förordning (EU) 2021/2115)

Datum

8 dec. 2025

Övervakningskommitténs uttalande

Övervakningskommittén för Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken har beretts möjlighet att yttra sig över regeringens förslag till ändringar i den strategiska planen, ändring nummer sex sedan starten 2023.

Övervakningskommittén har inga samlade invändningar mot förslaget. Jordbruksverket och regeringen uppmanas däremot att beakta inkomna synpunkter från enskilda medlemmar i kommittén i det fortsatta arbetet med att förvalta den strategiska planen.

Fyra organisationer har svarat. Hela Sverige ska leva har meddelat att man inte har några synpunkter. Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Ekologiska Lantbrukarna och Naturvårdsverket har lämnat synpunkter på ändringarna som rör processen generellt och förbättringar man önskar se kopplat till förslagen om investeringsstöd för ökad konkurrenskraft, utökad betesgång för mjölkkor samt att ekologiska lantbrukare anses uppfylla grundvillkor.

Where applicable, notified other amendments than strategic amendments in accordance with Article 119(9), first subparagraph of Regulation (EU) 2021/2115

Ej tillämpligt

1 Strategisk förklaring

Sveriges strategiska plan (SP) för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) speglar en fortsatt hög ambition för jordbrukspolitiken åren 2023–2027. Det handlar såväl om att öka produktivitet, lönsamhet och konkurrenskraft i sektorn som att prioritera djurens välfärd och en höjd ambition inom miljö- och klimatområdet. Syftet är också att bidra till utvecklingen inom Sveriges landsbygder, så att det går att bo och verka där.

Åtgärderna i SP ska bidra till att uppfylla det övergripande målet, de tre allmänna målen och de nio särskilda målen i GJP. I arbetet med det nationella genomförandet interagerar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. De tre hållbarhetsdimensionerna är odelbara och inbördes beroende av varandra. Vidare är en stärkt tydlighet och en överensstämmelse mellan olika politikområden ett utpekat horisontellt delmål i Agenda 2030 (FN:s globala utvecklingsmål) och ligger i linje med hela utformningen av agendan. Utöver detta har Sverige beslutat om andra mål, strategier och åtgärder som bidrar till att uppfylla målen i GJP. Exempel på sådana är Sveriges livsmedelsstrategi, de nationella miljömålen samt den sammanhållna landsbygdspolitiken. Det finns även en koppling till relevanta delar i olika internationella konventioner och åtaganden, exempelvis Parisavtalet, Europeiska landskapskonventionen och Agenda 2030. Den strategiska planen kan även bidra till att uppfylla målen i EU kommissionens långsiktiga vision för EU:s landsbygdsområden (COM (2021) 345).

Den gemensamma jordbrukspolitiken har under perioden 2014–2022 präglats av hög komplexitet med ett stort antal åtgärder, vilket har bidragit till svårigheter för både berörda myndigheter och stödmottagare och försvårat uppfyllelsen av målen för GJP. Förenkling och effektivisering av stöden och deras genomförande har därför varit viktigt i arbetet med att utforma åtgärder i SP.

Den strategiska planen har utarbetats i en transparent och öppen dialog med berörda intressenter (Annex III). Baserat på en analys av sektorns styrkor, svagheter, möjligheter och hot (Annex II) har behov identifierats i en behovsanalys. Baserat på behoven har därefter åtgärder utformats för den framtida jordbrukspolitiken. De behov som identifierats möts dock inte uteslutande med åtgärder inom GJP. Nationella åtgärder inom en rad områden är också viktiga för en positiv utveckling inom GJP:s målområden. t.ex. forskning och innovation, miljö-och klimat-, digitaliserings-, regional- och landsbygdspolitik. Sverige har också valt att lyfta ut vissa åtgärder som tidigare funnits i GJP, vilka fr.om. 2023 istället kommer hanteras nationellt (bl.a. bredband och kommersiell service), med syftet att förenkla stödhanteringen och undvika överlappning med parallella nationella stöd. Som ett led i detta har budgetmedel, totalt ca 4,3 miljarder kronor allokerats till nationella insatser (mestadels redan etablerade insatser) istället för att ytterligare förstärka den nationella medfinansieringen till pelare II. Från 2025 kompletteras den strategiska planen också med ett nationellt stöd för investeringar i minskade utsläpp av ammoniak och andra kväveföreningar. Åtgärder inom dessa områden kompletterar åtgärderna inom GJP och bidrar därigenom också till att uppfylla målen i GJP. Åtgärder som bidrar till det tvärgående målet redovisas även under de olika särskilda målen. Det handlar bl.a. om att stärka innovation, kompetensutveckling och samarbete, vilket ligger i linje med EU-kommissionens rekommendation för Sveriges strategiska plan (SWD/2020/390 final).

Behoven som ska mötas inom GJP har, utifrån de underliggande analyserna, prioriterats som låg, medel eller hög. Nivån på prioritering speglar ofta, men inte alltid, den finansiella allokeringen inom GJP. Ett behov kan ha prioriterats som högt eller medel medan en lägre nivå GJP-finansiering har reserverats. En medelprioritering (eller låg) kan bero på att det finns kompletterande nationella och riktade åtgärder (t.ex. rovdjursavvisande stängsel), generell långtgående lagstiftning (t.ex. djurvälfärd och arbetsmiljö) eller att kostnaden för att möta behovet är lågt (t.ex. hotade husdjursraser-genetisk mångfald). Ett behov kan vara prioriterat lågt eller medel men ändå nödvändigt att möta inom GJP vilket föranleder en finansiering på en högre nivå.

Under Allmänt mål 1 är behov högt prioriterade om att förbättra jordbrukets lönsamhet. ökad livsmedelsproduktion och stärkt konkurrenskraft. Lönsamheten är svag i jordbruket, där mjölkproduktionen är ryggraden. Mjölkproduktionen minskar i omfattning, bl.a. beroende på högre kostnader och en relativt svag kunskapskedja. Förutom direkta inkomststöd, produktionskopplat nötkreaturstöd och kompensationsbidrag är åtgärder för höjd kompetens, samarbetsprojekt, innovation och investeringar för ökad konkurrenskraft viktiga åtgärder. Denna prioritering ligger i linje med EU-kommissionens rekommendation för Sveriges strategiska plan.

Under Allmänt mål 2 är de behov högt prioriterade som stimulerar jordbrukets positiva miljöeffekter som kolinlagring, kunskap om hållbar produktion, biologisk mångfald, värdefulla gräsmarker mm. Den höjda miljö- och klimatambitionen som också kommer till uttryck i EU-kommissionens rekommendationer möts genom en rad åtgärder. Jämförelsevis stora insatser inom Allmänt mål 2 används för att ersätta för skötsel av naturbetesmarker, blommande ytor och för ekologisk produktion som alla är högt prioriterade och möter mål i den gröna given. Nya miljöersättningar i pelare I till fånggrödor, mellangrödor, vårbearbetning, vallodling och precisionsjordbruk är också viktiga för minskad negativ påverkan på klimat, vatten, luft och mark. Tillsammans med utökade krav på buffertzoner för bekämpningsmedel i GAEC 4 och utökade krav på marktäckning i GAEC 6 bidrar dessa insatser till ökad kolinlagring och minskad påverkan på vattenkvaliteten. Detsamma gäller olika stöd till miljöinvesteringar. Många åtgärder i GJP bidrar till förbättrad klimateffektivitet och klimatanpassning. Nationella stöd och nationell lagstiftning inom klimatområdet kompletterar GJP inom flera områden inom Allmänt mål 2, bl.a. för klimat och skogliga naturvärden.

Under Allmänt mål 3 är de behov högt prioriterade som bidrar till attraktivare landsbygder genom bl.a. stärkt affärsmässighet, innovationskraft och att stimulera generationsväxlingar. Ett relativt svagt innovationssystem i kombination med jordbrukets låga attraktionskraft och en hög åldersstruktur hämmar investeringsviljan och är några försvårande omständigheter. För att stärka landsbygdernas utveckling genomförs insatser inom och utom GJP, bland annat förstärks det nationella stödet till bredband och kommersiell service med ca 3 500 miljoner kronor. Åtgärderna möter också EU-kommissionens rekommendationer för Sveriges strategiska plan. Sveriges ambitioner för djurvälfärd är fortsatt höga.

2 Behovsbedömning och interventionsstrategi, inklusive målplans- och kontextindikatorer

2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
SO1BEHOV1	Säkerställa goda konkurrensvillkor	Hög	Ja	X									
SO1BEHOV2	Kompensera för sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader	Hög	Ja	X									
SO1BEHOV3	Hantera prissvängningar	Låg	Delvis	X									
SO1BEHOV4	Begränsa skadeverkningar av vilt	Medel	Delvis	X									
SO1BEHOV5	Stärka kompetensförsörjning genom kunskap hos nya svenskar	Ej prio	Nej	X									
SO1BEHOV6	Underlätta personalförsörjning inom jordbruket	Ej prio	Nej	X									
SO1BEHOV7	Jordbruket behöver vara attraktivt även för personer med högre utbildning	Ej prio	Nej	X									
SO1BEHOV8	Behövs fler konkurrenskraftiga alternativ till importerade insatsvaror	Ej prio	Nej	X									
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis		X								
SO2BEHOV2	Stärka affärsmässighet	Låg	Delvis		X								
SO2BEHOV3	Bygga rationella djurstallar	Hög	Ja		X								
SO2BEHOV4	Bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga	Medel	Delvis		X								
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis		X								
SO2BEHOV6	Primärledet behöver andra affärsmodeller och bättre insyn i marknaden	Ej prio	Nej		X								
SO2BEHOV7	Tillämpad forskning behövs för ett stärkt innovationssystem i sektorn	Ej prio	Nej		X								
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis			X							
SO4BEHOV1	Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar	Hög	Delvis				X						
SO4BEHOV2	Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen	Medel	Delvis				X						
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och	Medel	Delvis				X						

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	minska relativ påverkan på klimatet												
SO4BEHOV4	Icke hållbar konsumtion av animalier, särskilt importerade, behöver minska	Ej prio	Nej				X						
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis					X					
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis					X					
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja						X				
SO6BEHOV2	Bevara värdefulla gräsmarker	Hög	Delvis						X				
SO6BEHOV3	Bevara genetisk mångfald	Hög	Delvis						X				
SO6BEHOV4	Öka kompetens om biologisk mångfald	Hög	Delvis						X				
SO6BEHOV5	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis						X				
SO6BEHOV6	Biologisk mångfald inom skogsbruket	Ej prio	Nej						X				
SO6BEHOV7	Biologisk mångfald, rovdjur, rennäring och fäbodbruk behöver balanseras	Ej prio	Nej						X				
SO7BEHOV1	Underlätta generationsväxling	Hög	Ja							X			
SO7BEHOV2	Förbättra arbetsmiljön	Medel	Ja							X			
SO7BEHOV3	Fler utbildningsplatser behövs för att möta antalet sökande	Ej prio	Nej							X			
SO7BEHOV4	Arrendelagstiftningen påverkar markpriser och behöver förändras	Ej prio	Nej							X			
SO7BEHOV5	Skattelagstiftningen försvårar generationsväxlingen och behöver förändras	Ej prio	Nej							X			
SO8BEHOV1	Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna	Medel	Ja								X		
SO8BEHOV2	Stärka affärsmässighet på landsbygderna	Medel	Delvis								X		
SO8BEHOV3	Underlätta kapitalförsörjning på landsbygderna	Medel	Delvis								X		
SO8BEHOV4	Främja en attraktiv landsbygd	Hög	Delvis								X		
SO8BEHOV5	Ökat bostadsbyggande på landsbygderna	Ej prio	Nej								X		
SO8BEHOV6	Miljöeffekterna av transporter ska vägas mot förutsättningarna att bo och leva på landsbygderna	Ej prio	Nej								X		
SO8BEHOV7	Landsbygdsnormen ska lyftas som ett alternativ till staden	Ej prio	Nej								X		
SO9BEHOV1	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis									X	
SO9BEHOV2	Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa	Medel	Ja									X	
SO9BEHOV3	Konsumenterna ska kunna göra medvetna val av säkra	Ej prio	Nej									X	

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	livsmedel av hög kvalitet												
SO9BEHOV4	Behövs bättre kunskap om livsmedelskvalitet i förhållande till djurskydd och biologisk mångfald	Ej prio	Nej									X	
XCOBEHOV1	Kunskapssystemet AKIS	Hög	Delvis										X

SO1BEHOV1 - Säkerställa goda konkurrensvillkor

Jordbruket behöver goda konkurrensvillkor för att säkerställa en ökad lönsamhet, vilket är nödvändigt för ett livskraftigt och hållbart jordbruk, och för och att potentialen i svenskt jordbruk ska kunna tas till vara.

SO1BEHOV2 - Kompensera för sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader

För att säkerställa ett konkurrenskraftigt jordbruk i alla delar av Sverige behöver det ske en kompensation för kostnadsnackdelar orsakade av sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader.

SO1BEHOV3 - Hantera prissvängningar

Företagens kunskap och kompetens att hantera prissvängningar i jordbruksmarknaderna behöver öka.

SO1BEHOV4 - Begränsa skadeverkningar av vilt

De negativa konsekvenserna för jordbruket på grund av stora viltstammar behöver minska.

SO1BEHOV5 - Stärka kompetensförsörjning genom kunskap hos nya svenskar

Vi behöver fånga upp den kompetens och det nytänkande som kan finnas hos nya svenskar. Detta kan bidra till bättre kompetensförsörjning.

SO1BEHOV6 - Underlätta personalförsörjning inom jordbruket

Vi behöver se till att jordbruket kan hitta den personal som behövs, särskilt med tanke på att strukturomvandlingen innebär att en större andel av de som är sysselsatta inom sektorn är anställda istället för att driva egna gårdar.

SO1BEHOV7 - Jordbruket behöver vara attraktivt även för personer med högre utbildning

Vi behöver göra jordbruket attraktivt även för personer med högre utbildning som har alternativa karriärvägar

SO1BEHOV8 - Behövs fler konkurrenskraftiga alternativ till importerade insatsvaror

Vi behöver hitta fler och konkurrenskraftiga alternativ till importerade insatsvaror.

SO2BEHOV1 - Nyttja ny teknik och sprida kunskap

Utnyttja de möjligheter som ny kunskap, teknik och digitalisering kan skapa för att främja en ökad produktivitet och lönsamhet i svenskt jordbruk.

SO2BEHOV2 - Stärka affärsmässighet

Företagens kunskap och kompetens vad gäller affärsmässighet och företagsledning behöver utvecklas. Möjligheten till diversifiering bör tas tillvara.

SO2BEHOV3 - Bygga rationella djurstallar

Förutsättningarna för att bygga rationella stallar som möter krav på gott djurskydd och smittskydd, god djurhälsa, arbetsmiljö och en lönsam produktion behöver stärkas, samtidigt som behovet av att minska jordbrukssektorns belastning på mark, luft och vatten möts.

SO2BEHOV4 - Bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga

Jordbruksmarkens produktionsförmåga behöver bibehållas och utvecklas för en ökad lönsamhet och miljömässig hållbarhet.

SO2BEHOV5 - Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning

Utveckla ett starkt kunskapssystem som säkerställer en nära samverkan mellan jordbruket, rådgivningen och forskningen och därigenom uppnå en förbättrad produktivitet och en ökad lönsamhet i jordbruket.

SO2BEHOV6 - Primärledet behöver andra affärsmodeller och bättre insyn i marknaden

Vi behöver underlätta för primärledet både att korta livsmedelskedjan genom att hitta nya affärsmodeller, och att få bättre insyn i marknaden.

SO2BEHOV7 - Tillämpad forskning behövs för ett stärkt innovationssystem i sektorn

Vi behöver mer tillämpad forskning inom jordbruket, så att vårt starka kunskaps- och innovationssystem kommer till sin rätt inom sektorn.

SO3BEHOV1 - Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan

Jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan behöver stärkas genom utveckling av olika mervärdeskoncept och starka varumärken. Därigenom kan svenskt jordbruks mervärden föras tillbaka till jordbrukaren.

SO4BEHOV1 - Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar

Potentialen att lagra in kol i biomassa och i marken behöver nyttjas och växthusgasavgång från organogena jordar minska.

SO4BEHOV2 - Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen

Produktion och tillvaratagande av råvaror för produktion av förnybar energi behöver uppmuntras, liksom arbetet med att ersätta fossil energi med förnybar samt att effektivisera energianvändningen.

SO4BEHOV3 - Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet

Det finns behov av att underlätta för lantbruket att anpassa produktionen till effekterna av klimatförändringarna. Det finns också ett behov av att stärka jordbrukets möjligheter att minska klimatpåverkan per viktenhet producerad produkt.

SO4BEHOV4 - Icke hållbar konsumtion av animalier, särskilt importerade, behöver minska

Vi behöver uppmuntra till mer hållbar matkonsumtion. Det betyder bland annat att den totala animaliekonsumtionen behöver minska. Samtidigt har svenskt kött ofta mindre klimatpåverkan än importerat, så det är framför allt konsumtionen av importkött som bör minska.

SO5BEHOV1 - Minska belastning på mark, luft och vatten

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska jordbrukssektorns belastning på mark, luft och vatten på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft i sektorn.

SO5BEHOV2 - Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion

Fortsatt forskning, utveckling och rådgivning behövs för att ta fram och sprida kunskap om hur jord- och skogsbrukets miljö- och klimatarbete kan stärkas samtidigt som produktionen totalt sett ökar.

SO6BEHOV1 - Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd

I den allt mer intensivt brukade slättbygden behövs en balans mellan produktion och att bevara och förstärka förutsättningarna för jordbruksfåglar, vilda pollinatörer och andra arter samt kulturlandskapets värden i form av landskapselement och ekosystemtjänster.

SO6BEHOV2 - Bevara värdefulla gräsmarker

Både som foderresurs och för bibehållen och förstärkt biologisk mångfald, som inkluerar jordbruksfåglar, vilda pollinatörer, andra arter, habitat och landskapselement, behöver värdefulla gräsmarker skötas och bevaras såväl innanför som utanför Natura 2000.

SO6BEHOV3 - Bevara genetisk mångfald

Hotade lantraser och kultursorter behöver bevaras för att säkra den genetiska mångfalden för framtiden, trots att dessa har svårt att möta jordbrukets lönsamhetskrav.

SO6BEHOV4 - Öka kompetens om biologisk mångfald

Det finns ett behov av att öka kunskapen om hur biologisk mångfald kan främjas i jord- och skogsbruket och hur dess ekosystemtjänster kan bidra till produktionen.

SO6BEHOV5 - Öka ekologisk produktion

Underlätta för att öka den ekologiska produktionen.

SO6BEHOV6 - Biologisk mångfald inom skogsbruket

Vi behöver se till att skogsbruket inte hotar den biologiska mångfalden.

SO6BEHOV7 - Biologisk mångfald, rovdjur, rennäring och fäbodbruk behöver balanseras

Vi behöver hitta balansen mellan att bevara den biologiska mångfalden (inklusive rovdjuren) och att bevara rennäring och fäbodbruk.

SO7BEHOV1 - Underlätta generationsväxling

Det finns behov att underlätta för nya jordbrukare, renägare och andra företagare att etablera sig på marknaden. En underlättad generationsväxling är också viktig för att främja omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi.

SO7BEHOV2 - Förbättra arbetsmiljön

Arbetsmiljön inom jordbruket behöver förbättras och antalet arbetsrelaterade olyckor och dödsfall i jord- och skogsbruket behöver minska.

SO7BEHOV3 - Fler utbildningsplatser behövs för att möta antalet sökande

Vi behöver naturbruksskolor och KY-utbildningar på många platser i landet för att fånga upp det växande intresset för de gröna näringarna.

SO7BEHOV4 - Arrendelagstiftningen påverkar markpriser och behöver förändras

Vi behöver se över arrendelagstiftningen så att den inte har oönskade effekter på markpriserna.

SO7BEHOV5 - Skattelagstiftningen försvårar generationsväxlingen och behöver förändras

Vi behöver se över skattelagstiftningen för att underlätta generationsväxlingen och på så sätt förbättra innovationskraften på landsbygderna.

SO8BEHOV1 - Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna

För att främja utvecklingen av nya produkter och tjänster på de svenska landsbygderna så finns det behov att attrahera unga, välutbildade, entreprenöriella och innovativa personer att bosätta sig där och att verka därifrån.

SO8BEHOV2 - Stärka affärsmässighet på landsbygderna

Det finns behov att stärka affärsmässigheten och främja innovationskraften inom svenskt jordbruk (inklusive rennäringen) samt inom andra verksamheter på landsbygderna än jordbruk.

SO8BEHOV3 - Underlätta kapitalförsörjning på landsbygderna

Det finns behov att underlätta kapitalförsörjningen för jordbruksföretag (inklusive häst- och rennäringen) samt för små och mikroföretag i landsbygderna som inte bedriver jordbruksverksamhet. Det är en förutsättning för att fler företag ska etablera sig och verka i landsbygderna.

SO8BEHOV4 - Främja en attraktiv landsbygd

För att Sveriges landsbygder ska fortsätta utvecklas behöver människor vilja bo och verka där. Därför finns det ett behov att främja attraktiva boende och livsmiljöer och ideellt engagemang för landsbygderna. Det har även potential att främja besöksnäringen samt arbetskraftens mångfald.

SO8BEHOV5 - Ökat bostadsbyggande på landsbygderna

Vi behöver se till att brist på bostäder inte hämmar inflyttning till landsbygderna.

SO8BEHOV6 - Miljöeffekterna av transporter ska vägas mot förutsättningarna att bo och leva på landsbygderna

Vi behöver hitta en rimlig avvägning mellan behovet av att transporterna ska betala sina miljökostnader och att personer behöver kunna bo på landsbygderna.

SO8BEHOV7 - Landsbygdsnormen ska lyftas som ett alternativ till staden

Vi behöver lyfta landsbygdsnormen som ett alternativ till staden.

SO9BEHOV1 - Öka ekologisk produktion

Underlätta för att öka den ekologiska produktionen.

SO9BEHOV2 - Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa

Det finns behov att upprätthålla Sveriges goda djurvälfärd och djurhälsa.

SO9BEHOV3 - Konsumenterna ska kunna göra medvetna val av säkra livsmedel av hög kvalitet

Vi behöver fortsätta ge konsumenterna förutsättningar att göra medvetna val av säkra livsmedel av hög kvalitet.

SO9BEHOV4 - Behövs bättre kunskap om livsmedelskvalitet i förhållande till djurskydd och biologisk mångfald

Vi behöver bygga vidare på konsumenternas goda kunskaper om svenska livsmedels´ kvalitet så att de också inkluderar kollektiva nyttigheter (som biologisk mångfald och djurskydd).

XCOBEHOV1 - Kunskapssystemet AKIS

Kunskapssystemet AKIS är det nätverk av aktörer som på olika sätt arbetar med kunskap inom lantbrukssektorn. Delvis kan AKIS även omfatta kunskapsaktörer inom en bredare landsbygdsutveckling. Systemet stöds av olika insatser.

Behovsbedömning för särskilda geografiska områden, såsom de yttersta randområdena, bergsområden och öregioner.

Inte aktuellt för Sverige

Metod och kriterier för prioritering

SE har för prioritering av behoven använt nivåerna hög, medel och låg. Nivåerna redovisar prioritet att möta behovet inom GJP eller med liknande nationella åtgärder. Behoven i prioriteringarna sammanfaller med målen i GJP, andra EU-strategier, kommissionens rekommendationer till Sverige, nationella mål inom jordbrukspolitiken eller andra relevanta politikområden.

Hög: Behovet bedöms som helt nödvändigt att möta inom GJP eller med liknande nationella åtgärder. I de fall behovet inte möts fullt ut under perioden 2023–2027 kan det exempelvis bero på att behovet av åtgärder är mycket stort, att behovet sträcker sig under en längre period eller att en viss del av behovet möts av lagstiftning.

Medel: Behovet bedöms i viss omfattning nödvändigt att möta inom GJP eller liknande nationella åtgärder. Skälen till att möta behovet i viss omfattning kan bero på exempelvis utformningen av lagstiftning inom området, att behovet är stort eller att delar av behovet inte kräver offentligt finansierade insatser.

Låg: Behovet bedöms endast i begränsad omfattning nödvändigt att möta inom GJP eller med liknande nationella åtgärder. Skälen till att möta behovet i begränsad omfattning kan bero på utformningen av lagstiftning inom området, att behovet är inte är så stort eller att behovet inte kräver offentligt finansierade insatser.

Nivån på prioritering speglar ofta, men inte alltid, den reserverade budgeten inom GJP eller liknande nationella åtgärder. Två behov som getts samma prioritering kan mötas med olika stora budgetar eftersom kostnaden för att möta behoven varierar, till exempel beroende på målgruppens storlek (jfr Hotade husdjursraser och Djurvälfärd). Motivet för en stor budget kan också sammanhänga med att marknadskrafterna är svaga, lösningen är angelägen osv. En medelprioritering (eller låg) kan bero på en väl fungerande eller långtgående lagstiftning (Prissvängningar eller Arbetsmiljö).

Motivering av beslutet att inte behandla de identifierade behoven i den strategiska GJP-planen eller att delvis behandla dem

Bakgrund

Baserat på Jordbruksverkets SWOT-analys utarbetades en lista med 150 så kallade bruttobehov. I syfte att inhämta synpunkter från berörda aktörer har prioriteringen av dessa 150 behov diskuterats vid ett sakråd i oktober 2019. De 150 behoven var underlag till den efterföljande behovsanalysen och aggregerades

slutligen till 29 behov som redovisades i en *Promemoria om behovsanalys i den strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige*. Under arbetet med behovsanalysen avgränsades 17 bruttobehov bort, motiveringen till detta redovisas nedan. Det var behov som i och för sig har betydelse för berörda företag, men som uppenbart inte kunde prioriteras som varken högt, medel eller lågt vad gäller hantering inom GJP. I syfte att inhämta synpunkter på de aggregerade behoven remitterades promemorian till 160 instanser i juni 2020.

Av de 29 identifierade behoven adresseras 9 behov helt och 20 behov delvis inom GJP eller med liknande nationella åtgärder. Inget behov lämnas helt utan åtgärd. Som en del av en paketering av åtgärder inom och utom GJP har budgetmedel allokerats till nationella insatser, ofta redan etablerade sådana, istället för att ytterligare förstärka den nationella medfinansieringen till pelare II. Det gäller åtgärder som tidigare hanterats inom GJP, t.ex. bredbandsstöd, stöd till kommersiell service, rovdjursavvisande stängsel, mm. Exempelvis har 3000 miljoner kronor tillförts det nationella stödet till bredband (varav 2 500 tillfördes som en extra förstärkning i budgetpropositionen för 2022), 462 miljoner kronor i stöd till kommersiell service och 75 miljoner kronor för rovdjursavvisande stängsel. Behovet av bredband härleds bl.a. till det högt prioriterade behovet *Främja en attraktiv landsbygd*. Det är exempel på ett behov som alltså kommer att mötas såväl inom som utom GJP.

En gemensam faktor för de behov som adresseras delvis är att behovet även möts av aktörer på marknaden på marknadsmässiga grunder eller initiativ av exempelvis branschorganisationer. Eller att befintliga åtgärder (nationella, regionala eller andra) bidrar till att möta behovet. En annan faktor kan vara att behovet skulle kosta så mycket att möta fullt ut att det omöjligt kan adresseras via GJP eller med liknande nationella åtgärder.

Exempel på behov som möts såväl inom som utom GJP

Vad gäller behovet *Nyttja ny teknik och sprida kunskap* är det främst automatisering och företagens inköp av maskiner och annan utrustning som påverkar behovet. Det driver utvecklingen och ökar effekter på produktivitet och lönsamhet. Marknadskrafterna är därför viktiga för att möta detta behov.

Vad gäller behovet att *Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan*, spelar branschinitiativ en stor roll. Ett exempel är branschstandarder för att möta konsumenternas efterfrågan på olika typer av märkning. I huvudsak hanteras behovet genom sådana initiativ och även samordnade insatser utanför GJP, inom ramen för livsmedelsstrategin.

Flera behov som möts delvis inom GJP är kopplade till den ökade miljö - och klimatambitionen. Det handlar bland annat om *Öka produktionen av och ta tillvara på förnybar energi och effektivisera energianvändningen* vilket i huvudsak styrs av efterfrågan. I allmänhet har Sverige valt att främja förnybar energi genom stöd till konsumtionen av sådan energi, dels genom reduktionsplikt för drivmedel men främst genom differentierade skatter, vilket ökar möjligheterna för kostnadsmässigt effektiva lösningar. Effektivisering drivs i huvudsak av andra krafter än GJP.

Vad gäller behoven *Minskad belastning på mark, luft och vatten* samt *Lagra in kol och växthusgasavgång från organogena jordar* finns förutom företagens investeringar, även befintliga nationella åtgärder som möter behovet. Det sammantagna behovet kan inte täckas av åtgärder enbart inom GJP.

Vad gäller behoven *Underlätta generationsväxling* och *Underlätta kapitalförsörjning på landsbygden* hanteras kapitalförsörjning främst via banker och låneinstitut. För att underlätta kapitalförsörjningen för små företag på landsbygderna finns kompletterande investeringsstöd inom GJP, men behovet av investeringar är större än vad som är möjligt att möta inom GJP.

I behovet *Främja en attraktiv landsbygd* inryms såväl bredbandsutbyggnad som tillgång till kommersiell service. De teleoperatörer som bygger bredband (på marknadsmässiga grunder eller med stöd) har en stor

betydelse för att möta behovet. De nationella bredbandsstöden kompletterar den marknadsmässiga utbyggnaden så att även de glesast bebyggda områdena ska kunna få bredband. Vad gäller tillgång till kommersiell service möts detta genom nationella insatser utanför GJP.

Vad gäller de olika behoven om ökad kompetens, kunskap och samverkan (bland annat *Kunskapssystemet-AKIS, Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion, Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning, Kompetens om biologisk mångfald* mfl) har universitet och högskolor en stor potential att bidra inom ramen för befintliga nationella anslag utanför GJP. Detsamma gäller projekt som finansieras med medel från andra europeiska initiativ såsom Horisont Europa. Även rådgivningsföretag har en viktig roll eftersom rådgivning och kompetensutveckling i första hand sker i marknadens regi. Även kunskapsspridning via andra sammanslutningar, till exempel Lantbrukarnas riksförbund, Kungl. Skogs- och lantbruksakademien är viktiga.

Motivering till att inte behandla 17 sk bruttobehov inom GJP:

Behov från bruttobehovslistan	**SO**	**Skäl till att inte hantera behovet inom GJP**
SO1BEHOV5 Vi behöver fånga upp den kompetens och det nytänkande som kan finnas hos nya svenskar. Detta kan bidra till bättre kompetensförsörjning.	1	Generell fråga om kompetensförsörjning – hanteras inte inom GJP utan av bl.a. Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och det allmänna utbildningsväsendet.
SO1BEHOV6 Vi behöver se till att jordbruket kan hitta den personal som behövs, särskilt med tanke på att strukturomvandlingen innebär att en större andel av de som är sysselsatta inom sektorn är anställda istället för att driva egna gårdar.	1	Generellt, alltför brett behov för att mötas inom GJP. Se motivering SO1BEHOV5 om kompetensförsörjning.
SO1BEHOV7 Vi behöver göra jordbruket attraktivt även för personer med högre utbildning som har alternativa karriärvägar.	1	Generell fråga om kompetensförsörjning – hanteras inte inom GJP. Se motivering SO1BEHOV5 om kompetensförsörjning.
SO1BEHOV8 Vi behöver hitta fler och konkurrenskraftiga alternativ till importerade insatsvaror.	1	Nationella försörjningsfrågor hanteras inte primärt inom GJP. Hanteras av de ansvariga sektorsmyndigheterna och andra aktörer i enlighet med prop. 2020/21:30 Totalförsvaret 2021–2025.
SO2BEHOV6 Vi behöver underlätta för primärledet både att korta livsmedelskedjan genom att hitta nya affärsmodeller, och att få bättre insyn i marknaden.	2	Nationellt arbete främst med åtgärder inom livsmedelsstrategin – hanteras primärt inte inom GJP utan av marknadens aktörer. För att nå detta behövs bl.a. samordning inom sektorn, där Tillväxtverket har uppdrag att stärka detta.
SO2BEHOV7 Vi behöver mer	2	Forskning hanteras inte inom GJP

tillämpad forskning inom jordbruket, så att vårt starka kunskaps- och innovationssystem kommer till sin rätt inom sektorn.		utan inom universitet och högskolor.
SO4BEHOV4 Vi behöver uppmuntra till mer hållbar matkonsumtion. Det betyder bland annat att den totala animaliekonsumtionen behöver minska. Samtidigt har svenskt kött ofta mindre klimatpåverkan än importerat, så det är framför allt konsumtionen av importkött som bör minska.	4	Nationellt arbete främst med åtgärder inom livsmedelsstrategin – hanteras primärt inte inom GJP. Arbete pågår maa uppdrag till Livsmedelsverket, Naturvårdsverket och Jordbruksverket.
SO6BEHOV6 Vi behöver se till att skogsbruket inte hotar den biologiska mångfalden.	6	Nationellt arbete – hanteras primärt inte inom GJP utan av bl.a. Naturvårdsverket och länsstyrelserna.
SO6BEHOV7 Vi behöver hitta balansen mellan att bevara den biologiska mångfalden (inklusive rovdjuren) och att bevara rennäring och fäbodbruk.	6	Berörs delvis under mål 1. Stängsling är en viktig åtgärd för detta behov men hanteras nationellt.
SO7BEHOV3 Vi behöver naturbruksskolor och KY-utbildningar på många platser i landet för att fånga upp det växande intresset för de gröna näringarna.	7	Generell fråga om kompetensförsörjning – hanteras inte inom GJP. Se motivering SO1BEHOV5 om kompetensförsörjning.
SO7BEHOV4 Vi behöver se över arrendelagstiftningen så att den inte har oönskade effekter på markpriserna.	7	Nationell lagstiftning – hanteras inte inom GJP.
SO7BEHOV5 Vi behöver se över skattelagstiftningen för att underlätta generationsväxlingen och på så sätt förbättra innovationskraften på landsbygderna.	7	Nationell lagstiftning – hanteras inte inom GJP.
SO8BEHOV5 Vi behöver se till att brist på bostäder inte hämmar inflyttning till landsbygderna.	8	Nationell lagstiftning och en fråga för marknaden och prövas enligt plan och bygglagen – hanteras inte inom GJP.
SO8BEHOV6 Vi behöver hitta en rimlig avvägning mellan behovet av att transporterna ska betala sina miljökostnader och att personer behöver kunna bo på landsbygderna.	8	Nationellt arbete – hanteras inte inom GJP relaterar till de transportstöd och stöd till regional utveckling som bl.a. Tillväxtverket och regionerna hanterar.
SO8BEHOV7 Vi behöver lyfta landsbygdsnormen som ett	8	Hanteras inte, behovet går inte att möta.

alternativ till staden.		
SO9BEHOV3 Vi behöver fortsätta ge konsumenterna förutsättningar att göra medvetna val av säkra livsmedel av hög kvalitet.	9	Nationellt arbete – hanteras inte inom GJP utan av ansvariga sektorsmyndigheter, Livsmedelsverket, Konsumentverket mfl.
SO9BEHOV4 Vi behöver bygga vidare på konsumenternas goda kunskaper om svenska livsmedelskvalitet så att de också inkluderar kollektiva nyttigheter (som biologisk mångfald och djurskydd).	9	Nationellt arbete – hanteras inte inom GJP, utan av Livsmedelsverket, Konsumentverket och Naturvårdsverket.

2.1.SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

2.1.SO1.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO1.1.1 Styrkor

S1 God tillgång till mark och vatten av tillfredställande kvalitet
S2 Strukturomvandlingen bidrar till jordbrukets produktivitetstillväxt
S3 Svenska jordbrukare producerar livsmedel med hög kvalitet
S4 Diversifierade företag, liksom tillskott från andra inkomstkällor, minskar den ekonomiska sårbarheten
S5 Motståndskraft mot extremväder
S6 Livsmedelsstrategin samlar näringens aktörer

Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO1.1.2 Svagheter

W1 Ogynnsamma klimatförhållanden ger ett jordbruk med relativt svag lönsamhet
W2 Markegenskaper försvårar produktionen
W3 Stor variation i affärsmässighet och anpassningsförmåga mellan olika företag
W4 Lönsamheten är generellt låg inom jordbruket
W5 Det svenska djurskyddet medför högre kostnader
W6 Regelverk och beskattning skapar konkurrensnackdelar
W7 Hög andel importerade insatsvaror ger ett sårbart jordbruk
W8 Långa avstånd, gles befolkningsstruktur och få företag i livsmedelskedjan leder till höga transportkostnader vilket påverkar lönsamheten negativt

Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO1.1.3 Möjligheter

O1 Ett varmare klimat ger nya odlingsmöjligheter
O2 Ökat intresse från samhälle och politiker för ett konkurrenskraftigt svenskt jordbruk
O3 Konsumenternas kunskap och medvetenhet om svenska mervärden ökar
O4 Kunskap ökar jordbrukets motståndskraft mot extremväder
O5 God tillväxt i den tätortsnära landsbygden ger dragkraft till att utveckla jordbruket
O6 Rennäringen bidrar till livsmedelsproduktionen
O7 Potential för ökad svensk frukt- och bärodling

Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO1.1.4 Hot

T1 Globaliseringen skärper konkurrensen på inhemska och utländska marknader
T2 I regioner med stark ekonomisk tillväxt har jordbruket svårt att konkurrera om produktionsfaktorer
T3 Regelverk och kontroller försvårar nytänkande och utveckling i livsmedelskedjan
T4 Ändrade klimatförhållanden förändrar produktionsvillkoren i jordbruket
T5 Försämring av ekosystemtjänster innebär ett hot mot jordbrukets produktionsmöjligheter
T6 Viltstammar hotar jordbruket

T7 Låg lönsamhet hos jordbruksföretag med nötkreatur ökar sårbarheten i samhället genom försämrad livsmedelsförsörjningsförmåga och minskade möjligheter för många företag att effektivt utnyttja produktionsresurserna Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO1.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO1.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO1BEHOV1	Säkerställa goda konkurrensvillkor	Hög	Ja
SO1BEHOV2	Kompensera för sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader	Hög	Ja
SO1BEHOV3	Hantera prissvängningar	Låg	Delvis
SO1BEHOV4	Begränsa skadeverkningar av vilt	Medel	Delvis
SO1BEHOV5	Stärka kompetensförsörjning genom kunskap hos nya svenskar	Ej prio	Nej
SO1BEHOV6	Underlätta personalförsörjning inom jordbruket	Ej prio	Nej
SO1BEHOV7	Jordbruket behöver vara attraktivt även för personer med högre utbildning	Ej prio	Nej
SO1BEHOV8	Behövs fler konkurrenskraftiga alternativ till importerade insatsvaror	Ej prio	Nej

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO1.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
DPdecoupled	BISS(21) - Grundläggande inkomststöd för hållbarhet	GÅRD - Grundläggande inkomststöd/Gårdsstöd	O.4. Antalet hektar som omfattas av grundläggande inkomststöd
DPdecoupled	CRISS(29) - Kompletterande omfördelningsinkomststöd för hållbarhet	OMFÖR - Omfördelningsstöd	O.7. Antalet hektar som omfattas av kompletterande omfördelningsstöd
DPcoupled	CIS(32) - Kopplat inkomststöd	NÖT - Nötkreatursstöd	O.11. Antalet djur som omfattas av kopplat inkomststöd
RD	ANC(71) - Naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar	LFA - Kompensationsstöd	O.12. Antalet hektar som omfattas av stöd till områden med naturliga eller andra specifika begränsningar, inbegripet en uppdelning per typ av område
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 1

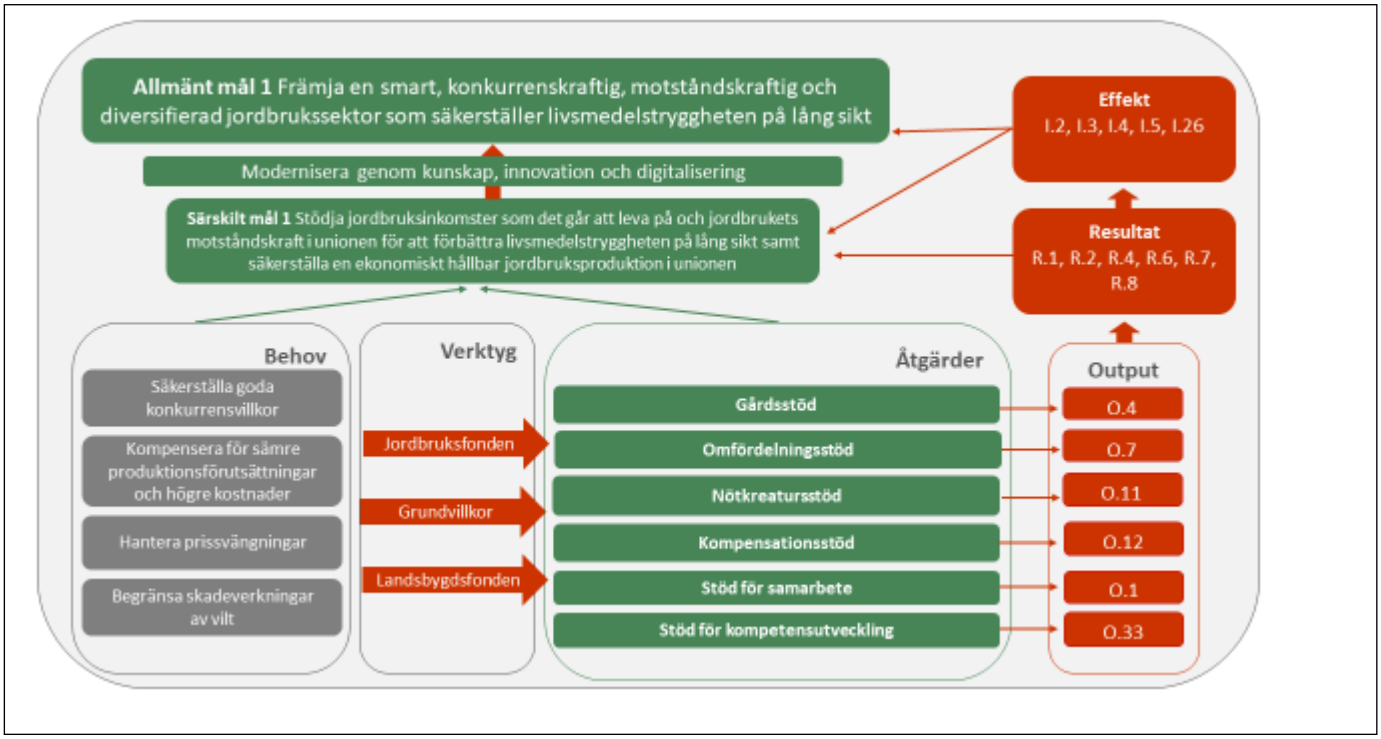

2.1.SO1.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO1.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.4 - Koppling av inkomststöd till normer och god praxis: Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor	95,82 %
R.6 PR - Omfördelning till mindre jordbruksföretag Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)	97,46 %
R.7 PR - Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)	125,00 %
R.8 - Inriktning på jordbruk inom specifika sektorer Andel jordbruk som får kopplat inkomststöd för ökad konkurrenskraft, hållbarhet eller kvalitet	22,96 %

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa för att följa upp målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

De indikatorer Sverige har valt att tillämpa speglas av instruktionen som angivits för expertgruppen för uppföljning och utvärdering. Gällande indikatorer R.4, R.6 och R.7 ingår samtliga direktstöd och det saknas nationell flexibilitet i vilka interventioner som ingår i dessa indikatorer.

Ettåriga miljöersättningar ingår i R.4, R.6 och R.7 men har inte kopplats till målet om en säkrad inkomst. Ersättningarna är kostnadsbaserade och ska täcka de kostnader företagen har för att genomföra åtgärderna.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och målet om att säkra en skälig inkomst. Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling även bidrar till att säkra en skälig inkomst (särskilt mål 1). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att hantera prissvängningar och begränsa skadeverkningar av vilt. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden stöd för kompetensutveckling även bidrar till att tillgodose samhällets krav på en säkrad inkomst (särskilt mål 1). Detta sker genom att tillgodose behoven av att hantera prissvängningar och begränsa skadeverkningar av vilt. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Inkomststöd

För gårdsstödet, omfördelningsstödet, nötkreatursstödet och kompensationsstödet används de rekommenderade indikatorerna R.4, R.6, R.7 och R.8 för att följa upp målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst (särskilt mål 1).

Indikatorerna visar hur åtgärder inom GJP bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att säkerställa goda konkurrensvillkor och kompensera för sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader.

R.4 Koppling av inkomststöd till normer och god praxis

Jordbruket behöver goda konkurrensvillkor för att säkerställa en ökad lönsamhet, vilket är nödvändigt för ett livskraftigt och hållbart jordbruk, och för att potentialen i svenskt jordbruk ska kunna tas till vara.

Samtliga direktstöd och kompensationsstödet ingår i indikatorn och det saknas nationell flexibilitet i vilka åtgärder som ingår i indikatorn. R.4 visar hur stor andel av utnyttjad jordbruksareal som täcks av inkomststöd och konditionalitet.

R.6 Omfördelning till mindre jordbruk

Indikator R.6 visar på omfördelningen av samtliga direktstöd till små företag. Under perioden 2014-2020 har en omfördelning skett genom att harmonisera stödbeloppet för gårdsstöd i Sverige till ett nationellt enhetligt belopp. Omfördelningen har främst skett genom att gårdsstödet sänkts i områden med bäst odlingsförutsättningar medan det höjts i områden med svaga förutsättningar. Eftersom företagsstrukturen är mer småskalig i områden med svaga förutsättningar har det givit en omfördelning från större företag till mindre.

R.7 Ökat stöd till jordbruk i områden med särskilda behov

För att säkerställa ett konkurrenskraftigt jordbruk i alla delar av Sverige behöver det ske en kompensation för kostnadsnackdelar orsakade av sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader. Indikator R.7 visar på samma sätt som R.6 hur mycket mer inkomststöd (direktstöd och kompensationsstöd) som ges till företag inom kompensationsstödsområdena.

R.8 Riktat stöd till jordbruk inom särskilda sektorer

Indikator R.8 visar på omfattningen av stöd som ges till sektorer med svårigheter. I Sverige finns ett kopplat stöd till nötkreatur som ska bidra till att säkra jordbrukaren en skälig inkomst (särskilt mål 1).

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-

analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1. För indikatorerna R.4, R.6 och R.7 saknas möjligheten att utifrån behovsanalysen välja vilka åtgärder som ska ingå. Det gör att samtliga direktstöd ingår i dessa indikatorer, oavsett om de är kopplade till det särskilda målet om en säkrad inkomst eller inte.

Nästan all jordbruksmark täcks av inkomststöd, vilket speglas i ett högt målvärde för R.4 (95,82 procent). Jordbruksmark som inte omfattas av indikatorn tillhör främst företag med mindre än 4 hektar stödberättigad areal. Målvärdet för R.6 är 97 procent. Anslutningen till andra stöd än gårdsstödet till små företag bedöms variera mellan stöd, vilket påverkar R6-värdet. Stödet till unga innebär en omfördelning till små och medelstora jordbruk i och med att gränsen för detta stöd sätts till 200 hektar. Eco-schemes bedöms i relativt hög grad attrahera mindre företag. En något lägre anslutning till eco-schemes jämfört med större gårdar är en följd av att mindre gårdar oftare har begränsad eller ingen produktion och därmed har sina inkomster från andra källor.

Att kompensera för sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader är ett högt prioriterat behov som ingår i den strategiska planen. Målvärdet för R.7 visar att jordbruksmark i kompensationsstödsområden planeras få 25 procent mer inkomststöd per hektar än jordbruksmark utanför kompensationsstödsområdena. Kompensationsstödet ska underlätta för företag att bedriva jordbruksverksamhet i hela landet.

Sverige har ett kopplat stöd som omfattar samtliga företag i Sverige som har nötkreatur. Målet omfattar andelen jordbruksföretag i Sverige som har nötkreatur. Antalet företag förväntas succesivt minska och målvärdet för R.8 är 22,96 procent, vilket motsvarar 13 500 företag.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 1 som inte är valda

R.5 Riskhantering

R.5 följer upp åtgärden krisförebyggande och riskhantering - försäkringar inom Producentorganisationer för frukt och grönsaker (särskilt mål 2) men har inte kopplats till målet om att säkra en skälig inkomst. Sverige har bedömt att behovet av införa riskhanteringsverktyg i övrigt inte varit tillräckligt stort för att åtgärder ska vara motiverade. För att undvika prisrisker finns det rikshanteringsverktyg på marknaden som jordbrukarna kan använda sig av. Produktionsrisker kan förebyggas genom att skapa förutsättningar för lönsamma företag som kan investera i åtgärder som minskar sårbarheten.

R.36 Generationsskifte

Sverige har valt att inte koppla R.36 till det särskilda målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst. Både startstöd och stöd till unga syftar till att främja generationsväxling, vilket indikator R.36 fångar upp under målet om att främja generationsskiften.

2.1.SO1.9 Motivering av tilldelningen av medel

Inom SO1 finns åtgärder av central betydelse för att öka svensk livsmedelsproduktion i linje med livsmedelsstrategin. Stora utmaningar inom animalieproduktionen samt det faktum att en stor del av Sveriges yta utgörs av ANC motiverar en omfattande budgetallokering till SO1.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med

samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ av insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

För de åtgärder där en fast ersättningsnivå per stödgrundande enhet beskrivs under rubriken **Stödintervall på mottagarnivå** i åtgärdstexten i avsnitt 5 för aktuell åtgärd grundas beräkningen av total budget för åtgärden på estimerat utfall multiplicerat med ersättningsnivå per enhet. Detta gäller t.ex. för miljö- och klimatersättningar och djurvälfärdsersättningar inom pelare II.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

2.1.SO2.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO2.1.1 Styrkor

S1 God generell kunskapsnivå ger hög produktivitet i jordbruksföretagen
S2 God produktivitet stärker konkurrenskraften
S3 Svenska jordbrukare producerar livsmedel med hög kvalitet
S4 Strukturomvandlingen bidrar till jordbrukets produktivitetstillväxt
S5 Diversifierade företag, liksom tillskott från andra inkomstkällor, minskar den ekonomiska sårbarheten
S6 Livsmedelsstrategin samlar näringens aktörer

S1 - S3 Referens: Avsnitt 4.1.b, sid 50-59 i SWOT-analysen
S4 - S6 Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO2.1.2 Svagheter

W1 Produktiviteten är inte tillräckligt hög
W2 Lång livsmedelskedja gör att primärledet har lite kunskap om slutkonsumenten
W3 Stor variation i produktivitet och utbildningsnivå mellan olika producenter
W4 Sämre tillgång till växtskyddsmedel och växtförädling kan hämma konkurrenskraften
W5 Stor variation i affärsmässighet och anpassningsförmåga mellan olika företag
W6 Lönsamheten är generellt låg inom jordbruket

W1 - W4 Referens: Avsnitt 4.1.b, sid 50-59 i SWOT-analysen
W5 och W6 Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO2.1.3 Möjligheter

O1 Digitalisering och automation erbjuder nya produkter, arbetsmetoder, och affärsmodeller
O2 Ökad global efterfrågan på livsmedel och bioråvara
O3 Klimatfrågan sätter nytt fokus på jord- och skogsbrukets roll i en cirkulär ekonomi
O4 Export av livsmedel kan gynnas av efterfrågan på hållbart producerad mat
O5 Digitalisering och automation kan öka jordbrukets produktivitet
O6 Potential för ökad svensk frukt- och bärodling
O7 Rennäringen bidrar till livsmedelsproduktionen
O8 Ökat intresse från samhälle och politiker för ett konkurrenskraftigt svenskt jordbruk

O1 - O5 Referens: Avsnitt 4.1.b, sid 50-59 i SWOT-analysen
O6 - O8 Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO2.1.4 Hot

T1 Jordbruket har svårt att attrahera arbetskraft och kompetens
T2 Ett kommande glyfosatförbud ökar kostnaderna för växtodlingen
T3 Bisjukdomar är ett hot mot tama bin och produktionen av honung
T4 Globaliseringen skärper konkurrensen på inhemska och utländska marknader
T4 Ändrade klimatförhållanden förändrar produktionsvillkoren i jordbruket

T1 - T3 Referens: Avsnitt 4.1.b, sid 50-59 i SWOT-analysen
T4 och T5 Referens: Avsnitt 4.1.a, sid 26-50 i SWOT-analysen

2.1.SO2.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO2.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV2	Stärka affärsmässighet	Låg	Delvis
SO2BEHOV3	Bygga rationella djurstallar	Hög	Ja
SO2BEHOV4	Bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO2BEHOV6	Primärledet behöver andra affärsmodeller och bättre insyn i marknaden	Ej prio	Nej
SO2BEHOV7	Tillämpad forskning behövs för ett stärkt innovationssystem i sektorn	Ej prio	Nej

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO2.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POFOU - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, forskning och utveckling - investering	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POPLAN - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POUTBUD -INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POVÄRDE - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, höja produkternas kommersiella värde - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	ADVI1(47(1)(b)) - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar,	POPLAN - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - rådgivning	O.35. Antalet operativa program som får stöd

	anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen		
Sectoral - Frukt och grönsaker	PROMO(47(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna	POMARKNAD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker - marknadsföring och ökad konsumtion - kommunikation	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	PROMO(47(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna	POUTBUD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - kommunikation	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	HARIN(47(2)(i)) - skörde- och produktionsförsäkring som bidrar till att trygga producenternas intäkter vid förluster förorsakade av naturkatastrofer, ogynnsamma väderförhållanden, sjukdomar eller skadedjursangrepp, samtidigt som det säkerställs att stödmottagarna vidtar nödvändiga riskförebyggande åtgärder	PORISK - FÖRSÄKRING - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, krisförebyggande och riskhantering - försäkringslösningar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Biodlingsprodukter	ADVIBEES(55(1)(a)) - rådgivningstjänster, tekniskt bistånd, utbildning, information och utbyte av bästa metoder, inbegripet genom nätverk, för biodlare och biodlarorganisationer	BIRÅDG - Stöd till biodlingssektorn, rådgivning och tekniskt stöd	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling
Sectoral - Biodlingsprodukter	INVAPI(55(1)(b)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar samt andra åtgärder	BIANDRA - Stöd till biodlingssektorn, andra åtgärder	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling
Sectoral - Biodlingsprodukter	ACTLAB(55(1)(c)) - åtgärder till stöd för laboratorier som utför analyser av biodlingsprodukter, förluster av bin eller produktivitetsminskning samt ämnen som kan vara giftiga för bin	BIANALYS - Stöd till biodlingssektorn, analyser	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling
Sectoral - Biodlingsprodukter	COOPAPI(55(1)(e)) - samarbete med specialiserade organ för genomförandet av forskningsprogram om biodling och biodlingsprodukter	BIFORSK - Stöd till biodlingssektorn, tillämpad forskning	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling
Sectoral - Biodlingsprodukter	PROMOBEES(55(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet marknadsövervakningsåtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att höja konsumenternas medvetenhet om biodlingsprodukters kvalitet	BIMARKNAD - Stöd till biodlingssektorn, marknadsföring	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling
Sectoral - Biodlingsprodukter	ACTQUAL(55(1)(g)) - åtgärder för att höja produktkvaliteten	BIKVAL - Stöd till biodlingssektorn, produktkvalitet	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVKONK - Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft	O.20. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
RD	COOP(77) - Samarbete	EIP - Innovationsstöd inom EIP-Agri	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska

			innovationspartnerskapet)
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 2

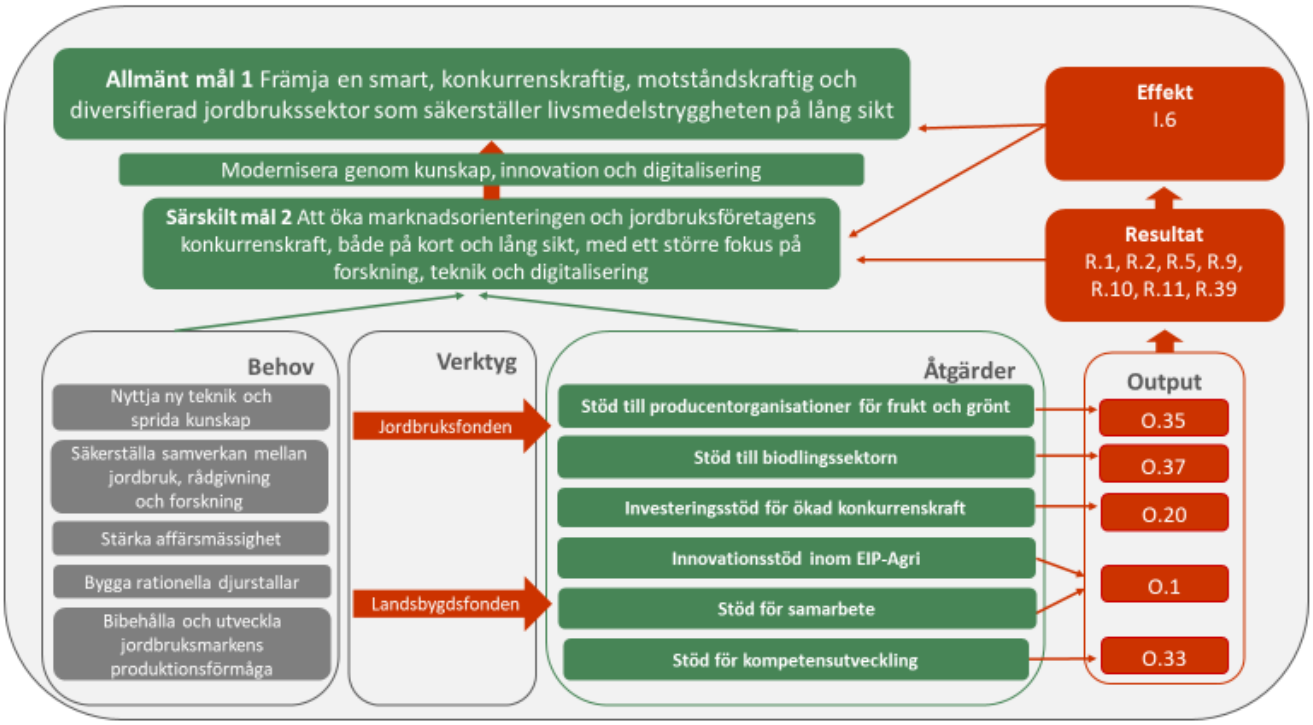

2.1.SO2.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO2.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.5 - Riskhantering Andel jordbruk med riskhanteringsverktyg som stöds av GJP	0,01 %
R.9 CU PR - Modernisering av jordbruksföretag Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet	5,62 %

R.10 CU PR - Bättre organiserade leveranskedjor Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken	0,31 %
R.11/Frukt och grönsaker - Koncentration av utbudet Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer	40,00 %
R.39 CU - Utveckla bioekonomin på landsbygden Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP	900,00

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete, innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och målet om att öka konkurrenskraften. Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna stöd för samarbete, innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling bidrar till att öka jordbrukets konkurrenskraft (särskilt mål 2). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att nyttja ny teknik och sprida kunskap, säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning, stärka affärsmässighet, bygga rationella djurstallar och bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling bidrar till att öka jordbrukets konkurrenskraft (särskilt mål 2). Det sker genom att tillgodose behoven av att nyttja ny teknik och sprida kunskap, säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning, stärka affärsmässighet, bygga rationella djurstallar och bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Investeringsstöd

För investeringsstöd för ökad konkurrenskraft är jordbrukets modernisering det primära syftet och därför har den rekommenderade indikatorn R.9 har valts. Ökad konkurrenskraft är ett högt prioriterat mål för Sverige.

R.9 Modernisering av jordbruket

Indikatorn visar att investeringar som genomförs med åtgärden investeringsstöd för ökad konkurrenskraft bidrar till att öka detta mål. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att nyttja ny teknik och sprida kunskap, säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning, bygga rationella djurstallar och bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga.

Sektorstöd

För stöd till biodlingssektorn finns ingen kopplad resultatindikator vilket är i enlighet med art 111 e) i förordningen om den strategiska planen 2021-2115. R.35 är inte tillämpbar då inga stöd ges till enskilda biodlare.

För stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker har indikatorerna R.1, R.5, R.9, R.10, R.11 och R.39 valts. Insatserna ska bidra till målet om att öka konkurrenskraften (särskilt mål 2) genom att

tillgodose behoven av att nyttja ny teknik och säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden produktionsplanering – rådgivning inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker även bidrar till att öka jordbrukets konkurrenskraft (särskilt mål 2). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.5 Riskhantering

Indikatorn visar att insatser inom åtgärden krisförebyggande och riskhantering - försäkringar inom producentorganisationer för frukt och grönsaker bidrar till målet om att öka konkurrenskraften.

R.9 Modernisering av jordbruket

Indikatorn visar att de investeringar som sker hos jordbruksföretag inom åtgärden produktionsplanering – investeringar bidrar att öka konkurrenskraften.

R.10 Bättre organiserade leveranskedjor och R.11 Koncentration av utbudet

Samtliga åtgärder inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker ingår i R.10 och R.11 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att öka konkurrenskraften. Målvärdena förklaras under målet om att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan .

R.39 Utveckla ekonomin på landsbygden

Indikatorn visar att de investeringar som sker hos producentorganisationerna inom åtgärderna produktionsplanering – investeringar, koncentration av utbud – investeringar och forskning och utveckling – investeringar bidrar till att öka konkurrenskraften (särskilt mål 2)

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Målvärdet för R.9 är 5,62 procent, vilket motsvarar 3 304 företag. Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft har som mål att 3 155 unika jordbruksföretag ska få stöd. Av dessa planeras knappt hälften omfatta projekt inom täckdikning och energiskog. Insatserna är dock små i sin omfattning och upptar en mindre andel (14 procent) av den indikativa budgeten. Jordbruksföretag som investerar i stallar och inhysningssystem beräknas till cirka 40 procent av det totala målvärdet för R.9, medan budgeten för dessa insatser uppgår till cirka 68 procent av åtgärdens indikativa budget. Detta ligger i linje med det högt prioriterade behovet om att bygga rationella djurstallar. I R.9 ingår också två åtgärder inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker; produktionsplanering – investeringar samt höja produkterna kommersiella värde – investeringar. Dessa utgör en ytterst liten del av indikatorns målvärde och 46 företag planeras få stöd.

Investeringar som ges till producentorganisationerna inom åtgärderna produktionsplanering - investeringar, koncentration av utbudet - investeringar, forskning och utveckling - investeringar ingår i R.39. Det finns tre producentorganisationer i Sverige och samtliga förväntas få stöd under perioden. Antalet unika producentorganisationer utgör därför en ytterst liten andel av indikatorn som målsätts till 900 unika stödmottagare.

R.5 omfattar endast krisförebyggande och riskhantering - försäkringar inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker. Målvärdet är 5 företag årligen och 5 jordbruksföretag motsvarar 0,01 procent av samtliga jordbruksföretag.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är

gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 2 som inte är valda

R.3 Digitalisering av jordbruket

Indikatorn har inte kopplats till målet om att öka konkurrenskraften men används för att följa upp hur ersättningen till precisionsjordbruk, som ska främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser, främjar digitalisering. Sverige är ett av de länder som har kommit längst vad gäller digitalisering och det utgör därför inte ett prioriterat behov i Sveriges strategiska plan. Därför är åtgärderna inom konkurrenskraft inte utformade för att svara upp mot det behovet. Däremot kan digitalisering vara en framgångsfaktor för att stärka allt från konkurrenskraft till miljö, klimat och innovationer. Utanför GJP finns också riktade nationella åtgärder för att öka tillgången till bredband, vilket är en faktor som tydligt hämmar jordbrukets digitalisering.

2.1.SO2.9 Motivering av tilldelningen av medel

Inom SO2 finns åtgärder av central betydelse för att öka jordbrukets konkurrenskraft genom att stödja nya investeringar, ökad kunskap och innovation. Det är bland annat höga kostnader för kapacitetshöjande investeringar i moderna ekonomibyggnader, oftast utrustade med ny teknik, som motiverar budgetallokeringen till SO2.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

2.1.SO3.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO3.1.1 Styrkor

S1 Mervärde skapar förutsättningar för att utveckla starka varumärken
S2 Kooperation stärker lantbrukarnas plats i livsmedelskedjan

Referens: Avsnitt 4.1.c, sid 59-64 i SWOT-analysen

2.1.SO3.1.2 Svagheter

W1 Få aktörer och stark marknadskoncentration i förädlings- och distributionsled
W2 Primärledet står för en liten del av slutproduktens förädlingsvärde
W3 Mervärden som stöds av lagstiftning begränsar primärproducenternas förmåga att använda dessa mervärden för att stärka sin marknadsposition

Referens: Avsnitt 4.1.c, sid 59-64 i SWOT-analysen

2.1.SO3.1.3 Möjligheter

O1 Konkurrensen ökar i förädlingsledet
O2 Digitalisering öppnar upp för nya affärsmodeller
O3 Ökat intresse för matens ursprung och produktionssätt
O4 Översyn av regelverk och rekommendationer vid offentlig upphandling

Referens: Avsnitt 4.1.c, sid 59-64 i SWOT-analysen

2.1.SO3.1.4 Hot

T1 Ojämna maktförhållanden i livsmedelskedjan

Referens: Avsnitt 4.1.c, sid 59-64 i SWOT-analysen

2.1.SO3.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO3.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO3.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
Sectoral -	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och	POFOU - INV - Stöd till	O.35. Antalet operativa

Frukt och grönsaker	immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	producentorganisationer för frukt och grönsaker, forskning och utveckling - investering	program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POKONK - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POPLAN - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POUTBUD -INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	ADVI1(47(1)(b)) - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen	POKONK - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - rådgivning	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	ADVI1(47(1)(b)) - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen	POPLAN - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - rådgivning	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	TRAINCO(47(1)(c)) - utbildningsåtgärder, inbegripet handledning och utbyte av bästa metoder, särskilt med avseende på hållbara metoder för bekämpning av skadegörare och sjukdomar, hållbar användning av växtskyddsmedel och produkter för djurskydd, anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt användning av organiserade handelsplattformar och råvarubörser på plats och terminsmarknader	POKONK - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - utbildning	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	PROMO(47(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna	POMARKNAD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker - marknadsföring och ökad konsumtion - kommunikation	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	PROMO(47(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna	POUTBUD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - kommunikation	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	TRACE(47(1)(h)) - åtgärder för spårbarhet- och certifieringssystem, särskilt kontroll av kvaliteten på produkter som säljs till slutkonsumenter	POKONK - CERT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - certifiering	O.35. Antalet operativa program som får stöd

RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVFÖR - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	O.24. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar utanför jordbruksföretag som får stöd
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 3

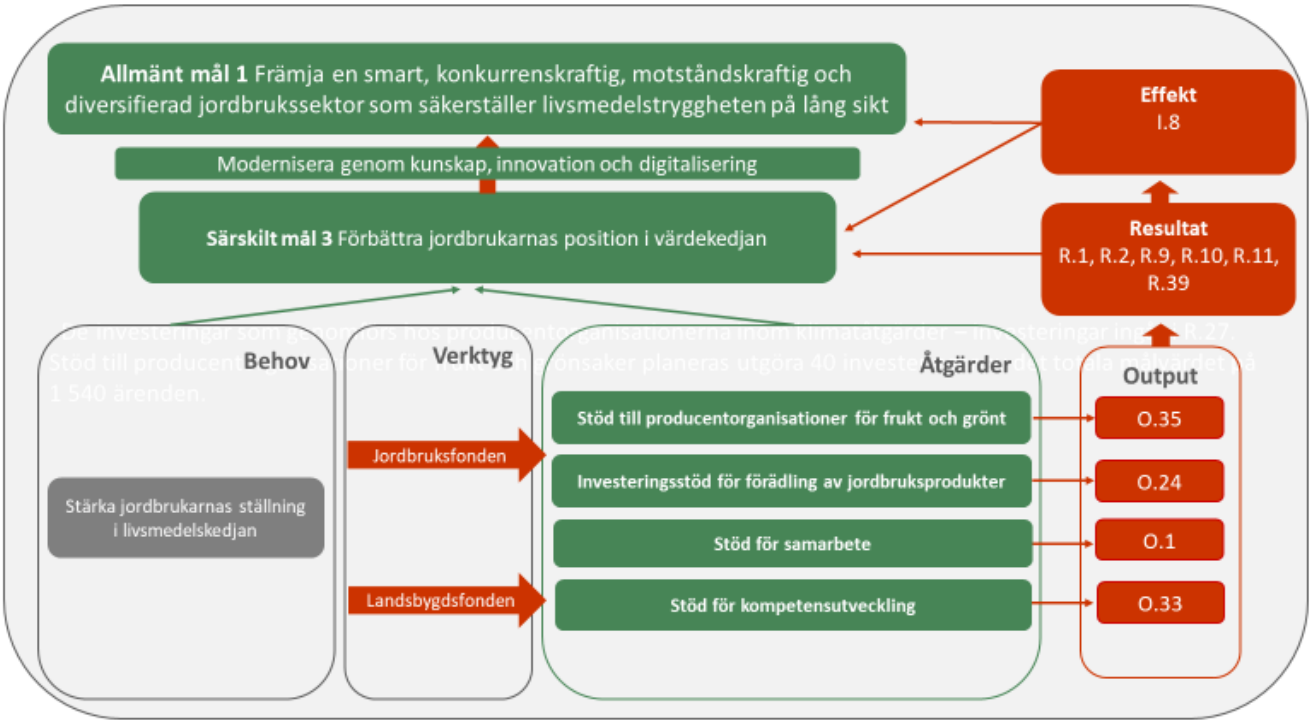

2.1.SO3.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO3.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.9 CU PR - Modernisering av jordbruksföretag Andel jordbrukare som får investeringsstöd	5,62 %

för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet	
R.10 CU PR - Bättre organiserade leveranskedjor Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken	0,31 %
R.11/Frukt och grönsaker - Koncentration av utbudet Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer	40,00 %
R.39 CU - Utveckla bioekonomin på landsbygden Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP	900,00

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och det särskilda målet om att stärka jordbrukarnas position i värdekedjan (särskilt mål 3). Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling även bidrar till särskilt mål 3. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden stöd för kompetensutveckling även bidrar till särskilt mål 3. Insatserna ska bidra till målet genom att tillgodose behoven av stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Investeringsstöd

För investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter, som ska bidra till särskilt mål 3 , har indikator R.39 valts.

R.39 Utveckla ekonomin på landsbygden

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter bidrar till särskilt mål 3. Insatserna ska bidra till målet genom att tillgodose behoven av att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan.

Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker

För åtgärderna inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker har R.1, R.9, R.10, R.11 och R.39 valts. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet. Det sker genom gemensam försäljning och investeringar i samägda anläggningar för sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med stärka konkurrenskraften – rådgivning, produktionsplanering – rådgivning, stärka konkurrenskraften – utbildning och stärka konkurrenskraften – certifiering inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker även bidrar tillsärskilt mål 3. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.9 Modernisering av jordbruket

Indikatorn visar att investeringar som genomförs hos jordbruksföretag inom åtgärderna stärka konkurrenskraften – investeringar, produktionsplanering – investeringar och höja produkternas kommersiella värde - investeringar bidrar till att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan (särskilt mål 3).

R.10 Bättre organiserade leveranskedjor

Indikatorn visar att samtliga åtgärder inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker bidrar till att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan (särskilt mål 3).

R.11 Koncentration av utbudet

Indikatorn visar att samtliga åtgärder inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker bidrar till att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan (särskilt mål 3). Åtgärderna ska bidra till målet genom att stärka producentorganisationernas verksamhet och medlemsodlarnas position på marknaden.

R.39 Utveckla ekonomin på landsbygden

Indikatorn visar att investeringar som genomförs hos producentorganisationerna inom åtgärderna stärka konkurrenskraften – investeringar, produktionsplanering – investeringar, koncentration av utbudet – investeringar samt forskning och utveckling – investeringar bidrar till att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan (särskilt mål 3).

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Målvärdet för R.10 är att 0,31 % av samtliga jordbruksföretag ska ingå i en producentorganisation. Frukt och grönsaker är en begränsad sektor och omfattar totalt drygt 1 800 företag (2020). Skulle nämnaren istället varit antal trädgårdsföretag hade målvärdet varit 10 %.

Målvärdet för R.11 visar att 40 procent av det salufördа värdet i sektorn för frukt och grönsaker kommer från producentorganisationerna. Andelen förväntas öka något under programperioden men täljaren kommer uppdateras årligen vilket gör målsättningen osäker.

Jordbruksföretag som får stöd inom producentorganisationer för frukt och grönsaker genom åtgärderna produktionsplanering – investeringar och stärka konkurrenskraften – investeringar ingår i målvärdet för R.9. Totala målvärdet för R.9 är 5,62 procent, vilket motsvarar 3 304 företag. Av dessa planeras 46 stycken få stöd inom producentorganisationer för frukt och grönsaker. 3 stödmottagare (producentorganisationerna) som inte är jordbruksföretag ingår i målvärdet för R.39.

De identifierade behoven av att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan följs också upp via R.39. Målet för indikatorn är att 900 unika företag verksamma på landsbygden ska få stöd. Målvärdet gäller R.39, oavsett vilket särskilt mål det kopplats till.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

2.1.SO3.9 Motivering av tilldelningen av medel

Inom SO3 finns bland annat åtgärder för att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan. Sektorns struktur och organisering, bland annat genom den starka jordbrukskooperationen, innebär att behovet av

offentliga insatser är begränsat inom SO3. Av de offentligt finansierade åtgärderna, hanteras dessutom flera nationellt inom ramen för livsmedelsstrategin.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi

2.1.SO4.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO4.1.1 Styrkor

S1 Rik tillgång på naturresurser
S2 Skog och jordbruksmark har god förmåga till kolinlagring
S3 Svensk animalieproduktion har jämförelsevis låg klimatpåverkan
S4 Hög generell utbildningsnivå och starka institutioner underlättar omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi
S5 Goda förutsättningar till låg klimatpåverkan från växthusodling

Referens: Avsnitt 4.2.a, sid 65-76 i SWOT-analysen

2.1.SO4.1.2 Svagheter

W1 Det saknas kunskap om effektiva klimatåtgärder
W2 Utsläppen från organogen jordbruksmark är stora men svåra att minska utan produktionsbortfall
W3 Svenska odlingsförhållanden kan ge jämförelsevis högre klimatpåverkan från spannmål
W4 Stora geografiska avstånd minskar potentialen för förnybar energi
W5 Naturliga förutsättningar gynnar animalieproduktion mer än växtodling

Referens: Avsnitt 4.2.a, sid 65-76 i SWOT-analysen

2.1.SO4.1.3 Möjligheter

O1 Ökad efterfrågan på svenskt kött kan bidra till minskade utsläpp från köttkonsumtion
O2 Politiska mål främjar omställningen till ett fossilfritt samhälle
O3 Ökad kolinlagring kan bidra till både miljö- och produktionsmål
O4 God institutionell kapacitet att hantera olika målkonflikter
O5 Klimatförändringarna medför bättre odlingsförutsättningar för svenskt jordbruk
O6 Goda förutsättningar att ställa om till fossilfri energi
O7 En ökad efterfrågan på vegetariska alternativ i stället för animaliska ger förutsättningar för att minska matkonsumtionens klimatpåverkan

Referens: Avsnitt 4.2.a, sid 65-76 i SWOT-analysen

2.1.SO4.1.4 Hot

T1 Svagt kunskapssystem och låg investeringsvilja hämmar anpassningsarbetet
T2 Subventioner till fossila bränslen minskar investeringsviljan i förnybara alternativ
T3 Regelverk försvårar statligt stöd till förnybar energiproduktion

Referens: Avsnitt 4.2.a, sid 65-76 i SWOT-analysen

2.1.SO4.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO4.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO4BEHOV1	Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar	Hög	Delvis
SO4BEHOV2	Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen	Medel	Delvis
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis
SO4BEHOV4	Icke hållbar konsumtion av animalier, särskilt importerade, behöver minska	Ej prio	Nej

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO4.3 Identifiering av relevanta (delar av) nationella planer som härrör från de lagstiftningsinstrument som avses i bilaga XI till förordningen om GJP-planer och som har beaktats i behovsbedömningen för GJP-planerna för detta specifika mål

• Nationellt luftvårdsprogram
• Sveriges integrerade nationella energi- och klimatplan
• De nationella miljömålen

2.1.SO4.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	EKO - Ersättning för ekologisk produktion	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	MELLANFÅNGVÅR - Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	VALLODLING - Ersättning för vallodling	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POKLIMAT - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	CLIMA(47(1)(i)) - åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar	POKLIMAT - KLIMAT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - klimat	O.35. Antalet operativa program som får stöd
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVBEVATTN - Investeringsstöd för bevattningsdammar	O.20. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
RD	COOP(77) - Samarbete	EIP - Innovationsstöd inom EIP-Agri	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning

			och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 4

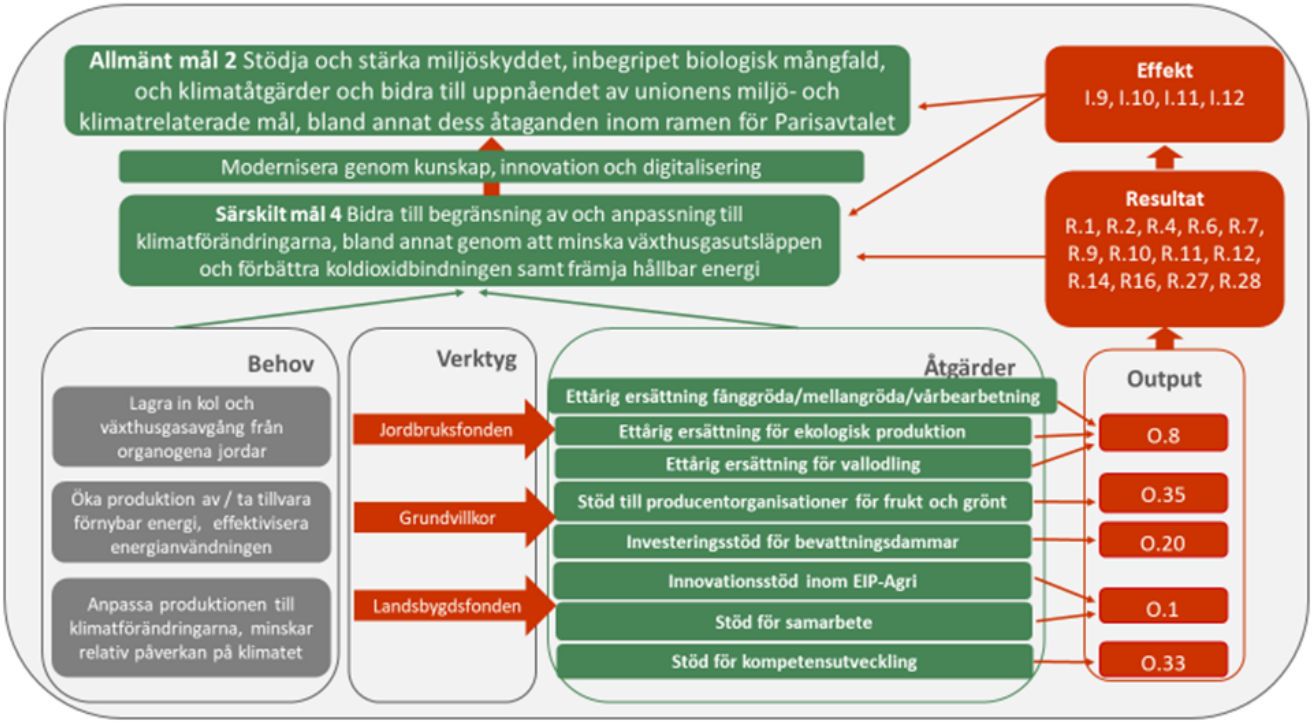

2.1.SO4.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO4.7 Planerar du ett GJP-bidrag till Life-programmet (endast för specifikt mål 4, 5 och 6)

: **Nej**

2.1.SO4.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.4 - Koppling av inkomststöd till normer och god praxis: Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor	95,82 %
R.6 PR - Omfördelning till mindre jordbruksföretag Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)	97,46 %

R.7 PR - Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)	125,00 %
R.9 CU PR - Modernisering av jordbruksföretag Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet	5,62 %
R.10 CU PR - Bättre organiserade leveranskedjor Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken	0,31 %
R.11/Frukt och grönsaker - Koncentration av utbudet Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer	40,00 %
R.12 - Anpassning till klimatförändringar Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att förbättra klimatanpassningen	7,99 %
R.14 PR - Lagring av koldioxid i mark och biomassa Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att minska utsläpp, eller bibehålla eller öka lagring av koldioxid (inbegripet permanent gräsmark, permanenta grödor med permanent grästäcke, jordbruksmark i våtmark och torvmark)	24,55 %
R.16 CU - klimatrelaterade investeringar Andel jordbruk som får investeringsstöd från GJP för att bidra till begränsning och anpassning till klimatförändringar samt för produktion av förnybar energi eller biomaterial	0,45 %
R.27 CU - Miljö-/eller klimatprestation genom investeringar i landsbygdsområden Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden	1 540,00
R.28 CU - Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation	29 300,00

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och det särskilda målet om att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi (särskilt mål 4). Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna stöd för samarbete, innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling även bidrar till att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi (särskilt mål 4). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att lagra in kol och växthusavgång från organogena jordar, öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen och anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverka på klimatet. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling bidrar till att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja

hållbar energi (särskilt mål 4). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att lagra in kol och växthusavgång från organogena jordar, öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen och anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverka på klimatet. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.28 Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden stöd för kompetensutveckling och klimatåtgärder - klimat inom stöd till producentorganisationer frukt och grönsaker bidrar till att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi (särskilt mål 4). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att lagra in kol och växthusavgång från organogena jordar, öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen och anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverka på klimatet. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Miljöersättningar

R.4 Koppling av inkomststöd till normer och god praxis, R.6 Omfördelning till mindre jordbruk och R.7 Ökat stöd till jordbruk i områden med särskilda behov

Ersättning för vallodling, mellangröda, fånggröda och vårbearbetning samt ersättning till ekologisk produktion ingår i beräkningarna av R.4, R.6 och R.7 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi. Målvärdena förklaras under målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst.

R.12 Anpassning till klimatförändringarna

Indikatorn visar att ersättning till fånggröda och mellangröda bidrar till att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi. Fånggröda och mellangröda bidrar till målet genom att tillgodose behovet av anpassa produktionen till klimatförändringarna.

R.14 Lagring av koldioxid i mark och biomassa

Indikatorn visar att ersättning till vallodling, fånggröda och mellangröda samt ersättning till ekologisk produktion bidrar till att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi. Ersättningarna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att lagra in kol och minska relativ påverkan på klimatet.

Investeringar och stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker

R.9 Modernisering av jordbruk

Indikatorn visar att investeringar som genomförs med åtgärden investeringsstöd för bevattningsdammar, förutom positiva klimateffekter, till viss del ökar jordbrukets modernisering. Bevattningsdammar kopplas inte till målet om ökad konkurrenskraft då det inte är det huvudsakliga syftet med åtgärden.

R.10 Bättre organiserade leveranskedjor och R.11 Koncentration av utbudet

Samtliga åtgärder inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker ingår i R.10 och R.11 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi. Målvärdena förklaras under målet om att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan.

R.16 Investeringar kopplade till klimatet

Indikatorn visar att investeringar som genomförs med åtgärderna investeringsstöd för bevattningsdammar och klimatåtgärder – investeringar inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker bidrar till att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi. Investeringarna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet.

R.27 Miljö- eller klimatrelaterad prestation genom investeringar i landsbygdsområden

Indikatorn visar att investeringar som genomförs hos producentorganisationerna inom klimatåtgärder – investeringar bidrar till att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi. Investeringarna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet.

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar är ett högt prioriterat behov och avspeglas i höga mål. Arealen för R.14 förväntas öka under perioden och omfatta 24,55 procent av den utnyttjade jordbruksarealen. Ett annat identifierat behov som delvis är prioriterat i den strategiska planen är att anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet. Behovet följs delvis upp med indikator R.12 och målvärdet är 7,99 procent, vilket omfattar den areal som får ersättning för fånggröda och mellangröda.

Även stöd till bevattningsdammar kopplar an till behovet om att anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet. Det finns också investeringsstöd för klimatanpassning inom stöd till producentorganisationer frukt och grönsaker. Dessa stöd ingår båda i R.16 och målvärdet är 0,45 procent. Det motsvarar 210 företag som får stöd för bevattningsdammar samt drygt 50 företag inom producentorganisationer för frukt och grönsaker. Stöd till bevattningsdammar ingår också i R.9. Totala målvärdet för R.9 är 5,62 procent. De investeringar som genomförs hos producentorganisationerna inom klimatåtgärder – investeringar ingår i R.27. Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker planeras utgöra 40 investeringar av det totala målvärdet på 1 540 ärenden.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 4 som inte är valda

R.13 Minska utsläpp från djuruppfödningssektorn

Sverige har inte några miljöersättningar som är utformade per djurenhet med specifikt syfte att minska utsläppen från animalproduktionen. Därför har denna indikator inte utnyttjats.

R.15 Förnybar energi från jordbruk skogsbruk och andra förnybara källor

Sverige har inte några åtgärder inom GJP som specifikt är utformade för att stödja investeringar i förnyelsebar energi. Det finns nationella produktionsstöd för biogas och investeringsstöd i form av Klimatklivet som möter behovet av att uppmuntra produktionen och tillvaratagandet av råvaror för produktion av förnybar energi.

R.17 Beskogad mark och R.18 Investeringsstöd till skogssektorn

Sverige har inte några åtgärder inom beskogning och investeringar i skogssektorn. Därför har dessa indikatorer inte utnyttjats.

R.22 Hållbar hantering av näringsämnen

Ersättning för precisionsjordbruk bidrar till hållbar användning av gödselmedel och Sverige har valt att koppla denna åtgärd till indikatorn R.21 (vattenkvalitet) och R.22 (Hållbar näringshantering) under särskilt mål 5 och inte särskilt mål 4 då det primära effekten är hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser och inte att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi.

R.29 Utveckling av ekologiskt jordbruk

Sverige har valt att inte koppla R.29 till målet om att motverka klimatförändringar, klimatanpassa jordbruket och främja hållbar energi (särskilt mål 4). Sammanställningar av resultat från olika studier visar inte på några skillnader mellan konventionell och ekologisk produktion när det gäller klimatpåverkan per

kilo producerat livsmedel. Däremot används R.29 inom särskilt mål 5, 6 och 9, i enlighet med kommissionens rekommendationer.

2.1.SO4.9 Motivering av tilldelningen av medel

Inom SO4 är utmaningarna, inte minst inom klimatområdet, stora. Omfattande klimatinsatser genomförs dock nationellt i Sverige, till exempel genom klimatklivet och den sk. klimatpremien för fossilfria fordon. Därigenom blir behovet av insatser inom den strategiska planen mindre än vad som annars hade varit fallet. Viktiga insatser för bland annat kolinlagring görs genom införandet av de nya, ettåriga miljöersättningarna i pelare I. Balansen mellan insatserna i den strategiska planen och de nationella åtgärderna motiverar den förslagna budgetallokeringen till SO4.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

För de åtgärder där en fast ersättningsnivå per stödgrundande enhet beskrivs under rubriken **Stödintervall på mottagarnivå** i åtgärdstexten i avsnitt 5 för aktuell åtgärd grundas beräkningen av total budget för åtgärden på estimerat utfall multiplicerat med ersättningsnivå per enhet. Detta gäller t.ex. för miljö- och klimatersättningar och djurvälfärdsersättningar inom pelare II.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

2.1.SO5.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO5.1.1 Styrkor

S1 Goda naturgivna förutsättningar för att bruka naturresurserna på ett hållbart sätt
S2 Jämförelsevis liten användning av växtskyddsmedel
S3 Hög kunskaps- och teknologinivå gör att teknik och odlingsmetoder som minskar näringsläckaget används inom växtodling

Referens: Avsnitt 4.2.b, sid 76-89 i SWOT-analysen

2.1.SO5.1.2 Svagheter

W1 Livsmedelsproduktionen har negativ påverkan på flera miljömål
W2 Bristande dränering av åkermarken försvårar uppfyllandet av flera miljömål

Referens: Avsnitt 4.2.b, sid 76-89 i SWOT-analysen

2.1.SO5.1.3 Möjligheter

O1 Ökad kunskap och förbättrad teknologi kan leda till minskade utsläpp
O2 Anläggning och skötsel av våtmarker och förbättrad dränering kan bidra till flera miljömål
O3 Ökad samverkan och samordning kan skapa miljönytta

Referens: Avsnitt 4.2.b, sid 76-89 i SWOT-analysen

2.1.SO5.1.4 Hot

T1 Globaliseringen kan leda till minskad miljönytta från det svenska jordbruket
T2 Klimatförändringar kan leda till ökad användning av växtskyddsmedel
T3 Förändrade nederbördsmönster och ökad avdunstning kan leda till vattenbrist och torka
T4 En stor andel av ytvattenförekomsterna når inte god ekologisk status enligt statusklassificeringarna från vattenmyndigheterna och jordbruket bedöms vara en betydande påverkanskälla. Det gäller till viss del även kustvattenförekomster.

Referens: Avsnitt 4.2.b, sid 76-89 i SWOT-analysen

2.1.SO5.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO5.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO5.3 Identifiering av relevanta (delar av) nationella planer som härrör från de lagstiftningsinstrument som avses i bilaga XI till förordningen om GJP-planer och som har beaktats i behovsbedömningen för GJP-planerna för detta specifika mål

- Nationellt luftvårdsprogram
- Sveriges åtgärdsprogram enligt nitratdirektivet
- Förvaltningsplan 2016-2022 Södra Östersjöns vattendistrikt
- Förvaltningsplan 2016-2022 Norra Östersjöns vattendistrikt
- Förvaltningsplan 2016-2022 Västerhavets vattendistrikt
- Förvaltningsplan 2016-2022 Bottenhavets vattendistrikt
- Förvaltningsplan 2016-2022 Bottenvikens vattendistrikt
- Sveriges nationella handlingsplan för hållbar användning av växtskyddsmedel för perioden 2019-2022
- Sveriges integrerade nationella energi- och klimatplan
- De nationella miljömålen

2.1.SO5.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	EKO - Ersättning för ekologisk produktion	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	MELLANFÅNGVÅR - Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	PRECISION - Ersättning för precisionsjordbruk planering	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	VALLODLING - Ersättning för vallodling	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POMILJÖ - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - investeringar	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	ADVI1(47(1)(b)) - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen	POMILJÖ - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - rådgivning	O.35. Antalet operativa program som får stöd
Sectoral - Frukt och grönsaker	TRAINCO(47(1)(c)) - utbildningsåtgärder, inbegripet handledning och utbyte av bästa metoder, särskilt med avseende på hållbara metoder för bekämpning av skadegörare och sjukdomar, hållbar användning av växtskyddsmedel och produkter för djurskydd, anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt användning av organiserade handelsplattformar och råvarubörser på plats och terminsmarknader	POMILJÖ - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - utbildning	O.35. Antalet operativa program som får stöd

RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	VÅTMARK - Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	ZON - Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVKALK - Investeringsstöd för täckdikning med kalkfilterdike	O.20. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVKONK - Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft	O.20. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVVATTEN - Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder	O.21. Antalet insatser eller enheter avseende icke-produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
RD	COOP(77) - Samarbete	EIP - Innovationsstöd inom EIP-Agri	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 5

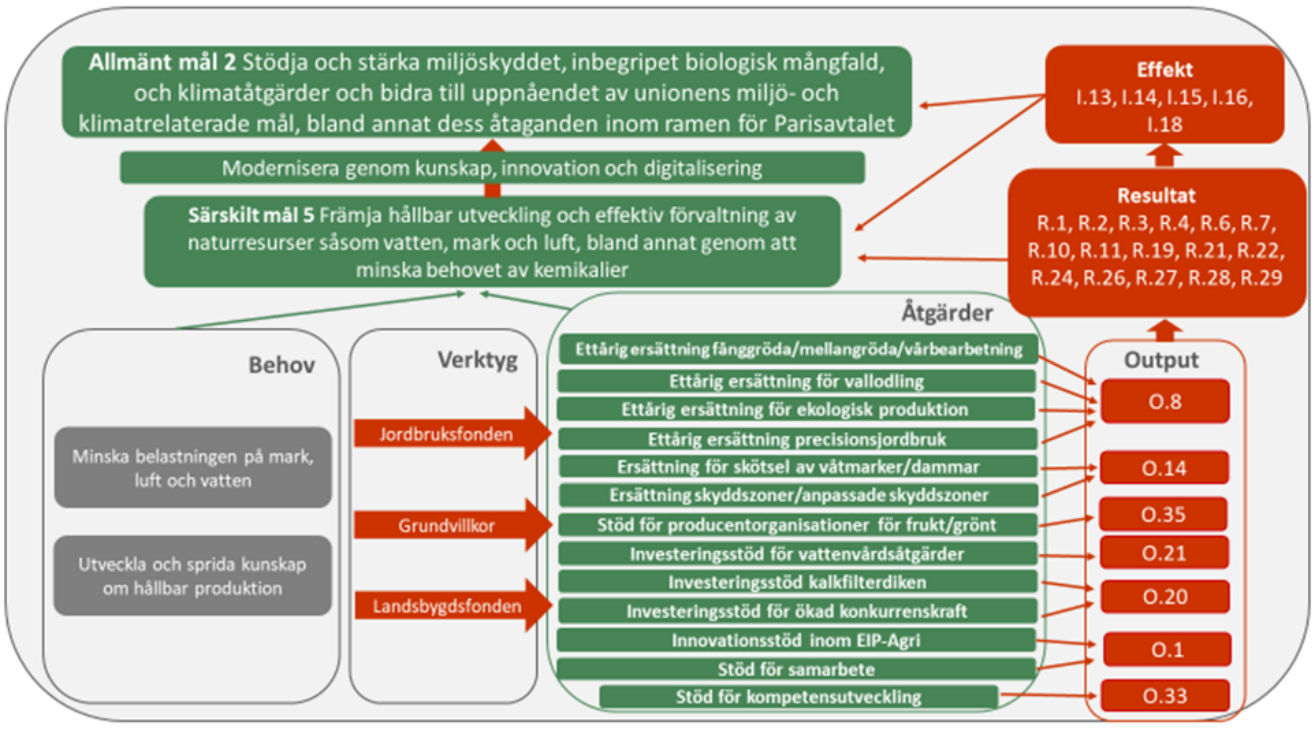

2.1.SO5.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO5.7 Planerar du ett GJP-bidrag till Life-programmet (endast för specifikt mål 4, 5 och 6)

: **Nej**

2.1.SO5.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.3 CU - Digitalisering av jordbruket Andel jordbruk som får stöd till digital teknik inom jordbruket genom GJP	15,31 %
R.4 - Koppling av inkomststöd till normer och god praxis: Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor	95,82 %
R.6 PR - Omfördelning till mindre jordbruksföretag Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)	97,46 %
R.7 PR - Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)	125,00 %
R.10 CU PR - Bättre organiserade leveranskedjor Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken	0,31 %
R.11/Frukt och grönsaker - Koncentration av utbudet Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer	40,00 %
R.19 PR - Förbättring och skydd av marker Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden gynnsamma för markvård för att förbättra markkvalitet och biota (till exempel minskad jordbearbetning, marktäckning med grödor och växelbruk, inbegripet med baljväxter)	24,45 %
R.21 PR - Skydda vattenkvaliteten Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster	51,91 %
R.22 PR - Hållbar näringsämneshantering Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden med koppling till förbättrad hantering av näringsämnen	46,63 %
R.24 PR - Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel Andel utnyttjad jordbruksareal (UJA) inom ramen för särskilda åtaganden som får stöd, vilka leder till en hållbar användning av bekämpningsmedel för att minska riskerna och effekterna avseende bekämpningsmedel, t.ex. läckage	17,15 %
R.26 CU - Investeringar i naturresurser Andel jordbruk som omfattas av GJP-stöd för produktiva och icke-produktiva investeringar i fråga om vård av naturresurser	0,64 %

R.27 [CU] - Miljö-/eller klimatprestation genom investeringar i landsbygdsområden Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden	1 540,00
R.28 [CU] - Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation	29 300,00
R.29 [PR] - Utveckling av ekologiskt jordbruk Andel utnyttjad jordbruksareal som får stöd för ekologiskt jordbruk genom den gemensamma jordbrukspolitiken, med en uppdelning mellan bevarande och omställning	13,67 %

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete, innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och det särskilda målet om att främja hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna stöd för samarbete, innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling bidrar till att främja hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten och utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling bidrar till hållbar produktion och förbättrad miljö (särskilt mål 5). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten och utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.28 Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna stöd för kompetensutveckling, miljöåtgärder – utbildning och miljöåtgärder – rådgivning inom producentorganisationer för frukt och grönsaker bidrar till att främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser (särskilt mål 5). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten och att tillgodose behoven av att utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Miljöersättningar

R.3 Digitalisering av jordbruket

Indikatorn visar att ersättning för precisionsjordbruk främjar digitalisering.

R.4 Koppling av inkomststöd till normer och god praxis, R.6 Omfördelning till mindre jordbruk och R.7 Ökat stöd till jordbruk i områden med särskilda behov

Ersättning för vallodling, mellangröda/fånggröda och vårbearbetning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning till precisionsjordbruk ingår i beräkningarna av R.4, R.6 och R.7 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser. Målvärdena förklaras under målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst.

R.19 Förbättra och skydda marken

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion, ersättning för vallodling och ersättning för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning bidrar till att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). Åtgärderna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten.

R.21 Skydda vattenkvaliteten

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion, ersättning för precisionsjordbruk, ersättning för vallodling, ersättning för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning, ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner samt ersättning för skötsel av våtmarker och dammar bidrar till att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). Åtgärderna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten.

R.22 Hållbar hantering av näringsämnen

Indikatorn visar att ersättning för precisionsjordbruk och ersättning för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning bidrar till att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). Åtgärderna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten.

R.24 Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion och ersättning för vallodling bidrar till att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). Åtgärderna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten.

R.29 Utveckling av ekologiskt jordbruk

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion bidrar till att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). Åtgärden bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten.

Investeringsstöd och Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker

R.10 Bättre organiserade leveranskedjor och R.11 Koncentration av utbudet

Samtliga åtgärder inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker ingår i R.10 och R.11 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser. Målvärdena förklaras under målet om att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan.

R.26 Investeringar kopplade till naturresurser

Indikatorn omfattar investeringar som ska minska belastning på mark, luft och vatten. Åtgärderna för minskad ammoniakavgång inom investeringsstöd för ökad konkurrenskraft, vattenvårdsåtgärder, kalkfilterdiken samt miljöåtgärder – investeringar inom producentorganisationerna ingår i indikatorn. Miljöåtgärder – investeringar inom producentorganisationer för frukt och grönsaker som ges till producentorganisationer ingår i R.27.

R.27 Miljö- eller klimatrelaterad prestation genom investeringar i landsbygdsområden

Indikatorn visar att investeringar hos producentorganisationerna inom åtgärden miljöåtgärder – investeringar bidrar till att främja hållbar utveckling och en effektiv förvaltning av naturresurser (särskilt mål 5). Investeringarna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastning på mark, luft och vatten.

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Ersättning för precisionsjordbruk ska framförallt bidra till att förbättra växtnäringshanteringen och minska belastningen på vatten. Ersättningen främjar också digitalisering även om det inte är ett primärt syfte med ersättningen. Ersättningen främjar digitalisering genom att vissa delar av ersättningen kan genomföras i digitala system vilket också underlättar digital hantering av data. Målvärdet för R.3 är 15,31 procent, vilket motsvarar att 9 000 lantbrukare under programperioden får ersättning för precisionsjordbruk.

Att minska belastning på mark, luft och vatten är ett högt prioriterat behov. Förbättrad markkvalitet följs upp med hjälp av R.19. Målvärdet är 24,45 procent av den utnyttjade jordbruksarealen.

Skydda vattenkvaliteten följs upp med hjälp av R.21. Ekologisk produktion, precisionsodling, vallodling, mellangröda, fånggröda och vårbearbetning, skyddszoner mot vattenområde och anpassade skyddszoner samt våtmarker och dammar ingår alla i denna indikator. Arealen förväntas succesivt öka och målvärdet är 51,91 procent, vilket innebär att drygt 50 procent av den fysiska arealen utnyttjad jordbruksareal förväntas bidra till att skydda vattenkvaliteten genom minst en av dessa miljöersättningar. En hållbar hantering av näringsämnen följs upp med hjälp av R.22. Målvärdet är 46,63 procent vilket innebär att knappt 47 procent av den fysiska arealen utnyttjad jordbruksareal förväntas bidra till en hållbar hantering av näringsämnen i slutet av perioden. Både R.21 och R.22 har höga mål, vilket främst bärs upp av de arealen med ersättning för precisionsjordbruk. Ersättningen är ny vilket gör det svårt att prognosticera målvärdena och målen innebär därför stora osäkerheter.

Ekologisk produktion ingår också i R.24 och R.29, som är svåra att prognosticera då marknadsutvecklingen har stor betydelse. I R.24 ingår även ersättning för vallodling som införs från 2026. Målvärdet för R.24 är 17,15 procent och målvärdet för R.29 är 13,67 procent .

Investeringar kopplade till naturresurser följs upp med hjälp av R.26. Målvärdet är att 0,64 procent av samtliga jordbruksföretag, motsvarande 375 unika jordbruksföretag får investeringsstöd kopplat till naturresurser. De flesta får stöd inom vattenvårdsåtgärder följt av investeringsstöd för ökad konkurrenskraft, där åtgärder mot ammoniakavgång ingår.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 5 som inte är valda

R.17 Beskogad mark, R.18 Investeringsstöd till skogssektorn och R.30 Stödja hållbar skogsförvaltning

Indikatorer som rör beskogning och investeringar i skogssektorn är inte relevanta för Sveriges del, med anledning av de åtgärder som Sverige kommer att tillämpa.

R.20 Förbättra luftkvaliteten

Sverige har inte några åtgärder som syftar till att förbättra luftkvaliteten. Därför har denna indikator inte utnyttjats.

R.23 Hållbar vattenanvändning

Sverige har inte några åtgärder som syftar till att förbättra markvattenbalansen. Därför har denna indikator inte utnyttjats.

R.25 Miljöprestation inom djuruppfödningssektorn

Sverige har inte några åtgärder kopplade till målet om att främja hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser som specifikt syftar till att förbättra miljön inom djuruppfödning. Däremot används R.25 inom målet om biologisk mångfald för stöd till hotade husdjursraser.

2.1.SO5.9 Motivering av tilldelningen av medel

Inom SO5 genomförs många insatser för att minska negativ påverkan på klimat, vatten, luft och mark. Bland annat riktas de nya, ettåriga miljöersättningarna inom pelare I till detta strategiska mål. Mångfalden och bredden av åtgärder motiverar en hög budget inom detta särskilda mål.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

För de åtgärder där en fast ersättningsnivå per stödgrundande enhet beskrivs under rubriken **Stödintervall på mottagarnivå** i åtgärdstexten i avsnitt 5 för aktuell åtgärd grundas beräkningen av total budget för åtgärden på estimerat utfall multiplicerat med ersättningsnivå per enhet. Detta gäller t.ex. för miljö- och klimatersättningar och djurvälfärdsersättningar inom pelare II.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

2.1.SO6.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO6.1.1 Styrkor

S1 Odlingslandskapet främjar väl fungerande ekosystem och producerar en rad viktiga ekosystemtjänster
S2 Svenska jordbrukare är medvetna om miljöutmaningar
S3 Sverige värnar om att bevara arter, genresurser och kulturarv
S4 Det finns regionala handlingsplaner för grön infrastruktur
S5 Arbete pågår för att öka skogsbrukets miljöhänsyn
S6 Rennäringen bidrar med natur- och kulturvärden i renskötselområdet
S7 God kunskap om natur- och kulturvärden ökar förutsättningar för effektiv politik

Referens: Avsnitt 4.2.c, sid 90-103 i SWOT-analysen

2.1.SO6.1.2 Svagheter

W1 Nedläggning av jordbruk hotar värdefulla gräsmarker
W2 Primärproducenterna får låg ersättning från marknaden för den miljönytta som skapas
W3 Konflikt mellan landskapets multifunktionalitet och en konkurrenskraftig produktion
W4 Kunskapen om skogens miljövärden är otillräcklig
W5 Brist på småbiotoper i slättbygd kan missgynna både livsmedelsproduktionen och biologisk mångfald

Referens: Avsnitt 4.2.c, sid 90-103 i SWOT-analysen

2.1.SO6.1.3 Möjligheter

O1 Ett mer variationsrikt jordbruk, inom ett geografiskt område, kan öka landskapets multifunktionalitet
O2 Genom certifiering och varumärken kan marknaden betala för kollektiva nyttigheter
O3 Varierande brukningsmetoder kan sänka kostnaderna för bevarandeinsatser
O4 Ny teknik och nya metoder kan mildra målkonflikter

Referens: Avsnitt 4.2.c, sid 90-103 i SWOT-analysen

2.1.SO6.1.4 Hot

T1 Lönsamhetskrav kan leda till minskad miljönytta från jordbruket
T2 Låg lönsamhet i jordbruket hotar odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden
T3 Markanvändning har stor påverkan på rödlistade arter
T4 Nedfall av kväve innebär att kvävegynnade arter tränger undan andra arter
T5 Klimatförändringar kan leda till ökat lokalt artutdöende
T6 Växande rovdjursstam påverkar djurhållningen, inklusive rennäring och fäbodbruk
T7 Skogsbruket risker att tränga undan många arter och förstöra viktiga habitat

Referens: Avsnitt 4.2.c, sid 90-103 i SWOT-analysen

2.1.SO6.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO6.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja
SO6BEHOV2	Bevara värdefulla gräsmarker	Hög	Delvis
SO6BEHOV3	Bevara genetisk mångfald	Hög	Delvis
SO6BEHOV4	Öka kompetens om biologisk mångfald	Hög	Delvis
SO6BEHOV5	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis
SO6BEHOV6	Biologisk mångfald inom skogsbruket	Ej prio	Nej
SO6BEHOV7	Biologisk mångfald, rovdjur, rennäring och fäbodbruk behöver balanseras	Ej prio	Nej

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO6.3 Identifiering av relevanta (delar av) nationella planer som härrör från de lagstiftningsinstrument som avses i bilaga XI till förordningen om GJP-planer och som har beaktats i behovsbedömningen för GJP-planerna för detta specifika mål

- Prioriterat ramverk för Natura 2000 (PAF)
- Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper
- Nationell strategi för formellt skydd av skog
- De nationella miljömålen
- Regionala planer för grön infrastruktur

2.1.SO6.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	BLOM - Ersättning för blommande åker och fältkant	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	EKO - Ersättning för ekologisk produktion	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	BETE - Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	FÄBOD - Ersättning för fäbodar	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	HOTRAS - Ersättning för hotade husdjursraser	O.19. Antalet insatser eller enheter som stöder genetiska resurser
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	LANTRASFÖR - Stöd till lantrasföreningar	O.19. Antalet insatser eller enheter som stöder genetiska resurser
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra	VÅTMARK - Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver

	förvaltningsåtaganden		de obligatoriska kraven
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVVATTEN - Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder	O.21. Antalet insatser eller enheter avseende icke-produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 6

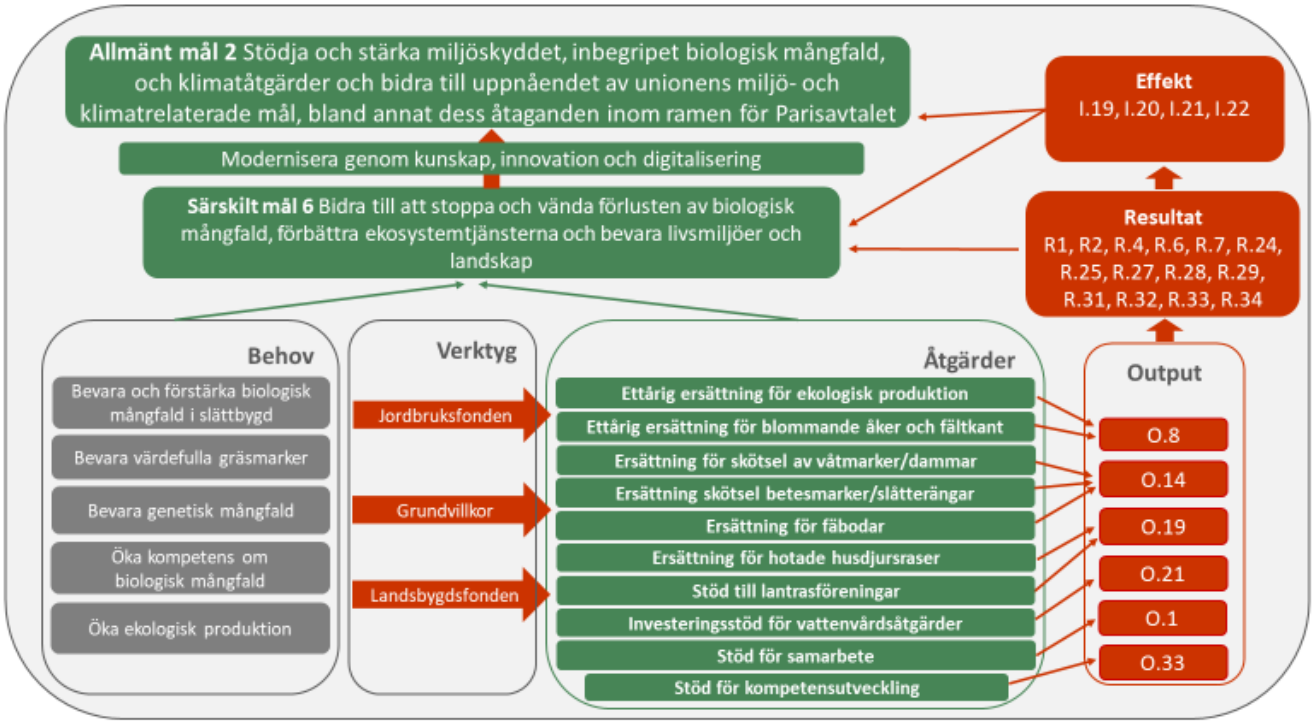

2.1.SO6.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO6.7 Planerar du ett GJP-bidrag till Life-programmet (endast för specifikt mål 4, 5 och 6)

: **Nej**

2.1.SO6.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00

R.2 [CU] - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.4 - Koppling av inkomststöd till normer och god praxis: Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor	95,82 %
R.6 [PR] - Omfördelning till mindre jordbruksföretag Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)	97,46 %
R.7 [PR] - Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)	125,00 %
R.24 [PR] - Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel Andel utnyttjad jordbruksareal (UJA) inom ramen för särskilda åtaganden som får stöd, vilka leder till en hållbar användning av bekämpningsmedel för att minska riskerna och effekterna avseende bekämpningsmedel, t.ex. läckage	17,15 %
R.25 - Miljöresultat inom djuruppfödningssektorn Andel djurenheter som omfattas av åtaganden för förbättrad miljömässig hållbarhet som får stöd	0,38 %
R.27 [CU] - Miljö-/eller klimatprestation genom investeringar i landsbygdsområden Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden	1 540,00
R.28 [CU] - Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation	29 300,00
R.29 [PR] - Utveckling av ekologiskt jordbruk Andel utnyttjad jordbruksareal som får stöd för ekologiskt jordbruk genom den gemensamma jordbrukspolitiken, med en uppdelning mellan bevarande och omställning	13,67 %
R.31 [PR] - Bevara livsmiljöer och arter Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald, inbegripet jordbruksmetoder med högt naturvärde	28,09 %
R.32 [CU] - Investeringar i biologisk mångfald Andel jordbruk som omfattas av investeringsstöd från GJP som bidrar till biologisk mångfald	0,31 %
R.33 - Förbättra förvaltningen av Natura 2000-områden Andel av totalt Natura 2000-område som omfattas av åtaganden som får stöd	3,27 %
R.34 [PR] - Bevara landskapselement Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att förvalta landskapselement, inbegripet häckar och träd	0,04 %

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och det särskilda målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen (särskilt mål 6). Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling bidrar till det särskilda målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt

stärka ekosystemen. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd, bevara värdefulla gräsmarker, bevara genetisk mångfald, öka kompetens om biologisk mångfald och öka ekologisk produktion. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden stöd för kompetensutveckling bidrar till det särskilda målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd, bevara värdefulla gräsmarker, bevara genetisk mångfald, öka kompetens om biologisk mångfald och öka ekologisk produktion. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.28 Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden stöd för kompetensutveckling bidrar till det särskilda målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd, bevara värdefulla gräsmarker, bevara genetisk mångfald, öka kompetens om biologisk mångfald och öka ekologisk produktion. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Miljöersättningar

R.4 Koppling av inkomststöd till normer och god praxis, R.6 Omfördelning till mindre jordbruk och R.7 Ökat stöd till jordbruk i områden med särskilda behov

Ersättning för ekologisk produktion ingår i beräkningarna av R.4, R.6 och R.7 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Målvärdena förklaras under målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst.

R.24 Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion bidrar till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Åtgärden bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd och att öka den ekologiska produktionen. Målvärdet förklaras under målet om att säkerställa hög livsmedelskvalitet och ett gott djurskydd.

R.25 Miljöprestation inom djuruppfödningssektorn

Indikatorn visar att ersättning för hotade husdjursraser bidrar till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Åtgärden bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att bevara den genetiska mångfalden.

R.27 Miljö- eller klimatrelaterad prestation genom investeringar i landsbygdsområden

Indikatorn visar att insatser inom åtgärderna stöd till lantrasföreningar och hotade husdjursraser bidrar till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att bevara den genetiska mångfalden.

R.29 Utveckling av ekologiskt jordbruk

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion bidrar till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Åtgärden bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd och öka ekologisk produktion. Målvärdet förklaras under målet om att säkerställa hög livsmedelskvalitet och ett gott djurskydd.

R.31 Bevara livsmiljöer och arter

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion, ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, ersättning för fäbodar och ersättning för skötsel av våtmarker och dammar bidrar till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Åtgärderna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd och bevara värdefulla gräsmarker.

R.33 Förbättra förvaltningen av Natura 2000-områden

Indikatorn visar hur stor andel av Natura2000-områden som får ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar. Ersättning för betesmarker och slåtterängar bidrar till behovet av att bevara värdefulla gräsmarker, oavsett om de är lokaliserade inom Natura 2000-områden eller inte.

R.34 Bevara landskapselement

Indikatorn visar att ersättning för blommande åker och fältkant bidrar till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Åtgärden bidrar till målet genom att förbättra förutsättningarna för insekter och fåglar. Genom att skapa nya temporära livsmiljöer stärks också ekosystemtjänster som tillhandahålls av pollinatörer och andra nyttodjur.

Investeringsstöd

R.32 Investeringar kopplade till biologisk mångfald

Indikatorn visar att investeringar inom åtgärden investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder bidrar till målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen. Investeringarna ska bidra till målet genom att tillgodose behoven av att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd.

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Målvärdet för R.31 är att 28,09 procent av den utnyttjade jordbruksarealen i Sverige, vilket motsvarar 844 100 hektar, ska bidra till att bevara livsmiljöer och arter. Ersättning till betesmarker och slåtterängar utgör knappt hälften av arealen och är den viktigaste åtgärden för att möta behovet om att bevara värdefulla gräsmarker, vilket är ett högt prioriterat behov i den strategiska planen.

Investeringar kopplade till biologisk mångfald möter behovet om att bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd. Våtmarker och dammar som har till syfte att förbättra den biologiska mångfalden ingår i R.32. Målvärdet är 0,31 procent av samtliga jordbruksföretag (185 stycken).

Det finns åtgärder under målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen som kan användas inom Natura 2000-områden för att förbättra Natura 2000-förvaltningen. R.33 följer upp betesmarker och slåtterängar som får stöd inom Natura 2000. Målet är 75 000 hektar, vilket motsvarar 3,27 procent av jordbruk- och skogsarealen i Natura 2000-områden.

En ökad variation i landskapet är en viktig åtgärd för att gynna biologisk mångfald. Landskapselement ökar mängden livsmiljöer för odlingslandskapets arter. R.34 följer upp nyskapande av landskapselement inom ersättningen för blommande åker och fältkant. Det totala målet är 1 100 hektar, vilket motsvarar 0,04 procent av den utnyttjade jordbruksarealen i Sverige.

Behovet att bevara den genetiska mångfalden möts genom stöd till hotade husdjursraser och lantrasföreningar. Stöd till hotade får, svin och nötkreatursraser följs upp med hjälp av R.25. Målvärdet är att 0,38 procent av Sveriges totala antal djurenheter, vilket motsvarar 6 500 djurenheter ska få stöd. Djuren är viktiga för att upprätthålla den genetiska mångfalden och djuren kan inte konkurrera ekonomiskt med mer produktionsinriktade raser. Stöd ges också till genbanker med fjäderfä. Genbankerna, tillsammans med insatser inom stöd till lantrasföreningar följs upp med hjälp av R.27. Målvärdet för R.27 är 1 540 ärenden där 1 300 är stöd till genbanker. Inom stöd till lantraser förväntas 4 upphandlingar att göras. Två upphandlingar för föreningarnas löpande verksamhet samt två upphandlingar för andra typer av projekt inom föreningarnas verksamhet för att bevara lantraserna.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 6 som inte är valda

R.17 Beskogad mark och R.18 Investeringsstöd till skogssektorn

Sverige har inte några åtgärder inom beskogning eller investeringar i skogssektorn. Därför har dessa indikatorer inte utnyttjats.

R.22 Hållbar hantering av näringsämnen

Sverige har valt att koppla R.22 till målet om att främja hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser och ersättningarna precisionsjordbruk och mellangröda, fånggröda och vårbearbetning. Indikator R.31 är en mer relevant indikator för målet än R.22. R.31 fångar upp de direkta och signifikanta effekterna av stöden som bidrar till att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen .

R.35 Bevara bisamhällen

Inga åtgärder inom målet om att bevara landskap och biologisk mångfald samt stärka ekosystemen har en utformning som gör att R.35 blir relevant.

2.1.SO6.9 Motivering av tilldelningen av medel

Gällande SO6 har Sverige under lång tid gjort stora investeringar för att bevara och stärka odlingslandskapets biologiska mångfald. Den enskilt viktigaste insatsen har varit att säkerställa kontinuerlig hävd av betesmarker och slåtterängar. Vikten av kontinuitet och långsiktighet i detta arbete motiverar väl en omfattande budgetallokering till sådana åtgärder. Denna ersättning, tillsammans med omfattande stöd till ekologisk produktion, ger också viktiga bidrag till den gröna givens mål. Behov kopplade till skogens miljö hanteras i huvudsak genom nationella åtgärder

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

För de åtgärder där en fast ersättningsnivå per stödgrundande enhet beskrivs under rubriken **Stödintervall på mottagarnivå** i åtgärdstexten i avsnitt 5 för aktuell åtgärd grundas beräkningen av total budget för åtgärden på estimerat utfall multiplicerat med ersättningsnivå per enhet. Detta gäller t.ex. för miljö- och klimatersättningar och djurvälfärdsersättningar inom pelare II.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder

2.1.SO7 Locka och behålla unga jordbrukare och andra jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden

2.1.SO7.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO7.1.1 Styrkor

S1 Yngre jordbrukare har högre utbildningsnivå
S2 Starkt entreprenörskap och god innovationsförmåga
S3 Starkt socialt kapital
S4 Naturbruksskolor och KY-utbildningar fångar intresse för näringen

Referens: Avsnitt 4.3.a, sid 104-113 i SWOT-analysen

2.1.SO7.1.2 Svagheter

W1 Jordbruk och landsbygd har svag attraktionskraft
W2 Höga markpriser försvårar nyetableringar och generationsväxling inom jordbruket
W3 Svaga arbetsmarknader ger få möjligheter till anställning utanför jordbruket
W4 Åldersstrukturen i jordbruket hämmar investeringsviljan
W5 Svagt kunskaps- och innovationssystem hämmar landsbygdernas innovationskraft

Referens: Avsnitt 4.3.a, sid 104-113 i SWOT-analysen

2.1.SO7.1.3 Möjligheter

O1 Omställningen till en biobaserad ekonomi sätter nytt fokus på gröna näringar
O2 Ny teknik skapar nya affärsmöjligheter och bidrar till bilden av en modern näring
O3 Markens värde ger jordbrukarna kapital till affärsutveckling
O4 Stor potential för utveckling inom vattenbruk
O5 Ökad satsning på behovsdriven forskning
O6 Hästnäringen har potential att utvecklas

Referens: Avsnitt 4.3.a, sid 104-113 i SWOT-analysen

2.1.SO7.1.4 Hot

T1 Brist på jordbruksmark hämmar jordbruksföretagens utveckling
T2 Kompetensflykt hämmar utvecklingen av nya produkter och tjänster
T3 Skattelagstiftning försvårar generationsväxling inom jordbruksföretagen
T4 Jordbruk och tillverkningsindustri har låg attraktionskraft bland unga
T5 Landsbygdernas avfolkning minskar jordbrukets attraktionskraft
T6 Bristande tillgång till bredband hämmar jordbrukets digitalisering och försvårar affärsutveckling på landsbygden

Referens: Avsnitt 4.3.a, sid 104-113 i SWOT-analysen

2.1.SO7.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO7.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO7BEHOV1	Underlätta generationsväxling	Hög	Ja
SO7BEHOV2	Förbättra arbetsmiljön	Medel	Ja
SO7BEHOV3	Fler utbildningsplatser behövs för att möta antalet sökande	Ej prio	Nej
SO7BEHOV4	Arrendelagstiftningen påverkar markpriser och behöver förändras	Ej prio	Nej
SO7BEHOV5	Skattelagstiftningen försvårar generationsväxlingen och behöver förändras	Ej prio	Nej

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO7.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare	UNGA - Stöd till unga jordbrukare	O.6. Antalet hektar som omfattas av kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare
RD	INSTAL(75) - Etablering av unga jordbrukare och nya jordbrukare samt nyetablering av landsbygdsföretag	START - Startstöd	O.25. Antalet unga jordbrukare som får startstöd
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 7

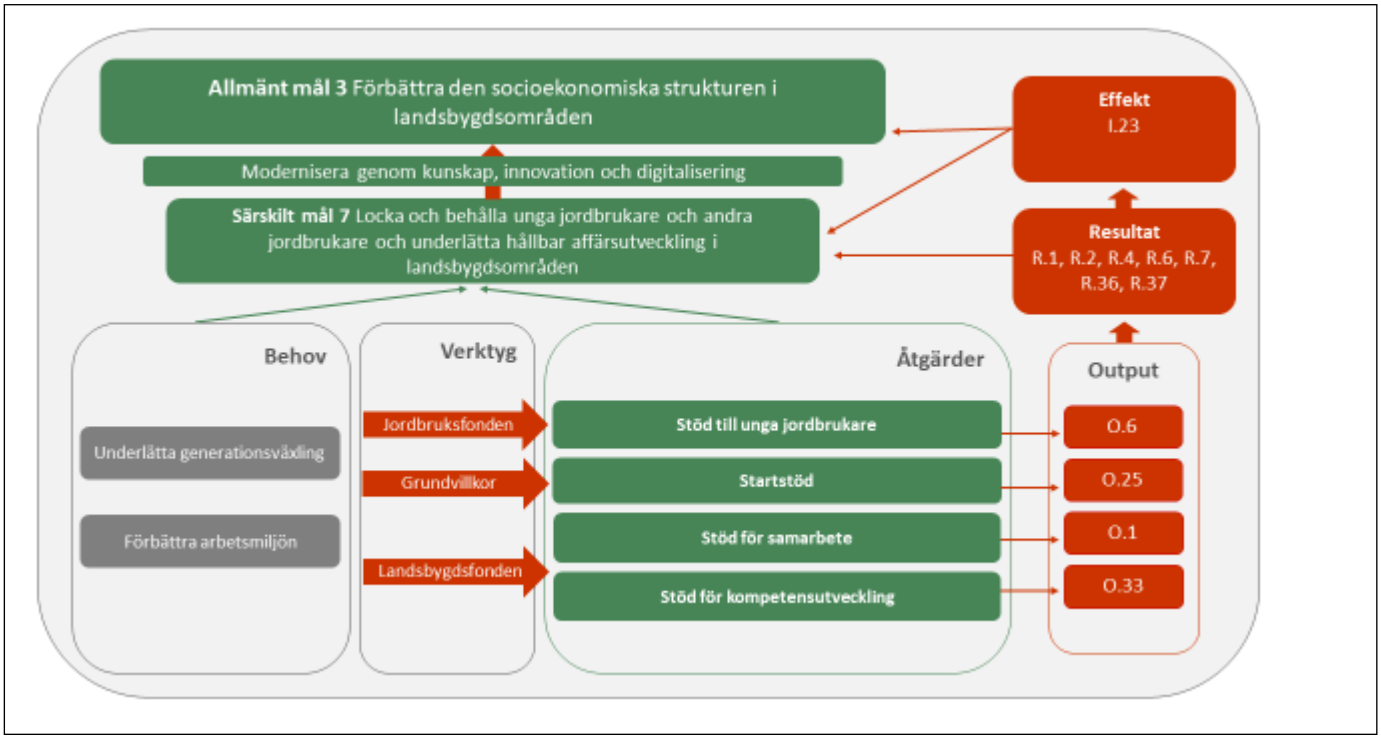

2.1.SO7.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO7.6 Planerar du ett GJP-bidrag till Erasmusprogrammet?

: **Nej**

2.1.SO7.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.4 - Koppling av inkomststöd till normer och god praxis: Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor	95,82 %
R.6 PR - Omfördelning till mindre jordbruksföretag Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)	97,46 %
R.7 PR - Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)	125,00 %
R.36 CU PR - Generationsskifte Antalet unga jordbrukare som omfattas av etableringsstöd från GJP, inbegripet en uppdelning efter kön	6 170,00
R.37 CU - Tillväxt och sysselsättning i landsbygdsområden Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken	6 840,00

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och det särskilda målet om att främja generationsskiften (särskilt mål 7). Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling även bidrar till att främja generationsskiften (särskilt mål 7). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att underlätta generationsväxling och förbättra arbetsmiljön. För att kunna locka en ung generation till att bli jordbrukare behöver arbetsmiljön inom jordbruket förbättras och antalet arbetsrelaterade olyckor och dödsfall i jord- och skogsbruket behöver minska. En underlättad generationsväxling är viktig för att främja omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystems

Indikatorn visar att insatser som genomförs med åtgärden stöd för kompetensutveckling även bidrar att främja generationsskiften (särskilt mål 7). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att underlätta generationsväxling och förbättra arbetsmiljön. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Startstöd och stöd till unga

R.4 Koppling av inkomststöd till normer och god praxis, R.6 Omfördelning till mindre jordbruk och R.7 Ökat stöd till jordbruk i områden med särskilda behov

Stöd till unga ingår i beräkningarna av R.4, R.6 och R.7 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att främja generationsskiften. Målvärdena förklaras under målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst.

R.36 Generationsskiften

Indikatorn visar att åtgärderna startstöd och stöd till unga bidrar till att främja generationsskiften. Åtgärderna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att underlätta generationsväxling. En underlättad generationsväxling är viktig för att främja omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi.

R.37 Tillväxt och sysselsättning i landsbygdsområden

Indikatorn visar att åtgärderna startstöd och stöd till unga bidrar till att bibehålla jobb och främja generationsskiften. En underlättad generationsväxling är viktig för att främja omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi och unga jordbrukare är generellt mer benägna att investera och anamma ny miljö- och klimatvänlig teknik än mer etablerade jordbrukare.

Främja generationsskiften är även viktigt för att underlätta att få tillgång till mark. Marktillgång är en viktig aspekt för etablering och det vanligaste sättet att starta och utveckla sin jordbruksverksamhet är att arrendera mark. Eftersom jordbrukare som får stöd till unga har högre ersättning per areal än etablerade jordbrukare underlättas möjligheten att få tillgång till mark.

.

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1. Behovet om att underlätta generationsväxling möts genom stöd till unga och startstöd.

Stöd som ska främja generationsskiften ingår i R.36 och R.37. Målvärdet för R.36 är att 6 170 unika jordbruksföretag ska få stöd. Av de som får startstöd förväntas 74 procent också få stöd till unga. Målvärdet för R.37 är något högre (6 840 nya jobb) då nya jobb som skapats inom åtgärden investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet, investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter och inom stöd till Leader också ingår i indikatorn.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 7 som inte är valda

R.39 Utveckla ekonomin på landsbygden

Sverige har inga åtgärder inom det särskilda målet om att främja generationsskiften som syftar till att utveckla landsbygderna mer generellt och därför är inte R.39 relevant. R.39 kopplas till det särskilda målet om att bidra till levande landsbygder (särskilt mål 8).

2.1.SO7.9 Motivering av tilldelningen av medel

Vad gäller SO7 är framför allt generationsväxling och stöd till unga jordbrukare prioriterade frågor. Budgeten har anpassats till åtgärdernas karaktär och målgruppens storlek. Både för unga jordbrukare och andra som vill utveckla sitt företag är kompetensutveckling av stor betydelse.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

För de åtgärder där en fast ersättningsnivå per stödgrundande enhet beskrivs under rubriken **Stödintervall på mottagarnivå** i åtgärdstexten i avsnitt 5 för aktuell åtgärd grundas beräkningen av total budget för åtgärden på estimerat utfall multiplicerat med ersättningsnivå per enhet. Detta gäller t.ex. för miljö- och klimatersättningar och djurvälfärdsersättningar inom pelare II.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.SO8 Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruksverksamhet, social inkludering och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet cirkulär bioekonomi och hållbart skogsbruk

2.1.SO8.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO8.1.1 Styrkor

S1 Rik tillgång till naturresurser och attraktiva natur- och kulturmiljöer
S2 Lokaliseringsfördelar för tillverkningsindustri med relativt lågt kunskapsinnehåll
S3 Starkt entreprenörskap skapar sysselsättning på landsbygderna
S4 Hög bredbandstäckning i den mer tätbebyggda landsbygden
S5 Billigare bostäder
S6 Ideellt engagemang och rikt föreningsliv bidrar till integration och starka nätverk
S7 Leader-områden i hela landet
S8 God innovationsförmåga

S1 - S7 Referens: Avsnitt 4.3.b, sid 114-135 i SWOT-analysen
S8 Referens: Avsnitt 4.3.a, sid 104-113 i SWOT-analysen

2.1.SO8.1.2 Svagheter

W1 Långa geografiska avstånd ger höga transportkostnader och små arbetsmarknader
W2 Kompetensbrist hämmar näringslivets utveckling och omvandling
W3 Arbetsmarknader med få valmöjligheter
W4 Svagt innovations- och kunskapssystem på landsbygden
W5 Liten tillgång till lokalt kapital
W6 Liten mångfald i näringsliv och arbetskraft
W7 Koncentrationen av befolkning, sysselsättning och ekonomi till landets största stadsregioner beräknas fortsätta
W8 Litet befolkningsunderlag resulterar i bristande service och infrastruktur
W9 Bostadsbyggandet släpar efter på landsbygden
W10 Litet utbud av nöjen, kultur och andra fritidsaktiviteter
W11 Bristande kunskap om landsbygdens förutsättningar och behov

Referens: Avsnitt 4.3.b, sid 114-135 i SWOT-analysen

2.1.SO8.1.3 Möjligheter

O1 Globalisering gör färre företag beroende av närhet till den inhemska marknaden
O2 Urbaniseringens nackdelar ökar landsbygdernas attraktionskraft
O3 Den tjänstebaserade ekonomin växer även i landsbygderna
O4 Digitalisering kan ge affärsmöjligheter och minska betydelsen av geografiska avstånd
O5 Intresset för landsbygden ökar
O6 Företagsamhet skapar arbetstillfällen och lokal utveckling
O7 Invandring ger tillskott av människor och arbetskraft
O8 Leader-metoden är framgångsrik och väl etablerad
O9 Sociala innovationer kan utveckla landsbygderna
O10 Kultur- och naturresurser på landsbygden utgör en stor potential för besöksnäringen
O11 Invandrad arbetskraft kan öka nytänkandet och innovation

O12 Stor potential för utveckling inom vattenbruk
O13 Hästnäringen har potential att utvecklas

O1 - O11 Referens: Avsnitt 4.3.b, sid 114-135 i SWOT-analysen
O12 och O13 Referens: Avsnitt 4.3.a, sid 104-113 i SWOT-analysen

2.1.SO8.1.4 Hot

T1 Globalisering skärper konkurrensen och ökar utsatthet för konjunktursvängningar
T2 Urbanisering ökar klyftan mellan städer och landsbygd
T3 Tjänstesektorn växer snabbare i städer än i landsbygder
T4 Omställning till fossilfria system kan medföra högre kostnader
T5 Globalisering och digitalisering innebär att många enklare jobb försvinner
T6 Åldrande befolkning ökar försörjningsbördan i landsbygdskommunerna
T7 Urban norm försvårar landsbygdernas utveckling
T8 Digitalisering förutsätter bredband av hög kvalitet

Referens: Avsnitt 4.3.b, sid 114-135 i SWOT-analysen

2.1.SO8.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO8.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
SO8BEHOV1	Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna	Medel	Ja
SO8BEHOV2	Stärka affärsmässighet på landsbygderna	Medel	Delvis
SO8BEHOV3	Underlätta kapitalförsörjning på landsbygderna	Medel	Delvis
SO8BEHOV4	Främja en attraktiv landsbygd	Hög	Delvis
SO8BEHOV5	Ökat bostadsbyggande på landsbygderna	Ej prio	Nej
SO8BEHOV6	Miljöeffekterna av transporter ska vägas mot förutsättningarna att bo och leva på landsbygderna	Ej prio	Nej
SO8BEHOV7	Landsbygdsnormen ska lyftas som ett alternativ till staden	Ej prio	Nej

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO8.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVDIV - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	O.24. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar utanför jordbruksföretag som får stöd
RD	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning	INVFÖR - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	O.24. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar utanför jordbruksföretag som får stöd

RD	COOP(77) - Samarbete	LEADER - Stöd till Leader	O.31. Antalet lokala utvecklingsstrategier (LEADER) eller förberedande åtgärder som får stöd
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 8

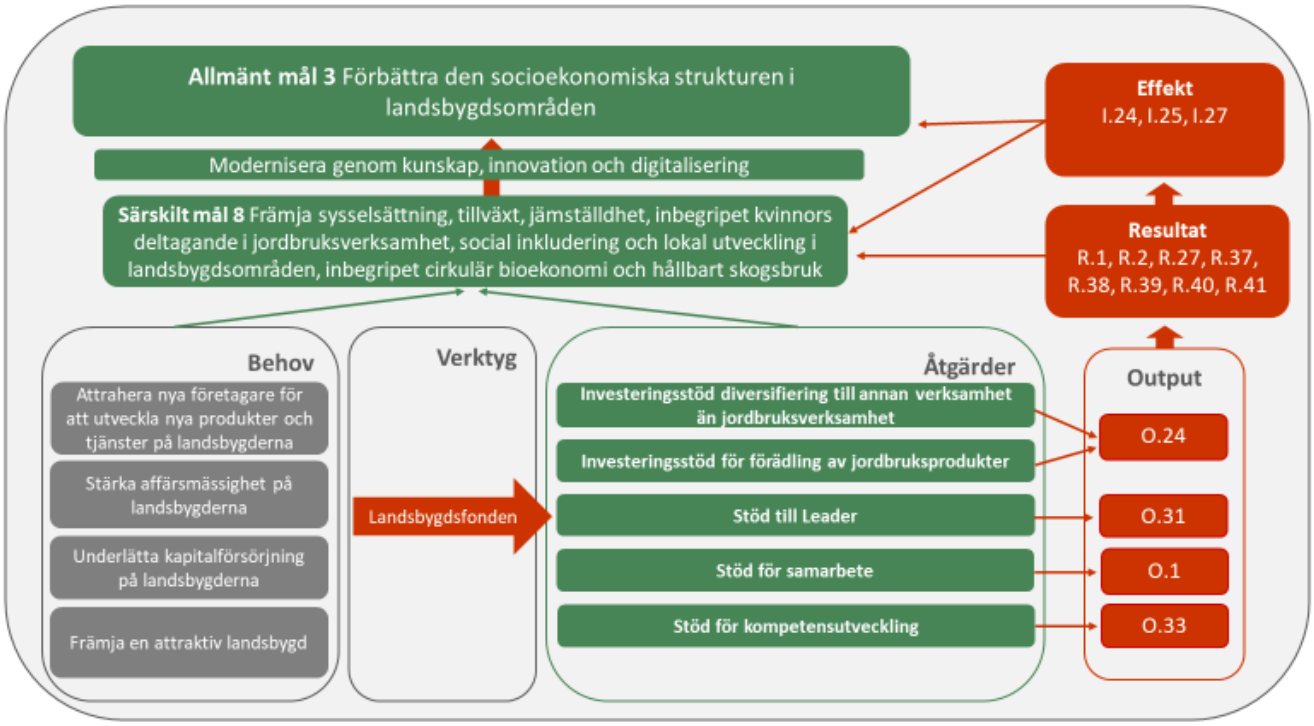

2.1.SO8.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO8.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.27 CU - Miljö-/eller klimatprestation genom investeringar i landsbygdsområden Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden	1 540,00

R.37 [CU] - Tillväxt och sysselsättning i landsbygdsområden Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken	6 840,00
R.38 [CU] - LEADER-täckning Andel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier	71,49 %
R.39 [CU] - Utveckla bioekonomin på landsbygden Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP	900,00
R.40 [CU] - Smart omställning av landsbygdsekonomin Antal understödda strategier för smarta byar	153,00
R.41 [CU PR] - Sammanlänkning av landsbygden i Europa Andel av befolkningen på landsbygden som får ta del av förbättrade tjänster och bättre infrastruktur genom stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken	13,18 %

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och det särskilda målet om att bidra till levande landsbygder (särskilt mål 8). Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser som genomförs med stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling även bidrar till sysselsättning, tillväxt och ökad jämställdhet (särskilt mål 8). Insatserna bidrar till behoven av att attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna och stärka affärsmässigheten i landsbygderna. Insatserna bidrar även till att tillgodose behoven av att främja en attraktiv landsbygd. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser som genomförs med stöd för kompetensutveckling även bidrar till sysselsättning, tillväxt och ökad jämställdhet (särskilt mål 8). Insatserna bidrar till behoven av att attrahera nya företagare och stärka affärsmässigheten i landsbygderna. Insatserna bidrar även till att tillgodose behoven av att främja en attraktiv landsbygd. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Investeringsstöd och projektstöd

Stöd till Leader följs upp via den rekommenderade indikatorn R.38 samt även via indikatorerna R.27, R.37, R.39, R.40 och R.41. För investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet, som ska bidra till mål 8, har indikatorerna R.37 och R.39 valts. För investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter, som ska bidra till mål 8, har indikator R.37 valts.

R.27 Miljö-/eller klimatprestation genom investeringar i landsbygdsområde

Indikatorn visar att insatser som genomförs inom Leader bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden.

R.37 Tillväxt och sysselsättning i landsbygdsområden

Indikatorn visar att investeringar som genomförs med investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet, investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter samt inom Leader till viss del bidrar till att skapa nya jobb och därmed främjar en attraktiv landsbygd.

R.38 Leader-omfattning

Indikatorn visar att insatser som genomförs inom Leader bidrar till sysselsättning, tillväxt och ökad

jämställdhet (särskilt mål 8). Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna och främja en attraktiv landsbygd. Genom att en högre andel av landsbygdsbefolkningen omfattas av lokala utvecklingsstrategier förväntas ett främjande av en attraktiv landsbygd och en ökad samverkan mellan privata och offentliga aktörer. Åtgärderna väntas även bidra till nya företagare, nya produkter och tjänster.

R.39 Utveckla ekonomin på landsbygden

Indikatorn visar att investeringar som genomförs med investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet samt inom Leader bidrar till levande landsbygder (särskilt mål 8). Investeringarna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna, underlätta kapitalförsörjning på landsbygderna och främja en attraktiv landsbygd.

R.40 Smart omställning av ekonomin på landsbygden

Indikatorn visar att stöd till Leader bidrar till den smarta omställningen av ekonomin på landsbygden genom Leaders strategier för smarta byar.

R.41 Sammanlänkning av landsbygden i Europa

Indikatorn visar att stöd till Leader bidrar till sammanlänkningen av landsbygden i Europa genom att befolkningen på landsbygden tar del av förbättrad tillgång till tjänster och infrastruktur genom stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Att främja en attraktiv landsbygd är ett högt prioriterat behov och ingår delvis i den strategiska planen. Leader är en viktig åtgärd och följs i ett första steg upp med R.38 *Leader-omfattning*. Målvärdet är 71,49 procent vilket innebär att 71,49 procent av landsbygdsbefolkningen i landsbygd och mellanbygd täcks av en Leader-strategi. Respektive strategi kommer sedan, genom en revidering av den strategiska planen, bidra till övriga relevanta resultatindikatorer som ingår i den strategiska planen.

Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna, stärka affärsmässighet på landsbygderna och underlätta kapitalförsörjning på landsbygderna är behov som har en medelprioritet i den strategiska planen. Det är främst åtgärden investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet som bidrar till detta och följs upp med hjälp av R.39. Även stöd till Leader bidrar till målvärdet. Målvärdet är att 900 unika företag verksamma på landsbygden ska få stöd. Målvärdet för R.39 gäller oavsett vilket särskilt mål det kopplats till.

Målvärdet för R.37 är att skapa eller bibehålla 4 840 nya jobb. Av dessa är majoriteten (90 procent) av jobben kopplade till stöd till unga. Startstöd, investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet, investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter och stöd till Leader bidrar också till nya jobb men i en mindre omfattning.

Målvärdet för R.27 är satt till 1540 insatser som ska bidra till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden. Leader förväntas bidra med 199 insatser.

Målvärdet för R.40 är att följa den smarta omställningen av ekonomin på landsbygden och är satt till 153 strategier. Strategierna för ”smarta landsbygder” tar tillvara innovativa lösningar på lokala utmaningar. Genom att använda lokal kompetens och deras styrkor och möjligheter utvecklar Leader-områdena strategier för ”smarta landsbygder” för att växla upp tillämpningen av digitala tekniklösningar eller andra moderna lösningar.

Målvärdet för R.41 är satt till 13,18 % och visar andelen av befolkningen på landsbygden som tar del av

förbättrad tillgång till tjänster och infrastruktur genom stöd till Leader inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

I beräkningen av de olika åtgärdernas målvärden har även hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 8 som inte är valda

R.42 Främja social delaktighet

Sverige och de olika Leaderområdena har utifrån sina förutsättningar valt att följa upp social delaktighet via lokala och nationella indikatorer och inte koppla insatser inom Leader till R.42.

2.1.SO8.9 Motivering av tilldelningen av medel

Vad gäller SO8 möts många behov genom den nationella sammanhållna landsbygdspolitiken från 2018. Sverige har också ett nationellt bredbandsstöd som bidrar till detta mål. Detta begränsar behovet av åtgärder inom Strategiska planen och därigenom budgetallokeringen inom SO8. Även andra behov, t.ex. om integration och jämställdhet möts i första hand genom nationella åtgärder som bidrar till detta mål. Tyngdpunkten inom SO8 ligger på LEADER som förstärks, jämfört med föregående programperiod.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

2.1.SO9.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.SO9.1.1 Styrkor

S1 Svenska jordbrukare producerar säkra livsmedel av hög kvalitet
S2 God djuromsorg och högt smittskydd minskar risken för resistens
S3 Tillgång till veterinär service i hela landet
S4 Regelverk garanterar säkra livsmedel och konsumentens behov av information
S5 God samverkan ger effektiv krishantering

Referens: Avsnitt 4.3.c, sid 136-146 i SWOT-analysen

2.1.SO9.1.2 Svagheter

W1 Jordbrukets andel av den totala ekonomin är liten
W2 Bristande kunskap om jordbrukets bidrag till kollektiva nyttigheter
W3 Höga kadmiumhalter i vissa markområden
W4 Stort matsvinn och produktionsförluster i livsmedelsproduktionen
W5 Färre veterinärer specialiserar sig på jordbrukets produktionsdjur

Referens: Avsnitt 4.3.c, sid 136-146 i SWOT-analysen

2.1.SO9.1.3 Möjligheter

O1 Brett förankrad målsättning om ökad svensk livsmedelsproduktion
O2 God medvetandegrad bland konsumenterna skapar efterfrågan på svenska livsmedel
O3 Den ekologiska produktionen ökar
O4 Ökat intresse för matens ursprung och produktionssätt

Referens: Avsnitt 4.3.c, sid 136-146 i SWOT-analysen

2.1.SO9.1.4 Hot

T1 Klimatförändringar leder till större variation i jordbrukets avkastning
T2 Globaliseringen ökar risken för smittspridning
T3 Ökad antibiotikaresistens hotar såväl animalieproduktion som människors hälsa

Referens: Avsnitt 4.3.c, sid 136-146 i SWOT-analysen

2.1.SO9.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.SO9.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-

			planen
SO9BEHOV1	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis
SO9BEHOV2	Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa	Medel	Ja
SO9BEHOV3	Konsumenterna ska kunna göra medvetna val av säkra livsmedel av hög kvalitet	Ej prio	Nej
SO9BEHOV4	Behövs bättre kunskap om livsmedelskvalitet i förhållande till djurskydd och biologisk mångfald	Ej prio	Nej

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.SO9.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd	EKO - Ersättning för ekologisk produktion	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	DVFÅR - Djurvälfärdsersättning för får	O.18. Antalet djurenheter som omfattas av stöd för djurs välbefinnande, hälsa eller ökade åtgärder för biosäkerhet
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	DVKOR - Djurvälfärdsersättning för mjölkkor	O.18. Antalet djurenheter som omfattas av stöd för djurs välbefinnande, hälsa eller ökade åtgärder för biosäkerhet
RD	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden	DVSUGGOR - Djurvälfärdsersättning för suggor	O.18. Antalet djurenheter som omfattas av stöd för djurs välbefinnande, hälsa eller ökade åtgärder för biosäkerhet
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogiken särskilt mål 9

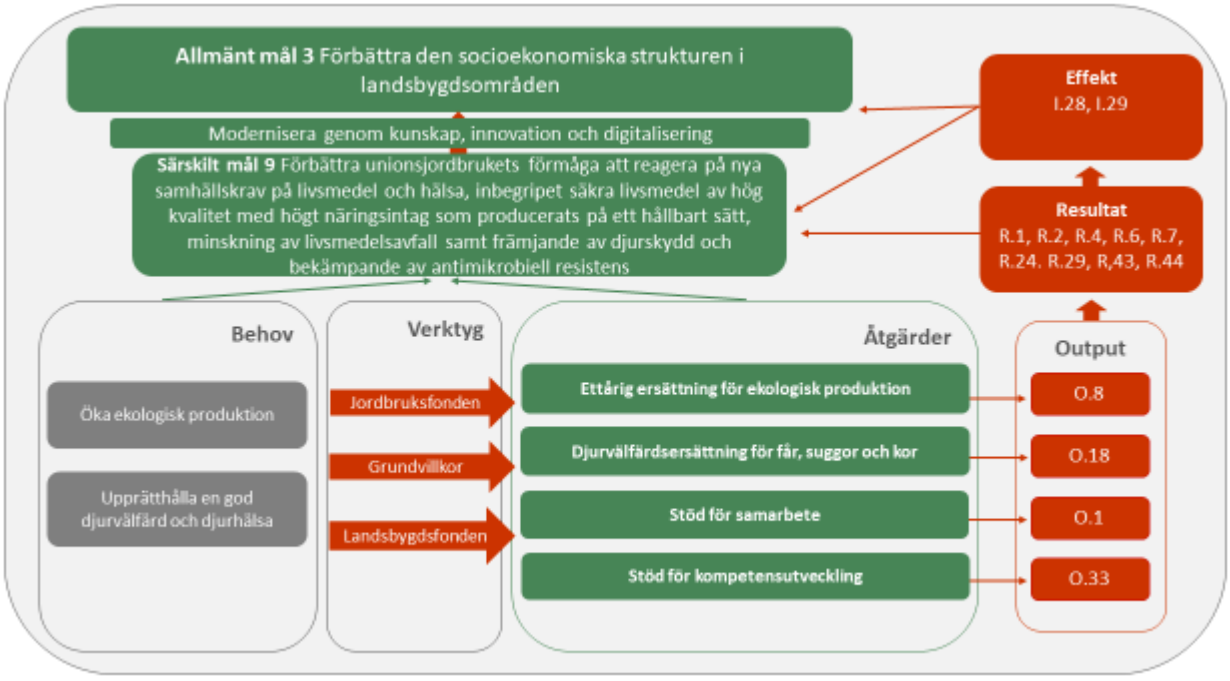

2.1.SO9.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.SO9.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	43 730,00
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.4 - Koppling av inkomststöd till normer och god praxis: Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor	95,82 %
R.6 PR - Omfördelning till mindre jordbruksföretag Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)	97,46 %
R.7 PR - Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)	125,00 %
R.24 PR - Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel Andel utnyttjad jordbruksareal (UJA) inom ramen för särskilda åtaganden som får stöd, vilka leder till en hållbar användning av bekämpningsmedel för att minska riskerna och effekterna avseende bekämpningsmedel, t.ex. läckage	17,15 %
R.29 PR - Utveckling av ekologiskt jordbruk Andel utnyttjad jordbruksareal som får stöd för ekologiskt jordbruk genom den gemensamma jordbrukspolitiken, med en uppdelning mellan bevarande och omställning	13,67 %
R.43 PR - Begränsning av antimikrobiella medel Andel djurenheter som berörs av åtgärder som får stöd för att begränsa användningen av antimikrobiella medel (förebygga/minska)	17,35 %
R.44 PR - Förbättra djurs välbefinnande Andel djurenheter som berörs av insatser som får stöd för att förbättra djurs välbefinnande	17,35 %

Motivering av målen och relaterade delmål

Målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

De horisontella åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling kopplar an till det tvärgående målet och det särskilda målet om att säkerställa hög livsmedelskvalitet och ett gott djurskydd (särskilt mål 9). Sverige har identifierat ett behov av att stärka kunskapssystemet AKIS och därför har de rekommenderade indikatorerna R.1 och R.2 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser inom åtgärderna stöd för samarbete och stöd för kompetensutveckling även bidrar till att säkerställa hög livsmedelskvalitet och ett gott djurskydd . Detta gör de genom att tillgodose behoven av att öka den ekologiska produktionen och upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa.

Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser inom åtgärden stöd för kompetensutveckling även bidrar till att säkerställa hög livsmedelskvalitet och ett gott djurskydd (särskilt mål 9). Detta gör de genom att tillgodose behoven av att öka den ekologiska produktionen och upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa. Målvärdet förklaras under det tvärgående målet om att modernisera sektorn.

Ekologisk produktion

R.4 Koppling av inkomststöd till normer och god praxis, R.6 Omfördelning till mindre jordbruk och R.7 Ökat stöd till jordbruk i områden med särskilda behov

Ersättning till ekologisk produktion ingår i beräkningarna av R.4, R.6 och R.7 och därför kopplas dessa indikatorer till målet om att säkerställa hög livsmedelskvalitet och ett gott djurskydd. Målvärdena förklaras under målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst.

R.24 Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel och R.29 Utveckling av ekologiskt jordbruk

Indikatorerna visar att ersättning för ekologisk produktion bidrar till att säkerställa hög livsmedelskvalitet och ett gott djurskydd (särskilt mål 9). Åtgärden bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att öka den ekologiska produktionen.

Djurvälfärdsersättningar

R.43 Begränsa användningen av antimikrobiella medel

Indikatorn visar att djurvälfärdsersättning för får, suggor och kor bidrar till att begränsa användningen av antimikrobiella medel. Åtgärden bidrar till friskare djur och således en lägre antibiotikaförbrukning och högre djurvälfärd för det enskilda djuret.

R.44 Förbättra djurskyddet

Indikatorn visar att djurvälfärdsersättning för får, suggor och kor bidrar till att förbättra djurskyddet. Åtgärderna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att upprätthålla god djurvälfärd och god djurhälsa.

Målvärden

Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Att öka den ekologiska produktionen är delvis prioriterat behov inom den strategiska planen och följs upp med R.24 och R.29. Målvärdet för R.24 är 17,15 procent och för R.29 är målvärdet 13,67 procent. Målvärdet för R.29 speglar den förutspådda utvecklingen och den nationella ökningen i efterfrågan på ekologiska produkter förväntas minska. Åtgärder för att öka den inhemska efterfrågan finns under åtgärden stöd till samarbete samt i den nationella livsmedelsstrategin.

Att upprätta en god djurvälfärd och djurhälsa är ett delvis prioriterat behov som ingår i den strategiska planen. Målvärdet för R.43 och R.44 är 17,35 procent av det totala antalet djurenheter i Sverige. Målvärdet är detsamma för båda indikatorerna då samma ersättningar kopplas till båda indikatorerna.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom mål 9 som inte är valda

R.20 Förbättra luftkvaliteten

Sverige har inte några miljöersättningar som syftar till att förbättra luftkvaliteten. Därför har denna indikator inte utnyttjats.

R.43 Begränsa användningen av antimikrobiella medel

Sverige har valt att inte koppla ersättning för ekologisk produktion till R.43. Reglerna för användning av antimikrobiella medel är liknande inom både ekologisk eller konventionell. Svensk animalieproduktion kännetecknas av låg användning av antibiotika och Sverige har lägst användning av antimikrobiella medel till lantbruksdjur i EU.

R.44 Förbättra djurskyddet

Sverige har valt att inte koppla ersättning för ekologisk produktion till R.44. Anledningen till detta är att det i Sverige finns ett omfattande regelverk för djurskydd och ingen påtaglig skillnad mellan djurvälfärd i ekologisk eller konventionell produktion. Därutöver finns det tre ersättningar inom GJP som är direkt riktade till förbättrad djurvälfärd.

2.1.SO9.9 Motivering av tilldelningen av medel

De mest framträdande åtgärderna inom SO9 syftar till att stärka djurvälfärd och ekologisk produktion. Djurvälfärd är sedan länge en politiskt högt prioriterad fråga i Sverige. Detta motiverar en hög budget för SO9. Detta begränsar behovet av åtgärder inom Strategiska planen.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

För de åtgärder där en fast ersättningsnivå per stödgrundande enhet beskrivs under rubriken **Stödintervall på mottagarnivå** i åtgärdstexten i avsnitt 5 för aktuell åtgärd grundas beräkningen av total budget för åtgärden på estimerat utfall multiplicerat med ersättningsnivå per enhet. Detta gäller t.ex. för miljö- och klimatersättningar och djurvälfärdsersättningar inom pelare II.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.1.XCO Det övergripande målet att modernisera sektorn genom att främja och utbyta kunskap, innovation och digitalisering i jordbruket och i landsbygdsområden samt uppmuntra sektorn att ta till sig dessa

2.1.XCO.1 Sammanfattning av SWOT-analysen

2.1.XCO.1.1 Styrkor

S1 Sverige har världsledande grundforskning och ett starkt nationellt kunskaps- och innovationssystem
S2 God generell kunskapsnivå underlättar modernisering och tekniskspridning i jordbruket
S3 Sverige har en väl utvecklad industri vad gäller digitalisering och automation, vilket ger goda förutsättningar för att införa ny teknik och nya arbetsmetoder i sektorn

Referens: Avsnitt 4.4, sid 146-154

2.1.XCO.1.2 Svagheter

W1 Otillräcklig kunskaps- och kompetensförsörjning
W2 Otillräckliga kunskaper om företagsledning och affärsutveckling
W3 Stort gap mellan forskning och näringsliv
W4 Svagt innovations- och kunskapssystem inom jordbruket

Referens: Avsnitt 4.4, sid 146-154

2.1.XCO.1.3 Möjligheter

O1 Outnyttjad potential för innovation, kunskaps- och tekniskspridning inom jordbruket
O2 Kunskapssystemet kan utvecklas genom ökad samverkan och digitalisering
O3 En nationell aktör kan ge förbättrad kunskapsförsörjning till animalieproduktionen

Referens: Avsnitt 4.4, sid 146-154

2.1.XCO.1.4 Hot

T1 Lite tillämpad forskning inriktas på jordbrukssektorn
T2 Åldersstrukturen i näringen ger svaga incitament till modernisering
T3 Svagt kunskaps- och innovationssystem gör att jordbruket riskerar att hamna vid sidan av den nationella innovationspolitiken

Referens: Avsnitt 4.4, sid 146-154

2.1.XCO.1.5 Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

2.1.XCO.2 Identifiering av behov

Kod	Titel	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behovet ingår i den strategiska GJP-planen
XCOBEHOV1	Kunskapssystemet AKIS	Hög	Delvis

Andra synpunkter som rör behovsbedömningar.

Inte aktuellt för SE

2.1.XCO.4 Interventionslogik

Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Gemensam utfallsindikator
Sectoral - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder	POFOU - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, forskning och utveckling - investering	O.35. Antalet operativa program som får stöd
RD	COOP(77) - Samarbete	EIP - Innovationsstöd inom EIP-Agri	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	COOP(77) - Samarbete	SAM - Stöd till samarbete	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
RD	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd

Översikt

Interventionslogik tvärgående mål

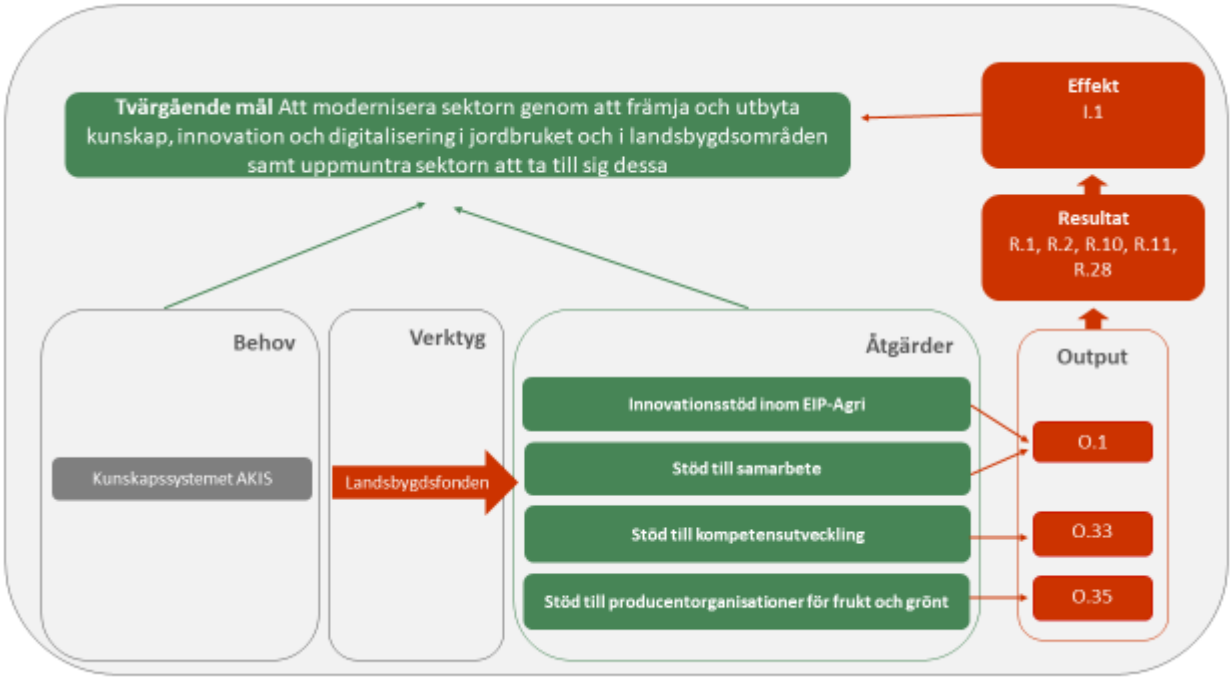

2.1.XCO.5 I förekommande fall, en motivering av användningen av InvestEU, inklusive beloppet och dess förväntade bidrag till det specifika målet/övergripande målet

Inte aktuellt för SE

2.1.XCO.8 Val av resultatindikator(er)

Val av resultatindikator(er) för detta specifika mål

* Resultatindikatorer [rekommenderade resultatindikatorer för detta specifika mål visas i fetstil]	Målvärde
R.1 CU PR - Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får	43 730,00

rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	
R.2 CU - Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	575,00
R.10 CU PR - Bättre organiserade leveranskedjor Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken	0,31 %
R.11/Frukt och grönsaker - Koncentration av utbudet Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer	40,00 %
R.28 CU - Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation	29 300,00

Motivering av målen och relaterade delmål

Det tvärgående målet stöds genom olika åtgärder i den strategiska planen. De indikatorer som Sverige avser att tillämpa har valts för att kunna följa upp endast effekter som är direkta och signifikanta utifrån hur åtgärderna är utformade och utifrån det syfte som åtgärderna har. Detta innebär att eventuella bieffekter som inte är direkta och signifikanta inte kommer att följas upp inom genomförandemodellen.

Horisontella åtgärder som kopplar till det tvärgående målet

För de horisontella åtgärderna stöd för samarbete, innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling har de rekommenderade indikatorerna R.1, R.2 och R.28 valts.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser inom åtgärderna stöd för samarbete, innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling bidrar till det tvärgående målet. Insatserna ska bidra till målet genom att tillgodose behovet av att stärka kunskapssystemet AKIS, vilket är det behov som Sverige har valt att prioritera i enlighet med SWOT och behovsanalys. Kunskapssystemet AKIS är det nätverk av aktörer som på olika sätt arbetar med kunskap inom lantbrukssektorn. Delvis kan AKIS även omfatta kunskapsaktörer inom en bredare landsbygdsutveckling.

R.2 Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem

Indikatorn visar att insatser inom åtgärderna innovationsstöd inom EIP-Agri och stöd för kompetensutveckling bidrar till det tvärgående målet. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att stärka kunskapssystemet AKIS.

R.28 Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatser inom åtgärden stöd för kompetensutveckling bidrar till det tvärgående målet. Insatserna bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att stärka kunskapssystemet AKIS.

Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

Indikatorn visar att insatsen forskning och utveckling – investeringar inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker också bidrar till det tvärgående målet. Insatsen bidrar till målet genom att tillgodose behovet av att stärka kunskapssystemet AKIS.

R.10 Bättre organiserade leveranskedjor och R.11 Koncentration av utbudet

Samtliga åtgärder inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker ingår i R.10 och R.11 och därför kopplas dessa indikatorer till det tvärgående målet om att modernisera sektorn. Målvärdena

förklaras under målet om att säkra jordbrukaren en skälig inkomst.

Målvärden
Målvärdena för resultatindikatorerna är beräknade utifrån de behov som Sverige, med stöd av SWOT-analysen, har identifierat i behovsanalysen, och utifrån den prioritering av behov som framgår av avsnitt 2.1.

Kunskapssystemet AKIS är ett högt prioriterat behov som delvis möts genom åtgärder i den strategiska planen. Behovet stöds av tre åtgärder i den strategiska planen varav åtgärden för kompetensutveckling utgör en betydande del av samtliga tre indikatorer (R.1, R.2 och R.28) för att följa upp AKIS. Målvärdet för R.1 är 43 880 personer. Kompetensutveckling ska bidra med drygt 90 procent (40 000 personer) av målvärdet för personer som förväntas delta i kompetenshöjande aktiviteter. 1 900 personer inom stöd till samarbete och och 1 800 personer inom EIP bidrar också till det totala målvärdet. Inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker får samtliga 180 medlemmar del av minst en kompetenshöjande aktivitet.

Målvärdet för R.2 är att 590 rådgivare ska få stöd. Kompetensutveckling bidrar med 88 procent (500 rådgivare) av målvärdet medan EIP ger stöd till 90 rådgivare.

Höga prioriterade behov är också att utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion samt att öka kunskapen om biologisk mångfald. Detta följs upp via R.28 som visar hur många personer som får nytta av insatserna som stöder kunskap, innovation och kunskapsutbyte inom klimat och miljöområdet. Målvärdet är 29 300 personer. Näst intill alla, 99 procent av alla som tar del av rådgivningen förväntas tillgodogöra sig kompetenshöjande aktiviteter inom åtgärden kompetensutveckling. Förutom åtgärden kompetensutveckling deltar producentorganisationernas samtliga medlemmar (180 stycken) i kompetenshöjande aktiviteter.

I beräkningen av de olika indikatorernas målvärden har hänsyn tagits till åtgärdernas utformning. Indikatorerna för output och resultat är ömsesidigt beroende, vilket framgår av både interventionslogiken och beräkningen av målvärden och enhetsbelopp för de olika åtgärderna. Alla beräkningar av output är gjorda för att målvärdena för resultatindikatorerna ska kunna uppnås. Inga avsteg från denna princip har gjorts. I flera fall är målvärdena för en resultatindikator beroende av flera olika åtgärder för att kunna uppnås.

Rekommenderade indikatorer inom det tvärgående målet som inte är valda
R.3 Digitalisering av jordbruket
Sverige har valt att koppla R.3 Digitalisering av jordbruket till ersättning för precisionsjordbruk som främjar digitalisering. Ersättningen kopplas till målet om naturresurser och indikatorn används därför inte under det övergripande målet om att modernisera sektorn.

2.1.XCO.9 Motivering av tilldelningen av medel

Allokeringen av medel såväl inom SO1-9 som nationellt stärker det tvärgående målet. Inom Strategiska planen gäller det inte minst stöd till kompetensutveckling, EIP och samarbete. En nationell satsning på rådgivning genom Greppa Näringen, växtskyddscentralerna och ett kunskapsnav för animaliesektorn är av central betydelse. Balansen mellan insatserna i den strategiska planen och de nationella åtgärderna motiverar den förslagna budgetallokeringen.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov som framgår av avsnitt 2.1 Behovsbedömning och interventionsstrategi. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, vilket också framgår av avsnitt 2.1. Kostnaden för att möta två behov med samma prioritering kan variera beroende på t.ex. vilken typ insats som behövs för att möta behovet,

målgruppens omfattning etc.

I de fall ersättningsnivån på stödmottagarnivå, i absoluta tal, kan variera från fall till fall, vilket gäller exempelvis stöd för investeringar, kan **Stödintervall på mottagarnivå** t.ex. anges som stödintensitet i procent av stödberättigande utgifter, med ett golv- och ett takbelopp. I dessa fall bygger det angivna enhetsbeloppet på antaganden om genomsnittlig omfattning per stödgivning bl.a. utifrån erfarenheter från innevarande och tidigare programperioder då motsvarande eller liknande insatser oftast tillämpats tidigare. Med hjälp av estimerat utfall kan sedan den totala budgetomfattningen för åtgärden uppskattas för sådana åtgärder.

2.2 Kontextindikatorer och andra värden som används för att beräkna målen

Kontextindikatorer (PMEF-kod)	Utgångsvärde	Utgångsår	Uppdaterat värde	Uppdaterat år	Motivering/kommentarer	Datakälla
C.01 Befolkning på landsbygden totalt – för Leader (R.38) (Person)	925 377,00	2020	6 224 627,00	2020	Uppdaterat värdet omfattar befolkningen i både ”Rural area” och ”Intermediate area” enligt Eurostats definition. Värdet används som nämnare i R.38.	Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/0edb6c28-bc1a-4a7e-9d6d-a33adc51a056?lang=en&page=time:2020
C.01b Befolkning på landsbygden totalt – för tjänster och infrastruktur (R.41) (Person)	925 377,00	2020	6 224 627,00	2020	Uppdaterat värdet omfattar befolkningen i både ”Rural area” och ”Intermediate area” enligt Eurostats definition. Värdet används som nämnare i R.38.	Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/0edb6c28-bc1a-4a7e-9d6d-a33adc51a056?lang=en&page=time:2020
C.05 Skogsområde totalt (Hektar)	33 605 739,00	2018				
C.12 Totalt antal jordbruksföretag (Gård)	62 940,00	2016	58 791,00	2020	Uppdaterad nationell statistik som ännu inte publicerats av Eurostat.	Jordbruksverkets statistikdatabas, https://statistik.sjv.se/PXWeb/sq/6dc5c270-364a-4309-9a5a-bedcbc9ef8c7
C.17 Utnyttjad jordbruksareal totalt (Hektar)	3 004 780,00	2019				
C.19 Jordbruksareal och skogsområde i Natura 2000-områden totalt (Hektar)	94 867,00	2018	2 295 915,00	2015	Värdet omfattar CLC klass 2 samt CLC 311, 312, 313. I CLC klass 3 ingår stora arealer andra marker som inte är jordbruksmark eller skog.	Enligt faktabladet för C.19: https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/natura2000-clc-by-nuts
C.23 Antal djurenheter totalt (Djurenheter)	1 705 790,00	2016				
D.35 Totalt antal bikupor som anmälts till kommissionen: genomsnitt för de tre senaste tillgängliga åren vid tidpunkten för fastställandet av planen. (Bikupor)	175 667,00	2020				

2.3 Målplan

2.3.1 Sammanfattande tabell

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
R.1 CU PR Förbättrade resultat genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet	SO1, SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9, XCO	90,00	4 760,00	12 670,00	21 070,00	29 690,00	38 330,00	43 730,00	43 730,00
R.2 CU Kopplingar mellan rådgivnings- och kunskapssystem Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket	SO1, SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9, XCO	2,00	95,00	190,00	295,00	403,00	511,00	575,00	575,00
R.3 CU Digitalisering av jordbruket Andel jordbruk som får stöd till digital teknik inom jordbruket genom GJP	SO5		11,91 %	13,10 %	14,29 %	15,31 %	15,31 %	15,31 %	15,31 %
R.3 Täljare: Antalet mottagare av relevant utbetalat stöd			7 000,00 farm	7 700,00 farm	8 400,00 farm	9 000,00 farm	9 000,00 farm	9 000,00 farm	9 000,00 farm
R.3 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
R.4 Koppling av inkomststöd till normer och god praxis: Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor	SO1, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9		96,89 %	96,62 %	96,35 %	96,09 %	95,82 %		95,82 %
R.4 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			2 911 200,00 ha	2 903 200,00 ha	2 895 200,00 ha	2 887 200,00 ha	2 879 200,00 ha		2 879 200,00 ha
R.4 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.5 Riskhantering Andel jordbruk med riskhanteringsverktyg som stöds av GJP	SO2		0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %		0,01 %
R.5 Täljare: Antalet personer som omfattas av relaterat stöd			5,00 farm	5,00 farm	5,00 farm	5,00 farm	5,00 farm		5,00 farm
R.5 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm
R.6 [PR] Omfördelning till mindre jordbruksföretag Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)	SO1, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9		97,46 %	97,03 %	97,03 %	96,61 %	96,61 %		97,46 %
R.6 Täljare: Genomsnittligt direktstöd/hektar som betalas till stödmottagare under genomsnittlig gårdsstorlek			230,00 EUR/ha	229,00 EUR/ha	229,00 EUR/ha	228,00 EUR/ha	228,00 EUR/ha		230,00 EUR/ha
R.6 Nämnare: Genomsnittligt direktstöd/hektar som betalas till alla stödmottagare			236,00 EUR/ha	236,00 EUR/ha	236,00 EUR/ha	236,00 EUR/ha	236,00 EUR/ha		236,00 EUR/ha
R.7 [PR] Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov	SO1, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9		125,00 %	125,00 %	125,00 %	125,00 %	125,00 %		125,00 %

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)									
R.7 Täljare: Genomsnittligt inkomststöd/hektar för stödmottagare i områden med särskilda behov			260,00 EUR/ha	260,00 EUR/ha	260,00 EUR/ha	260,00 EUR/ha	260,00 EUR/ha		260,00 EUR/ha
R.7 Nämnare: Genomsnittligt inkomststöd/hektar som betalas till alla stödmottagare			208,00 EUR/ha	208,00 EUR/ha	208,00 EUR/ha	208,00 EUR/ha	208,00 EUR/ha		208,00 EUR/ha
R.8 Inriktning på jordbruk inom specifika sektorer Andel jordbruk som får kopplat inkomststöd för ökad konkurrenskraft, hållbarhet eller kvalitet	SO1		25,85 %	25,17 %	24,32 %	23,64 %	22,96 %		22,96 %
R.8 Täljare: Antalet mottagare kopplat inkomststöd			15 200,00 farm	14 800,00 farm	14 300,00 farm	13 900,00 farm	13 500,00 farm		13 500,00 farm
R.8 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm
R.9 CU PR Modernisering av jordbruksföretag Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet	SO2, SO3, SO4	0,25 %	1,75 %	3,26 %	3,63 %	4,18 %	4,90 %	5,62 %	5,62 %
R.9 Täljare: Antalet mottagare som får relevant stöd		148,00 farm	1 029,00 farm	1 916,00 farm	2 133,00 farm	2 457,00 farm	2 882,00 farm	3 304,00 farm	3 304,00 farm
R.9 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm
R.10 CU PR Bättre organiserade leveranskedjor Andel jordbruk som deltar i producentgrupper,	SO2, SO3, SO4, SO5, XCO		0,31 %	0,31 %	0,31 %	0,31 %	0,31 %		0,31 %

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken									
R.10 Täljare: Antalet mottagare av relevant stöd			180,00 farm	180,00 farm	180,00 farm	180,00 farm	180,00 farm		180,00 farm
R.10 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm
R.11 /Frukt och grönsaker Koncentration av utbudet Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer	SO2, SO3, SO4, SO5, XCO		35,56 %	36,96 %	38,30 %	39,58 %	40,00 %		40,00 %
R.11 Täljare: Totalt värde på produkter som saluförts av producentorganisationer med operativa program			1 600 000 000,00 EUR	1 700 000 000,00 EUR	1 800 000 000,00 EUR	1 900 000 000,00 EUR	2 000 000 000,00 EUR		2 000 000 000,00 EUR
R.11 Nämnare: Totalt värde på produktionen för berörda sektorer			4 500 000 000,00 EUR	4 600 000 000,00 EUR	4 700 000 000,00 EUR	4 800 000 000,00 EUR	5 000 000 000,00 EUR		5 000 000 000,00 EUR
R.12 Anpassning till klimatförändringar Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att förbättra klimatanpassningen	SO4		4,59 %	6,19 %	7,69 %	7,82 %	7,99 %		7,99 %
R.12 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			138 000,00 ha	186 000,00 ha	231 000,00 ha	235 000,00 ha	240 000,00 ha		240 000,00 ha
R.12 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.14 [PR] Lagring av koldioxid i mark och biomassa Andel utnyttjad jordbruksareal	SO4		17,19 %	19,05 %	20,12 %	24,38 %	24,55 %		24,55 %

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
under understödda åtaganden om att minska utsläpp, eller bibehålla eller öka lagring av koldioxid (inbegripet permanent gräsmark, permanenta grödor med permanent grästäcke, jordbruksmark i våtmark och torvmark)									
R.14 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			516 500,00 ha	572 300,00 ha	604 500,00 ha	732 700,00 ha	737 700,00 ha		737 700,00 ha
R.14 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.16 [CU] klimatrelaterade investeringar Andel jordbruk som får investeringsstöd från GJP för att bidra till begränsning och anpassning till klimatförändringar samt för produktion av förnybar energi eller biomaterial	SO4	0,00 %	0,01 %	0,11 %	0,16 %	0,23 %	0,33 %	0,45 %	0,45 %
R.16 Täljare: Antalet jordbruk som får investeringsstöd från GJP för att bidra till begränsning och anpassning till klimatförändringar samt för produktion av förnybar energi eller biomaterial		0,00 farm	5,00 farm	63,00 farm	92,00 farm	136,00 farm	195,00 farm	264,00 farm	264,00 farm
R.16 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm
R.19 [PR] Förbättring och skydd av marker Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden gynnsamma för markvård för att förbättra markkvalitet och biota (till exempel minskad	SO5		18,04 %	19,97 %	21,11 %	24,28 %	24,45 %		24,45 %

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
jordbearbetning, marktäckning med grödor och växelbruk, inbegripet med baljväxter)									
R.19 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			542 200,00 ha	600 000,00 ha	634 300,00 ha	729 600,00 ha	734 600,00 ha		734 600,00 ha
R.19 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.21 [PR] Skydda vattenkvaliteten Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster	SO5		41,33 %	44,77 %	47,97 %	51,89 %	51,91 %		51,91 %
R.21 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			1 241 900,00 ha	1 345 100,00 ha	1 441 300,00 ha	1 559 300,00 ha	1 559 800,00 ha		1 559 800,00 ha
R.21 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.22 [PR] Hållbar näringsämneshantering Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden med koppling till förbättrad hantering av näringsämnen	SO5		36,64 %	39,97 %	43,30 %	46,63 %	46,63 %		46,63 %
R.22 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			1 101 000,00 ha	1 201 000,00 ha	1 301 000,00 ha	1 401 000,00 ha	1 401 000,00 ha		1 401 000,00 ha
R.22 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.24 [PR] Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel Andel utnyttjad jordbruksareal (UJA) inom ramen för särskilda åtaganden som får stöd, vilka leder till en hållbar användning av bekämpningsmedel för att minska	SO5, SO6, SO9		13,39 %	13,67 %	13,22 %	17,15 %	17,15 %		17,15 %

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
riskerna och effekterna avseende bekämpningsmedel, t.ex. läckage									
R.24 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			402 400,00 ha	410 700,00 ha	397 100,00 ha	515 300,00 ha	515 300,00 ha		515 300,00 ha
R.24 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.25 Miljöresultat inom djuruppfödningssektorn Andel djurenheter som omfattas av åtaganden för förbättrad miljömässig hållbarhet som får stöd	SO6		0,38 %	0,38 %	0,38 %	0,38 %	0,38 %		0,38 %
R.25 Täljare: Antalet djurenheter för vilka en relaterad utbetalning gjordes			6 500,00 LU	6 500,00 LU	6 500,00 LU	6 500,00 LU	6 500,00 LU		6 500,00 LU
R.25 Nämnare: Antal djurenheter totalt		1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU
R.26 [CU] Investeringar i naturresurser Andel jordbruk som omfattas av GJP-stöd för produktiva och icke-produktiva investeringar i fråga om vård av naturresurser	SO5	0,03 %	0,17 %	0,35 %	0,39 %	0,44 %	0,55 %	0,64 %	0,64 %
R.26 Täljare: Antalet jordbruk som får relevant stöd		15,00 farm	101,00 farm	205,00 farm	229,00 farm	257,00 farm	321,00 farm	375,00 farm	375,00 farm
R.26 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm
R.27 [CU] Miljö-/eller klimatprestation genom investeringar i landsbygdsområden Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och	SO4, SO5, SO6, SO8	8,00	1 140,00	1 240,00	1 350,00	1 440,00	1 530,00	1 540,00	1 540,00

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden									
R.28 [CU] Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation	SO4, SO5, SO6, XCO	0,00	2 560,00	6 320,00	13 580,00	19 480,00	25 280,00	29 300,00	29 300,00
R.29 [PR] Utveckling av ekologiskt jordbruk Andel utnyttjad jordbruksareal som får stöd för ekologiskt jordbruk genom den gemensamma jordbrukspolitiken, med en uppdelning mellan bevarande och omställning	SO5, SO6, SO9		13,39 %	13,67 %	13,22 %	9,82 %	9,82 %		13,67 %
R.29 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			402 400,00 ha	410 700,00 ha	397 100,00 ha	295 100,00 ha	295 100,00 ha		410 700,00 ha
R.29 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.31 [PR] Bevara livsmiljöer och arter Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald, inbegripet	SO6		27,77 %	28,09 %	27,98 %	24,73 %	24,85 %		28,09 %

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
jordbruksmetoder med högt naturvärde									
R.31 Täljare: Antalet hektar för vilka utbetalningar gjorts			834 300,00 ha	844 100,00 ha	840 800,00 ha	743 100,00 ha	746 600,00 ha		844 100,00 ha
R.31 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.32 [CU] Investeringar i biologisk mångfald Andel jordbruk som omfattas av investeringsstöd från GJP som bidrar till biologisk mångfald	SO6	0,00 %	0,03 %	0,07 %	0,09 %	0,14 %	0,22 %	0,31 %	0,31 %
R.32 Täljare: Antalet jordbruk som får relevant stöd		0,00 farm	16,00 farm	41,00 farm	55,00 farm	81,00 farm	131,00 farm	185,00 farm	185,00 farm
R.32 Nämnare: Totalt antal jordbruksföretag		58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm	58 791,00 farm
R.33 Förbättra förvaltningen av Natura 2000-områden Andel av totalt Natura 2000-område som omfattas av åtaganden som får stöd	SO6		3,27 %	3,27 %	3,27 %	3,27 %	3,27 %		3,27 %
R.33 Täljare: Ha med relevanta åtaganden inom Natura 2000-områden			75 000,00 ha	75 000,00 ha	75 000,00 ha	75 000,00 ha	75 000,00 ha		75 000,00 ha
R.33 Nämnare: Jordbruksareal och skogsområde i Natura 2000-områden totalt		2 295 915,00 ha	2 295 915,00 ha	2 295 915,00 ha	2 295 915,00 ha	2 295 915,00 ha	2 295 915,00 ha	2 295 915,00 ha	2 295 915,00 ha
R.34 [PR] Bevara landskapselement Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att förvalta landskapselement, inbegripet häckar och träd	SO6				0,03 %	0,03 %	0,04 %		0,04 %
R.34 Täljare: Utnyttjad jordbruksareal (UJA) som omfattas av åtaganden som får stöd för förvaltning av					760,00 ha	930,00 ha	1 100,00 ha		1 100,00 ha

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
landskapselement, inbegripet buskvallar och träd									
R.34 Nämnare: Utnyttjad jordbruksareal totalt		3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha	3 004 780,00 ha
R.36 CU PR Generationsskifte Antalet unga jordbrukare som omfattas av etableringsstöd från GJP, inbegripet en uppdelning efter kön	SO7	10,00	870,00	1 730,00	4 570,00	5 390,00	6 170,00	6 170,00	6 170,00
R.37 CU Tillväxt och sysselsättning i landsbygdsområden Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken	SO7, SO8	20,00	950,00	1 920,00	4 910,00	5 870,00	6 780,00	6 840,00	6 840,00
R.38 CU LEADER-täckning Andel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier	SO8	10,00 %	69,91 %	69,91 %	71,49 %	71,49 %	71,49 %	71,49 %	71,49 %
R.38 Täljare: Befolkning på landsbygden som omfattas av lokala aktionsgrupper som finansieras genom Leader under programperioden		622 462,00 person	4 351 738,00 person	4 351 738,00 person	4 449 765,00 person	4 449 765,00 person	4 449 765,00 person	4 449 765,00 person	4 449 765,00 person
R.38 Nämnare: Befolkning på landsbygden totalt – för Leader (R.38)		6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person
R.39 CU Utveckla bioekonomin på landsbygden Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP	SO2, SO3, SO8	20,00	110,00	270,00	460,00	660,00	830,00	900,00	900,00
R.40 CU Smart omställning av	SO8	6,00	28,00	59,00	96,00	128,00	151,00	153,00	153,00

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
landsbygdsekonomin Antal understödda strategier för smarta byar									
R.41 CU PR Sammanlänkning av landsbygden i Europa Andel av befolkningen på landsbygden som får ta del av förbättrade tjänster och bättre infrastruktur genom stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken	SO8	0,56 %	2,45 %	5,04 %	8,28 %	11,02 %	13,02 %	13,18 %	13,18 %
R.41 Täljare: Landsbygdsbefolkning som gynnas relevanta förbättringar		34 700,00 person	152 419,00 person	313 862,00 person	515 583,00 person	686 050,00 person	810 249,00 person	820 339,00 person	820 339,00 person
R.41 Nämnare: Befolkning på landsbygden totalt – för tjänster och infrastruktur (R.41)		6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person	6 224 627,00 person
R.43 PR Begränsning av antimikrobiella medel Andel djurenheter som berörs av åtgärder som får stöd för att begränsa användningen av antimikrobiella medel (förebygga/minska)	SO9		17,35 %	17,35 %	17,35 %	17,35 %	17,35 %		17,35 %
R.43 Täljare: Antalet djurenheter för vilka en relaterad utbetalning gjordes			296 000,00 LU	296 000,00 LU	296 000,00 LU	296 000,00 LU	296 000,00 LU		296 000,00 LU
R.43 Nämnare: Antal djurenheter totalt		1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU
R.44 PR Förbättra djurs välbefinnande Andel djurenheter som berörs av insatser som får stöd för att förbättra djurs välbefinnande	SO9		17,35 %	17,35 %	17,35 %	17,35 %	17,35 %		17,35 %
R.44 Täljare: Antalet djurenheter för vilka en relaterad utbetalning gjordes			296 000,00 LU	296 000,00 LU	296 000,00 LU	296 000,00 LU	296 000,00 LU		296 000,00 LU

Resultatindikator	Specifikt mål	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt målvärde
R.44 Nämnare: Antal djurenheter totalt		1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU	1 705 790,00 LU

2.3.2 Planerade interventioner och resultat med en direkt och betydande koppling till resultatindikatorer

Se tabellen i SFC2021-applikationen

2.3.3 Samstämmighet med och bidrag till unionens mål för 2030 som fastställs i från jord till bord-strategin och i EU-strategin för biologisk mångfald 2030

Nationellt bidrag till EU-målet 2030 om 50 procents minskning av växtnäringsförluster, samtidigt med säkerställd markbördighet

Sverige hör till de MS som har relativt låga nettoöverskott av kväve och fosfor och andelen av övervakade stationer för grundvatten som har nitrathalter över 50 mg/l är mycket låg jämfört med genomsnittet i EU.

Åtgärder mot övergödning har genomförts under lång tid och har fortsatt hög prioritet. Belastningen varierar mellan olika delar av landet, mellan år och mellan olika platsbundna förutsättningar. Det första svenska åtgärdsprogrammet för minskning av näringsläckaget från jordbruksmark togs fram i slutet av 1980-talet. Idag utgår arbetet från EU-direktiv, internationella åtaganden och från de svenska miljökvalitetsmålen.

Det svenska arbetet har följande målsättningar:

- Den svenska och den sammanlagda tillförseln av kväveföreningar och fosforföreningar till Sveriges omgivande hav underskrider den maximala belastning som fastställs inom ramen för internationella överenskommelser,
- Atmosfäriskt nedfall och brukande av mark leder inte till att ekosystemen uppvisar några väsentliga långsiktiga skadliga effekter av övergödande ämnen i någon del av Sverige,
- Havet har minst god miljöstatus med avseende på övergödning enligt havsmiljö-förordningen (2010:134), samt
- Sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten uppnår minst god status för näringsämnen enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

I arbetet med att minska växtnäringsförluster från jordbruksmark används: lagstiftning, ekonomiska ersättningar samt rådgivning och information som varierar efter regionala behov. De mest långtgående eller omfattande åtgärderna utförs i de utpekade nitratkänsliga områdena. I den strategiska planen är grundvillkoren GAEC 4 buffertzoner vid vattendrag och GAEC 6 krav på växttäcke viktiga tillsammans med ersättningar för vallodling, fånggrödor, skyddszoner, våtmarker, precisionsjordbruk och kompetensutveckling Insatser kommer bidra till EU:s mål inom området i enlighet med uppsatta indikatorer för åtgärderna. Givet det hittillsvarande arbetet och nationella förutsättningar bedöms det finnas ett begränsat behov av att lägga fast nationella målvärden i den strategiska planen utöver de målvärden som framgår av kap 5.

Nationellt bidrag till EU-målet 2030 om att 10 procent av jordbruksarealen ska innehålla landskapselement som gynnar en hög biologisk mångfald

Det svenska jordbrukslandskapet är relativt rikt på landskapselement såsom åkerholmar, stenmurar, rösen och andra kulturlämningar, så som stenblock, vattendrag, vattensamlingar, diken, pilevallar och andra träd eller trädgrupper, gipar, kanter, trädor och impediment vid olika former av byggnader och anläggningar. Variationen är stor inom landet. Många av dessa biotoper är skyddade genom generellt biotopskydd i svensk författning. Naturbetesmarker och slåtterängar med höga biologiska värden utgör ca 7,5 procent av jordbruksmarken. Förutom en rik flora finns ofta rikligt med landskapselement på dessa marker. Utöver biotopskyddet har Sverige ett generellt förbud mot nyodling eller kultivering i betesmark om natur- eller kulturvärden kan skadas. GAEC 9 förbud mot omställning av Natura 2000 områden bidrar till EU:s mål. I

den strategiska planen har även följande ersättningar betydelse för landskapselement: stöd till skötsel av naturbetesmark, skyddszoner samt våtmarker och dammar, stöd till investeringar i bevattningsdammar och vattenvårdsåtgärder, ersättning för precisionsjordbruk, ersättning för blommande åker och fältkant samt samarbete som beräknas innehålla särskilda utlysningar för att samverka kring mindre investeringar i konstruerade naturvårdsbiotoper (kreotoper) och andra värdefulla landskapselement i utvalda områden. Även kompetensutveckling kan vara viktig för att nå målet.

Sverige har 69 procent skog och 8 procent jordbruksmark och variationen i landskapet är stor. Det är viktigt att kunna beakta detta vid metodutveckling för hur målet för biodiversitet ska uppfyllas. Även EU-gemensamma riktlinjer för hur målet ska mätas saknas för närvarande. Insatserna i CAP kommer bidra till EU:s mål inom området i enlighet med uppsatta indikatorer för åtgärderna. Givet nationella förutsättningar och ovan angivna osäkerheter bedömer Sverige att de målvärden som framgår av kap. 5 är tillräckliga att redovisa.

Nationellt bidrag till EU-målet 2030 om 25 procent ekologisk odling i EU

Sverige hör till de MS som har relativt hög andel av jordbruksmarken ansluten till ekologisk produktion jämfört med genomsnittet och arealen har under lång tid successivt ökat. I den strategiska planen är ersättningar för ekologisk produktion samt kompetensutveckling och samarbete viktiga instrument för ändamålet. En nationell handlingsplan för ekologisk produktion innehåller andra åtgärder för att möta den svenska livsmedelsstrategins mål, som hanteras via nationella medel och insatser, t ex för att främja marknaden. Riksdagen har i den svenska livsmedelsstrategin slagit fast målet om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, samt att produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. Riksdagen har inte slagit fast målvärden för ekologisk produktion. Insatser inom och utanför CAP kommer bidra till EU:s mål inom området i enlighet med uppsatta indikatorer för åtgärderna. Givet det hittillsvarande arbetet och nationella förutsättningar bedöms det finnas ett begränsat behov av att lägga fast nationella målvärden i den strategiska planen utöver de målvärden som framgår av kap. 5.

Nationellt bidrag till EU-målet 2030 om 50 procent minskad användning av och risker med kemiska bekämpningsmedel och användning av bekämpningsmedel med hög risk

Sverige hör till de MS som jämfört med genomsnittet för EU har låg användning av kemiska växtskyddsmedel och lågt riskindex. Enligt Jordbruksverkets utvärdering av den nationella handlingsplanen för åren 2019 – 2022 har hälsoriskerna för användare av växtskyddsmedel har minskat kraftigt sedan 1990-talet. Resthalterna av växtskyddsmedel i svenskodlade vegetabilier ligger på en fortsatt låg nivå. Arbetet med att minska användningen och riskerna med växtskyddsmedel och har pågått sedan 1980-talet genom nationella handlingsprogram och handlingsplaner. En viktig ledstjärna i detta arbete har varit att sträva efter sjunkande särskilt framtagna hälso- och miljöindex för växtskyddsmedel. Det nuvarande svenska arbetet följer den svenska handlingsplanen för hållbar användning av växtskyddsmedel för perioden 2023–2027. Det övergripande målet för den nationella handlingsplanen är att minska risker för hälsa och miljö av användningen av växtskyddsmedel inom landet. Målen för handlingsplanen är att

1: Riskerna för människors hälsa ska minska genom att:

a) öka kunskapen hos yrkesmässiga användare om en säker hantering och användning av växtskyddsmedel,

b) totalt sett minska riskerna för konsumenter från användningen av växtskyddsmedel och fortsatt säkerställa låga resthalter i dricksvatten och inhemskt producerade vegetabilier, och

c) väsentligt minska användningen av kandidatämnena för substitution.

2: Minska resthalterna av växtskyddsmedel i yt- och grundvatten, för att succesivt bli nära noll i linje med riksdagens miljökvalitetsmål Giftfri miljö.

3: Minska riskerna för pollinerande insekter och andra nyttoinsekter genom att:

a) gynna tillgången till livsmiljöer för pollinerande insekter och andra nyttoinsekter i både slättbygd och mellanbygd, och

b) användningen av växtskyddsmedel som är skadliga för pollinerande insekter ska minimeras.

4: Hållbara odlingssystem ska fortsatt utvecklas och tillämpas i ökad omfattning för att stärka odlingslandskapets förmåga till livsmedelsproduktion och andra ekosystemtjänster, ge långsiktig bördighet och samtidigt minska beroendet av kemiska växtskyddsmedel.

Den svenska regeringen har också formulerat ett etappmål inom ramen för det svenska miljömålssystemet som anger att användningen av växtskyddsmedel med särskilt farliga egenskaper ska minska väsentligt till 2030.

I arbetet med att minska riskerna med växtskyddsmedel används: lagstiftning, ekonomiska ersättningar samt rådgivning och information som varierar efter regionala behov. Följande åtgärder i CAP, förutom SMR 8 och GAEC 4, krav på buffertzoner, bedöms kunna bidra till måluppfyllelsen: stöd till ekologisk produktion, precisionsjordbruk, skyddszoner, vallodling, kompetensutveckling och samarbete. Tillsammans med nationella insatser för prognos, varning och rådgivarutbildning samt egenkontroll, teknikutveckling och frivilligt arbete bedöms ge värdefulla bidrag i arbetet. Insatser kommer bidra till EU:s mål inom området i enlighet med uppsatta indikatorer för åtgärderna. Givet det hittillsvarande arbetet och nationella förutsättningar bedöms det finnas ett begränsat behov av att lägga fast nationella målvärden i den strategiska planen utöver de målvärden som framgår av kap 5.

Nationellt bidrag till EU-målet 2030 om att minska försäljningen av antibiotika för lantbrukets djur och i vattenbruk

Sverige har under lång tid arbetat med en ansvarsfull användning av antibiotika i djurhållningen och resistensläget är relativt gott. Situationen följer av en tidig medvetenhet om problematiken med antibiotikaresistens och om betydelsen av förebyggande djurhälsa, vilket fortsätter att genomsyra den svenska djurhållningen. Försäljningen av antibiotika till djur har minskat kraftigt sedan mitten av åttiotalet för att de senaste åren ha stabiliserats på en låg nivå. Sverige är den medlemsstat som har lägst försäljningssiffror gällande antibiotika till livsmedelsproducerande djur. Det svenska arbetet följer den svenska strategin för arbetet mot antibiotikaresistens, där det övergripande målet är att bevara möjligheten till effektiv behandling av bakteriella infektioner hos människa och djur. Relevanta delmål är mål om ökad kunskap genom stärkt övervakning, fortsatt starka förebyggande åtgärder, ansvarsfull användning, ökad kunskap för att kunna förebygga och bekämpa bakterieinfektioner samt ökad kunskap i samhället om antibiotikaresistens och motåtgärder. Den svenska livsmedelsstrategin anger att produktionen ska öka i Sverige. Ändrade produktionsnivåer tillsammans med förändringar i produktionsförutsättningar, orsakade av exempelvis klimatförändringar och uppkomst och spridning av nya sjukdomar gör det svårt att bedöma hur försäljningssiffrorna kan komma att utvecklas från dagens låga nivå.

Sveriges goda läge har bland annat sin grund i en lång erfarenhet av förebyggande djurhälsoarbete, gott samarbete mellan stat och näring och mellan olika sektorer, samt tidig lagstiftning gällande användning och förskrivning. I den strategiska planen är ersättningar för djurvälfärd för mjölkkor, suggor och får, betesmark med allmän eller särskild skötsel, kompetensutveckling och samarbete viktiga instrument för ändamålet. Insatserna kommer bidra till EU:s mål inom området i enlighet med uppsatta indikatorer för åtgärderna. Givet det hittillsvarande arbetet och nationella förutsättningar bedöms Sveriges nationella åtagande för EU:s mål vara begränsat utöver de målvärden som framgår av kap 5.

Nationellt bidrag till EU-målet 2025 om bredbandsutbyggnad på landsbygden för att nå målet om full täckning

Sverige har nationella mål för bredbandsutbyggnaden som bl.a. går ut på att till 2025 bör 98 procent av hushållen och företagen ha tillgång till 1 Gbit/s. Enligt Post- och telestyrelsens (PTS) mobiltäcknings- och

bredbandskartläggning från oktober 2021 hade 95,8 procent av hushåll och företag tillgång till 1 Gbit/s eller fiber i absoluta närheten, jämfört med ca 94,1 procent i oktober 2020. Till 2025 finns ytterligare två mål om att 1,9 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s och 0,1 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s.

Sverige har i internationell jämförelse en väl utbyggd bredbandsinfrastruktur. I EU-kommissionens rapport DESI 2020 (Digital Economy and Society Index) är Sverige rankad på andra plats på området uppkoppling.

Skillnaderna i tillgång till bredband mellan tätort/småort och landsbygder minskar, men det är fortfarande en ojämn fördelning av tillgången i landet. För att nå målen krävs fortsatta investeringar i utbyggnad av näten, insatser från privata, statliga och övriga offentliga aktörer, liksom efterfrågan av denna infrastruktur i kombination med betalningsvilja hos hushåll och företag.

3 Strategins samstämmighet och komplementaritet

3.1 En översikt över miljö- och klimatarkitekturen

3.1.1 En beskrivning av grundvillkorens övergripande bidrag till de särskilda miljö- och klimatrelaterade mål som anges i artikel 6.1 d, e och f

I avsnitt 3.10 finns beskrivningarna för grundvillkoren.

I grundvillkoren ingår föreskrivna verksamhetskrav (SMR) som främjar miljö- och klimatmålen, samt skötselvillkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC). Kraven inom det tidigare förgröningsstödet i fråga om ekologiska fokusarealer, bevarande av permanent gräsmark och diversifiering av grödor, åtgärder som under perioden 2014–2022 renderade stöd motsvarande 30 procent av direktstödet, blir nu en del av grundvillkoren och ska genomföras av stödmottagarna utan separat finansiering.

Särskilt mål (d) art. 6.1 – bidra till minskad klimatpåverkan, klimatanpassning och hållbar energi
Grundvillkoren utgör en grundläggande nivå för hantering av klimatåtgärder och klimatanpassning med krav som omfattar alla relevanta stödmottagare. GAEC 1, krav på bevarande av permanent gräsmark, säkerställer att andelen permanent gräsmark på nationell nivå bevaras. På Sveriges jordbruksmarker odlas över lag en hög andel vall och gräsmarkerna bidrar till betydelsefull kolinlagring och förbättrar markens struktur genom sitt djupgående rotsystem. Utvecklingen i förhållande till nuvarande krav på att bibehålla permanenta gräsmarker har varit positiv i Sverige. GAEC 2 är ett nytt villkor som syftar till att ge ett lämpligt skydd av våtmarker och torvmarker för att motverka klimatgasavgång och kravet uppfylls i Sverige genom nationell lagstiftning. Det mest avgörande för att förhindra avgång av klimatgaser från torvmarker är att bibehålla eller att öka vattennivån för att förhindra nedbrytningen av organiskt material. Sveriges lagstiftningen innebär att nydikning eller fördjupning av diken på våtmark och torvmark är förbjuden i södra delarna av landet, tillståndspliktig i de norra. Det finns dock möjlighet till dispens, vilket endast tillämpas i sällsynta fall, t ex i samband med anläggning av ny väg. Lagstiftningen förhindrar att vattennivån sänks och ger därför ett generellt skydd som förhindrar ökad avgång av klimatgaser. GAEC 3 innebär förbud mot bränning av stubb och förhindrar därmed kolförluster. Även andra grundvillkor bidrar till att detta mål uppnås. Ett väl balanserat krav i GAEC 6 på växttäcke under känsliga perioder, innebär ett skydd mot förluster av kol och stimulerar åtgärder som ökar potentialen för kolinlagringen. Kravet på växttäcke minskar även förluster av växtnäring, Detta innebär att behovet av tillförd växtnäring minskar och därigenom minskad klimatpåverkan. Kravet på växttäcke är anpassat till klimatet regionalt för att uppnå fördelar med ett växttäcke, men på en sådan nivå att negativa effekter såsom markpackning inte ska uppstå. GAEC 9 innebär ett förbud mot omställning av känsliga gräsmarker i Natura 2000 områden. Utöver det har Sverige ett generellt förbud mot nyodling eller kultivering i betesmark om natur- eller kulturvärden kan skadas av åtgärden.

Särskilt mål (e) – hållbar utveckling och effektivt användande av naturresurser såsom vatten, mark och luft.
Grundvillkoren utgör en grundläggande nivå för att skydda naturresurser som vatten, mark och luft, med krav som omfattar alla relevanta stödmottagare. I grunden finns lagstiftning för att förhindra läckage av fosfor och kväve genom SMR 1 och 2 med krav på gödselhantering och växttäcke, samt krav på maximala givor av kväve och fosfor. Nytt är att lagstiftningen för hantering och användning av bekämpningsmedel på jordbruksföretaget blir en del av grundvillkoren genom SMR 8. GAEC 4 med krav på buffertzoner vid sjöar och vattendrag innebär ett krav på att inte sprida växtnäring och bekämpningsmedel direkt intill sjöar och vattendrag och därigenom förhindra att läckage till vatten uppstår. GAEC 5 med krav på åtgärder för att förebygga erosion bidrar till att bevara markens produktionsförmåga och att minska riskerna för förluster av näringsämnen. GAEC 6 och kravet på ett minsta växttäcke kommer att utvidgas så att det förutom södra Sverige nu även gäller i Mellansverige. Kravet regionaliseras då odlingsförutsättningarna och markförhållanden skiljer sig mellan olika regioner. Genom kravet på växttäcke, speciellt i

nitratkänsliga områden, förebyggs växtnäringsförluster och ett balanserat krav bidrar till ökad markbördighet. En god markbördighet och god jordstruktur är en förutsättning för goda skördar och förebygger samtidigt växtnäringsförluster. Den höga andelen gräsmarker i Sverige bidrar till markens bördighet och GAEC 1 säkerställer att andelen nationellt inte minskar. Höstgrödorna har en särskild betydelse för växtodlingen i Sverige, då de sås på hösten och håller marken täckt över vinter. På våren, när markerna fortfarande inte kan brukas på grund av fukt och kyla, startar tillväxten av höstgrödorna långt tidigare än det är möjligt att vårså. Hur stor andel som utgörs av höstgrödor varierar starkt mellan åren beroende på väderförhållanden, eftersom fönster för bearbetning och sådd på hösten ofta är kort. Klimatförhållandena i Sverige begränsar också antalet grödor som kan odlas. Av det skälet föreslås GAEC 7 även tillämpas i form av gröddiversitet (se beskrivning 3.9).

Särskilt mål (f) – bidra till skydd av biologisk mångfald, stärkta ekosystemtjänster och bevara livsmiljöer och landskap

Grundvillkoren utgör en grundläggande nivå för hantering av åtgärder för att stärka biodiversitet och för att bevara habitat och landskap och som omfattar alla relevanta stödmottagare. I grunden finns lagstiftning enligt fågel- och habitatdirektiven som i Sverige genomförs genom artskyddsförordningen och där utpekade lagstiftningskrav följs upp genom SMR 3 (fågeldirektivet) och SMR 4 (habitatdirektivet). Även verksamhetskravet om användning och lagring av växtskyddsmedel (SMR 7 och 8) syftar till att förhindra att växtskyddsmedel utgör ett oavsiktligt hot mot vilda organismer i jordbruksmiljöer. De olika delkraven i GAEC 8 (skydd av landskapselement och förbud mot beskärning av träd under vissa tider) utgör ett viktigt verktyg för att stärka den biologiska mångfalden, bevara landskapsbilden och särskilda habitat. Landskapselement är skyddade i Sverige genom det generella biotopskyddet och Jordbruksverkets föreskrifter om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket.

I Sverige domineras landskapet av skog som täcker 69 procent av landarealen och där jordbruket utgör 8 procent av landarealen. I många regioner utgör jordbruket en ännu mindre andel, 0,5–1 procent. I områden där skogen dominerar utgör förekomsten av jordbruksmark en variation i landskapet som kan utgöra en variation i livsmiljöer som främjar den biologiska mångfalden. Här är det väsentligt att jordbruket och i synnerhet djurhållningen fortsätter och att det öppna landskapet bevaras, trots att jordbrukets konkurrenskraft är relativt svag. Förbudet mot att ställa om eller plöja särskilt skyddsvärd permanent gräsmark i Natura 2000-områden i GAEC 9 bidrar också till att upprätthålla den biologiska mångfalden i aktuella områden. Kravet ligger i linje med svensk lagstiftning med ett generellt förbud mot att dels gödsla, nyodla, bearbeta, harva, plöja eller liknande om natur- eller kulturvärden på ängs- och betesmarker kan skadas.

3.1.2 Översikt av komplementariteten mellan de relevanta basvillkoren enligt artiklarna 31.5 och 70.3, grundvillkor och de interventioner som är inriktade på miljö- och klimatmässiga mål

Den gröna arkitekturen omfattar samspelet mellan följande delar i den strategiska planen: relevant lagstiftning, utformning av skötselvillkor (GAEC), ettåriga ersättningar för miljö och klimat inom pelare I, fleråriga ersättningar för miljö och klimat inom pelare II, miljöinvesteringar, samarbete, kompetensutveckling och EIP. Kombinationen mellan de olika åtgärderna är utformade för att på ett effektivt sätt generera miljö- och klimatnyttor i enlighet med miljö- och klimatmålsättningar i artikel 6.1 d, e och f. Nedan beskrivs vilka åtgärder som bidrar till respektive mål och på vilket sätt. Utöver dessa åtgärder kommer även andra interventioner i den strategiska planen komplettera dessa villkor och ersättningar för miljö och klimat ytterligare, tillsammans med nationella insatser. Nationella insatser beskrivs nedan för en bredare bild över interventionslogiken.

Särskilt mål (d) art. 6.1 – bidra till minskad klimatpåverkan, klimatanpassning och hållbar energi

Grunden för klimathänsyn läggs i nationell lagstiftning i Miljöbalken (1998:808, 2, 11 och 12 kap samt i Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket. Lagstiftningen, inklusive myndigheternas föreskrifter, innebär bland annat krav på att välja bästa möjliga teknik, krav på att anpassa odlingsåtgärder

efter de naturgivna förutsättningarna för att inte skada naturen och att hushålla med energi, kunskapskrav, krav på gödsellagring, högsta tillåtna gödselgivor, spridningstidpunkter för gödsel, krav på växttäcke samt hänsyn till natur- och kulturvärden. Vattenverksamhet regleras bland annat i Miljöbalken (1998:808) 11 kap samt i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Ökad användning och produktion av förnybar energi stödjs dels av den lagreglerade reduktionsplikten för drivmedel (2017:1201) men i huvudsak av energiskatten (1994:1776), koldioxidskatten (1990:582) och genom den nationella stödformen Klimatklivet där jordbruket är prioriterad för stöd, tex för uppförande av biogasanläggningar. Ett nationellt produktionsstöd för biogas från bland annat gödsel samt en klimatpremie för arbetsmaskiner är andra nationella stöd som kan bidra till mål om att öka landsbygdens bidrag i fråga om användande och produktion av förnybar energi.

Lagstiftningen kompletteras med tillämpningen av grundvillkor, för SO4 är GAEC 1,2,3 och 6 av intresse. Potentialen att lagra in kol i biomassa och i marken, genom till exempel utvecklade odlingsmetoder och odlingssystem, behöver nyttjas och kan till viss del mötas inom den strategiska planen på jordbruksmark. På grund av Sveriges nordliga klimat, odlas en stor andel vall och permanenta gräsmarker, som bidrar till inlagring av kol. GAEC 1 säkerställer att permanenta gräsmarker inte minskar, och eftersom permanenta gräsmarker under senare år har ökat tillämpas kravet på nationell nivå i Sverige. Förbud mot stubbränning inom GAEC 3 medför att skörderester kommer marken till godo och minskar därmed förluster av kol. Grödor med bra rotsystem bidrar till en ökad mullhalt som är positiv för markstrukturen. Det bästa för kolinlagring är en väletablerad gröda med hög avkastning. En väletablerad gröda minskar också risken för växtnäringsläckage och ogräs genom ett ökat upptag av växtnäring och bra konkurrens mot ogräs. Höstsådda grödor är positiva då de håller marken bevuxen under hela hösten och vintern och har en större produktion av växtmassa än motsvarande vårgröda vilket är positivt ur kolinlagringssynpunkt. Grunden för en hög bördighet är bland annat god markstruktur, där jordbearbetning i synnerhet av lerjordar, i det svenska kalla klimatet behöver ske under korta fönster för bearbetning på höst och vår. Det är viktigt att utföra jordbearbetning med hänsyn till när det är lämpligt utifrån temperatur och markfukt. Ett balanserat krav på marktäckning under känsliga perioder finns i GAEC 6, har förutsättningar att öka kolinlagring och bidra till att öka markens bördighet. Ett alltför högt krav riskerar å andra sidan att vara negativt ur miljösynpunkt då det innebär uppenbara risker för markpackning, sämre etablering av grödor, lägre kolinlagring, försämrat upptag av växtnäring och ökad användning av växtskyddsmedel. Kravet i GAEC 6 går längre än det lagstadgade kravet.

Då förutsättningarna för odlingen, beroende på klimat och jordarter skiljer sig stor mellan olika lantbruk, erbjuds, som komplettering till lagstiftning och GAEC, frivilliga ersättningar inom pelare I och pelare II som stimulerar såväl kolinlagring som lantbrukets klimatanpassning och klimateffektivitet. Stöd inom Strategisk plan till odling av vall, fånggrödor och mellangrödor är särskilt viktiga för att, utöver minimikravet i GAEC 6, öka kolinlagringen i jordbruket. Även investeringsstödet inom den strategiska planen för att etablera energigrödor kan komma att få betydelse för kolinlagringen. GAEC 6 kombineras i den strategiska planen även med ett stöd till vårbearbetning som stimulerar odlare att skjuta på bearbetningstidpunkten där det är möjligt med hänsyn till jordart, växtföljd, väder och klimat. Ökad kolinlagring kan vara en bieffekt av stöd till produktionsformer som, allmänt sätt, gynnar vallodling och bete. Dessa insatser syftar primärt till att stärka den biologiska mångfalden och beskrivs därför under mål f). Därtill är nationella stöd viktiga för att nå mål inom området och dessa kompletterar därför lagstiftning, grundvillkor och interventionerna i den strategiska planen. Nationella stöd för klimatinvesteringar, arbetsfordon och produktionsstöd för gödsel-baserad biogas är exempel på sådana stöd. Etablering av annan lövskog än energigrödor på jordbruksmark kan stödjas utanför den strategiska planen via den kompletterande nationella insatsen Stöd för lövskogsplantering som hanteras av Skogsstyrelsen.

Den svenska lagstiftningen om vattenverksamhet och markavvattning ger ett lämpligt skydd av kolrika jordar och våtmarker och införs nu som krav i GAEC 2. Sveriges lagstiftningen innebär att nydikning eller fördjupning av diken är förbjuden i en stor del av Sverige och kräver tillstånd i återstående delar av Sverige. Tillstånd beviljas dock restriktivt. De mest effektiva åtgärderna för att minska klimatgasavgång

är att höja vattennivån på organogena jordar. Dessa åtgärder är dock platsspecifika och beroende av tillräckligt god tillgång till vatten för att hålla vattennivån konstant och att anlägga våtmarker kan även påverka omgivande marker varför riktade åtgärder är lämpliga. Kostnaden för att återväta torvmarker varierar också stort beroende på förutsättningar i landskapet. Då utdikningen av torvmarker i Sverige i huvudsak skedde för mer än 100 år sedan, har landskapet och tillgången på vatten förändrats. Anläggande av våtmark kräver kompetens och inom Strategisk plan erbjuds helfinansierad rådgivning på området. Stöd till projektering och anläggning av våtmarker finns genom nationella stöd och stöd genom den strategiska planen, medan långsiktigt våtmarksstötsel av anlagda våtmarker endast stöds via den strategiska planen.

Mot bakgrund av de globala utmaningarna som följer av ett ändrat klimat har Sverige år 2021 även inrättat ett nytt nationellt stöd till investeringar som särskilt inriktar sig på att höja vattennivån på tidigare utdikade organogena jordar så att växthusgasavgången minskar. Stödet kan användas för såväl sådan jordbruksmark som kan omföras till skogsmark, som mark som redan idag är skogsmark. Skog utgör den dominerande markanvändningen för dikade organogena jordar. Det nationella stödet möter det identifierade behovet av en riktad satsning för att höja grundvattennivån på dikade torvmarker och en lämplig koordinering av insatserna, varför denna åtgärd inte utförs inom ramen för den strategiska planen. I Sverige finns dessutom ett särskilt nationellt stöd för anläggning och restaurering av våtmarker som vänder sig till offentliga aktörer och organisationer, LONA-våtmark, som också kan ha betydelse för att minska avgången av växthusgaser från organogen jord.

Andra åtgärder för att minska jordbrukets klimatpåverkan som kompletterar nationell lagstiftning och GAEC, är stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker genom att stöden skapar effektivitet och stimulerar användandet av nya metoder och insatser. Klimatåtgärder i stödet till producentorganisationer omfattar omställning till förnybar energi för uppvärmning och transporter, energibesparande åtgärder som energiväv, energi- och logistikrevisioner samt bevattningsdammar för att hantera mer frekvent torka. För ökad motståndskraft mot klimatförändringar är särskilt stödet till bevattningsdammar viktigt då detta, vid sidan av våtmarkerna, kan bidra till att skapa vattenreservoarer i landskapet som kan nyttjas vid oregelbundna nederbördsmönster. Även andra insatser som effektiviserar produktionen och användning av insatsvaror kan bidra till att minska sektorns klimatpåverkan. Syftena för sådana insatser är primärt andra målområden och beskrivs därför närmare under andra beskrivningar än denna.

Samarbete, EIP och kompetensutveckling är alla viktiga interventioner som kan bidra till ökad klimatanpassning, kolinlagring, minskad klimatpåverkan och ökad produktion och användning av förnybar energi, vilket flera projekt och insatser relaterade till klimat under innevarande period har visat. Åtgärden kompetensutveckling innehåller en särskild satsning inom konceptet Greppa Näringen som syftar till att förbättra klimatarbetet på gården, öka kolinlagringen och stärka sektorns motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter. Även inom stödet till producentorganisationer ingår stöd för utbildning och rådgivning samt för forskning och utveckling. FoU kan avse utveckling av nya sorter och grödor t.ex. anpassade till ett förändrat klimat och/eller mindre känsliga för växtskadegörare, metoder för minskade förluster och svinn mm.

Särskilt mål (e) – hållbar utveckling och effektivt användande av naturresurser såsom vatten, mark och luft.

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska jordbrukssektorns belastning på mark, luft och vatten på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft i sektorn. Det finns också ett behov av att vårda odlingsmarken som produktionsresurs, att ha en effektiv vattenhushållning och att utveckla och använda metoder med hänsyn till behovet av förbättrad markbördighet. Jordbrukarna har ett grundläggande ekonomiskt intresse av att underhålla och förbättra markbördigheten och den strategiska planen kan bidra till att understödja utvecklingen på området. Även ett starkt kunskapssystem behövs för att åtgärdsarbetet för förbättrad vatten- och luftkvalitet ska blir framgångsrikt. Insatser som leder till ökad samverkan kan därför vara angelägna.

I grunden ligger nationell lagstiftning i Miljöbalken, 2 och 12 kap, förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel, förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, lagstiftning om vattenverksamhet mm. På övergripande nivå innebär lagstiftningen bland annat krav på att välja bästa möjliga teknik, anpassa odlingsåtgärder efter de naturgivna förutsättningarna för att inte orsaka skador på miljön, att hushålla med resurser samt hänsyn till natur- och kulturvärden. På mer detaljerad nivå innehåller svensk författning bestämmelser om, maximala givor av kväve och fosfor, bestämmelser om lagring av stallgödsel inklusive minsta lagringstid, förbud mot spridning av stallgödsel under vissa delar av året, krav på nedbrukning av gödsel, krav på försiktighetsmått vid hantering av växtskyddsmedel samt krav på minsta växttäcke under höst och vinter. Dessa bestämmelser är i flera fall regionaliserade och anpassade till att klimatförutsättningar och risker för växtnäringsförluster varierar över landet. Kravet på maximal tillförsel av kväve och fosfor innebär bland annat att gårdar med hög djurtäthet måste nyttja spridningsareal på gårdar med lägre djurtäthet, eller på gårdar som helt saknar djur. Lagstiftningen innehåller även bestämmelser om skyddsavstånd vid spridning av växtskyddsmedel, kunskaps- och behörighetskrav, dokumentationskrav och regler om integrerat växtskydd Tillstånds- och anmälningspliktiga gårdar kan också ha meddelats ytterligare villkor för verksamheten.

Det är strategiskt viktigt att aktivt nå ut med platsanpassad rådgivning genom Greppa Näringen för att motivera lantbrukare till effektiv växtnäringsanvändning som bidrar till att minska växtnäringsförlusterna. Som stöd för rådgivningen har växtnäringsverktyget VERA, utvecklats. I verktyget beräknas såväl gårdsbalanser, som rekommenderad gödsling på fältnivå, baserat på gröda och aktuella markkartor. Förmedling av ny forskning och att snabbt följa upp förändringar i omvärlden är centralt inom Greppa Näringen.

Växtskyddscentralerna är nationellt finansierade regionala kunskapsnoder som sedan länge har stor betydelse för kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning genom bland annat prognos- och varningstjänst för växtskadegörare och framtagande av bekämpningsrekommendationer samt sammanställning och spridning av försöks- och forskningsresultat inom området. Växtskyddscentralernas verksamhet bidrar med viktig kunskap och underlag till lantbrukarnas arbete med intergrerat växtskydd. Utöver de krav som ställs i lagstiftning innehåller grundvillkoren villkor som bidrar till måluppfyllelse. GAEC 4 krav på buffertzoner vid sjöar och vattendrag innebär ett krav på att inte sprida växtnäring och bekämpningsmedel i direkt anslutning till sjöar och vattendrag och därigenom förhindra att oavsiktligt läckage till vatten uppstår. Produktionen på buffertzonerna kan i övrigt vara densamma som för fältet i övrigt. Som komplement erbjuds inom pelare II ersättning för att anlägga minst 5-åriga bevuxna skyddszoner utan produktion längs med vattendrag och sjöar. Effekten av en skyddszon varierar kraftigt och beror på fältets lutning, jordart och skyddszonens bredd. Bredare kvalitativa zoner än vad som utgör grundvillkor är därför effektivt som riktad åtgärd. Utöver det syftar villkoren i GAEC 5 till att förebygga erosion, där marken lutar. Fosforförluster är under svenska förhållanden ofta begränsade till unika tidpunkter och särskilda fältmässiga, ofta topografiska, förhållanden. För att möta denna risk kompletteras GAEC 4 med ett särskilt stöd för anpassade skyddszoner inom pelare II, ett stöd som omfattar mindre områden inne i jordbruksskiften med förhöjd sådan risk. Investeringsstödet till kalkfilterdiken är särskilt anpassat för att begränsa inre fosforförluster till vattendrag, dvs förluster genom marken. Metoden innebär att man i samband med ny och omläggning av täckdikning blandar in strukturkalk i fyllnadsmassorna ovanför täckdikningsrören som fastlägger fosfor innan det når ytvattnet. Se även stödet till vattenvårdsåtgärder nedan. För sådana insatser är ett platsanpassat investeringsstöd mest ändamålsenligt. GAEC 6 krav på ett minsta växttäcke kommer utvidgas så att det förutom södra Sverige nu även gäller i Mellansverige. Kravet regionaliseras då odlingsförutsättningarna och markförhållanden skiljer sig mellan olika regioner. Genom kravet på växttäcke, speciellt i nitratkänsliga områden, förebygger kravet växtnäringsförluster. Ersättningarna för fånggrödor och vårbearbetning i pelare I syftar till att minska växtnäringsläckaget ytterligare. Möjligheten att använda fånggrödor och vårbearbetning varierar stort mellan olika företag, platser och år, varför ett ettårigt stöd är det mest ändamålsenliga.

En ändamålsenlig växtföljd ska kunna bevara markens potential ur närings- och struktursynpunkt. Detta görs lämpligen genom att använda grödor med olika förmåga att ta upp näringsämnen och som har olika

djupt rotsystem. Dessutom är det gynnsamt att använda grödor med varierande växtperioder för att ha möjlighet till en mer varierad jordbearbetning och mer utbred skördeperiod. En bra växtföljd innebär det också lägre tryck av ogräs, skadegörare och svampsjukdomar och mindre behov av växtskyddsmedel. Odlingen på svensk åkermark kännetecknas av varierad växtföljd och omfattande vallodling vilket minskar miljöbelastningen. Inom det svenska jordbrukets växtodling domineras växtföljderna av spannmål knappt 40 procent och vallodling ca 40–45 procent. I bördiga områden odlas vanligen även oljeväxter, trindsäd, potatis eller sockerbetor i växtföljd med spannmål, men även majs, grönfoder, lin och trädgårdsväxter utgör värdefulla bidrag i växtföljderna där odlingssäkerhet och avsättning finns. De vallbaserade växtföljderna ger Sverige fördelar ur miljösynpunkt, som både minskar behovet av växtskyddsmedel och håller tillbaka både ogräs- och skadetrycket från konkurrerande ogräs respektive insekter och svampar och bidrar till hög mullhalt och god bördighet. I en EU-jämförelse ligger den svenska användningen av växtskyddsmedel mycket lågt. Sveriges klimat varierar stort mellan regioner och begränsar antalet grödor som kan odlas, ju längre norrut desto färre grödor. Mot bakgrund av det svenska klimatet som begränsar antalet tillgängliga grödor och dessutom starkt begränsar fönster för bearbetning och sådd såväl på hösten som på våren är ett krav på gröddiversifiering i GAEC 7 lämpligt. Det säkerställer att alla gårdar omfattas av ett krav att diversifiera odlingen, och ger tillräcklig flexibilitet att hantera skiftande årsmån som påverkar det korta bearbetningsfönstret. De vitt skilda förutsättningarna för odling från norr till söder gör att kravet behöver differentieras regionalt. Det är angeläget att vallarealen bibehålls och utvecklas även i områden med goda förutsättningar för öppen växtodling samt att incitament skapas för vallbrott senare på hösten. Därför finns en särskild ettårig miljöersättning för vallodling utanför kompensationsstödsområdet. I kompensationsstödsområdet dominerar redan vallen. Ett stöd till mellangrödor bidrar ytterligare till omväxling i växtföljderna och kan gynna återuppbyggnaden av god markstruktur i bygder med mindre andel vall i växtföljden. Kompetensutveckling och samarbete är viktiga insatser för att ytterligare underlätta för lantbrukare att välja grödor och metoder som gynnar goda växtföljder, t ex genom att underlätta införandet av proteingrödor i växtföljden där det bedöms vara möjligt med hänsyn till odlingens begränsningar. Stödet till ekologisk odling kan bidra till bättre växtföljder med ett större inslag av kvävefixerande och djuprotade eller fleråriga grödor än i andra odlingssystem som har svårare att få ut ett ekonomiskt mervärde av sådana växtföljder. Ekologisk produktion bidrar inte till spridning av att växtskyddsmedel och de risker som uppstår vid användning av växtskyddsmedel.

Det ettåriga stödet till precisionsjordbruk planering bidrar ytterligare till att optimera användningen av växtnäring, förbättra växtföljder, optimera grödval och minska risken för läckage av växtskyddsmedel. Här ingår bland annat ett villkor om att ta fram en växtodlingsplan med en genomtänkt växtföljd med tillhörande insatser. Stödet kompletterar både lagstiftning inom området och flera GAEC och stödets effekter förstärks genom den långvariga satsningen på kompetensutveckling för effektiv växtnäringsanvändning inom konceptet Greppa Näringen.

Lagstiftningen och GAEC för minskat läckage av växtnäring kompletteras även av ett stöd till investeringar för vattenvård, t ex anläggning av våtmarker och dammar, kalkfilterbäddar eller tvåstegsdiken, samt ett stöd för skötsel av sådana områden. Våtmarker och dammar syftar bland annat till att fånga upp växtnäringsämnen som finns i vatten från jordbruksmark och lägga fast dem i vegetation och sediment. Förutsättningarna varierar mellan olika platser, varför ett riktat stöd tillsammans med rådgivning bedöms mest ändamålsenligt. En särskild rådgivningsmodul om anläggning av våtmarker finns i konceptet Greppa Näringen, som ingår i stödet till kompetensutveckling inom den strategiska planen, som omhändertar det inledande behovet av ny kunskap hos markägare. Även stödet för samarbete och innovationsstödet EIP kan bidra med nya samarbeten kring innovationer och att utveckla idéer som medför att teknik och metoder för minskad påverkan på miljön skapas och sprids.

Stöden och villkoren i den strategiska planen kompletteras med nationella stöd för våtmarksanläggning, stöd till investeringar för bättre vattenkvalitet som möter behov formulerade genom vattenförvaltningen, under ramdirektivet för vatten, samt ett program för samordning av insatser för vattenvård i större avrinningsområden.

Programmet för stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker innehåller ett flertal miljö- och klimatåtgärder. För att minska användningen av och läckage av växtskyddsmedel stöds investeringar i robot- eller drönarbaserade system, fällor för att bedöma angrepp, dränering samt insatser för säker hantering av överblivet växtmaterial. Blad- och fruktanalyser samt rening av dräneringsvatten stöds för att minska läckage av näringsämnen. Dessutom finns stöd till kompetensutveckling inom området.

Den rådgivning som är obligatorisk för medlemsstaterna att tillhandahålla och som beskrivs i avsnitt 8.1.3 är värdefull för att skapa förutsättningar för företag att efterleva de villkor som ställs genom olika författningar och grundvillkor. Samtliga insatser för att möta behov inom särskilt mål e) omfattas antingen av det systematiska rådgivningsprogrammet Greppa Näringen eller av det arbete som bedrivs av Växtskyddscentralerna. Greppa Näringen har funnits sedan år 2000 och ger kunskapsstöd och individuell rådgivning åt ett stort antal jordbruksföretag varje år och innehåller bl. a ett växtnäringsprogram som stöd för effektiv hantering av växtnäring. Rådgivning och annan kompetensutveckling i programmet stärker t ex uppfyllandet av grundvillkoren och anslutningen till stöden för skyddszoner, anpassade skyddszoner, våtmarksanläggning och andra miljöinvesteringar, skötsel av våtmarker samt aktuella miljöersättningar som erbjuds genom i pelare I. Programmet samlar också aktörer från olika delar av kunskapssystemet på ett inkluderande sätt. Stödjande funktioner inom Jordbruksverket finansieras via nationella medel. Växtskyddscentralerna är sådana centrala stödjande funktioner, och som framöver kommer att finansieras med nationella medel, som sedan länge har stor betydelse för kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning genom bland annat prognos- och varningstjänst för växtskadegörare och framtagande av bekämpningsrekommendationer samt sammanställning och spridning av försöks- och forskningsresultat inom området. Denna verksamhet ger lantbrukarna bra underlag för att kunna arbeta med integrerat växtskydd. Motsvarande arbete bedrivs inom växtnäringsområdet via stödjande funktioner inom programmet Greppa Näringen. Programmet drivs av Jordbruksverket i samarbete med Lantbrukarnas Riksförbund, länsstyrelserna och ett stort antal rådgivningsföretag inom lantbruksbranschen. Greppa Näringen utbildar, inspirerar och motiverar lantbrukare att genomföra åtgärder för att minska gårdens miljö- och klimatpåverkan och därigenom förbättra lönsamheten. Även inom stödet till producentföreningar kan insatser för kompetensutveckling stödjas. Länken till ny kunskap och nya innovationer som tagits fram inom de forsknings- och innovationssatsningar som görs med offentliga och privata medel är central för att på sikt möta behov som finns inom målet för den strategiska planen.

Särskilt mål (f) – bidra till skydd av biologisk mångfald, stärkta ekosystemtjänster och bevara livsmiljöer och landskap

Sveriges markanvändning består till 69 procent av skog, 8 procent av jordbruksmark, resten av berg, myrar, naturligt gräsbevuxen mark mm samt ca 3 procent bebyggd mark. Markanvändningen har varierat över tid, där andelen skog har ökat medan jordbruksmarken minskat. I norra Sverige är andelen jordbruksmark låg, i en del regioner under 1 procent. Här innebär själva upprätthållandet av jordbruket att det skapas en variation i landskapet som gynnar den biologiska mångfalden. Att bedriva ett konkurrenskraftigt jordbruk i dessa områden är utmanande och därför är kompensationsstödet avgörande för att den biologiska mångfalden ska bevaras i dessa geografiskt avgränsade delar av landet.

Det finns en stor variation av miljöer i odlingslandskapet, kopplat till olika produktionsinriktningar och en mångfald av naturliga förutsättningar över hela landet. Svensk författning innehåller skydd för arter och livsmiljöer som omfattas av av art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet (Artskyddsförordning (2007:845)). Genom det generella biotopskyddet (kap 7, 11 § sfs 1998:808) och Statens jordbruksverks föreskrifter om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket. (SJVFS 2020:2) finns förbud och regler kring hänsyn till bland annat brukningsvägar, åkerrenar, hägnadsrester, vissa träd och buskar, nyodling, gödsling och kultivering i ängs- och betesmark, skötsel av träda, samt krav på bevarandet av

landskapselement som till exempel stenmurar, rösen, alléer och åkerholmar. Lagstiftningen förhindrar att dessa landskapselement förstörs eller avlägsnas, vilket innebär att stöd för ändamålet inte behövs. Naturbetesmarker är gräsmarker som under lång tid har använts till bete eller slåtter och som inte har gödslats eller påverkats av andra produktionshöjande åtgärder på senare tid. Enligt nationell lagstiftning är det förbjudet att kultivera betesmarker om natur- eller kulturvärden kan skadas av åtgärden. Även anlagda våtmarker omfattas av biotopskyddet i svensk lagstiftning. (Statens jordbruksverks föreskrifter om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket 2020:2, Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken samt Kulturmiljölagen (1988:950). Denna lagstiftning utgör således en stark grund för biologisk mångfald i odlingslandskapet. Även miljöbalken (1998:808, kap 2, 7, 8 och 12), lagstiftning om bekämpningsmedel (2014: 425), ekologisk produktion (2013:1059), skogsvård (1979:429) och miljöhänsyn i jordbruket har betydelse för att möta de identifierade behoven inom särskilt mål f). Miljöbalken innehåller regler om allmän miljöhänsyn, krav på kunskap och krav på att använda bästa möjliga teknik. Bestämmelserna reglerar bland annat hur spridning, utspädning, blandning och påfyllning samt förvaring av växtskyddsmedel, får ske, men även utbildningskrav och krav på dokumentation. Reglerna skyddar biologisk mångfald och kemisk vattenkvalitet. Det lagstadgade skyddet kompletteras med flera olika åtgärder. Förbudet mot att ställa om eller plöja särskilt skyddsvärd permanent gräsmark i Natura 2000-områden i GAEC 9 bidrar också till att upprätthålla den biologiska mångfalden i aktuella områden. Kravet på skydd av landskapselement i GAEC 8, innebär ett förbud mot att ta bort eller skada landskapselementen solitärträd, småvatten, öppet dike och stenmur i åkermark i svensk slättbygd med en intensiv jordbruksproduktion. Landskapselementen som är skyddade av GAEC 8 finns digitaliserade i blockdatabasen (LPIS).

Stödet till ekologisk odling kan bidra till ökad biologisk mångfald genom ett naturligt större inslag av vild flora och fauna och utgör ytterligare ett viktigt komplement till lagstadgade krav, grundvillkor och andra stöd. För att ytterligare möta behovet av större biologisk variation i slättlandskapet finns investeringsstöd för vattenåtgärder, t ex våtmarker och dammar, i landskapet.

Gräsmarkerna är artrika miljöer och Sverige gynnar dessa framför allt genom stöd i den strategiska planen. Omfattningen av dessa marker är långt större än de gräsmarker som omfattas av ett utpekande som Natura 2000-område. Gräsmarkernas värden inom Natura 2000-områden är både beroende av återkommande bete lokalt samt beroende av vad som hävdas i ett större omgivande landskap. Sverige har därför valt en bredare ansats för stöd till betesmarker och inkluderar värdefulla marker såväl innanför som utanför Natura 2000-områden. Konkurrenskraftig uppfödning av betande djur är avgörande för att kunna bevara den biologiska mångfalden i betesmarkerna på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Inkomststödet är grundläggande för lönsamheten för dessa företag och har därför värnats i den strategiska planen. Samma effekt har det kopplade stödet till nötkreatur, där Sverige har valt en utformning som bedöms gynna betesmarkerna. Dessa stöd kompletteras med flera olika stöd för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive stöd för kompletterande insatser av särskilt stort värde för natur- och kulturmiljön samt för fäbodbruk.

Det avsätts också särskilda medel inom samarbetsåtgärden för kooperativa insatser som stärker den biologiska mångfalden i anslutning till eller på åkern, t ex ytor med blommande växter eller särskilda småbiotoper som är värdefulla för biologisk mångfald. En ersättning för nyskapande av landskapselement samt för icke-produktiva arealer på åkermark med blommande örter skapas från 2025. Ersättningen kommer bidra till ökad variation i landskapet, som är en av de viktigaste åtgärderna för att gynna biologisk mångald såväl i slättbygd som i skogs- och mellanbygd i Sverige. Blommande åkrar och fältkanter ger tillgång till rika resurser av pollen och nektar till nytta för många insekter. De bidrar även med spridningskorridorer och livsmiljöer för olika arter och kan bli värdefulla som skyddande miljöer för till exempel fåglar som missgynnas av tidig vallskörd eller annan störning vid brukande av åkermark. Dessa insatser kompletterar lagstiftning och GAEC 8. Andra samarbetsåtgärder kan också nyttjas för att bidra i arbetet med att nå mål f. Särskilda kompetensutvecklingsmedel används för att ge lantbrukare ökad kompetens och bidra till erfarenhetsutbyte mellan aktörerna för såväl skötsel av betesmarker och slåtterängar som ekologisk produktion, liksom som för andra sätt att skapa ett mer rikt odlingslandskap eller genomföra investeringar för att stärka den biologiska mångfalden. Inom den strategiska planen görs

även en riktad rådgivningsinsats för jordbrukare med ängs- och betesmarker med höga biologiska värden samt för att öka den biologiska mångfalden på slätten.

För bevarande av genetisk mångfald bland husdjursraser är insatserna inom den strategiska planen centrala. Här finns stöd till utrotningshotade djurraser samt stöd till lantrasföreningar. Insatser för genetisk mångfald inom både husdjursraser och kultursorter av jordbruks- och trädgårdsgrödor kan även förekomma inom åtgärderna kompetensutveckling och samarbete.

Insatserna i strategiska planen kompletteras med nationella anslag för skyddad natur, samt nationella stöd till anläggning och restaurering av våtmark genom LONA-våtmark, andra lokala naturvårdsprojekt (LONA), natur- och kulturvärden i skogen (NOKÅS), stöd till rovdjursstängsel, programmet för odlad mångfald samt det arbete med genbank och kunskapsförmedling som bedrivs av Nordiskt Genresurscenter (NordGen). Jordbruksverket har nationellt finansierade stödjande funktioner för rådgivares kunskapsutveckling inom områdena biologisk mångfald och ekologisk produktion. Andra nationella satsningar kan också vara aktuella för att möta behov inom samma områden, t.ex. inom ramen för handlingsplanen för ekologisk produktion och exportfrämjande. Nationella medel avsätts årligen för över 100 åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper som har behov av särskilda åtgärder och under senaste år har särskilda satsningar gjorts för pollinatörer i bl.a
jordbrukslandskapet.

3.1.3 En förklaring till hur det större övergripande bidrag som fastställs i artikel 105 ska uppnås

Mål i artikel 6.1 d, e och f möts med ett stort antal åtgärder. Detta avsnitt innehåller en beskrivning av hur den svenska strategiska planen bidrar till målet om en högre ambition för miljö och klimat jämfört med den tidigare programperioden. Lagstiftning och grundvillkor utgör basen för åtgärderna och omfattar alla relevanta lantbrukare. Skärpta grundvillkor innebär en ambitionshöjning i förhållande till den tidigare programperioden. Därutöver behövs riktade åtgärder i såväl pelare I som i pelare II för att förutsättningar för nå ökade resultat jämfört med den tidigare perioden. Såväl nya stöd som förenklade stöd bidrar till ambitionshöjningen inom miljö- och klimatområdet, men även höjda ersättningsnivåer eller ökad stödbudget är värdefullt för ambitionshöjning där befintliga åtgärder redan är ändamålsenliga. Där stor nytta kan uppnås är det motiverat att vidta även kostsamma åtgärder. I många fall är det effektivt att ytterligare främja åtgärder genom kompetensutveckling, innovation eller samarbetsprojekt. En mer utförlig beskrivning av grundläggande villkor och åtgärder samt komplementariteten mellan dessa finns i avsnitt 3.1.2, 3.9 och 5.

Särskilt mål (d) art 6.1 – bidra till minskad klimatpåverkan, klimatanpassning och hållbar energi
Inom klimatområdet konstaterar SWOT-analysen att fortsatta och i vissa fall nya insatser kan behövas inom den strategiska planen för att öka kolinlagring, minska avgången från organogena jordar, uppmuntra produktion och tillvaratagande av råvaror för produktion av förnybar energi, stimulera övergången till förnybar energi, effektivisera energianvändningen och stärka sektorns arbete med klimatanpassning. Den strategiska planen omhändertar flera av förslagen i den svenska utredningen Vägen till en klimatpositiv framtid (SOU 2020:4).

Kolinlagring och avgång från mark
Kravet på marktäckning i GAEC 6 utökas nu väsentligt för att omfatta alla delar av Sverige där det är möjligt att etablera höstgrödor eller fånggrödor på hösten, dvs från södra Sverige till att också omfatta Mellansverige. Nivån på kravet är balanserat med utgångspunkt i de klimatmässiga förutsättningarna för att inte leda till markpackning utan istället bidra till ökad markbördighet. Som ett komplement till GAEC 6 erbjuds stöd till etablering av fånggrödor, för att ytterligare stimulera lantbrukare med rätt förutsättningar att förlänga den tid jordbruksmarken är bevuxen. Erfarenheten är att möjligheten och intresset för att genomföra åtgärden framförallt är stort i sydvästra Sverige, där jordarterna ofta är lätta,

och klimatet är gynnsamt och nederbördsrikt. Det är också här åtgärden ger störst nytta. Genom att flytta åtgärden från pelare II till en ettårig miljöersättning i pelare I, vilket skapar större flexibilitet för lantbrukaren, och genom att höja ersättningsnivån med 36 procent, bedöms åtgärden bli mer attraktiv för lantbrukarna. Bedömningen är att denna förändring av stödet stimulerar till ytterligare arealer, jämfört med perioden 2014–2022, hos de lantbrukare och de områden där ökad odling bedöms vara möjlig med hänsyn till växtföljd, jordartsbetingelser och väderlek. Prognosen för anslutningen är osäker och den kommer variera stort mellan år, men bedöms i slutet av planperioden kunna bli nästan tre gånger så stor som under den senaste perioden.

I delar av landet finns också förutsättningar för att etablera mellangrödor, dvs en gröda som odlas mellan två huvudgrödor som har som ett syfte att lagra i kol i marken. Ökad odling av mellangröda har identifierats som ytterligare en angelägen åtgärd för ökad kolinbindning. Den strategiska planen innehåller därför ett nytt stöd till etablering av mellangröda inom pelare I. Potentialen för framgångsrik odling av denna gröda är, på grund av klimatförutsättningarna, begränsad till de sydligaste delarna av Sverige och bedöms i slutet av planperioden vara 101 000 ha. Åtgärden mellangröda är dock öppen för odlare i området 6–13 för att möta den utveckling av odlingsteknik och artblandningar som pågår. Förväntad anslutning är osäker och kommer variera mellan år.

I de mer produktiva odlingsområdena, dvs utanför kompensationsstödsområde 1–12, erbjuds från 2026 en ersättning för vallodling. Syftet med stödet är att skapa incitament för vallodling för att i första hand bidra till kolinlagring och minskat växtnäringsläckage. Åtgärden föreslogs i den svenska utredningen Vägen till en klimatpositiv framtid (SOU 2020:4).

Av SWOT framgår också ett behov av att minska avgången av växthusgaser från organogen jord. Sveriges nationella lagstiftning om vattenverksamhet och markavvattning innebär ett lämpligt skydd av kolrika jordar och införs nu som krav i GAEC 2. Sveriges lagstiftning innebär att nydikning eller fördjupning av diken på våtmark och torvmark är förbjuden i södra Sverige och kräver tillstånd i återstående delar av Sverige. Tillstånd beviljas dock restriktivt. De mest effektiva åtgärderna för att minska klimatgasavgång på redan dikade jordar är att höja vattennivån på organogena jordar. Dessa åtgärder är platsspecifika och beroende på tillgång till vatten, påverkan på omgivande marker etc. och här är riktade åtgärder lämpliga. Det nya nationella stödet till återvätning av organogen jord utgör en betydelsefull ambitionshöjning inom området utanför den strategiska planen. Det nationella stödet möter det identifierade behovet i en ambitiös omfattning och innebär en lämplig koordinering av insatserna, varför denna åtgärd inte utförs inom samen för den strategiska planen. I Sverige finns därutöver ett relativt nyinrättat särskilt nationellt stöd för anläggning och restaurering av våtmarker som vänder sig till offentliga aktörer och organisationer, LONA-våtmark, som också kan ha betydelse för att minska avgången av växthusgaser från organogen jord.

Den strategiska planen kommer kunna ge ett viktigt bidrag till att utveckla nya odlingssystem, metoder och affärsmodeller för ökad kolinlagring inom ramen för EIP, samarbete och kompetensutvecklingsåtgärden. Andelen som sammantaget avsätts till dessa åtgärder ökas i den strategiska planen Dessa åtgärder kompletteras med medel för forskning och innovation utanför den strategiska planen.'

Förnybar energi och minskad klimatpåverkan

Den svenska skattelagstiftningen inom energiområdet, lagstiftning om inblandning av biobränsle i fossilt bränsle, kunskap och marknadskrafter bidrar till de låga siffror över energianvändningen som kommissionen redovisar för svensk del. Stödet till producentorganisationer kan bidra till ökad effektivitet, ökad andel förnybar energi och minskad påverkan på klimatet genom att stödja byte till förnybar energi i växthus, andra byggnader samt transportfordon, stöd till energigardiner i växthus samt energi- och logistikrevisioner. I detta stöd kan inte insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara få stöd. Inga investeringsstöd för konkurrenskraft kommer lämnas till investeringar i utrustning och anläggningar som nyttjar fossil energi. Regeringen avser att under 2022 utöka och bredda de nationella

Klimatpremierna för omställning till förnybar energi i syfte att ytterligare möta behov som identifierats inom arbetet med den strategiska planen. För att ytterligare öka efterfrågan på arbetsmaskiner med låga utsläpp av växthusgaser avser regeringen göra det möjligt för arbetsmaskiner som drivs av fordonsgas, bioetanol eller som drivs med elektrisk energi från en bränslecell, ett batteri eller en extern källa eller en hybrid av el och tidigare nämnda bränslen, att ta del av klimatpremier.

Jordbrukssektorns andel av energiproduktionen speglar inte bara sektorns produktion, utan även tillgången på andra energislag, såsom vattenkraft, skogsbaserat biobränsle och vindkraft i Sverige. Mot bakgrund av jordbruksmarkens begränsade utbredning och andra förhållanden är det svårt att förutse någon dramatisk ökning av andelen förnybar energi i den svenska energimixen som kommer från jordbruket och som på kort sikt kan svara mot kommissionens rekommendationer i frågan. Vissa stödjande insatser kan göras i den strategiska planen för att öka produktionen och användningen, men i huvudsak bedömer Sverige att produktionen av förnybara energiråvaror och av förnybar energi bör styras av efterfrågan och att andra förnybara energislag är viktigare på nationell nivå. Det nationella stödet Klimatklivet är därutöver Sveriges huvudsakliga stöd för att stimulera ökad produktion och användning av förnybar energi. Stödets syfte är att stödja lokala och regionala åtgärder som minskar utsläppen av koldioxid och andra gaser som påverkar klimatet. Åtgärder som bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser inom jordbruket är prioriterade i Klimatklivet. Investeringsstödet från Klimatklivet bedöms framöver inrymma goda möjligheter för att kunna erhålla stöd till att uppföra nya biogasanläggningar eller kompletterande åtgärder på befintliga anläggningar, t ex baserat på gödsel. Även andra investeringar för ökad klimatnytta på landsbygden kan komma i fråga för det nationella stödet. För biogasproduktion, som kommissionen lyft fram i sina rekommendationer till Sverige, finns vid sidan av Klimatklivet även ett driftstöd för biogasproduktion från bland annat gödsel som ytterligare underlättar etablering och drift för biogasanläggningar. Sverige ser inte att det finns skäl att erbjuda parallella stödformer inom den strategiska planen och investerare gör ofta bedömningen att dessa nationella stöd är mer attraktiva än stöden i den gemensamma jordbrukspolitiken Kommissionens rekommendationer på energiområdet möts således med nationella insatser vid sidan av vad som kan ske inom ramen för investeringsstödet för konkurrenskraft och vad som stimuleras av andra ekonomiska skäl. Rötning kan också minska gödselvolymerna i områden med hög djurtäthet.

Det nya stödet till precisionsjordbruk syftar till att förbättra utnyttjandet av bland annat kvävegödsel. Detta innebär att stödet bedöms kunna skapa förutsättningar för ökad effektivitet och därmed mindre klimatpåverkan som en bieffekt. Eftersom huvudsyftet med stödet är att bidra till minskad belastning av växtnäring och växtskyddsmedel på vattenmiljön beskrivs stödet under särskilt mål e) Att öka precisionen bedöms också bidra till att minska risken för lustgasavgång från mark som används för jordbruksändamål, såväl mark som gödslas med stallgödsel som med handelsgödsel.

Programmet för stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker innehåller ett flertal miljö- och klimatåtgärder och en höjning av budgetallokeringen för ändamålet från 10 till 15 procent innebär en ambitionshöjning. Stödet kan omfatta insatser för omställning till förnybar energi för uppvärmning och transporter, energibesparande åtgärder som energiväv, energi- och logistikrevisioner samt bevattningsdammar för att hantera mer frekvent torka. Minskat svinn är andra viktiga mål för insatser i stödet, liksom kompetensutvecklande insatser och forskning.

Klimatanpassning

Enligt SWOT-analysen förutspås såväl ökade svårigheter med torka som med översvämningar i takt med klimatförändringarna och det finns behov av att underlätta för lantbruket att anpassa produktionen till effekterna. Sverige inför därför i den strategiska planen ett helt nytt stöd till att anlägga bevattningsdammar.

Inom stödet till producentorganisationer införs stöd till nybyggnation av bevattningsdammar med tillhörande utrustning för bevattning samt till dränering av odlingsmark och rening av dräneringsvatten.

Åtgärderna samarbete, EIP, kompetensutveckling och stöd till producentorganisationer är andra åtgärder som kan komma att nyttjas för att öka motståndskraften mot klimatförändringarna, t ex genom att utveckla eller demonstrera nya sorter, grödor eller uppfödningssystem eller sprida kunskap om klimatanpassningsåtgärder. Den sammanlagda budgetallokeringen för dessa åtgärder inom miljöområdet ökas jämfört med tidigvarande period. Dessa åtgärder kompletteras med medel för forskning och innovation utanför den strategiska planen.

Särskilt mål (e) – hållbar utveckling och effektivt användande av naturresurser såsom vatten, mark och luft.

Behovsanalysen pekar på behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska jordbrukssektorns belastning på mark, luft och vatten på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft i sektorn och ökad hållbar produktion. Det finns också ett behov av att vårda odlingsmarken som produktionsresurs, att ha en effektiv vattenhushållning och att utveckla och använda metoder med hänsyn till behovet av förbättrad markbördighet. Sverige möter kommissionens rekommendationer inom målet genom flera olika åtgärder.

Inkludering av två nya lagstiftningskrav SMR 1, som innebär att diffusa källor för spridning av fosfor läggs till, samt SMR 8 (fd13) om lagring och hantering av bekämpningsmedel på gård, innebär att kontroller av lagstiftningen inkluderas i grundvillkoren. GAEC 4 krav på buffertzoner vid sjöar och vattendrag har tidigare omfattat krav på att inte sprida växtnäring i zonen, och utökas nu med kravet att inte sprida bekämpningsmedel. Kravet på marktäckning i GAEC 6 utökas nu väsentligt för att omfatta alla delar av Sverige där det är möjligt att etablera höstgrödor eller fånggrödor på hösten, dvs från södra Sverige till att också omfatta Mellansverige. En ambitionshöjning på området innefattar ett förstärkt och förenklat stöd till fånggrödor som, utöver att bidra till ökad kolinlagring enligt ovan, har stor betydelse för att minska kväveutsläppen från jordbruksmark och kan bidra till en bättre markstruktur. Ersättningsnivån höjs med 36 procent och, tillsammans med förflyttningen till pelare I, förväntas detta öka intresset för stödet jämfört med den tidigare programperioden. Utfallet beror också av många andra faktorer, såsom jordart, växtföljd och väderlek, vilket skapar en osäkerhet om prognostiserad anslutning kommer att infrias. Stödet till vårbearbetning fortsätter och bedöms få en något högre anslutning än i den tidigvarande perioden som en följd av ökad anslutning till fånggrödor Även det nya stödet för mellangrödor i pelare I bedöms ha gynnsam effekt på markstruktur och mullhalt, och därigenom öka markbördigheten i områden där mellangrödor kan odlas. Djuprotade arter kan förekomma som mellangröda med särskilt stor effekt på markstrukturen. Ersättning för vallodling bidrar ytterligare till begränsat läckage av både kväve och fosfor, då den fleråriga vallen tar upp kväve långt in på hösten och förhindrar ytavrinning av fosfor under perioder med häftiga regn och snösmältning. Stödet är utformat för att minska de negativa miljöeffekter som kan vara förenade med tidiga vallbrott genom särskilda stödvillkor.

Ökad kunskap, innovation och samarbete är också viktigt för att nå målen i den gemensamma jordbrukspolitiken. Genom Greppa Näringen motiveras lantbrukare till effektiv växtnäringsanvändning, med stöd av växtnäringsverktyget VERA att bidra till att minska växtnäringsförlusterna. Greppa Näringen är ett av svenskt lantbruks största miljöprojekt och kommer fortsätta att utvecklas under perioden för den strategiska planen. Nya rådgivningsområden som planeras är bland annat a) hållbarhetsanalys och hållbarhetsmål på gårdsnivå, b) utvecklade analyser om kostnad och lönsamhet för miljöåtgärder, c) växtnäringsfrågor för hästföretagare samt d) växtodling utan glyfosat. Dessutom utvecklas formerna för gruppprådgivning och ökad tillgänglighet för rådgivning via digitala tekniker Stora gårdar och djurgårdar är fortsatt prioriterade i Greppa Näringen stödet. Vissa funktioner i projektet flyttas från projektfinansiering i landsbygdsprogrammet till nationell finansiering, för att ge ytterligare stadga åt insatserna, vilket är en del av ambitionshöjningen. Tillsammans bidrar dessa båda initiativ till att kunskapen om hållbar produktion kan utvecklas och spridas ännu bättre än under perioden 2014–2022. Andra nationella insatser är medel för forskning och innovation som kan bidra till att möta behovet. Kompetensutveckling för ökad hållbarhet i odling av frukt och grönsaker kan också vara en del av stödet till producentorganisationer.

Utöver detta införs ett helt nytt stöd till precisionsjordbruk planering, som innefattar verktyg för förbättrat

växtnäringsutnyttjande och mindre påverkan från växtskyddsmedel på vatten. Stödet omfattar bland annat beräkningar av växtnäringsbalans på gården samt analys av mark och gödsel, vilka alla kan bidra till att uppnå kommissionens mål om minskad användning av mineralgödsel och svenska mål om mindre läckage av växtnäring till vatten. Stödet kombineras med rådgivningsinsatser för bästa möjliga effekt. I synnerhet små och medelstora gårdar kan genom stödet få förbättrad precision i sina insatser, gårdar som i mer begränsad omfattning än de större gårdarna har tillgång till dessa verktyg med tillhörande kompetens. Stödet innehåller också skydd mot vattenförorening via dräneringsbrunnar. Stödet till precisionsjordbruk planering omfattar en relativt stor budgetvolym och förväntas få en täckningsgrad om 1 400 tusen hektar vid periodens slut. Uppgifterna om förväntas anslutning är osäkra. Stödet till skyddszoner förväntas skydda vattendrag mot att växtnäring, främst fosfor, samt växtskyddsmedel når vattendrag. Även utformningen av GAEC 5, 6 och 7 bidrar till att möta behovet. Dessa åtgärder kompletteras med stöd samarbete och EIP inom den strategiska planen, se nedan.

Inom stödet till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker ges stöd till frukt och bladanalyser samt till vatten och jordanalyser för att bättre anpassa näringstillförsel till växternas behov. Stöd ges också för fällor för att bedöma angrepp av växtskadegörare. Dessutom ges stöd för drönarbaserade system för ogräsbekämpning, växtskyddsåtgärder eller spridning av växtnäring för att öka precisionen och minska läckage.

Stödet till ekologisk produktion förväntas minska risken för läckage av kemiska växtskyddsmedel, men också att vallodlingens positiva effekt på markbördighet och läckage tas till vara genom att företag med denna produktionsinriktning naturligt har mer vall i växtföljden. Stödet till ekologisk odling förenklas genom att det övergår från att vara ett femårigt stöd i pelare II till ett ettårigt i pelare I, vilket förväntas skapa ytterligare intresse för åtgärden. Budgeten ökar för att kunna välkomna nya ekologiska producenter i stödet.

Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder och skötsel av våtmarker och dammar är två stöd som båda ökar i omfattning jämfört med tidigare programperiod., även om efterfrågan på investeringsstödet är något osäker. Dessa stöd i den strategiska planen kompletteras med ytterligare stöd till våtmarksanläggning och restaurering genom det nationella stödet LONA-våtmark samt med stöd till kompetensutveckling inom den strategiska planen. Andra vatteninvesteringar, såsom tvåstegsdiken och kalkfilterbäddar, ingår också i stödet i den strategiska planen och dessa kompletteras av det nationella stödet LOVA. De nationella stöden är inriktade på föreningar och myndigheter, medan stöden i den strategiska planen för ändamålet är inriktade på företag. Från 2025 planeras också ett nytt nationellt stöd för minskade utsläpp av kväveföreningar och ammoniak. Syftet är att skynda på sådana investeringar som kan medföra att Sverige når de mål inom området som är uppsatta. Med detta införande har följdändringar i den strategiska planens investeringsstöd för ökad konkurrenskraft gjorts i den del av som är riktat till motsvarande investeringar.

Ett särskilt stöd för kalkfilterdiken införs som ett produktivt miljöinvesteringsstöd i den strategiska planen. Åtgärden förväntas ge goda effekter i fråga om att minska fosforläckaget från lerjordar och bidra till att nå vattendirektivets mål om minskad övergödning.

Programmet för stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker innehåller ett flertal miljö- och klimatåtgärder och en höjning av budgetallokeringen för ändamålet från 10 till 15 procent innebär en ambitionshöjning. Stödet kan omfatta insatser för att minska användningen av och läckage av växtskyddsmedel stöds investeringar i robot- eller drönarbaserade system, fällor för att bedöma angrepp, dränering samt insatser för säker hantering av överblivet växtmaterial. Blad- och fruktanalyser samt rening av dräneringsvatten stöds för att minska läckage av näringsämnen. Dessutom finns stöd till kompetensutveckling inom området.

Särskilt mål (f) – bidra till skydd av biologisk mångfald, stärkta ekosystemtjänster och bevara livsmiljöer och landskap

I stora delar av Sverige, särskilt i de nordliga delarna, är andelen jordbruksmark låg, ibland under 1 procent, och här är innebär själva upprätthållandet av jordbruket att det skapas en variation i landskapet som gynnar den biologiska mångfalden Att bedriva ett konkurrenskraftigt jordbruk i dessa områden är utmanande och därför är kompensationsstödet avgörande för att den biologiska mångfalden ska bevaras i dessa geografiskt avgränsade delar av landet. I detta stöd har ersättningsnivåerna höjts i vissa geografiska områden för att förbättra stödkonstruktionen och ge något jämnare förutsättningar som bedöms ha positiv inverkan på målet.

Både för att säkra fodertillgången och för bibehållen biologisk mångfald behöver värdefulla gräsmarker skötas och bevaras, såväl innanför som utanför Natura 2000-områden. Konkurrenskraftig uppfödning av betande djur är avgörande för att kunna bevara den biologiska mångfalden i betesmarkerna på ett effektivt sätt. Inkomststödet och nötkreatursstödet är grundläggande för lönsamheten för dessa företag, men också de särskilda ersättningar som betalas för bland annat betesmarksskötsel.

Stödet till betesmarker och slåtterängar med allmän skötsel höjs med 550 kr/ha och för betesmarker med särskild skötsel med 750 kr/ha jämfört med den redan höjda nivån som infördes under perioden 2021–2022. Den djurhållare som genom särskild och villkorad skötsel skapat goda resultat och bibehållit höga värden har genom de två ersättningsnivåerna möjlighet att erhålla ett högre stöd än vad som utvecklas genom allmän skötsel. Båda stödnivåerna inryms fortfarande under det tak som respektive kostnadskalkyl anger. Därtill görs omfattande förenklingar i hanteringen av de femåriga åtagandena för betesmarker och slåtterängar med särskild skötsel, genom att generella villkor anges för respektive stöd i stället för individuella villkor meddelade genom en åtagandeplan. Förändringen skapar, tillsammans med höjningen av ersättningen, ett mer attraktivt, enkelt och förutsägbart stöd för djurhållarna. Därtill innebär förändringen att de administrativa svårigheterna som dominerat under tidigare programperioder och som medfört svårigheter även för djurhållarna minskar. Förändringen förväntas medföra att fler djurhållare vågar ansluta sig till stödet för särskild skötsel och till de fyra specialklasserna för bete. Sammantaget förväntas förändringarna medföra att fler naturbetesmarker kan bevaras och utvecklas och att fler landskapselement knutna till gräsmarkerna kommer kunna bevaras och synliggöras. Förändringen kombineras med en omfattande förstärkning av medel för särskild rådgivning om skötseln av ängs- och betesmarker med höga värden. Genom dessa insatser möter Sverige kommissionens rekommendationer för betade gräsmarker. Nationella medel kompletterar den strategiska planen för vård och skötsel av skyddade områden, såsom Natura 2000-områden och naturreservat. Insatserna i den strategiska planen möter därför bara en del av det behov som Sverige anger i artikel 17-rapporteringen för naturvårdsdirektiven för åren fram till 2030.

I den allt mer intensivt brukade slättbygden behövs en balans mellan produktion och åtgärder för att bevara och förstärka den biologiska mångfalden, kulturlandskapets värden och ekosystemtjänsterna, t ex pollinering. Flera olika åtgärder bidrar till ambitionshöjningen inom området. GAEC 4 har skärpts med att bekämpningsmedel inte får spridas i buffertzonen, och som kan erbjuda ett skydd för den biologiska mångfalden i och omkring slättlandskapets vattendrag. En ersättning för nyskapande av landskapselement samt för icke-produktiva arealer på åkermark med blommande örter skapas från 2025. Ersättningen kommer bidra till ökad variation i landskapet, som är en av de viktigaste åtgärderna för att gynna biologisk mångfald såväl i slättbygd som i skogs- och mellanbygd i Sverige. Blommande åkrar och fältkanter ger tillgång till rika resurser av pollen och nektar till nytta för många insekter. De bidrar även med spridningskorridorer och livsmiljöer för olika arter och kan bli värdefulla som skyddande miljöer för till exempel fåglar som missgynnas av tidig vallskörd eller annan störning vid brukande av åkermark. Dessa insatser kompletterar lagstiftning och GAEC 8.

Våtmarker och andra vattensamlingar är också biologiskt värdefulla biotoper som också skapar liv i det storskaliga slättlandskapet. Investeringsstödet för vattenåtgärder respektive skötsel av våtmarker är två stöd som båda ökar i budgetomfattning jämfört med tidigare programperiod. Kontinuerlig skötsel av våtmarkerna är avgörande för att de biologiska värdena ska bestå och förstärkas, förenad såväl med vattenytor som med vegetation. Dessa stöd kompletteras med ytterligare stöd till våtmarksanläggning och

restaurering genom det nationella stödet LONA-våtmark samt med stöd till kompetensutveckling inom den strategiska planen.

Det avsätts också nya särskilda medel inom samarbetsåtgärden för kooperativa insatser som stärker den biologiska mångfalden i anslutning till eller på åkern, t ex ytor med växter för pollinering eller andra särskilda naturliga eller konstgjorda (kreotoper) småbiotoper som är värdefulla för insekter Andra samarbetsåtgärder kan också nyttjas för att bidra i arbetet med att nå mål f). Insatserna kompletteras med stärkt rådgivning inom området, se nedan.

Stödet till att sköta slåtterängar med särskild skötsel förenklas och kan därigenom attrahera fler att sköta mark i slättlandskapet med slåtter på ett sätt så den biologiska mångfalden gynnas. Stödet begränsas till slåtter på fastmark. För slåtter på myrmark kommer Sverige att se över förutsättningarna för ett särskilt nationellt stöd för myrmarker med särskilt stora naturvärden. Likaså görs det arealbaserade stödet för restaurering av betesmarker och slåtterängar till ett nationellt stöd då det bedöms mer lämpligt. Ersättningsnivån till slåtterängar med allmän skötsel höjs med 85 procent jämfört med den tidigare programperioden. Totalt sett innebär dessa förändringar budgetmässigt en ambitionssänkning i den strategiska planen för slåtterängar, men kompenseras av nya och mer riktade insatser inom ramen för nationell naturvårdspolitik. Stödmottagare med slåtterängar kommer också kunna ta del av den förstärkta rådgivningen för biologisk mångfald på gräsmarker. Kompletterande insatser för att stärka den biologiska mångfalden för slåtterängar, t ex ljungbränning och lövtäkt, kommer fortsätta finansieras via nationella medel.

I den strategiska planen görs en förstärkning av medel för kompetensutveckling för förstärkt biologisk mångfald såväl i slättlandskapet som kompetensutveckling knutet till värdefulla gräsmarker. Rådgivning kring mångfald på slätten systematiseras och får en bättre grund för spridning genom att det bakas in i rådgivningsprogrammet Greppa Näringen, som redan möter ett stort antal av de större jordbruksföretagen. För betesmarkerna utvecklas ett helt nytt koncept som sjösätts i och med införandet av den strategiska planen, som syftar till att utveckla kompetensen hos företag med värdefulla betesmarker och slåtterängar att så att de höga värdena knutna till dessa marker kan bevaras och förstärkas. Budgetförstärkningen för kompetensutveckling inom området är betydande.

Ekologiska odlare har i regel större mängd ogräs i fältet och kan även på annat sätt erbjuda en större omfattning och variation av födoresurser för insekter och fåglar. Gröngödsling och större inslag av vallodling kan också bidra till en högre biologisk mångfald i slättlandskapet. Produktionsformen gynnas av att stödet görs om till ett ettårigt stöd och att producenter därigenom lättare kan lägga till mark i omställning eller genom att ta över mark som redan är godkänd för ekologisk odling. Sverige förstärker budgeten jämfört med den tidigare programperioden och den indikativa ersättningsnivån för djurhållning baserat på åkermark ökar för att bättre stödja intäktsbortfall och merkostnader i djurhållningen. Samtidigt avsätts resurser för samverkansprojekt och kompetensutveckling. På ett övergripande plan är det Sveriges uppfattning att förutsättningar för att öka produktionen ska skapas genom ökat fokus på produktivitet och konkurrenskraft, inte genom att öka mängden stöd i livsmedelssektorn. En positiv marknadsutveckling är avgörande för att produktionen ska kunna utvecklas ytterligare. Nationella medel för projekt och ökad kompetens och marknad kompletterar den strategiska planen genom handlingsplanen för ekologisk produktion. Dessutom stödjer regeringen det exportfrämjande arbetet genom ett särskilt program, där ekologiska livsmedel kan vara en del. Dessa insatser kan bidra till att produktionen följer efterfrågan.

I EU:s fördrag saknas en specifik rättslig grund för en gemensam skogspolitik, men lagstiftning och initiativ inom en rad olika EU-politikområden har en direkt eller indirekt påverkan på skog, skogsbruk och skogsnäring. Mest aktuell är unionspolitiken som utformas på klimat- och energiområdet, om klimatanpassning samt EU:s art- och habitatdirektiv och EU:s fågeldirektiv. I Sveriges koncentreras den gemensamma jordbrukspolitiken övervägande till jordbruksproduktion och landsbygdsutveckling. Sverige gör bedömningen att det är mest effektivt att ha åtgärder för att gynna klimat-, miljö- och kulturmiljö i skogen utanför den strategiska planen men att det i undantagsfall finns skäl att genomföra en åtgärd inom

det skogliga området genom den strategiska planen som exempelvis viss kompetensutveckling. Kompetensutvecklingsinsatserna kommer ge möjlighet för spridning av kunskap och erfarenheter om bland annat klimatanpassning, biologisk mångfald och multifunktionalitet i skogen.

Kommissionens rekommendationer om ökade insatser för kolinlagring, skyddade områden, frivilliga avsättningar i biologiskt värdefulla områden och insatser för att främja ett hållbart skogsbruk beaktas i huvudsak via nationell lagstiftning och marknadsbaserade certifieringar, vilket medför gemensamma åtaganden från både staten och skogsnäringen inom skogspolitiken. Där det bedöms nödvändigt finns därutöver nationella satsningar som bidrar med positiva incitament för de jämställda produktions- och miljömålen, tex ersättning för naturvårdsavtal eller avtal om återvätning av skogsmark stöd för ädellövskogsbruk samt stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen.

Skogsvårdslagen (1979:429) baseras på jämställda mål om produktion och miljö. I Skogsvårdslagens §30 och §31 styrs kraven på miljöhänsynen i skogen. Miljöbalkens 7 kapitel reglerar bestämmelserna för områdesskydd och Miljöbalkens 8 kapitel bestämmelserna om skydd av biologisk mångfald. Enligt Miljöbalkens kap 11 §13 är markavvattning antingen förbjudet eller kräver tillstånd, vilket i stor utsträckning begränsar nydikning av torvmarker. Inom ramen för skogsbrukets marknadsbaserade certifieringar FSC och PEFC ges incitament för frivillig avsättning av skogsbruksmark.

3.1.4 En förklaring till hur miljö- och klimatarkitekturen i den strategiska GJP-planen är avsedd att bidra till att redan fastställda långsiktiga nationella mål som anges i eller som följer av de rättsakter som avses i bilaga XI.

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar
- Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter

Direktiven är kopplade till genomförandet av Sveriges miljökvalitetsmål framförallt *Ett rikt odlingslandskap*. Flera av interventionerna i den strategiska planen, samt det nationella stödet för restaurering av ängs- och betesmarker, står för en betydande del av insatserna för att bidra till gynnsam bevarandestatus och därigenom uppnå delar av de siffersatta prioriteringar som anges i den svenska PAF. Den strategiska planen bidrar till att uppnå målen genom interventioner för bete, slåtter, nyanläggning och restaurering av våtmarker och dammar, skötsel av våtmarker och dammar, kompetensutveckling (inklusive rådgivning, kurser, konferenser samt informationsinsatser), samarbetsprojekt, investeringar i djurstallar samt eventuellt faciliteter för rekreation genom leader. Även inkomststödet, kompensationsstödet och nötkreatursstödet bidrar till bevarandet av naturvärden angivna i aktuella direktiv genom att de skapar förutsättningar för upprätthållandet av jordbruk med betesmark. Den strategiska planens insatser ökar måluppfyllelsen såväl genom insatser inom utpekade Natura 2000-områden som i den vidare gröna infrastrukturen och avser naturtyper för gräsmarker, mark med begränsad vegetation, hed- och buskmark samt våtmarker och torvmarker.

En del av de nationellt framtagna åtgärdsprogrammen för hotade arter berör jordbruket, genom till exempel behovet av särskild anpassade åtgärder i betesmarker, slåtterängar, våtmarker och i slättlandskapet.

Ersättning till betesmarker och slåtterängar är differentierad utifrån olika markklasser, som inte helt, men till viss del överlappar med flera naturtyper. Differentieringen finns för att mer precist ersätta kostnader för skötsel av olika habitat eftersom naturbetesmarker i Sverige varierar stort i utseende. I den strategiska planen finns nio olika markklasser eller stödformer för gräsmarker (bete med särskilda värden, bete och slåtter med allmänna värden, slåtter med särskilda värden, alvarbete, mosaikbete, bete på gräsfattig mark, fäbodbete samt skogsbete), med villkor anpassade efter att förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald och gynnsam miljö för hotade arter. Att tillåta vissa träd, impediment och ytor med begränsad

vegetation i dessa stödberättigade områden är centralt för bevarandearbetet och hanteras via prorata-systemet samt övriga stödvillkor. Även våtmarker och andra vattenvårdsåtgärder är möjliga att utforma för att gynna enskilda arter. Stöden i den strategiska planen kompletteras genom riktade insatser på fältnivå som finansieras helt via nationella medel, t ex avtal för särskilda skötselåtgärder eller restaureringsinsatser. Ett program för kompetensutveckling om biologisk mångfald inom den strategiska planen bidrar ytterligare till att markägare med marker som rymmer hotade arter får tillgång till information och rådgivning om lämplig skötsel. Det finns utrymme för att rikta rådgivning och kompetensutveckling till vissa naturtyper eller arter.

Därtill ingår en ersättning för samarbetsprojekt som ska skapa intresse och finansieringsförutsättningar för ökade insatser för biologisk mångfald i det mer storskaligt brukade slättlandskapet, vilket möter behov utpekade inom naturvårdsdirektivens nationella planer. GAEC 8 bidrar med ostörda livsmiljöer för insekter och växter och leder till ökad biologisk mångfald främst i slättbygder. Ersättning för ekologisk produktion är ett annat viktigt verktyg för att skapa livsmiljöer för arter. Utöver detta finns även rådgivningsprogram specifikt riktade till arter i slättbygder, t.ex. Mångfald på slätten och ett särskilt rådgivningsområde inom Greppa Näringen. Övriga interventioner inom den strategiska planen stödjer direktivens målsättningar på en mer generell nivå där skyddsvärda habitat och arter träffas av insatserna utan att vara specifikt riktade till dessa.

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.
- Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket

Målen för vattendirektivet och nitratdirektivet är i överensstämmelse med flera av de nationella miljömålen för sjöar, vattendrag och kustvatten. Följande miljömål sammanfaller med målen för vattendirektivet; Bara naturlig försurning, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag samt Grundvatten av god kvalitet.

Alla interventioner som presenteras för särskilt mål fem (kapitel 2.1 SO5.6 Interventionsstrategi) har positiv inverkan på vattenkvaliteten och leder till minskad övergödning i vatten.

De aktuella regionala åtgärdsprogrammen för vattendirektivets genomförande innehåller åligganden för myndigheter att vidta administrativa åtgärder tex. att utveckla rådgivning kring växtnäring och växtskydd och att inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken och andra eventuella anslag aktivt verka för ett ökat genomförande av dessa åtgärder i samverkan med länsstyrelser, rådgivare, åtgärdssamordnare och lantbrukare:

• Strukturkalkning
• Anpassad skyddszon
• Skyddszon
• Fosfordamm/Våtmark
• Vårbearbetning
• Fånggröda
• Precisionsgödsling

Samtliga dessa fysiska åtgärder, som efter Jordbruksverkets angivna insatser, är bedömda att kunna bidra till att uppfylla målet om god ekologisk status i enskilda vattenförekomster. Genom att de angivna fysiska åtgärderna omfattas av miljöersättning eller investeringsstöd är de regionala åtgärdsprogrammen tätt kopplade till den strategiska planen. Även stödet till producentorganisationer bidrar till att uppfylla målen om god vattenstatus i direktivet.

De tredje åtgärdsprogrammen i enlighet med ramdirektivet för vatten har beaktats.

Sveriges åtgärdsprogram enligt Nitratdirektivet består framför allt av åtgärder som regleras genom miljöbalken (1998:808), samt förordningar och föreskrifter till miljöbalken.

Flera av interventionerna och även till viss del grundvillkoren är dessutom riktade till känsliga områden enligt nitratdirektivet.

- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG.

Direktivet fastställer åtaganden om utsläppsminskning av svaveldioxider, kväveoxider, flyktiga organiska föreningar, fina partiklar och ammoniak och är därmed kopplat till flera miljökvalitetsmål bl.a. *Frisk luft, Ingen övergödning och Bara naturlig försurning*. För att nå åtagandena i direktivet ska medlemsstaterna fastställa och rapportera in ett nationellt luftvårdsprogram till kommissionen. För svensk del ligger fokus i luftvårdsprogrammet på åtgärder för att klara utsläppstaken för ammoniak och kväveoxider.

I direktivet beskrivs åtgärder som bidrar till att minska ammoniak och partikelutsläpp från jordbruket. De åtgärder som har valts ut för att minska utsläppen av ammoniak i nu liggande luftvårdsprogram handlar om a) att bruka ner gödsel inom samma dag, b) byta ut bredspridning mot bandspridning samt c) taktäckning av urinbehållare. Den strategiska planen kommer bidra till uppfyllandet av åtagandet genom att stödja de tre utpekade åtgärderna genom stöd till rådgivning, informationsspridning och investeringar. Inom åtgärden kompetensutveckling erbjuds lantbrukaren särskilda rådgivningsbesök inriktade på utsläpp från mark, gödsel och djurstallar genom projektet Greppa Näringen, bland annat med stöd av växtnäringsverktyget VERA. Investeringar i byggnader, utrustning och anläggningar som minskar utsläpp från gödselvårdsanläggningar inryms i investeringsstödet för konkurrenskraft. För att särskilt stimulera sådana investeringar är stödtaket förhöjt med 800 000 kr vid sådana investeringar och dessutom är ersättningsnivån högre för investeringar med sådan inriktning än för andra investeringar inom stödet. Utöver dessa kommer även andra insatser som bidrar till bättre växtnäringshantering, t ex kraven på växtnäringsbalans, markkartering och gödselanalys i stödet till precisionsjordbruk bidra till att uppfylla direktivets mål. Insatserna kommer bidra till den beräknade utsläppsminskning om 18% för ammoniak som anges i det nationella luftvårdsprogrammet från 2019, tillsammans med åtgärder som genomförs utanför den strategiska planen.

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa

Direktivet är kopplat till miljökvalitetsmålet Frisk luft.
Det finns inga interventioner inom den strategiska planen som har direkt koppling till direktivet. Insatserna för bättre gödselhantering, se ovan, samt vissa investeringar har dock betydelse för uppfyllandet av mål om renare luft i Europa. För stöd till investeringar är det inte tillåtet med anläggningar som huvudsakligen eldas med fossila bränslen. Inom stödet till producentorganisationer frukt och grönsaker är det otillåtet med investeringar som är knutna till fossil energi. Detta innebär att utsläppen av bland annat koldioxid, svaveldioxid och partiklar begränsas.
.

- Europaparlamentets och rådets förordning om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen.

- Europaparlamentets och rådets förordning om bindande årliga minskningar av medlemsstaternas växthusgasutsläpp 2021–2030 för att skapa en motståndskraftig energiunion och fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen].
- Direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.
- Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet.
- Europaparlamentets och rådets förordning om styrningen av energiunionen och om ändring av direktiv 94/22/EG, direktiv 98/70/EG, direktiv 2009/31/EG, förordning (EG) nr 663/2009, förordning (EG) nr 715/2009, direktiv 2009/73/EG, rådets direktiv 2009/119/EG, direktiv 2010/31/EU, direktiv 2012/27/EU, direktiv 2013/30/EU och rådets direktiv (EU) 2015/652 och om upphävande av förordning (EU) nr 525/2013].

Sveriges integrerade nationella energi- och klimatplan täcker genomförandet av samtliga fem direktiv kopplande till SO4 angivna närmast ovan. Av den nationella planen framgår att CAP ger centrala bidrag till uppfyllandet av planen, men även nationella stödformer och insatser. Det finns inga kvantifierade mål för CAPs bidrag till den nationella planen. Enligt klimatlagen (Klimatlag 2017:720) ska klimateffekter av betydande beslut ska redovisas årligen i budgetpropositionen. Jordbruksverket har genomfört en första klimatbedömning av strategiska planens effekter inom jordbruket, där klimateffekter av olika stöd och ersättningar inom GJP analyseras. Bedömningen kommer att uppdateras efter varje beslut av betydelse. Klimatstyrmedel inom jordbrukssektorn syftar till förbättrad gödselhantering samt ökad resurseffektivitet och produktivitet. Åtgärder inom CAP som, enligt den nationella energi- och klimatplanen, bidrar till att minska växthusgasutsläpp är de som riktar sig till att: öka energieffektiviteten, förbättrad gödselhantering, effektivare användning av kväve, klimat- och energirådgivning, åtgärder för att förhindra risk för kväveläckage; främjande av fånggrödor och vallodling, bevarandet av naturbetesmark, etablering av fleråriga energigrödor, restaurering och etablering av våtmarker samt andra separata projekt relaterade till klimat och energi. Stöd för dessa åtgärder kan lämnas som miljöersättningar, investeringsstöd eller projekt och företagsstöd. Ett balanserat krav på marktäcke i GAEC 6, stöd till etablering av mellangrödor i åkermark samt precisionsjordbruk förväntas bidra till energi- och klimatplanens uppfyllande. Vallodlingen stimuleras genom ersättning för vallodling, kompensationsstödet, samt indirekt genom stöd till nötkreatur, investeringar i djurstallar, skötsel av betesmark samt, på systemnivå, ekologisk produktion. Inga investeringsstöd kommer att lämnas till investeringar i utrustning och anläggningar som nyttjar fossil energi.

CAP-nätverkets roll att samla aktörer för utbyte av information och erfarenheter poängteras särskilt i den nationella energi- och klimatplanen, liksom rådgivningsinsatserna inom Greppa Näringen, vilket är konsistent med den strategiska planen. Nationella stöd för investeringar, återvätning, arbetsmaskiner samt för produktion och uppgradering av biogas kompletterar den strategiska planen

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel.

Direktivet är kopplat till genomförandet av Sveriges miljökvalitetsmål *Giftfri miljö*. Den nationella handlingsplan för hållbar användning av växtskyddsmedel har som mål att minska riskerna för hälsa och miljö genom att öka kunskapen, säkerställa låga resthalter i inhemskt producerade vegetabilier, väsentligt minska användningen av kandidatämnen för substitution, minska resthalterna av växtskyddsmedel i yt- och grundvatten, minska risker för pollinerande insekter och andra nyttoinsekter samt utveckla och i ökande omfattning tillämpa hållbara odlingssystem. Siffersatta mål finns inte. Inom den strategiska planen finns flera olika interventioner som är utpekade i den nationella handlingsplanen tex. GAEC 4 och krav på buffertzoner mot sjöar och vattendrag, där växtnäring och bekämpningsmedel ej får användas, stöd till kompetensutveckling, ekologisk produktion samt skyddszoner. Även innovationsstöd, stöd till producentorganisationer och precisionsjordbruk kommer bidra till att uppnå de nationella mål som finns angivna genom att lantbrukaren får bättre verktyg och kunskap som kan minska risker med

växtskyddsmedel.

3.1.5 I förekommande fall, GJP-bidrag till Life-projekt

3.2 Översikt över strategin för generationsskifte

Att säkerställa att nya jordbrukare kommer in i sektorn är en förutsättning för en långsiktigt hållbar jordbrukssektor. Utvecklingen av jordbrukssektorn påverkas även av andelen unga jordbrukare. Unga jordbrukare är i högre grad benägna att investera och utveckla verksamheten vilket kan leda till en ökad produktivitet och ökad lönsamhet.
Effektivisering av produktionen och förbättrad kostnadseffektivitet genom utveckling av strukturen, i synnerhet på små och medelstora gårdar, är viktiga förutsättningar för kontinuiteten. Att ta över ett jordbruksföretag kräver kunnande och kompetens samtidigt som övertagaren också står inför stora ekonomiska utmaningar, eftersom förvärvet av gården binder mycket kapital.

En ytterligare utmaning är kapitalbehovet för unga jordbrukare. Det kompletterande inkomststödet till unga jordbrukare, som betalas ut under fem år för de första 200 hektaren, är en viktig åtgärd som underlättar för unga vid köp eller arrende av mark. Som komplement till detta stöd kommer även ett startstöd att finnas som betalas ut i samband med att företaget startas. För att ytterligare underlätta för finansiering av investeringar föreslås stödandelen för unga jordbrukare vara 40 procent av investeringen jämfört med 30 procent för övriga företagare.

Nationellt finansierade naturbruksgymnasium och vuxenutbildningar som tillhandahålls av bland annat kommuner, högskolor och privata aktörer är viktiga för att rusta unga jordbrukare med kunskap som går in i sektorn. Det finns också nationellt finansierad rådgivning som hjälper unga jordbrukare att möta de utmaningar som finns inom jordbruksföretagande.

3.2.1 I förekommande fall, GJP-bidrag till Erasmusprojekt

3.3 Förklaring av hur interventionerna inom ramen för kopplat inkomststöd enligt underavsnitt 1 avsnitt 3 kapitel II avdelning III är förenliga med ramdirektivet för vatten – 2000/60/EG

Tillämpningen av kopplade stöd för nötkreatur baseras på regelverket för den gemensamma jordbrukspolitiken och syftar till att produktionen inte ska fortsätta minska (artikel 33.2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115). Sverige har haft en generellt sett nedåtgående trend när det gäller produktion av nötkreatur under lång tid. I många delar av Sverige innebär klimatet att det ekonomiska utbytet i vegetabilieproduktionen generellt sett är svagt medan produktionen av gräs kan vara god. I dessa områden är därför förädling av vallfoder genom nötkreaturen den viktigaste produktionsgrenen, för att upprätthålla ett aktivt jordbruk. Det kopplade stödet bidrar till att fler lantbrukare kan upprätthålla sin produktion och att den därmed medverkar till att produktionen vidmakthålls i hela landet. En konkurrenskraftig produktion som ger tillgång till nötkreatur är även avgörande för att kunna upprätthålla värdet av biologiskt värdefulla betesmarker.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (vattendirektivet) syftar till att skydda och förbättra vattenmiljön inom EU.

Sverige införlivar vattendirektivet och övriga direktiv med direkt relevans för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i huvudsak med bestämmelser i 5 kap. miljöbalken (1998:808), vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Därutöver har även bestämmelser införts i

myndighetsföreskrifter från Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning och länsstyrelserna.

I Sverige är det miljökvalitetsnormer som genomför vattendirektivets miljömål med stöd av föreskrifter som meddelas av länsstyrelserna i de fem vattendistrikten. Av 5 kap. 3 § miljöbalken framgår att det är myndigheter och kommuner som i sin verksamhet ska ansvara för att miljökvalitetsnormerna följs. Bestämmelsen innebär att miljökvalitetsnormerna får verkan för verksamheter och åtgärder som är föremål för myndigheters och kommuners prövning och tillsyn. Regeringen har redogjort för miljökvalitetsnormernas rättliga betydelse i avsnitt 1.2 på sida 14 ff. i Sveriges svar på EU pilot-skrivelse om hur de nationella systemen för säkerställande av efterlevnad fungerar i förhållande till vattendirektivet (EUP (2020)9800).

Utsläpp från djurhållning av nötkreatur regleras genom förhandsprövning och allmänna föreskrifter

Djurhållning av nötkreatur regleras av bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet i bl.a. miljöbalken och miljöprövningsförordningen (2013:251). Djurhållning av nötkreatur med mer än 400 djurenheter är föremål för förhandsprövning genom tillståndsplikt (se 9 kap. miljöbalken och 2 kap. 2 § miljöprövningsförordningen). Om djurhållning av nötkreatur omfattar mer än 100 djurenheter ska verksamheten genomgå förhandsprövning genom anmälningsplikt (se 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen). Vid prövningen gör myndigheten en bedömning av vilka villkor ett tillstånd behöver förenas med enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Prövningen får inte resultera i ett tillstånd som innebär en otillåten försämring av kvaliteten på vattenmiljön eller som äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm (se 5 kap. 4 § miljöbalken). För en redogörelse av systemet för förhandsprövning genom tillstånds- och anmälningsplikt, se avsnitt 2.2 på sida 22 ff. i Sveriges svar på EU pilot-skrivelse EUP(2020)9800.

Även utsläpp från diffusa källor (till följd av djurhållning av nötkreatur och odling av foder) omfattas av begreppet miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken. Miljöbalkens prövningsregler säkerställer därmed att en kontroll sker av delar av miljöfarliga eller andra verksamheter som orsakar diffusa utsläpp. Tillsyn över utsläpp från punktkällor och diffusa källor utförs av kommunerna och länsstyrelserna. Tillsynsmyndigheten har enligt 26 kap. 9 § miljöbalken en möjlighet att agera mot både utsläpp från punktkällor och diffusa källor som leder till att god ekologisk status inte uppnås. För en redogörelse av tillsynsmyndigheternas möjligheter att besluta om förelägganden och förbud, se avsnitt 2.4.3 på sida 40 ff. i Sveriges svar på EU pilot-skrivelse EUP (2020)9800.

Jordbruksverket har därutöver meddelat föreskrifter som förbjuder spridning av mineralgödsel, stallgödsel, slam och andra organiska gödselmedel på betesmark samt utanför åkermark (Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket), samt föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. I den senare finns bestämmelser om, maximala givor av kväve och fosfor, bestämmelser om lagring av stallgödsel inklusive minsta lagringstid, förbud mot spridning av stallgödsel under vissa delar av året, krav på nedbrukning av gödsel samt krav på minsta växttäcke under höst och vinter. Dessa bestämmelser är i flera fall regionaliserade och anpassade till att klimatförutsättningar och risker för växtnäringsförluster varierar över landet. Kravet på maximal tillförsel av kväve och fosfor innebär bland annat att gårdar med hög djurtäthet måste nyttja spridningsareal på gårdar med lägre djurtäthet eller på gårdar som helt saknar djur.

3.4 Översikt över målet om en rättvisare fördelning och ett effektivare och mer ändamålsenligt riktat inkomststöd

I Sverige har det grundläggande inkomstödet genomgått en fullständig utjämning under perioden 2015–2020, vilket innebär att från 2020 så betalas samma stöd per hektar i hela landet och till alla typer av företag. Utjämningen har inneburit stora förändringar i stödnivå för många företag, dels beroende på var i

landet jordbruket befinner sig, dels på den historiska produktionen på företaget då det tidigare gav upphov till olika stödrättsvärden. Utjämningen har totalt sett inneburit en omfördelning av stöd från större till mindre företag, vilket bekräftas av utveckling av värdet för indikatorn R6 som har stigit från 84,3 2015 till 95,6 2020. Genom de ytterligare förändringar som sker i direktstöden beräknas detta värde stiga till 98 år 2023.

Av den behovsbedömning Sverige har gjort enligt artikel 108.c i förordning 2021/2115 om Strategiska planer, vad gäller en rättvisare fördelning och mer ändamålsenlig och effektiv målinriktning av direktstödet framgår att storleksgruppen 50–200 hektar har identifierats som särskilt känsliga och i behov av inkomststöd eftersom det inom denna grupp finns ett ökat beroende av inkomst från jordbruket medan lönsamheten fortfarande är svagare än för de riktigt stora företagen. Detta återspeglas även av att dessa storlekskategorier minskar i andel. Andelen gårdar upp till 200 hektar i jämförelse med totalt antal gårdar minskar, med undantag för gårdar upp till 20 hektar, vilka ökar i andel.

För flera typer av jordbruksproduktion har gårdar över 150 hektar fortfarande en ersättning till eget arbete från jordbruksverksamheten långt under den genomsnittliga lönenivån i Sverige, vilket inte är ekonomiskt hållbart under en längre tid. FADN-data för åren 2016-2019 visar att företag med mjölk- eller nötköttsproduktion, med 3 200-5 599 arbetade timmar och och ett snitt på 119 respektive 236 hektar, har en ersättning för eget arbete på 100-150 SEK/timme, medan spannmålsproducerande företag i samma kategori med 361 hektar i snitt hade en timersättning på strax över 150 kr. För vissa produktionsinriktningar har även företag över 200 hektar en relativt låg timlön. De facto utgör gårdar med upp till 200 hektar, och däröver, grunden för det framtida jordbruket i Sverige, kompletterat med mindre jordbruksföretag med specialiserad produktion eller jordbruksföretag med ytterligare inkomster från annan verksamhet. Från 2023 sker en betydande neddragning av det grundläggande inkomststödet per hektar, vilket kommer vara kännbart för alla jordbruksföretag. För att inte äventyra livskraften för en stor del av framtida gårdar i Sverige bör ytterligare sänkningar av inkomstersättningarna för jordbrukare undvikas, även för de något större företagen. Det medför att det kompletterande omfördelningsinkomstödet bör begränsas till 5 % av direktstödskuvertet samtidigt som hektargränsen för utbetalning av stödet sätts relativt högt. Omfördelningsstödet utformas därmed så att det betalas till de första 150 hektaren på alla företag för att därigenom förbättra förutsättningarna för den kategori företag som bedöms vara mest beroende av inkomststödet, samtidigt som inte den ekonomiska hållbarheten i övriga företag riskeras. Ett omfördelningsstöd till de första 150 hektaren ger också en bättre målstyrning mot unga och växande företag. Unga har i genomsnitt en något större gårdsstorlek och har oftare gårdar över 100 hektar, än företag i genomsnitt.

Även i fler avseenden innebär utformningen av strategisk plan en högre grad av målstyrning och effektivitet i stöden jämfört med tidigare genomförande av jordbrukspolitiken. En betydande faktor är neddragningen av BISS till fördel för riktade stöd till ekologiskt jordbruk samt stöd för kolbindning och ökad effektivitet genom vall, fånggrödor, mellangrödor och verktyg för precisionsjordbruk. Gränsen för stödet till unga höjs till 200 hektar för att i högre grad träffa aktiva företag inom den storlekskategori som identifierats som mest beroende av stöd.

Bibehållet kopplat stöd för nötkreatur ökar också målstyrningen och effektiviteten i direktstöden eftersom stöd riktas till en produktion som bedömts vara särskilt sårbar. Som komplement till åtgärderna inom direktstödet ökar även fokus på åtgärder i andra pelaren som syftar till att stärka konkurrenskraften för att på längre sikt minska behovet av inkomststöd, exempelvis genom kompetensutveckling, EIP, samarbete och investeringsstöd.

Det kan även tilläggas att den utjämning som genomförts under perioden 2015–2020 har omfördelat stöd till bygder med svagare lönsamhet där behovet av inkomststöd är större.

Motivering av undantaget enligt artikel 29.1 andra stycket och artikel 98

I Sverige har stödrättsvärdena för grundstödet genomgått en fullständig utjämning under perioden 2015–2020, vilket innebär att samma stöd betalas per hektar i hela landet och till alla typer av företag. Det har

bland annat inneburit att företag i de bättre produktionsområden har fått sänkt stöd medan företag i bygder med svagare lönsamhet, där den genomsnittliga företagsstorleken är lägre, och företag med betesmark har fått högre stöd. Effekten av utjämningen är permanent och har påverkat stödnivån för många jordbrukare. Sammantaget har utjämningen inneburit en betydande omfördelning av stöd från större till mindre gårdar, vilket bekräftas av utvecklingen av värdet på indikatorn R6, som har stigit från 84,3 år 2015 till 95,6 år 2020, när utjämningen slutfördes. Med införandet av eco-schemes och CRISS på 5 % till de första 150 hektaren på samtliga företag, beräknas det uppskattade målvärdet för R6 öka till 98 för år 2023. Anslutningen till andra stöd inom direktstödet, andra än det grundläggande inkomststödet, bedöms variera mellan stöd, vilket påverkar R6-värdet. Stödet till unga innebär en omfördelning till små och medelstora jordbruk i och med att gränsen för detta stöd sätts till 200 hektar. Eco-schemes bedöms i relativt hög grad attrahera mindre företag. En något lägre anslutning till eco-schemes jämfört med större gårdar är en följd av att mindre gårdar oftare har begränsad eller ingen produktion och därmed har sina inkomster från andra källor. På grund av det höjda stödet till naturbetesmarker, som är vanligare på mindre gårdar, förutses att en större andel av det kopplade stödet till nötkreatur kommer att utbetalas till mindre gårdar, jämfört med den nuvarande fördelningen. Sammantaget förutses de föreslagna interventionerna förstärka den sedan tidigare tydligt märkbara utvecklingen mot större andel stöd till små företag, samt en generellt bättre målstyrning av stöd till de jordbrukare som har störst behov av stärkt inkomst.

3.5 Översikt av sektorsspecifika interventioner

3.5.1 Frukt och grönsaker

Sektorn för frukt och grönsaker utgör en mindre del av den svenska jordbrukssektorn, sett till antal företag och areal. Primärproducenterna är till del splittrade och marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög. Huvudsyftet med stödet är att stärka odlarnas position på marknaden gentemot handelsledet genom ökat samarbete inom en producentorganisation. Stödet ska även stärka sektorns konkurrenskraft[, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, kompetensutveckling, förbättrad produktionsplanering och användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Ett annat viktigt mål är också att minska sektorns negativa miljö- och klimatpåverkan.

3.5.2 Biodlingsprodukter

Biodlingssektorn i Sverige är förhållandevis liten och en liten andel av biodlarna har honungsproduktion som huvudsyssla. Under 2008 fanns det cirka 9 000 biodlare och under 2018 omkring 14 000 biodlare. Det finns idag ungefär 18 000 biodlare varav cirka 300 stycken eller 2 procent är medlemmar i Biodlingsföretagarna som är en branschförening för yrkesbiodlare. Biodlingssektorn består alltså till största delen av hobbyproducenter och det är denna grupp biodlare som ökar mest. Enligt uppskattning har den genomsnittliga hobbyproducenten 8 bikupor. Det finns inte någon statistik över åldersstrukturen på biodlarna men biodlingsorganisationernas uppfattning är att medelåldern är hög. Antalet bisamhällen beräknas till drygt 170 000.

Det finns två biodlingsorganisationer i Sverige, en för yrkesbiodlare och en för hobbyproducenter. Det finns även avelsföreningar för flera honungsbiraser.

Biodlingssektorns största utmaning är sjukdomar och skadegörade på bin. För att möta denna utmaning används åtgärderna BIRÅDG, BIANDRA och BIFORSK. En annan utmaning är en livskraftig och lönsam sektor. För att möta denna utmaning används ågärderna BIRÅDG, BIFORSK, BIMARKNAD och BIKVAL. En stor utmaning är att kunna sälja honung och andra biodlingsprodukter till bra priser. Analyser (BIANALYS) är ett viktigt verktyg för att avslöja fusk och säkerställa kvalitet på produkterna.

Ett mål med stödet är att öka antalet yrkesbiodlare. Det är också viktigt att rekrytera yngre personer till sektorn. Bra förutsättningar för yrkesbiodling leder till fler bisamhällen. Målen för stöd till biodlingssektorn är att bidra till bättre villkor för biodlingen så att produktionen av honung och

biodlingsprodukter kan öka samt att produkterna kan säljas till bra priser, vilket tillsammans stärker näringen. Stödet ska även stärka sektorns konkurrenskraft, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Förebyggande arbete för att minska angrepp av sjukdomar som Varroa och Amerikansk yngelröta är nödvändigt för att uppnå en god bihälsa och en bra honungsproduktion. Honungsbin bidrar till ekosystemtjänsten pollinering som är nödvändig för flera lantbruks- och trädgårdsgrödor.

Åtgärden rådgivning (BIRÅDG)

För att utveckla sektorn är det viktigt att höja kunskapsnivån för framför allt det stora antalet hobbyproducenter och det gäller inte bara om biodlingen och bihälsa utan också om produktkvalitet, marknadsföring och företagsutveckling. För att öka produktionen av honung och biodlingsprodukter är god bihälsa ett mycket viktigt mål som uppnås bland annat genom rådgivning och utbildning om exempelvis förebyggande arbete och avel. Biodlingen bidrar också till den viktiga ekosystemtjänsten pollinering. Bin har behov av blommande pollen- och nektarproducerande grödor under hela säsongen. Det är viktigt att informera om och skapa uppmärksamhet kring binas och andra pollinerande insekters betydelse för den biologiska mångfalden och odlade grödors kvalitet och kvantitet. Det kan i sin tur gynna en livskraftig binäring.

Åtgärden investeringar (BIANDRA)

Sverige planerar att stödja investeringar enligt artikel 11.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126. Exempelvis kan stöd ges till investeringar för parningsstationer och parningsplatser. Vi planerar inte att betala stöd enligt artikel 12 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126.

Sverige har stöttat parningsstationer och parningsplatser sedan 2009 och verksamheterna behövs för att kunna ge tillgång till lättskötta och friska bin. Avelsarbetet är viktigt för god bihälsa.

Åtgärden stöd till laboratorier (BIANALYS)

Analys av honung och biodlingsprodukter är en viktig del inom kvalitetsarbetet. Därutöver kan analyser dels användas för att saluföra honung med olika ursprung och kvaliteter, dels för att avslöja förfalskad honung och honung av oönskad kvalitet.

Åtgärden forskning (BIFORSK)

Åtgärden ska utveckla biodlingssektorn genom forskning på bihälsa, biavel och utveckling av metoder för rådgivning. Forskningen är viktigt utveckla biodlingssektorn till att bli mer professionell och mer konkurrenskraftig.

Åtgärden marknadsföring mm (BIMARKNAD)

Stöd får lämnas för främjande, information och marknadsföring, inklusive marknadsbevakning och aktiviteter som syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om kvalitet på honung och biodlingsprodukter.

Informationsmaterial om svensk honung behöver utvecklas och förnyas för att anpassas till olika målgrupper.

Ibland finns det ett behov av att skräddarsy informationskampanjer för att nå specifika målgrupper. Det kan handla om kampanjer riktade till markägare för att informera om vad som gynnar biodling, kampanjer för att rekrytera nya biodlare, för att väcka intresse för biodling hos barn och ungdomar eller för att informera kockar och bagare om hur man använder honung i matlagning och bakning. Åtgärden syftar till att möjliggöra sådana kampanjer.

Åtgärder för att höja produktkvaliteten (BIKVAL)

Stöd får lämnas för åtgärder för att förbättra produktkvaliteten på honung och andra biodlingsprodukter samt utveckling av nya produkter av hög kvalitet.

Inom denna åtgärd får stöd lämnas för arbete som rör kvalitetsfrågor för de olika biodlingsprodukterna.

Åtgärden omfattar naturlig honung, ätbar respektive icke ätbar drottninggelé och propolis, pollen, bigift och bivax. Kunskap behövs för att bättre beskriva produkternas innehåll, för att kunna ta ut ett mer differentierat pris, för att beskriva verksamma ämnen inom smak och för att bevaka kvalitet.
Biodlingsstödet är utformat så att intressenter kan få finansiering för att genomföra projekt som ger kollektiv nytta till biodlingssektorn. Stödet ges inte till enskilda biodlare.

Projekten förväntas utföras av biodlarorganisationer, forskare och rådgivarorganisationer. Vissa projekt sker i samarbete med konsumentföreningar samt Jordbruksverket. Det är också möjligt för t.ex. biodlings- eller honungsföretag, länsstyrelser och naturbruksgymnasier att söka projektmedel. I kapitel 5 beskrivs för respektive åtgärd vem som är berättigad att söka.

Det finns inga andra stöd riktade till biodlingssektorn inom strategisk plan. De åtgärder som finns för biologisk mångfald i strategisk plan (t ex åtgärder inom GAEC, särskilt GAEC 8) gynnar pollinerare såväl vilda som honungsbin.

Vi ser inte att det finns någon risk för dubbelfinansiering under stödet till hotade husdjursraser. Stödet till hotade husdjursraser används bland annat för medlemsblad till organisationers medlemmar. Inom stödet till hotade husdjursraser finns stöd för avelsverksamhet men det används inte för bin. Den åtgärden har Sverige valt att lägga inom biodlingsstödet.

Sverige medfinansierar 50 % av stödet.

Sverige har inga utgifter för åtgärder under perioden 1 augusti – 31 december 2022

Beskrivning av en etablerad tillförlitlig metod för att bestämma antalet bikupor som är färdiga för övervintring på medlemsstaternas territorium mellan den 1 september och den 31 december varje år

Den metod Sverige använder idag för att fastställa antalet bikupor är kortfattat följande:
a.Antal bisamhällen enligt Sveriges Biodlares Riksförbunds årliga undersökning.
b.Antal bisamhällen hos småskaliga oorganiserade biodlare (Jordbruksverkets enkät).
c.Antal bisamhällen enligt Biodlingsföretagarnas undersökning.
d.Antal bisamhällen hos oorganiserade yrkesbiodlare (Biodlingsföretagarnas undersökning).

Formel: a + b + c +d = Antalet bisamhällen i Sverige under 1 september – 31 december.

Vi bedömer att risken för dubbelräkning av bisamhällen är mycket liten. Den ena undersökningen räknar antalet småskaliga oorganiserade biodlare dvs. dessa biodlare är inte medlemmar i någon biodlarorganisation. Den andra undersökningen räknar antalet oorganiserade yrkesbiodlare dvs. dessa biodlare är inte medlemmar i någon biodlarorganisation. Undersökningarna görs via skriftliga enkäter.

3.5.3 Vin

Inte aktuellt för SE

3.5.4 Humle

Inte aktuellt för SE

3.5.5 Olivolja och bordsoliver

Inte aktuellt för SE

3.5.6 Nöt- och kalvkött

Mjölk och nötkött är viktiga produkter i det svenska jordbruket och står för cirka 30 procent av

jordbrukssektorns produktionsvärde. De hänger dessutom nära samman, eftersom omkring 60 procent av det svenska nötköttet kommer från djur från mjölkproduktionen. Antalet nötkreatur har stadigt minskat över tid och sedan 2005 har antalet minskat med 9 procent till omkring 1,4 miljoner djur. Under perioden 2010–2019 har såväl animalieproduktionen som produktionen av mjölk och mjölkprodukter minskat.

Som framgår av SWOT-analysen är just låg lönsamhet hos företag med nötkreatur ett identifierat hot. Detta ökar sårbarheten i samhället genom försämrad livsmedelsförsörjningsförmåga och minskade möjligheter för många företag att utnyttja produktionsresurserna. Syftet med det kopplade inkomststödet till nötkreatur är att stärka konkurrenskraften och motverka låg lönsamhet hos företag inom nötkötts- och mjölksektorerna med nötkreatur för att därigenom bromsa trenden med minskat antal djur och minskad produktion. Det kopplade stödet är viktigt för hela nötkötts- och mejerisektorns livskraft och bidrar till att den nödvändiga infrastrukturen kan upprätthållas. Det kopplade stödet utgör för många företag en betydande del av nettoförädlingsvärdet och den genomsnittliga nötköttsproducenten skulle ha en mycket svag lönsamhet utan stöden. Det kopplade stödet till nötkreatur motsvarar i Strategisk plan 13 procent av direktstöden.

Nötkreatur och produktionen av nötkött och mjölk är vitt spridd och sker i alla delar av Sverige, där den utgör ett viktigt bidrag till jordbrukets mångfald, lokal livsmedelssäkerhet, ett mångsidigt landskap inklusive gräsproduktion i annars spannmålsdominerade områden och ett öppet och varierat landskap i områden som annars domineras av skog, hävd av naturbetesmarker rika på biologisk mångfald, försörjning på landsbygden och kulturarv. Djurfoder, särskilt i form av vall, kan också produceras i områden där det inte finns naturgivna eller marknadsmässiga förutsättningar att producera andra grödor

Vid sidan av det kopplade stödet görs i Strategisk plan en ökad satsning på åtgärder för att på sikt öka konkurrenskraften i dessa sektorer och i jordbruket i stort, däribland kompetensutveckling, EIP, samarbete och investeringsstöd. Dessa riktade åtgärder för ökad konkurrenskraft tar dock tid innan de ger effekt. Åtgärderna inkluderar även stöd för att öka värdet på produkterna, exempelvis genom stöd till ekologiskt jordbruk eller för diversifiering av produktionen.

3.5.7 Mjölk och mjölkprodukter

Mjölk och nötkött är viktiga produkter i det svenska jordbruket och står för cirka 30 procent av jordbrukssektorns produktionsvärde. De hänger dessutom nära samman, eftersom omkring 60 procent av det svenska nötköttet kommer från djur från mjölkproduktionen. Antalet nötkreatur har stadigt minskat över tid och sedan 2005 har antalet minskat med 9 procent till omkring 1,4 miljoner djur. Mjölkproduktionen har haft en nedåtgående trend och marknadsandelen för svensk mjölk har sjunkit. Under perioden 2010-2019 har den svenska produktionen av mjölk minskat med 5 procent samtidigt som produktionen i EU har ökat med 17 procent. Investeringstakten i nya stallplatser under perioden 2009-2021 ligger tydligt under den takt som krävs för att upprätthålla produktionen på längre sikt.

Som framgår av SWOT-analysen är just låg lönsamhet hos företag med nötkreatur ett identifierat hot. Detta ökar sårbarheten i samhället genom försämrad livsmedelsförsörjningsförmåga och minskade möjligheter för många företag att utnyttja produktionsresurserna. Syftet med det kopplade inkomststödet till nötkreatur är att stärka konkurrenskraften och motverka låg lönsamhet hos företag inom nötkötts- och mjölksektorerna med nötkreatur för att därigenom bromsa trenden med minskat antal djur och minskad produktion. Det kopplade stödet är viktigt för hela nötkötts- och mejerisektorns livskraft och bidrar till att den nödvändiga infrastrukturen kan upprätthållas. Det kopplade stödet till nötkreatur motsvarar i Strategisk plan 13 procent av direktstöden.

Nötkreatur och produktionen av nötkött och mjölk är vitt spridd och sker i alla delar av Sverige, där den utgör ett viktigt bidrag till jordbrukets mångfald, lokal livsmedelssäkerhet, ett mångsidigt landskap inklusive gräsproduktion i annars spannmålsdominerade områden och ett öppet och varierat landskap i områden som annars domineras av skog, hävd av naturbetesmarker rika på biologisk mångfald, försörjning på landsbygden och kulturarv. Djurfoder, särskilt i form av vall, kan produceras i områden där det inte finns naturgivna eller marknadsmässiga förutsättningar att producera andra grödor.

Vid sidan av det kopplade stödet görs i Strategisk plan en ökad satsning på åtgärder för att på sikt öka konkurrenskraften i dessa sektorer och i jordbruket i stort, däribland kompetensutveckling, EIP, samarbete och investeringsstöd. Dessa riktade åtgärder för ökad konkurrenskraft tar dock tid innan de ger effekt. Åtgärderna inkluderar även stöd för att öka värdet på produkterna, exempelvis genom stöd till ekologiskt

jordbruk eller för diversifiering av produktionen.

3.5.8 Får- och getkött

Inte aktuellt för SE

3.5.9 Proteingrödor

Inte aktuellt för SE

3.5.10 Sockerbetor

Inte aktuellt för SE

3.5.11 Övriga sektorer

Inte aktuellt för SE

3.6 Översikt av insatser som bidrar till att säkerställa en konsekvent och samordnad riskhantering, i förekommande fall

Basinkomststöden ger jordbrukarna en ekonomisk grundtrygghet att långsiktigt driva sina företag vilket ger konsumenter och samhälle i stort en trygghet i tillgång på livsmedel och samhällstjänster som t.ex. biologisk mångfald och regional utveckling. Jordbruket är utsatt för både produktions- och marknadsrisker. Basinkomststödet kan på kort sikt bidra till företagets likviditet i situationer av försämrad inkomst men också bidra till en långsiktig lönsamhet som gör det möjligt att göra investeringar som ökar företagens motståndskraft. Särskilda åtgärder behövs i utsatta produktionsgrenar, främst nötkreatur, och områden med svaga produktionsförutsättningar. Basinkomststödet kompletteras i detta avseende genom produktionskopplat stöd till nötkreatur och genom stöd till områden med särskilda svårigheter. Jordbrukarna möter även en ökad variation i priser på insatsvaror och varor som produceras. För att hantera detta föreslås kompetensutvecklingsinsatser inom ramen för GJP. Detta i kombination med det svenska skattesystemet som gör det möjligt att periodisera inkomster underlättar för jordbrukarna att hantera olika risker.

3.7 Samspel mellan nationella och regionala interventioner

3.7.1 I förekommande fall, en beskrivning av samspelet mellan nationella och regionala interventioner, inbegripet fördelningen av ekonomiska bidrag per intervention och per fond

Inte aktuellt för SE

3.7.2 I förekommande fall, om delar av den strategiska GJP-planen fastställs på regional nivå, hur interventionsstrategin säkerställer att dessa delar är samstämmiga och enhetliga i förhållande till de andra delarna i den strategiska planen som har fastställts på nationell nivå

Inte aktuellt för SE

3.8 En översikt av hur den strategiska GJP-planen bidrar till målet att förbättra djurs välbefinnande och minska den antimikrobiella resistensen enligt artikel 6.1 i, inbegripet basvillkor och komplementaritet

De åtgärder som bidrar till förbättrad djurvälfärd och minskad antibiotikaresistens är de tre djurvälfärdsersättningarna, stöd till kompetensutveckling och stöd till samarbete.

Djurvälfärdsersättningar omfattar ersättning för utökad klövvård hos mjölkkor, ersättning för utökad djuromsorg för får och ersättning för utökad djuromsorg för suggor.

De tre djurvälfärdsersättningarna syftar till att bidra till en god djurvälfärd, som svarar upp mot samhällets förväntningar. De insatser som ersättningarna omfattar bidrar till friskare djur och minskat behov av antibiotika och högre djurvälfärd för det enskilda djuret.

Alla villkor inom ersättningarna innebär strängare normer än vad som gäller enligt lag eller gängse praxis för produktionsmetoder inom området. Baseline är att lantbrukaren uppfyller grundvillkoren och annan tillämplig nationell lagstiftning inom området.

Utöver djurvälfärdsersättningar återfinns ökad djurvälfärd som ett tema inom stödet till kompetensutveckling och stödet till samarbete. Genom att främja kunskapsspridning, samverkan och innovationer inom området djurvälfärd bidrar dessa interventioner till att nå målet om ökad djurvälfärd och minskad antibiotikaresistens.

3.9 Förenkling och minskad administrativ börda

En ambition har genomgående varit att få en enklare och effektivare GJP genom minskad administrativ börda (för såväl myndigheter som företag) och även få ett effektivare genomförande. GJP innehåller nu färre stöd med färre och enklare villkor samtidigt som antalet stödmyndigheter minskat. Vissa stöd har avslutats och överlappningar mellan GJP och nationella stöd har, där det varit möjligt, åtgärdats. Det gäller t.ex. bredband, som kommer att hanteras nationellt. Flera betungande och krångliga villkor har slopats som femåriga åtagandandeplaner, stödrätter mm. Under perioden 2023–2027 kommer bland annat en utökad användning av enhetsbelopp, enhetliga stödnivåer och ettåriga miljöstöd att bidra till en enklare administration.

Flera verksamhetsmässiga effektiviseringar har gjorts för stödsökande och handläggande myndigheter, bland annat genom att eftersträva stabilitet vid utformning av stöden där det har varit möjligt. Detta bidrar till att stödsökande känner igen sig i stor utsträckning och minskar risken för felaktigheter i ansökan och därmed minskar kompletteringarna och handläggningstiden blir kortare. Mer avgränsade och tydligare stöd gör det enklare för sökanden och stödmottagare att ta till sig information om stödet. Detta leder också till en effektivare handläggning av stöden med kortare handläggningstid.

Redan tidigare samordnades stora delar av hanteringen av direktstöden och Ejflu, IAKS men ytterligare samordning har gjorts. Villkoren i stöden har förtydligats så att de ska vara enkla att förstå. De har också utformats så att de enklare kan kontrolleras. Detta innebär en förenklad administration för stödmottagaren och kan minska risken för kompletteringar och felaktigheter. Det ska även leda till effektivare handläggning och kontroller på plats.

E-tjänsten för EGFJ samt Ejflu IAKS fungerar väl och valideringarna har uppdaterats där vi tidigare sett brister. E-tjänsten för Ejflu, ej IAKS, har bytt plattform och tillgänglighetsanpassat. Frågorna som sökande ska svara på har förtydligats och flera valideringar har byggts in för att ytterligare minska risken för saknade uppgifter i ansökan. Möjligheten att ladda upp bilagor och uppgifter i e-tjänsten har utvecklats. Detta leder till att det ska bli enklare för stödsökande och ansökningarna kommer vara mer kompletta vilket ger en effektivare handläggning. Även Mina sidor, ingångssidan på webben till e-tjänster ses över och kundanpassas. Målet är att samtliga processer ska vara digitala och alla handlingar ska vara elektroniska. Om felaktigheter upptäcks vid de administrativa kontrollerna eller i e-tjänsten genereras ett brev som informerar stödsökande om möjlighet att ändra ansökan eller dra tillbaka den. Ändringar eller tillbakadragande av ansökningar kan göras via e-tjänsten. Jordbruksverket kommer att ta fram en app där sökande kan skicka in geotaggade foton.

De fastställda handläggningsrutinerna förtydligas och utbildning av handläggare planeras för att effektivisera handläggningen. Bedrägeriförebyggande åtgärder ingår här.

Information till stödmottagaren ska vara tydlig och tillgänglighetsanpassad oavsett vilken kanal eller format informationen finns tillgänglig i.

Användningen av förenklade kostnadsalternativ utökas till att omfatta fler stöd och utgiftstyper. Att

använda förenklade kostnadsalternativ ger stora administrativa lättnader för stödmottagaren som inte behöver skicka in omfattande underlag för faktiska utgifter. Det minskar även den administrativa bördan i form av färre kompletteringar att besvara och därmed minskad handläggningstid.
Arbetet med urvalskriterier utvecklas ytterligare bland annat för att få en bättre måluppfyllelse och ökad transparens. För den som söker stöd ska det bli tydligare vilka typer av ansökningar som prioriteras samtidigt som risken minskar för olikartade bedömningar av ansökningarna.

3.10 Grundvillkor

3.10.1 Huvudfråga: Klimatförändringar (begränsning av och anpassning till)

3.10.1.1 GAEC 1: Bevarande av permanent gräsmark på grundval av andelen permanent gräsmark i förhållande till jordbruksareal

3.10.1.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets skyldigheter (t.ex. system för förhandstillstånd och skyldighet avseende omställning)

Först om andelen understiger den nationella kvoten med mer än 5 procent jämfört med referensår finns krav på återställning av mark till permanent gräsmark på gårdsnivå.

3.10.1.1.2 Territoriellt tillämpningsområde (nationellt, regionalt, gårdsnivå, grupper av jordbruksföretag)

nationell

3.10.1.1.3 Referensandelens värde (inklusive beräkningsmetod)

Andel **16.99**

Förklaring

Inte aktuellt

3.10.1.1.4.Typ av berörda jordbrukare (alla jordbrukare med permanenta gräsmarker)

Jordbrukare med permanent gräsmark.

3.10.1.1.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Bidrar till kolinlagring, skydd av vatten, bevara jordmån, motverka erosion samt bevarar biologisk mångfald.

3.10.1.2 GAEC 2: Skydd av våt- och torvmark

3.10.1.2.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder

Det första kravet är att följa befintlig nationell lagstiftning om vattenverksamhet och markavvattning. Sveriges lagstiftningen innebär att nydikning eller fördjupning av diken är förbjuden i en stor del av Sverige och kräver tillstånd i återstående delar av Sverige. Tillstånd beviljas dock restriktivt. Det finns dock möjlighet till dispens, vilket endast tillämpas i sällsynta fall. Länsstyrelsen prövar alla tillstånd utifrån miljö- och naturvårdssynpunkt.

Förbud mot svartträda på torvmarker, med möjlighet för individuell dispens för bekämpning av rotgallnematoder. Förbud mot att plöja permanenta gräsmarker på torvjord oftare än vart fjärde år.

3.10.1.2.2 År för tillämpning av god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Välj år: **2024**

Motivering

I samband med införande av begränsning av vissa odlingsåtgärder i GAEC 2, krävs en utförlig planering där kartor över torvmarker matchas mot jordbruksskiften i blockdatabasen. I samband med detta förutses att vissa justeringar av kartmaterialet behöver vara möjlig under 2023 för att kunna säkerställa att

jordbruksmark som finns på torvmark kan klassificeras och kommuniceras med berörda lantbrukare innan regelverket börjar gälla, innan kraven på förbud mot svartträda och plöjning av permanenta gräsmarker kan införas år 2024. Det nationella regelverket som förbjuder nydikning och fördjupning av diken på torvmarker är gällande oavsett om GAEC 2 införs 2023 eller 2024.

3.10.1.2.3 Territoriellt tillämpningsområde och utsett område

Nationellt hela landet

3.10.1.2.4 Typ av berörda jordbrukare

Jordbrukare som har jordbruksmark på våt- eller torvmark.

3.10.1.2.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Bidrar till skydd av kolrika jordar och bevarande av biologisk mångfald. Den befintliga lagstiftningen förhindrar att vattennivån sänks och ger därför ett generellt skydd som förhindrar ökad avgång av klimatgaser och innebär ett lämpligt skydd av våtmark och torvmark. Genom förbud mot svartträda och begränsning av möjlighet att plöja permanent gräsmark motverkas jordflykt ökar möjligheten till kolinlagring på markerna genom växtrester.

3.10.1.2.6 Indication of the requirements for which payments will be provided, if any

.

3.10.1.3 GAEC 3: Förbud mot bränning av stubbåkrar, utom i händelse av växtskyddsskäl

3.10.1.3.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder

Kravet är ett förbud mot bränning av stubb förutom av växtskyddsskäl, vilket kräver dispens. Dispens kan enbart beviljas för bränning av växtskyddsskäl.

3.10.1.3.2 Territoriellt tillämpningsområde

Nationellt hela landet

3.10.1.3.3 Typ av berörda jordbrukare

Jordbrukare med växtodling på åkermark.

3.10.1.3.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Bidrar till att bevara markens organiska material/mullhalt eftersom organiskt material förstörs vid bränning av stubb.

3.10.2 Huvudfråga: Vatten

3.10.2.1 GAEC 4: Upprättande av buffertremsor längs vattendrag

3.10.2.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder

Gödningsmedel får inte spridas på jordbruksmark närmare än tre meter från vattendrag eller sjö. I tillägg gäller även kravet att minst två meter av jordbruksmarken som angränsar till vattendrag eller sjö inte får gödslas även om avståndet till vattendraget är över tre meter. Inget undantag för vattendrag som används för bevattning tillämpas.

Växtskyddsmedel får inte spridas på jordbruksmark närmare än 6 meter från vattendrag eller sjö. Buffertremsorna får i övrigt brukas på samma sätt som resten av fältet.

3.10.2.1.2 Minsta bredd på buffertremsorna (i meter)

3.10.2.1.3 Territoriellt tillämpningsområde, inbegripet en definition av vattendrag

Nationellt hela landet. För fastställande av berörda vattendrag används samma definition som för uppfyllandet av nitratdirektivet vilken framgår av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring: Bäck, å, flod, älv, kanal eller damm.

3.10.2.1.4 Typ av berörda jordbrukare

Jordbrukare med jordbruksmark som gränsar till vattendrag eller sjö.

3.10.2.1.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Bidrar till skydd av vattendrag mot förorening och läckage

3.10.3 Huvudfråga: mark (skydd och kvalitet)

3.10.3.1 GAEC 5: Jordbearbetning för att minska risken för markförsämring och erosion, även med beaktande av sluttningar

3.10.3.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder

Åkermark med betydande lutning i anslutning till sjö eller vattendrag ska vara bevuxen eller obearbetad under höst- och vintermånaderna.

Åkermark som har en lutning med över 15 % emot vattendrag, hav eller sjö berörs. Ingen jordbearbetning får ske på sådan mark mellan den 15 september och 15 februari och den ska lämnas bevuxen eller med stubb efter skörd.

Sverige har idag inga problem med jorderosion i något område i landet. (Se, A Soil Erosion Indicator for Supporting Agricultural, Environmental and Climate Policies in the European Union Remote Sensing. 12, 1365. DOI: 10.3390/rs12091365). Det finns dock en viss problematik med ytavrinning i känsliga områden enligt nitratdirektivet vilket kan innebära en ökad risk för läckage av näringsämnen från åkermarken. På platser med betydande lutning kan det finnas en väldigt mild jorderosion. Kravet införs nu i hela landet

3.10.3.1.2 Territoriellt tillämpningsområde (inklusive områden med erosionsrisker och sluttningar)

Hela landet.

3.10.3.1.3 Typ av berörda jordbrukare

Jordbrukare i hela landet.

3.10.3.1.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Bidrar till minskad jorderosion, minskat växtnäringsläckage och bibehållen jordstruktur.

3.10.3.2 GAEC 6: Minimal marktäckning för att undvika barmark under de mest sårbara perioderna

3.10.3.2.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder (inbegripet den berörda perioden)

En föreskriven andel av åkermarken ska ha marktäckning under känsliga perioder. Andel marktäckning och brytningstidpunkt varierar beroende på geografiskt område.

Godkänd marktäckning är vall, höstsådda grödor, sent skördade grödor, fleråriga grödor, mellangrödor, fånggrödor, bevuxen träda och obearbetad stubb. Känslig period är från skörd till brytningsdatum. Under den känsliga perioden är jordbearbetning tillåten endast inför sådd av mellangrödor, fånggrödor, vall eller höstgrödor. Fånggrödor och mellangrödor ska etableras i enlighet med regelverket för stödet som riktar sig mot dessa åtgärder. Höstsådda grödor ska etableras enligt god jordbrukshävd för att säkerställa att de har stora möjligheter att övervintra.

Marktäckningen får brytas tidigast den 20 oktober i Blekinge, Skåne och Hallands län och tidigast 10 oktober i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands (kompensationsstödsområde 6–13), Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Södermanlands län, 1 oktober för Gävleborgs, Värmlands (kompensationsstödområde 3–5) och Dalarnas län (utanför kompensationsstödområde 1–3) samt 15 september för Västernorrlands, Västerbottens, Norrbottens, Jämtlands samt Dalarnas län (kompensationsstödområde 1–3).

Indelning av andel höst- och vinterbevuxen mark sker i fyra olika områden. Krav på höst- eller vintertäckt mark under känsliga perioder på minst 60 procent i Skåne, Hallands och Blekinge län, minst 50 procent i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län och minst 40 procent i Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Södermanlands län samt Värmlands län i kompensationsstödområde 6–13 samt 30 procent i Gävleborgs, Värmlands (kompensationsstödområde 3–5), Dalarnas, Jämtlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län. Jordbrukare med mark i Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Södermanlands län samt Värmlands län i kompensationsstödsområde 6–13 på sådan areal som certifieras i enlighet med förordning (EU) 2018/848 undantas från kravet på marktäcke. Indelning baseras på behov, risker, klimat, vegetationsperioder, möjligheter till olika grödval, förekomst av lerjordar inklusive tidsfönster för bearbetning på hösten och våren. Hänsyn är även taget till de stora årsmånsvariationerna som påverkar odlingsförutsättningarna, där möjligheten att etablera en gröda på hösten varierar stort mellan åren.

3.10.3.2.2 Territoriellt tillämpningsområde

Nationellt hela landet

3.10.3.2.3 Typ av berörda jordbrukare

Jordbrukare med åkermark i det territoriella tillämpningsområdet med undantag i Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms, Södermanlands samt Värmlands län i kompensationsstödområde 6–13 för jordbrukare på sådan areal som certifierats i enlighet med förordning (EU) 2018/848.

3.10.3.2.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Bidrar till minskad jorderosion, minskat växtnäringsläckage, bibehållen mullhalt. För att uppnå miljöfördelar under svenska förhållanden behöver kravet anpassas till lämplig nivå av marktäckning. Sveriges klimat är kallt med långa vintrar och låg solinstrålning under 6 månader om året, vilket innebär en kort vegetationsperiod och korta fönster för bearbetning och sådd både på hösten och på våren. Utöver det är jordar med hög lerhalt (upp till 60 procent) vanliga. Lerjordar är känsliga för markpackning om de bearbetas när de är för kalla eller våta. För att behålla markens potential är den mest avgörande faktorn att jordarna bearbetas när förhållandena är som lämpligast, eftersom markpackning då kan undvikas. Det korta fönstret mellan skörd och vinter, begränsar möjligheterna till sådd av höstgrödor eller mellangrödor. Möjligheten att lämna stubb/skörderester under vintern begränsas av att vårplöjning på lerhaltiga jordar inte kan rekommenderas. Vårplöjning på lerjordar ökar risken för markpackning, dålig såbädd och sänkta skördenivåer. Med ett anpassat krav på marktäckning, kan negativa effekter av markpackning såsom växtnäringsläckage och minskad kolinlagring undvikas.

Sverige använder möjligheten att anpassa kravet enligt bilaga III, inklusive fotnot till GAEC 6, samt artikel 13.1 i förordning (EU) 2021/2115.

3.10.3.3 GAEC 7: Växelbruk på åkermark förutom grödor som odlas under vatten

3.10.3.3.1 Sammanfattning av jordbruksmetoderna för växelbruk

Kravet innebär minst 33 procent grödbyte årligen efter ettåriga grödor. Ingen ettårig gröda får odlas mer än 3 år i rad på samma fält. Fleråriga grödor, såsom vall, trädor, buffertzoner, fältkanter, blommande fältkanter, fruktodlingar, plantskolor undantas kravet, liksom grönsaker, bär och medicinalväxter. Grödbyte mellan vall eller övriga undantagsgrödor och övriga grödor i växtföljden, ska räknas som grödbyte, samtidigt som den berörda arealen då adderas till kravet.

Definition av gröda: En odling av något av de olika släkten som definieras i den botaniska indelningen av

grödor, en odling av någon av arterna när det gäller korsblommiga växter, potatisväxter och gurkväxter, mark i träda, gräs eller annat örtartat foder. Höstgrödor och vårgrödor ska anses som olika grödor, även om de hör till samma släkte.

Vall som sås in i majs senast den 30 juni och som bryts tidigast den 1 mars följande år räknas som en ny gröda. Detta ska göras varje år om lantbrukaren odlar majs på samma yta i fler år än tre år i sträck.

På arealer med färskpotatis som skördas före den 1 juli, ska efterföljande gröda (inklusive fång- och mellangrödor) om den odlas med en sammanlagd växtperiod på minst tio veckor räknas som en ny gröda. För odling av sallat och spenat, är minimikravet 8 veckor. Denna praxis kommer att följas upp och analyseras och kommer bara beröra en begränsad areal.

Referensår 2023, eftersom Sverige tillämpade undantag från kravet 2023.

3.10.3.3.2 Sammanfattning av jordbruksmetoder för diversifiering av grödor

Gröddiversifiering tillämpas från 2026 enligt följande:

a) Vid en åkermarksareal som omfattar mellan 10 och 30 hektar ska diversifiering av grödor innebära att denna åkermark odlas med minst två olika grödor. Huvudgrödan får inte uppta mer än 75 procent av åkermarken.

b) Vid en åkermarksareal som omfattar mer än 30 hektar ska diversifiering av grödor innebära att denna åkermark odlas med minst tre olika grödor. Huvudgrödan får inte uppta mer än 75 procent av åkermarken och de två största grödorna får sammantaget inte uppta mer än 95 procent av denna åkermark.

3.10.3.3.3 Territoriellt tillämpningsområde

GAEC 7, både avseeende växelbruk och diversifiering av grödor enligt ovan, tillämpas på all åkermark i Sverige.

3.10.3.3.4 Typ av berörda jordbrukare

☐Alla jordbrukare som förfogar över åkermark (inga undantag)

☑Tillämpade undantag

Med en åkermarksareal upp till 10 hektar (fotnot 5 i bilaga III punkt 1 c)

Där mer än 75 % av den stödberättigande jordbruksarealen är permanent gräsmark (fotnot 7 i bilaga III punkt 1 b)

Där mer än 75 % av åkermarken används för produktion av gräs eller annat örtartat foder, är mark i träda, används för odling av baljväxter eller är föremål för en kombination av dessa användningsområden (fotnot 7 i bilaga III punkt 1 a)

3.10.3.3.5 Beskrivning av bidraget till uppnåendet av det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (framför allt om medlemsstaten har valt diversifiering av grödor)

Bevara jordens odlingspotential.

Kravet på grödbyte alternativt gröddiversifiering bidrar till bevarandet av markens potential (struktur och kvalitet), genom att säkerställa en tillräcklig omväxling av grödor, samtidigt som det beaktar rådande klimatförhållanden.

I Sverige finns endast begränsade problem med att bevara markens odlingspotential. Klimatförhållanden, hög andel vallodling och allmän användning av fleråriga växtföljder bidrar till god markstruktur, mullhalt, minskade behov av att använda bekämpningsmedel m.m. För att komplettera GAEC7 och ytterligare säkerställa att markens odlingspotential bevaras erbjuds rådgivning och miljöersättningar i hela landet som bidrar till måluppfyllelsen.

3.10.4 Huvudfråga: Biologisk mångfald och landskap (skydd och kvalitet)

3.10.4.1 GAEC 8: Bibehållande av landskapselement. Förbud mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod. Som ett alternativ, åtgärder för att undvika invasiva växtarter

3.10.4.1.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder

Standard för minimiandel:

☐Minimiandel på 4 % åkermark på gårdsnivå som avsatts för icke-produktiva arealer och element, inbegripet mark i träda.

☐Minimiandel på 3 % åkermark på gårdsnivå som avsatts för icke-produktiva arealer och element, inbegripet mark i träda, om jordbrukaren åtar sig att avsätta minst 7 % av sin åkermark till icke-produktiva arealer och element, inbegripet mark i träda, inom ramen för ett förbättrat miljösystem i enlighet med artikel 31.5 a.

☐Minimiandel på 7 % åkermark på gårdsnivå som avsatts för icke-produktiva arealer och element, inbegripet mark i träda, samt fånggrödor och kvävefixerande grödor odlade utan växtskyddsmedel, varav 3 % ska vara icke-produktiva arealer och element, inbegripet mark som ligger i träda. Medlemsstaterna ska använda viktningsfaktorn 0,3 för fånggrödor.

Förteckning över element (vägledande förteckning över element och icke-produktiva arealer som tas med vid beräkningen av minimiandelen)

☐Buffertområden

☐Gränsrösen

☐kulturella element

☐Diken

☐Åkerkanter, jordlotter eller skiften

☐Häckar, enskilda träd eller träddungar, trädrader

☐Mark i träda

☐Övrigt

☐Mindre dammar

☐Mindre våtmarker

☐Stenmurar

☐Vattendrag

☐Terrasser

Förteckning över element (för bibehållande)

- **Diken**
- **Häckar, enskilda träd eller träddungar, trädrader**
- **Mindre dammar**
- **Stenmurar**

Förbud mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod (obligatoriskt)

I Sverige tillämpas GAEC 8 med ett förbud mot att ta bort eller skada landskapselementen solitärträd,

småvatten, öppet dike och stenmur, från 2023 i svensk slättbygd med en intensiv jordbruksproduktion och stegvis på resterande delar av landets jordbruksmark, exklusive naturbetesmark. Från 2023 ingår ca 52 procent av sådan mark i kravet, från 2025 65 procent (med sikte på 70 procent) av sådan mark och från 2026 fullt ut genomförd. I en kommande ändring av strategisk plan kommer den stegvisa införandetiden att klarläggas ytterligare på regionnivå. Vid fastställande av normens tillämpningsområde har hänsyn tagits till de särskilda förhållanden som innebär att kravet kan införas vid en senare tidpunkt än i den intensiva slättbygden. Det fordras ett omfattande tekniskt arbete innan villkoren kan ställas i dessa delar av landet, som motiverar ett senare införande. Kravet för dessa områden gäller därför inte förrän efter att digitalisering och uppdatering av LPIS är genomförd, vilket beräknas vara färdigt stegvis under åren 2025–2026. Bedömningen är att ett successivt införande är nödvändigt för att Sverige ska kunna följa artikel 2.7 (d) i (EU) 2022/1172 samt artikel 5.3 (c) i (EU) 2022/1173, som anger att elementen på blocknivå ska vara registrerade i LPIS och uppgifterna tillgängliga för sökande, när kravet är tillämpligt. Därtill behövs en längre införandetid som tar hänsyn till de tekniska förutsättningarna för att, under ordnade former, inventera, digitalisera, uppdatera LPIS samt informera och vägleda såväl delegerade organ som stödmottagare om de nya villkoren och blockgränserna.

Även naturbetesmarkerna berörs av de särskilda förhållanden som råder för dessa. I naturbetesmarker är landskapselement en naturlig del av betesmarken. Naturbetesmarker sköts vanligen med en extensiv jordbruksdrift, med betande djur och utan gödselmedel och bekämpningsmedel. De är inte lämpliga för intensivt brukande. Landskapselementen utgör inte något hinder för produktionen i dessa marker. Solitärträd i betesmarker kan i många fall vara positivt för djurhållningen då träden kan erbjuda svalka och skydd för betande djur. Som en konsekvens av detta behöver inte elementen något skydd. Dessa särskilda förhållanden som utgörs av markernas karaktär och användning, motiverar att kravet i GAEC8 vad gäller landskapselement inte behöver införas för naturbetesmarker eftersom det inte kommer ha någon påverkan på den biologiska mångfalden.

Tillämpningen omfattar även ett förbud mot att beskära solitärträd som utgör landskapselement och ett förbud mot att beskära häckar på jordbruksmark under fåglars uppfödnings- och häckningsperiod, som sträcker sig mellan 1 april och 15 augusti.

Landskapselement är också skyddade i Sverige genom det generella biotopskyddet (7 kap. 11 § miljöbalken jämte 5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.) samt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket som gäller för all jordbruksmark.

Åtgärder för att undvika invasiva växtarter

Tillämpas inte

3.10.4.1.2 Territoriellt tillämpningsområde (tillämpligt för normen om ”minsta andel”)

Ej tillämpligt

3.10.4.1.3 Typ av jordbrukare som berörs

☑Alla jordbrukare som förfogar över åkermark (inga undantag)

☐Tillämpade undantag

☐Inte relevant

3.10.4.1.4 Beskrivning av bidraget till det huvudsakliga målet för metoden/normen

Kraven bidrar till att bevara och förstärka biologisk mångfald samt skapa förutsättningar för hög artrikedom i åkerdominerade landskap. Detta gynnar ekosystemtjänster som t.ex. pollinering och naturlig reglering av skadeorganismer.

3.10.4.2 GAEC 9: Förbud mot omställning eller plogning av permanent gräsmark som utsetts som miljömässigt känslig permanent gräsmark i Natura 2000-områden

3.10.4.2.1 Sammanfattning av jordbruksföretagets metoder

Särskilt skyddsvärda permanent gräsmarker är i detta sammanhang naturbetesmarker (semi-natural pastures). Betesmarker är gräsmarker som under lång tid har använts till bete eller slåtter och som inte har gödslats eller påverkats av andra produktionshöjande åtgärder på senare tid. Enligt nationell lagstiftning är

det förbjudet att kultivera betesmarker om natur- eller kulturvärden kan skadas av åtgärden. Betesmarker klassade som naturbetesmarker som finns inom Natura 2000-områden berörs av kraven i denna GAEC. En utförligare beskrivning av vad som räknas som naturbetesmark finns under avsnitt 5.3 (Åtgärd BETE) i den strategiska planen där en av åtgärderna riktar sig mot den här typen av marker.

Skyddet innebär att det är förbjudet att ställa om gräsmarker till en annan användning eller plöja upp marken såvida inte Natura 2000-områdets bevarandeplan tillåter det. Annan användning innebär framför allt ett förbud mot att plöja upp marken och så in en annan gröda eller att ställa om marken, exploatera marken för bebyggelse eller plantera igen marken med skog. Lantbrukarna får heller inte upphöra med produktionen på marken. Lantbrukarna måste ha tillåtelse att ställa om marken utifrån bevarandeplanen för Natura 2000 för att få göra det

3.10.4.2.2 Territoriellt tillämpningsområde

Totalt beräknat område med miljömässigt känsliga permanenta gräsmarker i Natura 2000-områden som omfattas av god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden i hektar: **55033.0**

3.10.4.2.3 Typ av berörda jordbrukare

Jordbrukare som har särskild skyddsvärda permanenta gräsmarker inom Natura 2000.

3.10.4.2.4 Beskrivning av bidraget till uppnåendet det huvudsakliga målet för normen för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

Bidrar till skydd av arter och naturtyper (i områden avgränsade som Natura 2000) som omfattas av art- och habitdirektivet.

3.10.4.2.5 Indication of the requirements for which payments will be provided, if any

.

3.10.5 Ytterligare GAEC (om tillämpligt)

Kod	Titel	Beskrivning
GAEC10	Ej tillämpligt	Inte aktuellt för SE

4 Delar som är gemensamma för flera interventioner

4.1 Definition och minimikrav

4.1.1 Jordbruksverksamhet

4.1.1.1 Definition av produktion

Djuruppfödning, odling och produktion av produkter som avses i bilaga I till EUF-fördraget, med undantag för fiskeriprodukter, samt bomull och skottskog med kort omloppstid.

4.1.1.2 Definition av underhåll av jordbruksarealer

4.1.1.2.1 Underhållskriterier för åkermark

Jordbruksmarken ska hållas i ett skick lämpligt för bete eller odling genom att jordbrukaren använder sig av mekanisk jordbearbetning, odling med etablerade metoder, skörd, bete samt putsning, avslagning eller motsvarande på marken. Träda, betesuppehåll eller liknande utan putsning eller avslagning räknas inte som jordbruksaktivitet. Vid behov ska åtgärder vidtas för att hindra försumpning av åkermark.

Jordbruksmarken ska vara synbart påverkad av den aktiva jordbruksverksamheten senast den 31 oktober det år verksamheten ska utföras, med undantag för de fall som beskrivs i avsnitt 4.1.3.4.

4.1.1.2.2 Underhållskriterier för permanenta grödor

Permanenta grödor ska underhållas med etablerade metoder vilket innebär någon form av skötsel där den exakta åtgärden beror på grödan. För odlingarna kan det innebära föryngring av bärplantor eller beskärning av fruktträd för att säkerställa att de odlingen fortfarande producerar. Gräs eller annan vegetation på marken, utöver den permanenta grödan, ska hållas efter så att den inte påverkar förutsättningarna för odlingen eller skötseln av den permanenta grödan. En övergiven bär- eller fruktodling där ingen skötsel av plantorna utförs förlorar rätten till stöd.

4.1.1.2.3 Underhållskriterier för permanent gräsmark

Se under arable land

4.1.2 Jordbruksareal

4.1.2.1 Delar av system för trädjordbruk när de etableras och/eller underhålls på jordbruksarealen

4.1.2.1.1 Delar av system för trädjordbruk i åkermark

Samodling av träd och ett- eller fleråriga grödor. Dessa kan vara planterade i rader eller i kluster. Marken som inte är trädbevuxen ska vara möjlig att jordbearbeta och ljusförhållandena vara sådana att det kan tas skörd av den ett- eller fleråriga grödan. Träden ska producera livsmedel, foder, timmer, biomassa eller andra ekosystemtjänster. Antal träd kan variera beroende på arter, platsens förutsättningar samt syftet med odlingen. Det finns inte tillräckligt med kunskap om ovan beskrivna system för nordiska förhållanden för att kunna specificera arter, sorter och antal.

4.1.2.1.2 Delar av system för trädjordbruk i permanenta grödor

Se text under 4.1.2.1.1

4.1.2.1.3 Delar av system för trädjordbruk i permanent gräsmark

Se text under 4.1.2.1.1

4.1.2.2 Åkermark

4.1.2.2.1 Andra synpunkter på definitionen av åkermark

Marken ska kunna användas för växtodling varje år. Undantag kan göras för ett enskilt år om särskilda omständigheter föreligger. Åkermark som planteras med träd och buskar för att uppfylla åtgärder i artikel 31 eller åtgärder i GAEC 8 som finns i bilaga III i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115 ska fortsatt klassas som åkermark även om det inte går att bruka marken för växtodling igen utan särskilt förberedande åtgärder.

4.1.2.3 Permanenta grödor

4.1.2.3.1 Definition av plantskolor

Arealer med unga växter som odlas utomhus i jordbruksmarken eller i krukor med hål som säkerställer kontakt med jordbruksmarken för senare utplantering, nämligen

- plantskolor för vinstockar och grundstammar,
- plantskolor för träd och buskar för frukt, nötter och bär,
- plantskolor för prydnadsväxter,
- kommersiella plantskolor för skogsträd, utom sådana som odlas för jordbruksföretagets eget behov på skogsmark,
- plantskolor för träd och buskar för utplantering i trädgårdar, parker, utmed gator och vattendrag (t.ex. häckplantor, rosenbuskar och andra prydnadsbuskar, prydnadsbarrträd), i samtliga fall inbegripet grundstammar och unga plantor.

4.1.2.3.2 Definition av skottskog med kort omloppstid

Öppna ytor inom fältet får inte vara större än 0,1 hektar. Åkerkanter som används för odlingen kan vara upp till 10 meter. Det kan finnas inslag av andra trädslag och ogräs men grödan måste dominera. De andra arterna ska inte nämnvärt hindra grödans tillväxt, normalt innebär detta mer än 50 % av grödan. Salix ska ha ett maximalt skördeintervall på 10 år och poppel och hybridasp ska ha ett skördeintervall på 20 år för att räknas som permanenta grödor.

4.1.2.3.3 Andra synpunkter på definitionen av permanenta grödor

Sverige tillämpar definitionen av permanent gröda i artikel 4.3 b), i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115 utan tillägg.

4.1.2.4 Permanent gräsmark

4.1.2.4.1 Definition av gräs eller annat örtartat foder

Alla gräs och örter är tillåtna så länge de kan användas som foder till djur.

4.1.2.4.2 Beslut om att använda kriteriet ”plöjning” i samband med klassificering av permanent gräsmark

: **Nej**

4.1.2.4.3 Beslut om att använda kriteriet ”jordbearbetning” i samband med klassificering av permanent gräsmark

: **Nej**

4.1.2.4.4 Beslut om att använda kriteriet ”återplantering med olika typer av gräs” i samband med klassificering av permanent gräsmark

: **Nej**

4.1.2.4.5 Beslut om införande av andra arter såsom träd och/eller buskar som producerar djurfoder, förutsatt att gräs och annat örtartat foder fortfarande dominerar

: **Nej**

4.1.2.4.6 Beslut om införande av andra arter, t.ex. buskar och/eller träd, som kan betas och/eller som producerar djurfoder, där gräs och annat örtartat foder traditionellt inte dominerar eller saknas i betesområden

Beslut om införande av andra arter, t.ex. buskar och/eller träd, som kan betas och/eller som producerar djurfoder, där gräs och annat örtartat foder traditionellt inte dominerar eller saknas i betesområden : **Ja**

a) Om svaret är ja, gäller detta alla medlemsstater/regioner? : **Nej**

b) Om svaret är nej på fråga a), gäller detta endast mark som omfattas av etablerade lokala metoder? : **Ja**

Hävdpräglad ljung på ägoslag betesmark som sköts med bete eller bränning är ett viktigt habitat som skapats av traditionell skötsel av betesmarker.

c) Om svaret är nej på fråga a), är detta inte begränsat till eller gäller detta andra områden än etablerade lokala metoder? : **Nej**

4.1.2.4.7 The minimum period during which the land used to grow grasses or other herbaceous forage has not been included in the crop rotation of the holding

5

4.1.2.4.8 Decision not to classify into permanent grassland arable land used to grow grasses or other herbaceous forage, which was classified as arable lands on 1 January 2026 and has not been ploughed, or tilled, or reseeded with different grasses for a period referred to in section 4.1.2.4.7 or longer

: **Nej**

4.1.2.4.9 Other comments relating to the definition of permanent grassland

Definition av betesmark: Ett jordbruksskifte som inte är åkermark och som sköts med bete, avslagning eller putsning samt är bevuxet med gräs, örter eller hävdad ljung som är dugligt som foder.

Mark i renskötselområdet som huvudsakligen används till renbete räknas inte som betesmark eller slåtteräng.

Myrslåtteräng räknas inte som betesmark eller slåtteräng. Definition av myrslåtteräng finns i nationell författning.

Skog samt områden där åtgärder gjorts för att väsentligt gynna trädtillväxten räknas inte som betesmark eller slåtteräng. För att ett skifte ska räknas som betesmark eller slåtteräng ska marken klassificeras som ägoslaget betesmark i blockdatabasen.

Permanent gräsmark: I klassningen av permanent gräsmark ingår inte åkermark som består av växtlighet av gräs eller annat örtartat foder under de år, till och med 2024, som marken anmäls som en miljöyta i GAEC 8, som används för att uppfylla kraven i stöd som baseras på artikel 31 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115 eller som har krav på att växligheten består av gräs eller annat örtartat foder i en åtgärd under artikel 70 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

4.1.2.5 Andra synpunkter på definitionen av jordbruksareal i allmänhet

Inte aktuellt för Sverige.

4.1.3 Stödberättigande hektar

4.1.3.1 Kriterier för definition av att arealen främst används för jordbruksverksamhet, om arealen även används för annan verksamhet än jordbruksverksamhet

Beslut om huvudsaklig jordbruksaktivitet beroende på effekten av aktiviteten som inte är jordbruksverksamhet, i varje enskilt fall. Om det förekommer andra aktiviteter på jordbruksmarken måste jordbruk fortfarande vara huvudverksamheten. Vid bedömningen ska kontrollanten säkerställa att verksamheten som inte är jordbruksverksamhet inte hämmar jordbruksaktiviteten fullt ut under det innevarande året. Stödsökande ska kunna markbearbeta och kunna odla en gröda på hela arealen trots att det har funnits annan aktivitet på den under året

4.1.3.2 Kriterier för att säkerställa att jordbrukaren förfogar över marken

Jordbrukaren ska förfoga över marken den 15 juni. Förfoga innebär att det är stödsökande som kontrollerar vad som sker på jordbruksmarken och är den som har rätt att nyttja marken. Det kan till

exempel vara markägare eller arrendatorer som har ett muntligt eller skriftligt avtal om nyttjanderätten.

4.1.3.3 Period under vilken en areal måste uppfylla definitionen av ”stödberättigande hektar”

För att jordbruksmarken ska räknas som stödberättigande ska den uppfylla kraven på stödberättigande under hela årets odlingsperiod, förutom i de fall där en betesmark ska besiktas efter restaurering. I dessa fall ska marken vara stödberättigande från det datum som kontrollanten har besiktat den, dock senast den 15 juni innevarande år.

4.1.3.4 Beslut om att endast inkludera arealer som används för jordbruksverksamhet vartannat år

: **Ja**

Betesmark och slåtteräng som ingår i ett miljöersättningsåtagande enligt artikel 70 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115 ska ha jordbruksverksamhet minst vartannat år enligt villkoren för åtagandet. Skötsel enligt villkoren i åtagandet ger högre miljönytta, och vissa år kan det vara aktuellt att ha ett betesfritt år, t.ex. för att gynna viss flora.

Åkermark som läggs i träda eller som fältkant behöver inte ha jordbruksaktivitet under det första året som marken är utanför produktion. Det finns miljö- och klimatmässiga skäl att låta marken vara orörd det första året som den är utanför produktion. Efterföljande år kommer marken behöva aktivitet för att säkerställa att den inte växer igen och fortfarande kan klassas som jordbruksmark. Marken som ingår i ett miljöersättningsåtagande för skyddszoner ska istället hållas i ett skick som bevarar förmågan att begränsa läckage av växtnäring och bekämpningsmedel.

4.1.3.5 Beslut om införande av andra landskapselement (sådana som inte är skyddade enligt god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden), förutsatt att de inte är dominerande och inte avsevärt hämmar jordbruksverksamhetens prestation på grund av den areal de upptar

: **Ja**

Landskapselement belägna på åkermark, inbegripet på permanenta grödor och på permanent gräsmark på åkermark, som traditionellt är en del av goda jordbruksmetoder och gott markutnyttjande ingår i den stödberättigande arealen, förutsatt att deras bredd inte överstiger två meter. Ej stödberättigande ytor som är under 100 kvadratmeter ingår i den stödberättigande arealen.

4.1.3.6 Beslut om att tillämpa fasta minskningskoefficienter för permanent gräsmark med utspridda icke stödberättigande element för att fastställa den stödberättigande arealen

: **Ja**

I betesmarker och slåtterängar ska tillämpning av pro rata bedömning göras för följande element:

1. Ytor med träd- eller buskskikt som saknar tillräcklig mängd gräs, örter eller hävdad ljung eller som är svåråtkomliga för betesdjuren.

2. Ytor med naturliga impediment.

3. Värdefulla landskapselement som inte är bevuxna med gräs, örter och hävdad ljung.

De värdefulla landskapselement som kan ingå är fornlämning, odlingsröse, stentipp, byggnadsgrund, stenmur samt öppet dike. Enskilda element som är 0,05 hektar eller mindre ska ingå i arealen om de tillsammans täcker högst 10 procent av blockets areal. För block där dessa element täcker mer än 10 procent men maximalt 30 procent av arealen ska arealen minskas med 20 procent. För block där dessa element täcker mer än 30 procent men maximalt 50 procent ska arealen minskas med 40 procent.

Sammanhängande områden med element som var för sig är 0,05 hektar eller mindre men tillsammans täcker mer än 50 procent av arealen får inte ingå i blocket. Om storleken på ett enskilt element är större än 0,05 hektar får det inte ingå i blocket.

4.1.3.7 Beslut om att behålla stödberättigandet för tidigare stödberättigade områden när de inte längre uppfyller definitionen av ”stödberättigande hektar” enligt artikel 4.4 a och b i förordningen om strategiska planer till följd av användningen av nationella system vars villkor är förenliga med de interventioner som omfattas av det integrerade system som avses i artikel 63.2 i den horisontella förordningen och som möjliggör produktion av produkter som inte omfattas av bilaga 1 genom paludikultur och som bidrar till målen i förordningen om strategiska planer

: **Nej**

4.1.4 Aktiv jordbrukare

4.1.4.1 Kriterier för att identifiera personer som bedriver en miniminivå av jordbruksverksamhet

Stödsökande som har över 36 hektar jordbruksmark eller över 50 djurenheter i sin ansökan ska ses som aktiv jordbrukare

Stödsökande som fått upp till 5000 euro i direktstöd föregående år undantas från kravet. Den stödsökande som inte mottog direktstöd under föregående år är undantagen från kravet om den sökande får under 5000 euro i direktstöd under innevarande stödår.

Om inget av ovanstående är tillämpligt kan stödsökande bevisa en miniminivå av jordbruksverksamhet på annat sätt, till exempel minimikostnader för att utföra en jordbruksverksamhet. Detaljerade regler definieras i nationell lagstiftning och vägledande dokument.

4.1.4.2 Beslut om att använda en negativ förteckning över annan verksamhet än jordbruksverksamhet som ett kompletterande verktyg

: **Nej**

4.1.4.3 Beslut om att fastställa ett direktstödsbelopp på högst 5 000 euro enligt vilket jordbrukarna under alla omständigheter ska betraktas som ”aktiva jordbrukare”.

: **Ja**

För att säkerställa att diversifierade företag och deltidsjordbrukare inte utesluts från stöd används ett tröskelvärde på 5000 euro. Mindre jordbruksföretag bidrar till att uppfylla målen för en levande landsbygd och kan även bidra med miljöåtgärder. Genomsnittlig storlek för heltidsjordbrukare var 2020 strax över 150 hektar. I områden där tillgången till jordbruksmark är begränsad måste jordbrukare även arbeta inom andra sektorer för att upprätthålla en rimlig inkomst. Gränsen på 5000 euro undantar många av dessa jordbrukare och det minskar risken att de administrativa kostnaderna blir för stora i relation till syftet med stöden. Antalet jordbrukare som fick mindre än 5000 euro var cirka 32 220 stycken (år 2021) och totalt fick de 69 miljoner euro.

4.1.5 Unga jordbrukare

4.1.5.1 Övre åldersgräns

Högsta åldersgräns: **40**

4.1.5.2 Villkor för att vara ansvarig för jordbruksföretaget.

Fysisk person som är ansvarig för ett jordbruksföretag, antingen sitt egna eller en juridisk person. Att vara ansvarig innebär att den fysiska personen utövar faktisk och varaktig kontroll när det gäller beslut om ledningen av företaget, ersättningar och ekonomiska risker. En ansvarig för en juridisk person ska fastställas enligt följande:

Fysisk person som

- är delägare i den juridiska personen och

- har rätt att teckna firman.

4.1.5.3 Den utbildning eller de yrkesfärdigheter som krävs

Gymnasieexamen eller motsvarande utländsk utbildning eller arbetslivserfarenhet inom jordbruk eller trädgård eller rennäring från motsvarande minst 12 månaders heltidsarbete.

4.1.5.4 Andra synpunkter på definitionen av unga jordbrukare

Inte aktuellt för Sverige

4.1.6 Ny jordbrukare

4.1.6.1 Villkor för att vara ansvarig för jordbruksföretaget för första gången

Inte aktuellt för Sverige

4.1.6.2 Den utbildning och de yrkesfärdigheter som krävs

Inte aktuellt för Sverige

4.1.7 Minimikrav för erhållande av direktstöd

4.1.7.1 Tröskelvärde

Tröskelvärde i ha: **4**
Tröskelvärde i euro: **100**

4.1.7.2 Förklaring

En ansökan om stöd ska omfatta minst fyra hektar jordbruksareal för att direktstöd ska betalas ut. Om den stödsökande får nötkreatursstöd så kan direktstöd betalas ut ändå om det sammanlagda beloppet direktstöd uppgår till minst 100 euro. En samlad minsta arealstorlek för jordbruksföretaget på 4 hektar bedöms för Sveriges del säkerställa att huvuddelen av stödbeloppen hamnar hos jordbruksföretag som kan bidra till uppfyllande av målsättningarna om att befrämja livsmedelssäkerhet, marknadsorientering och konkurrenskraft. Miniminivån kan också minska risken för att de administrativa kostnaderna blir allt för stora i förhållande till syftet med stärkt jordbruksinkomst och främjande av unga jordbrukare och nyföretagande.

4.1.8 Andra definitioner som används i GJP-planen

Titel	Beskrivning

4.2 Element relaterade till direktstöd

4.2.1 Beskrivning av hur stödrätterna fastställs, i förekommande fall, och av hur reserven fungerar

4.2.1.1 Stödrätter

Fortsätter du att använda stödrätter åtminstone för första tillämpningsåret för [förordningen om strategiska planer inom den gemensamma jordbrukspolitiken]? : **Nej**
Om ja, planerar du att sluta använda stödrätter under perioden? : **Nej**

4.2.1.2 Territorialisering

Delar du upp beloppet för det grundläggande inkomststödet på olika grupper av territorier (artikel 22.2)? : **Nej**
Delar du upp systemet för stödrätter enligt gruppen av territorier? : **Nej**

Definition av gruppen av territorier	Använder du stödrätter i den gruppen av territorier?	Planerar du att sluta använda stödrätter under den nya programperioden efter 2020 (artikel 19.2)?	Om ja, vilket är det första året utan stödrätter (artikel 23.2)?	Förklaring

4.2.1.3 System för intern konvergens

Delar du upp metoden för intern konvergens enligt gruppen av territorier? : **Nej**

4.2.1.4 Hur reserven fungerar

Tillämpar du en reserv i alla grupper av territorier (artikel 26.2)? : **Nej**
Delar du upp metoden för inrättande av reserven enligt gruppen av territorier? : **Nej**
Beskrivning av systemet för inrättandet av reserven

Kategorier av stödberättigade jordbrukare och andra regler för anslag från reserven. (artikel 26)

Kategorins titel	Beskrivning	Regler	Prioritering
New Entrant		/	1
Young farmer		/	1

Regler för påfyllning av reserven

Regler för stödrätters upphörande och återförande till reserven

Andra faktorer relaterade till reserven

4.2.1.5 Regler för överföringar av stödrätter (i förekommande fall)

4.2.2 Minskning av direktstöd

4.2.2.1 Beskrivning av minskning av och/eller införande av tak för direktstöd

Tillämpar du minskning av stöd? : **Nej**
Tillämpar du införande av tak (dvs. 100 % minskning)? : **Nej**
Förklaringar

4.2.2.2 Avdrag av arbetskraftskostnader

Gör du avdrag för arbetskraftskostnader? : **Nej**

4.2.2.3 Uppskattat resultat av minskningen av direktstöd och införande av tak för varje år

Ansökningsår	2023	2024	2025	2026	2027	Förklaringar
Budgetår	2024	2025	2026	2027	2028	
Totalt uppskattat resultat (euro)	0	0	0	0	0	
– användning för omfördelning av betalningar (euro)	0	0	0	0	0	
– användning för andra insatser med direktstöd (euro)						
– överföring till Ejflu (euro)	0	0	0	0	0	

4.2.3 Tillämpning för medlemmar som är juridiska personer eller grupper/för grupper av anknutna juridiska personer (artikel 110)

– Tillämpning av tröskelvärden/gränser som fastställts i [förordningen om strategiska planer] eller [den horisontella förordningen] för medlemmar i juridiska personer eller grupper:

Artikel 17.4 i [förordningen om strategiska planer] Minskning av utbetalningar
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 29.6 första stycket i [förordningen om strategiska planer] Kompletterande omfördelningsinkomststöd
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 30.4 i [förordningen om strategiska planer] Kompletterande inkomststöd till unga jordbrukare
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 17.1 i [förordningen om strategiska planer] Budgetdisciplin
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

– Om de tröskelvärden/gränser som fastställts av medlemsstaten tillämpas på medlemmar i juridiska personer/grupper:

Artikel 28 i [förordningen om strategiska planer] Stöd till småbrukare
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 31 i [förordningen om strategiska planer] Miljösystem
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 32–34 i [förordningen om strategiska planer] Kompletterande inkomststöd
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 70 i [förordningen om strategiska planer] Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 71 i [förordningen om strategiska planer] Naturliga och andra områdesspecifika begränsningar
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 72 i [förordningen om strategiska planer] Områdesspecifika nackdelar på grund av vissa obligatoriska krav
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 73 i [förordningen om strategiska planer] Investeringar
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

Artikel 75 i [förordningen om strategiska planer] Etablering av unga jordbrukare och jordbruksföretag
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

– Tillämpning av tröskelvärden/gränser som fastställts i [förordningen om strategiska planer] för grupper av anknutna juridiska personer:
Artikel 29.6 andra stycket i [förordningen om strategiska planer] Kompletterande omfördelningsinkomststöd
Tillämpa tröskelvärde : **Nej**

4.2.4 Bidrag till riskhanteringsverktyg

Tillämpar du alternativet att villkora upp till 3 % av direktstöden till att detta belopp används för bidrag till ett riskhanteringsverktyg? : **Nej**
Hur stor är procentsatsen?
Viktiga delar

4.3 Tekniskt bistånd

4.3.1 Mål

Medel för tekniskt stöd används för att säkerställa att berörda myndigheter har tillräcklig kompetens och kapacitet för att effektivt och korrekt genomföra strategisk plan. Under programperioden 2023-2027 har utbetalningsmyndigheten ansvar för att säkerställa att medel avsatta för tekniskt stöd används i enlighet med gällande bestämmelser.

4.3.2 Omfattning och preliminär planering av verksamheter

Utgifter och kostnader som är stödberättigande för finansiering med tekniskt stöd är: förberedelser, förvaltning, uppföljning och utvärdering, information och kommunikation, kontroll och revision, nätverksarbete, klagomål, insatser för att minska administrativ börda för stödmottagarna inklusive system för elektroniskt datautbyte samt insatser för att öka kapaciteten hos myndigheter och stödmottagare när det gäller förvaltning och användning av fondens pengar. Tekniskt bistånd får även lämnas för motsvarande utgifter och kostnader inom landsbygdsprogrammet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 och för påföljande programperiod för EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Merparten av medlen för tekniskt stöd används till personal, vilket innebär att uppbyggd kompetens stannar inom respektive myndighet.

Tekniskt stöd kommer att användas till:

- uppföljning och utvärdering: utvärderingssekretariat, interna och externa analyser och utvärderingar samt datainsamling.
- övervakningskommitténs verksamhet inklusive kommitténs sekretariat och genomförande av kommittémöten.
- upprättande och drift av det nationella nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken.
- förberedelse: införande av strategisk plan, såsom anpassning av befintliga processer och IT-system samt uppbyggnad av nya m.m. När det gäller förberedelser av IT-system får avskrivningar ingå.
- förvaltning: förvaltningsmyndighetens, den utbetalande myndighetens och stödmyndigheternas genomförande av strategisk plan. När det gäller förberedelser av IT-system får avskrivningar ingå.

- informationsåtgärder inom förberedelsearbetet och i den löpande förvaltningen. Det kan handla om seminarier och informationsträffar eller informationsspridning på annat sätt för att säkerställa ett effektivt genomförande av åtgärder inom strategisk plan.

4.3.3 Stödmottagare

Tekniskt stöd kommer att ges till Jordbruksverket, länsstyrelserna och Sametinget.

4.3.4 Nivå

Ange den procentandel av det totala Ejflu-bidraget till den strategiska GJP-planen som ska användas för att finansiera tekniskt bistånd. En enda procentsats under perioden (upp till 4 %/upp till 6 % för Belgien, Danmark, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Malta, Nederländerna, Slovenien och Sverige) **4**

4.4 GJP-nätverk

4.4.1 Sammanfattande översikt och mål för det nationella GJP-nätverket, inbegripet aktiviteter för att stödja EIP och kunskapsflöden inom AKIS

Det svenska nationella nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken har samma mål och uppgifter som de som anges för nationella nätverk i artikel 126. Nätverket ska också bidra till genomförandet av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet (HFV-programmet). Inom ramen för GJP:s och HFV-programmet:s mål ska nätverket fungera som en nationell plattform för utveckling av kunskaper och arbetssätt för landsbygdsutveckling.

Mål för nätverket

· Ökat deltagande av alla relevanta intressenter och genomförandet av strategiska planen samt, där det är relevant, i dess utformning.

· Bistå förvaltande organ i genomförandet av den strategiska planen och övergången till en prestationsinriktad leveransmodell

· Bidra till att öka kvaliteten i genomförandet av den strategiska planen

· Bidra till att sprida information om den gemensamma jordbrukspolitiken och dess finansieringsmöjligheter

· Främja innovation i jordbruk och landsbygdsutveckling och stödja ömsesidigt lärande, delaktighet och interaktion mellan alla intressenter i processer för kunskapsutbyte och kunskapsbyggande

· Bidra till övervaknings- och utvärderingskapacitet och aktiviteter

· Bidra till spridning av resultaten av de strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitiken

Uppgifter för nätverket

(1)Insamling, analys och spridning av information om insatser och god praxis som stöds eller genomförs genom den strategiska planen, liksom analys av utvecklingen inom jordbruket och på landsbygden i delar som är relevanta för målen, angivna i art 6(1) i förordning om strategiska planer.

(2)Bidra till kapacitetsbyggnad för den förvaltande myndighetens administration och andra aktörer som deltar i genomförandet av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken, inklusive i övervaknings- och utvärderingsprocesser.

(3)Skapande av plattformar, forum och evenemang för att främja ett utbyte av erfarenheter mellan berörda parter och ömsesidigt lärande, däribland i relevanta fall utbyte med nätverk i tredjeländer.

(4)Insamling och spridning av information och nätverkande mellan finansierade strukturer och projekt, t ex lokala aktionsgrupper och operativa grupper inom EIP,

(5)Stöd till samarbetsprojekt mellan innovationsgrupper, lokala aktionsgrupper eller andra liknande lokala utvecklingsstrukturer, däribland transnationellt samarbete.

(6)Skapandet av kopplingar till andra unionsfinansierade strategier eller nätverk.

(7)Bidra till den fortsatta utvecklingen av den gemensamma jordbrukspolitiken och förberedelserna för av

en eventuell efterföljande period av strategiska planer inom densamma.

(8)Deltaga i och bidra till den verksamhet som bedrivs i det europeiska nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken

Det nationella nätverket ska samla och skapa ett nätverkssamarbete mellan civilsamhällesorganisationer, näringslivsorganisationer, rådgivare, forskare och myndigheter. Nätverkets huvudsakliga fokus ska vara på sådana målområden som i hög utsträckning genomförs eller stöds via den strategiska planen, men även aktiviteter som bidrar till att uppnå andra mål för den gemensamma jordbrukspolitiken angivna i art 6 i förordningen om strategiska planer kan komma i fråga för nätverkets arbete. Nätverkets uppgifter att bidra i arbetet med insamling, analys och spridning av information och resultat samt övervakning och utvärdering ska ske i nära samarbete med den förvaltande myndigheten, så att uppgiften kan lösas på ett kostnadseffektivt sätt och inte innebär dubbelarbete eller otydlighet.

4.4.2 Styrning, struktur och verksamhet avseende det nationella GJP-nätverket

Struktur

Nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken är ett öppet nätverk för nationella organisationer och myndigheter med koppling till målen för politiken. Medskapande och medlemsinflytande är grunden i det svenska nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken. En annan viktig grund är att det är en neutral arena där intressen med olika perspektiv kan mötas på likvärdiga villkor. För att nå målen om ökad delaktighet och ökad förmåga är det viktig att de som samlas i nätverket får likvärdiga möjligheter att vara engagerade och drivande i verksamhet som genomförs med nätverkets resurser. Ett viktigt motiv till engagemang är att delaktigheten bidrar både till nytta för de som deltar och till de övergripande målen.

Ett kansli ska bistå i samarbetet mellan medlemmarna och förvaltningsmyndighetens arbete med genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken samt utföra en del av nätverkets uppgifter nära kopplade till förvaltningsmyndighetens kompetens. Kansliet ska innehålla en särskild funktion för att understödja arbetet inom EIP. Såväl kansliet som nätverkets medlemmar ska bidra till målet om att stärka kunskapsflödena inom AKIS och till att skapa kopplingar till angränsande program och strategier inom kunskapsområdet, t ex rörande landsbygdsutveckling och annan regional utveckling samt forskning. Såväl kansliet som nätverkets medlemmar är också viktiga för att lösa uppgifter om att skapa kopplingar till andra unionsfinansierade strategier eller nätverk samt uppgifter sammanhängande med arbetet i lokala utvecklingsgrupper.

Nätverksarbete för havs- fiskeri- och vattenbruksprogrammet är integrerat i nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken. Denna del beskrivs inom Havs- fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Styrning

Den förvaltande myndigheten har i uppdrag att inrätta ett nationellt nätverk för den gemensamma jordbrukspolitiken, tillsätta en styrgrupp och har ansvar för att följa upp att nätverket genomför de uppgifter som framgår av regelverket. Styrgruppens uppgift är att, med hänsyn till budget och nätverkets uppgifter, löpande prioritera och följa upp nätverksinsatser. Styrgruppen ska vara sammansatt av organisationer från näringsliv och civilsamhälle, från forskning och rådgivning samt från offentlig sektor. Styrgruppen ska vidare vara sammansatt så att det finns en representation och kompetensmässigt god balans mellan de tre allmänna och det horisontella målet i den gemensamma jordbrukspolitiken. Styrgruppen bör även innehålla representanter för frågor inom fiske- och vattenbruk. Intressenter som speglar målgrupperna för insatser som stöds genom den strategiska planen ska vara väl representerade och därtill ska offentliga aktörer utgöra mindre än hälften av styrelsens ledamöter. Jordbruksverket och Tillväxtverket ska ha varsin plats i styrgruppen.

Prioriteringarna av aktiviteter inom nätverket utgår dels från regelbundna inventeringar om viktiga nätverksbehov bland medlemmarna för att uppnå målen om ökad delaktighet och ökad förmåga, dels från dialog med den förvaltande myndigheten när det gäller aktiviteter närmare kopplade till genomförande och uppföljning av den strategiska planen. Prioriteringar ska omsätts i specifika mål som ligger till grund för hur tillgängliga resurser fördelas som beslutas av styrgruppen. Dessa mål och budget formuleras i aktivitetsplaner. Resultat och utfall följs regelbundet upp av styrgruppen och rapporteras till förvaltningsmyndigheten och övervakningskommittén.

Drift

Merparten av verksamheten i nätverket ska initieras och utföras av de ingående aktörerna, det vill säga

dess medlemmar. För den operativa insats som medlemmarna gör i nätverket ersätts direkta kostnader. För uppgifterna 1-2 samt 4, ovan, ska förekommande arbete ske i nära samverkan med förvaltningsmyndigheten. Förvaltningsmyndigheten för den strategiska planen har uppdraget att tillhandahålla kansliet. I uppdraget ingår att, baserat på erfarenheterna från innevarande nätverk och i dialog med detta, upprätta stadgar som reglerar medlemskap, kostnadsersättningar samt styrgruppens sammansättning, mandat och funktion.

För nätverket avsätts maximalt 4,35 procent av medlen för teknisk assistans (TA). Projektmedel kan tillkomma, liksom TA-medel från det svenska havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

4.5 Översikt över samordning, gränsdragning och komplementaritet mellan Ejflu och andra unionsfonder som är verksamma i landsbygdsområden

Åtgärderna i CAP kompletterar och säkerställer synergi, samstämmighet och enighet med de åtgärder som planeras inom ramen för ERUF, återhämtningsplanen (RFF) och nationellt. Den svenska partnerskapsöverenskommelsen för 2021–2027, som godkändes den 25 maj 2022 av kommissionen, anger bl.a. komplementaritet och synergier mellan CAP och EHFVF, Eruf och ESF+ på en övergripande nivå. Med anledning av den kritiska situationen inom klimat- och biologisk mångfald behöver även kopplingen mellan den strategiska planen och de FoI-resultat (d.v.s. forskningsresultat, verktyg, instrument) som finansieras av EU beaktas.

Metod för att uppnå samordning och undvika dubbelfinansiering

Den svenska strategiska planen innehåller satsningar som utvecklar jordbruk och landsbygd. Det finns även andra fonder och åtgärder som verkar på landsbygden. Det är viktigt att säkerställa att instrumenten kompletterar varandra och att det inte finns luckor i finansieringen för utvecklingen av landsbygderna. Det behöver också säkerställas att satsningar inte dubbelfinansieras. Vidare finns det med anledning av den kritiska situationen inom klimat- och biologisk mångfald behov av att bevaka de resultat som kommer fram av EU-finansierade FOI-insatser, t.ex. i form av forskningsresultat, som finns på området. Det handlar om insatser inom strategierna från jord till bord-strategin och EU:s strategi för biologisk mångfald för att uppnå unionens mål för 2030.

Eftersom den strategiska planen för Sverige fokuserar på jordbruk och livsmedel, kommer risken för dubbelfinansiering att vara begränsad till frågor som rör miljö och livsmedel. Andra åtgärder som kompletterar finansieringsmöjligheterna i landsbygdsområden finns nationellt och inom andra EU-finansierade instrument.

Åtgärder som kan beröra flera fonder kan handla om att minska effekterna av och anpassning till ett förändrat klimat, stöd för ökad konkurrenskraft och kompetensutveckling liksom åtgärder som berör den svenska livsmedelsstrategin. Detta är arbetsområden för såväl CAP som havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet och regionalfondsprogrammen. För CAP syftar insatserna till att främja lantbruket. Socialfondens kompetensutvecklingsinsatser har fokus på att stärka personers ställning på arbetsmarknaden och det kan även omfatta personer på landsbygden som är i behov av att stärka sin ställning på arbetsmarknaden och företag som är i behov av kompetent personal. Regionalfonden kan finansiera gröna, koldioxidsnåla och motståndskraftiga investeringar som främjar miljö och klimat.

Insatser som kan beröra både CAP och regional- eller socialfondsprogrammen kommer ofta att ha det kommande nationella CAP nätverket som gemensam nämnare. Exempel från tidigare är LRF:s och Arbetsförmedlingens projekt ”Mer mat – fler jobb” där man vid ett flertal tillfällen har medverkat och informerat om sin verksamhet vid möten med det nuvarande Landsbygdsnätverkets arbetsgrupper Nyanländas inkludering samt vid det Nationella kompetensrådet inom det gröna och naturbaserade näringslivet. Flera Gröna kluster, som ingår i Landsbygdsnätverkets klustergrupp, driver projekt med medel från regionalfonden. De gröna klustren är regionala, företagsnära resurser för utveckling av de gröna näringarna och landsbygden. Ett exempel är projektet ”Smart Agtech” där fler kluster är engagerade. Det kommande nationella CAP nätverket kommer även att vara en viktig länk mellan CAP

och EHFVF genom att även fungera som nätverk för de blå näringarna. Det finns många likartade behov inom och synergier mellan de båda fonderna. Exempel på sådana är att utveckla producenters affärsmässiga företagande, att stärka deras roll inom livsmedelssystemet fram till konsument, tillgången till innovationsfrämjande system samt de båda näringarnas roll i den lokala utvecklingen och i Leader. Näringarna inom de båda fonderna är även viktiga för den svenska livsmedelsproduktionen och har stor betydelse för de svenska landsbygderna. Det nationella CAP nätverket kommer därför att i vissa sammanhang ha gemensamma aktiviteter för de olika programmens intressenter.

Det är viktigt att olika instrument som verkar på landsbygden kan samverka, men det behöver även säkerställas att en insats som erhåller stöd från en eller flera fonder eller från ett eller flera program eller från andra unionsinstrument inte dubbelfinansieras.

Kravet om att överlappningar av stödgivning mellan olika fonder och program ska undvikas får dock inte innebära att synergier mellan program uteblir. Vid bedömning av insatser bör därför insatsens komplementära kvaliteter och möjlighet att bidra till synergieffekter beaktas, dvs. samspelet mellan åtgärder inom strategiska planen och andra EU-program. Det skulle t.ex. kunna vara en insats som senare ska följas upp med andra insatser inom ett program inom EU:s sammanhållningspolitik, vilket tillsammans ger stora synergieffekter och god måluppfyllelse för flera program. Vid bedömning av insatser bör därför alltid samstämmigheten med andra program uppmärksammas.

Rutiner för att säkerställa att dubbelfinansiering inte sker mellan olika instrument har byggts upp under tidigare programperioder och liknande rutiner kommer fortsatt att tillämpas. Rutinerna omfattar kontroller både vid ansökan om stöd och vid utbetalning. Kontrollerna utgår från en sammanställning över åtgärder där det finns risk för dubbelfinansiering. När det gäller havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet är Jordbruksverket förvaltande myndighet även för detta program. För investeringar i akvaponier ges stöd inom strategiska planen endast till jordbruksföretag och då endast till växtodlingsdelen i en akvaponi. Inom havs-, fiskeri-, och vattenbruksprogrammet ges det stöd enbart till vattenbruksföretag, dock inte till akvaponier.

För stöd som kan överlappa när det gäller socialfonden eller regionalfonden finns projektdatabaser där handläggaren ska kontrollera om sökanden eller stödmottagaren beviljats stöd. Om handläggaren finner att sökanden beviljats stöd ska den aktuella myndigheten kontaktas och en utredning ska göras om sökanden även ansökt om annat stöd. När det gäller andra stödinstrument behöver i vissa fall kontakt tas direkt med andra myndigheter eller regioner för att utföra kontrollen.

Inom den strategiska planen samlas stöd som finansieras av såväl EAGF som EJFLU. Dessa har tidigare varit separata, vilket har lett till behov att säkerställa samordning. Ett samordningsbehov finns även fortsättningsvis, men det ingår numera i själva strukturen för strategisk plan.

Nedan följer en beskrivning av åtgärder som kan samverka med CAP för att utveckla landsbygden.

Faciliteten för återhämtning och resiliens (RFF)

Enligt RFF-förordningen ska minst 37 procent av budgeten användas för klimatomställning och minst 20 procent av budgeten till den digitala omställningen. I den svenska återhämtningsplanen har 1,46 miljarder euro reserverats för grön återhämtning vilket motsvarar 44,4 procent av den totala budgeten. Finansiering ges bland annat till miljösatsningar via det så kallade klimatklivet, skydd av värdefull natur och nedsättning av energiskatt på uppvärmningsbränslen inom industrin, jord-, skogs- och vattenbruk. Dessa åtgärder kan främja utveckling av landsbygden.

20,5 procent av budgeten (0,67 miljarder euro) har reserverats för digital utveckling. Det finns bland annat medel för utbyggnad av bredband och digitalisering av offentlig förvaltning i form av förvaltningsgemensam digital infrastruktur och bredbandsutbyggnad (high-speed broadband). När det

gäller bredbandsutbyggnaden finansieras den även genom de två nordligaste programmen inom Eruf och med nationella medel.

Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF)

Den huvudsakliga prioriteringen inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021-2027 är att stödja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken. Programmet ska dock också bidra till uppnåendet av andra mål både inom EU och nationellt, som exempelvis målen inom i livsmedelsstrategin. Programmets utformning ska skapa mervärden för samhället och stimulera utveckling mot mer ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara och konkurrenskraftiga företag inom fiskeri och vattenbruk.

Europeiska socialfonden plus (ESF+)

Europeiska socialfonden plus (ESF+) syftar under 2021-2027 till att stödja medlemsstaterna i kampen mot krisen orsakad av Covid19 pandemin, uppnå höga sysselsättningsnivåer, säkerställa social integration, bidra till fattigdomsbekämpning samt verka för en skicklig och motståndskraftig arbetskraft redo för övergång till en grön och digital ekonomi. Det svenska socialfondsprogrammet ESF+ kommer att innehålla fem programområden varav det största området sett till pengar är att öka möjligheterna till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla. Det kan avse insatser direkt riktade till individen, att bygga strukturer och samverkan samt förändra könssegregerade yrkesval.

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf)

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) i Sverige ska under 2021-2027 möjliggöra insatser som syftar till att förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft, utveckla och förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och främja användningen av avancerad teknik samt digitalisering, men även främja miljö/klimat genom gröna, koldioxidsnåla och motståndskraftiga insatser. Minst 85 % av medlen avsätts till dessa delar och av dessa avsätts minst 30% till de gröna insatserna. 8 % av medlen öronmärks för hållbar urban utveckling. Kompletterande insatser inom transport- och bredbandsinfrastruktur planeras i programmen Övre Norrland och Mellersta Norrland.

Eruf:s regionala program i de mycket glesa områdena i Övre och Mellersta Norrland, ska bidra med insatser inom tillgång till bredband av hög överföringskapacitet. Under programperioden 2023 – 2027 kommer totalt 3 miljarder kronor i nationell finansiering av CAP att flyttas till det nationella bredbandsstödet som förvaltas av Post- och Telestyrelsen (PTS). PTS nationella bredbansstöd kommer att finansieras med 4,7 miljarder kronor genom RFF varav 600 miljoner kronor årligen under 2023 – 2025. Ytterligare satsningar på PTS nationella bredbandsstöd kan tillkomma i senare skede. Dessa insatser utvecklar landsbygden men ligger utanför den strategiska planen.

De svenska bredbandssatsningarna inom Eruf och RFF kan ha kopplingar till programmet för ett digitalt Europa och fonden för ett sammanlänkat Europa som beskrivs nedan.

Information om komplementaritet med andra unionsinstrument, däribland Life

- Horisont Europa är ett finansieringsprogram inom EU för forskning och innovation. Den strategiska planen ger möjlighet för jordbruksföretag att inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk delta i samarbetssatsningar mellan praktiker, rådgivare och forskare. Dessa satsningar skapar också möjlighet för jordbruksföretagen att knyta internationella kontakter och delta i projekt inom ramen för Horisont Europa. Forskningsresultat kan användas av innovationsgrupper inom EIP för tillämpningar, test och pilotprojekt m.m. EUs initiativ Soil Deal for Europe är ett uppdrag av särskilt intresse för jordbruk och markanvändning, där SE kan uppmuntra samverkan mellan CAP-finansierade aktiviteter inom kompetensutveckling, EIP och samarbete och de resurser som erhållit stöd via Horizon, t ex för test- och demonstrationsanläggningar. Myndighetssamverkan mellan de både EU-initiativen kommer medföra ökade synergier, liksom förstärkningen av Jordbruksverkets kommande ansvar att, inom

ramen för ett kunskapscentrum, tillgängliggöra forskningsresultat och skapa samverkan inom området miljö och klimat inom jordbruket.

- LIFE-programmet 2021-2027 är EU: s finansieringsprogram för miljö- och klimatåtgärder. Instrumentet är öppet för privata och offentliga aktörer inom områden som skydd av biologisk mångfald, förbättring av vatten- eller luftkvalitet, avfallshantering och energiomställning. LIFE-programmet har stärkts för att uppfylla EU:s mål för en klimatneutral ekonomi år 2050. Budgeten för programmet uppgår till 5,4 miljarder euro, vilket är en ökning med 60 % jämfört med föregående period. Ett verkställande organ har inrättats för att hantera och genomföra LIFE-programmet: European Executive Agency for Climate, Environment, and Infrastructure (CINEA). Åtgärder som finansieras av strategiska planen eller någon annan av EU:s struktur och investeringsfonder med kopplingar till miljö, klimatförändringar och en hållbar användning av resurser kan vara ett komplement till LIFE-programmet. För att kunna säkerställa synergier mellan de olika fonderna och med projekt inom ramen för LIFE är dialogen mellan den ansvariga myndigheten för LIFE, Naturvårdsverket, och de förvaltande myndigheterna för struktur och investeringsfonderna central.
- Programmet för ett digitalt Europa (DEP) bidrar med pengar till projekt på områdena: Superdatorer, artificiell intelligens, IT-säkerhet, avancerad digital kompetens samt utvidgad användning av digital teknik i hela ekonomin och samhället. Programmet ska överbrygga klyftan mellan forskning om digital teknik och lansering på marknaden. Det ska gynna alla invånare och företag i EU, särskilt små och medelstora företag. Satsningarna inom programmet för ett digitalt Europa främjar EU:s mål om en grön omställning och digitalisering och stärker EU:s resiliens och strategiska oberoende.
- Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF) är ett viktigt EU-finansieringsinstrument för att främja tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft genom riktade infrastrukturinvesteringar på europeisk nivå. CEF är indelat i tre sektorer: energi, transport och telekom. Connecting Europe Facility (CEF) inom telekom är ett viktigt EU-instrument för att underlätta gränsöverskridande interaktion mellan offentliga förvaltningar, företag och medborgare, genom att distribuera digitala tjänsteinfrastrukturer (DSI) och bredbandsnätverk. Projekt som stöds kommer att bidra till skapandet av ett europeiskt ekosystem av interoperabla och sammanlänkade digitala tjänster som upprätthåller den digitala inre marknaden.

4.6 Finansieringsinstrument

4.6.1 Beskrivning av finansieringsinstrumentet

Inte aktuellt för SE

4.7 Gemensamma faktorer för interventionstyper på landsbygdsutvecklingsområdet

4.7.1 Förteckning över ej stödberättigande investeringar

Enligt artikel 73.3 i förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken ska ej stödberättigande investeringar listas, se nedan.

Stöd får generellt sett inte lämnas för

- utgifter som har uppstått innan en ansökan har kommit in till stödmyndigheten (förbudet gäller inte utgifter som avser förarbeten inom investeringsstödet till vattenvårdsåtgärder och biologisk mångfald och där det finns ett förhandsbesked från stödmyndigheten)
- om-, ny- och tillbyggnad av privatbostadsfastighet med undantag för de delar av fastigheten som uteslutande är avsedda för näringsverksamhet eller föreningsverksamhet
- nybyggnad av anläggning med panna eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila

bränslen eller till inköp av pannor eller förbrännare som huvudsakligen eldas med fossila bränslen

- förädling av fiske- och vattenbruksprodukter specificerade i kapitel 3 i bilaga 1 till EUF-fördraget (förbudet gäller inte stöd inom Leader)
- avgifter och kostnader i samband med avbetalningsköp
- leasing (förbudet gäller inte stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker)
- produktion för försäljning av förnybar energi (förbudet gäller inte stöd inom Leader eller odling av råvara för framställning av energi)
- eget arbete, eget material och egna maskiner (förbudet om eget arbete gäller inte stöd inom Leader, stöd till samarbete eller innovationsstöd inom EIP-Agri)
- ersättningsinvesteringar (förbudet gäller inte stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker)
- köp av fastighet (förbudet gäller inte stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker)
- utrustning för bevattning, med undantag för utrustning till växthus och odlingstunnlar (förbudet gäller inte innovationsstöd inom EIP-Agri, stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker eller stöd inom Leader)

4.7.2 Definition av landsbygdsområde och tillämplighet

Ingen geografisk avgränsning kommer att tillämpas för de insatser som har anknytning till jordbruksföretag, jordbruksverksamhet, skogsbruksverksamhet, målen för miljö- och klimatvänligt jordbruk.

För åtgärderna kompetensutveckling, samarbete samt investeringar för förädling av jordbruksprodukter kan en geografisk avgränsning av tillämpningsområdet behövas i det fall insatserna inte berör ovan nämna företag eller verksamheter. I de fall en avgränsning ska tillämpas definieras landsbygd som områden utanför tätorter med mer än 3 000 invånare enligt SCBs befolkningsstatistik. I de fall där stödmottagaren är lokaliserad till en tätort med mer än 3 000 invånare ska insatsens mervärde och nytta tillfalla landsbygdsområdet. Insatser ska kunna genomföras även i större tätorter om det tillför mervärden till landsbygdsområden, så som till exempel investeringar för förädling av jordbruksprodukter.

Nyttan av insatsen ska bedömas utifrån tillgänglig officiell statistik för svenska tätorter. Bedömningen av nyttan ska göras utifrån respektive år vid ansökningstillfället för att reflektera tätortens utbredning vid samma tidpunkt. Om inte årlig officiell statistik för det givna ansökningstillfället finns tillgängligt ska handläggande myndighet tillämpa senast tillgängliga statistik. Handläggande myndighet ansvarar för att hålla sig uppdaterad till senast tillgängliga statistik.

Tillämpningsområdet för Leader omfattar landsbygder och tätorter med färre än 20 000 invånare. Insatser kan även genomföras i större tätorter, med fler än 20 000 invånare, om projektet ger mervärden till utvecklingsområdet.

4.7.3 Ytterligare gemensamma element för sektorsspecifika interventioner, interventioner för landsbygdsutveckling eller gemensamma för både sektorsspecifika interventioner eller interventioner för landsbygdsutveckling

Detaljerade regler för alla åtgärder i den strategiska planen kommer att regleras i nationella förordningar, förvaltningsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd.

Minsta belopp som betalas ut

För IAKS-stöd inom pelare II betalas inte stödbelopp som är lägre än 1 000 kronor per stödår och åtgärd ut.

Principer för fastställande av urvalskriterier för icke IAKS-stöd (exkl. sektorsstöden)

För att kunna göra ett urval bland ansökningarna används urvalskriterier, där ansökningarna poängsätts med hjälp av bedömningsgrunder. Syftet med urvalskriterierna är att de ska ge vägledning till vilka

projekt eller investeringar inom landsbygdsutveckling som bäst bidrar till att uppfylla programmets målsättningar. Urvalskriterierna anges inte i strategisk plan.

Principer för fastställande av urvalskriterier för IAKS-stöd inom pelare II

Sökande som uppfyller villkoren får ersättning enligt fastlagda ersättningsnivåer under förutsättning att det finns tillgängliga budgetmedel.

Begagnad utrustning

Begagnad utrustning och avbetalningsköp är stödberättigande utgifter i de fall de bedöms lämpligt.

Investeringar

Stöd kan ges för investeringar inom följande åtgärder

- stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker
- investeringsstöd för ökad konkurrenskraft
- investeringsstöd för bevattningsdammar
- investeringsstöd för kalkfilterdiken
- investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder
- Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet
- innovationsstöd inom EIP-Agri
- stöd till lokalt ledd utveckling inom Leader.

Investeringars varaktighet

Villkoret om att stödmottagaren ska behålla sin investering i fem år efter beslut om slututbetalning ska regleras nationellt.

Avsedd användning av förskott

Förskott lämnas enbart med den svenska delen av finansieringen. Först när insatsen är genomförd och godkänd vid den slutliga utbetalningen debiteras EU delen av finansieringen enligt gällande andel. Om en insats inte godkänns helt eller delvis leder det till minskad utbetalning eller vid behov även återkrav. Närmare reglering kommer göras i nationella regelverk.

Vid ansökan om utbetalning kommer stödmottagare att kunna ansöka om förskott och ange det önskade beloppet som de vill ansöka om förskott på.

Förskottsbeloppet är högst den svenska delen av finansieringen, dock högst 50 procent av det belopp som beviljats vid beslut om stöd och högst 250 000 kronor (högst 500 000 kronor för lokala aktionsgrupper).

Samtliga stödmottagare kan ansöka om förskott förutom statliga myndigheter, regioner, kommuner.

För IAKS-stöd inom pelare II tillämpas förskottsutbetalning enligt EU:s regler.

Minskad stödnivå

Minskad stödnivå får tillämpas när budgeten inte räcker till för att finansiera ett helt ärende upp till den nivå som gäller, förutsatt att det finns en stödnivå angiven och inte ett fast belopp. Möjligheten kan tillämpas för det ärende vars stödberättigade kostnader inte ryms i sin helhet när myndigheten fördelar den sista delen av budgeten inom aktuellt område. Det ärende som får en minskad stödnivå är det ärende som rangordnas högst av de ärenden som inte ryms inom budgeten. Stödnivån får sänkas till lägst 20 procent av stödberättigande kostnader.

Översynsklausul

Sverige kommer att tillämpa de översynsklausuler som anges i artikel 70(7) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 för de interventioner som omfattas av artikel 70. Tillämpningen kommer regleras i nationell författning.

Stöd som prövas enligt statsstödsregler

För stöd till insatser som faller utanför art 42 i EUF-fördraget och som prövas enligt statsstödsregler, kommer företag i svårigheter eller som har ett pågående återkravsärende att exkluderas från stöd i enlighet med den aktuella statsstödsförordningen.

Åtaganden, IAKS-stöd inom pelare II, som är kortare eller längre än 5-7 år

Åtaganden som har ingåtts t.o.m. 2025 är femåriga. För åtaganden som ingås fr.o.m. 2026 är en åtagandeperiod tre år.

Vid väsentliga ändringar av ett befintligt åtagande ska det ersättas med ett nytt åtagande. Det ursprungliga

åtagandet upphör även om det åtagandet har varat kortare tid än åtagandeperioden. Med väsentliga förändringar avses exempelvis större utökningar av areal eller djurenheter, omvandling till ett åtagande med högre miljönytta eller tillägg av komplement eller genbank.

Vid mindre ändringar får ett åtagande utvidgas med bibehållen åtagandelängd. Med mindre förändringar avses exempelvis mindre utökningar av areal. För tillagd areal kommer åtagandet vara kortare än en åtagandeperiod. Mindre utökningar av areal är utökningar med högst 20 procent av den totala arealen i ett befintligt åtagande.

Överlåtelse av ett åtagande kan leda till kortare åtagandelängd. Det gäller om den övertagande parten har ett befintligt åtagande för samma åtgärd. Då ersätts både överlåtarens och övertagarens befintliga åtaganden med ett nytt åtagande som omfattar all mark eller alla djurenheter. Åtagandeperioden för det nya åtagandet fastställs till den längsta kvarvarande perioden av de ursprungliga åtagandena. Såväl de ursprungliga som det nya åtagandet kommer att vara kortare än en åtagandeperiod. Marken kommer dock alltid att ingå i och skötas enligt åtaganden i minst en åtagandeperiod.

Ett åtagande får minskas med enskilda marker om marken har ingått i ett motsvarande åtagande under minst fem år.

4.7.4 Bidragsnivå(er) som är tillämpliga på interventioner för landsbygdsutveckling

Nationell(a) bidragssats(er)

Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
155(2)(c) - Förtidspension		20,00%	43,00%
91(2)(a) - Mindre utvecklade regioner		20,00%	85,00%
91(2)(b) - De yttersta randområdena och de mindre Egeiska öarna		20,00%	80,00%
91(2)(c) - Övergångsregioner i den mening som avses i artikel 108.2 första stycket led b i förordning (EU) 2021/1060	30,64%	20,00%	60,00%
91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%
91(3)(a) - Stöd för naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar enligt artikel 71	30,00%	20,00%	65,00%
91(3)(b) - Stöd enligt artikel 70, stöd enligt artikel 72, stöd till icke-produktiva investeringar enligt artikel 73, stöd för projekten inom operativa EIP-grupper enligt artikel 77.1 a och Leader enligt artikel 77.1 b		20,00%	80,00%
91(3)(c) - Insatser som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%
91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 72 - Stöd enligt artikel 72		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 73 - Stöd till icke-produktiva investeringar enligt artikel 73	61,90%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(a) - Stöd för det europeiska innovationspartnerskapet enligt artikel 77.1 a		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(b) - Leader enligt artikel 77.1 b	50,00%	20,00%	80,00%
91(3)(c) - 70 - Insatser enligt artikel 70 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 71 - Insatser enligt artikel 71 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 72 - Insatser enligt artikel 72 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 73-74 - Insatser enligt artiklarna 73–74 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 75 - Insatser enligt artikel 75 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 76 - Insatser enligt artikel 76 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 77 - Insatser enligt artikel 77 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%

91(3)(c) - 78 - Insatser enligt artikel 78 som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu enligt artiklarna 17 och 103		20,00%	100,00%

Regional(a) bidragssats(er)

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå

5 Direktstöd, sektorsspecifika interventioner och interventioner för landsbygdsutveckling som specificeras i strategin

Fond	Typ av insats	Typ av insats	Insatsens kod (MS) – Namn	Överföring	Gemensam utfallsindikator	Gen. Renewal	Env.	Rabattsystem för miljösystem	LEADER
EGFJ	Frikopplat direktstöd	BISS(21)	GÅRD - Grundläggande inkomststöd/Gårdsstöd		O.4				
EGFJ	Frikopplat direktstöd	CRISS(29)	OMFÖR - Omfördelningsstöd		O.7				
EGFJ	Frikopplat direktstöd	CIS-YF(30)	UNGA - Stöd till unga jordbrukare		O.6				
EGFJ	Frikopplat direktstöd	Eco-scheme(31) / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning	BLOM - Ersättning för blommande åker och fältkant	Inte alls	O.8				
EGFJ	Frikopplat direktstöd	Eco-scheme(31) / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning	EKO - Ersättning för ekologisk produktion	Inte alls	O.8				
EGFJ	Frikopplat direktstöd	Eco-scheme(31) / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning	MELLANFÅNGVÅR - Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	Inte alls	O.8				
EGFJ	Frikopplat direktstöd	Eco-scheme(31) / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning	PRECISION - Ersättning för precisionsjordbruk planering	Inte alls	O.8				
EGFJ	Frikopplat direktstöd	Eco-scheme(31) / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning	VALLODLING - Ersättning för vallodling	Inte alls	O.8				
EGFJ	Kopplat direktstöd	CIS(32)	NÖT - Nötkreatursstöd		O.11				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a))	POFOU - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, forskning och utveckling - investering		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a))	POKLIMAT - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - investeringar		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a))	POKONK - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - investeringar		O.35				

EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a))	POMILJÖ - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - investeringar		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a))	POPLAN - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - investeringar		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a))	POUTBUD -INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - investeringar		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	INVRE(47(1)(a))	POVÄRDE - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, höja produkternas kommersiella värde - investeringar		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	ADVI1(47(1)(b))	POKONK - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - rådgivning		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	ADVI1(47(1)(b))	POMILJÖ - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - rådgivning		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	ADVI1(47(1)(b))	POPLAN - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - rådgivning		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	TRAINCO(47(1)(c))	POKONK - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - utbildning		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	TRAINCO(47(1)(c))	POMILJÖ - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - utbildning		O.35				

EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	PROMO(47(1)(f))	POMARKNAD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker - marknadsföring och ökad konsumtion - kommunikation		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	PROMO(47(1)(f))	POUTBUD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - kommunikation		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	TRACE(47(1)(h))	POKONK - CERT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - certifiering		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	CLIMA(47(1)(i))	POKLIMAT - KLIMAT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - klimat		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Frukt och grönsaker	HARIN(47(2)(i))	PORISK - FÖRSÄKRING - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, krisförebyggande och riskhantering - försäkringslösningar		O.35				
EGFJ	Sektorsstöd - Biodlingsprodukter	ADVIBEES(55(1)(a))	BIRÅDG - Stöd till biodlingssektorn, rådgivning och tekniskt stöd		O.37				
EGFJ	Sektorsstöd - Biodlingsprodukter	INVAPI(55(1)(b))	BIANDRA - Stöd till biodlingssektorn, andra åtgärder		O.37				
EGFJ	Sektorsstöd - Biodlingsprodukter	ACTLAB(55(1)(c))	BIANALYS - Stöd till biodlingssektorn, analyser		O.37				
EGFJ	Sektorsstöd - Biodlingsprodukter	COOPAPI(55(1)(e))	BIFORSK - Stöd till biodlingssektorn, tillämpad forskning		O.37				
EGFJ	Sektorsstöd - Biodlingsprodukter	PROMOBEES(55(1)(f))	BIMARKNAD - Stöd till biodlingssektorn, marknadsföring		O.37				

EGFJ	Sektorsstöd - Biodlingsprodukter	ACTQUAL(55(1)(g))	BIKVAL - Stöd till biodlingssektorn, produktkvalitet		O.37				
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	BETE - Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	Inte alls	O.14	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	DVFÅR - Djurvälfärdsersättning för får	Inte alls	O.18	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	DVKOR - Djurvälfärdsersättning för mjölkkor	Inte alls	O.18	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	DVSUGGOR - Djurvälfärdsersättning för suggor	Inte alls	O.18	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	FÄBOD - Ersättning för fäbodar	Inte alls	O.14	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	HOTRAS - Ersättning för hotade husdjursraser	Inte alls	O.19	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	LANTRASFÖR - Stöd till lantrasföreningar	Inte alls	O.19	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	VÅTMARK - Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Delvis	O.14	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ENVCLIM(70)	ZON - Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner	Inte alls	O.14	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	ANC(71)	LFA - Kompensationsstöd	Inte alls	O.12	Nej	Ja	Nej	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	INVEST(73-74)	INVBEVATTN - Investeringsstöd för bevattningsdammar	Inte alls	O.20	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	INVEST(73-74)	INVDIV - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	Inte alls	O.24	Nej	Nej		Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	INVEST(73-74)	INVFÖR - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	Inte alls	O.24	Nej	Nej		Nej

EJFLU	Landsbygdsutveckling	INVEST(73-74)	INVKALK - Investeringsstöd för täckdikning med kalkfilterdike	Inte alls	O.20	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	INVEST(73-74)	INVKONK - Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft	Inte alls	O.20	Nej	Nej		Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	INVEST(73-74)	INVVATTEN - Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder	Delvis	O.21	Nej	Ja	Ja	Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	INSTAL(75)	START - Startstöd	Inte alls	O.25	Ja	Nej		Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	COOP(77)	EIP - Innovationsstöd inom EIP-Agri	Inte alls	O.1	Nej	Nej		Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	COOP(77)	LEADER - Stöd till Leader	Inte alls	O.31	Nej	Nej		Ja
EJFLU	Landsbygdsutveckling	COOP(77)	SAM - Stöd till samarbete	Inte alls	O.1	Nej	Nej		Nej
EJFLU	Landsbygdsutveckling	KNOW(78)	KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling	Inte alls	O.33	Nej	Nej		Nej

5.1 Direktstödsinterventioner

BISS(21) - Grundläggande inkomststöd för hållbarhet

GÅRD - Grundläggande inkomststöd/Gårdsstöd

Interventionens kod (MS)	GÅRD
Insatsens namn	Grundläggande inkomststöd/Gårdsstöd
Typ av insats	BISS(21) - Grundläggande inkomststöd för hållbarhet
Gemensam utfallsindikator	O.4. Antalet hektar som omfattas av grundläggande inkomststöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO1BEHOV1	Säkerställa goda konkurrensvillkor	Hög	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Grundläggande inkomststöd har som syfte att bidra till att säkra att jordbrukarna får skäliga inkomster samt mildra variationer i inkomsterna.

Grundläggande inkomststöd betalas till aktiva jordbrukare som ett årligt belopp per stödberättigad hektar de förfogar över. Stödet kan sökas av fysiska och juridiska personer. Det grundläggande inkomststödet baseras inte på stödrätter.

Stödet betalas endast ut om den sökande uppfyller minimikravet för erhållande av frikopplat direktstöd.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 1 - Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

Det svenska jordbrukets konkurrenskraft och lönsamhet har utvecklats svagt under de senaste tio åren,

jämfört med näringslivet som helhet. Detta beror delvis på en jämförelsevis svag ökning av produktiviteten, som i sin tur är en följd av att satsningar på kunskap och innovation är förhållandevis låg i livsmedelskedjan. Utvecklingen inom sektorn bekräftas även av jordbrukarna själva - hälften av jordbrukarna upplever idag att lönsamheten är svag. Löneutrymmet inom jordbruket motsvarar i genomsnitt en månadslön på 13 700 kr.

Den relativt svaga utvecklingen av lönsamheten i sektorn leder till att svenskt jordbruk är ekonomiskt sårbart. Sektorns lönsamhet är avgörande för företagarnas vilja att satsa på att utveckla sig själva, sina anställda, sin verksamhet och på långsiktiga investeringar för att stärka företagets konkurrenskraft, produktivitet och förädlingsgrad. Om lönsamheten i jordbruket försämras kommer produktionen fortsätta minska, och minska på fler områden än idag. Särskilt utsatta är områden med svaga förutsättningar för jordbruksproduktion liksom produktionsgrenar som i utgångsläget har svag lönsamhet.

Grundläggande inkomststöd bidrar till att upprätthålla jordbrukarnas inkomster, stärka företagens likviditet, motverka låg lönsamhet och har fortsatt stor betydelse för att Sverige ska få ett livskraftigt och hållbart jordbruk.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Den som söker ersättning ska vara aktiv jordbrukare och ha tillgång till marken.
- Marken är jordbruksmark och uppfyller kraven på stödberättigande areal.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Stöd betalas ut i form av ett årligt belopp per stödberättigande hektar som kan variera mellan år beroende på växelkurs och anslutning. Intervall anges nedan under rubriken ”Övre och nedre variation av enhetsbelopp”. Planerat enhetsbelopp är 145 euro per hektar 2023. Stödnivån beräknas sjunka något under perioden på grund av att avsättningen till ettåriga miljö- och klimatersättningar inom pelare I ökar över tid. Stödnivån är samma i hela Sverige.

Den underliggande trenden för den totala arealen stödberättigade hektar i landet är att arealerna minskar något över tid. Variationerna till följd av ändringar i areal bedöms vara relativt små. Borttagandet av stödrätterna kan dock innebära högre variation än tidigare, i synnerhet initialt och detta återspeglas i förslaget till spann för enhetsbeloppet.

Vi har räknat med att den stödgrundande areal som idag finns i jordbrukarnas stödansökningar men som saknar stödrätter tillkommer år 2023 eftersom stödrätterna tas bort. Arealen motsvarar cirka 20 000 hektar. Ytterligare areal kan tillkomma utöver det när stödrätter försvinner eller på grund av hur marknaden för jordbrukets råvaror eller annan markanvändning utvecklas. Prognosen är mycket osäker.

Arealen och antalet stödsökare inom det grundläggande inkomststödet har en nedåtgående trend över tid. Vi har gjort en trendframskrivning och antar att arealen (O.4) minskar med 8 000 hektar per år.

Stödnivån är samma i hela Sverige.

Övre och nedre variation av enhetsbelopp och motivering till variation

130 – 155 euro per hektar motsvarar det högsta och lägsta enhetsbelopp som uppnås under perioden vid sex procents variation upp eller ned på arealen räknat varje år. Då stödrätterna kommer att tas bort finns skäl att ta höjd för att nya arealer tillkommer som kan erhålla grundläggande inkomststöd. Vår tillämpning av grundvillkoren och minskningen i stödnivå i inkomststödet kan leda till ett minskat intresse av inkomststödet med minskande anslutning som följd. Det kan ge betydligt större variationer i arealen som tar emot inkomststöd än tidigare. Svårigheten att förutse marknadens utveckling och eventuella incitament att ta mark i eller ur produktion gör att det är motiverat att sätta en högre variation än vad motsvarande stöd tidigare haft. Historiskt sett har motsvarande stöd haft en mycket liten variation i hektarunderlag. Det finns även en stor osäkerhet i jordbrukarnas intresse för eco-schemes. Känslighetsananalyser visar att den kombinerade osäkerheten i inkomststödet, bland annat till följd av borttagna stödrätter, och osäkert i anslutningen till eco-schemes ger ett behov av variation på 6 %, bland annat för att undvika oanvända medel.

Förklaring och motivering av enhetsbelopp

Den uppskattade timlönen (inklusive stöd) inom jordbruket är i grova drag hälften av vad den är inom hela ekonomin. Inkomststödet ger ett betydelsefullt bidrag till inkomsten för jordbruksföretagen men samtidigt kapitaliseras delar av stödet i mark- och arrendepriser. En successiv övergång till mer riktade åtgärder är önskvärd och neddragningen av inkomststödet från 2023 åtföljs av förstärkta åtgärder för miljö, klimat och konkurrenskraft för att över tid förbättra hållbarheten i företagen.

Enligt kalkyler upprättade för 2021, vilket avser tiden före de stora prisvariationerna under 2022, uppgår täckningsbidrag II till +/- 0 kr per hektar för korn vid genomsnittlig avkastningsnivå. Korn är en vanlig spannmålsgröda i alla regioner i Sverige som har använts som referensgröda. Beaktas även kapitalkostnaderna för maskiner blir det ett negativt resultat med ca 1 500 kr per hektar. Detta motiverar att det planerade enhetsbeloppet sätts till 1 500 kr per hektar, en minskning med ca 25 procent från dagens nivå. Ytterligare sänkningar av inkomststödet och därmed lägre planerade enhetsbelopp för inkomststödet i strategisk plan skulle medföra risk för negativa resultat hos företagen och att produktionsbasen skulle urholkas.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Utgörs denna intervention för grundläggande inkomststöd av stöd till småbrukare? (artikel 28)

☐ Ja ☑ Nej

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 5 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Gårdstödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Gårdsstöd utan stödrätter uppfyller också de stödspecifika kriterierna i paragraf 5 i WTOs gröna box, vilket motsvarar kriterierna i paragraf 6b-6e. Det saknas koppling till typ av produktion, produktionsvolym, priser på det som produceras och användandet av produktionsfaktorer. Det finns heller inget krav på produktion för att erhålla stöd.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
GÅRD1 - Gård enhetsbelopp 1	Enhetlig		R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

GÅRD1 - Gård enhetsbelopp 1

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
GÅRD1 - Gård enhetsbelopp 1	Planerat enhetsbelopp	145,00	142,00	139,00	138,00	138,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	137,00	134,00	132,00	130,00	130,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	155,00	152,00	148,00	147,00	146,00	
	O.4 (enhet: Hektar)	2 911 000,00	2 903 000,00	2 895 000,00	2 887 000,00	2 879 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	422 095 000,00	412 226 000,00	402 405 000,00	398 406 000,00	397 302 000,00	2 032 434 000,00
TOTALT	O.4 (enhet: Hektar)	2 911 000,00	2 903 000,00	2 895 000,00	2 887 000,00	2 879 000,00	**Summa:** 14 475 000,00 **Högst** 2 911 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	423 280 237,00	413 587 332,00	403 668 235,00	398 815 103,75	396 182 779,75	2 035 533 687,50
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

CRISS(29) - Kompletterande omfördelningsinkomststöd för hållbarhet

OMFÖR - Omfördelningsstöd

Interventionens kod (MS)	OMFÖR
Insatsens namn	Omfördelningsstöd
Typ av insats	CRISS(29) - Kompletterande omfördelningsinkomststöd för hållbarhet
Gemensam utfallsindikator	O.7. Antalet hektar som omfattas av kompletterande omfördelningsstöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO1BEHOV1	Säkerställa goda konkurrensvillkor	Hög	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Kompletterande omfördelningsinkomststöd för hållbarhet har till syfte att ytterligare öka inkomsten hos den storlekskategori jordbruksföretag som har bedömts ha större behov av inkomststöd för att uppnå en skälig inkomst och upprätthålla sin produktion. Fem procent av direktstödskuvertet omfördelas därför till de första 150 hektaren på alla företag.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Kompletterande omfördelningsinkomststöd betalas till aktiva jordbrukare som ett årligt belopp per stödberättigad hektar de förfogar över, upp till 150 hektar. Stödet kan sökas av fysiska och juridiska personer. Stödets storlek per hektar är detsamma till alla företag i hela landet. Ett enkelt stöd utan trappstegseffekter

Stödet betalas endast ut om den sökande uppfyller minimikravet för erhållande av frikopplat direktstöd.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och

förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Stöd betalas ut i form av ett årligt belopp per stödberättigande hektar, upp till 150 hektar, som kan variera mellan år beroende på växelkurs och anslutning. Intervall anges nedan under rubriken ”Övre och nedre variation av enhetsbelopp”. Planerat enhetsbelopp är 15,4 euro per hektar 2023. Det planerade enhetsbeloppet bedöms vara i stort sett detsamma under hela perioden.

Övre och nedre variation av enhetsbelopp och motivering till variation

14,0 och 17,1 euro per hektar motsvarar det lägsta och det högsta enhetsbelopp som uppnås under perioden vid tioprocents variation upp eller ned på arealen räknat varje år. Den underliggande trenden för den totala arealen stödberättigade hektar i landet är att arealerna minskar något över tid. Detsamma gäller antalet stödsökande. Då stödrätterna för det grundläggande inkomststödet kommer tas bort kommer att tas bort finns det skäl att ta höjd för att nya arealer tillkommer som kan erhålla kompletterande omfördelningsinkomststöd. Minskningen i stödnivå i inkomststödet kan leda till ett minskat intresse av det grundläggande inkomststödet och därmed även för det kompletterande omfördelningsinkomststödet. Svårigheten att förutse marknadens utveckling och eventuella incitament att ta mark i eller ur produktion gör att det är motiverat att sätta en variation på tio procent. Möjligheten till variation motiveras bland annat av att undvika oanvända medel.

Förklaring och motivering av enhetsbelopp

Ett tillskott på 15,4 euro per hektar på de första 150 hektaren mildrar effekterna av införande av eco-schemes för berörda företag och bidrar till ökad inkomst.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Delar du upp beloppet för det kompletterande omfördelningsinkomststödet för hållbarhet på olika grupper av territorier?

☐ Ja ☑ Nej

Tillämpar du olika belopp för olika hektarintervall? (artikel 29.3)

☐ Ja ☑ Nej

Vilket är det högsta antalet hektar per jordbrukare som det kompletterande omfördelningsinkomststödet betalas för? (artikel 29.3)

150,00

– Undantar du jordbruksföretag från kompletterande omfördelningsinkomststöd på grund av deras fysiska storlek?

☐ Ja ☑ Nej

– Ytterligare regler och/eller förklaringar i fråga om kompletterande omfördelningsinkomststöd

Inte aktuellt för SE

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 5 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Det kompletterande omfördelningsinkomstödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Detta stöd uppfyller också de stödspecifika kriterierna i paragraf 5 i WTOs gröna box, vilket motsvarar kriterierna i paragraf 6b-6e. Det saknas koppling till typ av produktion, produktionsvolym, priser på det som produceras och

användandet av produktionsfaktorer. Det finns heller inget krav på produktion för att erhålla stöd.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
OMFÖR1 - Omför enhetsbelopp1	Enhetlig		R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

OMFÖR1 - Omför enhetsbelopp1

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
OMFÖR1 - Omför enhetsbelopp1	Planerat enhetsbelopp	15,40	15,40	15,50	15,50	15,50	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	14,50	14,50	14,60	14,00	14,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	16,30	16,40	16,40	17,10	17,10	
	O.7 (enhet: Hektar)	2 233 806,00	2 227 806,00	2 221 806,00	2 215 806,00	2 209 806,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	34 400 612,40	34 308 212,40	34 437 993,00	34 344 993,00	34 251 993,00	171 743 803,80
TOTALT	O.7 (enhet: Hektar)	2 233 806,00	2 227 806,00	2 221 806,00	2 215 806,00	2 209 806,00	**Summa:** 11 109 030,00 **Högst** 2 233 806,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	34 306 598,00	34 318 006,00	34 329 413,00	34 340 821,00	34 340 821,00	171 635 659,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

CIS-YF(30) - Kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare

UNGA - Stöd till unga jordbrukare

Interventionens kod (MS)	UNGA
Insatsens namn	Stöd till unga jordbrukare
Typ av insats	CIS-YF(30) - Kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare
Gemensam utfallsindikator	O.6. Antalet hektar som omfattas av kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO7 Locka och behålla unga jordbrukare och andra jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO7BEHOV1	Underlätta generationsväxling	Hög	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.36 Antalet unga jordbrukare som omfattas av etableringsstöd från GJP, inbegripet en uppdelning efter kön
R.37 Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Syftet med stödet till unga jordbrukare är att underlätta för yngre personer att etablera sig som jordbrukare.

Stöd till unga jordbrukare är ett komplement till det grundläggande inkomststödet. Stöd till unga jordbrukare beviljas för det antal hektar för vilka den sökande beviljas grundläggande inkomststöd, upp till maximalt 200 hektar. Stödet beviljas under en period om maximalt 5 år.

Stödet betalas endast ut om den sökande uppfyller minimikravet för erhållande av frikopplat direktstöd.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 7 - Locka och behålla unga jordbrukare och andra jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden

Sverige har en relativt hög medelålder bland företagarna i jordbrukssektorn och den genomsnittliga jordbruksföretagaren har blivit äldre. Generationsskifte och föryngring inom svenskt jordbruk och

rennäring är därför avgörande för en långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion i Sverige.

Det krävs idag en hög kapitalinsats vid ett gårdsköp eller vid ett generationsskifte. Även framgent kommer företagsöverlåtelser i jordbruksföretag att innebära stora kapitalinsatser, och i linje med konkurrenskraftsutredningens bedömning kommer det att kräva en ökad dynamik, nya ägare och nya kategorier av ägare för att kunna överlåta och investera.

Stöd till unga jordbrukare är ett komplement till det grundläggande inkomststödet. Detta inkomststöd kan bidra till att säkerställa inkomstförsörjningen under en etableringsfas, möjliggöra nödvändiga investeringar och underlätta beviljande av banklån. Stöd till unga kan på så sätt, tillsammans med startstödet och andra åtgärder som förbättrar exempelvis arbetsmiljö, lönsamhet och attraktivitet, främja generationsskiften inom sektorn.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Stöd lämnas till unga jordbrukare som
  - är högst 40 år under det år första ansökan om stödet lämnades in och som
  - för första gången etablerar sig som ansvarig för jordbruksföretaget samma år eller under de fem år som föregår den första ansökan för den aktuelle ansvarige för företaget. Den unga jordbrukaren får inte ha varit ansvarig för något annat jordbruksföretag tidigare.
- Stödet beviljas under en period om maximalt 5 år.
- Stöd till unga jordbrukare kan endast beviljas för stödberättigade hektar och där den sökande även är berättigad till utbetalning av grundläggande inkomststöd.
- Den som söker ersättning ska vara aktiv jordbrukare och ha tillgång till marken.
- Marken är jordbruksmark.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Stöd betalas ut i form av ett årligt belopp per stödberättigande hektar som kan variera mellan år beroende på växelkurs och anslutning. Intervall anges nedan under rubriken ”Övre och nedre variation av enhetsbelopp”. Planerat enhetsbelopp är 109 euro per hektar 2023.

Stödnivån per hektar beräknas öka något under perioden på grund av den finansiella allokeringen som är avsatt till stödet årligen samt utvecklingen av antalet stödberättigade hektar. Stödnivån är samma i hela Sverige.

Det totalbelopp som årligen avsätts för stöd till unga jordbrukare utgör 2,9 procent av Sveriges anslag för direktstöd under respektive år. Stödnivån per hektar fastställs genom att respektive år dividera tilldelad budget för stödet med antal stödberättigade hektar.

.

Övre och nedre variation av enhetsbelopp och motivering till variation

84 - 162 euro per hektar motsvarar det högsta och lägsta enhetsbelopp som uppnås under perioden vid 30 procents variation upp eller ned på arealen räknat varje år.

Det befintliga stödet till unga brukare har inte funnits tillräckligt länge för att det ska vara möjligt att bedöma om beviljad areal har nått en jämviktsnivå eller om arealen trendmässigt ökar eller minskar. Historiskt har vi sett variationer på uppåt 30 % som delvis beror på ändrade förutsättningar för MS avsättning och för vilka som kunnat erhålla stöd bland annat efter Omnibus 2018. Därför är det svårt att med god precision kunna prognosticera beviljad areal eller enhetsbelopp. Därtill finns ett antal yttre osäkerhetsfaktorer. Antal sökande kan förväntas vara konjunkturberoende, så att färre unga startar jordbruk under år när det finns bra jobbtillfällen och inkomstmöjligheter i andra branscher. Konjunkturen inom jordbrukssektorn kan förväntas spela in, så att intresset för att starta med jordbruk ökar när det är goda tider inom jordbruket och sjunker när det är sämre tider. Ändrade förutsättningar på finansmarknaderna kan påverka lånemöjligheterna, vilket i sin tur påverkar möjligheterna att starta eller ta över ett jordbruksföretag. Trender och ändade värderingar över tid i samhället kan också spela en roll, som exempelvis synen på jordbrukarrollen och intresset för jordbruk som hobby. Utöver antal sökande är det också osäkert hur genomsnittsarealen per sökande kommer att utvecklas, vilken styrs såväl av stordriftsfördelar inom produktionen som hur intresset för att bedriva mindre jordbruksverksamhet som en hobby eller livsstil kommer att utvecklas. Höjd arealgräns för stödet, från 90 till 200 hektar, gör det svårt att bedöma hur mycket lantbrukarna kommer att öka sin areal i syfte att få mer stöd. Sammantaget råder stor osäkerhet om hur sökt areal kommer att utvecklas under kommande programperiod och det finns risk för att sökt areal kan komma att variera över tid. En variation på +/- 30 procent jämfört med genomsnittligt planerat enhetsbelopp framstår därför som lämplig.

Förklaring och motivering av enhetsbelopp

Erfarenheterna från tidigare programperioder talar för att ovan beskrivna budget torde vara tillräcklig för att stödet ska underlätta för yngre personer att etablera sig som jordbrukare. Stödbeloppet för en ung jordbrukare motsvarar cirka 70 procent av det grundläggande inkomststödet för hållbarhet och 220 000 kronor per år under fem år för en ung jordbrukare med 200 hektar åker. Detta tillskott kan underlätta under första åren efter etableringen då marginaler och effektivitet kan vara lägre än för ett etablerat företag.

Den planerade output som ligger till grund för de beräknade årliga enhetsbeloppen är baserad på den areal som beviljades stöd till unga jordbrukare under 2019 (senast tillgängliga år). Ett bakomliggande antagande är här att den trendmässiga minskningen av antal företag med jordbruksmark vägs upp av den trendmässigt ökande arealen per företag.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

I hur många år stöder insatsen unga jordbrukare? **5**

Vilka villkor har tillämpats på definitionen av nyetablering?

Se under “Villkor för stödberättigande”

Vilken form av stöd rör det sig om: **ett årligt frikopplat stöd per stödberättigande hektar**

Vilket är stödbeloppet per hektar/klumpsumma? **109**

Fastställer du ett högsta antal hektar? ja/nej

☑ Ja ☐ Nej

Om ja, vilket är det högsta antalet hektar? **200**

Andra kommentarer om tröskelvärden?

Inte aktuellt för SE

Tillämpar du kontinuitet med den föregående stödordningen (stöd till unga jordbrukare)?

Stöd beviljas även jordbrukare som erhållit stöd under artikel 50 i förordning 1307/2013 under återstoden av den period som regleras i artikel 50.5.

Övriga kommentarer

Inte aktuellt för SE

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 5 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Det kompletterande inkomststödet för unga jordbrukare lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Det uppfyller också de stödspecifika kriterierna i paragraf 5 i WTOs gröna box, vilket motsvarar kriterierna i paragraf 6b-6e. Det saknas koppling till typ av produktion, produktionsvolym, priser på det som produceras och användandet av produktionsfaktorer. Det finns heller inget krav på produktion för att erhålla stöd.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
UNGA1 - Unga enhetsbelopp 1	Enhetlig		R.36; R.37; R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

UNGA1 - Unga enhetsbelopp 1

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
UNGA1 - Unga enhetsbelopp 1	Planerat enhetsbelopp	109,00	110,00	109,00	111,00	114,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	84,00	85,00	84,00	85,00	88,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	156,00	157,00	156,00	159,00	162,00	
	O.6 (enhet: Hektar)	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	19 620 000,00	19 800 000,00	19 620 000,00	19 980 000,00	20 520 000,00	99 540 000,00
TOTALT	O.6 (enhet: Hektar)	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	**Summa:** 900 000,00 **Högst** 180 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	19 689 335,00	19 764 997,00	19 634 207,00	19 985 138,00	20 466 859,00	99 540 536,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)	19 689 335,00	19 764 997,00	19 634 207,00	19 985 138,00	20 466 859,00	99 540 536,00

Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd

BLOM - Ersättning för blommande åker och fältkant

Interventionens kod (MS)	BLOM
Insatsens namn	Ersättning för blommande åker och fältkant
Typ av insats	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning
Gemensam utfallsindikator	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

Kod för GJP-ÅTGÄRDSOMRÅDEN + beskrivning
AOA-B anpassning till klimatförändringar, inbegripet åtgärder för att förbättra livsmedelsproduktionssystemens motståndskraft, samt mångfald bland djur och växter för att öka motståndskraften mot sjukdomar och klimatförändringar
AOA-E skydd av biologisk mångfald, bevarande eller återställande av livsmiljöer eller arter, inbegripet bevarande och skapande av landskapselement eller icke-produktiva områden

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.31 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald, inbegripet jordbruksmetoder med högt naturvärde
R.34 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att förvalta landskapselement, inbegripet häckar och träd
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Syftet med ersättningen är att skapa livsmiljöer, födosöksmiljöer och spridningsmöjligheter som medverkar till en grön infrastruktur i landskapet där åtgärden genomförs. Det bidrar till att bevara och förstärka förutsättningarna för främst insekter och fåglar.

Genom att så blommor på åkermark gynnas den biologiska mångfalden, vilket är särskilt viktigt i åkerdominerade landskap.

I intensivt brukade odlingslandskap har mycket av variationen försvunnit genom en ökad likriktning i produktionen. Samtidigt har många av tidigare förekommande landskapselement i landskapet, som odlingsrösen, diken, stenmurar, trädor och fältkanter, tidigare tagits bort för att göra brukningen mer

rationell.

Även utanför slättbygderna finns det skäl att erbjuda stöd för sådd av blommande örter. Skogs- och mellanbygderna domineras inte av en intensiv spannmålsodling, men en hög andel vallodling kan likväl medföra ett homogent landskap. Homogena områden tillfredsställer heller inte enskilda arters behov av att födoresurser, reproduktionsplatser och övervintringsplatser som i många fall måste finnas nära varandra.

Att öka landskapets variation är en av de viktigaste åtgärderna för att gynna biologisk mångfald. Landskapselement och icke-produktiva arealer i form av mindre respektive större blommande åkrar och fältkanter ökar mängden livsmiljöer för odlingslandskapets arter.

Syftet med ersättningen är inte att ersätta redan existerande strukturer eller biologiskt värdefulla livsmiljöer med insådd av örter. Det är t.ex. förbjudet enligt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket att skada, ändra eller ta bort brukningsvägar, åkerrenar och hägnadsrester om natur- eller kulturvärden kan skadas av åtgärden.

Ersättningen heter blommande åker och fältkant och består av två delar, en ersättning för nyskapande av landskapselement, där ytan är högst 0,5 ha, och en för icke-produktiva arealer på åkermark, där ytan är större än 0,5 ha. På såväl landskapselement som icke-produktiva arealer krävs sådd av örter i syfte att skapa livs- och födosöksmiljöer med god kvalitet för bland annat pollinatörer och andra nyttodjur. Efter blomning ska skiftena fortsatt ligga utan produktion för att bidra med skydd och livsmiljöer under sensommar och tidig höst.

Utformningen av ersättningen skapar en flexibilitet för lantbruksföretagen som kan välja att skapa landskapselement och/eller icke-produktiva arealer. Företagen kan välja lämpliga örter utifrån jordart, lokalklimat, tillgång på utsäde och utifrån om de vill att skiftena ska blomma under ett eller flera år. Även skiften med fleråriga örter måste varje år uppfylla villkoren, dvs. domineras av minst tre örter och behöver skötas utifrån det.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 6 - Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

En ettårig miljö- och klimatersättning för sådd av örter kan bidra till att förbättra förutsättningarna för insekter och fåglar. Genom att skapa nya temporära livsmiljöer stärks också ekosystemtjänster som tillhandahålls av pollinatörer och andra nyttodjur. Den stödberättigade ytan kan ligga på samma plats varje år utan omsådd så länge villkoren är uppfyllda. Fleråriga blommande ytor kommer i många fall behöva kompletterande insatser varje år för att säkerställa att ytan domineras av godkända örter.

Beskrivning av åtaganden för miljösystem

Skötselvillkor nyskapande av landskapselement

- Den avsatta ytan ska vara maximalt 0,5 ha
- Blommande åker och fältkant ska tas ur produktion från stödårets start och får inte användas för produktion av livsmedel eller foder, inklusive bete, fram till den tidpunkt då skiftet får brytas efter blomning.
- Blommande åker och fältkant ska vid etablering sås med minst tre godkända arter av pollen- och nektarrika örter så att skiftet domineras av dessa arter under de år som ersättningen söks. Alla de tre insådda örterna ska förekomma i blandning och vara spridda över hela skiftet. Vilka arter som är godkända regleras i nationell författning.
- Örterna ska sås på ett sådant sätt att de utvecklas väl och blommar innan det datum då skiftet tidigast får brytas.
- Växtskyddsmedel får inte användas innan det datum då skiftet tidigast får brytas efter blomning. Stödmyndigheten får besluta om undantag från förbudet om växtskyddsmedel krävs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av invasiva främmande arter, karantänskadegörare samt flyghavre.
- Växtligheten på blommande åker och fältkant får inte övergå till huvudgröda avsedd för produktion året efter.

- Vilka datum som gäller för etablering, putsning, jordbearbetning och brytning regleras i nationell författning.

Skötselvillkor icke-produktiv areal

- Den avsatta ytan ska vara mer än 0,5 ha
- Blommande åker och fältkant ska tas ur produktion från stödårets start och får inte användas för produktion av livsmedel eller foder, inklusive bete, fram till den tidpunkt då skiftet får brytas efter blomning.
- Blommande åker och fältkant ska vid etablering sås med minst tre godkända arter av pollen- och nektarrika örter så att skiftet domineras av dessa arter under de år som ersättningen söks. Alla de tre insådda örterna ska förekomma i blandning och vara spridda över hela skiftet. Vilka arter som är godkända regleras i nationell författning.
- Örterna ska sås på ett sådant sätt att de utvecklas väl och blommar innan det datum då skiftet tidigast får brytas.
- Växtskyddsmedel får inte användas innan det datum då skiftet tidigast får brytas efter blomning. Stödmyndigheten får besluta om undantag från förbudet om växtskyddsmedel krävs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av invasiva främmande arter, karantänskadegörare samt flyghavre.
- Växtligheten på blommande åker och fältkant får inte övergå till huvudgröda avsedd för produktion året efter.
- Vilka datum som gäller för etablering, putsning, jordbearbetning och brytning regleras i nationell författning.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren har tillgång till marken.
- Den som söker ersättningen är aktiv jordbrukare.
- Marken är ägoslag åkermark.
- Den ansökta arealen överstiger inte den maximala yta som framgår av nationell författning.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC05	Jordbearbetning för att minska risken för markförsämring och erosion, även med beaktande av sluttningar
GAEC06	Tillräcklig marktäckning för att undvika barmark under de mest sårbara perioderna
GAEC08	Bibehållande av landskapselement. Förbud mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod. Som ett alternativ, åtgärder för att undvika invasiva växtarter
SMR03	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar: artikel 3.1 och 3.2 b samt artikel 4.1, 4.2 och 4.4
SMR04	Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter: artikel 6.1 och 6.2

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i odlingslandskapet
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1991:101) om skydd mot flyghavre

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och miljösystemet (förklara hur miljösystemet går utöver referensscenariot, särskilt för föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer)

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet och annan relevant nationell lagstiftning.
GAEC 5 marktäckning på sluttande åkermark. GAEC 5 innebär krav på åtgärder för att förebygga erosion och bidrar till att bevara markens produktionsförmåga och minska riskerna för förluster av näringsämnen. Kravet innebär att marken ska vara bevuxen eller med stubb under höst och vinter och gäller all åkermark som lutar mer än 15 procent och ligger i anslutning till en sjö, ett vattendrag eller havet. Det finns inga krav i GAEC 5 om att marken ska vara bevuxen med örter, därmed går ersättningen till blommande åker och fältkant utöver baseline.

GAEC 6 marktäckning efter skörd. GAEC 6 innebär krav på att en viss andel åkermarken ska vara bevuxen under hösten eller lämnas obearbetad efter skörd (stubb). Andelen åkermark varierar beroende på geografi. Det finns inga krav i GAEC 6 om att marken ska vara bevuxen med örter, istället kan jordbrukaren använda andra grödor för att klara kravet på den angivna andelen bevuxen mark. Det innebär således att ersättningen till blommande åker och fältkant går utöver baseline.

GAEC 8 med krav på bibehållande av landskapselement. Kravet om bibehållande av landskapselement omfattar stenmurar, diken, småvatten och solitärträd. Landskapselement som skapas genom ersättningen för blommande åker och fältkant är temporära landskapselement som inte är utpekade inom skyddet och ersättningen går därmed utöver baseline. Inom ersättningen är endast örter godkända och förbudet mot att klippa häckar på jordbruksmark under fåglars häcknings- och uppfödningsperiod berörs därför inte.

SMR 3 och 4: Ersättningen bidrar till att bevara och utveckla livsmiljöer för arter, bland annat utifrån fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet. Ersättningen till blommande åker och fältkant går utöver baseline i SMR 3 och 4.

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Ersättning betalas ut i form av enhetskostnad som kan variera mellan år beroende på växelkurs och anslutning. Det planerade enhetsbeloppet är högre i produktionsområden med stora merkostnader och intäktsbortfall än i områden med mindre intensiv produktion och lägre omkostnader. Ersättningens storlek varierar därför mellan a) Götalands södra slättbygder (GSS), b) Områden i södra Sverige som ligger utanför både GSS och kompensationsstödsområdet, samt c) området som omfattas av kompensationsstöd.

Planerat enhetsbelopp

- Landskapselement i kompensationsstödsområde: 235 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer i kompensationsstödsområde: 235 euro/hektar.
- Landskapselement utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS: 361 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer utanför kompensationsstödsområde utanför GSS: 361 euro/hektar.
- Landskapselement utanför kompensationsstödsområdet (område 13) i GSS: 663 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer utanför kompensationsstödsområdet (område 13) i GSS: 663 euro/hektar.

Övre och nedre variation av enhetsbelopp

- Landskapselement i kompensationsstödsområde: 212–282 euro/hektar.

- Icke-produktiva arealer i kompensationsstödsområde: 212–282 euro/hektar.
- Landskapselement utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS: 325–434 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer utanför kompensationsstödsområde utanför GSS: 325–434 euro/hektar.
- Landskapselement utanför kompensationsstödsområdet i GSS: 596–729 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer utanför kompensationsstödsområdet i GSS: 596–729 euro/hektar.

Det lägsta beloppet i intervallet är satt till 10 procent av den indikativa stödnivån och den övre gränsen i intervallet är satt till 10 procent av detsamma i Götalands södra slättbygder (GSS) och 20 procent av den indikativa stödnivån i övriga områden. Intervallet är valt för att ge stödsökanden rimliga planeringsförutsättningar samtidigt som förutsättningar skapas för att hantera obalanser i anslutningen i förhållande till indikativ stödbudget.

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

- Landskapselement i kompensationsstödsområde: 305 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer i kompensationsstödsområde: 294 euro/hektar.
- Landskapselement utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS: 528 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer utanför kompensationsstödsområde utanför GSS: 516 euro/hektar.
- Landskapselement utanför kompensationsstödsområdet (område 13) i GSS: 748 euro/hektar.
- Icke-produktiva arealer utanför kompensationsstödsområdet (område 13) i GSS: 736 euro/hektar.

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-04698/2024.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet för blommande åker och fältkant lever upp till de generella bestämmelserna i punkt 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i punkt 12 i WTO:s gröna box, eftersom det utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas rörande produktionsmetoder och insatsvaror bland annat. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
BLOM1 - Blom i kompensationsstödsområdet, landskapselement	Enhetlig		R.31; R.34; R.4; R.6; R.7
BLOM2 - Blom i kompensationsstödsområdet, icke-produktiv areal	Enhetlig		R.31; R.4; R.6; R.7
BLOM3 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, landskapselement	Enhetlig		R.31; R.34; R.4; R.6; R.7
BLOM4 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, icke-produktiv areal	Enhetlig		R.31; R.4; R.6; R.7
BLOM5 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, landskapselement	Enhetlig		R.31; R.34; R.4; R.6; R.7
BLOM6 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, icke-produktiv areal	Enhetlig		R.31; R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

BLOM1 - Blom i kompensationsstödsområdet, landskapselement

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

BLOM2 - Blom i kompensationsstödsområdet, icke-produktiv areal

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

BLOM3 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, landskapselement

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

BLOM4 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, icke-produktiv areal

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

BLOM5 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, landskapselement

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

BLOM6 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, icke-produktiv areal

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BLOM1 - Blom i kompensationsstödsområdet, landskapselement	Planerat enhetsbelopp			235,00	235,00	235,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			212,00	212,00	212,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			282,00	282,00	282,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			240,00	270,00	300,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			56 400,00	63 450,00	70 500,00	190 350,00

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BLOM2 - Blom i kompensationsstödsområdet, icke-produktiv areal	Planerat enhetsbelopp			235,00	235,00	235,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			212,00	212,00	212,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			282,00	282,00	282,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			2 400,00	1 260,00	1 400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			564 000,00	296 100,00	329 000,00	1 189 100,00
BLOM3 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, landskapselement	Planerat enhetsbelopp			361,00	361,00	361,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			325,00	325,00	325,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			434,00	434,00	434,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			280,00	340,00	400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			101 080,00	122 740,00	144 400,00	368 220,00
BLOM4 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, icke-produktiv areal	Planerat enhetsbelopp			361,00	361,00	361,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			325,00	325,00	325,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			434,00	434,00	434,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			4 520,00	5 510,00	6 500,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			1 631 720,00	1 989 110,00	2 346 500,00	5 967 330,00
BLOM5 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, landskapselement	Planerat enhetsbelopp			663,00	663,00	663,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			596,00	596,00	596,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			729,00	729,00	729,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			240,00	320,00	400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			159 120,00	212 160,00	265 200,00	636 480,00
BLOM6 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, icke-produktiv areal	Planerat enhetsbelopp			663,00	663,00	663,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			596,00	596,00	596,00	

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			729,00	729,00	729,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			1 120,00	3 200,00	4 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			742 560,00	2 121 600,00	2 652 000,00	5 516 160,00
TOTALT	O.8 (enhet: Hektar)			8 800,00	10 900,00	13 000,00	**Summa:** 32 700,00 **Högst** 13 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)			3 254 880,00	3 953 440,00	4 652 000,00	11 860 320,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

EKO - Ersättning för ekologisk produktion

Interventionens kod (MS)	EKO
Insatsens namn	Ersättning för ekologisk produktion
Typ av insats	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning
Gemensam utfallsindikator	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap
SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

Kod för GJP-ÅTGÄRDSOMRÅDEN + beskrivning
AOA-A begränsning av klimatförändringar, inbegripet att minska växthusgasutsläpp från jordbruket, samt bibehålla befintlig lagring av koldioxid och ökad koldioxidbindning
AOA-D förebyggande av markförsämring, markåterställning, förbättring av markens bördighet och hantering av näringsämnen [och jordbiota]
AOA-E skydd av biologisk mångfald, bevarande eller återställande av livsmiljöer eller arter, inbegripet bevarande och skapande av landskapselement eller icke-produktiva områden
AOA-F åtgärder för en hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel, särskilt bekämpningsmedel som utgör en risk för människors hälsa eller miljön

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO4BEHOV1	Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar	Hög	Delvis
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja
SO6BEHOV5	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis
SO9BEHOV1	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.14 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att minska utsläpp, eller bibehålla eller öka lagring av koldioxid (inbegripet permanent gräsmark, permanenta grödor med permanent grästäcke, jordbruksmark i våtmark och torvmark)
R.19 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden gynnsamma för markvård för att förbättra markkvalitet och

biota (till exempel minskad jordbearbetning, marktäckning med grödor och växelbruk, inbegripet med baljväxter)
R.21 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster
R.24 Andel utnyttjad jordbruksareal (UJA) inom ramen för särskilda åtaganden som får stöd, vilka leder till en hållbar användning av bekämpningsmedel för att minska riskerna och effekterna avseende bekämpningsmedel, t.ex. läckage
R.29 Andel utnyttjad jordbruksareal som får stöd för ekologiskt jordbruk genom den gemensamma jordbrukspolitiken, med en uppdelning mellan bevarande och omställning
R.31 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald, inbegripet jordbruksmetoder med högt naturvärde
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Syftet är att underlätta för den ekologiska produktionen så att den ökar samt främja odlingslandskapets ekosystemtjänster genom att uppmuntra varierande brukningsmetoder. Syftet är också att bidra till att uppfylla de svenska miljömålen och att möta konsumenternas efterfrågan på livsmedel med särskilda egenskaper. Den begränsade användningen av växtskyddsmedel inom ekologisk odling bidrar till att nå miljömålen Giftfri miljö och Grundvatten av god kvalitet. Detta tillsammans med varierade växtföljder och större inslag av vall bidrar till att nå miljömålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv. Den begränsade användningen av växtskyddsmedel inom ekologisk odling kan även bidra till att möta konsumenternas efterfrågan på livsmedel producerade utan kemiska växtskyddsmedel.

Åtgärden innebär en ersättning för omställning till certifierad ekologisk produktion och certifierad ekologisk produktion enligt EU:s regelverk. Ersättningen ges för areal som brukas och djur som föds upp enligt EU:s regler för ekologisk produktion. Djurproduktionen ska ha koppling till ekologiskt brukad jordbruksmark. Ersättning lämnas endast för åkermark.

Åtgärden är en ettårig miljö- och klimatersättning inom pelare I.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 4 – Lagra in kol och minska växthusgasavgång

Ekologisk produktion kan bidra till kolinlagring på gårdsnivå genom val av sådana grödor som har högre förmåga till kolinlagring än andra grödor.

Särskilt mål 5 - Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska jordbrukssektorns belastning på mark, luft och vatten på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft i sektorn. Ekologisk produktion minskar riskerna för läckage av växtskyddsmedel dels genom en varierad växtföljd och odlingsmetoder som förebygger problem med växtskadegörare, dels genom att kemiska växtskyddsmedel inte används i produktionen.

De senaste årens väderlek har uppmärksammat behovet av att vårda odlingsmarken som produktionsresurs, att ha en effektiv vattenhushållning och att utveckla och använda odlings- och produktionsmetoder som ger en förbättrad markbördighet. Inom ekologisk produktion är växtföljderna varierade med en högre andel vall i växtföljden och användning av organiska gödselmedel. Det ger positiva effekter för markens långsiktiga produktionsförmåga, främst genom effekten på markstrukturer och mullhalt.

Särskilt mål 6 - Bidra till att stoppa och vända förlust av biologisk mångfald, förbättra

ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

Ekologisk produktion ger positiva effekter för den biologiska mångfalden dels genom en varierad växtföljd, dels genom att kemiska växtskyddsmedel inte används i produktionen. Ekologisk produktion bidrar till att skapa förutsättningar för biologisk mångfald i odlingslandskapets slättbygder och bidrar särskilt till mål 6.

Särskilt mål 9 - Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

Konsumenternas intresse för ekologiska produkter har, sett över en längre tidsperiod uppvisat en ökande trend. Under perioden 2018–2019 har konsumenternas efterfrågan emellertid planat ut för att därefter minska, vilket har följts av prispress och minskat intresse för ekologisk produktion från producenter. Ersättningen kommer att bidra till att möta behovet av insatser som underlättar fortsatt omställning till, och en ökad, ekologisk produktion och bidrar till samhällets krav på livsmedel i enlighet med särskilt mål 9.

Beskrivning av åtaganden för miljösystem

Skötselvillkor

- Ersättningen ges för areal som brukas och djur som föds upp enligt EU:s regler för ekologisk produktion, förordning (EU) 2018:848.
- Grödan odlas med sikte på god skörd och den ska skördas.
- Grödan ska odlas för att användas till foder, livsmedel, industriändamål, energiproduktion eller utsäde.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren har tillgång till marken.
- Den som söker ersättningen ska vara aktiv jordbrukare.
- Marken är ägoslag åkermark.
- Produktionen ska vara godkänd för omställning till ekologisk produktion eller som ekologisk produktion av ett ackrediterat kontrollorgan.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens jordbruksverks föreskrifter om ekologisk produktion och kontroll av ekologisk produktion

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och miljösystemet (förklara hur miljösystemet går utöver referensscenariot, särskilt för föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer)

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet och annan relevant nationell lagstiftning. Ersättning lämnas för merkostnader som följer av att

bedriva produktionen enligt EU:s regler för ekologisk produktion och som går utöver baseline.

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Ersättning betalas ut i form av enhetskostnad som kan variera mellan år beroende på växelkurs och anslutning.

Planerat enhetsbelopp

Spannmål/oljeväxter/proteingrödor/andra ettåriga grödor (inte vallodling på åkermark) 147 euro/ha
Potatis, sockerbetor och grönsaker 492 euro /ha
Frukt-, nöt- och bärodling 737 euro/ha
Djurersättning åkermark, där 1 hektar åkermark motsvarar 1 djurenhet, 177 euro/ha

Övre och nedre variation av enhetsbelopp

Spannmål mm 132 – 162 euro per hektar
Potatis mm 443 – 541 euro per hektar
Frukt-, nöt- och bärodling 663 – 811 euro per hektar
Djur åkermark 159 – 195 euro per hektar

Det lägsta beloppet i intervallet är satt till 90 procent av det planerade enhetsbeloppet och den övre gränsen i intervallet är satt till 110 procent av detsamma, dock maximalt samma belopp som anges av maxkalkylen. Intervallet är valt för att ge stödsökanden rimliga planeringsförutsättningar samtidigt som förutsättningar skapas för att hantera obalanser i anslutningen i förhållande till indikativ stödbudget.

Beräknad möjlig maximal ersättningsnivå enligt kalkyler

	euro/ha
Spannmål/oljeväxter/proteingrödor/ andra ettåriga grödor (inte vallodling på åkermark)	185
Potatis, sockerbetor och grönsaker	909
Frukt-, nöt- och bärodling	1 145
Djurersättning åkermark, där 1 hektar åkermark motsvarar 1 djurenhet	308

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet till ekologisk produktion lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från

konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
EKO1 - Eko spannmål	Enhetlig		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.4; R.6; R.7
EKO2 - Eko potatis	Enhetlig		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.4; R.6; R.7
EKO3 - Eko frukt, nöt och bär	Enhetlig		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.4; R.6; R.7
EKO4 - Eko djur åkermark	Enhetlig		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

EKO1 - Eko spannmål

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

EKO2 - Eko potatis

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

EKO3 - Eko frukt, nöt och bär

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

EKO4 - Eko djur åkermark

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
EKO1 - Eko spannmål	Planerat enhetsbelopp	147,00	147,00	147,00	147,00	147,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	132,00	132,00	132,00	132,00	132,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	162,00	162,00	162,00	162,00	162,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	182 100,00	186 600,00	169 200,00	117 400,00	117 400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	26 768 700,00	27 430 200,00	24 872 400,00	17 257 800,00	17 257 800,00	113 586 900,00
EKO2 - Eko potatis	Planerat enhetsbelopp	492,00	492,00	492,00	492,00	492,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	443,00	443,00	443,00	443,00	443,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	541,00	541,00	541,00	541,00	541,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	3 600,00	3 700,00	3 800,00	2 400,00	2 400,00	
	Planerad output * Planerat	1 771 200,00	1 820 400,00	1 869 600,00	1 180 800,00	1 180 800,00	7 822 800,00

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
	enhetsbelopp						
EKO3 - Eko frukt, nöt och bär	Planerat enhetsbelopp	737,00	737,00	737,00	737,00	737,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	663,00	663,00	663,00	663,00	663,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	811,00	811,00	811,00	811,00	811,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	600,00	600,00	600,00	700,00	700,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	442 200,00	442 200,00	442 200,00	515 900,00	515 900,00	2 358 400,00
EKO4 - Eko djur åkermark	Planerat enhetsbelopp	177,00	177,00	177,00	177,00	177,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	159,00	159,00	159,00	159,00	159,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	195,00	195,00	195,00	195,00	195,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	216 100,00	219 800,00	223 500,00	174 600,00	174 600,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	38 249 700,00	38 904 600,00	39 559 500,00	30 904 200,00	30 904 200,00	178 522 200,00
TOTALT	O.8 (enhet: Hektar)	402 400,00	410 700,00	397 100,00	295 100,00	295 100,00	**Summa:** 1 800 400,00 **Högst** 410 700,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	67 318 583,50	68 686 332,00	66 828 699,75	49 953 081,25	49 947 764,25	302 734 460,75
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

MELLANFÅNGVÅR - Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage

Interventionens kod (MS)	MELLANFÅNGVÅR
Insatsens namn	Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage
Typ av insats	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning
Gemensam utfallsindikator	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Nitratkänsligt område för fånggröda och vårbearbetning.
Stödområde 6-12 och område 13 utan kompensationsstöd för mellangröda.

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Kod för GJP-ÅTGÄRDSOMRÅDEN + beskrivning
AOA-A begränsning av klimatförändringar, inbegripet att minska växthusgasutsläpp från jordbruket, samt bibehålla befintlig lagring av koldioxid och ökad koldioxidbindning
AOA-C skydda eller förbättra vattenkvaliteten och minska trycket på vattenresurserna
AOA-D förebyggande av markförsämring, markåterställning, förbättring av markens bördighet och hantering av näringsämnen [och jordbiota]

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO4BEHOV1	Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar	Hög	Delvis
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.12 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att förbättra klimatanpassningen
R.14 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att minska utsläpp, eller bibehålla eller öka lagring av koldioxid (inbegripet permanent gräsmark, permanenta grödor med permanent grästäcke, jordbruksmark i våtmark och torvmark)
R.19 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden gynnsamma för markvård för att förbättra markkvalitet och biota (till exempel minskad jordbearbetning, marktäckning med grödor och växelbruk, inbegripet med baljväxter)
R.21 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster
R.22 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden med koppling till förbättrad hantering av näringsämnen
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor

R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Syftet med interventionen är att minska växtnäringsläckaget från åkermark och att lagra in kol i marken samt att förbättra markbördigheten. Åtgärden består av tre olika delar, odling av mellangröda för kolinlagring, odling av fånggröda för minskat kväveläckage och vårbearbetning för minskat kväveläckage. Kraven som ställs både vid odling av mellan- eller fånggröda och för ersättningen till vårbearbetning är mer långtgående än vad som krävs enligt nitratdirektivet.

Mellangrödor odlas och har sin huvudsakliga tillväxt mellan två huvudgrödor. De kan ha flera olika funktioner som t.ex. att minska växtnäringsläckaget, öka inlagringen av kol i marken eller att fungera som erosionsskydd. I texten använder vi begreppet mellangröda i samband med ersättning för åtgärder som främst har till syfte att öka inlagringen av kol i marken.

Fånggrödor är en typ av mellangröda som odlas med huvudsyfte att ta upp kväve ur marken under hösten och därmed minska kväveläckaget. I texten använder vi begreppet fånggröda i samband med ersättning för åtgärder som främst har till syfte att minska kväveläckaget.

Mellangrödor innebär en ökad mängd inlagrad kol i biomassa vilket ger en ökad mullbildning i marken och därmed ökar kolmängden i marken. Den ökade inlagringen sker under en period efter skörd när det annars inte finns någon växande gröda. Framförallt är rottillväxten viktig för att uppnå god effekt i att lagra in kol i marken. En höjd mullhalt är utöver ett upptag av kol från atmosfären också positivt för markbördigheten och potentialen för att få en god skörd. Vid odling av arter med djupa rötter kan även markstrukturen förbättras. Inlagringen av kol som mellangrödan ger upphov till varierar efter odlingsförutsättningarna men i medeltal bör den ge ca 300 kg inlagrat kol i marken per hektar och år då mellangröda odlas.

En fånggröda som tar upp överblivet gödselkväve och mineraliserat kväve under hösten minskar mängden kväve i marken som kan utlakas. Under förhållanden där detta kväve löper risk att utlakas under vintern är fånggrödan en effektiv åtgärd med en reducerande effekt på kväveläckaget med 30–60 procent. För att uppnå minskade fosforförluster behöver marken hållas bevuxen och därmed skyddas från erosion. För att en fånggröda ska vara verksam mot fosforförluster behöver den finnas på fältet under vintern. På sikt kan också en fånggröda förbättra markens struktur vilket minskar risken för fosforförluster.

För att fång- och mellangrödan ska ge avsedda effekter i att reducera näringsläckaget och öka kolinlagringen i marken krävs att det finns en väl etablerad fång- och mellangröda med en god tillväxt under hösten.

Ersättningen till vårbearbetning innebär att jordbrukaren inte kan jordbearbeta på hösten efter skörd utan först efter stödåret. Senarelagd jordbearbetning till våren minskar frigörelsen av kväve och kol från markens organiska substans. Genom att inte jordbearbeta marken under höst och vinter utan lämna stubb och dylikt kvar minskar också risken för fosforförluster genom erosion. Jordbearbetning på hösten är dock vanligast förekommande i Sverige både på grund av att det leder till bättre jordstruktur och att vårsådden kan bli senarelagd om vårbearbetning ska genomföras. Vårbearbetning är därför lämplig på jordar med lerhalt under 20–25 procent och effekten på begränsningen av kväveutlakningen är 20–40 procent på lättare jordar. Gödsling är förbjudet enligt nationellt regelverk fram till den 1 mars.

Åtgärden är en ettårig miljö- och klimatersättning inom pelare I.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 4 - Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi

Potentialen att lagra in kol i biomassa och i marken behöver nyttjas och det finns en potential att genom odling av mellan- och fånggrödor öka kolinlagringen i jordbruksmarken och därmed bidra till minskade eller negativa utsläpp av växthusgaser enligt särskilt mål 4. Utöver kolinlagring kan även denna åtgärd bidra till bättre bördighet och markstruktur.

Särskilt mål 5 - Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska växtnäringsläckaget till vatten på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft inom jordbrukssektorn. Behoven framgår av bland annat ramdirektivet för vatten och av det nationella miljökvalitetsmålet om minskad övergödning i vatten. Odling av fånggrödor och vårbearbetning men även odling av mellangrödor bidrar på ett effektivt sätt till att minska kväveläckage och erosion av fosfor i enlighet med särskilt mål 5.

Beskrivning av åtaganden för miljösystem

Skötselvillkor

Följande villkor gäller fånggrödor och mellangrödor

- Fånggrödan ska sås vid en tidpunkt och på ett sådant sätt att den utvecklas väl och tar upp kväve efter skörden av huvudgrödan.
- Mellangrödan ska sås vid en tidpunkt och på ett sådant sätt att den utvecklas väl och lagrar in kol efter skörden av huvudgrödan.
- Slåtter-, frö- eller betesvall eller bevuxen träda får inte räknas som huvudgröda under stödåret.
- Fång- eller mellangrödan får inte övergå till huvudgröda.
- Etableringen av fång- och mellangrödan ska vara tillräcklig med hänsyn tagen till lokala förhållanden och väderlek.
- Gödselmedel får inte spridas på marken mellan skörden av huvudgrödan och fram till det datum då fång- och mellangrödan grödan tidigast får brytas.
- Fång- eller mellangrödan får inte användas för vallfoder, bete eller till grönmassa för energi före det datum när fång- eller mellangrödan får brytas.
- Vilka utsäden som är godkända i fång- och mellangrödan, på vilket sätt de ska sås samt tidigast tillåtna brytningstidpunkt regleras i nationell författning.

Följande villkor gäller för vårbearbetning

- Markanvändningen det aktuella stödåret ska vara huvudgröda, vall eller bevuxen träda.
- Marken får inte jordbearbetas mellan skörd av huvudgröda, vall eller bevuxen träda och den 31 december det aktuella stödåret.
- Vid vårbearbetning är spridning av växtskyddsmedel som avdödar den totala växtligheten förbjuden efter skörd av huvudgrödan, sista vallskörden eller efter en bevuxen träda fram till stödårets slut den 31 december.
- Marken ska sås med en huvudgröda eller vall året efter stödåret.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren har tillgång till marken.
- Den som söker ersättningen ska vara aktiv jordbrukare.

- Marken är ägoslag åkermark.
- För stöd till fånggröda och vårbearbetning ska marken finnas inom nitratkänsligt område. Områdena definieras i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket.
- För stöd till mellangröda ska marken finnas inom stödområde 6-12 eller inom område 13 utan kompensationsstöd. Stödområdena definieras i förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.
- Åkermark med permanenta grödor är inte berättigad till ersättning.
- Om majs har odlats på marken under samma år är marken inte berättigad till ersättning för mellangröda eller fånggröda.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC06	Tillräcklig marktäckning för att undvika barmark under de mest sårbara perioderna
GAEC07	Växelbruk på åkermark förutom grödor som odlas under vatten
GAEC08	Bibehållande av landskapselement. Förbud mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod. Som ett alternativ, åtgärder för att undvika invasiva växtarter
SMR02	Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket: artiklarna 4 och 5

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.
- Förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och miljösystemet (förklara hur miljösystemet går utöver referensscenariot, särskilt för föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer)

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet och annan relevant nationell lagstiftning.

GAEC 6 ingen bar mark under de mest känsliga perioderna. GAEC 6 kommer att genomföras i Sverige genom att krav ställs på en viss andel höst- och vinterbevuxen mark. Andelen kommer att variera mellan olika områden i Sverige. Följande odling kommer att godkännas som höst- och vinterbevuxen mark; vallodling, vissa grödor med sen tillväxt och sen skörd på hösten, höstsådda grödor, fång- och mellangrödor, bevuxen träda samt mark som inte bearbetas efter skörden på hösten (stubb). Det finns inte något krav på att jordbrukarna ska odla fång- eller mellangrödor för att uppnå andelen höst- och vinterbevuxen mark inom GAEC 6 utan jordbrukaren kan använda de andra tillvägagångsätten för att klara kravet på den angivna andelen bevuxen mark. Odling av fång- eller mellangrödor ger en bättre effekt i att reducera näringsläckaget än för flera av de andra tillvägagångssätten men innebär också kostnader för jordbrukaren i att etablera fång- eller mellangrödan m.m. Odling av fång- och mellangrödan går därmed utöver baseline.

GAEC 7 utgör baseline för stödet, vilket innebär att endast kostnader som är kopplade till aktiviteter som

överstiger den lägsta nivån för GAEC 7 kan ersättas med stödet.

GAEC 8 miljöytor. Under 2024 kan miljöersättning för fång- eller mellangröda inte kombineras med mellan- eller fånggrödor som redovisas som miljöyta.

SMR 2. Rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket artiklarna 4 och 5. I bilaga 3 i rådets direktiv 91/676/ EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruk anges vilka åtgärder som ska ingå i åtgärdsprogram enligt artikel 5.4 a i direktivet. Dessutom gäller att åtgärder som medlemsländerna angett i sina riktlinjer för god jordbrukssed ska ingå i åtgärdsprogrammen om detta inte är överflödigt på grund av åtgärderna i bilaga 3. Krav på odling av mellan- eller fånggröda eller vårbearbetning anges inte i de åtgärdsprogram som finns för de av Sverige utpekade nitratkänsliga områdena. Dessa åtgärdsprogram framgår av förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket och Statens jordbruksverks föreskrifter (2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket, vad avser växtnäring. I ovan nämnda förordning och i föreskrift finns krav på jordbruksföretag med mer än 5 hektar åkermark ska ha höst- och vinterbevuxen mark på minst 60 procent av åkermarken i Blekinge, Skåne och Hallands län. Syftet är att uppnå en minskning av kväveläckaget från jordbruket. För Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län ska andelen vara minst 50 procent. En del av detta området sammanfaller med nitratkänsliga området där ersättningen till fånggrödor för minskat kväveläckage betalas ut. Hela detta område sammanfaller med området där det går att söka ersättning till mellangröda för kolinlagring. Till höst- och vinterbevuxen mark räknas enligt föreskriften vall, höstsådda grödor, olika typer av betor, fleråriga frukt- och bärodlingar, energiskog, fånggrödor samt obearbetad stubb efter spannmål och oljeväxter. Det finns inte därmed inte något krav på att jordbrukarna ska odla fång- eller mellangrödor för att uppnå andelen höst- och vinterbevuxen mark utan jordbrukaren kan använda de andra tillvägagångsätten för att klara kravet på den angivna andelen bevuxen mark och det ger inte någon tillkommande kostnad för jordbrukaren att etablera en särskild gröda för att klara kravet. Odling av fång- eller mellangrödor ger en bättre effekt i att reducera näringsläckaget än för flera av de andra tillvägagångssätten men det innebär också kostnader för jordbrukaren. Odling av fång- och mellangrödor tillför därmed en total nytta utöver baseline när det gäller att minska kväveläckaget från jordbruket. Det finns inte några krav i förordning eller föreskrift på vårbearbetning.

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Ersättning betalas ut i form av enhetskostnad som kan variera mellan år beroende på växelkurs och anslutning.

Planerat enhetsbelopp

- Mellangröda 128 euro/hektar
- Fånggröda 147 euro/hektar
- Vårbearbetning 69 euro/hektar

Övre och nedre variation av enhetsbelopp

- Mellangröda 113 – 141 euro per hektar
- Fånggröda 130 – 156 euro per hektar
- Vårbearbetning 61 – 72 euro per hektar

Det lägsta beloppet i intervallet är satt till 90 procent av den indikativa stödnivån och den övre gränsen i intervallet det högsta är satt till 110 procent av detsamma, dock maximalt samma belopp som anges av maxkalkylen. Intervallet är valt för att ge stödsökanden rimliga planeringsförutsättningar samtidigt som förutsättningar skapas för att hantera obalanser i anslutningen i förhållande till indikativ stödbudget. Kalkyltaket begränsar dock variationen uppåt.

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

- Mellangröda 171 euro per hektar
- Fånggröda 159 euro per hektar
- Vårbearbetning 72 euro per hektar

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom det utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas rörande produktionsmetoder och insatsvaror bland annat. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
MELLANFÅNGVÅR1 - Mellanfångvår fånggröda	Enhetlig		R.12; R.14; R.19; R.21; R.22; R.4; R.6; R.7
MELLANFÅNGVÅR2 - Mellanfångvår mellangröda	Enhetlig		R.12; R.14; R.19; R.21; R.22; R.4; R.6; R.7
MELLANFÅNGVÅR3 - Mellanfångvår vårbearbetning	Enhetlig		R.19; R.21; R.22; R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

MELLANFÅNGVÅR1 - Mellanfångvår fånggröda

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

MELLANFÅNGVÅR2 - Mellanfångvår mellangröda

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

MELLANFÅNGVÅR3 - Mellanfångvår vårbearbetning

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
MELLANFÅNGVÅR1 - Mellanfångvår fånggröda	Planerat enhetsbelopp	147,00	147,00	147,00	147,00	147,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	130,00	130,00	130,00	130,00	130,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	156,00	156,00	156,00	156,00	156,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	125 000,00	109 000,00	131 000,00	134 000,00	139 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	18 375 000,00	16 023 000,00	19 257 000,00	19 698 000,00	20 433 000,00	93 786 000,00
MELLANFÅNGVÅR2 - Mellanfångvår mellangröda	Planerat enhetsbelopp	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	113,00	113,00	113,00	113,00	113,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	141,00	141,00	141,00	141,00	141,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	13 000,00	77 000,00	100 000,00	101 000,00	101 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	1 664 000,00	9 856 000,00	12 800 000,00	12 928 000,00	12 928 000,00	50 176 000,00
MELLANFÅNGVÅR3 - Mellanfångvår vårbearbetning	Planerat enhetsbelopp	69,00	69,00	69,00	69,00	69,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	61,00	61,00	61,00	61,00	61,00	

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	72,00	72,00	72,00	72,00	72,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	76 000,00	78 000,00	80 000,00	111 000,00	123 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	5 244 000,00	5 382 000,00	5 520 000,00	7 659 000,00	8 487 000,00	32 292 000,00
TOTALT	O.8 (enhet: Hektar)	214 000,00	264 000,00	311 000,00	346 000,00	363 000,00	**Summa:** 1 498 000,00 **Högst** 363 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	25 329 400,00	31 307 768,00	37 689 282,00	40 437 412,00	41 865 113,00	176 628 975,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

PRECISION - Ersättning för precisionsjordbruk planering

Interventionens kod (MS)	PRECISION
Insatsens namn	Ersättning för precisionsjordbruk planering
Typ av insats	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning
Gemensam utfallsindikator	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Kod för GJP-ÅTGÄRDSOMRÅDEN + beskrivning
AOA-C skydda eller förbättra vattenkvaliteten och minska trycket på vattenresurserna
AOA-D förebyggande av markförsämring, markåterställning, förbättring av markens bördighet och hantering av näringsämnen [och jordbiota]

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.21 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster
R.22 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden med koppling till förbättrad hantering av näringsämnen
R.3 Andel jordbruk som får stöd till digital teknik inom jordbruket genom GJP
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Det huvudsakliga syftet med åtgärden är att åstadkomma ett effektivt växtnäringsutnyttjande och minskat näringsläckage genom växtodlingsplanering, gödslingsplanering och analyser av jord och gödsel. Kraven som ställs inom ersättningen är mer långtgående än vad som krävs i den nationella lagstiftningen som följer av implementeringen av EU:s nitratdirektiv.

Anpassning av gödselmängder till grödans behov är mycket viktigt för att undvika att det blir outnyttjade gödselmängder kvar i fält efter skörd som riskerar att utlakas under höst och vinter. Genom att ta hänsyn till kvarvarande fosfor och kväve från föregående gröda på fältet när beslut tas om gödselgivan, liksom att ta hänsyn till långtidseffekter och direkta näringseffekter av stallgödsel, ökar förutsättningarna för behovsanpassning av gödslingen. I en växtodlingsplan som inkluderar en gödselberäkning kan också ske justeringar och anpassningar beroende på den gödsling som sker under växtodlingssäsongen. Planen kan

därmed också bli ett verktyg för uppföljning av genomförd gödsling under odlingssäsongen inför kommande växtodlingssäsong.

Med markkartering får jordbrukarna information om hur mycket fosfor och kalium som marken kan bidra med för grödans upptag. Information om pH i marken från markkarteringen ger underlag till behov av kalkning och tillgänglighet av fosfor. Vid spridning av stallgödsel vid tidpunkter som ger små förluster av ammoniak och nitrat utnyttjas växtnäringen optimalt. Genom att ta hänsyn till olika grödors och sorters behov av gödsling är en växtodlingsplan ett redskap för anpassning till växtföljd och sortegenskaper. På så sätt skapas förutsättningar för ett gott utnyttjande av växtnäring och en växtföljd kan väljas som ger ett bra växtnäringsutnyttjande.

En växtnäringsbalans visar om utnyttjandet av kväve, fosfor och kalium är effektivt och om det finns ett överskott eller underskott av växtnäring på gårdsnivå. Med en växtnäringsbalans kan jordbrukaren se hur gödslingsplanering, bra stallgödselhantering och utfodring leder till att växtnäringen utnyttjas för hela produktionen och om effektiviteten ökar över tid. Det är ett redskap för uppföljning av gödslings- och växtodlingsplanen och ett viktigt komplement till markkartan.

Dräneringsbrunnar som inte är nedgrävda är en riskfaktor för läckage av växtskyddsmedel. Med omgivande bevuxen zon med gräs och örter minskar risken för att rester av växtskyddsmedel transporteras ut i vattenmiljön. Genom ett ökat skydd av dräneringsbrunnar minskar förekomsten av växtskyddsmedel i den omgivande vattenmiljön. Förutom att fungera som en buffertzon för växtskyddsmedel kan dessa områden ha positiva effekter som livsmiljöer för blommande örter och insekter.

Integrerat växtskydd (IPM) bygger på att följa en rad principer varav planering av växtodlingen är en viktig del. I den planeringen ingår bland annat kalkning, gödsling, val av sorter och dessa delar kan ingå i en växtodlingsplan.

Med ett förbättrat kväveutnyttjande minskar risken för förluster av lustgas som är en betydande växthusgas med stor klimatpåverkan. Särskilt viktigt är att undvika att stallgödsel tillförs inför blöta förhållanden, med syrebrist i marken. Här är växtodlingsplanen med gödslingsplaneringen ett viktigt redskap. En väl avvägd gödsling ger en bra rotutveckling och effektiv produktion som minskar insatsbehovet av kväve och minskar klimatpåverkan.

För att undvika dubbelfinansiering kan ersättningen för precisionsjordbruk planering inte kombineras på samma skifte med miljöersättningen för anpassade skyddszoner om det finns dräneringsbrunnar inom den anpassade skyddszonen.

Åtgärden är en ettårig miljö- och klimatersättning inom pelare I.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 5 - Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska växtnäringsläckaget av kväve och fosfor till vatten och på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft inom jordbrukssektorn. Ersättningen innehåller delar som ger underlag, i form av analysresultat och balansberäkningar, till planeringen av en behovsanpassad gödsling i växtodlingsplanen inkluderande en gödslingsplan. Samlat leder villkoren i ersättningen till en mer resurseffektiv användning av växtnäring och ett minskat växtnäringsläckage i enlighet med särskilt mål 5.

Åtgärder behövs på åkermarken för att hindra att oönskade rester av växtskyddsmedel följer med vatten som avrinner från skiftet. En skyddszon runt dräneringsbrunnen hindrar sådan avrinning.

Beskrivning av åtaganden för miljösystem

Skötselvillkor

Följande villkor gäller växtodlingsplanen

En växtodlingsplan ska göras och finnas tillgänglig för kontroll på plats senast sista dagen för SAM-ansökan. I växtodlingsplanen ska företagets alla åkermarksskiften finnas med och anges med samma skiftesredovisning som i SAM-ansökan.

För varje skifte ska denna information anges:

- Förfrukt och årets gröda eller grödor.
- Behov av fosfor och kalium.
- Kvävebehovsberäkning.
- Mängden mineralgödsel, stallgödsel eller andra organiska gödselmedel man planerar att använda och mängden kväve, fosfor och kalium i gödselmedlen.

Följande villkor gäller växtnäringsbalansen

- En växtnäringsbalans för kväve, fosfor och kalium ska göras på gårdsnivå och all växtodling och djurproduktion ska ingå.
- Den ska vara upprättad ansökningsåret eller under de två föregående åren.
- Växtnäringsbalansen ska finnas tillgänglig för kontroll på plats senast sista dagen för SAM-ansökan.

Följande villkor gäller markkarteringen

Markkartering på skiften som ingår i ansökt areal för precisionsjordbruk planering ska uppfylla dessa villkor:

- Markkarteringen får inte vara äldre än 10 år vid sista dag för SAM-ansökan aktuellt stödår.
- För pH, P-AL (lättlösligt fosfor) och K-AL (lättlösligt kalium) ska minst ett jordprov tas per hektar. För skiften som är mindre än tre hektar räcker det med ett prov.
- Markkarteringen ska finnas tillgänglig för kontroll på plats senast sista dagen för SAM-ansökan.

Följande villkor gäller för stallgödselanalys

- Stallgödselanalysen ska vara gjord av ammoniumkväve, fosfor och kalium i flytgödsel.
- Minst en analys ska göras per år om flytgödsel används i företaget.
- Resultatet av stallgödselanalysen ska finnas tillgänglig för kontroll på plats senast dagen efter sista ändringsdag för SAM-ansökan.

Följande villkor gäller för skydd av dräneringsbrunnar

- Alla dräneringsbrunnar på ett skifte, omgivna av åkermark runt om hela brunnen, ska ha en bevuxen zon runt brunnen.
- Sådd med gräs, eventuellt i blandning med örter, ska ske med minst två meters bredd runt hela dräneringsbrunnen, räknat från mark lämplig för sådd.
- Zonen ska vara sådd eller redan bevuxen senast i samband med etablering av huvudgrödan och ligga obruten resten av det år som ansökan avser. Zonen får dock sås om i samband med sådd av nästa års huvudgröda.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren har tillgång till marken.
- Den som söker ersättningen ska vara aktiv jordbrukare.

- Marken är ägoslag åkermark.
- Åkermark med grödkoden för träda i SAM-ansökan är inte berättigad till ersättningen.
- Åkermark med permanenta grödor är inte berättigad till ersättningen.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC07	Växelbruk på åkermark förutom grödor som odlas under vatten
SMR02	Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket: artiklarna 4 och 5

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.
- Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och miljösystemet (förklara hur miljösystemet går utöver referensscenariot, särskilt för föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer)

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet och annan relevant nationell lagstiftning.

GAEC 7. Växtföljd. Villkoret för ersättningen om att årligen upprätta en växtodlingsplan handlar om ett planeringsverktyg för lämplig växtföljd på alla skiften inom företaget. Det finns dock inte några kostnader som sammanfaller i att uppfylla villkoret i miljöersättningen om att upprätta en växtodlingsplan och vad som krävs för att uppfylla GAEC 7.

SMR 2. Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket artiklarna 4 och 5. Enligt åtgärdsprogrammet som krävs inom utpekade nitratkänsliga områden för att uppfylla nitratdirektivet och därmed SMR 2 krävs en beräkning av kvävegivan som tar hänsyn till grödans beräknade kvävebehov samt kvävetillförseln från jorden och från gödselmedel. Hur beräkningen ska gå till på skiftesnivå framgår av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Resultatet av en sådan kväveberäkning ingår som en del bland flera andra uppgifter om odlingen av grödor i växtföljden och gödsling som ska redovisas i den växtodlingsplan som är ett villkor inom denna ersättning. Kravet i åtgärdsprogrammet omfattar inte att resultatet av kväveberäkningen behöver läggas in i en växtodlingsplan tillsammans med många andra uppgifter om växtodlingen på skiftet och det omfattar inte heller beräkning av gödslingsbehovet av fosfor och kalium. Växtodlingsplanen som inkluderar beräkningar av gödslingsbehov ska leda till att jordbrukaren finner de bästa strategierna för att sprida stallgödsel till grödorna i växtföljden och vid de tillfällen när växtnäringen (kväve, fosfor och kalium) i den utnyttjas mest effektivt. Planen ger också grund för att jordbrukaren ska kunna få ett helhetsperspektiv över tillförseln av växtnäring till grödorna i växtföljden på gården. Villkoret i ersättningen går därmed längre än SMR 2 och ger större total nytta än kraven i lagstiftningen.

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Ersättning betalas ut i form av enhetskostnad som kan variera mellan år beroende på växelkurs och

anslutning.

Planerat enhetsbelopp för precisionsjordbruk planering är 25 euro/hektar.

Övre och nedre variation av enhetsbelopp
Precisionsjordbruk planering 20 – 41 euro per hektar

Det lägsta beloppet i intervallet är satt till 80 % av den indikativa stödnivån och den övre gränsen i intervallet är satt till 164 % av densamma vilket motsvarar beloppet för maxkalkylen. Intervallet är valt för att ge stödsökanden rimliga planeringsförutsättningar samtidigt som förutsättningar skapas för att hantera obalanser i anslutningen i förhållande till indikativ stödbudget.

Ersättningen är ny och inga historiska data finns att hämta om anslutna arealer. Det är därför svårt att med god precision kunna prognosticera beviljad areal eller enhetsbelopp. Det finns ett antal osäkerhetsfaktorer bl.a. villkoret om att åkerarealen ska vara markkarterad redan vid ansökan av ersättningen. Alla jordbrukare kommer inte ha en aktuell markkarta vid det tillfället och kan då inte söka ersättningen. Vi vet inte hur stor andel av lantbrukarna som har en godkänd markkartering när ersättningen införs. Sammantaget råder osäkerhet om hur ansökt areal kommer att utvecklas efter införandet av ersättningen.

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl
Precisionsjordbruk planering 41 euro/hektar

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen
Ej tillämpligt

9 Efterlevnad av WTO:s krav
”Green Box”
Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet
Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet för precisionsjordbruk planering lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom det utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas rörande produktionsmetoder och insatsvaror bland annat. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
PRECISION1 - Precision enhetsbelopp 1	Enhetlig		R.21; R.22; R.3; R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

PRECISION1 - Precision enhetsbelopp 1

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
PRECISION1 - Precision enhetsbelopp 1	Planerat enhetsbelopp	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	1 100 000,00	1 200 000,00	1 300 000,00	1 400 000,00	1 400 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	27 500 000,00	30 000 000,00	32 500 000,00	35 000 000,00	35 000 000,00	160 000 000,00
TOTALT	O.8 (enhet: Hektar)	1 100 000,00	1 200 000,00	1 300 000,00	1 400 000,00	1 400 000,00	**Summa:** 6 400 000,00 **Högst** 1 400 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	27 040 315,00	29 498 525,00	31 956 735,00	34 414 946,00	34 414 946,00	157 325 467,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

VALLODLING - Ersättning för vallodling

Interventionens kod (MS)	VALLODLING
Insatsens namn	Ersättning för vallodling
Typ av insats	Eco-scheme(31) - System för klimatet, miljön och djurskydd / Artikel 31.7 b – Kompensationsbetalning
Gemensam utfallsindikator	O.8. Antal hektar eller djurenheter som omfattas av miljösystem

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Område 13 utanför området för kompensationsstödet

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Kod för GJP-ÅTGÄRDSOMRÅDEN + beskrivning
AOA-A begränsning av klimatförändringar, inbegripet att minska växthusgasutsläpp från jordbruket, samt bibehålla befintlig lagring av koldioxid och ökad koldioxidbindning
AOA-C skydda eller förbättra vattenkvaliteten och minska trycket på vattenresurserna

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO4BEHOV1	Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar	Hög	Delvis
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.14 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att minska utsläpp, eller bibehålla eller öka lagring av koldioxid (inbegripet permanent gräsmark, permanenta grödor med permanent grästäcke, jordbruksmark i våtmark och torvmark)
R.19 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden gynnsamma för markvård för att förbättra markkvalitet och biota (till exempel minskad jordbearbetning, marktäckning med grödor och växelbruk, inbegripet med baljväxter)
R.21 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster
R.24 Andel utnyttjad jordbruksareal (UJA) inom ramen för särskilda åtaganden som får stöd, vilka leder till en hållbar användning av bekämpningsmedel för att minska riskerna och effekterna avseende bekämpningsmedel, t.ex. läckage
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Det huvudsakliga syftet med ersättningen är att lagra in kol i åkermark och att därmed bidra till minskad klimatpåverkan samt att minska växtnäringsläckage och restmängder av växtskyddsmedel från åkermark för att förbättra vattenkvaliteten i grund-, yt- och kustvatten. Ett annat syfte är att förbättra markhälsan via

odling av vall på åkermark.

En ökad andel odling av vall i jämförelse med växtföljder med bara ettåriga grödor kan som ett schablonvärde ge ökad kolinlagring med cirka 520 kg kol per hektar vall och år. I och med att växtligheten i en vall finns kvar året runt ger det en större tillförsel av organiskt material genom större mängder biomassa både ovan mark och från rötterna i jämförelse med ettåriga grödor.

Förutom bidraget till inlagring av kol i marken har tillförseln av organiskt material också positiv inverkan på markhälsa, markstruktur, vattenhållande förmåga och markbiodiversitet.

Vallväxterna tar upp kväve under hösten när risken för kväveutlakning annars är stor när marken är bar efter skörd av ettåriga grödor och även i viss utsträckning vid nysådd höstsäd. Genom att brytningen av vallen dvs. avdödningen av växtligheten i vallen kan ske först i oktober kan risken för kväveläckaget begränsas under hösten sista vallåret.

Fosforförluster till vatten begränsas också av att det finns vallväxter på marken under känsliga perioder som minskar ytvattenavrinning och erosion till vattendrag och sjöar.

Användningen av ogräsmedel under tiden slåtter- och betesvallen används för produktion är i stort sett obefintlig. Statistikundersökning från 2021 visar att en procent av arealen slåtter- och betesvall behandlades med ogräsmedel till skillnad från spannmål där 80-90 procent av arealen i slättbygd behandlades med ogräsmedel. Behandling med svampmedel och insektsmedel förekommer inte i vallodling.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

*Särskilt mål 4 - Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna**,** bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi*

Potentialen att lagra in kol i biomassa och i marken behöver nyttjas och det finns en potential att genom odling av vall öka kolinlagringen i jordbruksmarken och därmed bidra till minskade eller negativa utsläpp av växthusgaser enligt särskilt mål 4. Utöver kolinlagring kan även denna åtgärd bidra till bättre bördighet och markstruktur.

Särskilt mål 5 - Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska växtnäringsläckaget till vatten på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft inom jordbrukssektorn. Behoven framgår av bland annat ramdirektivet för vatten och av det nationella miljökvalitetsmålet om minskad övergödning i vatten. Vallodling bidrar på ett effektivt sätt till att minska kväveläckage och erosion av fosfor i enlighet med särskilt mål 5. Vallodling minskar riskerna för läckage av växtskyddsmedel genom att växtskyddsmedel i stort sett inte används under tiden för produktion.

Beskrivning av åtaganden för miljösystem

Skötselvillkor

- Ersättningen betalas ut till vallodling med huvudgrödorna slåttervall, betesvall och frövall. Vall definieras genom nationell författning.
- Vallodlingen ska vara anlagd så att det finns en etablerad växtlighet senast vid växtsäsongens början under stödåret.
- Vallen ska skördas eller betas minst en gång och senast det datum då vallen får brytas. Betet ska motsvara en vallskörd. Skörden ska avlägsnas.
- Vallen får brytas genom kemisk avdödning eller mekanisk bearbetning tidigast den 10 oktober. I Blekinge, Skåne och Hallands län får vallen brytas genom kemisk avdödning eller mekanisk bearbetning tidigast den 20 oktober.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren har tillgång till marken.
- Den som söker ersättningen är aktiv jordbrukare.
- Marken är ägoslag åkermark eller ägoslag permanent gräsmark avseende åkermark. Åkermark med permanenta grödor ger inte rätt till ersättning.
- Åkermarken ska finnas inom område 13 utan kompensationsstöd. Stödområdena definieras i den nationella förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC05	Jordbearbetning för att minska risken för markförsämring och erosion, även med beaktande av sluttningar
GAEC06	Tillräcklig marktäckning för att undvika barmark under de mest sårbara perioderna
GAEC07	Växelbruk på åkermark förutom grödor som odlas under vatten
SMR02	Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket: artiklarna 4 och 5

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.
- Förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och miljösystemet (förklara hur miljösystemet går utöver referensscenariot, särskilt för föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer)

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet och annan relevant nationell lagstiftning.

GAEC 5 marktäckning på sluttande åkermark. GAEC 5 innebär krav på åtgärder för att förebygga erosion och bidrar till att bevara markens produktionsförmåga och minska riskerna för förluster av näringsämnen. Kravet innebär att marken ska vara bevuxen eller med stubb under höst och vinter och gäller all åkermark som lutar mer än 15 procent och ligger i anslutning till en sjö, ett vattendrag eller havet. Det finns inga krav i GAEC 5 om att marken ska vara bevuxen med vall. Jordbrukaren kan använda andra grödor för att klara kravet på bevuxen mark. Det innebär att ersättningen för vallodling går utöver baseline.

GAEC 6 marktäckning efter skörd. GAEC 6 innebär krav på att en viss andel åkermarken ska vara bevuxen under hösten eller lämnas obearbetad efter skörd (stubb). Andelen åkermark varierar beroende på område i landet. Det finns inga krav i GAEC 6 om att marken ska vara bevuxen med vall. Jordbrukaren kan använda andra grödor för att klara kravet på den angivna andelen bevuxen mark. Det innebär att ersättningen för vallodling går utöver baseline.

GAEC 7 Växelbruk på åkermark förutom grödor som odlas under vatten. Grödbyte mellan vall och övriga grödor i växtföljden räknas som grödbyte. Det innebär att ersättningen för vallodling går utöver baseline.

SMR 2. Artikel 4 och 5 i rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten

förorenas av nitrater från jordbruket. I bilaga 3 i direktivet anges vilka åtgärder som ska ingå i åtgärdsprogram enligt artikel 5.4 a i direktivet. Dessutom gäller att åtgärder som medlemsländerna angett i sina riktlinjer för god jordbrukssed ska ingå i åtgärdsprogrammen om detta inte är överflödigt på grund av åtgärderna i bilaga 3. Dessa åtgärdsprogram framgår av förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket, vad avser växtnäring. I ovan nämnda förordning och i föreskrift finns krav på jordbruksföretag med mer än 5 hektar åkermark ska ha höst- och vinterbevuxen mark på minst 60 procent av åkermarken i Blekinge, Skåne och Hallands län. För Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län ska andelen vara minst 50 procent. Till höst- och vinterbevuxen mark räknas enligt föreskriften vall, höstsådda grödor, olika typer av betor, fleråriga frukt- och bärodlingar, energiskog, fånggrödor samt obearbetad stubb efter spannmål och oljeväxter. Det finns inte något krav på att jordbrukarna ska odla vall för att uppnå andelen höst- och vinterbevuxen mark utan jordbrukaren kan använda de andra tillvägagångsätten för att klara kravet på den angivna andelen bevuxen mark. Det innebär att ersättningen för vallodling går utöver baseline.

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Ersättning betalas ut i form av enhetskostnad som kan variera mellan år beroende på växelkurs och anslutning.

Planerat enhetsbelopp

54 euro per hektar

Övre och nedre variation av enhetsbelopp

49-59 euro per hektar

Det lägsta beloppet i intervallet är satt till 90 procent av den indikativa stödnivån och den övre gränsen i intervallet det högsta är satt till 110 procent av den. Intervallet är valt för att ge stödsökanden rimliga planeringsförutsättningar samtidigt som förutsättningar skapas för att hantera obalanser i anslutningen i förhållande till indikativ stödbudget.

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

100 euro per hektar

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-04698/2024.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Ersättningen för vallodling lever upp till de generella bestämmelserna i punkt 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i punkt 12 i WTO:s gröna box, eftersom det utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas rörande produktionsmetoder och insatsvaror bland annat. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
VALLODLING1 - Vallodling enhetsbelopp 1	Enhetlig		R.14; R.19; R.21; R.24; R.4; R.6; R.7

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

VALLODLING1 - Vallodling enhetsbelopp 1

Se information under "Stödintervall och stödbelopp".

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
VALLODLING1 - Vallodling enhetsbelopp 1	Planerat enhetsbelopp				54,00	54,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp				49,00	49,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)				59,00	59,00	
	O.8 (enhet: Hektar)				290 000,00	290 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp				15 660 000,00	15 660 000,00	31 320 000,00
TOTALT	O.8 (enhet: Hektar)				290 000,00	290 000,00	**Summa:** 580 000,00 **Högst** 290 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)				15 660 000,00	15 660 000,00	31 320 000,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

CIS(32) - Kopplat inkomststöd

NÖT - Nötkreatursstöd

Interventionens kod (MS)	NÖT
Insatsens namn	Nötkreatursstöd
Typ av insats	CIS(32) - Kopplat inkomststöd
Gemensam utfallsindikator	O.11. Antalet djur som omfattas av kopplat inkomststöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO1BEHOV1	Säkerställa goda konkurrensvillkor	Hög	Ja
SO1BEHOV2	Kompensera för sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader	Hög	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.6 Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)
R.8 Andel jordbruk som får kopplat inkomststöd för ökad konkurrenskraft, hållbarhet eller kvalitet

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Syftet med det kopplade inkomststödet till nötkreatur är att stärka konkurrenskraften och motverka låg lönsamhet hos företag inom nötkötts- och mjölksektorerna för att därigenom bromsa trenden med minskat antal djur och minskad produktion.

Kopplat stöd till nötkreatur kan sökas av jordbrukare för nötkreatur som är korrekt märkta, journalförda och rapporterade till nötkreatursregistret och som är äldre än 1 år.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 1 - Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

Jordbruket behöver ekonomiska förutsättningar för att bedriva en ekonomiskt hållbar produktion.

Konkurrenskraften och lönsamheten har sjunkit i svenskt jordbruk under den senaste tioårsperioden, särskilt inom animalieproduktionen. Mjölk- och nötköttsproduktionen är centrala produktionsgrenar inom svenskt jordbruk och står för en stor andel av produktionsvärdet. Antalet nötkreatur och mjölkproduktionen minskar och svensk mjölk tappar i marknadsandel. Nötkreatur och produktion av nötkött och mjölk är vitt spridd och sker i alla delar av Sverige, där den utgör ett viktigt bidrag till jordbrukets mångfald, lokal livsmedelssäkerhet, ett mångsidigt landskap inklusive gräsproduktion i annars spannmålsdominerade områden och ett öppet och varierat landskap i områden som annars domineras av skog, hävd av naturbetesmarker rika på biologisk mångfald, försörjning på landsbygden och kulturarv. Djurfoder, särskilt i form av vall, kan också produceras i områden där det inte finns naturgivna eller marknadsmässiga förutsättningar att producera andra grödor och en betydande del av produktionen av mjölk och nötkött sker i sådana områden. I Sverige utgör gräs det dominerande grovfodret till nötkreatur, oavsett produktionsinriktning.

I Sverige varierar de naturliga förutsättningarna för jordbruksproduktion. Det kan handla om vegetationsperiodens längd, geografiska avstånd och klimatförhållanden. För att ta tillvara den potential för ökad livsmedelsproduktion som finns i form av jordbruksmark och de goda förutsättningarna att producera vall och annat djurfoder, behöver mjölk- och nötköttsproduktionen fortleva i alla delar av landet. För att uppnå det behövs såväl inkomststöd som långsiktiga åtgärder för att förbättra lönsamheten genom bättre produktivitet och högre förädlingsvärde.

Analyser visar att om det kopplade stödet skulle tas bort skulle det ske en påtaglig minskning av antalet nötkreatur, i alla regioner i Sverige, vilket skulle förstärka den redan pågående trenden med minskat antal djur och minskad produktion.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren, området och, i förekommande fall, andra relevanta skyldigheter

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och djuren ska vara berättigade till stöd:

- Stöd betalas för nötkreatur Bos taurus
- Den som söker ersättning ska vara aktiv jordbrukare.
- Nötkreatur ska vara äldre än 1 år och korrekt märkta, journalförda och rapporterade till centrala nötkreatursregistret, CDB.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödintervall och stödbelopp

Beskrivning

Stöd betalas ut i form av ett årligt belopp per djur, som kan variera mellan år beroende på anslutning. Intervall anges nedan under rubriken ”Övre och nedre variation av enhetsbelopp”. Planerat enhetsbelopp är 91 euro per djur och år. Stöd betalas från och med den dag djuret är äldre än 1 år. Stödets storlek bestäms av det antal dagar ett djur har hållits på den anläggning eller de anläggningar som jordbrukaren har anmält i stödansökan.

Stödnivån är samma i hela Sverige och till alla nötkreatur oberoende av produktionsinriktning. Hela Sveriges kuvert för kopplat stöd avsätts till stödet för nötkreatur, dvs 13 procent av det nationella kuvertet för direktstöd.

Övre och nedre variation av enhetsbelopp och motivering till variation

Enhetsbeloppet kan variera mellan 87–96 euro per djur och år.

Antalet djur varierar mellan åren av många olika skäl som är svåra att förutse, exempelvis utifrån utvecklingen på marknaderna för nötkött och mjölk samt påverkan på företagen av sänkta inkomststöd och andra effekter av förändringen i stöden. En variation av antalet djur mellan år på samma sätt som under den senaste femårsperioden ger ungefär en till två procent i utslag uppåt eller nedåt på enhetsbeloppet. Med tanke på ovissheten framöver så är en variation på +/- 5 procent rimlig.

Förklaring och motivering av enhetsbelopp

Stödbehovet baseras på beräkningar för nötköttssektorn respektive mjölksektorn. Beräkningarna görs separat eftersom de större kostnaderna för investeringar i mjölkproduktionen inte ingår i beräkningarna av täckningsbidraget. De presenterade siffrorna representerar en situation före de stora kostnadsökningar för insatsvaror som skett under senare tid.

Behovet av stöd inom nötköttsproduktionen baseras på beräkningar av täckningsbidraget för de vanligaste typerna av nötköttsproduktion för ett genomsnittligt område i Sverige. En viktad sammanvägning av de vanligaste produktionsformerna visar på en nettoförlust per djur på 1 735 kr.

Produktionsgren	**Viktning**	**Lönsamhet**
Ungtjur	40	-634
Vallfodertjur	40	-1 058
Diko	20	-5291

För mjölkproduktion är den beräknade genomsnittliga täckningsbidraget per mjölkko cirka 12 000 kr. Denna siffra behöver kompletteras med de genomsnittliga kostnaderna för investeringar. Jordbruksverkets beräkningar av schablonkostnader för investeringar i nya stall är 112 000 kronor per ko. Med nuvarande ränta, en avskrivningstid på 20 år och en underhållskostnad på 2 procent ger detta en total årlig kostnad för investeringar på 13 400 kronor per ko. Det ger en nettolönsamhet på minus 1 400 kr per ko.

Därutöver visar den fortsatt nedåtgående trenden i totalt antal nötkreatur och i mjölkproduktionen att det kopplade stöd som betalats ut under perioden 2014-2022 har legat under stödbehovet. Det planerade enhetsbeloppet är satt till 91 euro, vilket är högsta möjliga planerade enhetsbeloppet när hela kuvertet för kopplat stöd används. Denna stödnivå är i stort sett densamma som under perioden 2015-2022, men pga inflationen sjunker det reala värdet.

Conversion key mellan unika djur och antal djur i utfallsindikator 0.11

I utfallsindikatorn rapporteras antal unika djur som får stöd medan enhetsbeloppet motsvarar stöd för ett djur under alla dagar av räkningsperioden, dvs. under 1 års tid.

8 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Motivering av de svårigheter som den berörda sektorn/produktionen eller typen av jordbruk genomgår.

Antalet nötkreatur i Sverige har minskat med 9 % sedan 2005. Mjölkproduktionen har haft en nedåtgående trend även om den inte har minskat lika mycket som antalet djur, och marknadsandelen för svensk mjölk har sjunkit. Under perioden 2010-2019 har den svenska produktionen av mjölk och nötkött minskat, samtidigt som utvecklingen i hela EU varit den motsatta, framför allt inom mjölkproduktionen, där produktionen i EU har ökat med 17 % medan den minskat med 5 % i Sverige. Denna utveckling har skett trots det kopplade stödet under perioden 2015-2022 och andra riktade insatser dessförinnan. En viktig faktor att beakta är att trots att siffrorna är uppdelade mellan mjölk- och nötköttsproduktion är sektorerna nära sammanlänkade, bland annat på grund av uppfödningen av kalvar från mjölkproduktionen.

Ekonomiska indikatorer som nettoförädlingsvärde visar på den låga lönsamheten i nötköttsproduktionen, medan siffrorna för mjölkproduktion visar ett bättre ekonomiskt utfall. En brist i de flesta ekonomiska indikatorer är att de inte inkluderar räntebetalningar och jämfört med andra sektorer kräver mjölkproduktionen avsevärda investeringar. Särskilt lantbrukare som har nysatsat, t.ex. unga jordbrukare, är till följd av stora investeringar sårbara för minskat stöd. Inom både nötkötts- och mjölkproduktionen

ligger investeringarna under den takt som krävs för att upprätthålla produktionen på längre sikt. Baserat på en omsättning på 15 år mellan investeringar i nya eller förbättrade stallar för mjölkproduktion och 20 år för nötkött, har investeringstakten bara varit över den nödvändiga takten för att upprätthålla den långsiktigta produktionen under några få år under perioden 2009-2021, och då endast i nötköttsproduktionen.

Under 2019 analyserades effekterna av ändrade stödnivåer inom i CAP med hjälp av den ekonomiska modellen SASM. Effekten av oförändrade stödnivåer fram till 2030 analyserades tillsammans med ändrade stödnivåer, inklusive ett avskaffande av det kopplade stödet för nötkreatur. Analysen visar att det kopplade stödet har en betydande effekt på antalet djur, den areal som används för vallproduktion och på den hävdade arealen naturbetesmarker. Vid ett avskaffat stöd skulle antalet nötkreatur minska i alla regioner. Modellen förutspår vidare att om stödet upphörde skulle mark som används för vall i hög grad läggas i träda, främst långliggande träda, vilket innebär att produktionen därmed upphör och att ingen annan jordbruksproduktion skulle ersätta den förlorade vallodlingen.

Jordbruket i Sverige påverkas av det nordliga läget med kallt klimat och låg solinstrålning. Vegetationsperiodens längd är kortare än 170 dagar i de mellersta och norra delarna av landet. Detta ger en kortare odlings- och betessäsong med lägre skörd. Det kalla klimatet leder också till högre krav på stallbyggnader, vilket ökar kostnaderna i animalieproduktionen. Markförhållandena skiljer sig mycket mellan olika delar av landet, från mycket hög kvalitet på slätten till mindre bördiga steniga jordar i skogsområden.Vissa områden präglas av mosaiklandskap där fältens storlek och avstånden mellan dem ger lägre produktivitet. Transportavstånden är långa på många håll. Kostnaden för arbetskraft och för vissa insatsvaror, till exempel diesel, är högre än i jämförbara länder. Den strängare lagstiftningen om djurskydd och djurhållning i jämförelse med EU-bestämmelserna återspeglas i högre produktionskostnader, vilket delvis men inte helt kompenseras av högre priser. Sammantaget ger detta ett ökat behov av inkomststöd och produktivitetsutveckling.

Vad är insatsens syfte med avseende på berörd sektor, produktion eller typ av jordbruk?

☑ för att förbättra konkurrenskraften

☐ Förbättrad kvalitet

☐ för att förbättra hållbarheten

Hur kommer insatsen att bidra till att hantera den eller de identifierade svårigheterna (dvs. förklaring om målinriktning)?

Syftet med stödet är att öka inkomsterna inom nötkötts- och mjölksektorn, och därmed öka deras konkurrenskraft och lönsamhet, för att bromsa minskningen av antalet nötkreatur och av mjölkproduktionen. Vid sidan av det kopplade stödet görs i Strategisk plan en ökad satsning på åtgärder för att på sikt öka konkurrenskraften i dessa sektorer och i jordbruket i stort, däribland kompetensutveckling, EIP, samarbete och investeringsstöd. Dessa riktade åtgärder för ökad konkurrenskraft tar dock tid innan de ger effekt. Åtgärderna inkluderar även stöd för att öka värdet på produkterna, exempelvis genom stöd till ekologiskt jordbruk eller för diversifiering av produktionen. Investeringsstöd kan redan idag erhållas vid investeringar för bland annat stallbyggnader. Detta stöd sänker tröskeln för investeringar men kompenserar bara delvis för den låga lönsamheten.

Vilken eller vilka sektorer berörs?

Mjölk och mjölkprodukter

Nöt- och kalvkött

Motivering av vikten av den berörda sektorn/produktionen eller typen av jordbruk

Nötkötts- och mjölkproduktionen är viktiga sektorer inom svenskt jordbruk och står för cirka 30 % av produktionsvärdet i jordbruket. De är också nära sammanlänkade eftersom cirka 60 % av nötköttet kommer från mjölkproduktionen. Nötkreatur och produktion av nötkött och mjölk är vitt spridd och sker i alla delar av Sverige, där den utgör ett viktigt bidrag till jordbrukets mångfald, lokal livsmedelssäkerhet, ett mångsidigt landskap inklusive gräsproduktion i annars spannmålsdominerade områden och ett öppet

och varierat landskap i områden som annars domineras av skog, hävd av naturbetesmarker rika på biologisk mångfald, försörjning på landsbygden och kulturarv.

I slättbygd, där spannmål dominerar jordbruksproduktionen, bidrar nötkötts- och mjölkproduktionen med gräsbevuxna arealer, stallgödsel och betesdjur för naturbetesmarker. I områden där skog dominerar landskapet, är ett aktivt jordbruk viktigt för att hålla ett öppet och varierat landskap och därmed för biologisk mångfald kopplat till jordbruksmark. Särskilt de gränszoner mellan jordbruk och skog är viktiga för den biologiska mångfalden.

En betydande andel av nötkött och mjölk produceras i områden där spannmålsproduktionen är mindre lönsam eller inte är ekonomiskt försvarbar, främst på grund av kallare klimat, låg solinstrålning eller dålig jordkvalitet. Dessa områden ligger i Sverige i gränszonerna mellan slätten och de regioner där skogen dominerar, i de skogsrika delarna av södra Sverige och i hela norra Sverige. Jordbruksproduktionen i dessa områden är starkt beroende av ekonomin i nötkötts- och mjölksektorn eftersom det finns begränsade alternativ för jordbruksproduktion. Dessa områden sammanfaller ofta med regioner med lägre befolkningstäthet. Nötkreaturen har helt avgörande betydelse för att många jordbrukare ska kunna sköta och använda sin jordbruksmark.

Sverige är ett till ytan stort land. En utmaning är de långa avstånden och den låga befolkningstätheten i många områden. Även mellan gårdar med samma typ av produktion kan det vara långt vilket ökar kostnader för transporter till och från produktionsanläggningar och lager för insatsvaror samt tillgång till rådgivare, veterinärer etc. Det kopplade stödet är viktigt för hela nötkötts- och mejerisektorns livskraft och bidrar till att den nödvändiga infrastrukturen kan upprätthållas.

Svensk nötkötts- och mejeriproduktion baseras i huvudsak på vall som grovfoder och vall är en vanlig gröda i hela Sverige. Vall och betesmarker bidrar till kolinbindning jämfört med en spannmålsbaserad foderstat.

Cirka 15 % av jordbruksmarken i Sverige består av naturbetesmarker. Dessa kräver betande djur för att hävdas. De är ofta steniga med ett stort antal spridda landskapselement som begränsar användningen av maskiner. Dessa betesmarker är bland de mest biologiska mångfaldsrika livsmiljöerna i Sverige och de är också vanliga i Natur 2000-områden med anknytning till jordbruksmark. Ett minskande antal betande djur är det största hotet mot dessa livsmiljöer, även indikerat i Svenska PAF. Naturbetesmarkerna är vanligast i de mer skogsrika områdena i södra och mellersta Sverige samt i övergångszonen mellan skogsrika områden och slättbygden, men de finns även i de mer intensiva jordbruksområdena på slätten, där de är mycket viktiga för biologisk mångfald och landskapsvariation. Om det kopplade stödet skulle tas bort visar analyser att arealen hävdad naturbetesmark skulle minska.

Förklara hur interventionen är förenlig med ramdirektivet för vatten (dvs. 2000/60/EG).

Se avsnitt 3.3 “Explanation on how the interventions under coupled income support as referred to in Subsection 1 of Section 3 of Chapter II of Title III are consistent with the Water Framework Directive - 2000/60/EC”.

Finansieras interventionen, helt eller delvis, via tilläggsbeloppet för proteingrödor (totalt högst 2 %) i enlighet med artikel 96.3 i förordningen om strategiska planer?

☐ Ja ☑ Nej

Om interventionen är inriktad på en blandning av baljväxter och gräsarter: Ange minsta procentandel baljväxter i blandningen.

Ej tillämpligt

Kopplat inkomststöd som beviljas silkesmaskar är ett djurbaserat stöd, där användningen av ”huvud” som stödets grundenhet kräver ett förtydligande på förhand av följande:

Förtydliga omräkningskursen mellan denna enhet och ”huvudet” (dvs. hur många av denna enhet motsvarar ”1 huvud”?) när det gäller t.ex. indikatorer.

Ej tillämpligt

Det är möjligt att göra ytterligare förtydliganden i en kommentar (t.ex. vikten på de ägg som en låda måste innehålla)

9 Efterlevnad av WTO:s krav

”Yellow box”

Förklaring av om, och i så fall hur, insatsen följer relevanta bestämmelser i artikel 6.5 eller bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk (”Blue box”)

Stödet är kopplat till produktionen och lever inte upp till kriterierna för stöd inom WTO:s gröna box. Stödet är heller inte av produktionsbegränsande karaktär och klassificeras därmed som gult.

11 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
NÖT1 - Nöt enhetsbelopp 1	Enhetlig		R.4; R.6; R.7; R.8

Förklaring och motivering (inklusive flexibiliteten)

NÖT1 - Nöt enhetsbelopp 1

Se information under "Stödintervall och stödbelopp"

12 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2024–2028
	Kalenderår	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
NÖT1 - Nöt enhetsbelopp 1	Planerat enhetsbelopp	91,00	91,00	91,00	91,00	91,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	87,00	87,00	87,00	87,00	87,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	96,00	96,00	96,00	96,00	96,00	
	O.11 (enhet: Djur)	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	129 220 000,00	129 220 000,00	129 220 000,00	129 220 000,00	129 220 000,00	646 100 000,00
TOTALT	O.11 (enhet: Djur)	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	**Summa:** 7 100 000,00 **Högst** 1 420 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	89 167 496,00	89 197 156,00	89 226 815,00	89 256 475,00	89 286 134,00	446 134 076,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

5.2 Sektorsspecifika interventioner

Frukt och grönsaker

Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
PO1 - Producentorganisationer frukt och grönsaker	Medel		R.1; R.10; R.11; R.16; R.26; R.27; R.28; R.39; R.5; R.9

Beskrivning

PO1 - Producentorganisationer frukt och grönsaker

Enhetsbeloppen har räknats fram genom att vi utgått från totalt utbetalat stöd mellan åren 2001–2019 och ser att det sker en procentuell ökning varje år. Vi förutsätter att trenden fortsätter. Därefter dividerar vi beloppet på antal stödmottagare, vilket är tre producentorganisationer för tillfället. Beräkning av indikatorer har gjorts utifrån data över beviljade stöd mellan åren 2001–2019.

Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
PO1 - Producentorganisationer frukt och grönsaker	Planerat enhetsbelopp (totala unionsutgifter i euro)		2 064 897,00	2 163 225,00	2 163 225,00	2 261 554,00	
	O.35 (enhet: Operativa program)		3,00	3,00	3,00	3,00	
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)		6 194 690,00	6 391 347,00	6 588 004,00	6 686 332,00	25 860 373,00

INVRE(47(1)(a)) - - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder

POFOU - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, forskning och utveckling - investering

Interventionens kod (MS)	POFOU - INV
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, forskning och utveckling - investering
Typ av insats	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
REDE(46(d)) forskning om och utveckling av hållbara produktionsmetoder, inbegripet motståndskraft mot skadegörare, motståndskraft mot djursjukdomar och motståndskraft mot och begränsning av klimatförändringar samt innovativa metoder och produktionstekniker som stärker den ekonomiska konkurrenskraften och främjar marknadsutvecklingen

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan
XCO Det övergripande målet att modernisera sektorn genom att främja och utbyta kunskap, innovation och digitalisering i jordbruket och i landsbygdsområden samt uppmuntra sektorn att ta till sig dessa

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis
XCOBEHOV1	Kunskapssystemet AKIS	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 % av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till att utveckla och prova nya sorter, nya grödor (arter), metoder knutna till produktion och lagring av medlemmarnas produkter samt utveckling av fossilfria förpackningar.
- Stöd kan ges till forskning och utveckling kring förluster och svinn av frukt och grönsaker vilket inbegriper metoder för att mäta och följa upp förluster och svinn i olika led och att ta fram nya användningsområden för produkter eller delar av produkter som idag inte tas tillvara.
- Stöd kan ges till att utveckla nya digitala verktyg som syftar till att effektivisera produktionen, minska kostnader, höja kvaliteten samt minska miljö och klimatpåverkan.

Stödberättigade utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst
- Personal

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande:

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Forskningen ska avse, eller kunna knytas till odling, lagring och hantering av, produkter för vilka PO har ett erkännande.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46, det vill säga forskning och utveckling. Kostnaderna i detta avsnitt ska sålunda utgöra minst 2 % av verksamhetsprogrammets kostnader.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla målsättning för forskning och utveckling knuten till PO:s verksamhet.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.
- Arbetet ska utföras av en professionell aktör inom forskning och utveckling eller av en erfaren frukt- och grönsaksexpert eller en erfaren IT-expert.

Berättigande stödmottagare:

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- en schablonsats för lönekostnadspåslag på 44,31 % av stödberättigande faktiska lönekostnaderen
- schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

Andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - konferens,
    - projekt där mat har en central betydelse.
- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att motverka klimatförändringar och hantera ett förändrat klimat inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Därutöver är åtgärderna 1, och 2 ovan förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

Åtgärderna 3, 4, 6 och 7 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stöden utgör delar av tydligt definierade statliga miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmen ifråga ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stöden.

Åtgärd 5 ovan är förenlig med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom den inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärden ifråga svarar mot beskrivningen i subparagraf 2(g), ”infrastructural services”. Åtgärden är förenlig med bestämmelserna

eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stödet inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POKLIMAT - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - investeringar

Interventionens kod (MS)	POKLIMAT - INV
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - investeringar
Typ av insats	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
CLIMA(46(f)) bidra till begränsning och anpassning till klimatförändringar

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO4BEHOV2	Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen	Medel	Delvis
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.16 Andel jordbruk som får investeringsstöd från GJP för att bidra till begränsning och anpassning till klimatförändringar samt för produktion av förnybar energi eller biomaterial
R.27 Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka POs verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka POs verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka POs verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 4

Klimatbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter behöver minska. Därför riktas stödet mot insatser som exempelvis rådgivning, kompetensutveckling och investeringar, vilka ska bidra till att minska utsläppet av växthusgaser och öka sektorns möjligheter att hantera ett förändrat klimat.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till investering i förnybar energi.
- Stöd kan ges till investeringar i energiväv i växthus.
- Stöd kan ges för den specifika extrakostnaden för att byta ut fossildrivna transportfordon (lastbilar) för interna transporter till eldrivna transportfordon, eller investera i nya eldrivna transportfordon för interna transporter. Investeringen får kombineras med utrustning som möjliggör laddning av fordonet.
- Stöd kan ges för investering i nybyggnation av bevattningsdamm med tillhörande utrustning för bevattning.
- Stöd kan ges för dränering av odlingsmark hos POs medlemmar. Stöd ges ej till dränering av organogena jordar.

Stödberättigande utgifter

- Investeringar
- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EUs regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.

- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapiten IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Investeringar ska användas till minst 75 procent för erkända produkter odlade av medlemmar och som sälj av PO.
- Investeringar får bara göras i medlemmarnas odlingsföretag om investeringen omfattas av POns övergripande målsättningar i verksamhetsprogrammet och att det är tydligt att investeringarna kommer att bidra till att uppnå POns övergripande målsättningar inom detta mål.
- Investeringar i förnybar energi innefattar inte solcellsanläggningar eller vindkraftsanläggningar.
- Investering i en bevattningsdamm får placeras på medlemmarnas anläggningar.
- Investeringen måste placeras hos stödmottagaren, ett dotterbolag som uppfyller kravet på 90 % eller hos någon av POns medlemmar.
- Investeringen måste användas av stödmottagaren i enlighet med sina egenskaper, målsättningar och avsedd användning. Om investeringen placerats hos ett dotterbolag eller medlemsföretag ska investeringen kunna användas av PO och övriga medlemsföretag.
- Investeringar måste kvarstå i POns ägo eller förfogande genom ett leasingkontrakt i minst 5 år eller, under avskrivningsperioden, om den är kortare än 5 år. Den får dock inte vara kortare än tre år. Om, dotterbolaget, eller medlemsföretaget lämnar PO under avskrivningsperioden, måste dotterbolaget eller medlemsföretaget köpa ut investeringen till marknadsvärdet.
- Investeringar kan betalas vid ett tillfälle eller genom delbetalningar.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.
- Investeringar i energiväv i växthus ska vara en del i en plan att installera energivävar som omfattar POns alla växthusföretag.
- Stöd för att byta ut fossildrivna transportfordon (lastbilar) för interna transporter till eldrivna transportfordon, eller investera i nya eldrivna transportfordon ska avse fordon med ren eldrift. Fordonet ska ägas av PO.
- För stöd till dränering av odlingsmark hos POs medlemmar ska marken ha odlats med erkända grödor under fyra av de senaste fem åren eller efterföljas av plantering av permanent gröda för vilken PO är erkänd.

Berättigande stödmottagare:

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader Om miljö och klimatinsatserna (artikel 46 e och f i rådsförordningen) omfattar minst 20 % av verksamhetsfonden kan EUs stödandel höjas till 80 % enligt artikel 52.5. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Stöd för klimatåtgärder kan även ges för följande investeringar i enskilda företag:

- Pellets- och flispannor
- Bergvärme
- Jordvärme
- Ackumulatortankar
- Energiväv
- Bevattningsdamm
- Dränering

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att motverka klimatförändringar och hantera ett förändrat klimat inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Därutöver är åtgärderna 1, och 2 ovan förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

Åtgärderna 3, 4, 6 och 7 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stöden utgör delar av tydligt definierade statliga miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmen ifråga ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stöden.

Åtgärd 5 ovan är förenlig med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom den inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärden ifråga svarar mot beskrivningen i subparagraf 2(g), ”infrastructural services”. Åtgärden är förenlig med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stödet inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POKONK - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - investeringar

Interventionens kod (MS)	POKONK - INV
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - investeringar
Typ av insats	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
COMP(46(c)) förbättra konkurrenskraften på medellång och lång sikt, särskilt genom modernisering

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.39 Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP
R.9 Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för

producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 procent av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges för investeringar i utrustning för att tvätta, sortera, ansa, väga, filmpaketera och paketera produkter.
- Stöd kan ges till investering i skördekylar och kyllager.
- Stöd kan ges till investering i lager med kontrollerad atmosfär t.ex. ULO-lager.
- Stöd kan ges för investering i LED-belysning i växthus.
- Stöd kan ges för investering i hagelnät för fruktodling.
- Stöd kan ges för utrusting som begränsar frostskador i fruktodlingar och frilandsodlingar av grönsaker.

Stödberättigande utgifter

- Investeringar
- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Investeringar ska användas till minst 75 procent för erkända produkter odlade av medlemmar och som säljs av PO.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen I artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Investeringar får bara göras i medlemmarnas odlingsföretag om investeringen omfattas av POns övergripande målsättningar i verksamhetsprogrammet och att det är tydligt att investeringarna

kommer att bidra till att uppnå POns övergripande målsättningar inom detta mål.

- Investeringen ska placeras i stödmottagarens lokaler, ett dotterbolag som uppfyller kravet på 90 % eller hos någon av POns medlemmar.
- Investeringen måste användas av stödmottagaren i enlighet med sina egenskaper, målsättningar och avsedd användning. Om investeringen placerats hos ett dotterbolag eller medlemsföretag ska investeringen kunna användas av PO och övriga medlemsföretag.
- Investeringar måste kvarstå i POns ägo eller förfogande genom ett leasingkontrakt i minst 5 år eller, under avskrivningsperioden, om den är kortare än 5 år. Den får dock inte vara kortare än tre år. Om, dotterbolaget, eller medlemsföretaget lämnar PO under avskrivningsperioden, måste dotterbolaget eller medlemsföretaget köpa ut investeringen till marknadsvärdet.
- Investeringar kan betalas vid ett tillfälle eller genom delbetalningar.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.
- Investeringar i LED-belysning får enbart göras i växthus som saknar belysning eller för att byta ut befintlig mer energikrävande belysning.

Berättigade stödmottagare:

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

• en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Stöd till konkurrensfrämjande åtgärder kan även ges för följande investeringar i enskilda företag:

• Hagelnät
• LED-belysning
• Kyllager, skördelager
• Lager med kontrollerad atmosfär
• Utrustning för att tvätta, sortera, ansa, väga, filmpaketera och paketera produkter.
• Utrustning som begränsar frostskador i fruktodlingar och frilandsodlingar av grönsaker.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att stärka konkurrenskraften inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom

offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(c), ”training services” (åtgärderna 3–4 ovan), subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” (åtgärd 2 ovan), subparagraf 2(e), ”inspection services” (åtgärderna 5-6 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 1 samt 7-8 ovan). I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POMILJÖ - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - investeringar

Interventionens kod (MS)	POMILJÖ - INV
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - investeringar
Typ av insats	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
PROMO(46(e)) främja, utveckla och genomförai) produktionsmetoder och produktionstekniker som tar hänsyn till miljön,ii) produktionsmetoder som är motståndskraftiga mot skadegörare och sjukdomar,iii) normer för djurhälsa och djurskydd som går utöver de minimikrav som fastställs i unionslagstiftning och nationell lagstiftning,iv) minskad avfallsproduktion och miljövänlig användning och hantering av biprodukter, inbegripet återanvändning och återvinning av dessa,v) skydd och förbättring av den biologiska mångfalden och en hållbar användning av naturresurser, särskilt skydd av vatten, mark och luft,

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.26 Andel jordbruk som omfattas av GJP-stöd för produktiva och icke-produktiva investeringar i fråga om vård av naturresurser
R.27 Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det

bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen:

Mål 5

Jordbrukssektorn har en negativ påverkan på flera miljömål. Miljöbelastningen från exempelvis odling, lagring och förpackning av frukt och grönsaker behöver således minska. Därför riktas stödet mot insatser som exempelvis rådgivning, kompetensutveckling och investeringar, vilka ska bidra till att minska belastningen på mark, luft och vatten.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till investering i skördekylar och kyllager.
- Stöd kan ges till investering i lager med kontrollerad atmosfär t.ex. ULO-lager.
- Stöd kan ges till investeringar i kylutrustning till transportfordon.
- Stöd kan ges till investering i gemensamma komposteringsanläggningar och andra tekniska lösningar som hanterar svinn och avfall som genereras i odlingarna
- Stöd kan ges till robot- eller drönarbaserade system för ogräsbekämpning, växtskyddsåtgärder eller spridning av växtnäring.
- Stöd kan ges till fällor som används för att bedöma angrepp av växtskadegörare
- Stöd kan ges för förpackningsutrustning som konsumentförpackar i fossilfria material.
- Stöd kan ges för investering i utrustning för rening av dräneringsvatten i frilandsodlingar.

Stödberättigade utgifter

- Investeringar

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EUs regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Investeringar ska användas till minst 75 procent för erkända produkter odlade av medlemmar och som säljs av PO.

- Kostnader för miljöåtgärder är enbart stödberättigande om minst 15 % av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet avser insatser som omfattas av målen e och f (miljö- eller klimatinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Investeringar får bara göras i medlemmarnas odlingsföretag om investeringen omfattas av POns övergripande målsättningar i verksamhetsprogrammet och att det är tydligt att investeringarna kommer att bidra till att uppnå POns övergripande målsättningar inom detta mål.
- Investeringen måste placeras i stödmottagarens lokaler, ett dotterbolag som uppfyller kravet på 90 % eller hos någon av POns medlemmar.
- Investeringen måste användas av stödmottagaren i enlighet med sina egenskaper, målsättningar och avsedd användning. Om investeringen placerats hos ett dotterbolag eller medlemsföretag ska investeringen kunna användas av PO och övriga medlemsföretag.
- Investeringar måste kvarstå i POns ägo eller förfogande genom ett leasingkontrakt i minst 5 år eller, under avskrivningsperioden, om den är kortare än 5 år. Den får dock inte vara kortare än tre år. Om, dotterbolaget, eller medlemsföretaget lämnar PO under avskrivningsperioden, måste dotterbolaget eller medlemsföretaget köpa ut investeringen till marknadsvärdet.
- Investeringar kan betalas vid ett tillfälle eller genom delbetalningar.
- För att stöd ska beviljas inom ramen för miljöåtgärder för skördekylar, lagringskylar, kyllager med kontrollerad atmosfär, kyla i transportfordon och komposteringsanläggningar krävs att POns verksamhetsprogram innehåller en plan över hur PO ska arbeta för att minska förluster och svinn i produktion, lagring, tvättning, sortering, paketering och transporter. Planen ska ha en kvantitativ målsättning.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.
- Investeringen ska förväntas leda till något av följande; minskad användning av växtskyddsmedel, växtnäring eller av fossila bränslen, minskat svinn eller minskad påverkan av växtnäring eller växtskyddsmedel.
- Stöd för investeringar i gemensamma komposteringsanläggningar samt i andra tekniska lösningar för att hantera avfall samt revisoner med rådgivning för att hantera plantmaterial och plantavfall ska vara en del i en plan för hantering av växtavfall som omfattar POns alla medlemsföretag i syfte att minska miljöpåverkan.
- Stöd till utrustning för förpackning i fossilfria material kan endast ges om förpackningarna är nedbrytningsbara i naturen.
- För rening av dräneringsvatten i frilandsodlingar ska den aktuella marken ha odlats med erkända grödor under fyra av de senaste fem åren eller efterföljas av plantering av permanent gröda för vilken PO är erkänd.

Berättigade stödmottagare:

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den

kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Om miljö och klimatkostnaderna omfattar minst 20 % av verksamhetsfonden kan EUs stödandel höjas till 80 %.
52.5 Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Stöd kan även ges för följande investeringar i enskilda företag:

- Investeringar för säker hantering av överblivet växtmaterial/växtavfall
- Kyllager, skördelager
- Lager med kontrollerad atmosfär
- Komposteringsanläggning
- Utrustning för rening av dräneringsvatten
- Robot- och drönarutrustning för ogräskontroll, växtskydd och spridning av växtnäring
- Utrustning för förpackning i fossilfria material
- Fällor för att läsa av växtskadegörare

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att främja, utveckla och införa metoder som värnar miljön inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Därutöver är åtgärderna 3, 7, 8 och 13 ovan förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

Åtgärderna 10, 11, 12 och 14 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stöden utgör delar av tydligt definierade statliga miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmen ifråga ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stöden.

Åtgärderna 1, 2, 4, 5 och 6 och 9 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(c), ”training services” (åtgärd 2 ovan), subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” (åtgärd 1 ovan), subparagraf 2(e),

”inspection services” (åtgärd 6 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 4–5 och 9 ovan). I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POPLAN - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - investeringar

Interventionens kod (MS)	POPLAN - INV
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - investeringar
Typ av insats	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
PROD(46(a)) planera och organisera produktionen, anpassa produktionen till efterfrågan, särskilt vad gäller kvalitet och kvantitet, optimera produktionskostnaderna och avkastningen på investeringar, stabilisera producentpriserna

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.39 Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP
R.9 Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör

ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 % av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för:

- investering i mjukvara för att planera produktionen,
- inköp av väderstation.

Stödberättigande utgifter

- Investeringar
- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.

- Investeringar eller andra typer av insatser ska användas till minst 75 procent för erkända produkter odlade av medlemmar och som sälj av PO.
- Investeringar får bara göras i medlemmarnas odlingsföretag om investeringen omfattas av POns övergripande målsättningar i verksamhetsprogrammet och att det är tydligt att investeringarna kommer att bidra till att uppnå POns övergripande målsättningar inom detta mål.
- Investeringen måste placeras i stödmottagarens lokaler, ett dotterbolag som uppfyller kravet på 90 % eller hos någon av POns medlemmar.
- Investeringen måste användas av stödmottagaren i enlighet med sina egenskaper, målsättningar och avsedd användning. Om investeringen placerats hos ett dotterbolag eller medlemsföretag ska investeringen kunna användas av PO och övriga medlemsföretag.
- Investeringar måste kvarstå i POns ägo eller förfogande genom ett leasingkontrakt i minst 5 år eller, under avskrivningsperioden, om den är kortare än 5 år. Den får dock inte vara kortare än tre år. Om, dotterbolaget, eller medlemsföretaget lämnar PO under avskrivningsperioden, måste dotterbolaget eller medlemsföretaget köpa ut investeringen till marknadsvärdet.
- Investeringar kan betalas vid ett tillfälle eller genom delbetalningar.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.

Berättigade stödmottagare:

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

• en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet enligt artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126 i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Stöd kan även ges för följande investeringar i enskilda företag:

• väderstation

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för produktionsplanering inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att

omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

POUTBUD -INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - investeringar

Interventionens kod (MS)	POUTBUD -INV
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - investeringar
Typ av insats	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
CONC(46(b)) koncentration av utbudet och utsläppande av produkterna på marknaden, bland annat genom direktmarknadsföring

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.39 Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering

eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 % av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

• Stöd kan ges till investeringar i form av köp eller nybyggnation av gemensamma anläggningar/lokaler för organisation av insamling, lagring, packetering, distribution eller vidareförädling av medlemmarnas produkter.

• Stöd kan ges till investeringar i transportmedel för interna transporter av produkter inom organisationen.

Stödberättigande utgifter

• Investeringar

• Övriga kostnader som t ex köp av tjänst,

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

• PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EUs regelverk och nationellt regelverk.

• PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.

• Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.

• Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.

• Investeringar ska användas till minst 75 procent för erkända produkter odlade av medlemmar och som sälj av PO.

• Investeringar får bara göras i medlemmarnas odlingsföretag om investeringen omfattas av POns övergripande målsättningar i verksamhetsprogrammet och att det är tydligt att investeringarna kommer att bidra till att uppnå POns övergripande målsättningar inom detta mål.

• Investeringen måste placeras i stödmottagarens lokaler, ett dotterbolag som uppfyller kravet på 90 % eller hos någon av POns medlemmar.

• Investeringen måste användas av stödmottagaren i enlighet med sina egenskaper, målsättningar och avsedd användning. Om investeringen placerats hos ett dotterbolag eller medlemsföretag ska investeringen kunna användas av PO och övriga medlemsföretag.

• Investeringar kan betalas vid ett tillfälle eller genom delbetalningar.

• Investeringar i utrustning måste kvarstå i POns ägo eller förfogande genom ett leasingkontrakt i minst 5 år eller, under avskrivningsperioden, om den är kortare än 5 år. Den får dock inte vara kortare än tre år.

• Stöd ges bara till inköp av fastighet och mark för anläggning som ska ägas av PO och användas av medlemmarna gemensamt för att hantera medlemmarnas produkter.Investering i byggnader måste kvarstå i POs ägo i minst 10 år.

• En investering i transportmedel för interna transporter ska ägas av PO.

• Stödet omfattar inte fordon för lastning, lossning eller lagerhantering t ex truckar och liknande fordon

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

• en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för koncentration av utbudet inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare.

Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(f), ”marketing and promotion services” (åtgärden 3 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 1-2 ovan). I det förstnämnda fallet inkluderar inte stödet under åtgärden utgifter för ospecificerade syften som skulle kunna användas av säljare för att reducera sina försäljningspriser eller tilldela köpare direkta fördelar. I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POVÄRDE - INV - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, höja produkternas kommersiella värde - investeringar

Interventionens kod (MS)	POVÄRDE - INV
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, höja produkternas kommersiella värde - investeringar
Typ av insats	INVRE(47(1)(a)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar, forskning, experimentella och innovativa produktionsmetoder och andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
BOOST(46(g)) främja produkters kommersiella värde och kvalitet, bland annat genom att förbättra produktkvaliteten och utveckla produkter som har skyddad ursprungsbeteckning eller skyddad geografisk beteckning eller som omfattas av kvalitetssystem på unionsnivå eller nationell nivå som erkänns av medlemsstaterna

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.39 Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP
R.9 Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet

genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Stöd får lämnas för

• Stöd kan ges till utrustning för att bearbeta produkter.

• Stöd kan ges för att byta ut fruktsorter.

Stödberättigade utgifter

• Investeringar

• Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

• PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.

• PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.

• Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.

• Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapiten IV i Rådsförordningen).

• Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.

• Investeringar får bara göras i medlemmarnas odlingsföretag om investeringen omfattas av POns övergripande målsättningar i verksamhetsprogrammet och att det är tydligt att investeringarna kommer att bidra till att uppnå POns övergripande målsättningar inom detta mål.

• Jordbruksverket får godkänna placering av en gemensam anläggning för bearbetning på ett medlemsföretag om anläggningen ägs och drivs av PO.

• Investeringen måste användas av stödmottagaren i enlighet med sina egenskaper, målsättningar och avsedd användning. Om investeringen placerats hos ett dotterbolag eller medlemsföretag ska investeringen kunna användas av PO och övriga medlemsföretag.

• Investeringar måste kvarstå i POns ägo eller förfogande genom ett leasingkontrakt i minst 5 år eller, under avskrivningsperioden, om den är kortare än 5 år. Den får dock inte vara kortare än tre år. Om, dotterbolaget, eller medlemsföretaget lämnar POn under avskrivningsperioden, måste dotterbolaget eller medlemsföretaget köpa ut investeringen till marknadsvärdet.

• Investeringar kan betalas vid ett tillfälle eller genom delbetalningar.

• Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.

• För stöd för att byta ut fruktsorter ska PO i verksamhetsprogrammet redovisa en plan som visar vilka sorter som ska avsättas på marknaden under olika perioder och i vilken omfattning. Planen måste visa hur detta påverkar avsättning och pris. Planteringen ska kompletteras med droppbevattning.

• Omplantering får endast göras av träd på befintligt odlad mark.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ .

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

• en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Stöd till PO kan även ges för följande investeringar i enskilda företag:

- Fruktträd
- Droppbevattning vid plantering av fruktträd

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att höja produkternas kommersiella värde inom stödet till producent-organisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Därutöver är åtgärd 1 ovan förenlig med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom den inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärden ifråga svarar mot beskrivningen i subparagraf 2(g), ”infrastructural services”. Åtgärden är förenlig med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmän-nyttiga. Dessutom innefattar stödet inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

Åtgärd 2 ovan förenlig med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom det offentligt finansierade programmet ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under detta program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

ADVI1(47(1)(b)) - - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen

POKONK - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - rådgivning

Interventionens kod (MS)	POKONK - RÅD
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - rådgivning
Typ av insats	ADVI1(47(1)(b)) - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
COMP(46(c)) förbättra konkurrenskraften på medellång och lång sikt, särskilt genom modernisering

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s

verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 procent av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till rådgivning för att höja kvaliteten på slutprodukterna.

Stödberättigande utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Rådgivningen ska till 100 procent avse erkända produkter, odlade av medlemmar och som sälj av PO.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapiten IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Rådgivning ska ges av professionella rådgivningsföretag som är experter inom odling av frukt och

grönsaker i växthus respektive på friland.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ .

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.
- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- en schablonsats för lönekostnadspåslag på 44,31 % av stödberättigande faktiska lönekostnaden
- schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

Andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - konferens,
    - projekt där mat har en central betydelse.
- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att stärka konkurrenskraften inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(c), ”training services” (åtgärderna 3–4 ovan), subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” (åtgärd 2 ovan), subparagraf 2(e), ”inspection services” (åtgärderna 5-6 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 1 samt 7-8 ovan). I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POMILJÖ - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - rådgivning

Interventionens kod (MS)	POMILJÖ - RÅD
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - rådgivning
Typ av insats	ADVI1(47(1)(b)) - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
PROMO(46(e)) främja, utveckla och genomförai) produktionsmetoder och produktionstekniker som tar hänsyn till miljön,ii) produktionsmetoder som är motståndskraftiga mot skadegörare och sjukdomar,iii) normer för djurhälsa och djurskydd som går utöver de minimikrav som fastställs i unionslagstiftning och nationell lagstiftning,iv) minskad avfallsproduktion och miljövänlig användning och hantering av biprodukter, inbegripet återanvändning och återvinning av dessa,v) skydd och förbättring av den biologiska mångfalden och en hållbar användning av naturresurser, särskilt skydd av vatten, mark och luft,

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.28 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av

organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen:

Mål 5

Jordbrukssektorn har en negativ påverkan på flera miljömål. Miljöbelastningen från exempelvis odling, lagring och förpackning av frukt och grönsaker behöver således minska. Därför riktas stödet mot insatser som exempelvis rådgivning, kompetensutveckling och investeringar, vilka ska bidra till att minska belastningen på mark, luft och vatten.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till rådgivning som syftar till att minska miljöpåverkan.
- Stöd kan ges till utgifter för blad- och fruktanalyser samt till vatten- och jordanalyser.
- Stöd kan ges till revison med tillhörande rådgivning för säker hantering av överblivet växtmaterial/växtavfall.
- Stöd kan ges till rådgivning knuten till fällor för att bedöma angrepp av växtskadegörare.

Stödberättigade utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EUs regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Rådgivningen ska till 100 procent avse erkända produkter, odlade av medlemmar och som sälj av PO.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e)

och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).

- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.
- För att stöd ska ges till analyser ska analyserna utföras av erkända analysföretag (laboratorier).
- Rådgivning ska ges av professionella rådgivningsföretag inom odling av frukt och grönsaker i växthus respektive på friland.
- För att stöd ska ges till rådgivning för säker hantering av överblivet växtmaterial/växtavfall ska rådgivningen vara en del av en plan för att minska användningen av växtskyddsmedel som omfattar alla medlemsföretag.
- För att stöd ska ges till rådgivning om användning av fällor ska rådgivningen vara en del av en plan för att minska användningen av växtskyddsmedel som omfattar alla medlemsföretag.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader.Om miljö och klimatkostnaderna omfattar minst 20 % av verksamhetsfonden kan EUs stödandel höjas till 80 % enligt artikel 52.5. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader samt förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.
- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- en schablonsats för lönekostnadspåslag på 44,31 % av stödberättigande faktiska lönekostnaden
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - konferens,
    - projekt där mat har en central betydelse.
- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än

Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att främja, utveckla och införa metoder som värnar miljön inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Därutöver är åtgärderna 3, 7, 8 och 13 ovan förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

Åtgärderna 10, 11, 12 och 14 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stöden utgör delar av tydligt definierade statliga miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmen ifråga ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stöden.

Åtgärderna 1, 2, 4, 5 och 6 och 9 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(c), ”training services” (åtgärd 2 ovan), subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” (åtgärd 1 ovan), subparagraf 2(e), ”inspection services” (åtgärd 6 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 4–5 och 9 ovan). I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POPLAN - RÅD - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - rådgivning

Interventionens kod (MS)	POPLAN - RÅD
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, produktionsplanering - rådgivning
Typ av insats	ADVI1(47(1)(b)) - rådgivningstjänster och tekniskt bistånd, särskilt med avseende på hållbara metoder för skadedjursbekämpning, hållbar användning av växtskyddsmedel och djurhälsoprodukter, samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar, anställningsvillkor, arbetsgivarskyldigheter och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
PROD(46(a)) planera och organisera produktionen, anpassa produktionen till efterfrågan, särskilt vad gäller kvalitet och kvantitet, optimera produktionskostnaderna och avkastningen på investeringar, stabilisera producentpriserna

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det

bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 % av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- marknadsundersökningar som syftar till förbättrad produktionsplanering
- prenumeration av väderdata.

Stödberättigande utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Rådgivningen ska till 100 procent avse erkända produkter, odlade av medlemmar och som sälj av PO.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e)

och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).

- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Marknadsundersökningen ska utföras av ett professionellt marknadsundersökningsföretag.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader.
Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa fall förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

Stödmottagaren får redovisa en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för produktionsplanering inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

TRAINCO(47(1)(c)) - - utbildningsåtgärder, inbegripet handledning och utbyte av bästa metoder, särskilt med avseende på hållbara metoder för bekämpning av skadegörare och sjukdomar, hållbar användning av växtskyddsmedel och produkter för djurskydd, anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt användning av organiserade handelsplattformar och råvarubörser på plats och terminsmarknader

POKONK - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - utbildning

Interventionens kod (MS)	POKONK - UTB
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - utbildning
Typ av insats	TRAINCO(47(1)(c)) - utbildningsåtgärder, inbegripet handledning och utbyte av bästa metoder, särskilt med avseende på hållbara metoder för bekämpning av skadegörare och sjukdomar, hållbar användning av växtskyddsmedel och produkter för djurskydd, anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt användning av organiserade handelsplattformar och råvarubörser på plats och terminsmarknader
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
COMP(46(c)) förbättra konkurrenskraften på medellång och lång sikt, särskilt genom modernisering

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 procent av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till studieresor som organiseras av producentorganisationen eller av externa företag inom sektorn i utbildningssyfte.
- Stöd kan ges för deltagande i utbildning av POs personal och av medlemsodlare.

Stödberättigande utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst
- Personal

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Utbildningen eller studieresorna ska huvudsakligen avse erkända produkter.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat

eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).

- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.
- Rådgivning ska ges av professionella rådgivningsföretag som är experter inom odling av frukt och grönsaker i växthus respektive på friland.
- Studieresor ska avse erkända produkter eller verksamhet som PO bedriver.
- Utbildning ska arrangeras av en professionell aktör inom utbildning och/eller rådgivning inom frukt- och grönsakssektorn.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av enhetskostnader samt förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- en schablonsats för lönekostnadspåslag på 44,31 % av stödberättigande faktiska lönekostnaderen
- schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
  - konferens,
  - projekt där mat har en central betydelse.
- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att stärka konkurrenskraften inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(c), ”training services” (åtgärderna 3–4 ovan), subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” (åtgärd 2 ovan), subparagraf 2(e), ”inspection services” (åtgärderna 5-6 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 1 samt 7-8 ovan). I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

POMILJÖ - UTB - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - utbildning

Interventionens kod (MS)	POMILJÖ - UTB
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, miljöåtgärder - utbildning
Typ av insats	TRAINCO(47(1)(c)) - utbildningsåtgärder, inbegripet handledning och utbyte av bästa metoder, särskilt med avseende på hållbara metoder för bekämpning av skadegörare och sjukdomar, hållbar användning av växtskyddsmedel och produkter för djurskydd, anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt användning av organiserade handelsplattformar och råvarubörser på plats och terminsmarknader
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
PROMO(46(e)) främja, utveckla och genomförai) produktionsmetoder och produktionstekniker som tar hänsyn till miljön,ii) produktionsmetoder som är motståndskraftiga mot skadegörare och sjukdomar,iii) normer för djurhälsa och djurskydd som går utöver de minimikrav som fastställs i unionslagstiftning och nationell lagstiftning,iv) minskad avfallsproduktion och miljövänlig användning och hantering av biprodukter, inbegripet återanvändning och återvinning av dessa,v) skydd och förbättring av den biologiska mångfalden och en hållbar användning av naturresurser, särskilt skydd av vatten, mark och luft,

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.28 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s

verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen:

Mål 5

Jordbrukssektorn har en negativ påverkan på flera miljömål. Miljöbelastningen från exempelvis odling, lagring och förpackning av frukt och grönsaker behöver således minska. Därför riktas stödet mot insatser som exempelvis rådgivning, kompetensutveckling och investeringar, vilka ska bidra till att minska belastningen på mark, luft och vatten.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till deltagande i utbildning som syftar till att minska miljöpåverkan.

Stödberättigade utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst
- Personal

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EUs regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Utbildningen ska huvudsakligen avse erkända produkter.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).

- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Insatser som ökar den löpande förbrukningen av plast från fossil råvara kan inte få stöd.
- Utbildningen ska ges av professionella aktörer som är experter inom odling av frukt och grönsaker i växthus respektive på friland.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader.Om miljö och klimatkostnaderna omfattar minst 20 % av verksamhetsfonden kan EUs stödandel höjas till 80 % enligt artikel 52.5. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.
- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- en schablonsats för lönekostnadspåslag på 44,31 % av stödberättigande faktiska lönekostnaderen
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

- Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att främja, utveckla och införa metoder som värnar miljön inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Därutöver är åtgärderna 3, 7, 8 och 13 ovan förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

Åtgärderna 10, 11, 12 och 14 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stöden utgör delar av tydligt definierade statliga miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmen ifråga ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stöden.

Åtgärderna 1, 2, 4, 5 och 6 och 9 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(c), ”training services” (åtgärd 2 ovan), subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” (åtgärd 1 ovan), subparagraf 2(e), ”inspection services” (åtgärd 6 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 4–5 och 9 ovan). I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

PROMO(47(1)(f)) - - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna

POMARKNAD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker - marknadsföring och ökad konsumtion - kommunikation

Interventionens kod (MS)	POMARKNAD - KOM
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker - marknadsföring och ökad konsumtion - kommunikation
Typ av insats	PROMO(47(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
MARKET(46(h)) främjande och marknadsföring av produkterna

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s

verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 procent av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till att ta fram och tillverka informationsblad, broschyrer och liknande som används i samband med marknadsföring.
- Stöd kan ges till reklam i form av annonser riktade till konsumenter i tidningar, TV, webbplatser och liknande media.
- Stöd kan ges till marknadsföring av frukt och grönsaker eller organisationen på organisationens webbplats eller sociala plattformar.
- Stöd kan ges för att ta fram och placera reklam på organisationens egna fordon för transport av produkter.
- Stöd kan ges till att utveckla en ny professionell webbplats för producentorganisationen.
- Stöd kan ges för att ta fram material till, och genomförande av, butiksdemonstrationer som riktar

sig till konsumenter.

- Stöd kan ges för att ta fram material till, och deltagande i, mässor som riktar sig till konsumenter eller till kommersiella köpare.
- Stöd kan ges till att ta fram egna kvalitetsbeteckningar.

Stödberättigade utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst
- Personal

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Marknadsföringen ska till 100 procent avse erkända produkter för producentorganisationen.
- Stöd ges enbart för att ta fram en gemensam kvalitetsbeteckning om den till 100 procent avser produkter som producentorganisationen är erkänd för.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Arbete med reklam avsedd för TV, tidningar, webbplats och liknande media ska utföras av en professionell reklambyrå. I övriga insatser kan egen personal utföra hela eller delar av arbete.
- Utveckling av en ny professionell webbplats ska utföras av professionella IT-företag.
- Stöd ges inte för att ta fram informationsmaterial som innehåller prisinformation eller information om den nationella identiteten av produkterna.
- Stöd ges inte till information och reklam i TV, tidningar, radio och liknande media samt information på webbsidor eller i sociala medier som innehåller prisinformation eller information om nationell identiteten av produkter.
- Insatser som ökar förbrukningen av plast från fossil råvara är inte stödberättigande.

Berättigande stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av enhetskostnader.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.
- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- en schablonsats för lönekostnadspåslag på 44,31 % av stödberättigande faktiska lönekostnaden
- Andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - konferens,
    - projekt där mat har en central betydelse.
- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för marknadsföring och för att öka konsumtionen av frukt och grönsaker inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna svarar mot beskrivningen i subparagraf 2(f), ”marketing and promotions services” och inkluderar inte utgifter för ospecificerade syften som skulle kunna användas av säljare för att reducera sina försäljningspriser eller tilldela köpare direkta fördelar.

POUTBUD - KOM - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - kommunikation

Interventionens kod (MS)	POUTBUD - KOM
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, koncentration av utbudet - kommunikation
Typ av insats	PROMO(47(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet åtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om unionens kvalitetssystem och vikten av hälsosamma matvanor samt diversifiering och konsolidering av marknaderna
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
CONC(46(b)) koncentration av utbudet och utsläppande av produkterna på marknaden, bland annat genom direktmarknadsföring

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör

ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 % av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges för licenskostnad för auktionssystem till försäljning av medlemmarnas produkter.

Stödberättigande utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst, och licenskostnader

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EUs regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla målsättningen koncentration av utbud.
- Auktionen ska till 100 procent avse erkända produkter, odlade av medlemmar och som säljs av PO.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).

- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Auktionssystemet ska innehas och nyttjas av PO.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för koncentration av utbudet inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(f), ”marketing and promotion services” (åtgärden 3 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 1-2 ovan). I det förstnämnda fallet inkluderar inte stödet under åtgärden utgifter för ospecificerade syften som skulle kunna användas av säljare för att reducera sina försäljningspriser eller tilldela köpare direkta fördelar. I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

TRACE(47(1)(h)) - - åtgärder för spårbarhet- och certifieringssystem, särskilt kontroll av kvaliteten på produkter som säljs till slutkonsumenter

POKONK - CERT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - certifiering

Interventionens kod (MS)	POKONK - CERT
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, stärka konkurrenskraften - certifiering
Typ av insats	TRACE(47(1)(h)) - åtgärder för spårbarhet- och certifieringssystem, särskilt kontroll av kvaliteten på produkter som säljs till slutkonsumenter
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
COMP(46(c)) förbättra konkurrenskraften på medellång och lång sikt, särskilt genom modernisering

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 3

Marknadskoncentrationen i dagligvaruhandeln är hög i hela EU men speciellt i de nordliga länderna. I Sverige står de tre största aktörerna för cirka 85 procent av försäljningen. Även livsmedelsindustrin består av ett fåtal stora aktörer. Primärproducenterna är däremot relativt splittrade. Stödet ska stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köparna av deras produkter, och då särskilt de stora handelskedjorna.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till certifiering av odling samt till revisioner av certifieringar utförda av certifieringsföretag.
- Stöd kan ges till certifiering av anläggningar för tvättning, sortering, filmpaketering och paketering samt till revisioner av certifieringar utförda av certifieringsföretag.

Stödberättigande utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Odlingscertifiering ska avse erkända produkter, odlade av medlemmar och som säljs av PO. Marginell produktion av produkter som inte omfattas av erkännande kan inkluderas.
- Certifiering av anläggningar ska till 75 procent avse erkända produkter, odlade av medlemmar och som säljs av PO. Endast certifiering av anläggningar för lagring, tvättning, sortering, filmpaketering och paketering som ägs av PO eller dess medlemmar är stödberättigande.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.

Berättigade stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och i vissa utvalda delar i form av enhetskostnader samt förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att stärka konkurrenskraften inom stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Åtgärderna är också förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom de inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärderna skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(c), ”training services” (åtgärderna 3–4 ovan), subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” (åtgärd 2 ovan), subparagraf 2(e), ”inspection services” (åtgärderna 5-6 ovan), eller subparagraf 2(g), ”infrastructural services” (åtgärderna 1 samt 7-8 ovan). I det sistnämnda fallet är åtgärderna förenliga med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stöden inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

CLIMA(47(1)(i)) - - åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar

POKLIMAT - KLIMAT - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - klimat

Interventionens kod (MS)	POKLIMAT - KLIMAT
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, klimatåtgärder - klimat
Typ av insats	CLIMA(47(1)(i)) - åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
CLIMA(46(f)) bidra till begränsning och anpassning till klimatförändringar

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO4BEHOV2	Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen	Medel	Delvis
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.28 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka POs verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av

organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka POs verksamhet.

Ett viktigt mål med stödet till PO är att på olika sätt, gemensamt och i de enskilda företagen, minska klimat- och miljöbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter. Ett särskilt fokus bör ligga på att minska förluster och svinn av frukt och grönsaker i relevanta delar från sådd till sopsortering eftersom sektorn, på grund av produkternas begränsade hållbarhet, har en hög andel förluster och svinn.

Genom att stärka POs verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet genom gemensam försäljning och investeringar i gemensamma anläggningar för gemensam sortering, lagring, paketering och distribution av medlemmarnas primärprodukter liksom hantering av förluster och svinn i produktionen och efterskördhanteringen. Stödet till organisationerna gör det också möjligt för producenterna att utveckla sin verksamhet genom bland annat moderniseringar, rådgivning samt miljö- och klimatfrämjande insatser. När PO-stödet används för investeringar i de enskilda medlemsföretagen ska dessa vara en del av en gemensam strategi som PO lagt upp med ett tydligt mål att insatserna ska stärka organisationen som helhet, minska påverkan på miljö och klimat och anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 4

Klimatbelastningen från odling, lagring, förpackning och andra aktiviteter behöver minska. Därför riktas stödet mot insatser som exempelvis rådgivning, kompetensutveckling och investeringar, vilka ska bidra till att minska utsläppet av växthusgaser och öka sektorns möjligheter att hantera ett förändrat klimat.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges för energirevisioner.
- Stöd kan ges för logistikrevisioner.

Stödberättigande utgifter

- Övriga kostnader som t ex köp av tjänst
- Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EUs regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Energi- och logistikrevisioner ska till 100 procent avse produktion, hantering och transport av erkända produkter, odlade av medlemmar och som säljs av PO.
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel

46.

- Energirevision ska genomförs av en auktoriserad energiexpert. Om energirevisioner genomförs i medlemsföretagen ska dessa vara en del av en plan som omfattar POns alla medlemsföretag.
- Logistikrevision ska genomförs av en auktoriserad logistikexpert.

Berättigande stödmottagare

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader Om forsknings och utvecklingsinsatserna avser hållbara produktionsmetoder (artikel 46 e och f i rådsförordningen) och dessa omfattar minst 5 % av verksamhetsfonden kan EUs stödandel höjas till 80 %. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inga ytterligare uppgifter finns.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Åtgärderna för att motverka klimatförändringar och hantera ett förändrat klimat inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom stöd ges genom offentligt finansierade program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Därutöver är åtgärderna 1, och 2 ovan förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom de offentligt finansierade programmen ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under dessa program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stöden ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

Åtgärderna 3, 4, 6 och 7 ovan är förenliga med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stöden utgör delar av tydligt definierade statliga miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmen ifråga ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till

villkoren för stöden.

Åtgärd 5 ovan är förenlig med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom den inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Åtgärden ifråga svarar mot beskrivningen i subparagraf 2(g), ”infrastructural services”. Åtgärden är förenlig med bestämmelserna eftersom stöd ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stödet inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter.

HARIN(47(2)(i)) - - skörde- och produktionsförsäkring som bidrar till att trygga producenternas intäkter vid förluster förorsakade av naturkatastrofer, ogynnsamma väderförhållanden, sjukdomar eller skadedjursangrepp, samtidigt som det säkerställs att stödmottagarna vidtar nödvändiga riskförebyggande åtgärder

PORISK - FÖRSÄKRING - Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, krisförebyggande och riskhantering - försäkringslösningar

Interventionens kod (MS)	PORISK - FÖRSÄKRING
Insatsens namn	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker, krisförebyggande och riskhantering - försäkringslösningar
Typ av insats	HARIN(47(2)(i)) - skörde- och produktionsförsäkring som bidrar till att trygga producenternas intäkter vid förluster förorsakade av naturkatastrofer, ogynnsamma väderförhållanden, sjukdomar eller skadedjursangrepp, samtidigt som det säkerställs att stödmottagarna vidtar nödvändiga riskförebyggande åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.35. Antalet operativa program som får stöd

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
DK	Danmark
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning
RISK(46(j)) krisförebyggande och riskhantering som syftar till att undvika samt hantera kriser på marknaderna inom den relevanta sektorn

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.10 Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.11/Frukt och grönsaker Andel av värdet på saluförd produktion hos sektorsspecifika producentorganisationer eller producentgrupper med operativa program i vissa sektorer
R.5 Andel jordbruk med riskhanteringsverktyg som stöds av GJP

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stödet till producentorganisationer (PO) inom sektorn för frukt och grönsaker har som syfte att stärka primärproducenternas ställning på marknaden genom ett förbättrat samarbete gentemot köpare av deras produkter och då särskilt de stora handelskedjorna. Stödet ges därför i huvudsak för att stärka PO:s

verksamhet och organisation. Huvudfokus ligger på åtgärder som genomförs gemensamt av organisationens medlemmar men kan även ges till investeringar på medlemmars anläggningar om det bidrar till att stärka PO:s verksamhet.

Genom att stärka PO:s verksamhet och därigenom medlemsodlarnas position på marknaden stärks primärproducenternas konkurrenskraft och det skapas förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inom sektorn som bidrar till en hållbar utveckling i hela landet.

Stödet till insatser ska bidra till att PO kan uppnå målsättningarna med sina godkända verksamhetsprogram för utveckling av sin verksamhet under en programperiod av 3–7 år.

Stödet omfattar även sammanslutningar av PO (APO) och Transnationella APO (TAPO) som kan ha program för åtgärder som är gemensamma för flera PO.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet trädgårdsodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för små och medelstora primärproducenter att utveckla sin verksamhet och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis effektiviseringar, åtgärder för att öka förädlingsvärdet på produkterna och kompetensutveckling. Stödet kan även bidra till att förbättra produktionsplaneringen och främja användandet av nya grödor och odlingsmetoder. Stödet kan också användas för olika marknadsinsatser.

Stöd får lämnas för

- Stöd kan ges till skördeförsäkringar och grödaförsäkringar.

Stödberättigade utgifter

- Övriga kostnader

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Villkor för stödberättigande

- PO, APO respektive TAPO är erkänd enligt EU:s regelverk och nationellt regelverk.
- PO, APO respektive TAPO har ett godkänt verksamhetsprogram.
- Skörde-och grödaförsäkringar ska till ska till 100 procent avse av erkända produkter, odlade av medlemmar och som säljs av PO. Försäkringen kan bara avse grödor
- Minst 15 procent av det stöd som betalas ut till producentorganisationen för genomförande av hela verksamhetsprogrammet ska avse insatser som omfattas av målen e och f (Miljöinsatser) i artikel 46 i rådsförordningen.
- Verksamhetsprogrammet ska innehålla minst tre åtgärder knutna till målen i artikel 46 punkt (e) och (f). Varje sådant åtagande ska räknas som en åtgärd av de minst tre när minst 80 % av medlemmarna i en PO omfattas av minst en eller flera identiska åtagande rörande miljö, klimat eller ekologisk odling (Kapitel IV i Rådsförordningen).
- Minst 2 % av kostnaderna i verksamhetsprogrammet ska avse mål (d) i Rådsförordningens artikel 46.
- Producentorganisationer som söker stöd för krisförebyggande och riskhantering ska, i sina verksamhetsprogram, redovisa hur de arbetar mot dessa obligatoriska mål.
- Stöd får enbart ges för försäkringskostnader som avser grödor som PO är erkänd för.

Berättigade stödmottagare:

- Producentorganisationer, APO och TAPO [1]inom sektorn frukt-och grönt som erkänts av Jordbruksverket och som har ett av Jordbruksverket godkänt verksamhetsprogram.

[1] APO Associations of producer organisations, på svenska sammanslutningar av PO; TAPO Transnational producer organisations, på svenska Transnationella PO

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödet fastställs årsvis. Stödtaket är fastställt som en procentuell andel av försäljningsvärdet av medlemmarnas erkända produkter som säljs av PO. Stödtaket är 4,1 % av VMP för PO, 4,5 % för APO respektive 5 % för TPO och TAPO. Stödandelen är som huvudregel 50 % av godkända kostnader. Den kan i de fall som anges i rådsförordningens artikel 52.3 höjas till 60 % av godkända kostnader. Stöd lämnas i form av faktiska kostnader och förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- en schablonsats på högst 2 % av den godkända driftsfonden för personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till förvaltning av driftsfonden eller till förberedelse, genomförande och uppföljning av det operativa programmet i enlighet med artikel 23.3 i förordning (EU) nr 2022/126.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Yellow box”

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet för krisförebyggande och riskhantering inom stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker lever inte upp till kriterierna för gröna eller blå stöd enligt WTO:s definitioner och klassificeras således som gult.

Biodlingsprodukter

ADVIBEES(55(1)(a)) - - rådgivningstjänster, tekniskt bistånd, utbildning, information och utbyte av bästa metoder, inbegripet genom nätverk, för biodlare och biodlarorganisationer

BIRÅDG - Stöd till biodlingssektorn, rådgivning och tekniskt stöd

Interventionens kod (MS)	BIRÅDG
Insatsens namn	Stöd till biodlingssektorn, rådgivning och tekniskt stöd
Typ av insats	ADVIBEES(55(1)(a)) - rådgivningstjänster, tekniskt bistånd, utbildning, information och utbyte av bästa metoder, inbegripet genom nätverk, för biodlare och biodlarorganisationer
Gemensam utfallsindikator	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stöd får lämnas till projekt som genomför rådgivning, tekniskt stöd, utbildning, information och erfarenhetsutbyte till biodlare och biodlingsorganisationer, inklusive om angrepp på bisamhällen och sjukdomar, särskilt varroa.

Inom denna åtgärd får exempelvis stöd lämnas till rådgivare inom bihälsa som arbetar med rådgivning, utbildning och information för alla biodlare om parasiter och sjukdomar och behandling av dem, inklusive förebyggande bihälsoåtgärder. Stöd får även lämnas för bland annat arbete rörande vinterdödlighet och andra bihälsorisker. Stöd får vidare lämnas för olika typer av rådgivnings-, kurs- och informationsmaterial i syfte att förbättra näringens kunskaper inom andra områden som är angelägna för att förbättra näringens

förutsättningar samt för konferenser och liknande arrangemang för erfarenhetsutbyte. Inom denna åtgärd finns även möjlighet att lämna stöd för informationsåtgärder kring pollinering för biodlare, lantbrukare och allmänhet.

Syftet med stödet är att förbättra villkoren för produktion och saluföring av biodlingsprodukter med bland annat inriktning på bättre bihälsa och på kompetensutveckling för biodlarna. Dessutom syftar stödet till att stärka näringen genom att verka för fler pollen- och nektarproducerande växter i odlingslandskapet. Åtgärden innebär bland annat satsningar på bihälsa, rådgivning och utbildning, rekrytering av både nya biodlare och fler yrkesbiodlare, nätverksbyggande, spridning av innovationer, och bättre förutsättningar för honungsproduktion över hela säsongen.

Bin har även ett värde utanför honungsproduktionen genom sitt arbete som pollinatörer. Inom ramen för stödet kan bland annat arbetet bedrivas som sprider information om pollineringens betydelse både för lantbrukare och för samhället. Honungsbin och vilda pollinatörer använder till stor del samma födokällor vilket kan leda till en eventuell konfliktyta som behöver hanteras så att konkurrens mellan intressen för biodlingen och vilda pollinerare kan minimeras.

Bidrag till de särskilda målen

Målen med åtgärden är att bidra till bättre villkor för biodlingen så att produktionen av honung och biodlingsprodukter av hög kvalitet kan öka s så att produkterna kan säljas till bra priser.

Lönsamheten är generellt låg inom jordbrukssektorn – inbegripet biodlingen. Sektorns konkurrenskraft behöver således stärkas, inte minst för att kunna vara konkurrenskraftig gentemot import från tredje land. Stödet skapar förutsättningar för att utveckla biodlingen i Sverige och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis åtgärder för rådgivning och kompetensutveckling.

Utöver de utgiftstyper som är stödberättigade enligt förordning (EU) 2022/126, bilaga III får stöd lämnas för:

- lön till personal, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete
- köp av tjänst som exempelvis projektledare, föredragshållare och experter
- övriga utgifter, som exempelvis utgifter för tryckning av material, hyra av möteslokaler, resor och traktamenten.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Behörighetsvillkor

Myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, andra organisationer och företag kan ansöka om stöd.

Stöd beviljas för åtgärder som generar kollektiv nytta för biodlingssektorn. Dessa projekt förväntas utföras av biodlarorganisationer, forskare och rådgivarorganisationer i samarbete med biodlarorganisationerna, konsumentföreningar samt Jordbruksverket. Dock bör det inte vara uteslutet för t.ex. biodlings- eller honungsföretag, länsstyrelser och naturbruksgymnasier att söka projektmedel. Lokala projekt av generellt intresse kan också bidra till måluppfyllelse av det nationella programmet för biodlingssektorn och därtill vara viktiga för landsbygdsutvecklingen.

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform och stödnivå

Stödet fastställs årsvis.

Stödet finansierar 100 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Stöd lämnas i form av faktiska utgifter och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 44.1(d) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- klumpsumma enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) i och klumpsummor enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115

.

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- *Mat*. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - Konferens
    - projekt där mat har en central betydelse

Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

- *Resor med egen bil.* Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- *Traktamente.* Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- *Eget arbete.* Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- *Standardiserad årsarbetstid*. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

·*Lönekostnadspåslag*. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

·*Indirekta kostnader.* Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 83.2(c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel44.2(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Inte aktuellt för Sverige.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Dessutom efterlevs de stödspecifika kriterierna i paragraf 2 c och d i WTO:s gröna box, eftersom stödet inte involverar direktbetalningar till producenter eller förädlare.

9 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
BIRÅDG1 - Biodling, rådgivning och tekniskt stöd	Medel		

Beskrivning

BIRÅDG1 - Biodling, rådgivning och tekniskt stöd

Erfarenheterna från tidigare programperioder har legat till grund för fördelning av budgetmedel. Vår bedömning är att behoven av de olika åtgärderna är relativt konstant

För indikatorn **O.37**, ”Antal åtgärder eller enheter för bevarande/förbättringar för biodling” har vi gjort en uppskattning utifrån tidigare erfarenheter av hur många projekt som kommer att genomföras.

10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BIRÅDG1 - Biodling, rådgivning och tekniskt stöd	Planerat enhetsbelopp (totala unionsutgifter i euro)	38 500,00	38 500,00	38 500,00	38 500,00	38 500,00	
	O.37 (enhet: Åtgärder)	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	**Summa:** 40,00 **Högst** 8,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00	1 540 000,00
TOTALT	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	616 000,00	616 000,00	616 000,00	616 000,00	616 000,00	3 080 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00	1 540 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

INVAPI(55(1)(b)) - - investeringar i materiella och immateriella tillgångar samt andra åtgärder

BIANDRA - Stöd till biodlingssektorn, andra åtgärder

Interventionens kod (MS)	BIANDRA
Insatsens namn	Stöd till biodlingssektorn, andra åtgärder
Typ av insats	INVAPI(55(1)(b)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar samt andra åtgärder
Gemensam utfallsindikator	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stöd får lämnas till utvecklingsarbete och kunskapsspridning inom följande områden.

- Utökning av antalet bibestånden inklusive biavel (artikel 55.1 (b9 iii)

Inom denna åtgärd får stöd lämnas för bland annat avelsarbete för god bihälsa genom till exempel ökad resistens mot varroakvalster och andra avelsprojekt vid parningsstationer och parningsplatser. Stöd lämnas inte för investeringar hos enskilda biodlare.

Stödet till biavel syftar till att minska varroakvalstrets, och därmed sammanhängande sjukdomars, negativa inverkan på biodlingen. Arbete med övriga bisjukdomar omfattas också, både de som redan förekommer i Sverige så som amerikansk yngelröta där förebyggande arbete mot spridning kan bedrivas, och för att kunna ha beredskap mot sjukdomar och skadegörare som finns i våra grannländer och därmed utgör en potentiell fara. Stöd ges också för långsiktigt avelsarbete bland annat för att kunna utöka antalet bisamhällen, rekrytera nya biodlare och förse dem med friska och hanterbara bin. Detta syftar till att

långsiktigt öka avkastningen per bisamhälle och till att förebygga bisjukdomar. Stöd kan exempelvis ges till att bygga upp eller bygga ut en parningsstation. Ett annat exempel är inköp av bidrottningar för avelsarbete.

Bidrag till de särskilda målen

Förebyggande arbete för att minska angrepp av sjukdomar är nödvändigt då bisjukdomar är ett hot mot tama bin. God bihälsa är ett av de viktigaste målen för att produktionen av honung och biodlingsprodukter ska öka utan att påverkas negativt av vinterförluster.

Biodlingssektorns konkurrenskraft behöver stärkas. Stödet skapar förutsättningar för att utveckla biodlingen i Sverige och göra den mer lönsam på lång sikt genom exempelvis åtgärder för långsiktigt avelsarbete.

Utöver de utgiftstyper som är stödberättigade enligt förordning (EU) 2022/126, bilaga III får stöd lämnas för:

- lön till personal, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete
- köp av tjänst exempelvis projektledare, föredragshållare och experter
- övriga utgifter, som exempelvis utgifter för tryckning av material, hyra av möteslokaler, resor och traktamenten samt kostnader för förvaltning av parningsstationer.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Behörighetsvillkor

Biodlarorganisationer och företag kan ansöka om stöd.

Stöd beviljas för åtgärder som generar kollektiv nytta för biodlingssektorn.

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform och stödnivå

Stödet fastställs årsvis. Stödet finansierar 100 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Stöd lämnas i form av faktiska utgifter och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 44.1(d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- klumpsumma enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) i och klumpsummor enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad.

Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med

- Konferens
- projekt där mat har en central betydelse

Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 44.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Yellow box”

Obs: Interventioner enligt artikel 55.1 b i och ii i enlighet med artikel 10 och bilaga II är skyldiga att följa WTO:s ”gröna boxen”-kriterier. Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stöd enligt artikel 55.1 b punkt iii lever enligt bilaga II till 2021/2115 inte upp till kriterierna för den gröna boxen.

9 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
BIANDRA1 - Biodling, varroa och bisjukdomar, flytt av bisamhällen, utökning av bisamhällen	Medel		

Beskrivning

BIANDRA1 - Biodling, varroa och bisjukdomar, flytt av bisamhällen, utökning av bisamhällen

Erfarenheterna från tidigare programperioder har legat till grund för fördelning av budgetmedel. Vår bedömning är att behoven av de olika åtgärderna är relativt konstant

För indikatorn **O.37**, ”Antal åtgärder eller enheter för bevarande/förbättringar för biodling” har vi gjort en uppskattning utifrån tidigare erfarenheter av hur många projekt som kommer att genomföras.

10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BIANDRA1 - Biodling, varroa och bisjukdomar, flytt av bisamhällen, utökning av bisamhällen	Planerat enhetsbelopp (totala unionsutgifter i euro)	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	
	O.37 (enhet: Åtgärder)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	**Summa:** 5,00 **Högst** 1,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	250 000,00
TOTALT	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	500 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	250 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

ACTLAB(55(1)(c)) - - åtgärder till stöd för laboratorier som utför analyser av biodlingsprodukter, förluster av bin eller produktivitetsminskning samt ämnen som kan vara giftiga för bin

BIANALYS - Stöd till biodlingssektorn, analyser

Interventionens kod (MS)	BIANALYS
Insatsens namn	Stöd till biodlingssektorn, analyser
Typ av insats	ACTLAB(55(1)(c)) - åtgärder till stöd för laboratorier som utför analyser av biodlingsprodukter, förluster av bin eller produktivitetsminskning samt ämnen som kan vara giftiga för bin
Gemensam utfallsindikator	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stöd får lämnas för analyser av honung och andra biodlingsprodukter samt för att ta fram branschriktlinjer och öka kompetensen inom sektorn om honung och honungskvalitet. Projekt inom detta område kan exempelvis handla om metoder att upptäcka förfalskad honung samt ökad kunskap för att särskilja honung av olika kvaliteter och av olika nektarkällor. Stödet riktar sig främst till analyser av befintliga produkter på marknaden.

Inom denna åtgärd får stöd lämnas för exempelvis arbete med analyser av både honung och andra biodlingsprodukter för att säkra en god kvalitet på produkterna samt för att ta fram branschriktlinjer och öka kompetensen inom sektorn om honung och honungskvalitet. Projekt inom detta område kan exempelvis handla om metoder att upptäcka förfalskad honung samt ökad kunskap för att särskilja honung

av olika kvaliteter och av olika nektarkällor.

Finansiering av analyser av honungens fysisk-kemiska egenskaper mot bakgrund av t ex botaniskt ursprung gör det möjligt för biodlarna att få uppgifter om den insamlade honungens kvalitet och därmed att på ett bättre sätt föra ut sin produkt på marknaden. Stödet riktar sig främst till analyser av befintliga produkter på marknaden.

Bidrag till de särskilda målen

Målen med åtgärden är att höja kunskapsnivån kring kvaliteten på honung och andra biodlingsprodukter. Att höja kvaliteten är ett sätt att öka konkurrenskraften.

Utöver de utgiftstyper som är stödberättigade enligt förordning (EU) 2022/126, bilaga III får stöd lämnas för:

- lön till personal, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete
- köp av tjänst exempelvis av analyser från laboratorier inom EU, föredragshållare
- övriga utgifter, som exempelvis utgifter för honungsprover, referensprover, utbildning och work shops.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen. Stöd beviljas inte för obligatoriska analyser eller analyser som är en del av offentlig kontroll.

Berättigande stödmottagare

Myndigheter, föreningar, andra organisationer och företag kan ansöka om stöd. I Sverige finns två aktörer som beställer analyser; ett företag och en biodlarorganisation. Analyserna genomförs av andra aktörer t ex företag eller myndighet i Sverige eller inom EU.

Stöd beviljas för åtgärder som generar kollektiv nytta för biodlingssektorn. Dessa projekt förväntas utföras av biodlarorganisationer, forskare och rådgivarorganisationer.

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform och stödnivå

Stödet fastställs årsvis. Stödet finansierar 100 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Stöd lämnas i form av faktiska utgifter och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- Schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 44.1(d) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- klumpsumma enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b), schablonsatser enligt artikel 44.1(d) och klumpsummor enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad.

Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med

- Konferens
- projekt där mat har en central betydelse

Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, men högst med 60 kronor exklusive moms per person och tillfälle enligt Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 44.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Dessutom efterlevs de stödspecifika kriterierna i paragraf 2 e i WTO:s gröna box, eftersom stödet inte involverar direktbetalningar till producenter eller förädlare.

9 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
BIANALYS1 - Biodling, analyser	Medel		

Beskrivning

BIANALYS1 - Biodling, analyser

Erfarenheterna från tidigare programperioder har legat till grund för fördelning av budgetmedel. Vår bedömning är att behoven av de olika åtgärderna är relativt konstant

För indikatorn **O.37**, ”Antal åtgärder eller enheter för bevarande/förbättringar för biodling” har vi gjort en uppskattning utifrån tidigare erfarenheter av hur många projekt som kommer att genomföras.

10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BIANALYS1 - Biodling, analyser	Planerat enhetsbelopp (totala unionsutgifter i euro)	13 500,00	13 500,00	13 500,00	13 500,00	13 500,00	
	O.37 (enhet: Åtgärder)	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	**Summa:** 10,00 **Högst** 2,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00	135 000,00
TOTALT	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	54 000,00	54 000,00	54 000,00	54 000,00	54 000,00	270 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00	135 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

COOPAPI(55(1)(e)) - - samarbete med specialiserade organ för genomförandet av forskningsprogram om biodling och biodlingsprodukter

BIFORSK - Stöd till biodlingssektorn, tillämpad forskning

Interventionens kod (MS)	BIFORSK
Insatsens namn	Stöd till biodlingssektorn, tillämpad forskning
Typ av insats	COOPAPI(55(1)(e)) - samarbete med specialiserade organ för genomförandet av forskningsprogram om biodling och biodlingsprodukter
Gemensam utfallsindikator	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stöd får lämnas till forskningsprojekt inom biodlingssektorn som bidrar till ny kunskap om relevanta områden såsom optimering av pollinering, bekämpning av bisjukdomar, vinterförluster, processoptimering och produktutveckling och utveckling av metoder för rådgivning. Forskningen är viktig för att utveckla biodlingssektorn som idag till stora delar är hobbyverksamhet till att bli mer professionell.

Bidrag till de särskilda målen

Målen med åtgärden är att höja kunskapsnivån inom bihälsa och biavel. En höjd kundskapsnivå inom dessa områden leder till en ökad lönsamhet inom sektorn och därmed en bättre konkurrenskraft. Utvecklingen av rådgivningsmetoder bidrar till höjd kunskapsnivå hos rådgivare och föredragshållare och därmed till utveckling av sektorn.

Utöver de utgiftstyper som är stödberättigade enligt förordning (EU) 2022/126, bilaga III får stöd lämnas för:

- lön till personal, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete
- köp av tjänst exempelvis projektledare, föredragshållare, experter
- övriga utgifter, som exempelvis utgifter för tryckning av material, hyra av lokal, licenser, och resor och traktamenten

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Behörighetsvillkor

Myndigheter, andra organisationer och företag kan ansöka om stöd.

Stöd beviljas för åtgärder som generar kollektiv nytta för biodlingssektorn. Dessa projekt förväntas utföras av forskare vid universitet i samarbete med biodlarorganisationer och rådgivarorganisationer samt Jordbruksverket.

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform och stödnivå

Stödet fastställs årsvis. Stödet finansierar 100 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Stöd lämnas i form av faktiska utgifter och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

- Stödmottagaren får redovisa
- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 44.1(d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- klumpsumma enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b) schablonsatser enligt artikel 44.1(d)och klumpsummor enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - Konferens
    - projekt där mat har en central betydelse

Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, men högst med 60 kronor exklusive moms per person och tillfälle enligt Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets

och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 44.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Dessutom efterlevs de stödspecifika kriterierna i paragraf 2 a i WTO:s gröna box, eftersom stödet inte involverar direktbetalningar till producenter eller förädlare.

9 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
BIFORSK1 - Biodling, forskning	Medel		

Beskrivning

BIFORSK1 - Biodling, forskning

Erfarenheterna från tidigare programperioder har legat till grund för fördelning av budgetmedel. Vår bedömning är att behoven av de olika åtgärderna är relativt konstant

För indikatorn **O.37**, ”Antal åtgärder eller enheter för bevarande/förbättringar för biodling” har vi gjort en uppskattning utifrån tidigare erfarenheter av hur många projekt som kommer att genomföras.

10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BIFORSK1 - Biodling, forskning	Planerat enhetsbelopp (totala unionsutgifter i euro)	21 000,00	21 000,00	21 000,00	21 000,00	21 000,00	
	O.37 (enhet: Åtgärder)	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	**Summa:** 20,00 **Högst** 4,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00	420 000,00
TOTALT	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	168 000,00	168 000,00	168 000,00	168 000,00	168 000,00	840 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00	420 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

PROMOBEES(55(1)(f)) - - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet marknadsövervakningsåtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att höja konsumenternas medvetenhet om biodlingsprodukters kvalitet

BIMARKNAD - Stöd till biodlingssektorn, marknadsföring

Interventionens kod (MS)	BIMARKNAD
Insatsens namn	Stöd till biodlingssektorn, marknadsföring
Typ av insats	PROMOBEES(55(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet marknadsövervakningsåtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att höja konsumenternas medvetenhet om biodlingsprodukters kvalitet
Gemensam utfallsindikator	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stöd får lämnas för främjande, information och marknadsföring, inklusive marknadsbevakning och aktiviteter som syftar till att öka konsumenternas medvetenhet om kvalitet på honung och biodlingsprodukter.

Informationsmaterial om svensk honung behöver utvecklas och förnyas för att anpassas till olika målgrupper. Samverkan mellan den gemensamma nationella marknadsföringen och den lokala behöver stärkas för att skapa synergieffekter.

Ibland finns det ett behov av att skräddarsy informationskampanjer för att nå specifika målgrupper. Det kan handla om kampanjer riktade till markägare för att informera om vad som gynnar biodling, kampanjer för att rekrytera nya biodlare, för att väcka intresse för biodling hos barn och ungdomar eller för att informera kockar och bagare om hur man använder honung i matlagning och bakning. Åtgärden syftar till

att möjliggöra sådana kampanjer.
Honungsmarknaden har ändrats kraftigt inom EU de senaste åren i och med ökad import, varav en del har visat sig vara uppblandad med sockerersättningar. Honung tillhör ett av de livsmedel där förfalskningar bedöms vara vanligast. Att följa och bevaka marknaden har därför fått ökad aktualitet.

Bidrag till de särskilda målen
För att öka biodlingssektorns konkurrenskraft behövs marknadsinsatser. Ett viktigt mål är att öka konsumenternas kunskapsnivå om honung och andra biodlingsprodukter.

Utöver de utgiftstyper som är stödberättigade enligt förordning (EU) 2022/126, bilaga III får stöd lämnas för:

- lön till personal, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete
- köp av tjänst som exempelvis projektledare, marknads- och attitydundersökningar
- övriga utgifter, som exempelvis utgifter för tryckning av material, som affischer och annonser, producera film, hyra av möteslokaler, resor och traktamenten samt marknadsföringskampanjer

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Behörighetsvillkor
Föreningar, andra organisationer och företag kan ansöka om stöd. Stöd beviljas för åtgärder som generar kollektiv nytta för biodlingssektorn. Dessa projekt förväntas utföras av biodlarorganisationer, forskare och rådgivarorganisationer i samarbete med biodlarorganisationerna, konsumentföreningar samt Jordbruksverket. Dock bör det inte vara uteslutet för t.ex. biodlings- eller honungsföretag, länsstyrelser och naturbruksgymnasier att söka projektmedel.

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform och stödnivå
Stödet fastställs årsvis. Stödet finansierar 100 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Stöd lämnas i form av faktiska utgifter och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ
Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 44.1(d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- klumpsumma enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå
Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b) schablonsatser enligt artikel 44.1(d) och klumpsummor enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115*Enhetskostnader används för följande utgifter:*

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - Konferens

- projekt där mat har en central betydelse

Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, men högst med 60 kronor exklusive moms per person och tillfälle enligt Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 44.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 44.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Dessutom efterlevs de stödspecifika kriterierna i paragraf 2 f i WTO:s gröna box, eftersom stödet inte involverar direktbetalningar till producenter eller förädlare.

9 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
BIMARKNAD1 - Biodling, marknadsföring	Medel		

Beskrivning

BIMARKNAD1 - Biodling, marknadsföring

Erfarenheterna från tidigare programperioder har legat till grund för fördelning av budgetmedel. Vår bedömning är att behoven av de olika åtgärderna är relativt konstant

För indikatorn **O.37**, ”Antal åtgärder eller enheter för bevarande/förbättringar för biodling” har vi gjort en uppskattning utifrån tidigare erfarenheter av hur många projekt som kommer att genomföras.

10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BIMARKNAD1 - Biodling, marknadsföring	Planerat enhetsbelopp (totala unionsutgifter i euro)	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00	
	O.37 (enhet: Åtgärder)	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	**Summa:** 15,00 **Högst** 3,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00	360 000,00
TOTALT	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00	720 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00	360 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

ACTQUAL(55(1)(g)) - - åtgärder för att höja produktkvaliteten

BIKVAL - Stöd till biodlingssektorn, produktkvalitet

Interventionens kod (MS)	BIKVAL
Insatsens namn	Stöd till biodlingssektorn, produktkvalitet
Typ av insats	ACTQUAL(55(1)(g)) - åtgärder för att höja produktkvaliteten
Gemensam utfallsindikator	O.37. Antalet åtgärder eller enheter för bevarande eller förbättringar avseende biodling

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för GJP-SEKTORSMÅL + beskrivning

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskrivning

Beskrivning och syfte

Stöd får lämnas för åtgärder för att förbättra produktkvaliteten på honung och andra biodlingsprodukter samt utveckling av nya produkter av hög kvalitet.

Stöd får också lämnas för att stärka marknadspotentialen hos produkterna.

Inom denna åtgärd får stöd lämnas för arbete som rör utvecklings- och kvalitetsfrågor för de olika biodlingsprodukterna. Åtgärden omfattar naturlig honung, ätbar respektive icke ätbar drottninggelé och propolis, pollen, bigift och bivax. Kunskap behövs för att bättre beskriva produkternas innehåll, för att kunna ta ut ett mer differentierat pris, för att beskriva verksamma ämnen inom smak och för att bevaka kvalitet.

Bidrag till de särskilda målen

Arbete med att förbättra kvaliteten på honung och andra biodlingsprodukter är viktigt för att kunna sälja produkterna till bra priser och kunna konkurrera på marknaden.

Utöver de utgiftstyper som är stödberättigade enligt förordning (EU) 2022/126, bilaga III får stöd

lämnas för:

- lön till personal, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete
- köp av tjänst exempelvis projektledare, föredragshållare och experter
- övriga utgifter, som exempelvis utgifter för tryckning av material, hyra av möteslokaler, resor och traktamenten
- provtagning och analyser.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Stöd beviljas inte för obligatoriska analyser eller analyser som är en del av offentlig kontroll.

Behörighetsvillkor

Myndigheter, föreningar, andra organisationer och företag kan ansöka om stöd. Stöd beviljas för åtgärder som generar kollektiv nytta för biodlingssektorn. Dessa projekt förväntas utföras av biodlarorganisationer, forskare och rådgivarorganisationer i samarbete med biodlarorganisationerna, konsumentföreningar samt Jordbruksverket. Dock bör det inte vara uteslutet för t.ex. biodlings- eller honungsföretag, länsstyrelser och naturbruksgymnasier att söka projektmedel.

6 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform och stödnivå

Stödet fastställs årsvis. Stödet finansierar 100 procent av de bidragsberättigade kostnaderna. Stöd lämnas i form av faktiska utgifter och i vissa utvalda delar i form av förenklade kostnadsalternativ.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 44.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115

schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 44.1(d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115

klumpsumma enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 44.1(b) schablonsatser enligt artikel 44.1(d) och klumpsummor enligt artikel 44.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - Konferens
    - projekt där mat har en central betydelse

Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, men högst med 60 kronor exklusive moms per person och tillfälle enligt Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 44.2(c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 44.2(a)(i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 44.2(c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115 Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 44.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

7 Ytterligare uppgifter som är specifika för interventionstypen

Det finns inga ytterligare uppgifter.

8 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur interventionen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (gröna boxen)

Stödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Dessutom efterlevs de stödspecifika kriterierna i paragraf 2 e i WTO:s gröna box, eftersom stödet inte involverar direktbetalningar till producenter eller förädlare.

9 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)
BIKVAL1 - Biodling, produktkvalitet	Medel		

Beskrivning

BIKVAL1 - Biodling, produktkvalitet

Erfarenheterna från tidigare programperioder har legat till grund för fördelning av budgetmedel. Vår bedömning är att behoven av de olika åtgärderna är relativt konstant

För indikatorn **O.37**, ”Antal åtgärder eller enheter för bevarande/förbättringar för biodling” har vi gjort en uppskattning utifrån tidigare erfarenheter av hur många projekt som kommer att genomföras.

10 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt 2023–2027
BIKVAL1 - Biodling, produktkvalitet	Planerat enhetsbelopp (totala unionsutgifter i euro)	23 772,50	23 772,50	23 772,50	23 772,50	23 772,50	
	O.37 (enhet: Åtgärder)	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	**Summa:** 10,00 **Högst** 2,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00	237 725,00
TOTALT	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	95 090,00	95 090,00	95 090,00	95 090,00	95 090,00	475 450,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00	237 725,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

5.3 Interventioner för landsbygdsutveckling

ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden

BETE - Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement

Interventionens kod (MS)	BETE
Insatsens namn	Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja
SO6BEHOV2	Bevara värdefulla gräsmarker	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.31 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald, inbegripet jordbruksmetoder med högt naturvärde
R.33 Andel av totalt Natura 2000-område som omfattas av åtaganden som får stöd

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att bevara och förstärka hävdgynnad biologisk mångfald och synliggöra kulturmiljöer och därmed öka variationen i odlingslandskapet. Ett variationsrikt odlingslandskap med inslag av hävdade betesmarker, slåtterängar och olika typer av landskapselement ger bättre förutsättningar för vilda växter och djur, vars livsmiljöer har skapats vid långvarigt brukandet av jordbruksmarken. Odlingslandskapet är ett resultat av tidigare markanvändning, hävdregimer och produktionsinriktning. Sammanhängande ängs- och betesmarker var vanligt förekommande i stora delar av landet. I takt med att

markanvändningen och produktionsmetoder förändrats har arealen ängs- och betesmarker minskat i omfattning.

Drygt hälften av Sveriges alla rödlistade arter, framförallt skalbaggar, fjärilar och kärlväxter, är knutna till odlingslandskapet. En tredjedel av samtliga rödlistade arter i Sverige (cirka 1 600 arter) är direkt beroende av odlingslandskapet för sin överlevnad och är främst bundna till örtrika gräsmarker som betesmarker och slåtterängar.

Markerna behöver skötas med bete och slåtter för att bevara och utveckla sina biologiska och kulturhistoriska värden samt för att bevara variationen i landskapet. Viss del av den traditionella skötseln på ängs- och betesmarker utförs idag av andra aktörer än jordbrukare.

Jordbrukare eller annan markförvaltare kan få ersättning för skötsel som bevarar och förstärker hävdberoende natur- och kulturmiljövärden i ängs- och betesmarker. Det innebär att markförvaltaren måste anpassa skötseln till den enskilda markens beskaffenhet så att betet främjar dessa värden. Miljöersättningen bidrar samtidigt till en ändamålsenlig skötsel av marker då höga natur- och kulturvärden ger en högre ersättning (särskilda värden) jämfört med allmänna värden, vilket innebär att miljöersättningen delvis är resultatbaserad.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Markklasser
I åtgärden delas olika typer av betesmarker och slåtterängar in i olika markklasser utifrån markens natur- och kulturvärden och karaktär. Det finns också två åtagandenivåer i åtgärden, allmän skötsel och särskild skötsel. Marklasserna utöver allmän skötsel kräver ytterligare skötselåtgärder för att deras karaktär ska bevaras. För några markklasser finns därför särskilda skötselvillkor, som har anpassats till respektive markklass. Villkoren finns under rubriken skötselvillkor för respektive markklass. Även betesmark och slåtteräng som saknar en fastställd markklass kan ge rätt till åtagandenivån allmän skötsel och då ska marken skötas som markklassen allmänna värden. De olika kombinationerna av markklass och åtagandenivå framgår av tabellen nedan.

Typ av betesmark och slåtteräng	**Markklass**	**Allmän skötsel**	**Särskild skötsel**
Betesmark	Ingen fastställd markklass	x	
Betesmark	Betesmark och slåtteräng med allmänna värden	x	
Betesmark	Betesmark med särskilda värden	x	x
Slåtteräng	Ingen fastställd markklass	x	
Slåtteräng	Betesmark och slåtteräng med allmänna värden	x	
Slåtteräng	Slåtteräng med särskilda värden	x	x
Alvarbete	Alvarbete		x
Skogsbete	Skogsbete		x
Mosaikbetesmark	Mosaikbetesmark		x
Gräsfattig mark	Gräsfattig mark		x

Markklasserna kan inte överlappa varandra.

Bete eller slåtter behöver utföras de år jordbrukaren ansöker om utbetalning för marken. Första året marken ingår i ett åtagande för betesmarker och slåtterängar ska den ingå i ansökan om utbetalning. Följande år räcker det att motsvarande 75 procent av befintlig åtagandeareal ingår i ansökan om utbetalning. Varje enskilt skifte måste dock ingå i ansökan om utbetalning minst vartannat år.

Åtagandena är treåriga.

Komplement

För att ytterligare förstärka värdena på slåtterängar med åtagandenivå särskild skötsel finns komplementen efterbete, höhantering och manuell slåtter. Efterbete ger bättre möjligheter för fröer från ängsväxterna att etablera sig på grund av betesdjurens påverkan på grässvålen. Efterbete minskar också risken för förnaansamling. Höhantering innebär att låta höet torka på plats antingen genom att vända höet till det är torrt eller genom att torka höet på traditionella hässjor. Det ger förutsättningar för bättre spridning av fröer från ängsväxterna och gynnar artrikedomen på slåtterängen. Manuell slåtter kan sökas på slåtterängar där hävden är svår att genomföra utan manuella insatser eller där det finns naturvärden som kan ta skada av andra metoder än manuell slåtter. Det kan till exempel handla om stenbundna, trädrika, sluttande eller känsliga marker. Komplementen ingår i ett åtagande som är bundet till en viss areal. Marken ska ha värden som gynnas av åtgärderna i komplementen. Det är möjligt att ha ett eller flera komplement på samma mark.

För betesmarker med åtagandenivå särskild skötsel, som är belägna på en ö utan fast landförbindelse eller i väglöst land, är det möjligt att söka komplement för svårtillgängliga platser. För slåtterängar med åtagandenivå särskild skötsel, som är belägna i väglöst land, är det möjligt att söka komplement för svårtillgängliga platser.

Följande kombinationer av markklass och komplement är möjliga.

Komplement	**Betesmark särskilda värden**	**Slåtteräng särskilda värden**	**Mosaik-betesmark**	**Gräsfattig betesmark**	**Alvarbete**	**Skogsbete**
Höhantering		X				
Efterbete		X				
Manuell slåtter		X				
Svårtillgängliga platser	X	X	X	X	X	X

Åtagandena är treåriga.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 6 - Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

Både som foderresurs och för bibehållen biologisk mångfald behöver värdefulla gräsmarker skötas och bevaras. Stärkta insatser för biologisk mångfald i gräsmarker kan bryta de negativa utvecklingstrenderna för arter och livsmiljöer i odlingslandskapet. Fortsatt konkurrenskraftig uppfödning av betande djur är viktig för att kunna bevara den biologiska mångfalden i betesmarkerna på ett effektivt sätt, medan även andra och delvis manuella insatser behövs i vissa av gräsmarkstyperna.

Behovet av insatser för att värna den biologiska mångfalden i slättlandskapet är stort. En fortsatt skötsel av betesmarker och slåtterängar i slättbygderna är viktigt för att gynna biologisk mångfald och landskapsbild. Betesmarker och slåtterängar bidrar till att bibehålla och utveckla grön infrastruktur i odlingslandskapet. Skötsel av betesmarker och slåtterängar är en av de viktigaste åtgärderna för att uppnå

särskilt mål 6.

Gemensamma skötselvillkor för betesmarker och slåtterängar

Den som söker ersättning ska:

- hålla borta träd och buskar av igenväxningskaraktär under hela åtagandeperioden.
- låta beta betesmarker.
- slå slåtterängar på ett sådant sätt att växtmassan inte finfördelas. Skörden ska tas bort.
- slåttern av slåtterängen ska ske mellan fastställda datum som regleras i nationell författning.

Följande åtgärder är förbjudna att utföra på marker som ingår i ett åtagande:

- sprida gödselmedel
- använda växtskyddsmedel
- jordbearbeta
- göra insådd, annat än när stödmyndigheten godkänner
- bedriva täkt av sten eller jord
- genomföra åtgärder som riskerar att skada fornlämningar eller värdefulla landskapselement
- vidta andra åtgärder som kan skada natur- och kulturvärden.

Skötselvillkor för respektive markklass

Följande gäller för betesmarker och slåtterängar utan fastställd markklass:

- Betesmarker och slåtterängar med allmän skötsel; låta beta marken eller slå och föra bort skörden varje år man söker utbetalning för marken. Marken ska skötas så att ingen skadlig ansamling av förna sker. Från och med år två i åtagandet får bete vartannat år ersättas med slåtter.

Följande gäller för de olika fastställda markklasserna:

- Betesmarker och slåtterängar med allmänna värden; låta beta marken eller slå och föra bort skörden varje år man söker utbetalning för marken. Marken ska skötas så att ingen skadlig ansamling av förna sker. Från och med år två i åtagandet får bete ersättas med slåtter vartannat år.
- Betesmarker med särskilda värden: låta beta marken eller slå och föra bort skörden varje år man söker utbetalning för marken. Marken ska skötas så att ingen skadlig ansamling av förna sker. Från och med år två i åtagandet får bete ersättas med slåtter vartannat år. Följa särskilt villkor om reglering av tillskottsutfodring.
- Slåtterängar särskilda värden: slå och föra bort skörden varje år man söker utbetalning för marken. Marken ska skötas så att ingen skadlig ansamling av förna sker. Faga ängen varje år man söker utbetalning för marken. Följa särskilda villkor om reglering av tillskottsutfodring och tidpunkt för slåtter.
- Skogsbete: låta beta marken varje år man söker utbetalning för marken. Följa särskilt villkor om vegetationens utseende.
- Alvarbete: låta beta marken varje år man söker utbetalning för marken.
- Mosaikbetesmarker: låta beta marken varje år man söker utbetalning för marken. Följa särskilt villkor om reglering av tillskottsutfodring.
- Gräsfattiga marker: låta beta marken varje år man söker utbetalning för marken.

Stödmyndigheten får besluta att bete kan ersättas med slåtter för markklasserna skogsbete, alvarbete, mosaikbetesmarker och gräsfattiga marker om den utförs på ett sådant sätt att växtmassan inte finfördelas.

Skötselvillkor för komplement

Ersättning för respektive komplement betalas bara ut de år som jordbrukaren också söker utbetalning för skötsel av betesmarker och slåtterängar på den aktuella marken. Utöver detta gäller även följande

skötselvillkor:

Efterbete

- Den som söker ersättning ska låta efterbeta slåtterängen efter att ängen har slåttrats och skörden har förts bort.

Höhantering

- Den som söker ersättning ska låta höet torka på slåtterängen innan det förs bort. Torkningen ska antingen göras genom hässjning eller vändning.

Manuell slåtter

- Den som söker ersättning ska slå slåtterängen med lie, motormanuell minislåtterbalk eller andra motormanuella metoder med klippande/skärande redskap varje år som slåtter sker under åtagandeperioden.

Svårtillgängliga platser

- Låta beta eller slå och skörda den areal som länsstyrelsen har fastställt som svårtillgänglig.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren eller markförvaltaren har tillgång till marken.
- Marken är ägoslag betesmark.
- Stödmyndigheten har fastställt att:
    - Marken uppfyller definitionen för den aktuella markklassen. Detta gäller inte för betesmarker och slåtterängar med allmän skötsel som inte är fastställda.
    - Markklasserna betesmark med särskilda värden, slåtteräng med särskilda värden och mosaikbetesmark ska ha höga kulturvärden kopplade till odlingslandskapet eller höga naturvärden som visar på långvarig slåtter- eller beteshävd.
- För markklasserna betesmark med särskilda värden, slåtteräng med särskilda värden och mosaikbetesmark gäller att om markens värden är kopplade till fältskiktet får den endast i liten grad vara påverkad av gödsling eller produktionshöjande åtgärder. Om marken däremot har värden som är kopplade till annat än fältskiktet får den inte vara starkt påverkad av gödsling eller andra produktionshöjande åtgärder.

Villkor för stödberättigande för komplement

- Den som söker ersättningen måste ha ett åtagande för betesmarker och slåtterängar för den aktuella marken.
- Åtagandenivån på marken ska vara särskild skötsel.

Utöver detta gäller även att:

Efterbete

- Markklass är slåtterängar med särskilda värden.
- Stödmyndigheten ska fastställa att biologiska värden på den enskilda marken gynnas av åtgärden.

Höhantering

- Markklass är slåtterängar med särskilda värden.

- Stödmyndigheten ska fastställa att biologiska värden på den enskilda marken gynnas av höhantering.

Manuell slåtter

- Markklass är slåtterängar med särskilda värden.
- Stödmyndigheten ska fastställa att det inte är möjligt att sköta slåtterängen med andra metoder än manuella eller att det finns naturvärden på slåtterängen som kan ta skada av andra metoder än manuell slåtter.

Svårtillgängliga platser

- Marken är någon av markklasserna betesmark med särskilda värden, slåtterängar med särskilda värden, skogsbete, alvarbete, mosaikbetesmark eller gräsfattiga marker.
- Stödmyndigheten ska fastställa att marken uppfyller definitionen av svårtillgänglig plats.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning får lämnas för:

- Betesmarker ersätts kostnader för underhåll av stängsel, djurtillsyn, kostnader för att beta marken med betesdjur och borttagning av igenväxning. För betesmarker som har åtagandenivå särskild skötsel ersätts även kostnader för särskilda skötselvillkor och åtgärder för att bevara markklassen.
- Slåtterängar ersätts kostnader för fagning, avslagning och bortförsel av skörden, minskat fodervärde och borttagning av igenväxning. För slåtterängar som har åtagandenivå särskild skötsel ersätts även kostnader för särskilda skötselvillkor och åtgärder för att bevara markklassen.
- Efterbete ersätts kostnader för underhåll av stängsel, djurtillsyn och kostnader för att beta marken med betesdjur.
- Höhantering ersätts kostnader för vändning av höet och/eller hässjning.
- Manuell slåtter ersätts kostnader för slåtter med manuella metoder och extra kostnader för bortförsel av skörd.
- Komplementet svårtillgängliga platser ersätts kostnader för transporter till marken (till exempel transport av djur och djurtillsyn).

O14 Vilket område är stödberättigande?

☐Jordbruksareal som fastställts för GJP-planen

☑Jordbruksmark, inbegripet och utanför jordbruksareal

Definition av jordbruksmark enligt avsnitt 4.1. gäller för markklasserna betesmarker och slåtterängar med allmänna värden, betesmarker med särskilda värden samt slåtterängar med särskilda värden. För markklasserna alvarbete, gräsfattig mark, mosaikbetesmarker och skogsbete finns definition i nationell författning.

☐Annan mark än jordbruksmark

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC01	Bevarande av permanent gräsmark på grundval av andelen permanent gräsmark i förhållande till jordbruksareal på nationell, regional eller subregional nivå, på nivån för grupper

	av jordbruksföretag eller jordbruksföretag jämfört med referensåret 2018. Högsta minskning på 5 % jämfört med referensåret.
GAEC09	Förbud mot omställning eller plöjning av permanent gräsmark som utsetts till miljömässigt känslig permanent gräsmark i Natura 2000-områden
SMR03	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar: artikel 3.1 och 3.2 b samt artikel 4.1, 4.2 och 4.4
SMR04	Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter: artikel 6.1 och 6.2

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.
- Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
- Kulturmiljölagen (1988:950)
- Statens jordbruksverks föreskrifter (2020:2) om natur- och kulturmiljöhänsyn i jordbruket
- Artskyddsförordningen (2007:845)

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Baseline för kalkylen innebär att markerna inte får förstöras, tas bort, exploateras eller ha annan markanvändning än jordbruksmark under åtagandeperioden.

Ersättningen täcker kostnader för skötsel som kan ske genom slåtter och bete.

Ersättningen bidrar till att bevara och utveckla livsmiljöer för hävdgynnade arter, bland annat utifrån fågel- och habitatdirektivet.

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet för de delar av markklasser som berättigar till gårdsstöd och annan relevant nationell lagstiftning. Komplementen går utöver baseline för de olika markklasserna.

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ **IACS**

☐ **Icke-IACS**

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☑ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättning ges i form av enhetskostnad.

Ersättningsnivå

Betesmark och slåtteräng med allmän skötsel 1 850 kr/ha

Betesmark med särskild skötsel 4 100 kr/ha

Slåtteräng med särskild skötsel 7 000 kr/ha

Alvarbete 1 800 kr/ha

Skogsbete 3 500 kr/ha

Mosaikbetesmark 2 700 kr/ha
Gräsfattig mark 2 700 kr/ha
Svårtillgängliga platser 2 000 kr/ha
Manuell slåtter 7 000 kr/ha
Höhantering 1 700 kr/ha
Efterbete 700 kr/ha

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

Maximal ersättningsnivå för de olika markklasserna
Betesmark och slåtteräng med allmän skötsel 3 512 kr/ha
Betesmark med särskild skötsel 5 209 kr/ha
Slåtteräng med särskild skötsel 9 978 kr/ha
Alvarbete 3 104 kr/ha
Skogsbete 6 431 kr/ha
Gräsfattig mark 3 247 kr/ha
Mosaikbetesmark 4 356 kr/ha

Maximal ersättningsnivå för komplementet
Svårtillgängliga platser 4 639 kr/ha
Manuell slåtter 14 406 kr/ha
Höhantering 1 787 kr/ha
Efterbete 1 261 kr/ha

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?

☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)
☐ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)
☑ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Sökande har i sitt åtagande en eller flera markklasser. Markklasserna kan inte överlappa varandra på samma mark.
På vissa slåtterängar kan sökande söka komplementen efterbete, höhantering och manuell slåtter.
På vissa betesmarker och slåtterängar kan sökande söka komplement för svårtillgängliga platser.

Se även avsnitt “Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande” och “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder” för ytterligare detaljer.

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är treåriga från 2026.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Ersättningen för skötsel av betesmarker och slåtterängar lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
BETE1 - Bete allmän skötsel	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE10 - Bete manuell slåtter	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE11 - Bete svårtillgängliga platser	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE2 - Bete betesmarker med särskild skötsel	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE3 - Bete slåtterängar med särskild skötsel	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE4 - Bete alvarbete	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE5 - Bete gräsfattiga marker	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE6 - Bete mosaikbetesmarker	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE7 - Bete skogsbete	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE8 - Bete efterbete	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej
BETE9 - Bete höhantering	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31; R.33	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

BETE1 - Bete allmän skötsel

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE10 - Bete manuell slåtter

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE11 - Bete svårtillgängliga platser

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE2 - Bete betesmarker med särskild skötsel

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE3 - Bete slåtterängar med särskild skötsel

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE4 - Bete alvarbete

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE5 - Bete gräsfattiga marker

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE6 - Bete mosaikbetesmarker

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE7 - Bete skogsbete

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE8 - Bete efterbete

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

BETE9 - Bete höhantering

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
BETE1 - Bete allmän skötsel (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		199,00	199,00	176,00	176,00	176,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		194 000,00	194 000,00	194 000,00	194 000,00	194 000,00		**Summa:** 970 000,00 **Högst** 194 000,00
BETE10 - Bete manuell slåtter (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		753,00	753,00	667,00	667,00	667,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.14 (enhet: Hektar)		1 300,00	1 300,00	1 300,00	1 300,00	1 300,00		**Summa:** 6 500,00 **Högst** 1 300,00
BETE11 - Bete svårtillgängliga platser (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		10 500,00	10 500,00	10 500,00	10 500,00	10 500,00		**Summa:** 52 500,00 **Högst** 10 500,00
BETE2 - Bete betesmarker med särskild skötsel (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		425,00	425,00	390,00	390,00	390,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		159 000,00	160 500,00	162 000,00	163 500,00	165 000,00		**Summa:** 810 000,00 **Högst** 165 000,00
BETE3 - Bete slåtterängar med särskild skötsel (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		591,00	591,00	667,00	667,00	667,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		6 300,00	6 200,00	6 700,00	6 700,00	6 700,00		**Summa:** 32 600,00 **Högst** 6 700,00
BETE4 - Bete alvarbete (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		151,00	151,00	171,00	171,00	171,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.14 (enhet: Hektar)		27 000,00	26 700,00	26 500,00	26 300,00	26 000,00		**Summa:** 132 500,00 **Högst** 27 000,00
BETE5 - Bete gräsfattiga marker (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		290,00	290,00	257,00	257,00	257,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		2 000,00	2 000,00	2 000,00	1 900,00	1 900,00		**Summa:** 9 800,00 **Högst** 2 000,00
BETE6 - Bete mosaikbetesmarker (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		290,00	290,00	257,00	257,00	257,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		5 000,00	5 000,00	4 900,00	4 900,00	4 800,00		**Summa:** 24 600,00 **Högst** 5 000,00
BETE7 - Bete skogsbete (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		376,00	376,00	333,00	333,00	333,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		12 500,00	12 400,00	12 300,00	12 200,00	12 000,00		**Summa:** 61 400,00 **Högst** 12 500,00
BETE8 - Bete efterbete (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		75,00	75,00	67,00	67,00	67,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.14 (enhet: Hektar)		2 500,00	2 500,00	2 500,00	2 500,00	2 500,00		**Summa:** 12 500,00 **Högst** 2 500,00
BETE9 - Bete höhantering (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		183,00	183,00	162,00	162,00	162,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		800,00	800,00	800,00	800,00	800,00		**Summa:** 4 000,00 **Högst** 800,00
TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		420 900,00	421 900,00	423 500,00	424 600,00	425 500,00		**Summa:** 2 116 400,00 **Högst** 425 500,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		112 518 476,20	112 957 047,60	115 323 398,80	115 749 589,30	116 046 931,10		572 595 443,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		69 648 936,80	69 920 412,50	71 385 183,90	71 648 995,70	71 833 050,40		354 436 579,30
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

DVFÅR - Djurvälfärdsersättning för får

Interventionens kod (MS)	DVFÅR
Insatsens namn	Djurvälfärdsersättning för får
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.18. Antalet djurenheter som omfattas av stöd för djurs välbefinnande, hälsa eller ökade åtgärder för biosäkerhet
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO9BEHOV2	Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa	Medel	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.43 Andel djurenheter som berörs av åtgärder som får stöd för att begränsa användningen av antimikrobiella medel (förebygga/minska)
R.44 Andel djurenheter som berörs av insatser som får stöd för att förbättra djurs välbefinnande

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att förbättra djurvälfärden hos djur som primärt hålls för livsmedelsproduktion. Detta ska ske genom att säkerställa att djuren uppnår sitt näringsmässiga behov i relation till produktionscykeln med hjälp av förbättrad produktions- och foderplanering. Ytterligare djurvälfärdshöjande åtgärder är hullbedömning, extra klippning, särskilda rutiner för introducerande av nya djur och träckprovtagning för förekomst av parasiter.

För god effekt av åtgärderna ska alla djur i besättningen omfattas samtidigt som hänsyn tas till enskilda djurs behov. God djurvälfärd uppnås genom flera samverkande åtgärder som förstärker varandra. En åtgärd kan skapa förutsättning för eller vara beroende av en annan. Därför är ersättningen utformad som ett paket med en serie av åtgärder på några centrala områden.

Utfodring – planering, beräkning och analys

Djurvälfärdshöjande åtgärder inom fårproduktionen är nödvändiga med anledning av att fårskötsel i

Sverige till övervägande del bedrivs extensivt och som sidoverksamhet. Jordbrukaren måste analysera sitt foder och planera sin produktion, något som inte är praxis inom fårnäringen då denna överlag är en extensiv och småskalig sidoproduktion. Detta medför behov av stödjande insatser för att säkerställa att djuren får sina näringsmässiga behov uppfyllda i alla delar av produktionscykeln. I Sverige har vi en lång stallperiod, sex månader eller längre. Eftersom djuren under denna period inte själva kan tillgodose sina behov på samma sätt som vid betesdrift, läggs ett förhållandevis stort ansvar på den som håller djur att ha kunskap om djurens behov och fodrets innehåll.

För att säkerställa god omvårdnad av fåren och deras tillgång till foder i enlighet med deras naturliga behov måste den som håller djur ha kunskap och instrument för att analysera och planera fodertillgång och foderupptag. Det finns många djurvälfärdsvinster som uppnås genom att ligga på en balanserad och för djurets ålder och produktionsstadie anpassad utfodringsnivå. Djur som inte får rätt mängd näring under hela året och vid produktionscykelns olika delar far illa. Oplanerade, snabba foderbyten är negativa för idisslare och inte förenliga med en god omvårdnad av djuren. Rätt utfodring under dräktighet och digivning ger bland annat jämnare födelsevikter och bättre överlevnad hos både lamm och tackor. En välanpassad foderstat minskar också risken att fåren drabbas av hälsostörningar orsakade av över- eller underskott i näringstillförseln. För att djuren ska få rätt mängd foder och rätt mängd av olika fodermedel måste det finnas en beräkning av detta som den som håller djur kan följa. Kunniga personer som håller djur kan göra dessa beräkningar själva men det är vanligt att den som håller djur tar en rådgivare till hjälp. Välfärdsmässigt för djuren finns här stora förbättringsmöjligheter.

Fårens näringsbehov varierar stort under året och därför är det viktigt att foder med rätt anpassat näringsinnehåll och med god hygienisk kvalitet sätts in vid rätt tillfälle i djurets årliga produktionscykel. Många som håller djur behöver ökad insikt i hur näringsbehovet förändras beroende på produktionsstadium för att bättre kunna säkerställa en god djurvälfärd genom hela produktionscykeln.

Foderanalys möjliggör gruppanpassad och optimerad utfodring. Analyserat foder ger den som håller djur ökad kännedom om grovfodrets näringsinnehåll och vad som påverkar detta, t ex skördetidpunkt, artsammansättning och gödsling. Eftersom djurens behov av foder varierar behöver vallfoder stundtals kompletteras med kraftfoder, mineraler och vitaminer. Foderanalysen ger då vägledning om vilket eller vilka kraftfoder man bör komplettera med. Överutfodring av protein kan på så sätt undvikas.

Produktionsplanering

Produktionsplanering möjliggör uppföljning av fårens välbefinnande, gruppering av djur med likartade behov och är en lärandeprocess för jordbrukaren. En produktionsplan innehåller bland annat betesplanering och tidpunkt för klippning och slakt. Planen underlättar för den som håller djur att i god tid förbereda och planera åtgärder som främjar djurens välbefinnande vilket höjer sannolikheten att dessa genomförs vid rätt tidpunkt under året, såsom klippning när detta är som bäst för djuren. Planering gör även att försämrad djurvälfärd genom uppkommen foder- eller betesbrist vid slaktköer undviks och betesplanering medför att rätt betesmarker används i enlighet med vad som är bäst för djuren under årets variationer.

Hullbedömning

Väl planerad och genomförd utfodring ger goda förutsättningar, men skapar inte en garanti för att alla djur får den näring de behöver. Det enskilda djurets välfärd måste därför kontrolleras och säkerställas. En åtgärd är att vid ett antal strategiskt valda tillfällen under året bedöma djurens hull. Hullbedömning möjliggör gruppering av får efter hur väl de tillgodogör sig foder så att exempelvis djur med mindre hull får gå på mer näringsrika beten och/eller få stödfodring.

Klippning

Tjock ull försvårar för djuren att göra sig av med överskottsvärme, vilket förutom att försämra djurets välbefinnande även kan medföra en försämrad foderaptit och möjligheten att tillgodose näringsbehovet. Det är viktigt för djurens välfärd att pälsen är i gott skick för att undvika klåda och hudbesvär, förbättra förlossningshygien och undvika att lamm får i sig föroreningar vid di. Fåren bör därmed klippas mer än

den enda gång per år som är lagstadgad. Tätare klippningar ger även tillfälle till omfattande kontroll av hela djuret så att exempelvis ohyra kan upptäckas och åtgärdas. Under vissa omständigheter kan en hygienklippning runt fårets lår ersätta en vanlig klippning.

Rutiner för mottagande av nya djur

Vid utökning av besättningen med nya djur är det viktigt för inkommande djurs välbefinnande att djuret får ett anpassat mottagande och en introduktion i den nya flocken. Nya djur bör hållas åtskilda från övrig besättning under en tid för att ställa om till nya förhållanden. Det är särskilt viktigt att förhindra att parasiter förs in i besättningen och det är därmed lämpligt att göra träckprovtagning i samband med införseln.Idisslare är känsliga för foderbyte, vilket blir fallet vid byte av besättning. För att minska risken för störningar i fodersmältningen bör foderomställningen göras succesivt. Detta kan exempelvis ske genom att foder tas med från ursprungsbesättningen och succesivt blandas med det nya fodret.

Provtagning för parasiter

Parasiter kan orsaka stort lidande hos djuren. Att hålla parasitbördan på en låg nivå är således en av de viktigaste åtgärderna för en god omvårdnad av djuren och för att säkerställa djurens välbefinnande. Grunden i parasitbekämpningen är en god betesplanering och att avmaska djuren i rätt tid och med rätt preparat.

För att få en uppfattning av mängden mask och vilka sorters maskar djuren bär på behöver man ta träckprover på djuren. Genom träckprover får man en uppfattning om hur många aktiva äggläggande honor som vid provtagningstillfället finns i djuren. Detta ger en bild av parasittrycket på gården och framför allt vilka arter av parasiter som finns i djurgruppen. I svenska fårbesättningar är det särskilt viktigt hålla koll på den stora magsmasken *Haemonchus,* som kan ge allvarliga sjukdomsproblem, och stora leverflundran, som är ett ökande problem. Avmaskning ska bara ske vid behov, efter träckprovsresultat. Träckprovtagning med eventuellt påföljande avmaskning är särskilt viktig av nya djur för att förhindra att parasiter förs in i besättningen via de nytillkomna djuren.

För att reducera betessmittan är det viktigt att avmaska tackor, efter lamning men före betessläpp, för att komma åt parasiter som övervintrat i tackorna så att de inte ska smitta lammen på vårbetet. Inköpta får ska avmaskas i karantän efter träckprovtagning och kontroll av behandlingseffekt ska göras.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 9 - Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

Konsumenter har ett växande intresse för låg antibiotikaförbrukning och god djurvälfärd. Ersättningen syftar till att bidra till en god djurvälfärd, som svarar upp mot samhällets förväntningar. De insatser som ersättningen omfattar bidrar till friskare djur och således en lägre antibiotikaförbrukning och högre djurvälfärd för det enskilda djuret.

Skötselvillkor

- Hålla får enligt ansökan under hållandetiden.
- Hålla minst ett får under hela ansökningsåret.
- Upprätta produktionsplan som redogör för avelsplanering, mottagningsrutiner, klippning/klövvård, hullbedömning, lamning, betesplanering, avvänjning/könsgruppering och slakt/försäljning.
- Låta göra foderanalys.
- Göra foderstatsberäkning.

- Göra hullbedömning.
- Klippa fåren två gånger per år varav den ena klippningen i undantagsfall för enskilda djur får vara en hygienklippning under specifika omständigheter.
- Ha särskilda mottagningsrutiner.
- Genomföra minst två träckprovtagningar per år. I det fall nya djur tas in till besättningen ska träckprov tas från de nya djuren innan de släpps med den befintliga besättningen. I annat fall ska de två träckprovtagningarna göras i relevant djurgrupp i den befintliga besättningen. Träckprov ska tas enligt SVA:s eller Gård & Djurhälsans anvisningar. Avmaskningspreparat ska väljas utifrån analyssvar och behov samt efter samråd med veterinär.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

- Den som söker ersättning måste ha minst en djurenhet i sin ansökan om åtagande.
- Den som söker ersättning ska ange minst en registrerad anläggning.
- Den som söker ska inte ha djurförbud för den djurart som ersättningen avser.
- Djur som ger rätt till ersättning är får som används i avel eller är äldre än ett år.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning får lämnas för:

- Analys av foder eller inköp av analyserat foder
- Analys av träckprov
- Utgifter för eget arbete
- Köpta tjänster, såsom rådgivning och professionell fårklippare

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
SMR11	Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur: artikel 4

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2013:14) om förebyggande och särskilda åtgärder avseende hygien m.m. för att förhindra spridning av zoonoser och andra smittämnen
- djurskyddslagen (2018:1192)
- djurskyddsförordningen (2019:66)

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Baseline i denna ersättning är att den som håller djur uppfyller relevanta grundvillkor och annan relevant nationell lagstiftning. I nationell lagstiftning ingår att vidta åtgärder om hullbedömningen visar att djuren är för under- eller överviktiga. Alla villkor inom ersättningen innebär strängare normer än vad som gäller

enligt lag eller gängse praxis för produktionsmetoder inom området ”vatten, foder och omvårdnad i enlighet med djurens naturliga behov” *(artikel 46 i förordning (EU) 2022/126).*

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ **IACS**

☐ **Icke-IACS**

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☐ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättningsnivå 1 750 kronor per djurenhet

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

1 796 kr per djurenhet

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?

☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)

☑ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)

☐ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Ej aktuell då enbart en ersättningsnivå finns.

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är 1-åriga.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Stödet i form av djurvälfärdsersättningar för får lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några

överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
DVFÅR1 - Dvfår enhetsbelopp 1	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.43; R.44	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

DVFÅR1 - Dvfår enhetsbelopp 1

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
DVFÅR1 - Dvfår enhetsbelopp 1 (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		188,00	188,00	167,00	167,00	167,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.18 (enhet: Djurenheter)		30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00		**Summa:** 150 000,00 **Högst** 30 000,00
TOTALT	O.18 (enhet: Djurenheter)		30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00		**Summa:** 150 000,00 **Högst** 30 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00		25 000 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		3 095 000,00	3 095 000,00	3 095 000,00	3 095 000,00	3 095 000,00		15 475 000,00

	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

DVKOR - Djurvälfärdsersättning för mjölkkor

Interventionens kod (MS)	DVKOR
Insatsens namn	Djurvälfärdsersättning för mjölkkor
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.18. Antalet djurenheter som omfattas av stöd för djurs välbefinnande, hälsa eller ökade åtgärder för biosäkerhet
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO9BEHOV2	Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa	Medel	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.43 Andel djurenheter som berörs av åtgärder som får stöd för att begränsa användningen av antimikrobiella medel (förebygga/minska)
R.44 Andel djurenheter som berörs av insatser som får stöd för att förbättra djurs välbefinnande

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte - Förbättrad klövhälsa

Syftet med åtgärden är att förbättra djurvälfärden hos djur som primärt hålls för livsmedelsproduktion. Detta ska ske genom ökat antal klövverkningar per år, rutiner för kontroll, bedömning och uppföljning av kornas klövar samt vid behov, behandling av klövsjukdomar. Ökad klövvård ger en bättre klövhälsa och förhöjd djurvälfärd. Klövhälsan är en av de viktigaste parametrarna för djurvälfärden och har stor betydelse för kornas hälsa, fertilitet och allmänna välmående. Därför är god skötsel av djurens klövar en betydelsefull åtgärd för att ge en god omvårdnad av kor som hålls för mjölkproduktion.

Regelbunden besiktning och verkning av klövar ger underlag för direkta åtgärder men också information om besättningens generella klövhälsostatus. I samband med verkningen ska en klövhälsoplan upprättas där åtgärderna specificeras. Förebyggande arbete är viktigt för att undvika problem och skapa god djurhälsa. Genom regelbundna besiktningar av klövarnas hälsa kan resultatet av dessa åtgärder utvärderas och planen anpassas. Klövvård innebär förutom verkning av klövarna, att en certifierad klövvårdare gör en bedömning av klövhälsan och ger råd om hur klövhälsan kan förbättras. Klövvårdaren ska också kunna

ställa rätt sjukdomsdiagnos och göra rätt behandling respektive efterbehandling.

Beskrivning och syfte – Hålla mjölkkor på bete

Syftet med åtgärden är att bibehålla djurvälfärden hos djur som primärt hålls för livsmedelsproduktion samt kompensera för inkomstbortfall och kostnader som betesgång kan medföra. Att hålla djuren på bete regleras i djurskyddsförordningen (2019:66) där det framgår att nötkreatur som hålls för mjölkproduktion och som är äldre än sex månader ska hållas på bete sommartid. Bete är inte bara viktigt ur djurskyddssynpunkt utan även ur ett samhällsperspektiv då det bidrar till friska djur. Genom att upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa kan en fortsatt låg användning av antibiotika säkerställas vilket bidrar till att bekämpa antibiotikaresistens.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 9 - Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

Konsumenter har ett växande intresse för ansvarsfull antibiotikaanvändning och god djurvälfärd. Ersättningen syftar till att bidra till en god djurvälfärd, som svarar upp mot samhällets förväntningar. De insatser som ersättningen omfattar bidrar till friskare djur och ett minskat behov av antibiotika och högre djurvälfärd för det enskilda djuret.

Skötselvillkor

- Hålla minst ett hondjur av nötkreatur för mjölkproduktion från sista ansökningsdag till årets slut.
- Besiktiga och vid behov verka djurens samtliga klövar minst två gånger under ansökningsåret.
- Dokumentera verkningarna i en klövhälsorapport.
- Upprätta en klövhälsoplan.
- Hålla hondjur av nötkreatur för mjölkproduktion på bete enligt djurskyddsförordningen (2019:66).
- Dokumentera betesgången.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

- Den som söker ersättning ska ange minst en registrerad anläggning.
- Den som söker ska inte ha djurförbud för den djurart som ersättningen avser.
- Djur som är över 24 månader vid sista ansökningsdag är stödberättigande.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning får lämnas för:

- Utgifter för besiktning, verkning och registrering utförd av klövvårdare
- Utgifter för eget arbete
- Inkomstbortfall och ökade kostnader vid betesgång enligt djurskyddsförordningen (2019:66)

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
SMR11	Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur: artikel 4

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Djurskyddslagen (2018:1192)
- Djurskyddsförordningen (2019:66)
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Förbättrad klövhälsa

Baseline i denna ersättning är att djurägaren uppfyller relevanta grundvillkor och annan relevant nationell lagstiftning. Enligt 2 kap 64 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m., ska mjölkkornas klövar inspekteras regelbundet och verkas vid behov. I ersättningen finns villkoret att mjölkkorna ska verkas två gånger om året, men baseline är att mjölkkor verkas en gång om året. Därför ges ersättning bara för en verkning. Registrering i klövhälsorapporten går utöver baseline, eftersom det inte är gängse praxis. Därför ersätts den registrerade aktören för två registreringar per år och ko. I baseline ingår även att behandla eventuella klövsjukdomar som upptäcks i samband med klövhälsovården. Alla villkor inom ersättningen innebär strängare normer än vad som gäller enligt lag eller gängse praxis för produktionsmetoder inom området ”vatten, foder och omvårdnad i enlighet med djurens naturliga behov” *(artikel 46 i förordning (EU) 2022/126)*.

Hålla mjölkkor på bete

Baseline i denna ersättning är att djurägaren uppfyller relevanta grundvillkor och regler enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126 av den 7 december 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 med ytterligare krav för vissa interventionstyper som anges av medlemsstaterna i deras strategiska GJP-planer för perioden 2023–2027 enligt den förordningen samt om andelen för norm 1 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC). I ersättningen finns villkoret att hondjur av nötkreatur för mjölkproduktion ska hållas på bete enligt djurskyddsförordningen (2019:66) samt att dokumentera betesgången. Ersättning ges för inkomstbortfall och ökade kostnader vid betesgång. Alla villkor inom ersättningen innebär strängare normer än vad som gäller enligt EU-rätten för produktionsmetoder inom området ”tillträde till utomhusytor och bete” *(artikel 46 i förordning (EU) 2022/126)*.

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ **IACS**

☐ **Icke-IACS**

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☐ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättningsnivå 1 300 kronor per djurenhet

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

2 320 kronor per djurenhet

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på

senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021 och 3.1.11-16772/2025.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?

☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)

☑ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)

☐ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Ej aktuell då enbart en ersättningsnivå finns.

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är 1-åriga.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Stödet i form av djurvälfärdsersättningar för mjölkkor lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
DVKOR1 - Dvkor enhetsbelopp 1	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.43; R.44	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

DVKOR1 - Dvkor enhetsbelopp 1

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
DVKOR1 - Dvkor enhetsbelopp 1 (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		32,00	32,00	29,00	124,00	124,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.18 (enhet: Djurenheter)		210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00		**Summa:** 1 050 000,00 **Högst** 210 000,00
TOTALT	O.18 (enhet: Djurenheter)		210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00		**Summa:** 1 050 000,00 **Högst** 210 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	31 809 523,80	31 809 523,80		81 619 047,60
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		3 714 000,00	3 714 000,00	3 714 000,00	19 690 095,20	19 690 094,70		50 522 189,90

	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

DVSUGGOR - Djurvälfärdsersättning för suggor

Interventionens kod (MS)	DVSUGGOR
Insatsens namn	Djurvälfärdsersättning för suggor
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.18. Antalet djurenheter som omfattas av stöd för djurs välbefinnande, hälsa eller ökade åtgärder för biosäkerhet
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO9BEHOV2	Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa	Medel	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.43 Andel djurenheter som berörs av åtgärder som får stöd för att begränsa användningen av antimikrobiella medel (förebygga/minska)
R.44 Andel djurenheter som berörs av insatser som får stöd för att förbättra djurs välbefinnande

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att förbättra djurvälfärden hos djur som primärt hålls för livsmedelsproduktion. För suggor handlar de djurvälfärdshöjande åtgärderna om att säkerställa att djuren uppnår sitt näringsmässiga behov i relation till produktionscykeln med hjälp av produktionsplanering, utfodringsrutiner, analys av foder och strömaterial, hullbedömning samt produktionsuppföljning.

Produktionsplanering

I grisproduktion flyttas djur mellan stallavdelningar beroende på produktionsfas. Detta är stressande för djuren och bör ske sällan och skonsamt. En plan för vilka utrymmen som finns och när avdelningar ska nyttjas samt hur djuren ska flyttas mellan dem är således viktig. Planen behöver kontinuerligt följas upp och anpassas.

Eftersom förutsättningar skiljer sig åt mellan besättningar behövs detaljerade skötselrutiner för verksamheten, som är anpassade till den egna besättningen. Detta blir allt viktigare för djurens

välbefinnande när besättningsstorleken ökar och därmed antalet personer som är delaktiga i skötseln och omvårdnaden av djuren. Introduktion av nya suggor i gruppen leder till aggression och slagsmål innan den nya sociala hierarkin mellan djuren har etablerats. Detta ökar stressen och minskar djurens välbefinnande. Därför är det viktigt att gruppera suggor efter storlek så att stora suggor inte skadar mindre suggor. För att undvika stress hos djuren ska rutinerna säkerställa att djurgrupperna hålls så intakta som möjligt. Arbetsrutinerna ska säkerställa att insättning av ny djurgrupp inte sker innan en stallavdelning har stått tom en viss tid efter rengöring (”tomtid”). Att ha en ”tomtid” ger god upptorkning av stallets ytor för att erbjuda en god miljö för de nya djuren.

Utfodringsrutiner

Dagligen bör kontroller genomföras av huruvida suggorna ätit det foder de tilldelats enligt norm beroende på hull, ålder och antal diande grisar. Fodergivan kan sedan regleras i enlighet med resultatet. Optimal utfodring är en grundförutsättning för att hålla suggor i ett jämnt och gott hull och undvika stress relaterat till viktminskning. Magra suggor löper större risk att drabbas av bogsår vilket gör att djuren lider.

Förutsättningarna för optimal utfodring förändras dock över tid i samband med att exempelvis djurmaterial, inhysningsformer och besättningsstorlek förändras. I synnerhet kring grisning är daglig kontroll av suggans allmäntillstånd och aptit viktigt. Det är också viktigt att följa suggornas aptit, foderkonsumtion och hullutveckling under sinperioden.

En systematisk uppföljning av suggans foderkonsumtion och aptit samt suggans hull är därför av betydelse för att säkerställa alla enskilda suggors välfärd och stressnivå. Detta kräver dagliga observationer och vid behov justering av den mängd foder som suggan får. Daglig kontroll gör att skötaren får en god bild av suggans välbefinnande över tid.

Analys av foder och strömaterial

Att känna till fodrets kvalitet vad gäller näringsinnehåll, struktur och hygien bidrar till att suggorna hålls i rätt hull under grisningscykeln och bidrar därmed till en god välfärd. Tillgång till strömaterial av god kvalitet är av stor betydelse för suggornas välfärd och upplevda stressnivå. Tillgång på halm har även visat sig kunna minska mängden av beteenden som är kopplade till tristess, till exempel tomgångshandlingar och mixtrande med inredningen. Det är även viktigt i samband med grisning för att suggan ska kunna utöva sitt naturliga bobyggnadsbeteende. Den hygieniska kvaliteten på strömaterialet är av stor betydelse för djurens välfärd.

Hullbedömning

Trots väl fungerande åtgärder på besättningsnivå finns en möjlighet att förbättra enskilda djurs välfärd genom direkta insatser med direkt fokus på det enskilda djuret. Regelbunden kontroll av suggans hull vid ett antal strategiskt valda tillfällen under grisningscykeln är ett effektivt sätt att utvärdera hur väl suggans näringsbehov blivit tillgodosett och för att säkerställa att stress relaterat till viktminskning undviks. Rätt hull under digivningen och dräktigheten är av stor betydelse för suggans välmående och hållbarhet samt hur väl hon kan ta hand om sina smågrisar. Suggans hull ska bedömas på individnivå enligt en 4-gradig skala fyra gånger i varje grisningscykel. Det ska framgå av produktionsplanen när bedömningarna görs.

Produktionsuppföljning

God djurvälfärd kräver noggrann produktionsuppföljning. Uppföljning möjliggör att korrigerande åtgärder kan sättas in. För att tidigt uppmärksamma begynnande stressrelaterade problem och klövskador bör tillsynen av suggorna öka, vilket innebär att mer arbetstid går åt i stallarna. Det är viktigt att personal avsätter tid för att studera suggornas beteenden och är observanta på begynnande stressbeteenden hos suggorna. Detta gör att problem tidigt kan avhjälpas, vilket medför en högre djurvälfärd.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 9 - Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens

Konsumenter har ett växande intresse för ansvarsfull antibiotikaanvändning och god djurvälfärd. Ersättningen syftar till att bidra till en god djurvälfärd, som svarar upp mot samhällets förväntningar. De insatser som ersättningen omfattar bidrar till friskare djur och således ett minskat behov av antibiotika och högre djurvälfärd för det enskilda djuret.

Skötselvillkor

- Hålla minst en sugga eller betäckt gylta i planerad produktion under året som ansökan gäller
- Upprätta en produktionsplan som minst innehåller ett djurflödesschema, en stallplan samt skötselrutiner
- Låta genomföra minst tre analyser på antingen, foder, vatten eller strömaterial under det år som ansökan gäller
- Göra fyra hullbedömningar av suggorna i varje grisningscykel
- Göra daglig foderuppföljning
- Göra en produktionsuppföljning fyra gånger under ansökningsåret

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

- Den som söker ersättning ska ange minst en registrerad anläggning
- Den som söker ska inte ha djurförbud för den djurart som ersättningen avser
- Djur som ger rätt till ersättning är suggor och betäckta gyltor

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning får lämnas för:

- Utgifter för eget arbete
- Analyser av foder, vatten och strömaterial

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
SMR10	Rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning: artiklarna 3 och 4
SMR11	Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur: artikel 4

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2013:14) om förebyggande och

särskilda åtgärder avseende hygien m.m. för att förhindra spridning av zoonoser och andra smittämnen.
- djurskyddslagen (2018:1192)
- djurskyddsförordningen (2019:66)

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Baseline i denna ersättning är att den som håller djur uppfyller relevanta grundvillkor och annan relevant nationell lagstiftning. I nationell lagstiftning ingår att vidta åtgärder om hullbedömningen visar att djuren är för under- eller överviktiga. Ersättning ges inte för kravet på fem dagars tomtid i stallarna mellan varje djuromgång. Alla villkor inom ersättningen innebär strängare normer än vad som gäller enligt lag eller gängse praxis för produktionsmetoder inom området ”vatten, foder och omvårdnad i enlighet med djurens naturliga behov” *(artikel 46 i förordning (EU) 2022/126).*

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ **IACS**

☐ **Icke-IACS**

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☐ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättningsnivå 2 100 kronor per djurenhet

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

2 386 kr per djurenhet

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?

☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)

☑ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)

☐ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Ej aktuell då enbart en ersättningsnivå finns.

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är 1-åriga.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Stödet i form av djurvälfärdsersättningar för suggor lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
DVSUGGOR1 - Dvsuggor enhetsbelopp 1	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.43; R.44	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

DVSUGGOR1 - Dvsuggor enhetsbelopp 1

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
DVSUGGOR1 - Dvsuggor enhetsbelopp 1 (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		226,00	226,00	200,00	200,00	200,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.18 (enhet: Djurenheter)		56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00		**Summa:** 280 000,00 **Högst** 56 000,00
TOTALT	O.18 (enhet: Djurenheter)		56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00		**Summa:** 280 000,00 **Högst** 56 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		11 200 000,00	11 200 000,00	11 200 000,00	11 200 000,00	11 200 000,00		56 000 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		6 932 800,00	6 932 800,00	6 932 800,00	6 932 800,00	6 932 800,00		34 664 000,00

	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

FÄBOD - Ersättning för fäbodar

Interventionens kod (MS)	FÄBOD
Insatsens namn	Ersättning för fäbodar
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO6BEHOV2	Bevara värdefulla gräsmarker	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.31 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald, inbegripet jordbruksmetoder med högt naturvärde

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med miljöersättningen är att bevara ett levande fäbodbruk som förstärker och bibehåller landskapets karaktär och biologiska mångfald. Ett levande fäbodbruk gör det också möjligt att föra vidare hantverk och traditioner kring skötsel av djur och brukande av marker till kommande generationer.

Tidigare i historien var bruket av fäbodar av avgörande betydelse för det boskapsinriktade jordbruket i Svealands och södra Norrlands skogsbygder. Varje fäbod är knuten till en eller flera hemgårdar där huvuddelen av jordbruksproduktionen sker. Jordbruksbyggnaderna finns vid hemgården. Djuren är större delen av året på hemgården och flyttas till fäboden för sommarbete. Fäboden består av traditionella byggnader som inte är anpassade för rationellt jordbruk. Ibland används ett flerfäbodsystem där djuren flyttas mellan huvudfäboden och en eller flera kompletterande fäbodar under fäbodsäsongen. Fäbodbruk visar ett brukningssystem som historiskt var vanligt i delar av landet.

Ersättningen ges för att bevara den betespräglade miljön i och omkring fäboden. Fäboden definieras som den byggnad eller de byggnader som hör ihop med fäboddriften.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Fäbodbrukaren eller annan markförvaltare kan få ersättning för:

Fäbod i bruk
Fäboden är en del i ett brukningssystem, där fäboden är knuten till minst en hemgård. Ibland kan flera hemgårdar ha djuren på samma fäbod. Stödmyndigheten fastställer vilka typer av fäbodar som är ersättningsberättigande. Stödmyndigheten ska även fastställa fäboden som huvudfäbod eller som kompletterande fäbod. Varje fäbod ska omfatta sex hektar.

Ersättning för fäbodbete
För att kunna bevara fäbodbetens karaktär som stigar, hävdgynnade kärlväxter, insekter, lavar och svampar behövs ett kontinuerligt och tillräckligt högt betestryck. Fäbodbetet är den mark som djuren betar. Det kan vara sammanhängande fritt bete eller bete i storhägn. Fäbodbetet är uppdelad i två markklasser:

- Fäbodbete som ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd
- Fäbodbete som inte ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd

Stödmyndigheten fastställer fäbodbetets areal och särskilda skötselvillkor. Markklasserna kan inte överlappa varandra.

Särskild skötsel av fäbodbete (komplement)
Särskild skötsel kan behövas för marker där landskapets karaktär och biologiska mångfald kräver skötsel utöver normalt fäbodbete. Det kan till exempel vara att markerna behöver röjas eller betas på ett särskilt sätt för att behålla och utveckla de värden som är knutna till fäbodbetet. Stödmyndigheten beslutar om särskilda skötselvillkor för den enskilda marken.

Bidrag till de särskilda målen
Särskilt mål 6 - Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap
Både som foderresurs och för bibehållen biologisk mångfald behöver befintliga hävdberoende gräsmarker skötas och bevaras. Insatser för biologisk mångfald i gräsmarker kan bidra till att bryta de negativa utvecklingstrenderna för arter och livsmiljöer i odlingslandskapet. Den betespräglade miljön och byggnaderna på fäboden skapar förutsättningar för arters livsmiljöer och för den regionalt särpräglade landskapsbilden som finns vid fäbodbruk.

Skötselvillkor
Den som söker ersättning ska:

- låta beta marken vid fäboden under fäbodperioden med minst 0,2 djurenheter per hektar med nötkreatur, får, get eller häst. Fäbodbetet kan vara fritt bete eller bete i storhägn på öppen fäbodvall eller fäbodskog.
- följa de särskilda skötselvillkor som stödmyndigheten fastställt.

De särskilda skötselvillkor som stödmyndigheten får besluta om är hur många djurenheter som får finnas på fäboden, vilka djurarter samt maximalt antal av respektive djurart som får beta på fäboden, när på året bete ska ske, samt reglering av tillskottsutfodring.

Särskilda skötselvillkor är en viktig faktor för att kunna anpassa skötseln för att bevara och förstärka natur- och kulturmiljövärden som är specifika för den enskilda fäboden.

Följande åtgärder är förbjudna att utföra på marker som ingår i ett åtagande:

- sprida gödselmedel
- använda växtskyddsmedel
- jordbearbeta
- göra insådd, annat än när stödmyndigheten godkänner
- bedriva täkt av sten eller jord
- genomföra åtgärder som riskerar att skada fornlämningar eller värdefulla landskapselement
- vidta andra åtgärder som riskerar att skada natur- och kulturvärden.

Särskilda skötselvillkor för komplementet särskild skötsel av fäbodbete

- Den som söker ersättning ska följa de särskilda skötselvillkor för komplementet som stödmyndigheten fastställt.

De särskilda skötselvillkor som stödmyndigheten får besluta om är villkor för vegetationens utseende, villkor för skötsel och underhåll av värdefulla landskapselement, villkor för fäbodstigar och villkor för hur igenväxning ska hållas borta.

Stödmyndigheten kan sätta ett särskilt skötselvillkor inom skötsel av värdefulla landskapselement att traditionella byggnader ska underhållas, men denna kostnad ersätts inte.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

- Fäbodbrukare förfogar över fäboden med tillhörande betesrätt.
- Marken är ägoslag betesmark.
- Minsta tillåtna åtagande för fäbodar är en godkänd fäbod i bruk och sex hektar sammanhängande fäbodbete per fäbod. Det sammanhängande fäbodbetet ska betas med minst 1,2 djurenheter (0,2 djurenheter per hektar * sex hektar) per år av djurarterna nötkreatur, får eller get.
- Fäboden ska vara godkänd av stödmyndigheten.

Särskilda villkor för stödberättigande för komplementet särskild skötsel av fäbodbete

- Marken ska ha natur-och eller kulturvärden knutna till långvarig fäboddrift som gynnas av den särskilda skötseln.
- Marken ska vara öppen fäbodvall eller fäbodskog samt ha natur- eller kulturvärden som gynnas av särskild skötsel.
- Marken uppfyller de särskilda kriterierna för komplementet som länsstyrelsen fastställt.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning får lämnas för:

- Fäbod i bruk ersätts kostnader för transport av djuren till fäboden och resor för tillsyn av djuren under betesperioden.
- Fäbodbete ersätts de extra kostnader för djurtillsyn som beror på att djuren hålls långt ifrån hemgården och för det inkomstbortfall som uppstår till följd av en lägre tillväxt på djuren jämfört med om de hade betat på betesvall samt kostnader för särskilda skötselvillkor.
- Särskild skötsel av fäboden ersätts kostnader för plockhuggning och annat arbete med vegetationens utseende, arbete med att styra betesdjuren till rätt plats, arbete med skötsel av värdefulla landskapselement och valla djur på gamla fäbodstigar.

O14 Vilket område är stödberättigande?

☐Jordbruksareal som fastställts för GJP-planen

☑Jordbruksmark, inbegripet och utanför jordbruksareal

Definition av jordbruksmark enligt avsnitt 4.1. gäller för fäbodbete som ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd. För fäbodbete som inte ger rätt till gårdsstöd eller kompensationsstöd finns definition i nationell författning.

☐Annan mark än jordbruksmark

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC01	Bevarande av permanent gräsmark på grundval av andelen permanent gräsmark i förhållande till jordbruksareal på nationell, regional eller subregional nivå, på nivån för grupper av jordbruksföretag eller jordbruksföretag jämfört med referensåret 2018. Högsta minskning på 5 % jämfört med referensåret.
GAEC09	Förbud mot omställning eller plöjning av permanent gräsmark som utsetts till miljömässigt känslig permanent gräsmark i Natura 2000-områden
SMR03	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar: artikel 3.1 och 3.2 b samt artikel 4.1, 4.2 och 4.4
SMR04	Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter: artikel 6.1 och 6.2

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.
- Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
- Kulturmiljölagen (1988:950)
- Statens jordbruksverks föreskrifter (2020:2) om natur- och kulturmiljöhänsyn i jordbruket
- Artskyddsförordningen (2007:845)

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Baseline för kalkylen innebär att markerna inte får förstöras, tas bort, exploateras eller ha annan markanvändning än jordbruksmark under åtagandeperioden.

Ersättningen täcker kostnader för skötsel som kan ske genom bete.

Ersättningen bidrar till att bevara och utveckla livsmiljöer för hävdgynnade arter, bland annat utifrån fågel- och habitatdirektivet.

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet för de delar av fäbodbetet som berättigar till gårdsstöd och annan relevant nationell lagstiftning. För komplementet är baseline att uppfylla villkoren för den aktuella markklassen i grundåtagandet för fäbodar.

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ **IACS**
☐ **Icke-IACS**

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall
☐ transaktionskostnad inkluderad
☐ engångsstöd
☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättningsnivå

- Fäbod i bruk
  - Huvudfäbod 3 333 kr/ha, där en fäbod i bruk består av 6 hektar, dvs. 20 000 kr/fäbod och år
  - Kompletterande fäbod 500 kr/ha, där en kompletterande fäbod består av 6 hektar, dvs. 3 000 kr/fäbod och år
- Fäbodbete 1 000 kr/ha
- Komplement särskild skötsel av fäbodbete 1 200 kr/ha

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl

- Fäbod i bruk
  - Huvudfäbod 5 623 kr/ha, där en fäbod i bruk består av 6 hektar, dvs. 33 739 kr/fäbod och år
  - Kompletterande fäbod 1 110 kr/ha, där en kompletterande fäbod består av 6 hektar, dvs. 6 660 kr/fäbod och år
- Fäbodbete 1 117 kr/ha
- Komplement särskild skötsel av fäbodbete 2 609 kr/ha

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?

☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)
☐ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)
☑ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Sökande har i sitt åtagande minst en huvudfäbod i kombination med fäbodbete. Därutöver kan sökande

söka kompletterande fäbod samt på vissa marker ett komplement för särskild skötsel av fäbodbete.

Se även avsnitt “Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande” och “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder” för ytterligare detaljer.

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är treåriga från 2026.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Ersättningen för fäbodar lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
FÄBOD1 - Fäbod fäbodbete	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31	Nej
FÄBOD2 - Fäbod Komplement särskild skötsel av fäbodbete	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31	Nej
FÄBOD3 - Fäbod fäbod i bruk	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31	Nej
FÄBOD4 - Fäbod kompletterande fäbod	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.31	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

FÄBOD1 - Fäbod fäbodbete

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

FÄBOD2 - Fäbod Komplement särskild skötsel av fäbodbete

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

FÄBOD3 - Fäbod fäbod i bruk

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

FÄBOD4 - Fäbod kompletterande fäbod

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
FÄBOD1 - Fäbod fäbodbete (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	95,00	95,00	95,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		15 100,00	15 100,00	15 100,00	15 100,00	15 100,00		**Summa:** 75 500,00 **Högst** 15 100,00

FÄBOD2 - Fäbod Komplement särskild skötsel av fäbodbete (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		129,00	129,00	114,00	114,00	114,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		260,00	260,00	260,00	260,00	260,00		**Summa:** 1 300,00 **Högst** 260,00
FÄBOD3 - Fäbod fäbod i bruk (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		358,00	358,00	317,00	317,00	317,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		1 290,00	1 290,00	1 290,00	1 290,00	1 290,00		**Summa:** 6 450,00 **Högst** 1 290,00
FÄBOD4 - Fäbod kompletterande fäbod (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		54,00	54,00	48,00	48,00	48,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		24,00	24,00	24,00	24,00	24,00		**Summa:** 120,00 **Högst** 24,00
TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		16 674,00	16 674,00	16 674,00	16 674,00	16 674,00		**Summa:** 83 370,00 **Högst** 16 674,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		1 878 476,20	1 878 476,20	1 878 476,20	1 878 476,20	1 878 476,20		9 392 381,00

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		1 162 776,80	1 162 776,80	1 162 776,80	1 162 776,70	1 162 776,70		5 813 883,80
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

HOTRAS - Ersättning för hotade husdjursraser

Interventionens kod (MS)	HOTRAS
Insatsens namn	Ersättning för hotade husdjursraser
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.19. Antalet insatser eller enheter som stöder genetiska resurser
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO6BEHOV3	Bevara genetisk mångfald	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.25 Andel djurenheter som omfattas av åtaganden för förbättrad miljömässig hållbarhet som får stöd
R.27 Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Syftet med åtgärden är att stimulera och underlätta för de som håller djur att hålla hotade husdjursraser. Hotade husdjursraser är viktiga att bevara för att upprätthålla den genetiska variationen bland domesticerade djur. Egenskaper som en gång funnits i äldre raser kan på grund av omvärldsförändringar åter komma till nytta. Många av våra äldre husdjursraser utgör även ett levande kulturarv. De raser som ska stödjas kan inte konkurrera ekonomiskt med raser som har selekterats för hög avkastning av mjölk och kött. Flera raser hålls enbart för självhushåll eller för att visa vårt kulturarv av husdjursraser. Utan ersättning riskerar flera husdjursraser att helt dö ut. De djurslag som omfattas av ersättningen är nötkreatur, får, get, svin och fjäderfä.

Ersättning ges som ett årligt belopp till de som håller renrasiga djur av hotade husdjursraser. Vilka raser som är stödberättigande regleras i nationell författning.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 6 - Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

Vi behöver bevara hotade lantraser och sorter för att säkra den genetiska mångfalden och bevara ett levande kulturarv för framtiden trots att dessa har svårt att möta jordbrukets lönsamhetskrav.

Ersättningarna fungerar som stimulans för djurhållare att hålla hotade husdjursraser och bidrar till att uppnå miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv. Genom att bevara hotade husdjursraser säkras den genetiska och biologiska mångfalden.

Skötselvillkor

Nötkreatur, svin, får och get

Den som söker ersättning ska

- hålla djur så att varje enskilt djur kan identifieras
- hålla djur som inte är kastrerade
- hålla renrasiga djur. Som renrasigt djur räknas djur som är infört i huvudavsnittet i en stambok för den aktuella rasen. Stamboken ska vara en del av ett godkänt avelsprogram för den ras djuret tillhör.
- betäcka hondjur med handjur av samma ras

Fjäderfä

Den som söker ersättning ska

- ha ett genbankskontrakt
- ha ett genbanksnummer kopplat till genbankskontraktet
- hålla renrasiga djur, i enlighet med genbankskontraktet
- betäcka hondjur med handjur av samma ras

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

- Den som söker ersättning ska ange minst en registrerad anläggning.
- Den som söker ersättning ska hålla minst ett renrasigt djur av en hotad husdjursras. Vilka raser som är stödberättigande regleras i nationell författning.
- Får, getter och gyltor ska senast under ansökningsåret sättas i avel för att berättiga till ersättning.
- Galtar ska vara äldre än 6 månader för att berättiga till ersättning.
- Får, getter och gyltor ska vara födda året innan man ansöker.
- Nötkreatur ska vara äldre än 6 månader och registrerade i centrala nötkreatursregistret, CDB, för att berättiga till ersättning.
- Besättningar med får ska vara anslutna till Maedi-Visna-programmet.
- Fjäderfä ska vara satta i avel.
- Fjäderfä ska ingå i en av aktuell förening godkänd genbank. Den aktuella föreningen ska vara en av Jordbruksverket erkänd avelsorganisation.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning ges som ett årligt belopp till de som håller renrasiga djur av hotade husdjursraser. Vilka raser som är stödberättigande regleras i nationell författning.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

Inte aktuellt för SE

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Inte aktuellt för SE

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ **IACS**

☐ **Icke-IACS**

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☐ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättningsnivå getter 1 450 kronor per djurenhet
Ersättningsnivå svin 2 050 kronor per djurenhet
Ersättningsnivå nötkreatur 2 000 kronor per djurenhet
Ersättningsnivå får 1 450 kronor per djurenhet
Ersättningsnivå fjäderfä 2 000 kronor per genbank (1 genbank motsvarar 1 insats)

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl
Getter 3 117 kr per djurenhet
Svin 25 900 kr per djurenhet
Nötkreatur 8 303 kr per djurenhet
Får 3 417 kr per djurenhet
Fjäderfä 3 871 kr per genbank

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?

☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)

☑ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)

☐ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Sökande kan ha djur av flera olika raser i sitt åtagande.

Se även avsnitt "Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande".

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är treåriga från 2026.

Nötkreatur, svin, får och get

Antal djurenheter i åtagandet får variera mellan åren i åtagandeperioden. Variationen får vara ner till 50 procent av första årets åtagande samt upp till 150 procent av första årets åtagande. Denna möjlighet till variation av åtagandet är nödvändig eftersom det finns en naturlig variation i besättningen.

Fjäderfä

Fjäderfä bevaras inom genbankerna i flockar, varför variation i antal djurenheter inte är aktuell.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

"Green Box"

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning ("Green Box")

Stödet för hotade husdjursraser lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljö/bevarande-program och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
HOTRAS1 - Hotras får och getter	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.25	Nej
HOTRAS2 - Hotras nötkreatur	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.25	Nej
HOTRAS3 - Hotras svin	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.25	Nej
HOTRAS4 - Hotras fjäderfä	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.27	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

HOTRAS1 - Hotras får och getter

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

HOTRAS2 - Hotras nötkreatur

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

HOTRAS3 - Hotras svin

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

HOTRAS4 - Hotras fjäderfä

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
HOTRAS1 - Hotras får och getter (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		156,00	156,00	138,00	138,00	138,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Djurenheter)		3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00		**Summa:** 15 000,00 **Högst** 3 000,00

HOTRAS2 - Hotras nötkreatur (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		215,00	215,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Djurenheter)		3 400,00	3 400,00	3 400,00	3 400,00	3 400,00		**Summa:** 17 000,00 **Högst** 3 400,00
HOTRAS3 - Hotras svin (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		220,00	220,00	195,00	195,00	195,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Djurenheter)		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		**Summa:** 500,00 **Högst** 100,00
HOTRAS4 - Hotras fjäderfä (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Insatser)		1 100,00	1 150,00	1 200,00	1 250,00	1 300,00		**Summa:** 6 000,00 **Högst** 1 300,00
TOTALT	O.19 (enhet: Djurenheter)		6 500,00	6 500,00	6 500,00	6 500,00	6 500,00		**Summa:** 32 500,00 **Högst** 6 500,00
	O.19 (enhet: Insatser)		1 100,00	1 150,00	1 200,00	1 250,00	1 300,00		**Summa:** 6 000,00 **Högst** 1 300,00

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		1 186 190,50	1 190 952,40	1 310 000,00	1 319 523,80	1 329 047,60		6 335 714,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		734 251,90	737 199,50	810 890,00	816 785,20	822 680,50		3 921 807,10
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

LANTRASFÖR - Stöd till lantrasföreningar

Interventionens kod (MS)	LANTRASFÖR
Insatsens namn	Stöd till lantrasföreningar
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.19. Antalet insatser eller enheter som stöder genetiska resurser
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO6BEHOV3	Bevara genetisk mångfald	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.27 Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att stödja lantrasföreningarna med att organisera och leda bevarandearbetet. Föreningarna har en nyckelroll i bevarandearbetet genom att ha en överblick över statusen inom respektive ras. Föreningarna kan inte klara hela bevarandearbetet genom avgifter från djurägarna. Det behövs riktade insatser som är väsentliga för rasen, men som för den enskilde djurhållaren innebär för höga kostnader.

Hotade husdjursraser är viktiga att bevara för att upprätthålla den genetiska variationen bland domesticerade djur. Egenskaper som en gång funnits i äldre raser kan på grund av omvärldsförändringar åter komma till nytta. Många av våra äldre husdjursraser utgör även ett levande kulturarv. De djurslag som omfattas av ersättningen är nötkreatur, får, get, svin, fjäderfä, häst, kanin och bi.

Åtgärden innebär att lantrasföreningar kan söka projektstöd för en eller flera aktiviteter som är ändamålsenliga för bevarandearbetet. För att vara berättigad till stöd ska föreningen bedriva bevarandearbete med hotade raser. Vilka raser som är stödberättigande regleras i nationell författning.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Aktiviteter inom åtgärden kan vara

- Skapa och upprätthålla härstamningsregister/stamböcker. Dokumentation och kunskap om djurens släktskap och härstamning är en grundläggande förutsättning för ett hållbart bevarandearbete. Detta medför att kunna planera avelsarbetet och att kunna följa den genetiska statusen inom en ras, exempelvis vad gäller som inavelsgrad och effektiv populationsstorlek.
- Avelsbedömning. Avelsbedömning innebär en fördjupad dokumentation och kvalitetssäkring av djuren själva samt deras härstamning, t.ex. en avelvärdering eller mönstring vilket är positivt för bevarandearbetet.
- Genbanksverksamhet. Syftet med genbanksverksamhet är att genom registerhållning och stambokföring kvalitetssäkra bevarandearbetet på individ- eller flocknivå.
- Transport av genetiskt viktiga djur för avel mellan besättningar. För att hålla en bred avelsbas och motverka inavel är det viktigt att många djur av båda könen används i avel och att i synnerhet handjur inte används för mycket i samma besättning eller region. Utbyte av djur för avel mellan besättningar är därför angeläget.
- Hälsofrämjande åtgärder inom rasen. Sunda och friska djur fria från anlag som försämrar deras livskraft, reproduktionsförmåga och hållbarhet är ett vanligt avelsmål för husdjur. För de hotade husdjursraserna med små populationer är det extra viktigt att förhindra att negativa anlag sprids inom rasen. Hälsofrämjande åtgärder kommer att bland annat inkludera aktiviteter som syftar till att ta reda på orsaken till varför djur dött eller behövt avlivats i de fall där det inte är uppenbart vad som är dödsorsaken.
- Utbilda unghästar i körning, om arbete inom jord- och skogsbruk är det ursprungliga syftet med rasen. En viktig faktor för bevarandet av en ras är att denna är efterfrågad och har en funktionell och lönsam användning. En välorganiserad utbildning av hästar i deras traditionella arbete i jord- och skogsbruk blir också en garant för att de egenskaper som gör rasen intressant och konkurrenskraftig i dessa sammanhang finns kvar i rasen. Detta förstärks genom att enskilda hästars egenskaper och kvalitéer blir kända och kan ligga till grund för avelsarbetet.
- Kartläggning av för rasen viktiga egenskaper. God kännedom om det djurmaterial som utgör en ras och de egenskaper som är karakteristiska eller unika för rasen är viktigt för bevarandearbetet.
- Information, utbildning, rådgivning och sammanställning av tekniska rapporter. För att kunna behålla och helst öka antalet engagerade djurägare behöver dessa kunna hålla kontakt med varandra, få stimulans, stöd och inspiration, utbyta information och erfarenheter samt ges möjligheter till utbildning. Medlemsblad, webbplats, informationsverksamhet, utbildningsdagar och rådgivning är därför centrala verksamheter i alla föreningar.
- Stimulans av avelsverksamhet. Avelsverksamheten kan behöva stimuleras både vad gäller kvalitet och omfattning. Föreningar kan behöva göra insatser för att öka antalet hondjur som betäcks eller uppmuntra djurägare att hålla många handjur i avel. Avelsverksamhet kan också behöva stimuleras på annat sätt genom riktad rådgivning, avelsplanering samt att göra genetiskt material tillgängligt, exempelvis via semin.
- Ersättning för att hålla ston i avel, hålla handjur eller hålla kanin i genbank. Syftet med denna verksamhet är att via föreningarna kunna ge ett ekonomiskt stöd till de djurägare som deltar i aktivt avels- och bevarandearbete och håller djur i genbank av raser som inte omfattas av åtgärden för hotade husdjursraser. De djurslag som berättigar till ersättning genom åtgärden hotade husdjursraser berättigar inte till stöd inom denna insats.

Stöd får lämnas för

Stöd kan beviljas för nedanstående utgifter, under förutsättning att de är kopplade till aktiviteterna i projektet

- lön till personal för att genomföra projektet, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete för att genomföra projektet

- köp av tjänst för att genomföra projektet
- övriga utgifter som behövs för att genomföra projektet.
- ersättning för att hålla ston i avel, hålla handjur eller hålla kanin i genbank

Kontroller och sanktioner

Stödet är utformat som ett projektstöd. Stödet kontrolleras och sanktioneras på samma sätt som projektstöd inom Ejflu icke-IAKS, se avsnitt 7.3.2

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 6 - Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

Lantrasföreningarna har en nyckelroll i bevarandearbetet, bland annat genom kunskapshöjande insatser riktade till djurhållare och informationsspridning till allmänheten. Föreningarna har även en överblick över statusen inom respektive ras.

Verksamheten inom föreningarna vilar till stor del på ideellt engagemang. Genom stödet ökar förutsättningarna för en mer stabil föreningsverksamhet.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

- Stöd får lämnas till föreningar som bedriver bevarandearbete med hotade raser som finns med på den lista över raser som uppfyller kriterierna för att Sverige ska åta sig bevarandeansvar för rasen och som ingår i den nationella handlingsplanen. De djurslag som ska omfattas är nötkreatur, svin, får, get, fjäderfä, häst, kanin och bi.
- Stöd får lämnas till Jordbruksverket under förutsättning att den verksamhet som ska bedrivas upphandlas av föreningar som fyller kraven i ovanstående punkt.
- Stöd får endast lämnas till lantrasföreningar för fjäderfä om föreningens ansökan om stöd även avser ansökan om erkännande som avelsorganisation och den delen av ansökan blir beviljad

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Stöd kan beviljas för nedanstående kostnader, under förutsättning att de är kopplade till aktiviteterna i projektet

- lön till personal för att genomföra projektet, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader
- eget arbete för att genomföra projektet
- köp av tjänst för att genomföra projektet
- övriga utgifter som behövs för att genomföra projektet
- ersättning för att hålla ston i avel, hålla handjur eller hålla djur i genbank

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

Inte aktuellt för SE

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Inte aktuellt för SE

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☐ **IACS**

☑ **Icke-IACS**

Icke-IACS-avsnitt

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☑ enhetskostnader

☑ enhetsbelopp

☑ schablonfinansiering

Grund för fastställandet

- Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter.
- Stöd ges via upphandlingar och utlysningar.
- Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter, enhetskostnad, klumpsumma och procentuellt påslag.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 83.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 83.1(d) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- klumpsumma enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Stödintervall på mottagarnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 83.1(b), schablonsatser enligt artikel 83.1(d) och klumpsummor enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Enhetskostnader används för följande utgifter:

Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med

- konferens
- projekt där mat har en central betydelse

Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än Skatteverkets

avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.

Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115..

Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i förslag till SPR. Hela metoden som regleras i artikel 53.2(a) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag i form av ett procentuellt påslag på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 procent. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

Klumpsumma som fastställs utifrån budget. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 83.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?

☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)

☐ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)

☐ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Inte aktuellt för SE

Vilken löptid har kontrakten?

Inte aktuellt för SE

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

"Stödet till lantrasföreningar lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter.

Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt bevarandeprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.”

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
LANTRASFÖR1 - Lantrasför upphandling löpande verksamhet	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Medel		R.27	Nej
LANTRASFÖR2 - Lantrasför upphandling projekt	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Medel		R.27	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

LANTRASFÖR1 - Lantrasför upphandling löpande verksamhet

Två genomsnittliga enhetsbelopp har använts för interventionen. Det högre enhetsbeloppet representerar den typ av projekt som omfattar aktiviteter av karaktären löpande verksamhet. Det kan handla om stambokföring, avelsrådgivning till föreningens medlemmar och utskick av medlemstidning. Denna typ av aktiviteter förväntas stå för majoriteten av budgeten inom åtgärden, utifrån historisk data över beviljade stöd inom delåtgärd 10.2 i programperiod 2014-2020. Det lägre enhetsbeloppet avser projekt som omfattar aktiviteter av karaktären kortare punktinsatser. Antagandet om fyra projekt baseras på målsättningen om att genomföra totalt fyra upphandlingar under programperioden. I den mån det är möjligt kommer utlysningar inte tillämpas.

LANTRASFÖR2 - Lantrasför upphandling projekt

Två genomsnittliga enhetsbelopp har använts för interventionen. Det högre enhetsbeloppet representerar den typ av projekt som omfattar aktiviteter av karaktären löpande verksamhet. Det kan handla om stambokföring, avelsrådgivning till föreningens medlemmar och utskick av medlemstidning. Denna typ av aktiviteter förväntas stå för majoriteten av budgeten inom åtgärden, utifrån historisk data över beviljade stöd inom delåtgärd 10.2 i programperiod 2014-2020. Det lägre enhetsbeloppet avser projekt som omfattar aktiviteter av karaktären kortare punktinsatser. Antagandet om fyra projekt baseras på målsättningen om att genomföra totalt fyra upphandlingar under programperioden. I den mån det är möjligt kommer utlysningar inte tillämpas.

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
LANTRASFÖR1 - Lantrasför upphandling löpande verksamhet (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	1 002 688,00	1 002 688,00	1 002 688,00	888 095,00	888 095,00	888 095,00	888 095,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Insatser)	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	**Summa:** 2,00 **Högst** 1,00
LANTRASFÖR2 - Lantrasför upphandling projekt (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	104 839,00	104 839,00	104 839,00	92 857,00	92 857,00	92 857,00	92 857,00	

	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Insatser)	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	**Summa:** 2,00 **Högst** 1,00
TOTALT	O.19 (enhet: Insatser)	0,00	2,00	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	**Summa:** 4,00 **Högst** 2,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		393 333,40	449 047,60	525 714,30	461 428,60	132 381,00		1 961 904,90
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		243 473,30	277 960,50	325 417,10	285 624,30	81 943,80		1 214 419,00
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

VÅTMARK - Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar

Interventionens kod (MS)	VÅTMARK
Insatsens namn	Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.21 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster
R.31 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald, inbegripet jordbruksmetoder med högt naturvärde

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att behålla en effektiv näringsretention i våtmarker och dammar samt hindra dem från att växa igen. Syftet kan också vara att förstärka och bibehålla den biologiska mångfalden eller förbättra den naturliga hydrologiska regimen. Genom att underhålla anlagda och restaurerade våtmarker och dammar förstärks och behålls deras funktion. Detta bidrar till en förbättrad vattenkvalitet, ökad biologisk mångfald och flödesutjämning.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 5 - Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska jordbrukssektorns belastning på mark, luft och vatten på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft i sektorn. För att behålla näringsretentionen i en våtmark eller damm krävs kontinuerligt underhåll och vid god skötsel kan anläggningen leverera miljönytta under en lång tidsperiod.

Särskilt mål 6 - Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

I den allt mer intensivt brukade jordbrukslandskapet behövs en balans mellan produktion och att bevara och förstärka den biologiska mångfalden, kulturlandskapets värden och ekosystemtjänsterna. Anläggning av våtmarker gynnar biologisk mångfald och ekosystemtjänster i jordbrukslandskapet.

Skötselvillkor

Den som söker ersättning ska:

- underhålla dammvallar, brunnar och övriga anläggningar så att deras funktion består under hela åtagandeperioden
- ta bort vegetation som riskerar att försämra funktionen
- följa eventuella särskilda skötselvillkor som stödmyndigheten har beslutat för våtmarken eller dammen.

De särskilda skötselvillkor som stödmyndigheten kan besluta om är förbud mot att helt tömma våtmarken, hur vattennivåer får variera, särskild skötsel för hänsyn till växt- och djurliv, särskilda villkor för bete och slåtter samt hur omgivande anläggningar och bebyggelse får uppföras.

Särskilda skötselvillkor är en viktig faktor för att kunna optimera och anpassa skötseln till de platsspecifika förhållanden som råder för den enskilda våtmarken eller dammen.

Följande åtgärder är förbjudna att utföra på marker som ingår i ett åtagande:

- sprida gödselmedel
- använda växtskyddsmedel
- utfodra fisk, kräftor eller andra djur
- sätta ut fisk, kräftor eller andra djur
- sprida kalk
- förstöra eller ta bort våtmarker och dammar, som ingår i åtagande

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren eller annan markförvaltare har tillgång till marken.
- Våtmarken eller dammen ska vara godkänd av stödmyndigheten
- Arealen ska fastställas av stödmyndigheten.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning får lämnas för:

- Underhåll av dammvallar, brunnar och övriga anläggningar
- Borttagning av vegetation som påverkar funktion negativt
- Minskning av markvärde

O14 Vilket område är stödberättigande?

☐Jordbruksareal som fastställts för GJP-planen

☑Jordbruksmark, inbegripet och utanför jordbruksareal

Ett åtagande för skötsel av våtmark kan överlappa med mark som får ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar och därmed helt eller delvis vara på jordbruksmark enligt avsnitt 4.1. Delar i åtagandet som inte ger rätt till gårdsstöd eller någon av markklasserna i ersättning för betesmark och slåtteräng är ett eget ägoslag och definieras i nationell författning.

☐Annan mark än jordbruksmark

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC02	Skydd av våt- och torvmark
SMR03	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar: artikel 3.1 och 3.2 b samt artikel 4.1, 4.2 och 4.4
SMR04	Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter: artikel 6.1 och 6.2

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Artskyddsförordningen (2007:845)

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

I grundvillkor GAEC 2 finns inget krav på att marken ska återställas till våtmark.

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ IACS

☐ Icke-IACS

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☐ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättningsnivå:

Skötsel av våtmarker och dammar 4 000 kronor per hektar

Markersättning i hela landet utom Götalands Södra Slättbygder (GSS), åkermark 2 000 kronor per hektar

Markersättning i Götalands Södra Slättbygder (GSS), åkermark 4 000 kronor per hektar

Ersättningsnivå carry-over MIVA 2014-2022:

Skötsel av våtmarker och dammar 4 000 kronor per hektar
Markersättning i hela landet utom Götalands Södra Slättbygder (GSS), åkermark 1 000 kronor per hektar
Markersättning i Götalands Södra Slättbygder (GSS), åkermark 3 000 kronor per hektar

Ersättningsnivå carry-over LMIVA 2007-2013:
Skötsel av våtmarker och dammar 3 000 kronor per hektar
Tilläggsersättning 800 kronor per hektar

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl
Skötsel av våtmarker och dammar 8 560 kronor per hektar
Markersättning på åkermark i hela landet utom Götalands Södra Slättbygder (GSS) 2 474 kronor per hektar
Markersättning på åkermark i Götalands Södra Slättbygder (GSS) 8 899 kronor per hektar

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021.

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl för carry-over
Dessa beskrivs i tidigare beslutade landsbygdsprogram för perioderna 2007–2013 respektive 2014–2022.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:
☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?
☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)
☑ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)
☐ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Ett åtagande består av skötsel av våtmarker och dammar. Skötselvillkor är knutna till denna del av ersättningen. På åkermark kan skötseln kombineras med en markersättning. Markersättningens storlek beror på vilket geografiskt område våtmarken finns i.

Se även avsnitt “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”.

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är treåriga från 2026.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”
Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
VÅTMARK1 - Våtmark skötselersättning	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Nej
VÅTMARK2 - Våtmark markersättning	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Nej
VÅTMARK3 - Våtmark markersättning GSS	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Nej
VÅTMARK4 - Våtmark MIVA skötselersättning	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Ja
VÅTMARK5 - Våtmark MIVA markersättning	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Ja
VÅTMARK6 - Våtmark MIVA markersättning GSS	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Ja
VÅTMARK7 - Våtmark LMIVA skötselersättning	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Ja
VÅTMARK8 - Våtmark LMIVA tilläggsersättning	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21; R.31	Ja

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

VÅTMARK1 - Våtmark skötselersättning

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

VÅTMARK2 - Våtmark markersättning

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

VÅTMARK3 - Våtmark markersättning GSS

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

VÅTMARK4 - Våtmark MIVA skötselersättning

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

VÅTMARK5 - Våtmark MIVA markersättning

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

VÅTMARK6 - Våtmark MIVA markersättning GSS

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

VÅTMARK7 - Våtmark LMIVA skötselersättning

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

VÅTMARK8 - Våtmark LMIVA tilläggsersättning

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	**Räkenskapsår**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Totalt 2023–2029**
VÅTMARK1 - Våtmark skötselersättning (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		430,00	430,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		11 000,00	11 500,00	12 000,00	12 500,00	13 000,00		**Summa:** 60 000,00 **Högst** 13 000,00
VÅTMARK2 - Våtmark markersättning (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		2 750,00	2 875,00	3 000,00	3 125,00	3 250,00		**Summa:** 15 000,00 **Högst** 3 250,00
VÅTMARK3 - Våtmark markersättning GSS (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		1 650,00	1 725,00	1 800,00	1 875,00	1 950,00		**Summa:** 9 000,00 **Högst** 1 950,00

VÅTMARK4 - Våtmark MIVA skötselersättning (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		430,00	430,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK5 - Våtmark MIVA markersättning (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK6 - Våtmark MIVA markersättning GSS (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK7 - Våtmark LMIVA skötselersättning (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	286,00	286,00	286,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK8 - Våtmark LMIVA tilläggsersättning (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		86,00	86,00	76,00	76,00	76,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		15 400,00	16 100,00	16 800,00	17 500,00	18 200,00		**Summa:** 84 000,00 **Högst** 18 200,00

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		4 923 809,50	5 147 619,00	5 828 571,40	6 071 428,60	6 314 285,70		28 285 714,20
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		3 047 838,10	3 186 376,20	3 607 885,70	3 758 214,30	3 908 542,80		17 508 857,10
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)		2 048 381,00	1 156 190,00	680 762,00	296 381,00			4 181 714,00
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)		1 267 947,80	715 681,60	421 391,70	183 459,90			2 588 481,00
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

ZON - Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner

Interventionens kod (MS)	ZON
Insatsens namn	Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner
Typ av insats	ENVCLIM(70) - Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden
Gemensam utfallsindikator	O.14. Antalet hektar (exklusive skogsbruk) eller antalet andra enheter som omfattas av miljö- eller klimatrelaterade åtaganden utöver de obligatoriska kraven
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Nitratkänsligt område

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.21 Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten på vattenförekomster

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner är att minska ytavrinning, erosion och läckage av näringsämnen från åkermark. De minskar även risken för att rester av växtskyddsmedel förorenar sjöar och vattendrag.

En skyddszon är en remsa längs ett vattenområde vid åkerkanten. En anpassad skyddszon ska anläggas på delar av skiften där ytavrinning och erosion kan förekomma.

Åtgärderna innebär att vallgräs eller vallgräs i blandning med vallbaljväxter odlas på skyddszonen. Insektsbefrämjande fröblandningar får blandas in vid sådden skyddszonen för att skapa ytterligare förutsättningar för att gynna den biologiska mångfalden. Skyddszonen ska vara sådd vid en angiven tidpunkt första året i åtagandeperioden om det inte redan finns en etablerad skyddszon med fullgod effekt.

Stödmyndigheten fastställer den anpassade skyddszonens placering och areal och den anpassade

skyddszonen ska anläggas på delar av skiftet där det finns risk för ytavrinning och erosion.

Tillåtna kombinationer av areal- och djurbaserade ersättningar regleras i nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 5 - Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

Det finns behov av att fortsätta och stärka arbetet med att minska växtnäringsläckaget av kväve och fosfor till vatten och på ett sätt som samverkar med behovet av ökad konkurrenskraft inom jordbrukssektorn. Bevuxna och fleråriga skyddszoner utmed vattenområden eller anpassade skyddszoner inne i fältet där ytavrinning medför erosion av partikelbunden fosfor är kostnadseffektiva åtgärder som bidrar till uppfyllandet av särskilt mål 5 när det gäller att minska fosforförlusterna från fältet.

Skötselvillkor

- Skyddszonen ska vara sådd med vallgräs eller vallgräs i blandning med vallbaljväxter. Insektsbefrämjande fröblandningar får blandas in i utsädet vid sådd av skyddszonen.
- Skyddszonen ska ligga obruten under hela åtagandeperioden. Sista året i åtagandet får zonen brytas på hösten
- Spridning av gödselmedel eller växtskyddsmedel är inte tillåtet på skyddszonen.

Övriga villkor

- En skyddszon mot vattenområden ska vara minst sex meter bred och får vara högst tio meter bred.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

Följande gäller för att sökanden och marken ska vara berättigad till stöd:

- Jordbrukaren har tillgång till marken.
- Marken är ägoslag åkermark.
- Marken ska finnas inom nitratkänsligt område. Områdena definieras i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket.
- Skyddszonen ska anläggas längs med ett vattenområde.
- En anpassad skyddszon ska anläggas på delar av fält där ytavrinning och erosion kan förekomma.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Ersättning får lämnas för:

- Utsäde och arbete vid sådd av skyddszon
- Skötsel i form av putsning
- Uteblivna intäkter från skörd av huvudgrödor

O14 Vilket område är stödberättigande?

☑Jordbruksareal som fastställts för GJP-planen

☐Jordbruksmark, inbegripet och utanför jordbruksareal

☐Annan mark än jordbruksmark

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och

förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Förteckning över relevanta villkor för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav

Kod	Beskrivning
GAEC04	Upprättande av buffertremsor längs vattendrag
GAEC05	Jordbearbetning för att minska risken för markförsämring och erosion, även med beaktande av sluttningar
GAEC06	Tillräcklig marktäckning för att undvika barmark under de mest sårbara perioderna
SMR01	Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område: artikel 11.3 e och h vad gäller obligatoriska krav att kontrollera diffusa föroreningskällor för fosfat
SMR02	Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket: artiklarna 4 och 5

Förteckning över relevanta obligatoriska nationella normer

- Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

Koppling mellan god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och nationella normer och interventionen

Baseline i denna ersättning är att jordbrukaren uppfyller relevanta grundvillkor, skötselkraven inom gårdsstödet och annan relevant nationell lagstiftning.

Skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner går utöver kraven för GAEC 4, 5 och 6 och kan därför placeras på mark där dessa grundvillkor innebär krav på marktäckning.

SMR 1. Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område artikel 11.3h vad gäller obligatoriska krav att kontrollera diffusa föroreningskällor av fosfor. Ersättningen går utöver de lagkrav som följer av artikel 11.3h.

SMR 2. Rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket artiklarna 4 och 5. Ersättningen går utöver lagkraven i åtgärdsprogrammet och god jordbrukarsed.

Skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner berättigar inte till ersättning på areal där lagstiftningen redan kräver någon form av zon som har samma typ av krav.

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

☑ **IACS**

☐ **Icke-IACS**

IACS-avsnitt

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☐ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättning ges i form av enhetskostnad.

Ersättningsnivå
Skyddszon mot vattenområden 4 000 kr/ha
Anpassad skyddszon 10 000 kr/ha

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl
Skyddszon mot vattenområden 6 722 kr/ha
Anpassad skyddszon 19 698 kr/ha

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-0498/2024.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:
☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilka är modellerna för åtagandet/åtagandena i interventionen?
☐ resultatbaserade (med möjlighet att välja)
☑ förvaltningsbaserade (med möjlighet att välja)
☐ hybrida (förvaltnings- och resultatbaserade)

Förklara stödmottagarnas skyldigheter/möjligheter i förhållande till de åtaganden som anges i interventionen

Skyddszon mot vattenområden och anpassad skyddszon kan inte kombineras på samma mark.

Se även avsnitt “Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande”.

Vilken löptid har kontrakten?

Åtaganden är treåriga från 2026.

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 12 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 12 i WTO:s gröna box, eftersom stödet utgör en del av ett tydligt definierat statligt miljöprogram och förutsätter att vissa specifika villkor i programmet ska uppfyllas. Dessutom överskrider inte stödutbetalningarna de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att leva upp till villkoren för stödet.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 70 - Stöd enligt artikel 70	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
ZON1 - Zon skyddszoner mot vattenområden	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21	Nej
ZON2 - Zon anpassade skyddszoner	Stöd	91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Enhetlig		R.21	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

ZON1 - Zon skyddszoner mot vattenområden

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

ZON2 - Zon anpassade skyddszoner

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
ZON1 - Zon skyddszoner mot vattenområden (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		9 900,00	9 900,00	9 900,00	9 900,00	9 900,00		**Summa:** 49 500,00 **Högst** 9 900,00
ZON2 - Zon anpassade skyddszoner (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		1 075,00	1 075,00	952,00	952,00	952,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		1 000,00	1 500,00	500,00	500,00	500,00		**Summa:** 4 000,00 **Högst** 1 500,00

TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		10 900,00	11 400,00	10 400,00	10 400,00	10 400,00		**Summa:** 53 500,00 **Högst** 11 400,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		3 780 952,40	4 257 142,90	4 247 619,00	4 247 619,00	4 247 619,00		20 780 952,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		2 340 409,50	2 635 171,40	2 629 276,20	2 629 276,20	2 629 276,20		12 863 409,50
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

ANC(71) - Naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar

LFA - Kompensationsstöd

Interventionens kod (MS)	LFA
Insatsens namn	Kompensationsstöd
Typ av insats	ANC(71) - Naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar
Gemensam utfallsindikator	O.12. Antalet hektar som omfattas av stöd till områden med naturliga eller andra specifika begränsningar, inbegripet en uppdelning per typ av område
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Nej LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Se länk till karta på stödområden alternativt länk till lista på församlingar som ingår i respektive stödområde under rubriken "Kompensationsstöd för bergsområden, områden med naturliga begränsningar samt områden med särskilda begränsningar" i punkt 5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande.

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO1BEHOV2	Kompensera för sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader	Hög	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.4 Andel utnyttjad jordbruksareal som omfattas av inkomststöd och är underställd villkor
R.7 Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att främja fortsatt brukande av jordbruksmark och att bevara och främja hållbara jordbrukssystem. Genom att kompensera jordbrukare för alla eller delar av de merkostnader och inkomstbortfall som är relaterade till begränsningarna för jordbruksproduktionen i det berörda området, bidrar åtgärden till att uppnå detta. För att undvika överkompensation styrs ersättningen per hektar av de typer av jordbruk som företaget bedriver.

Den dominerande typen av jordbruk inom kompensationsområdena är företag med betesdjur, främst med nöt men även med får och get. Företag där den övervägande driftsinriktningen är nöt, får och get står för

ungefär 62 procent av de standardiserade arbetstimmarna på företagen i skogs- och mellanbygder, jämfört med 35 procent i slättbygder. Eftersom omsättning och jordbruksaktivitet per hektar är högre på dessa företag är också merkostnaderna för naturliga och särskilda begränsningar större. Växtodling av främst spannmål förekommer, ofta används skörden som kraftfoder till företagets djurhållning. Utan djurhållning faller den ekonomiska grunden för en stor del av odlingen av spannmål och i princip helt för odlingen av grovfoder och därmed också för att behålla jordbruket och bruka jordbruksmarken i många av kompensationsområdena.

I Sveriges rapportering enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet framgår att situationen är allvarlig och trenden är negativ för många av odlingslandskapets naturtyper och arter. Naturbetesmarker och slåtterängar är idag ovanliga. Deras bevarandestatus bedöms som dålig och försämringen fortsätter. Avsaknad av hävd gör att de växer igen eller försvinner. En nedläggning eller beskogning av jordbruksmarken inom kompensationsområdena, leder således till minskad biologisk mångfald. Aktiv jordbruksdrift genom djurhållning är en förutsättning för ett öppethållande av åker- och betesmark. Inslag av spannmål i områden som domineras av vallodling ger ett mer varierat odlingslandskap.

Utformning

Jordbrukarnas mark delas in i följande sex typer av jordbruk:

1 Jordbruk med betesdjur och grovfodergrödor på åkermark

Typ 1 är riktat till företag som har grovfodergrödor på åkermark.

2 Jordbruk med betesdjur och naturbetesmarker

Typ 2 är riktad till företag som har naturbetesmarker.

3 Jordbruk med betesdjur och andra mycket extensiva naturbetesmarker

Typ 3 är riktat till företag som har mycket extensiva naturbetesmarker. Dessa marker skiljer sig från vanliga naturbetesmarker genom att behovet av betestryck är väsentligt lägre per hektar. Företagen hävdar marken genom att hålla betesdjur inom jordbruket.

4 Jordbruk med växtodling

Typ 4 är riktat till företag som har växtodling. Växtodling är en typ av jordbruk med andra praktiska och ekonomiska förutsättningar. Grödan är vanligtvis ettårig och sås på våren. Gödslingen sker i samband med sådd, oftast främst med stallgödsel och med mindre givor av mineralgödsel för att täcka grödans behov. Ogräsbekämpning görs då behov finns genom mekanisk bearbetning eller med växtskyddsmedel. Som växtodling räknas jordbruksgrödor som spannmål, oljeväxter, proteingrödor, potatis och trädgårdsgrödor.

5 Extensivt jordbruk

Typ 5 är riktat till företag som har mark som generellt sköts mer extensivt, som rörflen, gröngödsling eller foderarealer som jordbrukaren inte sköter med betesdjur inom sitt jordbruk.

6 Mycket extensivt jordbruk

I denna typ av jordbruk ingår mark som generellt inte skördas och som därmed inte har merkostnader, som träda och mark utan gröda. Denna typ ger inget stöd.

Olika jordbrukstyper

Den vanligaste typen av företag med djurhållning av nöt, får eller get har huvuddelen av foderproduktionen som vall på åkermark. På grund av kompensationsområdenas nordliga läge har även vall på bördig åkermark ett betydande kompensationsbehov, främst beroende på de sämre produktionsförutsättningarna jämfört med vall på bördig åkermark i de mer intensiva jordbruksområdena i södra Sverige. Det finns även företag med djurhållning där huvuddelen av foderarealen är naturbetesmark.

Naturbetesmark får oftast inte gödslas med mineral-, stallgödsel eller andra gödselmedel och inte heller behandlas med växtskyddsmedel. Produktionen är därför vanligen mycket lägre än för vall på åkermark. Att ändra mark från åkermark till naturbetesmark eller tvärtom är sällan önskvärt eller praktiskt möjligt. Olika jordmån ger också en stor naturlig variation i produktivitet och betesbehov. Markens förutsättningar är bestående och företagen har ofta anpassat sin inriktning efter foderarealens beskaffenhet:

- Typ 1 speglar företag med betesdjur med tillhörande foderarealer där huvudsakligen vall odlas på åkermark.
- Typ 2 speglar företag med stor andel betesmarker och där vall främst odlas för vinterfoder.
- Typ 3 speglar företag med stor andel mycket extensiva betesmarker och där vinterfoder odlas extensivt.

Jordbruk i typ 1, 2 och 3 har olika merkostnader per hektar. Att slå ihop grupperna skulle därför innebära en överkompensation till företag med stor andel betesmarker i förhållande till de med en stor andel vall på åkermark. Ett högt hektarbelopp skulle driva upp efterfrågan på främst åkermark och därmed markkostnaden. Om företag inom typ 1 inte kan kompenseras för sina kostnader kommer den typen av jordbruk att minska väsentligt på sikt och risken för en övergång till skog och för att odlingslandskapet blir mer likartat ökar väsentligt.

I rapporten om landsbygdens utveckling i norra Sverige 2014–2018, beskrivs att stödåtgärderna, det nationella stödet och kompensationsstödet, som de ser ut 2018 tillsammans inte är helt tillräckliga för att bevara jordbruket i alla kompensationsområden. Utan det nationella stödet för mjölk skulle 25 procent av mjölkföretagen i stödområdena uppvisa ett nollresultat eller lägre. Om stödet för mjölk skulle tas bort riskeras att delar av mjölkproduktionen helt försvinner från vissa områden vilket också innebär att arbetstillfällen försvinner på landsbygden.

Jordbrukstyper har olika krav på djurtäthet

Differentierat krav på djurenheter per hektar speglar att foderarealerna är av olika karaktär, inte att samma typ av mark används mer eller mindre intensivt. Eftersom djurtätheten sätts signifikant lägre än den genomsnittliga för betesdjur på vall respektive betesdjur på betesmark och betydligt lägre än vad som motsvaras av en intensivt odlad vall, bedöms utformningen inte ändra på marknadsförhållandena.

Kravet för typ 1 har satts till genomsnittligt djurinnehav av betesdjur inom jordbruket i förhållande till all areal med grovfodergrödor på åkermark, i respektive område.

Kravet för typ 2 har satts efter typgårdar där alla djur hålls på betesmark under betessäsongen och vall endast används för odling av vinterfoder. Kravet för typ 2 motsvarar genomsnittligt djurinnehavet i de olika områdena.

Krav för företag i typ 3, är anpassade till företag med betesdjur på mycket extensiva betesmarker och vars vinterfoder odlas på lågproducerande gräsmarker. Dessa marker har behov av bete med djurtäthet under 0,3-0,4 djurenheter per hektar. Betesmarker och många gräsmarker på sandiga och torra marker, oftast med låga näringstal, är mycket lågproducerande, men har många gånger höga naturvärden med skyddsvärda arter. Dessa marker skiljer sig från vanliga naturbetesmarker genom att behovet av betestryck är väsentligt lägre per hektar. Skillnaden i merkostnad mellan olika delar av landet för dessa företag är också lägre.

Antal djurenheter räknas mot all grovfoderareal i alla typer av jordbruk. Detta är en förenkling eftersom ett stort antal gränser i regelverket för jordbrukarna undviks. Det gör också att jordbrukaren kan ha lågproduktiva betesmarker och köpa in foder från andra företag.

Kompensationsstöd för bergsområden, områden med naturliga begränsningar

samt områden med särskilda begränsningar

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att främja fortsatt användning av jordbruksmark, bidra till att bevara landsbygden och till att bevara och främja hållbara jordbrukssystem. Genom att kompensera jordbrukare för alla eller delar av de merkostnader och inkomstbortfall som är relaterade till begränsningarna för jordbruksproduktionen i det berörda området, bidrar kompensationsstödet till att uppnå detta.

- Ersättning betalas inom områden som är avgränsade som bergsområden med naturliga begränsningar enligt artikel 32.1(a) (1305/2013).
- Ersättning betalas inom områden som är avgränsade som andra områden än bergsområden med väsentliga naturliga begränsningar enligt artikel 32.1(b) (1305/2013).
- Ersättning betalas inom områden som är avgränsade som områden som påverkas av särskilda begränsningar enligt artikel 32.1(c) (1305/2013.

Kartbild över stödområden finns här: Kompensationsstöd - Jordbruksverket.se

Förutsättningar för att få stöd

Jordbrukaren ska sköta all sin grovfoderareal så att biologisk mångfald och öppet odlingslandskap bevaras genom att inom sitt jordbruk hålla en djurtäthet av betesdjur om minst följande:

	Bergsområden, djurenheter per hektar grovfoderareal	Väsentligt naturliga begränsningar, djurenheter per hektar grovfoderareal	Särskilda begränsningar, djurenheter per hektar grovfoderareal
Typ 1	0,65	1	1
Typ 2	0,3	0,4	0,4
Typ 3	0,1	0,1	0,1

Grovfoderareal är areal med grönfoder, foderbetor, vall, slåtterängar och betesmarker. Jordbrukarens hela grovfoderareal ingår i typ 1, 2 eller 3 om jordbrukaren har någon av dessa typer av jordbruk, annars ingår hela arealen med grovfodergrödor i typ 5. En jordbrukare har aldrig grovfoderareal i mer än en typ av jordbruk.

Beräkning av djurtäthet används enbart för att särskilja de olika typjordbruken, att hålla djur är inte ett skötselvillkor för stödmottagarna.

Skötselvillkor

Jordbrukaren ska utföra aktiv jordbruksverksamhet på marken. Grovfodergrödor på åkermark och betesmark ska betas eller slås. För typ 1-3 ska grovfoderarealen skötas genom att hålla betesdjur med den djurtäthet som krävs för de olika typerna. Växtodlingsgrödor ska odlas med sikte på god skörd och för det syfte som grödan redovisas för.

Beskrivning av stödområdesindelningen

Kriterier för yttre avgränsning av områden

- Bergsområden är områden norr om 62: a breddgraden och vissa angränsande områden enligt artikel 32.2 i förordning (EU) nr 1305/2013.
- Områden med väsentliga naturliga begränsningar är områden som begränsas av låg temperatur genom tröskelvärdet 1500 dag-graders växtsäsong. Metod för fine-tuning som använts är: En vägd medelavkastning baserad på 13 vanliga grödor beräknas för varje församling. Denna

medelavkastning jämförs med en referensavkastning, beräknad för samma grödor för all areal utanför bergsområde. Om församlingens medelavkastning inte överstiger 80 procent av referensavkastningen inkluderas den i område med naturliga begränsningar.

- Områden som är påverkade av särskilda begränsningar är sådana där det är nödvändigt att markförvaltningen fortgår för att bevara eller förbättra miljön, bevara landsbygden och bibehålla potentialen för turism i området, eller för att skydda kustlinjen. Som områden med särskilda begränsningar har Sverige pekat ut vissa områden utanför bergsområden och områden med väsentliga naturliga begränsningar. De utpekade områdena är de med kust (både havs- och insjökust) eller områden där andelen betesmark överstiger medelvärdet i riket samt en medelavkastning som inte överstiger 80 procent av referensavkastningen. Områden som tidigare varit avgränsade som områden med särskilda svårigheter och inte inkluderas i områden med naturliga begränsningar enligt beskrivningen i punkten ovan, är oförändrade.

Kriterier för inre avgränsning av områden

Ersättningarna är uppdelade på 12 geografiska områden inom den yttre avgränsningen.

- Uppdelningen av område 1 till och med 10 utgår från skillnader i genomsnittlig temperatursumma. Områdena 1 till och med 5 avser bergsområden medan områdena 6 till och med 10 avser områden med naturliga väsentliga begränsningar.
- Område 11 omfattar områden med stor andel betesmarker och område med kustlinje.
- Område 12 omfattar öar utan bro. Dessutom får jordbrukare i område 1–11 en högre ersättningsnivå för mark som brukas på öar utan broförbindelse, förutom Gotlands huvudö.

Lokal enhetsnivå som används för att ange områdena:

- Områden med särskilda begränsningar: Hel eller del av församling
- Bergsområden och andra områden med naturliga begränsningar: Hel församling

Beskrivning av avgränsningar och metoder finns dessutom i följande dokument:

- Description of the method used by Sweden to delimit areas other than mountain areas facing natural constraints. November 2014.
- Description of the method used for fine-tuning of the areas with significant natural constraints.
- Description of the method use to delimit other areas with specific constraints.
- Lista över församlingar som ingår i de avgränsade områdena enligt 32.1(a), 32.1(b) och lista över hel och del av församling som ingår i de avgränsade områdena enligt artikel 32.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013

Lista över församlingar framgår av nationell författning.

Bidrag till de särskilda målen

Särskilt mål 1 - Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen

Det svenska jordbrukets konkurrenskraft och lönsamhet har utvecklats svagt under de senaste tio åren, jämfört med näringslivet som helhet. Lönsamheten är sämre i områden med sämre naturgivna förutsättningar – stora delar av Sverige utgörs av skogs- och mellanbygder med ganska dåliga naturliga förutsättningar för jordbruk. Som exempel kan nämnas att det genomsnittliga nettoförädlingsvärdet under 2007–2018 oftast har legat nästan hälften så högt i områden med naturliga begränsningar (ANC) än i områden med bättre förutsättningar. Om lönsamheten i jordbruket försämras kommer produktionen fortsätta minska, och minska på fler områden än idag. Särskilt utsatta är områden med svaga förutsättningar för jordbruksproduktion liksom produktionsgrenar som i utgångsläget har svag lönsamhet.

För att säkerställa ett konkurrenskraftigt jordbruk i alla delar av Sverige behöver det ske en kompensation för sådana inkomstskillnader som orsakats av sämre produktionsförutsättningar och högre kostnader.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Villkor för stödberättigande

Generellt

- Jordbrukaren ska uppfylla definitionen för aktiv jordbrukare
- Jordbrukaren har tillgång till marken.
- Marken är jordbruksareal.
- Jordbrukaren bedriver jordbruk på en jordbruksareal om minst 4 hektar inom kompensationsområdena.

För bergsområden

- Marken ska ligga inom kompensationsområde 1–5.

För områden med naturliga begränsningar

- Marken ska ligga inom kompensationsområde 6–10.

För områden med särskilda begränsningar

- Marken ska ligga inom kompensationsområde 11–12.

Andra viktiga anmärkningar som är relevanta för att förstå och genomföra åtgärden

För att kunna söka kompensationsstöd ska företaget bruka minst 4 hektar jordbruksareal. Med ett genomsnittligt stöd på i storleksordningen 1 000 kr per hektar motsvarar gränsen på 4 hektar en årlig utbetalning med 4 000 kr. Stödbeloppet för areal under 4 hektar skulle generellt vara mycket lågt i förhållande till kostnaden för jordbrukarens och myndigheternas administration. Även för gårdsstödet är gränsen 4 hektar i Sverige. I genomsnitt brukar företagen ca 39 hektar. Företag med mindre än 4 hektar jordbruksareal drivs sällan med det huvudsakliga syftet att producera för avsalu.

Jordbrukarens utbetalning ett år måste vara minst 1 000 kr. Gränsen är satt av administrativa skäl, och är en generell regel för i princip alla svenska jordbrukarstöd.

De av Sverige valda representativa gränserna för nedtrappning vid 70 och 200 hektar berör ca 300 000 hektar på ca 1 600 jordbruksföretag. Dessa företag har i storleksordningen 28 procent av arealen som får kompensationsstöd.

Gränsen 200 hektar för typ av jordbruk 1, 2 och 3 motsvarar ungefär totalt arealbehov för det djurantal som motsvarar en mjölkgård med en mjölkrobot. Mjölkproduktion är en representativ och viktig produktionsinriktning i de svenska kompensationsområdena. För mjölkproduktion har en mjölkrobot under senare år blivit det helt dominerande vid nybyggnation eller utökning och innebär ett förändrat kostnadsläge. Kalkylen visar på detta. Kostnadsläget har förändrats i allt snabbare takt. Från 1995 till 2000 ökade antalet mjölkkor per företag i medeltal med 6 mjölkkor. Mellan 2000 och 2006 var ökningen 15 mjölkkor. Mellan 2006 och 2014 var ökningen 30 mjölkkor i medeltal. Mellan 2014 och 2019 var ökningen 8 mjölkkor i medeltal så att medelbesättningen nu har 94 mjölkkor. Det finns i nuläget inte något som tyder på att en ökning av antalet mjölkkor per företag framöver kommer att avstanna. Skulle gränsen sättas lägre skulle företag som är relativt små och som har högre kostnadsläge få en nedtrappning av stödet.

För de typer av jordbruk som inte har djurhållning av betesdjur påverkar storleken på arealen främst vilka

typer av jordbruksmaskiner som är optimala. Företag med upp till 70 hektar växtodling har en maskinkedja som kostar ca 40 000 kr per hektar och en typgård större än 70 hektar har en helt annan uppsättning maskiner, med en kostnad på ca 30 000 kr per hektar.

Företag i typ 5 har ofta extensivt skötta grovfodergrödor. Bete förekommer, men till största del med djur som inte ingår i företagets jordbruksproduktion. Jämfört med i typ 1, 2 och 3 där 100 procent av företagen har betesdjur är andelen 3 procent av företagen i typ 5. Jämfört med typ 3 som har djurtäthet med i genomsnitt 0,25 djurenheter per hektar är genomsnittet inom typ 5 70 gånger lägre, 0,0036 djurenheter per hektar. Det finns därmed inte någon merkostnad för betesdjur inom jordbruket för typ 5.

Stödområdesindelningen förblir oförändrad från föregående programperiod. Det är således stödområdesindelningen som utformades år 2018 som fortsatt ska råda.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

IAKS

Jordbrukare får stöd per hektar jordbruksareal för merkostnader som beräknats för området och det jordbruk som de bedriver. Merkostnaderna kan exempelvis vara i form av längre transporter, dyrare insatsmedel och mer omfattande stallbyggnationer.

O12 Vilket område är stödberättigande?

☐Bergsområden (i enlighet med artikel 32.1 a i förordning (EU) nr 1305/2013)

☐Områden med naturliga begränsningar, utom berg (i enlighet med artikel 32.1 b i förordning (EU) nr 1305/2013)

☐Områden som påverkas av andra områdesspecifika begränsningar (i enlighet med artikel 32.1 c i förordning (EU) nr 1305/2013)

☑Alla områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar

☐Övriga

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Typ av betalning

☑ enhetskostnad baserad på extra kostnader och inkomstbortfall

☐ transaktionskostnad inkluderad

☐ engångsstöd

☐ Klumpsummor

Stödintervall på mottagarnivå

Ersättningsnivå kronor per hektar

För bergsområden

		Jordbrukstyp					
Område	Ersättningsnivå för öar utan broförbindelse	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4	Typ 5	Typ 6
1		7 000	3 600	1 400	1 900	400	0
	X	8 100	4 200	1 640	2 500	400	0
2		4 700	3 100	1 500	1 900	300	0
	X	5 800	3 700	1 740	2 500	300	0
3		3 900	2 900	1 200	1 900	300	0
	X	5 000	3 500	1 440	2 500	300	0
4		3 300	2 400	1 100	1 900	0	0
	X	4 400	3 000	1 340	2 500	0	0
5		3 200	1 800	700	1 900	0	0
	X	4 300	2 400	940	2 500	0	0

För områden med naturliga begränsningar

		Jordbrukstyp					
Område	Ersättningsnivå för öar utan broförbindelse	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4	Typ 5	Typ 6
6		2 100	1 400	570	800	0	0
	X	3 200	2 000	810	1 400	0	0
7		1 600	1 000	570	800	0	0
	X	2 700	1 600	810	1 400	0	0
8		1 300	900	570	800	0	0
	X	2 400	1 500	810	1 400	0	0
9		1 000	800	540	800	0	0
	X	2 100	1 400	540	1 400	0	0
10		800	800	490	800	0	0
	X	1 900	1 400	490	1 400	0	0

För områden med särskilda begränsningar

		Jordbrukstyp					
Område	Ersättningsnivå för öar utan broförbindelse	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4	Typ 5	Typ 6
11		1 300	1 000	380	800	0	0
	X	2 400	1 600	380	1 400	0	0
12		1 900	1 100	400	800	0	0

Om det beräknade beloppet motsvarar mindre än 25 euro per hektar betalas inte ersättning för den aktuella typen av jordbruk i området. Jordbrukarens genomsnittliga belopp räknas på ersatt areal och blir därmed aldrig mindre än motsvarande 25 euro.

För jordbrukarens stödberättigande areal över 200 hektar inom typ av jordbruk 1, 2 eller 3 och över 70

hektar inom typ 4 och 5, trappas stödet ner till 80 procent av ersättningsnivån. Om jordbrukaren har areal i mer än ett område görs nedtrappning i första hand för areal i område med lägre ersättningsnivå. Om nedtrappningen ger ett belopp som motsvarar mindre än 25 euro betalas ingen ersättning för areal över nedtrappningsgränserna.

Beräkningsmetod

Maximal ersättningsnivå enligt kalkyl, kronor per hektar

För bergsområden

	Jordbrukstyp					
Område	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4	Typ 5	Typ 6
1	9 597	4 927	1 880	2 544	541	0
2	6 486	4 210	2 013	2 544	455	0
3	5 369	4 015	1 659	2 544	409	0
4	4 533	3 303	1 492	2 544	307	0
5	4 315	2 428	940	2 544	297	0

För områden med naturliga begränsningar

	Jordbrukstyp					
Område	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4	Typ 5	Typ 6
6	6 530	4 343	1 272	2 544	235	0
7	5 068	3 222	830	2 544	217	0
8	4 030	2 936	929	2 544	198	0
9	3 141	2 657	546	2 544	157	0
10	2 548	2 695	494	2 544	139	0

För områden med särskilda begränsningar

	Jordbrukstyp					
Område	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4	Typ 5	Typ 6
11	4 131	3 093	388	2 544	134	0
12	6 103	3 378	940	2 381	260	81

Professional Management AB, som är ett oberoende organ, har bekräftat att kalkylerna är baserade på senast tillgängliga data, noggranna analyser och med erforderlig insikt i faktiska förhållanden och att beräkningarna därmed är adekvata och riktiga. Intyg om granskning av kalkyler finns med som en bilaga till den strategiska planen med lokal referens dnr 3.1.17-22387/2021 och dnr 3.1.17-02562/2024.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 13 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Kompensationsstödet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 13 i WTO:s gröna box, eftersom stödet begränsas till producenter i klart definierade, missgynnade regioner baserat på neutrala och objektiva kriterier och är tillgängligt för alla producenter inom sådana regioner. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen, vilken typ av produktion som bedrivs eller produktions storlek efter basperioden och begränsas till de extra kostnader eller inkomstförluster som är associerade med att bedriva jordbruksproduktion i de identifierade regionerna. Slutligen är den koppling till produktionsfaktorer som finns i stödet i form av land degressiv.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(a) - Stöd för naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar enligt artikel 71	30,00%	20,00%	65,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
LFA01 - LFA bergsområden	Stöd	91(3)(a)-SE-30,00%	Medel		R.4; R.7	Nej
LFA02 - LFA områden med naturliga begränsningar	Stöd	91(3)(a)-SE-30,00%	Medel		R.4; R.7	Nej
LFA03 - LFA områden med särskilda begränsningar	Stöd	91(3)(a)-SE-30,00%	Medel		R.4; R.7	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

LFA01 - LFA bergsområden

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

LFA02 - LFA områden med naturliga begränsningar

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

LFA03 - LFA områden med särskilda begränsningar

Se information under “Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder”

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
LFA01 - LFA bergsområden (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	0,00	271,00	271,00	271,00	240,00	240,00	0,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.12 (enhet: Hektar)		258 000,00	258 000,00	258 000,00	258 000,00	258 000,00		**Summa:** 1 290 000,00 **Högst** 258 000,00
LFA02 - LFA områden med naturliga begränsningar (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	0,00	104,00	104,00	104,00	95,00	95,00	0,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.12 (enhet: Hektar)		800 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00		**Summa:** 4 000 000,00 **Högst** 800 000,00
LFA03 - LFA områden med särskilda begränsningar (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	0,00	94,00	94,00	94,00	88,00	88,00	0,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.12 (enhet: Hektar)		17 000,00	17 000,00	17 000,00	17 000,00	17 000,00		**Summa:** 85 000,00 **Högst** 17 000,00
TOTALT	O.12 (enhet: Hektar)		1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 038,00	1 038,00		**Summa:** 3 227 076,00 **Högst** 1 075 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		142 857 142,70	142 857 142,90	142 857 142,90	142 857 142,90	142 857 142,90		714 285 714,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		42 857 142,80	42 857 142,90	42 857 142,90	42 857 142,90	42 857 142,90		214 285 714,40
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning

INVBEVATTN - Investeringsstöd för bevattningsdammar

Interventionens kod (MS)	INVBEVATTN
Insatsens namn	Investeringsstöd för bevattningsdammar
Typ av insats	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning
Gemensam utfallsindikator	O.20. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.16 Andel jordbruk som får investeringsstöd från GJP för att bidra till begränsning och anpassning till klimatförändringar samt för produktion av förnybar energi eller biomaterial
R.9 Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Investeringar i bevattningsdammar ska begränsa effekterna av och anpassa jordbruket till klimatförändringarna. Antalet dagar med låg markfuktighet i Sverige har ökat, och ökningen förväntas fortsätta trots en ökad nederbörd. Lättare jordar, exempelvis sandjordar, har små möjligheter att lagra vatten. Genom att samla upp vatten i ett magasin vintertid kan det användas för bevattning under odlingssäsongen.

Bevattningsdammar kan spara grundvatten och undvika uttag från vattendrag under perioder med lågt vattenflöde. Bevattningsdammar kan även ha andra positiva effekter för miljön och den biologiska mångfalden, exempelvis genom att spara grundvatten och undvika uttag från vattendrag under perioder med lågt vattenflöde.

Stödet till investeringar i bevattningsdammarna kommer följa alla relevanta delar i artikel 74.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 4

Antalet dagar med låg markfuktighet i Sverige har ökat, och ökningen förväntas fortsätta, trots en ökad nederbörd. Investeringarna i bevattningsdammar kan bidra till att det svenska jordbruket bättre kan hantera dessa klimatförändringar och begränsa de negativa effekterna på produktionskapaciteten. Bevattningsdammar kan öka den tillgängliga vattenkvantiteten och göra att man undviker uttag av vatten när tillgången är begränsad.

Stöd får lämnas för

Anläggning av bevattningsdammar för att möjliggöra bevattning i områden med begränsad tillgång på vatten under odlingssäsongen genom att lagra vatten från vinterhalvåret, då tillgången på vatten är god.

Stödberättigande utgifter

Följande utgifter är stödberättigande för de investeringar som stöd lämnas för:

- Anläggningar inklusive fasta inventarier.
- Tjänster

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

Företag inom jordbruk, trädgård och rennäring

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigande

- Stöd ges till jordbruksföretag som bedriver jordbruksverksamhet .[1]
- Stöd kan även lämnas till företag som genomför investeringar i mark och byggnader (med tillhörande utrustning) som används i en jordbruksverksamhet.
- Den sökande ska äga marken på vilken investeringen genomförs, eller ha tillstånd av markägaren för att genomföra investeringen.
- Uttag av vatten för att fylla dammen ska vara anmält till tillsynsmyndigheten eller godkänt av domstol.

[1] Vattenbruk ska inte räknas som jordbruksverksamhet.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning
☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.
☐ enhetskostnader
☐ enhetsbelopp
☐ schablonfinansiering

Stödintervall på mottagarnivå

Typ av investering	**Stödnivå**	**Stödtak**	**Utgiftsgolv**
Bevattningsdammar	40	Stöd om högst 1 600 000 kr per damm	Utgifter om minst 200 000 kr

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:
☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vad är inte stödberättigande?

Se avsnitt 4.7.1

Innefattar investeringen bevattning?
☐ Ja ☑ Nej

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar, vilken potentiell vattenbesparing som krävs (uttryckt i %)
Ej tillämpligt

Uppgifter om olika potentiell vattenbesparing beroende på typ av anläggning eller infrastruktur (i tillämpliga fall)

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar (som påverkar vattenförekomster som har lägre än god status), kravet eller kraven för en faktisk minskning av vattenanvändningen (uttryckt i %)
Ej tillämpligt

Regional fördelning

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Investeringsstödet för bevattningsdammar lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom det offentligt finansierade programmet ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under detta program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen, vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter

basperioden och stödet ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
INVBEVATTN1 - Investeringsstöd för bevattningsdammar	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.16; R.9	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

INVBEVATTN1 - Investeringsstöd för bevattningsdammar

Enhetsbeloppet för 2023-2025 bedömdes genom att tillämpa stödvillkor (stödnivå, stödtak och utgiftsgolv) på 30 bevattningsdammar som anlagts under perioden 2011 - 2021. Storleken på dammarna varierade mellan 12 000 – 100 000 m^3 vatten. Kostnaderna beräknades utifrån en schablon eftersom flera av dammarna anlagts utan stöd och länsstyrelsen därför inte hade tillgång till de faktiska kostnaderna. Kostnaderna har räknades upp med hänsyn till inflation.

Ett nytt enhetsbelopp har tagits fram för åren 2026–2029. Det baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024. Därtill har vi antagit att storleken på dammarna kommer öka när takbeloppet höjs. Höjningen av takbeloppet förväntas medföra att storleken på dammarna ökar med ca 30 %.

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
INVBEVATTN1 - Investeringsstöd för bevattningsdammar (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	61 290,00	61 290,00	61 290,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)		5,00	40,00	25,00	35,00	55,00	50,00	**Summa:** 210,00 **Högst** 55,00
TOTALT	O.20 (enhet: Insatser)		5,00	40,00	25,00	35,00	55,00	50,00	**Summa:** 210,00 **Högst** 55,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		71 355,10	3 047 619,10	1 904 761,90	2 769 865,70	4 293 675,30	3 907 961,00	15 995 238,10
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		21 863,20	933 790,50	583 619,00	848 686,90	1 315 582,20	1 197 399,20	4 900 941,00

	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

INVDIV - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet

Interventionens kod (MS)	INVDIV
Insatsens namn	Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet
Typ av insats	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning
Gemensam utfallsindikator	O.24. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar utanför jordbruksföretag som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO8 Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruksverksamhet, social inkludering och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet cirkulär bioekonomi och hållbart skogsbruk

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO8BEHOV1	Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna	Medel	Ja
SO8BEHOV3	Underlätta kapitalförsörjning på landsbygderna	Medel	Delvis
SO8BEHOV4	Främja en attraktiv landsbygd	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.37 Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.39 Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Stödet syftar till att utveckla och diversifiera näringslivet i landsbygderna och därigenom skapa tillväxt och sysselsättning. Målgrupp är jordbruksföretag som vill diversifiera till annan verksamhet än jordbruk.

Det kan vara särskilt svårt för företag i landsbygder att få privat lånefinansiering. Ett skäl är att värdeutvecklingen för fastigheter under lång tid varit mer gynnsamt i storstäder än på landsbygder, vilket påverkar säkerheten som företagen kan lämna när de söker lån. En annan orsak är att bankernas fysiska närvaro minskat på landsbygderna, vilket riskerar att leda till försämrade förutsättningar för utlåning till företag på landsbygderna.

En utveckling och diversifiering av näringslivet på landsbygderna kan understödjas genom att jordbruksföretagens verksamheter utvecklas. Många jordbruksföretag bedriver idag annan verksamhet

utöver jordbruksverksamhet, exempelvis inom entreprenad, omvårdnad, utbildning eller besöksnäring. Det bidrar, förutom till att stärka och diversifiera näringslivet på landsbygderna, till att ge jordbruksföretagen möjlighet att sprida sina risker, öka intäktsbasen och minska den ekonomiska sårbarheten. Det kan också vara ett sätt att bättre utnyttja och förädla gårdens resurser. Kombinationsverksamheter i jordbruksföretag bidrar till ökad sysselsättning och lokal utveckling i närområdena.

Etablering och utveckling av verksamheter behöver således underlättas. Det kan bland annat ske genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter till både nya affärsmöjligheter och till att överbrygga de nackdelar som geografiska avstånd kan medföra.

Stöd ges inte till investeringar för förädling av jordbruksprodukter (enligt bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Bidrag till de särskilda målen

Mål 8

Investeringar i annan verksamhet än jordbruk kan bidra till att näringslivet, inklusive jordbruksföretagen på landsbygderna utvecklas och diversifieras, och att tillväxten och sysselsättningen ökar. Investeringar kan exempelvis göra så att företagaren kan effektivisera, automatisera och digitalisera sin verksamhet och testa nya produktionsmetoder och nya affärslösningar. Detta medför i sin tur att företagen kan öka sin produktivitet, marknadsorientering, lönsamhet och konkurrenskraft, samt att de kan växa. Jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretagens diversifiering bidrar till att minska den ekonomiska sårbarheten i dessa företag.

Stöd får lämnas för

Stöd får lämnas för investeringar i annan verksamhet än jordbruksverksamhet (med jordbruksverksamhet avses även förädling av produkter enligt bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Stödberättigande utgifter

Följande utgifter är stödberättigande för de investeringar som stöd lämnas för:

- Ny-, om- och tillbyggnation av byggnader och anläggningar inklusive fasta inventarier.
- Lösa inventarier i form av:
    - mobila anläggningar inom de samiska näringarna.
    - produktionsutrustning inom tillverkning
    - utrustning inom de samiska näringarna
- Tjänster
- Immateriella investeringar

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

Jordbruksföretag, trädgårdsföretag, rennäringsföretag och företag som drivs av en fysisk person som är närstående till en fysisk person som driver ett sådant företag.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigade

Den stödsökande måste vara något av följande:

1. jordbruksföretag som huvudsakligen driver annan verksamhet än avel med och uppfödning av hästar, trädgårdsföretag eller rennäringsföretag,

2. företag som drivs av en fysisk person som även driver ett sådant företag som avses i 1, och

3. företag som drivs av en fysisk person som vid tidpunkten för ansökan är närstående till en fysisk person som driver ett sådant företag som avses i 1.

Stöd till jordbruksföretag eller trädgårdsföretag, eller till företag som drivs av en fysisk person eller en närstående till en fysisk person som även driver ett jordbruksföretag eller trädgårdsföretag, får endast avse diversifiering till sådan verksamhet som bedrivs på den eller de fastigheter där jordbruks- eller trädgårdsföretaget driver sin verksamhet.

Stödet får inte lämnas för investeringar i slutprodukter som är jordbruksprodukter enligt bilaga 1 till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-föredraget).

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☐ enhetskostnader

☐ enhetsbelopp

☐ schablonfinansiering

Stödintervall på mottagarnivå

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande utgifter.

Lägsta stödberättigande utgifter är 100 000 kr.

Högsta stödbelopp är 800 000 kronor.

En stödmottagare kan sammanlagt få stöd inom denna åtgärd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Tiden räknas från den först inkomna (beviljade) ansökan inom perioden.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☑ Ja ☐ Nej ☐ Blandad

Förklaring av stödverksamhet som inte omfattas av artikel 42 i EUF-fördraget

Stöd lämnas för investeringar i annan verksamhet än jordbruksverksamhet.

Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering:

☐ Anmälan ☐ Allmänna gruppundantagsförordningen ☐ Gruppundantagsförordningen ☑ de minimis-regel

Ytterligare information:

☐ Medlemsstaten har ännu inte valt instrument och har angett alternativ. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen av det valda instrumentet träder i kraft. ☐

Medlemsstaten har valt det instrument som anges, men klareringen har ännu inte erhållits. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen träder i kraft.
☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, godkännande har erhållits och stödnumret har angivits för kännedom, allmän eller annan gruppundantagsförordning

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vad är inte stödberättigande?

Se avsnitt 4.7.1

Innefattar investeringen bevattning?
☐ Ja ☑ Nej

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar, vilken potentiell vattenbesparing som krävs (uttryckt i %)
Ej tillämpligt

Uppgifter om olika potentiell vattenbesparing beroende på typ av anläggning eller infrastruktur (i tillämpliga fall)

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar (som påverkar vattenförekomster som har lägre än god status), kravet eller kraven för en faktisk minskning av vattenanvändningen (uttryckt i %)
Ej tillämpligt

Regional fördelning

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Investeringsstödet för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom det offentligt finansierade programmet ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under detta program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen, vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stödet ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
INVDIV1 - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.37; R.39	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

INVDIV1 - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet

Ett genomsnittligt enhetsbelopp har använts för interventionen. Genomsnittligt enhetsbelopp har räknats fram och övriga beräkningarna har gjorts utifrån historisk data över beviljade stöd med motsvarande syfte (6.4/6a) inom innevarande programperiod 2014-2022.

Vissa justeringar för förändrade förutsättningar och antaganden för beräkningarna har gjorts så som:

- Förändrade stödtaknivåer, se åtgärdstexten
- Inflationsutveckling - Ett generellt antagande har tagits fram som innebär en ökning med 27 %.
- Justering av målgrupper - Endast företag som bedriver jordbruksverksföretag eller därtill närstående företag ingår
- Justering för vilka typer av investeringar som stöd kan lämnas för, se åtgärdstexten

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
INVDIV1 - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	66 667,00	66 667,00	66 667,00	59 048,00	59 048,00	59 048,00	59 048,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.24 (enhet: Insatser)	5,00	36,00	46,00	46,00	46,00	45,00	26,00	**Summa:** 250,00 **Högst** 46,00
TOTALT	O.24 (enhet: Insatser)	5,00	36,00	46,00	46,00	46,00	45,00	26,00	**Summa:** 250,00 **Högst** 46,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		325 946,90	2 656 643,90	2 656 643,90	3 384 346,30	3 384 346,30	2 346 358,40	14 754 285,70

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		99 870,20	813 995,70	813 995,70	1 036 963,70	1 036 963,70	718 924,10	4 520 713,10
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

INVFÖR - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter

Interventionens kod (MS)	INVFÖR
Insatsens namn	Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter
Typ av insats	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning
Gemensam utfallsindikator	O.24. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar utanför jordbruksföretag som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan
SO8 Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruksverksamhet, social inkludering och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet cirkulär bioekonomi och hållbart skogsbruk

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis
SO8BEHOV3	Underlätta kapitalförsörjning på landsbygderna	Medel	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.37 Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.39 Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Stödet syftar till att utveckla och korta livsmedelskedjan och därigenom skapa tillväxt och sysselsättning i livsmedelsrelaterade verksamheter. Investeringar i verksamheter inom hela livsmedelskedjan är viktiga för att uppnå målen i Sveriges livsmedelsstrategi, samtidigt som jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag behöver bli mer resilienta och stå på flera ben. Därför riktas denna åtgärd mot jordbruksföretag som vill förädla jordbruksprodukter (enligt bilaga 1) och mot andra företag som bedriver livsmedelsförädling. För jordbruksföretaget kan ökad förädlingsgrad vara ett sätt att bättre utnyttja gårdens resurser och ge ett bättre ekonomiskt utfall.

Investeringar i förädlingsföretag som inte också är jordbruksföretag (förädlingsföretag) gynnar i förlängningen primärproducenterna genom att de får ökad avsättning av sin produktion. Ökad förädlingsgrad av inhemska råvaror och effektivare produktion av livsmedel främjar också livsmedelsstrategins övergripande mål.

Naturprodukter såsom bär, svamp och vilt är resurser som bör tas tillvara för livsmedelskonsumtion.

Särskilt omhändertagande av vilt är betydelsefullt eftersom viltet åsamkar jordbruket omfattande viltskador varje år med negativa ekonomiska konsekvenser för Sveriges jordbrukare.

Erfarenheter från tidigare förädlingsstöd visar att en betydande del av stödet sannolikt även framöver kommer att gå till jordbruksföretag som förädlar sina produkter. Dessa företag är per definition lokaliserade till landsbygden. Stöd kommer emellertid också att beviljas till små företag som enbart förädlar jordbruksprodukter. Dessa företag är i stor utsträckning belägna i större tätorter än 3000 invånare varför undantagsmöjligheten som framgår av avsnitt 4.7.2 kommer vara tillämplig för dessa företag. Genom att stödja investeringar inom småskalig livsmedelsförädling bidrar stödet till att öka sysselsättning och utveckling i Sveriges landsbygder.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 3

Primärledet utsätts för en hård prispress när jordbrukarna har få aktörer att förhandla med och inhemska råvaror enkelt kan ersättas med importerad råvara. Samtidigt har intresset för närproducerad mat ökat kraftigt. Det skapar möjligheter för jordbrukare att differentiera sina produkter, höja förädlingsgraden och därigenom ta marginaler från senare led av livsmedelkedjan. Genom att gynna jordbrukets förädling av egna produkter kan livsmedelskedjan kortas och jordbrukarens position i och inflytande över värdekedjan förbättras.

Stöd till förädlingsföretagen gynnar också jordbrukarnas ställning genom ökad avsättning av deras produktion.

Mål 8

Investeringar i annan verksamhet än jordbruk, både i jordbruksföretag och i andra företag som bedriver livsmedelsrelaterad verksamhet, kan bidra till att näringslivet på landsbygderna utvecklas och diversifieras, och att tillväxten och sysselsättningen ökar. Investeringar kan exempelvis göra så att företagaren kan effektivisera, automatisera och digitalisera sin verksamhet och testa nya produktionsmetoder och nya affärslösningar. Detta medför i sin tur att företagen kan öka sin produktivitet, marknadsorientering, lönsamhet och konkurrenskraft, samt att de kan växa.

Stöd får lämnas för

Stöd får lämnas för investeringar i livsmedelsförädling. Med livsmedelsförädling avses att processa jordbruksprodukter (enligt bilaga 1 till EUF-fördraget) för humankonsumtion. De processade produkterna ska i normalfallet hanteras vidare i livsmedelskedjan. Stöd kan ges till investeringar som avser förädling och beredning men inte till försäljning.

Stöd får också lämnas för förädling av naturprodukter såsom exempelvis bär, svamp och vilt.

Stödberättigande utgifter

Följande utgifter är stödberättigande för de investeringar som stöd lämnas för:

- Ny-, om- och tillbyggnation av byggnader och anläggningar inklusive fasta inventarier.
- Lösa inventarier i form av:
    - mobila anläggningar för förädling av livsmedel.
    - produktionsutrustning inom livsmedelsförädling
- Tjänster
- Immateriella investeringar

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

Små livsmedelsförädlingsföretag samt jordbruksföretag, trädgårdsföretag och rennäringsföretag

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigade

Den stödsökande måste vara något av följande:

- Jordbruksföretag som huvudsakligen driver annan verksamhet än avel med och uppfödning av hästar, trädgårdsföretag eller rennäringsföretag
- Mikroföretag och små företag [1]

[1] Stöd får lämnas till mikroföretag och småföretag enligt definitionen i Bilaga 1 till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☐ enhetskostnader

☐ enhetsbelopp

☐ schablonfinansiering

Stödintervall på mottagarnivå

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande utgifter.

Lägsta stödberättigande utgifter är 100 000 kr.

Högsta stödbelopp är 1 200 000 kronor.

En stödmottagare kan sammanlagt få stöd inom denna åtgärd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Tiden räknas från den först inkomna (beviljade) ansökan.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☐ Nej ☑ Blandad

Förklaring av stödverksamhet som inte omfattas av artikel 42 i EUF-fördraget

Stöd lämnas till företag som är verksamma inom sektorn för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter. Stöd som avser jordbruksprodukter som bearbetas och som fortsätter vara jordbruksprodukter enligt bilaga 1 till EUF-fördraget hamnar inom artikel 42 i EUF-fördraget.

Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering:

☐ Anmälan ☐ Allmänna gruppundantagsförordningen ☐ Gruppundantagsförordningen ☑ de minimis-regel

Ytterligare information:

☐ Medlemsstaten har ännu inte valt instrument och har angett alternativ. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen av det valda instrumentet träder i kraft. ☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, men klareringen har ännu inte erhållits. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen träder i kraft.

☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, godkännande har erhållits och stödnumret har angivits för kännedom, allmän eller annan gruppundantagsförordning

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vad är inte stödberättigande?

Se avsnitt 4.7.1

Innefattar investeringen bevattning?

☐ Ja ☑ Nej

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar, vilken potentiell vattenbesparing som krävs (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Uppgifter om olika potentiell vattenbesparing beroende på typ av anläggning eller infrastruktur (i tillämpliga fall)

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar (som påverkar vattenförekomster som har lägre än god status), kravet eller kraven för en faktisk minskning av vattenanvändningen (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Regional fördelning

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Investeringsstödet för förädling av jordbruksprodukter lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom det offentligt finansierade programmet ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under detta program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen, vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stödet ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
INVFÖR1 - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.37; R.39	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

INVFÖR1 - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter

Ett genomsnittligt enhetsbelopp har använts för interventionen. Genomsnittligt enhetsbelopp har räknats fram och övriga beräkningarna har gjorts utifrån historisk data över beviljade stöd med motsvarande syfte (4.2/3a, 4.2/6a och delvis 6.4/6a) inom innevarande programperiod 2014-2022. Det genomsnittliga enhetsbeloppet har avrundats.

Vissa justeringar för förändrade förutsättningar och antaganden för beräkningarna har gjorts så som:

- Förändrade stödtaknivåer, se åtgärdstexten
- Inflationsutveckling - Ett generellt antagande har tagits fram som innebär en ökning med 27 %
- Justering för vilka typer av investeringar som stöd kan lämnas för, se åtgärdstexten

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
INVFÖR1 - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		64 516,00	64 516,00	57 143,00	57 143,00	57 143,00	57 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.24 (enhet: Insatser)		0,00	48,00	63,00	79,00	79,00	48,00	**Summa:** 317,00 **Högst** 79,00
TOTALT	O.24 (enhet: Insatser)		0,00	48,00	63,00	79,00	79,00	48,00	**Summa:** 317,00 **Högst** 79,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		0,00	2 713 506,90	3 618 007,10	4 522 509,40	4 522 509,40	2 708 229,10	18 084 761,90

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		0,00	831 418,50	1 108 557,40	1 385 696,90	1 385 696,90	829 801,40	5 541 171,10
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

INVKALK - Investeringsstöd för täckdikning med kalkfilterdike

Interventionens kod (MS)	INVKALK
Insatsens namn	Investeringsstöd för täckdikning med kalkfilterdike
Typ av insats	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning
Gemensam utfallsindikator	O.20. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.26 Andel jordbruk som omfattas av GJP-stöd för produktiva och icke-produktiva investeringar i fråga om vård av naturresurser

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Att anlägga kalkfilterdiken dvs att blanda in strukturkalk i jorden vid återfyllning av täckdiken förbättrar markstrukturen och täckdikningens funktion. Det minskar risken för stående ytvatten, ytavrinning och erosion. Det leder till minskade fosforförluster från åkermarken och bidrar därmed till att förbättra vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och hav med avseende på övergödning.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 5

Att blanda in strukturkalk i jorden vid återfyllning av täckdiken (kalkfilterdiken) förbättrar markstrukturen på lerjordar och minskar risken för fosforförluster från åkermarken. Detta bidrar till att förbättra vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och hav med avseende på övergödning. Investeringarna ska bidra till att uppnå målen för ett miljö- och klimatvänligt jordbruk, de svenska miljökvalitetsmålen samt målen i vattendirektivet och ska främst genomföras för att leda till förbättring av vattenförekomsternas ekologiska status.

Stöd får lämnas för

• Anläggning av kalkfilterdiken i kombination med ny- eller omläggning av täckdikning på åkermark med lerjord.

Stödberättigande utgifter

Följande utgifter är stödberättigande för de investeringar som stöd lämnas för:

- Anläggningar inklusive fasta inventarier
- Material
- Tjänster

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

Företag inom jordbruk, trädgård och rennäring

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigande

- Stöd ges till företag som bedriver jordbruksverksamhet (jordbruksföretag).
- Stöd kan även lämnas till företag som genomför investeringar i mark som används i en jordbruksverksamhet.
- Den sökande ska äga marken på vilken investeringen genomförs, eller ha tillstånd av markägaren för att genomföra investeringen.
- Stöd ges för åtgärder på åkermark med lerjord. Med lerjord menas en jord med en lerhalt på över 15 procent.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☐ enhetskostnader

☐ enhetsbelopp

☐ schablonfinansiering

Stödintervall på mottagarnivå

Typ av investering	Stödnivå	Stödgolv
Anläggning av kalkfilterdiken på lerjordar i kombination med täckdikning	60	30 000

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för Sverige.

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vad är inte stödberättigande?

Se avsnitt 4.7.1

Innefattar investeringen bevattning?

☐ Ja ☑ Nej

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar, vilken potentiell vattenbesparing som krävs (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Uppgifter om olika potentiell vattenbesparing beroende på typ av anläggning eller infrastruktur (i tillämpliga fall)

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar (som påverkar vattenförekomster som har lägre än god status), kravet eller kraven för en faktisk minskning av vattenanvändningen (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Regional fördelning

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Investeringsstödet täckdikning med kalkfilter lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom det offentligt finansierade programmet ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under detta program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen, vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stödet ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
INVKALK1 - Investeringsstöd täckdikning med kalkfilter	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.26	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

INVKALK1 - Investeringsstöd täckdikning med kalkfilter

Enhetsbeloppet för 2023–2025 baserades på erfarenheter och data över beviljade stöd från landsbygdsprogrammet 2014–2020. Justeringar gjordes sedan utifrån förändrade stödvillkor och stödregler samt utifrån en prognostiserad prisutveckling. Det genomsnittligt enhetsbelopp beräknades till 590 000 kronor.

Ett nytt enhetsbelopp har tagits fram för åren 2026–2029. Det baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024 i kombination med att stödnivån nu höjs. I och med en högre stödnivå förväntas ansökningarnas stödanspråk öka i kombination med att investeringarna redan överskrider antaganden som gjordes för det tidigare enhetsbeloppet. Det genomsnittliga enhetsbeloppet höjs till 810 000 kronor.

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
INVKALK1 - Investeringsstöd täckdikning med kalkfilter (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	63 441,00	63 441,00	63 441,00	77 143,00	77 143,00	77 143,00	77 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	16,00	21,00	5,00	10,00	18,00	20,00	**Summa:** 95,00 **Högst** 21,00
TOTALT	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	16,00	21,00	5,00	10,00	18,00	20,00	**Summa:** 95,00 **Högst** 21,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		111 502,00	1 620 000,00	385 714,30	1 274 261,20	1 891 404,10	2 040 927,90	7 323 809,50
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		34 164,20	496 368,00	118 182,90	390 433,60	579 526,20	625 340,30	2 244 015,20

	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

INVKONK - Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft

Interventionens kod (MS)	INVKONK
Insatsens namn	Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft
Typ av insats	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning
Gemensam utfallsindikator	O.20. Antalet insatser eller enheter avseende produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV3	Bygga rationella djurstallar	Hög	Ja
SO2BEHOV4	Bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga	Medel	Delvis
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.26 Andel jordbruk som omfattas av GJP-stöd för produktiva och icke-produktiva investeringar i fråga om vård av naturresurser
R.9 Andel jordbrukare som får investeringsstöd för att omstrukturera och modernisera, även för förbättrad resurseffektivitet

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med investeringsstödet är att förbättra konkurrenskraften för jordbruksföretag, inklusive trädgårds- och rennäringsföretag, genom att stödja investeringar som ökar produktiviteten och lönsamheten i jordbruksverksamheten. Åtgärden ska bidra till att uppfylla livsmedelsstrategins mål och prioriteringar och till en produktion som är långsiktigt hållbar.

Med hjälp av stödet och de investeringar som genomförs kan företaget exempelvis modernisera, förbättra, effektivisera, diversifiera, automatisera och digitalisera sin verksamhet. Detta kan i sin tur frigöra resurser

för att ytterligare utveckla och stärka verk-samheten. Stödet kan också bidra till att företaget testar ny teknik, nya produktionsmetoder och prövar nya affärsmöjligheter.

Behovet av att stödja investeringar grundar sig i att lönsamheten generellt sett är låg inom jordbruket i förhållande till andra branscher. Konkurrenskraften, lönsamheten och produktiviteten har utvecklats svagt under de senaste tio åren jämfört med näringslivet som helhet och avkastningen på eget kapital har minskat successivt. Åldersstrukturen i näringen och de problem som är vanliga i samband med generationsskiften ger ytterligare svaga incitament till modernisering och utveckling.

Utan lönsamhet genererar företagen inte tillräckligt med eget kapital för att kunna återinvestera och därigenom växa och utvecklas. Utan lönsamhet får företagen också en vikande förmåga att genomföra investeringar genom en ökad belåningsgrad. Investeringstakten riskerar därmed att inte bli tillräcklig för att kunna bibehålla eller öka produktionsvolymerna, vilket inom animalieproduktionen (stallar) är en realitet för många djurart idag. Även investeringstakten i täckdikning är idag för låg för att bibehålla eller öka markens produktionsförmåga. En bristande lönsamhet i jordbruksföretagen innebär också att det ekonomiska resultatet inte räcker för att företagaren ska kunna ta ut en marknadsmässig ersättning för eget arbete.

Investeringstakten behöver också öka för teknik som bidrar till att minska ammoniakförluster från jordbruket. Genom stödet kan investeringar som effektivt minskar ammoniakförlusterna vid lagring eller spridning stallgödsel genomföras. Sådana investeringar bidrar till att uppnå nationella miljömål och åtaganden om att minska ammoniakutsläppen enligt takdirektivet (EU-direktiv 2016/2284).

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Åtgärden ska bidra till att uppfylla livsmedelsstrategins mål om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar. Åtgärden ska förbättra jordbrukets konkurrenskraft genom att stödja investeringar som ökar företagens förmåga att bedriva en verksamhet som är lönsam på lång sikt. Med hjälp av stödet och de investeringar som genomförs kan företaget exempelvis modernisera, förbättra, effektivisera, diversifiera, automatisera och digitalisera sin verksamhet. Stödet kan också bidra till att företaget testar ny teknik, nya produktionsmetoder och prövar nya affärsmöjligheter.

Behovet av att stödja investeringar grundar sig i att lönsamheten är generellt sett låg inom jordbruket i förhållande till andra branscher. Konkurrenskraften, lönsamheten och produktiviteten har utvecklats svagt under de senaste tio åren jämfört med näringslivet som helhet och avkastningen på eget kapital har minskat successivt. Utan lönsamhet genererar företagen inte tillräckligt med eget kapital för att kunna återinvestera och därigenom växa och utvecklas. Utan lönsamhet får företagen också en vikande förmåga att genomföra investeringar genom en ökad belåningsgrad. Investeringstakten riskerar därmed att inte bli tillräcklig för att kunna bibehålla eller öka produktionsvolymerna.

Åldersstrukturen i näringen och de problem som är vanliga i samband med generationsskiften ger ytterligare svaga incitament till modernisering och utveckling. Detta kan motverkas genom att särskilt främja investeringar som genomförs av unga jordbrukare.

Mål 5

Investeringar i teknik som minskar ammoniakförluster vid lagring eller spridning av stallgödsel leder till minskade ammoniakutsläpp och därmed minskat nedfall till mark och vatten av kväveföreningar. Detta medför minskad övergödning av vatten och bidrar också till att minska nedfallet av försurande ämnen till mark och vatten.

Stöd får lämnas för

Stöd får lämnas för investeringar som förbättrar konkurrenskraften inom primärproduktionen för jordbruksföretag, enligt nedanstående uppställning. Det kan vara investeringar som innebär att företagaren kan modernisera, förbättra, effektivisera, diversifiera, automatisera och digitalisera sin verksamhet, och därigenom öka produktivitet och lönsamhet.

Stöd får lämnas för följande typer av investeringar:

- Ny-, om- och tillbyggnation av stallar eller motsvarande inhysningssystem för djuruppfödning och djurhållning för animalieproduktion. Inklusive utgifter för exempelvis mjölk-, foder-, gödselhantering och annan inredning som är fast monterad och tillhörande anläggning för produktion av förnybar energi (el, värme).
- Ny- och omläggning av täckdikning och anläggning av energiskog på aktivt brukad åkermark. Med energiskog avses salix, hybridasp och poppel. Investeringen kan omfatta inköp av plantor och plantering skyddsstängsling.
- Ny-, om- och tillbyggnation av växthus och odlingstunnlar. Inklusive utgifter för exempelvis bevattning, system för växtnäring- och växtskyddsmedelshantering, system för kompostering, system för att möjliggöra kretsloppsodling (exempelvis akvaponier, dock inte för sådan del av akvaponi som avser fiskodling) och tillhörande anläggning för produktion av förnybar energi (el, värme).
- Ny-, om-, och tillbyggnation av byggnader för torkning och lagring efter skörd (dock ej lagring av halm). Inklusive utgifter för exempelvis tillhörande anläggning för produktion av förnybar energi (el, värme).
- Ny-, om- och tillbyggnation av renvaktarstugor, renskötselanläggningar och förrådsbyggnader för rennäringsföretag, fasta och mobila anläggningar för stödutfodring av ren, samt nybyggnation av renkurer.
- Ammoniakreducerande investeringar. Med detta avses tak på gödselvårdsanläggningar eller liknande byggnadsinvesteringar.
- Ny teknik som möjliggör innovativa eller hållbara produktionssystem.

Stödberättigande utgifter

Följande utgifter är stödberättigande för ovan specificerade investeringstyper:

- Byggnader och anläggningar inklusive fasta inventarier
- Lösa inventarier
- Material
- Tjänster
- Immateriella investeringar

Stöd beviljas endast för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

- Jordbruksföretag, trädgårdsföretag och rennäringsföretag
- Företag som genomför investeringar i mark och byggnader som används i en jordbruksverksamhet

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

icke-IAKS

Villkor för stödberättigande

- Stöd ges till företag som bedriver jordbruksverksamhet (jordbruksföretag),
- Företag som bedriver jordbruksverksamhet, undantaget avel och uppfödning av hästar,
- Stöd kan även lämnas till företag som genomför investeringar i mark och byggnader (med tillhörande utrustning) som används i en jordbruksverksamhet.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☑ enhetskostnader

☑ enhetsbelopp

☐ schablonfinansiering

Grund för fastställandet

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa:

• Nybyggnation av stall med kr/djurplats, respektive kvadratmeter,

• Nybyggnation av renvaktarstuga med 250 000 kr/stuga

Resterande utgifter ersätts med faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Enhetskostnader tillämpas enligt artikel 83.1(b) och fastställs enligt artikel 83.2 (a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115

Enhetskostnader används för följande utgifter

- Nybyggnation av stallar. Stödmottagare får redovisa utgifter för nybyggnation av vissa typer av djurstallarmed en obligatorisk enhetskostnad. Stödbeloppet räknas ut genom att multiplicera enhetskostnad per plats, med antalet stallplatser och aktuell stödnivå. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp.

I de fall inget storleksintervall anges för djurkategori gäller enhetskostnaden oavsett storlek på stall och antal förprövade platser. I de fall inget särskilt inhysningssystem anges gäller enhetskostnaden oavsett inhysningssystem. De redovisade kostnaderna är inklusive markarbete, byggnad, installationer, fast inredning samt projekteringskostnad. Kostnader för anläggning av gödselvårdsanläggning ingår ej. Vid nybyggnation av stallarna i tabellen nedan går det därför inte att få stöd utifrån faktiska utgifter för dessa utgifter. Enhetskostnaderna för stallar är beräknade utifrån verkliga och byggda projekt alternativt projekterade projekt som Hushållningssällskapets eller Växas byggrådgivare varit delaktiga i. Alla enhetskostnaderna är oavsett år för byggnation alternativt projektering justerade med byggnadsprisindex till prisläget per den 2021-01-01. I flera fall är kostnaderna redovisade per förprövad plats. Dock är kostnaden för ett djupströbäddstall med skrapad gång redovisat med kostnad per kvadratmeter då ett sådant stall är flexibelt och kan hysa många olika typer av djurkategorier, till exempel dikor, rekrytering och tjurar. I vissa fall är olika storlekar på besättningar redovisade. Stödet beräknas utifrån ovanstående kostnad och aktuell stödnivå.

- Stödbelopp för enhetskostnad per förprövad plats = stödnivå * enhetskostnad per förprövad plats * antalet förprövade platser i stallet. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp
- Stödbelopp för enhetskostnad per kvadratmeter stallyta = stödnivå * enhetskostnad per kvadratmeter stallyta * antalet kvadratmeter stall, yttermått. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp.

- Klumpsumma enligt artikel 83.1(c) och fastställs enligt artikel 83.2 (a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115Nybyggnation av renvaktarstugor. Renvaktarstugan ska innefatta en isolerad stuga med värmekälla, energikälla samt enklare kök.

Stödintervall på mottagarnivå

	Stödnivå, %		
	Område 1	Område 2	Område 3
INVKONK1 - Inv konkurrens stallar och inhysningssystem	40*	30*	30*
INVKONK2 - Inv konkurrens växthus och odlingstunnlar	40*	30*	30*
INVKONK3 - Inv konkurrens torkning och lagring	40*	30*	30*
INVKONK4 - Inv konkurrens täckdikning och energiskog	40*	30*	30*
INVKONK5 - Inv konkurrens ny teknik	40	40	40
INVKONK7 - Inv konkurrens minskad ammoniakavgång	80	80	80

Område 1: Västernorrlands-, Jämtlands-, Västerbottens och Norrbottens län

Område 2: Värmlands-, Dalarnas och Gävleborgs län

Område 3: Övriga län

*För jordbrukare eller företagare inom trädgårdsnäringen som är högst 40 år den dag då ansökan om stöd lämnas in är stödnivån 50 % för INVKONK 1, 2, 3 och 4 i område 1 och för INVKONK 1, 2, 3 och 4 är stödnivån 40 % i område 2 och 3.

Typ av investering	**Utgiftsgolv***
Generellt	200 000 kr
Täckdikning, energiskog samt rennäring	100 000 kr

* Med utgiftsgolv avses minsta stödgrundande utgift för den totala investeringen hos stödmottagaren

	Stödtak, kronor		
	Område 1	Område 2	Område 3
INVKONK1 - Inv konkurrens stallar och inhysningssystem	Högst 4 700 00 för INVKONK 1, 2, 3, 5 och 7 sammantaget För KONK 7 kan stödtaket utökas med ytterligare 800 000	Högst 3 500 00 för INVKONK 1, 2, 3, 5 och 7 sammantaget För KONK 7 kan stödtaket utökas med ytterligare 800 000	Högst 2 400 00 för INVKONK 1, 2, 3, 5 och 7 sammantaget För KONK 7 kan stödtaket utökas med ytterligare 800 000
INVKONK2 - Inv konkurrens växthus och odlingstunnlar			
INVKONK3 - Inv konkurrens torkning och lagring			
INVKONK5 - Inv konkurrens ny teknik			
INVKONK7 - Inv konkurrens minskad ammoniakavgång			
INVKONK4 - Inv konkurrens täckdikning och energiskog	4 700 000	3 500 000	2 400 000

För INVKONK6 - Inv konkurrens renvaktarstugor och övrig rennäring är stödnivån 40 procent och stödtaket 2 400 000 kronor.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för Sverige.

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vad är inte stödberättigande?

Se avsnitt 4.7.1

Innefattar investeringen bevattning?

☐ Ja ☑ Nej

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar, vilken potentiell vattenbesparing som krävs (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Uppgifter om olika potentiell vattenbesparing beroende på typ av anläggning eller infrastruktur (i tillämpliga fall)

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar (som påverkar vattenförekomster som har lägre än god status), kravet eller kraven för en faktisk minskning av vattenanvändningen (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Regional fördelning

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Investeringsstödet för ökad konkurrenskraft lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom det offentligt finansierade programmet ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under detta program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stödet ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
INVKONK1 - Inv konkurrens stallar och inhysningssystem	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.9	Nej
INVKONK2 - Inv konkurrens växthus och odlingstunnlar	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.9	Nej
INVKONK3 - Inv konkurrens torkning och lagring	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.9	Nej
INVKONK4 - Inv konkurrens täckdikning och energiskog	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.9	Nej
INVKONK5 - Inv konkurrens ny teknik	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.9	Nej
INVKONK6 - Inv konkurrens renvaktarstugor och övrig rennäring	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.9	Nej
INVKONK7 - Inv konkurrens minskad ammoniakavgång	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.26; R.9	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

INVKONK1 - Inv konkurrens stallar och inhysningssystem

INVKONK 1-7

Vi har valt sju olika genomsnittliga enhetsbelopp för interventionen. Enhetsbeloppen följer de typer av insatser som interventionen vill bidra till i den strategiska planen. Genomsnittliga enhetsbelopp har räknats fram och övriga beräkningarna har gjorts utifrån historisk data över beviljade stöd med motsvarande syfte (insatsområdena 4.1/2a, 4.1/5c och 4.1/5d) inom landsbygdsprogrammet 2014-2020. Datafilen har sedan bearbetats med nya antaganden för att passa in i den strategiska planen. Ett nytt enhetsbelopp har tagits fram för åren 2026–2029.

Justeringar för förändrade förutsättningar och antaganden för beräkningar av enhetsbeloppen har gjorts samt följande justeringar:

- Förändrade stödnivåer
  - Inom (INVKONK 7) kommer stödnivån att höjas från 50 procent till 80 procent.
- Förändrade stödtaksnivåer
  - Inom (INVKONK 7) kommer stödtaket att höjas från 500 000 kr till 800 000 kr.
- Inflationsutveckling
  - Inför första versionen av strategiska planen gjordes ett generellt antagande som innebar en ökning med 27 procent. Kostnadsutvecklingen för bland annat stallbyggnationer hade ökat kraftigt åren innan programstart för strategisk plan och därför valdes en något högre inflationsökning med 35 procent för investeringsstöden för ökad konkurrenskraft. De kostnadsökningar, som särskilt drabbat jordbruket med anledning av covid 19-pandemin samt Rysslands invasion av Ukraina, har gjort att behovet av justering av enhetsbelopp varit nödvändigt. Det har hittills varit kraftiga kostnadsökningar under enskilda år under programperioden.

- I viss mån justering av investeringstyper och målgrupp, i de fall vi enkelt har kunnat lägga till eller ta bort ärenden.
    - Inom (INVKONK 7) kommer delvis några av investeringstyperna att tas bort för att istället vara sökbara inom det nationella stödet för ammoniakminskning (Kväveklivet).

INVKONK2 - Inv konkurrens växthus och odlingstunnlar

Se INVKONK1

INVKONK3 - Inv konkurrens torkning och lagring

- Se INVKONK1

INVKONK4 - Inv konkurrens täckdikning och energiskog

- Se INVKONK1

INVKONK5 - Inv konkurrens ny teknik

- Se INVKONK1

INVKONK6 - Inv konkurrens renvaktarstugor och övrig rennäring

- Se INVKONK1

INVKONK7 - Inv konkurrens minskad ammoniakavgång

- Se INVKONK1

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
INVKONK1 - Inv konkurrens stallar och inhysningssystem (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	139 785,00	139 785,00	139 785,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	45,00	300,00	300,00	125,00	205,00	300,00	300,00	**Summa:** 1 575,00 **Högst** 300,00
INVKONK2 - Inv konkurrens växthus och odlingstunnlar (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	102 151,00	102 151,00	102 151,00	90 476,00	90 476,00	90 476,00	90 476,00	

	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	30,00	30,00	30,00	25,00	20,00	10,00	**Summa:** 150,00 **Högst** 30,00
INVKONK3 - Inv konkurrens torkning och lagring (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	104 301,00	104 301,00	104 301,00	104 762,00	104 762,00	104 762,00	104 762,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	45,00	**Summa:** 300,00 **Högst** 50,00
INVKONK4 - Inv konkurrens täckdikning och energiskog (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	19 355,00	19 355,00	19 355,00	30 952,00	30 952,00	30 952,00	30 952,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	75,00	475,00	475,00	93,00	93,00	96,00	93,00	**Summa:** 1 400,00 **Högst** 475,00
INVKONK5 - Inv konkurrens ny teknik (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	80 645,00	80 645,00	80 645,00	71 429,00	71 429,00	71 429,00	71 429,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	10,00	55,00	55,00	25,00	40,00	55,00	55,00	**Summa:** 295,00 **Högst** 55,00
INVKONK6 - Inv konkurrens renvaktarstugor och övrig rennäring (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	16 129,00	16 129,00	16 129,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	

	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	2,00	6,00	6,00	6,00	6,00	4,00	5,00	**Summa:** 35,00 **Högst** 6,00
INVKONK7 - Inv konkurrens minskad ammoniakavgång (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	43 011,00	43 011,00	43 011,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	0,00	9,00	8,00	8,00	10,00	14,00	14,00	**Summa:** 63,00 **Högst** 14,00
TOTALT	O.20 (enhet: Insatser)	142,00	925,00	924,00	337,00	429,00	539,00	522,00	**Summa:** 3 818,00 **Högst** 925,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		8 727 038,50	76 097 619,00	33 535 714,30	72 950 511,00	88 562 415,70	92 251 711,30	372 125 009,80
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		2 673 964,60	23 316 310,50	10 275 342,90	22 352 036,60	27 135 524,30	28 265 924,40	114 019 103,30
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

INVVATTEN - Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder

Interventionens kod (MS)	INVVATTEN
Insatsens namn	Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder
Typ av insats	INVEST(73-74) - Investeringar, inklusive investeringar i bevattning
Gemensam utfallsindikator	O.21. Antalet insatser eller enheter avseende icke-produktiva investeringar vid jordbruksföretag som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Ja Rabattsystem för miljösystem: Ja LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.26 Andel jordbruk som omfattas av GJP-stöd för produktiva och icke-produktiva investeringar i fråga om vård av naturresurser
R.32 Andel jordbruk som omfattas av investeringsstöd från GJP som bidrar till biologisk mångfald

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Vattenvårdsåtgärder i odlingslandskapet ska bidra till att nå målen i vattendirektivet och ska främst genomföras för att leda till förbättring av vattenförekomsternas ekologiska status det vill säga fysikalisk-kemiska, hydromorfologiska och biologiska kvalitetsfaktorer som kan kopplas till miljöproblemen övergödning eller fysisk påverkan. Stödet ska också bidra till att skapa livsmiljöer och spridningsvägar för biologisk mångfald i odlingslandskapet.

Stödet ska främja sådana miljöinvesteringar som inte genomförs i en för samhället önskvärd omfattning, på grund av att de för företaget inte genererar tillräckligt med avkastning på investerat kapital.

Stödet ska bidra till att uppnå målen för ett miljö- och klimatvänligt jordbruk och de svenska miljökvalitetsmålen. Investeringarna ska öka jordbrukets positiva miljöeffekter, eller att minska jordbrukets negativa miljöeffekter. Stödet syftar således inte till att öka produktionen utan till att öka

kollektiva nyttigheter.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser som vatten, mark och luft

Åtgärden bidrar till att minska läckage av kväve och fosfor i odlingslandskapet genom investeringar i våtmarker och dammar, kalkfilterbäddar, tvåstegsdiken och andra vattenvårdsåtgärder. Genom minskat läckage kan miljöstatusen i sjöar, vattendrag och hav förbättras.

Mål 6 Bidra till att skydda den biologiska mångfalden, stärka ekossystemtjänster samt bevara livsmiljöer och landskap

Investeringar i våtmarker, dammar och andra vattenvårdsåtgärder för förbättrad miljöstatus bidrar till att gynna biologisk mångfald och ekosystemtjänster i odlingslandskapet. Historiskt har det har skett en omfattande dränering av landskapet för att kunna öka produktionen av jordbruksprodukter, vilket har medfört att stora arealer ursprungliga våtmarker försvunnit. Störst andel våtmarker har gått förlorad i slättlandskapen i södra Sverige. Investeringar i våtmarker och dammar kan främja livsmiljöer för arter som är beroende av våtmarker.

Stöd får lämnas för

- Vattenvårdsåtgärder i odlingslandskapet (undantaget bevattningsdammar och kalkfilterdiken).

1.
   - Anläggning och restaurering av våtmarker och dammar för att öka retention av kväve eller fosfor. Genom att leda näringsbelastat vatten från exempelvis dräneringsrör eller öppna diken i odlingslandskapet till en våtmark eller damm, bromsas vattenflödet upp och kväve- och fosformängden i vattnet minskar. Detta minskar transporten av kväve och fosfor från odlingslandskapet till sjöar, vattendrag och hav.
   - Anläggning och restaurering av våtmarker och dammar för att gynna den biologiska mångfalden. Investeringarna ska förstärka förutsättningar för den biologiska mångfalden i odlingslandskapet genom att främja särskilda livsmiljöer för arter som är beroende av våtmarker.
   - Kalkfilterbäddar för att minska läckaget av fosfor. En kalkfilterbädd kan anläggas exempelvis i anslutning till en damm eller våtmark i odlingslandskapet, eller i anslutning till en stamledning i en täckdikning.
   - Tvåstegsdiken i eller vid åkermark för att minska läckaget av kväve och fosfor. Tvåstegsdiken minskar fosfor- och kväveläckage genom att de bland annat utjämnar flödestoppar och håller nere vattennivån på åkrarna. Detta minskar erosion i diket, gynnar en god växtmiljö och bidrar till att markens bärighet ökar. Tvåstegsdiket har en lågvattenfåra och terrasser på en eller båda sidor. Tvåstegsdikenas utformning gör att de står emot skred och erosion bättre än vanliga trapetsformade diken. Effekten av ett tvåstegsdike blir en kombination av det som fås av våtmark (flödesterass vid högre flöden), översilningsyta (dikesslänten och flödesterassen vid lägre flöden) och buffertzon (dikesslänten).
   - Andra investeringar för förbättrad miljöstatus i sjöar, vattendrag och hav. Investeringarna ska förbättra miljöstatusen i sjöar, vattendrag eller hav genom olika insatser i odlingslandskapet. Insatserna ska vara kopplade till övergödning eller fysisk påverkan och avse annat än de insatser som nämns ovan. Insatsen omfattar inte heller kalkfilterdiken och bevattningsdammar

Stödberättigande utgifter

Följande utgifter är stödberättigande för de investeringar som stöd lämnas för:

- Anläggningar inklusive fasta inventarier
- Material
- Tjänster
- Avgifter till myndigheter och domstolar

Stödmyndigheten kan ge stöd för enbart förarbeten om detta framgår av förhandsbeskedet från stödmyndigheten. Förarbeten kan innehålla den projektering och de tillstånd som behövs för att genomföra investeringen.
Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Urvalskriterier
Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare
Jordbruksföretag, trädgårdsföretag, rennäringsföretag och företag som genomför investeringar i mark som används i en jordbruksverksamhet.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS
Villkor för stödberättigande

- Stöd lämnas till företag inom jordbruk, trädgård och rennäring.
- Den sökande ska äga marken på vilken investeringen genomförs, eller ha tillstånd av markägaren för att genomföra investeringen.
- Resultatet av investeringen ska bevaras i minst 5 år räknat från året efter beslut om slututbetalning.
- Fisk, kräftor eller andra djur får inte planteras in i eller utfodras i våtmarken eller dammen om stödmyndigheten inte beslutar annat.

- *Anläggning och restaurering av våtmarker och dammar i odlingslandskapet*
  - Våtmarken eller dammen ska senast året efter beslut om slututbetalning omfattas av ett miljöersättningsåtagande för skötsel av våtmarker och dammar. Detta är under förutsättning att ersättningsformen är öppen för nysökning.
  - Våtmarken eller dammen får inte användas som bevattningsdamm, det vill säga för att lagra vatten och göra uttag för bevattning.

- *Kalkfilterbäddar, tvåstegsdiken, andra investeringar för förbättrad miljöstatus i sjöar, vattendrag och hav*

Stödmyndigheten kan besluta om specifika villkor för skötsel och bevarande för att syftet med åtgärden ska finnas kvar.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☐ enhetskostnader

☐ enhetsbelopp

☐ schablonfinansiering

Stödintervall på mottagarnivå

Typ av investering	**Stödnivå**	**Stödtak**	**Utgiftsgolv**
Våtmarker och dammar	100	Kostnad om 600 000 kr/ha	Utgifter om minst 30 000 kr
Fosfordammar*	100	Kostnad om 600 000 kr/hektar	Utgifter om minst 30 000 kr
Kalkfilterbädd	100		Utgifter om minst 30 000 kr
Tvåstegsdiken	100	Kostnad om 1 000 kr/m	Utgifter om minst 30 000 kr
Förbättrad vattenkvalitet	100		Utgifter om minst 30 000 kr

* Fosfordammar är en särskild form av mindre våtmarker och dammar. En fosfordamm är designad för att vara effektiv för just fosfor.

Ovan specificerade stödgolv gäller inte för ansökningar som enbart rör förberedelser.

Stödintervall på mottagarnivå carry-over 2014–2022

Typ av investering	**Stödnivå**	**Stödtak**	**Utgiftsgolv**
Våtmarker och dammar I särskilt motiverade fall	90 100	200 000 kr/ha 400 000 kr/ha	30 000 kr

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för Sverige.

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☐ Nej ☑ Blandad

Förklaring av stödverksamhet som inte omfattas av artikel 42 i EUF-fördraget

Ersättningen kan även ges till andra markförvaltare än jordbrukare för annan mark än jordbruksmark.

Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering:

☐ Anmälan ☐ Allmänna gruppundantagsförordningen ☐ Gruppundantagsförordningen ☑ de minimis-regel

Ytterligare information:

☐ Medlemsstaten har ännu inte valt instrument och har angett alternativ. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen av det valda instrumentet träder i kraft. ☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, men klareringen har ännu inte erhållits. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen träder i kraft.

☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, godkännande har erhållits och stödnumret har angivits för kännedom, allmän eller annan gruppundantagsförordning

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vad är inte stödberättigande?

Se avsnitt 4.7.1

Innefattar investeringen bevattning?

☐ Ja ☑ Nej

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar, vilken potentiell vattenbesparing som krävs (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Uppgifter om olika potentiell vattenbesparing beroende på typ av anläggning eller infrastruktur (i tillämpliga fall)

Investeringar i förbättring av befintliga bevattningsanläggningar (som påverkar vattenförekomster som har lägre än god status), kravet eller kraven för en faktisk minskning av vattenanvändningen (uttryckt i %)

Ej tillämpligt

Regional fördelning

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 11 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Investeringsstödet för vattenvårdsåtgärder lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 11 i WTO:s gröna box, eftersom det offentligt finansierade programmet ifråga har till syfte att bidra till att omstrukturera de stödmottagande producenternas verksamhet som svar på objektivt demonstrerbara strukturella nackdelar och berättigandet till stöd avgörs av att klart definierade kriterier under detta program uppfylls. Vidare är stödutbetalningarnas storlek inte relaterad till priser på produktionen vilken typ av produktion som bedrivs eller produktionens storlek efter basperioden och stödet ges bara under den period som är nödvändig för att investeringarna ska förverkligas. Slutligen överskrider inte stödutbetalningarnas storlek den nivå som krävs för att överbrygga de ovan nämnda strukturella nackdelarna

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 73 - Stöd till icke-produktiva investeringar enligt artikel 73	61,90%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
INVVATTEN1 - Investeringsstöd vattenvårdsåtgärder	Stöd	91(3)(b) - 73-SE-61,90%	Medel		R.26; R.32	Nej
INVVATTEN2 - Investering i våtmarker och dammar LBP	Stöd	91(3)(b) - 73-SE-61,90%	Medel		R.26; R.32	Ja

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

INVVATTEN1 - Investeringsstöd vattenvårdsåtgärder

Ett genomsnittligt enhetsbelopp har använts. Beräkning av enhetsbelopp baseras på historisk data över beviljade stöd (insatsområdena 7.6/4a och 7.6/4b) i programperiod 2014-2020. Vissa justeringar för förändrade förutsättningar och antaganden för beräkningarna har gjorts.

- Förändrade stödtak
  - Det är olika stödtak beroende på typ av investering. I den strategiska planen har våtmarker och dammar stödtak på 400 000 kronor per hektar, fosfordammar har stödtak på 600 000 kronor per hektar och tvåstegsdiken har stödtak på 1 000 kronor per meter. För kalkfilterbäddar och förbättrad vattenkvalitet finns inget stödtak.
- Förändrade stödnivåer
  - Stödnivån blir 100 % för samtliga typer av investeringar.
- Justering av målgrupp
  - Målgruppen har avgränsas till företag inom jordbruk, trädgård och rennäring.
- Schablon för prognostiserad prisutveckling
  - Vi har antagit en inflation på 1,27 %.

Utifrån ovanstående justeringar och antagande har ett genomsnittligt enhetsbelopp beräknats till 715 000 kronor för interventionen.

INVVATTEN2 - Investering i våtmarker och dammar LBP

Ett genomsnittligt enhetsbelopp har använts. Beräkningen av enhetsbeloppen bygger på information från de ärenden som är aktuella för överföring från landsbygdsprogrammet. Det rör sig om ett tiotal ärenden. Det genomsnittliga enhetsbeloppet har beräknats utifrån det totala beviljade stödet. I beräkningen har även beaktats att en del av stödet har betalats ut inom landsbygdsprogrammet.

Utifrån ovanstående beräkningar och antaganden har ett genomsnittligt enhetsbelopp beräknats till 1 010 000 kronor.

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029

INVVATTEN1 - Investeringsstöd vattenvårdsåtgärder (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	76 882,00	76 882,00	76 882,00	68 095,00	68 095,00	68 095,00	68 095,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.21 (enhet: Insatser)		36,00	72,00	60,00	80,00	84,00	74,00	**Summa:** 406,00 **Högst** 84,00
INVVATTEN2 - Investering i våtmarker och dammar LBP (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)				96 190,00	96 190,00	96 190,00	96 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.21 (enhet: Insatser)								
TOTALT	O.21 (enhet: Insatser)		36,00	72,00	60,00	80,00	84,00	74,00	**Summa:** 406,00 **Högst** 84,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		529 090,80	4 902 857,10	4 085 714,30	6 088 398,30	6 360 779,30	5 679 826,90	27 646 666,70
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		327 507,20	3 034 868,60	2 529 057,10	3 768 718,60	3 937 322,40	3 515 812,80	17 113 286,70
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)				480 951,70	384 761,40	96 190,30	96 190,30	1 058 093,70
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)				297 709,10	238 167,30	59 541,80	59 541,80	654 960,00
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								

	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

INSTAL(75) - Etablering av unga jordbrukare och nya jordbrukare samt nyetablering av landsbygdsföretag

START - Startstöd

Interventionens kod (MS)	START
Insatsens namn	Startstöd
Typ av insats	INSTAL(75) - Etablering av unga jordbrukare och nya jordbrukare samt nyetablering av landsbygdsföretag
Gemensam utfallsindikator	O.25. Antalet unga jordbrukare som får startstöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Ja Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO7 Locka och behålla unga jordbrukare och andra jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO7BEHOV1	Underlätta generationsväxling	Hög	Ja

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.36 Antalet unga jordbrukare som omfattas av etableringsstöd från GJP, inbegripet en uppdelning efter kön
R.37 Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med stödet är att göra det lättare för unga att starta eller ta över en jordbruksverksamhet. Landsbygdens utveckling och konkurrenskraft kan på så sätt stärkas.

Stöd kan beviljas till personer som är högst 40 år och som för första gången etablerar en jordbruksverksamhet eller som skalar upp en marginell jordbruksverksamhet, som sökande tidigare etablerat, till att bli affärsmässig.

Sökanden ska ha tillräcklig utbildningsnivå. Grundkravet är minst gymnasiekompetens eller motsvarande för alla unga företagare. För rennäringsföretagare är ett ytterligare grundkrav att en mentor ska vara utsedd som har åtagit sig att vara mentor i minst tre år. Mentorn ska vara utsedd senast före beslut om stöd.

Den sökande ska kunna visa att den inte bedrivit affärsmässig jordbruksverksamhet tidigare. Sökanden ska genom sin affärsplan visa att företaget har möjligheter att bli långsiktigt lönsamt och bidra till ökad livsmedelsproduktion och öka jordbrukssektorns konkurrenskraft.

Startstöd kan ges när den sökande blivit etablerad eller börjat bedriva verksamheten affärsmässigt.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 7

Sverige har en relativt hög medelålder bland företagarna i jordbrukssektorn och den genomsnittliga jordbruksföretagaren har dessutom blivit äldre. Detta gör att många jordbruksföretag står inför en generationsväxling, men det saknas ibland en ny generation att lämna över till. Vidare bidrar sektorns relativt låga lönenivåer, obekväma arbetstider och en arbetsmiljö med relativt stor olycksrisk till att attraktionskraften hos de gröna näringarna är svag. I kombination med den höga kapitalinsats som ofta krävs vid gårdsköp eller generationsskifte försvårar detta för unga personer att starta eller ta över en jordbruksverksamhet. En startpremie till personer som är högst 40 år bidrar till att underlätta etablering av en jordbruksverksamhet eller uppskalning av tidigare marginell verksamhet. Startpremien kan exempelvis användas till att säkerställa inkomstförsörjningen under en etableringsfas, möjliggöra nödvändiga investeringar och underlätta beviljande av banklån. Startstödet kan på så sätt, tillsammans med andra åtgärder som förbättrar exempelvis arbetsmiljö, lönsamhet, och attraktivitet främja generationsskiften inom sektorn.

Stöd får lämnas för

Stödet ges i form av ett fast belopp till en ung jordbrukare.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigade stödmottagare

Personer som är högst 40 år vid ansökan om startstöd och för första gången etablerar en jordbruksverksamhet, eller skalar upp en marginell jordbruksverksamhet som den sedan tidigare etablerat, till att bli affärsmässig.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigande

• Sökanden är ung jordbrukare

• Sökanden etablerar en affärsmässig jordbruksverksamhet för första gången.

• Sökande inom rennäringen är medlem i en sameby. Dessutom ska en mentor vara utsedd för en period om minst tre år.

• Sökanden ska lämna in en affärsplan.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☐ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☐ enhetskostnader

☑ enhetsbelopp
☐ schablonfinansiering

Grund för fastställandet

Förenklade kostnadsalternativ

Stöd kan ges i form av förenklade kostnadsalternativ. Stödmottagare får beviljas stöd i form av en obligatorisk klumpsumma. Klumpsumma tillämpas enligt 83.1 (c) och fastställsenligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Genom att Sverige väljer att utnyttja möjligheten att rikta delar av Grundläggande inkomststöd/Gårdsstöd inom pelare I till unga jordbrukare görs bedömningen att den stödnivå på 300 000 kronor vid heltidsarbete och 150 000 kronor vid motsvarande halvtidsarbete som fastställs för startstödet i pelare II är tillräcklig för att startstödets mål ska kunna uppnås. Summan är i paritet med förra programperioden och motsvarar en låg årsinkomst.

Stödintervall på mottagarnivå

Stöd lämnas i form av en klumpsumma. Klumpsummans storlek är beroende av produktionspotentialen som anges i affärsplanen.

• En klumpsumma på 150 000 kronor där produktionspotentialen beräknas till motsvarande ett halvtidsarbete på minst 860 timmar

• En klumpsumma på 300 000 kronor där produktionspotentialen beräknas till motsvarande ett heltidsarbete på minst 1720 timmar

Klumpsumman betalas ut i två delutbetalningar. Första utbetalningen omfattar 2/3 av klumpsumman och kan sökas efter att stödmottagaren fått beslut om stöd. Resterande belopp betalas ut i samband med slututbetalningen.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☑ Nej ☐ Blandad

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Yellow box”

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Startstödet lever inte upp till kriterierna för gröna eller blå stöd enligt WTO:s definitioner och klassificeras således som gult.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
START1 - Startstöd heltid	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.36; R.37	Nej
START2 - Startstöd halvtid	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.36; R.37	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

START1 - Startstöd heltid

För startstöd tillämpas enhetliga enhetsbelopp. För att fastställa nivån på enhetsbeloppen för startstöd har vi utgått ifrån statistiska uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB). Uppgifterna från SCB avser genomsnittlig månadslön inom jordbruk och trädgård och är framtagna i juni 2020. Även jämförelse med olika sektorer inom hela arbetsmarknaden har gjorts. En ökning av årslönen är även inkluderad för att motsvara en löneökning (låg sådan) under programperioden. Utifrån uppgifterna bedömer vi att det är rimligt att fastställa en nivå för klumpsumman på:

300 000 kr för heltidsarbete

150 000 kr för halvtidsarbete

START2 - Startstöd halvtid

Se START1

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
START1 - Startstöd heltid (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	32 258,00	32 258,00	32 258,00	28 571,00	28 571,00	28 571,00	28 571,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.25 (enhet: Stödmottagare)	9,00	109,00	109,00	180,00	162,00	98,00	0,00	**Summa:** 667,00 **Högst** 180,00
START2 - Startstöd halvtid (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	16 129,00	16 129,00	16 129,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.25 (enhet: Stödmottagare)	3,00	38,00	38,00	71,00	69,00	46,00	0,00	**Summa:** 265,00 **Högst** 71,00
TOTALT	O.25 (enhet: Stödmottagare)	12,00	147,00	147,00	252,00	230,00	145,00	0,00	**Summa:** 933,00 **Högst** 252,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)	342 857,10	3 023 809,50	3 657 142,90	6 171 428,60	5 980 952,40	3 680 952,40		22 857 142,90
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	105 051,40	926 495,30	1 120 548,60	1 890 925,70	1 832 563,80	1 127 843,80		7 003 428,60
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)	224 598,60	2 695 190,90	2 695 190,90	3 144 389,70	2 021 393,60	449 197,10		11 229 960,80
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)	68 817,00	825 806,50	825 806,50	963 441,00	619 355,00	137 634,00		3 440 860,00

COOP(77) - Samarbete

EIP - Innovationsstöd inom EIP-Agri

Interventionens kod (MS)	EIP
Insatsens namn	Innovationsstöd inom EIP-Agri
Typ av insats	COOP(77) - Samarbete
Gemensam utfallsindikator	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
EE	Eesti
AT	Österreich
PL	Polska
NL	Nederland
IE	Éire/Ireland
EL	Ελλάδα
MT	Malta
FR	France
HU	Magyarország
BG	България
SK	Slovensko
RO	România
DK	Danmark
HR	Hrvatska
BE	Belgique/België
SI	Slovenija
IT	Italia
FI	Suomi/Finland
LV	Latvija
DE	Deutschland
LU	Luxembourg
CZ	Česko
ES	España
LT	Lietuva
SE	Sverige
PT	Portugal
CY	Κύπρος

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier
XCO Det övergripande målet att modernisera sektorn genom att främja och utbyta kunskap, innovation och digitalisering i jordbruket och i landsbygdsområden samt uppmuntra sektorn att ta till sig dessa

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO4BEHOV2	Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen	Medel	Delvis
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet
R.2 Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med stöden är att få fram nya innovativa lösningar på gemensamma utmaningar inom olika områden genom att skapa bättre kopplingar mellan forskningsresultat, ny teknik och praktiskt arbete inom jordbruk, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäring. Det finns två typer av stöd inom EIP:

• ett för att bilda innovationsgrupper och

• ett för innovationsprojekt.

Stöd kan endast beviljas till stödberättigande utgifter för det som beskrivs i stycket ”stöd får lämnas för”. Vem som beviljas stöd avgörs av de prioriteringar och urvalskriterier som kommuniceras avstödmyndigheten.

Genom att bilda innovationsgrupper runt en potentiell innovation kan innovationer på ett systematiskt sätt identifieras, utvecklas och spridas. Inom båda stöden är en viktig del i sammansättningen av en innovationsgrupp att den består av olika kompetenser från till exempel företag, rådgivningsorganisationer och forskning, både inom och utom lantbrukssektorn. Syftet är att föra samman olika kompetenser till en grupp som sedan ska arbeta tillsammans för att utveckla jordbruk, trädgård (inklusive akvaponi) och rennäring.

Arbetet inom stöden ska ske i form av samarbeten inom jordbruk, trädgård (inklusive akvaponi) och rennäring mellan exempelvis forskare, rådgivare och företagare. Innovationsprojekten kan genomföras som helt nya samarbetsprojekt eller genom att pågående samarbeten driver en ny verksamhet.

Stöden för EIP kan användas inom två områden; konkurrenskraft respektive miljö och klimat.

Stöd för att bilda innovationsgrupp inom EIP

Den som ansöker om att bilda en innovationsgrupp ska formulera en tydlig beskrivning av sin innovation och samla de kompetenser som behövs för att arbeta med innovationen. Stödet för att bilda en

innovationsgrupp omfattar ett mindre belopp och ska vara enkelt att söka.

Ansökan består av en kortare beskrivning av den innovation som den potentiella innovationsgruppen vill arbeta med och på vilket sätt det ska hanteras. Om ansökan beviljas ska stödet användas till att knyta samman de kompetenser som behövs för att bilda en grupp kring innovationen och till att ta fram en ansökan för ett innovationsprojekt.

De sökande för att bilda innovationsgrupp ska som resultat redovisa:

• en presentation av innovationsgruppens deltagare

• en projektplan för ett innovationsprojekt, inklusive budget

• ett samarbetsavtal för innovationsgruppen som tydliggör ansvar för arbete och pengar samt hur man ska förfara beträffande immateriella rättigheter om det blir aktuellt vid ett planerat marknadsinträde

Stöd till innovationsprojekt inom EIP

Den som ansöker om stöd för innovationsprojekt ska formulera en tydlig beskrivning av sin innovation, vilka som ingår i samarbetet, hur gruppen har tänkt gå tillväga för att utveckla och testa lösningar, vad gruppen vill se för resultat och hur de tänkt att innovationen ska kunna nå marknaden vid projektets slut. Med resultat menas i detta sammanhang vad gruppen förväntar sig att ha löst, inte hur lösningen ska se ut. Det är viktigt att det finns ett tydligt samarbete och att alla parter är involverade i projektet. Stöd för innovationsprojekt kan beviljas även till sökande som inte tidigare fått stöd för att bilda en innovationsgrupp.

Transnationella samarbeten inom EIP

Inom båda stöden är det möjligt att bevilja transnationella samarbeten.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 2

Innovationsförmågan är lägre i jordbruket än i andra delar av näringslivet och satsningarna på kunskap och innovation är förhållandevis låga i livsmedelskedjan jämfört med andra sektorer i Sverige. Detta har bidragit till att jordbrukets konkurrenskraft och lönsamhet har utvecklats svagt under de senaste tio åren jämfört med näringslivet som helhet. Genom samarbete mellan forskning, rådgivning och företagare inom primärproduktionen kan synergier uppnås som exempelvis användning och spridning av resultat samt kunskapsutbyte. Åtgärden ska således förbättra jordbrukets konkurrenskraft genom att möjliggöra innovationer som ökar företagens förmåga att bedriva en verksamhet som är lönsam på lång sikt. Åtgärden ska bidra till att uppfylla livsmedelsstrategins mål om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala hållbara livsmedelsproduktionen ökar.

Mål 4

Det finns ett behov av att underlätta jordbrukets anpassning av produktionen till de förändringar av klimatet som sker just nu och de förändringar som förutspås inträffa. Genom samarbete där man kombinerar ny kunskap och teknik med innovationer kan det medföra betydande framsteg inom jordbruket. Dessa framstegramen för detta arbete och bidra till att det svenska jordbruket bättre kan hantera klimatförändringarna och begränsa deras negativa effekter på produktionen då jordbruket blir mer effektivt. Kunskap, innovationer och investeringar krävs för att till exempel utveckla och tillämpa nya grödor och förändrade produktions- och uppfödningssystem ska kunna utvecklas och tillämpas. Detsamma gäller insatser som skapar bättre beredskap och kapacitet för att hantera ändrade nederbörds- och temperaturförhållanden, såsom behovet av stärkt vattenhushållning. Vidare finns det även behov av att stärka jordbrukets möjligheter att minska klimatpåverkan per viktenhet producerad produkt och användandet av fossil energi samt öka kolinlagringen. Genom det kunskapsutbyte som sker inom samarbetet för EIP-projekten kan jordbruket bättre. På så sätt kan jordbruket bidra till att Sverige minskar mängden utsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Mål 5

Jordbruket har möjlighet att bidra positivt till Sveriges miljömål, samtidigt som jordbruket har en negativ påverkan på flera av dem. En sådan negativ påverkan kan exempelvis avse läckage av näringsämnen, vilket bidrar till övergödning i sjöar, vattendrag och hav, Fortsatt utveckling behövs för att jordbrukets

miljöarbete ska kunna stärkas, samtidigt som produktionen totalt sett ökar. Här har innovationer samarbeten en viktig roll att spela för att hitta lösningar innovationer som kan lösa de komplexa utmaningar som lantbruket står inför.

Stöd får lämnas för

Stöd kan beviljas för nedanstående utgifter, under förutsättning att de är kopplade till aktiviteterna som stödmyndigheten fastställer:

Stöd för att bilda innovationsgrupp inom EIP

• lön till personal för att genomföra projektet, inklusive lönepåslag och indirekta kostnader

• eget arbete för att genomföra projektet

• köp av tjänst för att genomföra projektet

• övriga utgifter som är kopplade till aktiviteterna, som utgifter för tryckning av material, möteslokaler och resor

Utgifter för marknadsföring är inte tillåten. Utgifter som är marknadsförberedande och inkluderar spridning av resultat är tillåtna.

Stöd till innovationsprojekt inom EIP

• Investeringar inom projektet

• lön till personal för att genomföra projektet, inklusive lönekostnadspåslag och indirekta kostnader

• eget arbete för att genomföra projektet

• köp av tjänst för att genomföra projektet

• övriga utgifter som är kopplade till aktiviteterna, som utgifter för tryckning av material, möteslokaler och resor

Utgifter för marknadsföring är inte tillåten. Utgifter som är marknadsförberedande och inkluderar spridning av resultat är tillåtna.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

Myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigande

Stöd för att bilda innovationsgrupp inom EIP och innovationsprojekt inom EIP

• Minst två av följande aktörer ska ingå i innovationsgruppen: forskare, rådgivare eller företagare.

• Innovationsgruppen ska ha ett samarbetsavtal mellan samarbetsparterna.

• Stöd beviljas inte till forskning, men kan ges till viss försöksverksamhet och utvärdering där det är nödvändigt för projektet.

• Stöd beviljas inte till pågående samarbetsprojekt vilket innebär att befintlig aktivitet inom redan etablerade kluster eller nätverk inte kan stödjas.

Stöd för att genomföra innovationsprojekt inom EIP

• Den sökande ska i ansökan garantera att resultaten från innovationsgruppernas arbete ska spridas enligt artikel 127.3 i förordning (EU) nr 2021/2115 dock med förbehåll för svensk lagstiftning inom offentlighet och sekretess. Det som sprids ska ha tillräckligt substantiellt innehåll och presenteras på ett sådant sätt att det kunna vara till nytta för andra.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☑ enhetskostnader

☑ enhetsbelopp

☑ schablonfinansiering

Grund för fastställandet

Förenklade kostnadsalternativ

Stöd för att bilda innovationsgrupp inom EIP

Stödmottagaren ska redovisa stöd för att bilda innovationsgrupp i form av en obligatorisk klumpsumma. Klumpsumma tillämpas enligt artikel 83.1 (c) och fastställs enligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Klumpsummans storlek beror på hur många projektdeltagare som ingår.

- 2-4 projektdeltagare som arbetar för att bilda en innovationsgrupp får 80 000 kronor i stöd.
- 5 projektdeltagare eller fler som arbetar för att bilda en innovationsgrupp får 120 000 kronor i stöd.

Stöd till innovationsprojekt inom EIP

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 83.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 83.1(d) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115
- klumpsumma enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 83.1(b), schablonsatser enligt artikel 83.1(d) och klumpsummor enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Stöd till innovationsprojekt inom EIP

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad.

Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - konferens
    - transnationella samarbetsprojekt
    - projekt där mat har en central betydelse
- stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 83.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Stödintervall på mottagarnivå

Stöd för att bilda innovationsgrupp inom EIP

Stöd för att bilda innovationsgrupp inom EIP ersätts i form av en klumpsumma till stödmottagaren.

• 2-4 projektdeltagare som arbetar för att bilda en innovationsgrupp får 80 000 kronor i stöd.

• 5 projektdeltagare eller fler som arbetar för att bilda en innovationsgrupp får 120 000 kronor i stöd.

Stöd till innovationsprojekt inom EIP

Stöd till innovationsprojekt inom EIP ersätts i form av faktiska utgifter, enhetskostnader, klumpsummor och schablonsatser.

Stödnivån för en investering inom ett projekt är 50 procent och övriga delar inom projektet 100 procent.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd för innovationsprojekt med mindre än 200 000 kronor i

stödberättigande utgifter.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för Sverige

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☐ Nej ☑ Blandad

Förklaring av stödverksamhet som inte omfattas av artikel 42 i EUF-fördraget

Stöd kan även lämnas för innovationer som avser annan verksamhet än jordbruksverksamhet.

Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering:

☐ Anmälan ☐ Allmänna gruppundantagsförordningen ☐ Gruppundantagsförordningen ☑ de minimis-regel

Ytterligare information:

☐ Medlemsstaten har ännu inte valt instrument och har angett alternativ. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen av det valda instrumentet träder i kraft. ☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, men klareringen har ännu inte erhållits. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen träder i kraft.

☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, godkännande har erhållits och stödnumret har angivits för kännedom, allmän eller annan gruppundantagsförordning

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Innovationsstödet inom EIP lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom det inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Stödet skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(d), ”extension and advisory services”.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
EIP1 - EIP Bilda grupp liten	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Enhetlig		R.1; R.2	Nej
EIP2 - EIP bilda grupp stor	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Enhetlig		R.1; R.2	Nej
EIP3 - EIP genomföra	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1; R.2	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

EIP1 - EIP Bilda grupp liten

Interventionen har 3 enhetsbelopp, två för bilda grupp (80 000 respektive 120 000 kr) samt ett genomsnittligt enhetsbelopp för att genomföra projekten. Nivåerna på gruppstödet, EIP1 och EIP2, följer de stödnivåer som anges i den strategiska planen. Nivån på det genomsnittligt enhetsbeloppet för 2023-2025 bestämdes utifrån data över beviljade stöd med motsvarande syfte inom landsbygdsprogrammet 2014-2020. Justeringar för förändrade förutsättningar och antaganden för beräkningarna av enhetsbeloppen gjordes så som:

- Förändrade klumpsummor för att bilda innovationsgrupp har tagits med i beräkningen.
- Olika stödnivåer för ett innovationsprojekt.
- Lägsta stödberättigade utgifter.
- Inflationsutveckling - Ett generellt antagande har tagits fram som innebär en ökning med 27 % för enhetsbeloppet - genomföra projekt.
- Andelen genomföra projekt är 95% av stödet och 5% till stöd för att bilda grupp.

Ett nytt enhetsbelopp för EIP3 -genomföra projekt har tagits fram för åren 2026–2029. Det baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024, som vittnar om att projekten i genomsnitt gör anspråk på högre stödbelopp än vad som ligger till grund för tidigare antaganden. Det genomsnittliga enhetsbeloppet höjs från 5 400 000 till 6 500 000.

EIP2 - EIP bilda grupp stor

Interventionen har 3 enhetsbelopp, två för bilda grupp (80 000 respektive 120 000 kr) samt ett genomsnittligt enhetsbelopp för att genomföra projekten. Nivåerna på gruppstödet, EIP1 och EIP2, följer de stödnivåer som anges i den strategiska planen. Nivån på det genomsnittligt enhetsbeloppet för 2023-2025 bestämdes utifrån data över beviljade stöd med motsvarande syfte inom landsbygdsprogrammet 2014-2020. Justeringar för förändrade förutsättningar och antaganden för beräkningarna av enhetsbeloppen gjordes så som:

- Förändrade klumpsummor för att bilda innovationsgrupp har tagits med i beräkningen.
- Olika stödnivåer för ett innovationsprojekt.
- Lägsta stödberättigade utgifter.
- Inflationsutveckling - Ett generellt antagande har tagits fram som innebär en ökning med 27 % för enhetsbeloppet - genomföra projekt.
- Andelen genomföra projekt är 95% av stödet och 5% till stöd för att bilda grupp.

Ett nytt enhetsbelopp för EIP3 -genomföra projekt har tagits fram för åren 2026–2029. Det baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024, som vittnar om att projekten i genomsnitt gör anspråk på högre stödbelopp än vad som ligger till grund för tidigare antaganden. Det genomsnittliga enhetsbeloppet höjs från 5 400 000 till 6 500 000.

EIP3 - EIP genomföra

Interventionen har 3 enhetsbelopp, två för bilda grupp (80 000 respektive 120 000 kr) samt ett genomsnittligt enhetsbelopp för att genomföra projekten. Nivåerna på gruppstödet, EIP1 och EIP2, följer de stödnivåer som anges i den strategiska planen. Nivån på det genomsnittligt enhetsbeloppet för 2023-2025 bestämdes utifrån data över beviljade stöd med motsvarande syfte inom landsbygdsprogrammet 2014-2020. Justeringar för förändrade förutsättningar och antaganden för beräkningarna av enhetsbeloppen gjordes så som:

- Förändrade klumpsummor för att bilda innovationsgrupp har tagits med i beräkningen.
- Olika stödnivåer för ett innovationsprojekt.
- Lägsta stödberättigade utgifter.
- Inflationsutveckling - Ett generellt antagande har tagits fram som innebär en ökning med 27 % för enhetsbeloppet - genomföra projekt.
- Andelen genomföra projekt är 95% av stödet och 5% till stöd för att bilda grupp.

Ett nytt enhetsbelopp för EIP3 - genomföra projekt har tagits fram för åren 2026–2029. Det baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024, som vittnar om att projekten i genomsnitt gör anspråk på högre stödbelopp än vad som ligger till grund för tidigare antaganden. Det genomsnittliga enhetsbeloppet höjs från 5 400 000 till 6 500 000.

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	**Räkenskapsår**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Totalt 2023–2029**
EIP1 - EIP Bilda grupp liten (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	8 602,00	8 602,00	8 602,00	7 619,00	7 619,00	7 619,00	7 619,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	3,00	6,00	6,00	6,00	6,00	3,00		**Summa:** 30,00 **Högst** 6,00
EIP2 - EIP bilda grupp stor (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	12 903,00	12 903,00	12 903,00	11 429,00	11 429,00	11 429,00	11 429,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	21,00	41,00	41,00	41,00	41,00	21,00		**Summa:** 206,00 **Högst** 41,00

EIP3 - EIP genomföra (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	580 645,00	580 645,00	580 645,00	619 048,00	619 048,00	619 048,00	619 048,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	2,00	20,00	20,00	6,00	8,00	8,00	11,00	**Summa:** 75,00 **Högst** 20,00
TOTALT	O.1 (enhet: Projekt)	26,00	67,00	67,00	55,00	55,00	34,00	12,00	**Summa:** 316,00 **Högst** 67,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)	26 666,70	1 128 231,90	12 895 238,10	4 228 571,40	9 880 430,60	9 629 002,10	12 211 859,20	50 000 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	8 170,70	345 690,20	3 951 101,00	1 295 634,30	3 027 363,90	2 950 326,20	3 741 713,70	15 320 000,00
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

LEADER - Stöd till Leader

Interventionens kod (MS)	LEADER
Insatsens namn	Stöd till Leader
Typ av insats	COOP(77) - Samarbete
Gemensam utfallsindikator	O.31. Antalet lokala utvecklingsstrategier (LEADER) eller förberedande åtgärder som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Ja

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	Beskrivning
EE	Eesti
AT	Österreich
PL	Polska
NL	Nederland
IE	Éire/Ireland
MT	Malta
EL	Ελλάδα
FR	France
HU	Magyarország
BG	България
SK	Slovensko
RO	România
DK	Danmark
HR	Hrvatska
BE	Belgique/België
SI	Slovenija
IT	Italia
LV	Latvija
FI	Suomi/Finland
DE	Deutschland
LU	Luxembourg
CZ	Česko
SE	Sverige
LT	Lietuva
ES	España
CY	Κύπρος
PT	Portugal

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO8 Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruksverksamhet, social inkludering och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet cirkulär bioekonomi och hållbart skogsbruk

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO8BEHOV1	Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna	Medel	Ja
SO8BEHOV4	Främja en attraktiv landsbygd	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.27 Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden
R.37 Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.38 Andel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier
R.39 Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP
R.40 Antal understödda strategier för smarta byar
R.41 Andel av befolkningen på landsbygden som får ta del av förbättrade tjänster och bättre infrastruktur genom stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med Leader är att befolkningen i ett område tillsammans ska kunna utveckla området utifrån en lokal utvecklingsstrategi. Leader möjliggör landsbygdsutveckling utifrån de lokala behoven genom ett sektorsövergripande arbetssätt. Trepartnerskap mellan ideella, offentliga och privata intressen säkerställer en bred förankring i olika delar av samhället. Underifrånperspektivet gör att initiativ och projektprioritering genomförs på lokal nivå för att stimulera engagemang, innovation och lokalt anpassade lösningar. Genom nätverk, normer och social tillit underlättar man för samordning och samarbete för alla berörda parter. Leader ger också mervärden i form av förbättrad styrning genom samordning mellan offentliga och ekonomiska aktörer samt det civila samhället. Alla dessa mervärden tillsammans, genom Leader-metoden, kan ge förbättrade resultat av genomförandet.

Lokalt ledd utveckling genomförs i Sverige genom Leader. Under förutsättning att de lokala utvecklingsstrategierna tillräckligt väl uppfyller Jordbruksverkets urvalskriterier och att kapacitet i genomförandet kan säkerställas, kan landsbygder i hela landet omfattas av lokala utvecklingsområden (även kallade för leaderområden). Att tillgängliggöra Leader i alla delar av Sveriges landsbygder eftersträvas.

Stöd inom Leader avser insatstyperna:

- Förberedande arbete – kapacitetsbyggande och förberedande åtgärder som stöder utformningen och det framtida genomförandet av strategierna.
- Genomförande av insatser, inklusive verksamhet i samarbete och förberedelser av samarbete, som väljs ut inom den lokala utvecklingsstrategin.
- Förvaltning, övervakning, uppföljning och utvärdering samt leda genomförandet av den lokala strategin och ledning av den.

Stöd kan ges till de tre insatstyper som beskrivs ovan. Förberedande arbete med att utarbeta en lokal utvecklingsstrategi, som ska bidra till utveckling av den lokala landsbygden genom leadermetoden. Den övervägande delen av stödet till Leader tilldelas olika projekt i linje med de lokala utvecklingsstrategierna. Stöd kan även lämnas för genomförandet av strategierna.

De övergripande principerna om hållbar utveckling, likabehandling ickediskriminering samt jämställdhet mellan kvinnor och män ska beaktas vid framtagandet, genomförandet och uppföljning av strategin. Hela processen, från framtagandet av den lokala utvecklingsstrategin till genomförandet av den, ska utgå från och genomföras med leadermetoden och dess principer. Leaders principer är områdesbaserad lokal utvecklingsstrategi, underifrånperspektiv, innovation, integrerade och sektorsövergripande åtgärder, nätverkssamarbete och trepartnerskapet genom den lokala aktionsgruppen (LAG).

Den lokala utvecklingsstrategin ska baseras på en SWOT-analys av det utvalda områdets lokala behov, möjligheter och förutsättningar. I den lokala utvecklingsstrategin ska finnas en beskrivning av hur den

utarbetats och det utvalda området. Vidare ska anges den inriktning och de mål som strategin arbetar mot och ett fördjupat resonemang om hur de valda målen bidrar till målen inom den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling samt att strategin är avstämd mot och samordnad med relevanta regionala planer och strategier i utvecklingsområdet. Vidare ska insatsområden, indikatorer, genomförande, organisation samt plan för uppföljning och utvärdering redovisas.

Leaderområden drivs i form av en ideell förening, en lokal aktionsgrupp (LAG). I föreningen ingår medlemmar från privat, ideell och offentlig sektor från det lokala området. Föreningen drivs av en styrelse där alla tre sektorer är representerade. Styrelsen ska ha eller inhämta relevant kompetens som behövs för att bedöma ansökningar i olika temaområden och utifrån inriktning och mål i den lokala utvecklingsstrategin. Ingen enskild sektor kan styra besluten om urval av projekt. Ledamöterna i styrelsen ska ha geografisk spridning inom leaderområdet, vara minst 18 år samt vara medlemar i föreningen. Det är valberedningen för föreningen som har i uppdrag att nominera personer till styrelsen. Utifrån strategin och dess inriktning ska valberedningen söka efter personer som med sina kunskaper och erfarenheter tillsammans utgör en styrelse som är representativ för hela leaderområdet och på ett bra sätt kan leda och genomföra strategin.

Förutom att prioritera bland de projekt som söker stöd kan LAG genomföra egna projekt där det finns administrativa eller resultatmässiga mervärden och fördelar med att föreningen står som sökande. LAG:s egna projekt kan även finansieras av andra åtgärder i den strategiska planen, samt av andra offentliga eller privata projektfinansiärer. Utifrån det fyller LAG även en viktig funktion som länk och förmedlare av initiativ och projektidéer mellan lokala, regionala och nationella projektfinansiärer.

Tematisk inriktning

Insatserna inom Leader ska stärka den lokala befolkningens tillgång till infrastruktur och förbättra levnadsvillkor inklusive fritid, kultur mm som utgör förutsättningar för attraktivt boende, ungas delaktighet, företagsutveckling och civilsamhället. Leader kan till exempel stödja projekt som utvecklar det lokala näringslivet, föreningslivet, attraktiva boendemiljöer och i övrigt goda livsmiljöer. Andra områden som kan stödjas är värdefulla natur- och kulturmiljöer, besöksnäring, initiativ för smarta byar och samhällen (smarta landsbygder), miljö, bioekonomi, klimatomställning och anpassning till klimatförändringarna eller liknande temaområden som är viktiga för landsbygdernas utveckling och möter målen i GJP. Genom lokalt engagemang, delaktighet, innovation, samarbete och sociala nätverk som Leader generar kan man på lokal nivå ta ansvar för sin egen utveckling för de ovannämnda tematiska inriktningarna.

Transnationella samarbeten inom Leader

Det är möjligt att bevilja transnationella samarbeten.

Bidrag till de särskilda målen

Mål 8

Landsbygderna har många styrkor, däribland ett starkt föreningsliv och lokalt engagemang, starkt entreprenörskap, attraktiva natur- och kulturmiljöer, och så vidare. Genom dessa styrkor kan man ta sig an utmaningar som exempelvis kompetensbrist, otillräckliga investeringar i service och infrastruktur, långa avstånd, ensidigt och lågteknologiskt näringsliv och brist på lokalt kapital. Genom ett sektorsövergripande arbetssätt möjliggör Leader landsbygdsutveckling utifrån behov som grundar sig på lokala förutsättningar och det lokala områdets potential. Det har visat sig vara ett effektivt sätt att bidra till lokal utveckling och en attraktiv landsbygd.

Stöd får lämnas för

Stöd lämnas för insatser som bidrar till den lokala utvecklingsstrategins mål. Insatser ska gynna områdets utveckling. Stöd kan beviljas för nedanstående utgifter, under förutsättning att de är kopplade till aktiviteterna i projektet:

• lön till personal för att genomföra projektet, inklusive lönepåslag och indirekta kostnader
• eget arbete för att genomföra projektet
• köp av tjänst för att genomföra projektet
• investeringar
• övriga utgifter som behövs för att genomföra projektet

Urvalskriterier
Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare
Myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, andra organisationer och företag som är verksamma inom ett lokalt utvecklingsområde.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS
Villkor för stödberättigande
• Insatsen ska bidra till att uppfylla ett eller flera mål i den lokala utvecklingsstrategin (undantaget insatstyp Förberedande stödet).

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer
(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)
Ej tillämpligt
7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder
Stödform
☑ **Bidrag**
☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning
☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.
☑ enhetskostnader
☑ enhetsbelopp
☑ schablonfinansiering

Grund för fastställandet

"Insatstyp 1" Förberedande arbete
Syftet med insatstypen är att förbereda och skriva en lokal utvecklingsstrategi genom:
- mobilisering och nätverksskapande
- kapacitetsbyggande
- utbildning
- analyser och SWOT

Målet är att det förberedande stödet resulterar i förslag till lokala utvecklingsstrategier för geografiskt avgränsade områden.
Det förberedande stödet delas upp i två delar som söks separat:
- Del 1 går att söka för att arbeta fram en lokal utvecklingsstrategi.
- Del 2 går att söka för de partnerskap som, efter urval, har blivit preliminärt godkända av

Jordbruksverket. Stöd ges för att ytterligare komplettera strategierna, klargöra organisation och leaderkontorets funktion samt urvalskriterier för ansökan om stöd, kvantifiera mål och indikatorer.

Förberedande stöd kan ges till strategiskrivning och förberedelser som omfattar landsbygdsområden.

Förenklade kostnadsalternativ

Stöd ges i form av en klumpsumma som fastställs utifrån budget i det enskilda fallet. Klumpsumman fastställs vid beslut om stöd för del 1 respektive del 2, och betalas ut när det på förhand bestämda målet är uppnått.

”Insatstyp 2” Genomförande av insatser, inklusive verksamhet i samarbete och förberedelser av samarbete inom den lokala utvecklingsstrategin

Syftet är att bidra till att uppfylla målen i den lokala utvecklingsstrategin och den strategiska planen. Syftet är också att skapa utveckling i området genom att genomföra investeringar, utbyta erfarenheter, lära och inspireras av varandra eller utveckla innovativa lösningar utifrån samarbete med andra leaderområden.

Samarbetsprojekt kan beviljas för insatser som bidrar till målen i den lokala utvecklingsstrategin och den strategiska planen. Genomförande av samarbeten omfattar projekt där stödmottagare i ett leaderområde samarbetar med aktörer i andra leaderområden eller liknande lokala offentliga-privata partnerskap som genomför en utvecklingsstrategi inom Sverige eller i andra länder (transnationellt samarbete). Samarbeten ska uppfylla gemensamma behov för att uppfylla de mål som finns i respektive strategi och gälla en konkret projektidé.

Paraplyprojekt är projekt ägda av LAG med ett tydligt mål och syfte och som omfattar ett antal delaktiviteter som inte är kända i samband med ansökan och beslut om stöd. Olika aktörer genomför delaktiviteter som ska bidra till att uppfylla målet inom paraplyprojektet.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 83.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 83.1(d) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- klumpsumma enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts som faktiska utgifter.

”Insatstyp 3” Förvaltning, övervakning, uppföljning och utvärdering samt leda genomförandet av den lokala utvecklingsstrategin

Syftet med stödet är att ge LAG möjligheter att förvalta och samordna insatser för att genomföra sin lokala utvecklingsstrategi, vara en kontakt för alla involverade parter samt underlätta för lokala aktörer att söka stöd. Stöd till drift och mobilisering beviljas och betalas ut till LAG som ett projektstöd som LAG själva söker. Projektet löper över hela programperioden.

Stöd ges för att genomföra den lokala utvecklingsstrategin. Det kan gälla löner, övriga utgifter och liknande utgifter som underlättar eller är en förutsättning för genomförande och mobiliserande arbetet. Stöd ges också för att underlätta utbyte mellan intressenter och sprida information om den lokala utvecklingsstrategin samt att stödja potentiella stödmottagare att utveckla projekt och förbereda ansökningar. LAG avgör hur stort projektet för drift och mobilisering behöver vara för att säkerställa en tillräcklig kapacitet i förhållande till LAG:s totalbudget. Stödet får inte utgöra mer än 25 procent av den tilldelade budgeten från offentliga finansiärer.

Stöd ges även för uppföljning och utvärdering. Samarbeten kan ske med andra leaderområden.

Förenklade kostnadsalternativ

- LAG ska redovisa sina driftskostnader för att genomföra lokala utvecklingsstrategier som ett schablonpåslag på upp till 33 procent beräknat på faktiska utgifter för personal inklusive lönekostnadspåslag.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Förenklade kostnadsalternativ

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 83.1(b), schablonsatser enligt artikel 83.1(d) och klumpsummor enligt artikel 83.1(c)i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Insatstyp 1

Klumpsumma används för följande utgifter

- Stödmottagare ska beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand av stödmyndigheten. Klumpsumma ska beviljas för hela stödet. Fastställs enligt artikel 83.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Insatstyp 2

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - konferens
    - transnationella projekt
    - projekt där mat har en central betydelse
- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter, dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115..
- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115..
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. . Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag i form av ett procentuellt påslag på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115..
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som fastställs utifrån budget. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 83.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Insatstyp 3

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag i form av ett procentuellt påslag på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 83.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Schablonsats för drift och mobilisering. Stödmottagare ska redovisa driftskostnader för att genomföra lokala utvecklingsstrategier som ett schablonpåslag på upp till 33 procent beräknat på faktiska utgifter för personal samt arvoden inklusive lönekostnadspåslag. Fastställd enligt 83.2 (c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 56.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Stödintervall på mottagarnivå

Stöd ges med mellan 40 och 100 procent av stödberättigande utgifter när den huvudsakliga nyttan av projektet tillfaller en bredare allmänhet eller är förutsättningsskapande för exempelvis företagsutveckling, civilsamhälle, boendemiljö, kunskap, service, klimat och miljö, landsbygdernas attraktivitet eller i övrigt god livsmiljö. Detta innefattar även paraplyprojekt.

Stöd ges med mellan 40 och 70 procent av stödberättigande utgifter för insatser som huvudsakligen gynnar ingående kommersiella verksamheter.

LAG sätter stödnivån för insatser genom bedömning enligt följande principer:

- En lägre stödnivå kan motiveras om projektet eller insatsen endast är till nytta för en eller ett fåtal kommersiella verksamheter, om det finns tillgång till privat medfinansiering, förväntas ge en hög avkastning av insatsen eller om LAG:s budget är begränsad. Förutom egna pengar kan privat medfinansiering utgöras av förväntade intäkter, sponsring och deltagaravgifter i projektet.
- En högre stödnivå upp till 100 procent kan motiveras om projektet eller insatsen är till nytta för allmänheten, är ett förutsättningsskapande projekt där resultaten kommer fler till del eller har hög innovationsgrad på lokal nivå och om LAG har tillgänglig budget.

Stöd där nyttan huvudsakligen tillfaller enstaka kommersiella verksamheter inom Leader begränsas till ett stödbelopp på maximalt 300 000 kronor.

Stöd till paraplyprojekt får endast lämas till lokala aktionsgrupper. Stöd får inte lämnas för investeringar. Stöd får lämnas med högst 600 000 kronor.

Lägsta stödbelopp är 24 000 kronor.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☐ Nej ☑ Blandad

Förklaring av stödverksamhet som inte omfattas av artikel 42 i EUF-fördraget

Stöd kan även lämnas till satsningar som avser annan verksamhet än jordbruksverksamhet.

Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering:

☐ Anmälan ☐ Allmänna gruppundantagsförordningen ☐ Gruppundantagsförordningen ☑ de minimis-regel

Ytterligare information:

☐ Medlemsstaten har ännu inte valt instrument och har angett alternativ. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen av det valda instrumentet träder i kraft. ☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, men klareringen har ännu inte erhållits. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen träder i kraft.

☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, godkännande har erhållits och stödnumret har angivits för kännedom, allmän eller annan gruppundantagsförordning

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Vilket mervärde har Leader-modellen för landsbygdsutveckling?

Syftet med Leader är att befolkningen i ett område tillsammans ska kunna utveckla området utifrån en lokal utvecklingsstrategi. Leader är inkluderande, involverande och behovsstyrt. Leader skapar hållbara lösningar på lokala utmaningar genom underifrån perspektiv, lokal förankring och partnerskap. Leader möjliggör landsbygdsutveckling utifrån de lokala behoven genom ett sektorsövergripande arbetssätt. Trepartnerskap mellan ideella, offentliga och privata intressen säkerställer en bred förankring i olika delar av samhället. Underifrånperspektivet gör att initiativ och projektprioritering genomförs på lokal nivå för att stimulera engagemang, innovation och lokalt anpassade lösningar. Insatserna inom Leader ska stärka den lokala befolkningens tillgång till infrastruktur och förbättra levnadsvillkor inklusive fritid, kultur mm som utgör förutsättningar för attraktivt boende, ungas delaktighet, företagsutveckling och civilsamhället. Leader gör EU konkret och synligt på lokal nivå.

Beskriv hur de grundläggande kraven och principerna för Leader-modellen kommer att säkerställas genom genomförandemodellen

Förvaltningsmyndigheten ska säkerställa att alla strategier uppfyller villkoren utifrån förordningskrav vilket också säkerställer principerna för Leader-metoden. Förvaltningsmyndigheten ska fastställa kriterier för urval av strategier och tillsätta en urvalskommitté som ska göra urvalet av strategierna. Förvaltningsmyndigheten ska godkänna de strategier som urvalskommittén valt ut.

Under förutsättning att de lokala utvecklingsstrategierna uppfyller villkor enligt förordningskrav och tillräckligt väl uppfyller förvaltningsmyndighetens urvalskriterier och att kapacitet i genomförandet kan säkerställas, kan landsbygder i hela landet omfattas av lokala utvecklingsområden (även kallade för leaderområden). Att tillgängliggöra Leader i alla delar av Sveriges landsbygder eftersträvas.

Planeras stöd från mer än en EU-fond?

☐ Ja ☑ Nej

Skulle alternativet med samordnad fond tillämpas?

☐ Ja ☑ Nej

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Stödet till lokalt ledd utveckling genom Leader lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom det inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Stödet skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(g), ”infrastructural services”, eftersom det ges till anskaffning eller uppbyggnad av anläggningar och inte innefattar tillhandahållande på subventionerad basis av gårdslokaliserade anläggningar andra än sådana som är allmänt tillgängliga och allmännyttiga. Dessutom innefattar stödet inte subventioner till insatsvaror eller driftskostnader eller förmånliga användaravgifter. Stödet skulle också exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(d) ”extension and advisory services”.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(3)(b) - 77(1)(b) - Leader enligt artikel 77.1 b	50,00%	20,00%	80,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
LEADER1 - LEADER förberedande	Stöd	91(3)(b) - 77(1)(b)-SE-50,00%	Medel		R.38	Nej
LEADER2 - LEADER Genomförande av lokala utvecklingsstrategier	Stöd	91(3)(b) - 77(1)(b)-SE-50,00%	Medel		R.27; R.37; R.38; R.39; R.40; R.41	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

LEADER1 - LEADER förberedande

Övergripande antagande:

Vi har 40 leaderområden.

R38 - Andel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier

Indikatorn räknas ut med följande ekvation:

Täljaren motsvarar summan av de folkmängder som angetts i de inkomna lokala utvecklingsstrategierna fram till 2021-10-15. Respektive strategis värden är baserade på 2020.

Nämnaren består av befolkningen i kategorierna rural och intermediate för kontextindikatorn om befolkning (CO1 i programperioden 2014–2020) för år 2020.

Måluppfyllelsen per år baseras på den utbetalningstakt som vi har haft under nuvarande programperiod där några områden fick utbetalningar redan under första FEOGA-året, de flesta under året efter och några först året efter det.

Antaganden:

- Vi antar att utbetalningstakten i stora drag kommer att stå sig från den här programperioden för de första åren.
- Vi antar att leaderområdena som får utbetalningar under det första året är representativa i storlek för områdena. D.v.s. det är inte bara de största eller de minsta leaderområdena i termer av folkmängd som kommer få utbetalningar under det första året.

O31 - Antal understödda lokala utvecklingsstrategier (Leader) eller förberedande åtgärder

Indikatorn anger hur många lokala utvecklingsstrategier som kommer att få pengar utbetalade under de olika åren.

Antaganden:

- Vi antar att utbetalningstakten i stora drag kommer att stå sig från den här programperioden för de första åren.
- Det är lika många leaderområden (40) som sedan kommer att ansöka om förberedande stöd inför nästnästa programperiod 2028–2035.

LEADER2 - LEADER Genomförande av lokala utvecklingsstrategier

Övergripande antagande:

Vi har 40 leaderområden.

R.27 - Antal insatser som bidrar till mål rörande miljöhållbarhet samt till att uppnå begränsning av och anpassning till klimatförändringar i landsbygdsområden

Värdet för indikatorn motsvarar summan av de inrapporterade antal miljö- och klimatprojekt som angetts i de inkomna lokala utvecklingsstrategierna fram till 2023-04-03.

R.37 - Nya understödda arbetstillfällen inom projekt inom den gemensamma jordbrukspolitiken

Värdet för indikatorn motsvarar summan av de inrapporterade antalet arbetstillfällen som angetts i de inkomna lokala utvecklingsstrategierna fram till 2023-04-03.

R38 - Andel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier

Indikatorn räknas ut med följande ekvation:

Täljaren motsvarar summan av de folkmängder som angetts i de inkomna lokala utvecklingsstrategierna fram till 2021-10-15. Respektive strategis värden är baserade på 2020.

Nämnaren består av befolkningen i kategorierna rural och intermediate för kontextindikatorn om befolkning (CO1 i programperioden 2014–2020) för år 2020.

Måluppfyllelsen per år baseras på den utbetalningstakt som vi har haft under nuvarande programperiod där några områden fick utbetalningar redan under första FEOGA-året, de flesta under året efter och några först året efter det.

Antaganden:

- Vi antar att utbetalningstakten i stora drag kommer att stå sig från den här programperioden för de första åren.
- Vi antar att leaderområdena som får utbetalningar under det första året är representativa i storlek för områdena. D.v.s. det är inte bara de största eller de minsta leaderområdena i termer av folkmängd som kommer få utbetalningar under det första året.

R.39 - Antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som har utvecklats med stöd från GJP

Värdet för indikatorn motsvarar summan av de inrapporterade antalet företag på landsbygden, inbegripet bioekonomiföretag, som angetts i de inkomna lokala utvecklingsstrategierna fram till 2023-04-03.

R.40 - Antal understödda strategier för smarta byar

Värdet för indikatorn motsvarar summan av de inrapporterade antalet understödda strategier för smarta byar som angetts i de inkomna lokala utvecklingsstrategierna fram till 2023-04-03.

R.41 - Andel av befolkningen på landsbygden som tar del av förbättrad tillgång till tjänster och infrastruktur genom stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken

Indikatorn räknas ut med följande ekvation: R.41=befolkning på landsbygden som tar del av förbättrad tillgång till tjänster och infrastruktur / totala landsbygdsbefolkningen (C.01b)

Täljaren motsvarar summan av de folkmängder som angetts i de inkomna lokala utvecklingsstrategierna fram till 2023-04-03. Respektive strategis värden är baserade på 2020.

Nämnaren består av befolkningen i kategorierna rural och intermediate för kontextindikatorn om befolkning (CO1 i programperioden 2014–2020) för år 2020.

Måluppfyllelsen per år baseras på den utbetalningstakt som vi har haft under nuvarande programperiod där några områden fick utbetalningar redan under första FEOGA-året, de flesta under året efter och några först året efter det.

Antaganden:

- Vi antar att utbetalningstakten i stora drag kommer att stå sig från den här programperioden för de första åren.
- Vi antar att leaderområdena som får utbetalningar under det första året är representativa i storlek för områdena. D.v.s. det är inte bara de största eller de minsta leaderområdena i termer av folkmängd som kommer få utbetalningar under det första året.

O31 - Antal understödda lokala utvecklingsstrategier (Leader) eller förberedande åtgärder

Indikatorn anger hur många lokala utvecklingsstrategier som kommer att få pengar utbetalade under de olika åren.

Antaganden:

- Vi antar att utbetalningstakten i stora drag kommer att stå sig från den här programperioden för de första åren.
- Det är lika många leaderområden (40) som sedan kommer att ansöka om förberedande stöd inför nästnästa programperiod 2028–2035.

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
LEADER1 - LEADER förberedande (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	107 527,00	107 527,00	107 527,00	95 238,00	95 238,00	95 238,00	95 238,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.31 (enhet: Strategier)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	**Summa:** 40,00 **Högst** 40,00
LEADER2 - LEADER Genomförande av lokala utvecklingsstrategier (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	4 502 688,00	4 502 688,00	4 502 688,00	3 988 095,00	3 988 095,00	3 988 095,00	3 988 095,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.31 (enhet: Strategier)	5,00	33,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Summa:** 40,00 **Högst** 33,00
TOTALT	O.31 (enhet: Strategier)	5,00	33,00	2,00	0,00	0,00	40,00	0,00	**Summa:** 80,00 **Högst** 40,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		2 930 034,50	23 809 523,80	23 809 523,80	28 705 861,50	39 182 052,00	44 896 337,70	163 333 333,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		1 465 017,20	11 904 761,90	11 904 761,90	14 352 930,80	19 591 026,00	22 448 168,90	81 666 666,70
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

SAM - Stöd till samarbete

Interventionens kod (MS)	SAM
Insatsens namn	Stöd till samarbete
Typ av insats	COOP(77) - Samarbete
Gemensam utfallsindikator	O.1. Antalet projekt för operativa EIP-grupper (Europeiska innovationspartnerskapet)
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Transnationell**

Kod	**Beskrivning**
EE	Eesti
AT	Österreich
PL	Polska
NL	Nederland
IE	Éire/Ireland
MT	Malta
EL	Ελλάδα
FR	France
HU	Magyarország
BG	България
SK	Slovensko
RO	România
DK	Danmark
HR	Hrvatska
BE	Belgique/België
SI	Slovenija
IT	Italia
FI	Suomi/Finland
LV	Latvija
DE	Deutschland
LU	Luxembourg
CZ	Česko
SE	Sverige
LT	Lietuva
ES	España
CY	Κύπρος
PT	Portugal

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för Sverige

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och

landskap
SO7 Locka och behålla unga jordbrukare och andra jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden
SO8 Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruksverksamhet, social inkludering och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet cirkulär bioekonomi och hållbart skogsbruk
SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens
XCO Det övergripande målet att modernisera sektorn genom att främja och utbyta kunskap, innovation och digitalisering i jordbruket och i landsbygdsområden samt uppmuntra sektorn att ta till sig dessa

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO1BEHOV3	Hantera prissvängningar	Låg	Delvis
SO1BEHOV4	Begränsa skadeverkningar av vilt	Medel	Delvis
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV2	Stärka affärsmässighet	Låg	Delvis
SO2BEHOV3	Bygga rationella djurstallar	Hög	Ja
SO2BEHOV4	Bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning	Hög	Delvis
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis
SO4BEHOV1	Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar	Hög	Delvis
SO4BEHOV2	Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen	Medel	Delvis
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja
SO6BEHOV2	Bevara värdefulla gräsmarker	Hög	Delvis
SO6BEHOV3	Bevara genetisk mångfald	Hög	Delvis
SO6BEHOV4	Öka kompetens om biologisk mångfald	Hög	Delvis
SO6BEHOV5	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis
SO7BEHOV2	Förbättra arbetsmiljön	Medel	Ja
SO8BEHOV1	Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna	Medel	Ja
SO8BEHOV2	Stärka affärsmässighet på landsbygderna	Medel	Delvis
SO8BEHOV4	Främja en attraktiv landsbygd	Hög	Delvis

SO9BEHOV1	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis
SO9BEHOV2	Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa	Medel	Ja
XCOBEHOV1	Kunskapssystemet AKIS	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med åtgärden är att stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete. Samarbete är en viktig del i att stärka en hållbar utveckling över längre tid i näringar och landsbygder som påverkas och präglas av glesa strukturer. Landsbygder kan inte erbjuda samma stödjande förutsättningar till företag och befolkning som i mer tätbefolkade områden. I kombination med längre avstånd mellan aktörer blir därför stöd till samarbeten nödvändiga.

Stödet till samarbete kan användas för att stödja praktiknära försök, tester och utvärderingar samt stimulera till ökad samverkan om utvecklingsfrågor inom besöks-, jordbruks-, livsmedels-, ren- och trädgårdsnäringen (inklusive akvaponi). I synnerhet inom animalieproduktionen finns behov av sådan verksamhet. Här kan samarbetsåtgärden fylla en lucka mellan det kunskapsframtagande som finansieras via forskningspengar och det kunskapsframtagande som de enskilda företagen finansierar själva. Stödet till samarbete kompletterar innovationstöd inom EIP-Agri genom att stödja utvecklings- och innovationsprojekt som har lägre innovationsgrad än projekt inom innovationsstöd inom EIP-Agri. Åtgärden ska uppmuntra nya idéer och nya samarbeten som kan presentera nya resultat.

För att stärka samarbete, utbyte mellan samverkande parter, användning av experter och tillämpad kunskap, måste insatser i samarbetsåtgärden följa den interaktiva innovationsmodellen som beskrivs i EU 2021/2115,art 127 (3). Projektens syfte kan baseras på ny kunskap eller nya metoder, men även vara baserade på känd kunskap i ett nytt sammanhang.

Syftet är också att samarbeta transnationellt mellan olika länder, vilket ställer krav på att synliggöra och sprida kunskap kring projektet. Stöd till transnationella samarbeten ska främja kunskapsutbyte mellan aktörer som driver liknande projekt och utvecklingsprocesser. Syftet är att kunna utbyta erfarenheter och få kunskap om resultat från andra länder eller hur man arbetar i andra liknande projekt.

Alla projekt ska genomföras utifrån ett regionalt eller nationellt perspektiv eller vara av tydlig pilot- och metodutvecklande karaktär. Vid projekturval är projektinnehållets långsiktighet och projektresultatens relevans och fortlevnad efter projektets slut av särskilt betydelse.

Vid utlysningar får stödmyndigheten ställa upp villkor som innebär att utlysningen riktar sig till vissa angivna stödmottagare eller målgrupper.

Områdesindelning

Åtgärden för samarbete delas in i tre övergripande områden: Stärkt konkurrenskraft och förbättrad djurvälfärd (Område 1), Miljö och klimat (Område 2) och Livsmedel och besöksnäring (Område 3).

Område 1 Stärkt konkurrenskraft och förbättrad djurvälfärd

Området omfattar samarbetsinsatser för ökad konkurrenskraft och djurvälfärd.

Samarbeten ska bidra till att inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäring utveckla och utvärdera processer, metoder, produkter, tekniker och liknande genom samverkan mellan olika kompetenser. Därigenom stärks konkurrenskraften i näringen som helhet.

De aktiviteter som genomförs inom området kan omfatta ämnen som handlar om:

• företagsutveckling
• digitalisering och ny teknik
• nya odlings- och uppfödningssystem
• riskhantering
• klimatanpassning
• produktionsfrågor inom olika driftsgrenar
• stallbyggande
• djurvälfärd och smittskydd
• arbetsmiljö
• betydelsen av mångfald och jämställdhet för ökad kompetensförsörjning och attraktionskraft inom yrket
• viltskador
• vattenhushållning och vattenförsörjning.

Område 2 Miljö och klimat

Området omfattar samarbetsinsatser som stöder miljövård och klimatåtgärder samt bidrar till de nationella miljömålen, den nationella klimatanpassningsstrategin och EU:s miljö- och klimatmål. Samarbetsprojekt inom miljö och klimat ska syfta till att utveckla, pröva och utvärdera produkter, metoder, processer och tekniker inom områdena:

• naturmiljö
• kulturmiljö
• växtnäring och minskning av kväve och fosforförluster
• minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak från jordbruket och marken
• produktion och användning av förnybar energi
• effektivare energianvändning
• kolinlagring och klimatanpassning
• växtskydd
• nya grödor för ökad inhemsk proteinförsörjning eller ökad gröddiversitet
• markbördighet och markpackning
• vattenförvaltning
• vattenhushållning och vattenförsörjning
• ekologisk produktion
• bevarande av den biologiska mångfalden bland husdjursraser

Samarbetsprojekt kan också bidra till en förbättrad miljö på landskapsnivå med syfte att

• bevara och förstärka den biologiska mångfalden
• förbättra vattenkvaliteten
• få en hållbar mark- och vattenanvändning
• synliggöra och förstärka kulturmiljövärden i landskapet
• synliggöra och förstärka ekosystemtjänster i landskapet
• förbättra miljön på så sätt att området blir mer attraktivt för friluftsliv och rekreation
• undersöka, utreda och åtgärda effekter av ett förändrat klimat
• öka kolförråd i mark och vegetation.

Särskilda samarbetsinsatser kommer att göras för projekt som syftar till att förstärka förutsättningar för biologisk mångfald genom att skapa blommande ytor och andra småbiotoper.

Område 3 Livsmedel och besöksnäring

Samarbeten ska bidra till att företag på landsbygderna med verksamhet inom livsmedel och besöksnäring kan utvecklas, marknadsorienteras, öka exporten, öka antalet arbetstillfällen och ta tillvara landsbygdens resurser. Även destinationer och besöksnäringsorganisationer kan samarbeta för att utveckla besöksnäringen som helhet, i synnerhet utifrån måltidsturism.

Samarbeten ska bidra till att främja och bevara ett levande och dynamiskt kulturarv kopplat till mat- och livsmedelsframställning.

Samarbeten ska bidra till att verksamma inom livsmedelsproduktion och förädling av livsmedel kan utbyta erfarenheter och utveckla processer, produkter, lokala marknader, öka lokal livsmedelsförsörjning och direktförsäljning från producent till konsument, förädlare och restauranger.

De aktiviteter som genomförs inom området Livsmedel och besöksnäring på landsbygden kan omfatta temaområden såsom:

• lokal livsmedelsförsörjning
• småskalig livsmedelsförädling
• matkultur och lokal matidentitet
• måltidsturism och destinationsutveckling
• företagsutveckling
• marknadsföring, logistik och försäljning
• produktutveckling och utveckling av förpackningar
• varumärkes- och konceptutveckling
• märkning och skyddade beteckningar
• betydelsen av mångfald och jämställdhet inom näringen.

Bidrag till de särskilda målen

De flesta stöd inom GJP riktas till enskilda aktörer och företag. Men många av de utmaningar och möjligheter som livsmedelssektorn och landsbygderna står inför är sådana som inte kan hanteras ensamt av en enskild aktör, utan kräver att många aktörer går samman, exempelvis genom klustersamverkan, nätverkande och branschsamverkan i operativa grupper.

Stöd till samarbete är därför ett viktigt verktyg för att nå de mål som den strategiska planen ska bidra till att uppfylla. Stöd till samarbete förstärker övriga insatser i strategiska planen – det genererar synergieffekter.

Transnationella samarbeten inom Samarbete

Det är möjligt att bevilja transnationella samarbeten.

Stöd får lämnas för

Stöd kan beviljas för nedanstående utgifter, under förutsättning att de är kopplade till aktiviteterna i projektet

• lön till personal för att genomföra projektet, inklusive lönepåslag och indirekta kostnader
• eget arbete för att genomföra projektet
• köp av tjänst för att genomföra projektet
• IT-kostnader som krävs för samarbetsprojektet kan få stöd
• övriga utgifter som behövs för att genomföra projektet.
• investeringar (ges bara till projekt som syftar till att förstärka förutsättningar för biologisk mångfald genom att skapa blommande ytor och andra småbiotoper

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

Myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigande

- Stödmottagaren ska ha minst en samarbetspart för att genomföra åtgärden.
- Den sökande ska i ansökan garantera att resultaten från innovationsgruppernas arbete ska spridas enligt artikel 127.3 i förordning (EU) nr 2021/2115 dock med förbehåll för svensk lagstiftning inom offentlighet och sekretess. Det som sprids ska ha tillräckligt substantiellt innehåll och presenteras på ett sådant sätt att det kunna vara till nytta för andra. Spridningen ska särskilt ske genom nätverken för den gemensamma jordbrukspolitiken

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☑ enhetskostnader

☑ enhetsbelopp

☑ schablonfinansiering

Grund för fastställandet

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente,
- eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 83.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 83.1(d) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- klumpsumma enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 83.1(b), schablonsatser enligt artikel 83.1(d) SPR och klumpsummor enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115..
- En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - Konferens
    - transnationella projekt
    - projekt där mat har en central betydelse

- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 83.2(c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 83.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Stödintervall på mottagarnivå

Stöd ges mellan 70 och 100 procent av stödberättigande utgifter.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för Sverige

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☐ Nej ☑ Blandad

Förklaring av stödverksamhet som inte omfattas av artikel 42 i EUF-fördraget

Stödet kan även ges till satsningar som avser annat än jordbruksverksamhet.

Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering:

☐ Anmälan ☐ Allmänna gruppundantagsförordningen ☐ Gruppundantagsförordningen ☑ de minimis-regel

Ytterligare information:

☐ Medlemsstaten har ännu inte valt instrument och har angett alternativ. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen av det valda instrumentet träder i kraft. ☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, men klareringen har ännu inte erhållits. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen träder i kraft.
☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, godkännande har erhållits och stödnumret har angivits för kännedom, allmän eller annan gruppundantagsförordning

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen
Ej tillämpligt

10 Efterlevnad av WTO:s krav
”Green Box”
Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet
Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Stödet till samarbete lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom det inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Stödet skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(d), ”extension and advisory services”.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
SAM1 - Samarbete konkurrenskraft och djurvälfärd	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1	Nej
SAM2 - Samarbete miljö och klimat	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1	Nej
SAM3 - Samarbete livsmedel och besöksnäring	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

SAM1 - Samarbete konkurrenskraft och djurvälfärd

Stöd till samarbete har tre enhetsbelopp. De enhetsbelopp som gällde för åren 2023–2025 baserads på data från landsbygdsprogrammet 2014–2022 i kombination med antaganden om ändrade stödregler och prognosticerad prisutveckling. Enhetsbeloppen för 2023–2025 var:

- Stärkt konkurrenskraft och djurvälfärd (2 000 000 SEK)
- Miljö och klimat (2 000 000 SEK)
- Livsmedel och besöksnäring (2 300 000 SEK)

Nya enhetsbelopp har tagits fram för åren 2025–2029. De baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024 samt antaganden om projekt som ännu inte har beviljats. Enhetsbeloppen tar dessutom höjd för en del mycket stora projekt som antas få minst en utbetalning om året. Enhetsbeloppen för 2026–2029 är:

- Stärkt konkurrenskraft och djurvälfärd (20 000 000 SEK)
- Miljö och klimat (2 500 000 SEK)
- Livsmedel och besöksnäring (5 000 000 SEK)

SAM2 - Samarbete miljö och klimat

Stöd till samarbete har tre enhetsbelopp. De enhetsbelopp som gällde för åren 2023–2025 baserads på data från landsbygdsprogrammet 2014–2022 i kombination med antaganden om ändrade stödregler och prognosticerad prisutveckling. Enhetsbeloppen för 2023–2025 var:

- Stärkt konkurrenskraft och djurvälfärd (2 000 000 SEK)
- Miljö och klimat (2 000 000 SEK)
- Livsmedel och besöksnäring (2 300 000 SEK)

Nya enhetsbelopp har tagits fram för åren 2025–2029. De baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024 samt antaganden om projekt som ännu inte har beviljats. Enhetsbeloppen tar dessutom höjd för en del mycket stora projekt som antas få minst en utbetalning om året. Enhetsbeloppen för 2026–2029 är:

- Stärkt konkurrenskraft och djurvälfärd (20 000 000 SEK)
- Miljö och klimat (2 500 000 SEK)

- Livsmedel och besöksnäring (5 000 000 SEK)

SAM3 - Samarbete livsmedel och besöksnäring

Stöd till samarbete har tre enhetsbelopp. De enhetsbelopp som gällde för åren 2023–2025 baserads på data från landsbygdsprogrammet 2014–2022 i kombination med antaganden om ändrade stödregler och prognosticerad prisutveckling. Enhetsbeloppen för 2023–2025 var:

- Stärkt konkurrenskraft och djurvälfärd (2 000 000 SEK)
- Miljö och klimat (2 000 000 SEK)
- Livsmedel och besöksnäring (2 300 000 SEK)

Nya enhetsbelopp har tagits fram för åren 2025–2029. De baseras på erfarenheter från de ansökningar som har kommit in under 2023–2024 samt antaganden om projekt som ännu inte har beviljats. Enhetsbeloppen tar dessutom höjd för en del mycket stora projekt som antas få minst en utbetalning om året. Enhetsbeloppen för 2026–2029 är:

- Stärkt konkurrenskraft och djurvälfärd (20 000 000 SEK)
- Miljö och klimat (2 500 000 SEK)
- Livsmedel och besöksnäring (5 000 000 SEK)

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
SAM1 - Samarbete konkurrenskraft och djurvälfärd (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	215 054,00	215 054,00	215 054,00	1 904 762,00	1 904 762,00	1 904 762,00	1 904 762,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	0,00	0,00	1,00	2,00	2,00	3,00	3,00	**Summa:** 11,00 **Högst** 3,00
SAM2 - Samarbete miljö och klimat (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	215 054,00	215 054,00	215 054,00	238 095,00	238 095,00	238 095,00	215 054,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	0,00	13,00	26,00	10,00	10,00	20,00	23,00	**Summa:** 102,00 **Högst** 26,00

SAM3 - Samarbete livsmedel och besöksnäring (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	247 312,00	247 312,00	247 312,00	476 190,00	476 190,00	476 190,00	476 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	0,00	13,00	26,00	5,00	5,00	5,00	6,00	**Summa:** 60,00 **Högst** 26,00
TOTALT	O.1 (enhet: Projekt)	0,00	26,00	53,00	17,00	17,00	28,00	32,00	**Summa:** 173,00 **Högst** 53,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		121 017,80	31 904 761,90	4 761 904,80	10 356 486,10	12 737 438,50	14 880 295,70	74 761 904,80
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		37 079,90	9 775 619,10	1 459 047,60	3 173 227,30	3 902 751,20	4 559 322,60	22 907 047,70
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning

KOMPUTV - Stöd till kompetensutveckling

Interventionens kod (MS)	KOMPUTV
Insatsens namn	Stöd till kompetensutveckling
Typ av insats	KNOW(78) - Kunskapsutbyte och informationsspridning
Gemensam utfallsindikator	O.33. Antalet insatser eller enheter avseende utbildning, rådgivning och medvetenhet som får stöd
Som bidrar till kravet på öronmärkning för/på	Generationsskiften: Nej Miljö: Nej Rabattsystem för miljösystem: LEADER: Nej

1 Territoriellt tillämpningsområde och, i förekommande fall, regional dimension

Territoriellt tillämpningsområde: **Nationellt**

Kod	Beskrivning
SE	Sverige

Beskrivning av den territoriella omfattningen

Inte aktuellt för SE

2 Relaterade specifika mål, övergripande mål och relevanta sektorsspecifika mål

Kod för SÄRSKILT GJP-MÅL + beskrivning Rekommenderade särskilda GJP-mål för denna typ av insats visas i fetstil
SO1 Stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukets motståndskraft i unionen för att förbättra livsmedelstryggheten på lång sikt samt säkerställa en ekonomiskt hållbar jordbruksproduktion i unionen
SO2 Att öka marknadsorienteringen och jordbruksföretagens konkurrenskraft, både på kort och lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering
SO3 Förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan
SO4 Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, bland annat genom att minska växthusgasutsläppen och förbättra koldioxidbindningen samt främja hållbar energi
SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier
SO6 Bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap
SO7 Locka och behålla unga jordbrukare och andra jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden
SO8 Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruksverksamhet, social inkludering och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet cirkulär bioekonomi och hållbart skogsbruk
SO9 Förbättra unionsjordbrukets förmåga att reagera på nya samhällskrav på livsmedel och hälsa, inbegripet säkra livsmedel av hög kvalitet med högt näringsintag som producerats på ett hållbart sätt, minskning av livsmedelsavfall samt främjande av djurskydd och bekämpande av antimikrobiell resistens
XCO Det övergripande målet att modernisera sektorn genom att främja och utbyta kunskap, innovation och digitalisering i jordbruket och i landsbygdsområden samt uppmuntra sektorn att ta till sig dessa

3 Behov som tillgodoses genom interventionen

Kod	Beskrivning	Prioritering på nivån för den strategiska GJP-planen	Behandlas i den strategiska GJP-planen
SO1BEHOV3	Hantera prissvängningar	Låg	Delvis
SO1BEHOV4	Begränsa skadeverkningar av vilt	Medel	Delvis
SO2BEHOV1	Nyttja ny teknik och sprida kunskap	Medel	Delvis
SO2BEHOV2	Stärka affärsmässighet	Låg	Delvis
SO2BEHOV3	Bygga rationella djurstallar	Hög	Ja
SO2BEHOV4	Bibehålla och utveckla jordbruksmarkens produktionsförmåga	Medel	Delvis
SO2BEHOV5	Säkerställa samverkan mellan	Hög	Delvis

	jordbruk, rådgivning och forskning		
SO3BEHOV1	Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan	Medel	Delvis
SO4BEHOV1	Lagra in kol och minska växthusgasavgång från organogena jordar	Hög	Delvis
SO4BEHOV2	Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen	Medel	Delvis
SO4BEHOV3	Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet	Medel	Delvis
SO5BEHOV1	Minska belastning på mark, luft och vatten	Hög	Delvis
SO5BEHOV2	Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion	Hög	Delvis
SO6BEHOV1	Bevara och förstärka biologisk mångfald i slättbygd	Medel	Ja
SO6BEHOV2	Bevara värdefulla gräsmarker	Hög	Delvis
SO6BEHOV3	Bevara genetisk mångfald	Hög	Delvis
SO6BEHOV4	Öka kompetens om biologisk mångfald	Hög	Delvis
SO6BEHOV5	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis
SO7BEHOV1	Underlätta generationsväxling	Hög	Ja
SO7BEHOV2	Förbättra arbetsmiljön	Medel	Ja
SO8BEHOV1	Attrahera nya företagare för att utveckla nya produkter och tjänster på landsbygderna	Medel	Ja
SO8BEHOV2	Stärka affärsmässighet på landsbygderna	Medel	Delvis
SO8BEHOV4	Främja en attraktiv landsbygd	Hög	Delvis
SO9BEHOV1	Öka ekologisk produktion	Medel	Delvis
SO9BEHOV2	Upprätthålla en god djurvälfärd och djurhälsa	Medel	Ja
XCOBEHOV1	Kunskapssystemet AKIS	Hög	Delvis

4 Resultatindikator(er)

Kod för RESULTATINDIKATORER + beskrivning Rekommenderade resultatindikatorer för de valda särskilda GJP-målen för denna insats visas i fetstil
R.1 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken för förbättrad hållbarhet när det gäller ekonomiska, sociala och miljö- och klimatmässiga prestationer samt resurseffektivitet
R.2 Antalet rådgivare som får stöd som ska integreras i kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket
R.28 Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken och som rör miljö- eller klimatprestation

5 Interventionens särskilda utformning eller krav samt villkor för stödberättigande

Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Beskrivning och syfte

Syftet med stöd till kompetensutveckling är att öka kompetensen hos verksamma på landsbygden och därmed även öka effektiviteten och förbättra måluppfyllelsen för övriga åtgärder i strategiska planen samt bidra till uppfyllande av nationella mål och EU-gemensamma mål, direktiv och förordningar. I sin helhet

ska åtgärden verka för en hållbar ekonomisk, miljömässig och social utveckling av landsbygden.

Åtgärden ska riktas till verksamma inom besöks-, jordbruks-, livsmedels-, ren-, skogsbruks- trädgårds- (inklusive akvaponi) och hästnäringen. Aktiviteterna ska bidra till ökad kompetens hos målgruppen, vilket främjar innovation, samarbete och utveckling av kunskap. Aktiviteterna kan även inspirera till och underlätta att använda och utveckla ny teknik och nya metoder utifrån ny kunskap från forskning och försök samt återföra kunskapsbehov till forskningen.

Stödet till kompetensutveckling kan lämnas genom utlysning eller att myndigheten upphandlar tjänster eller, om det finns särskilda skäl, i egen regi.

Områdesindelning

Stödet till kompetensutveckling delas in i tre övergripande områden: Stärkt konkurrenskraft och förbättrad djurvälfärd (Område 1), Miljö och klimat (Område 2) och Livsmedel och besöksnäring (Område 3).

Område 1 – Stärkt konkurrenskraft och förbättrad djurvälfärd

Området omfattar två delområden: ökad konkurrenskraft och djurvälfärd.

Ökad konkurrenskraft har en central roll i målen för den svenska Livsmedelsstrategin. En konkurrenskraftig primärproduktion bidrar till en god livsmedelsförsörjning. För att öka konkurrenskraften behöver hänsyn även tas till miljömässig hållbarhet.

En god djurvälfärd bidrar till friska, välmående djur och ger förutsättningar för en minskad antibiotikaanvändning. Detta ger i sin tur förutsättningar för en ökad produktion med god kvalitet och kan på så vis stärka konkurrenskraften.

Aktiviteterna ska bidra till att verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäringsföretag ska få ökad kunskap eller praktiska exempel på hur de kan stärka sin konkurrenskraft.

Aktiviteter ska också bidra till att verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäringsföretag får ökad kompetens inom vattenhushållning och vattenförsörjning.

Aktiviteterna ska bidra till att verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäringsföretag samt företag och ideella föreningar med hästverksamhet med minst 10 hästar får ökad kunskap inom djurvälfärd.

Området omfattar även fortbildning och support av rådgivare inom näringarna.

De aktiviteter som genomförs inom området får omfatta ämnen som handlar om

- arbetsmiljö
- betydelsen av mångfald och jämställdhet för ökad kompetensförsörjning och attraktionskraft inom yrket
- digitalisering och ny teknik
- djurvälfärd och smittskydd
- företagsutveckling
- klimatanpassning
- nya odlings- och uppfödningssystem
- produktionsfrågor inom olika driftsgrenar
- riskhantering
- byggande av stall
- viltskador
- vattenförsörjning till djurhållning
- vattenhushållning, vilket omfattar att säkerställa rätt mängd vatten vid rätt tillfälle för grödans tillväxt, markens bärighet för maskiner och begränsad miljöpåverkan. Det innefattar åtgärder för markvård, dränering och bevattning
- regelverket för samfällda markavvattningsanläggningar.

Område 2 – Miljö och klimat

Område 2, Miljö och klimat, omfattar fyra delområden: Greppa Näringen, Ett rikt odlingslandskap, Ekologisk produktion och Hållbart skogsbruk.

Stöd till kompetensutveckling inom området miljö och klimat, får lämnas för aktiviteter som bidrar till att verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi), skogsbruks- och rennäringsföretag samt företag och ideella föreningar med hästverksamhet med minst 10 hästar får ökad kunskap om nationella miljökvalitetsmål och EU-gemensamma mål för miljö, klimat, förnybar energi och vattenkvalitet samt tillämpliga direktiv, förordningar och regler som anges i artikel 15 SPR enligt tabell 1 nedan.

Aktiviteterna ska ge målgruppen praktiska och konkreta exempel på miljö- och klimatåtgärder som går att tillämpa på företagsnivå. Aktiviteterna ska även beakta företagens ekonomiska och sociala hållbarhet för att uppnå en ökad, konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion. Området omfattar även fortbildning och support av rådgivare inom skogsbruk.

Stöd till kompetensutveckling för att bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och att främja hållbar energi, får lämnas för aktiviteter som handlar om

- allmän kunskapshöjning om kvävets eller kolets kretslopp på gården
- att bättre anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen eller nyttjandet av inhemskt producerat proteinfoder
- att anpassa gödslingen med stall- eller mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov
- att röta stallgödsel
- att öka kunskaperna om och stimulera användning av klimateffektiva tekniker, grödor eller metoder
- att öka kunskapen om och stimulera användning av åtgärder för att öka kolförråd i mark och vegetation
- att öka kunskapen om energieffektivisering eller produktion eller användning av förnybar energi
- att öka den allmänna kunskapen om de effekter som klimatets förändring har för jordbruket samt hur dessa effekter kan förebyggas
- att öka motståndskraften inom jordbruket inför extrema väderhändelser såsom höga temperaturer, torka, kraftiga vindar eller nederbörd
- hur företagen kan bidra till ett mer resurseffektivt jordbruk genom ökad användning av avfall, rest- eller biprodukter till energi
- vattenhushållning, vilket omfattar att säkerställa rätt mängd vatten vid rätt tillfälle för grödans tillväxt, markens bärighet för maskiner och begränsad miljöpåverkan. Det innefattar åtgärder för markvård, dränering och bevattning
- regelverket för samfällda markavvattningsanläggningar
- att öka kunskaperna om hur man kan förebygga effekterna av ett förändrat klimat genom ståndortsanpassning, stormsäkring och ökad variation inom skogsbruket.

Stöd till kompetensutveckling för att främja en hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser som vatten, mark och luft, får lämnas för aktiviteter som handlar om

- att anpassa utfodringen till husdjurens behov av näringsämnen
- att anpassa gödslingen med stall- eller mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov
- åtgärder i fält som gynnar grödornas utveckling och ger ett effektivt upptag av växtnäring
- skyddsåtgärder som minskar transporten av fosfor eller kväve från fält eller hagar och reducerar övergödningseffekter i vatten eller hav
- att förbättra metoderna för lagring eller spridning av stallgödsel
- åtgärder i växtodling eller djurproduktion som ökar resurseffektiviteten och minskar övergödningseffekter i vatten eller hav
- allmän kunskapshöjning om kvävets eller fosforns kretslopp på gården

- att inom integrerat växtskydd, öka användningen av metoder som i första hand förebygger växtskyddsproblem och vid behov anpassar användningen av växtskyddsmedel
- att inom integrerat växtskydd, minska miljörisker vid användning av växtskyddsmedel inklusive minska negativ påverkan på pollinerare och andra nyttodjur
- att inom integrerat växtskydd, öka användningen av biologisk bekämpning, godkända lågriskämnen och allmänkemikalier eller hur man kan kombinera kemiska och mekaniska bekämpningsmetoder
- att minska hälsorisker för användare av växtskyddsmedel
- att bidra till att öka eller behålla markens bördighet eller till att minska markpackningen
- åtgärder i växtodlingen som gynnar rotutveckling eller mullhalt
- vattenhushållning, vilket omfattar att säkerställa rätt mängd vatten vid rätt tillfälle för grödans tillväxt, markens bärighet för maskiner och begränsad miljöpåverkan. Det innefattar åtgärder för markvård, dränering och bevattning
- regelverket för samfällda markavvattningsanläggningar
- att underlätta omläggningen till ekologisk produktion
- att bidra till hur man i ekologisk produktion kan utveckla produktionsmetoder eller klara av produktionstekniska hinder.
- att öka kunskaperna om hur man kan minska negativ påverkan och skador på mark och vatten vid skogsbruksåtgärder

Stöd till kompetensutveckling för att bidra till skyddet av den biologiska mångfalden, förbättra ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap, får lämnas för aktiviteter som handlar om

- hur man gynnar biologisk mångfald eller hur man restaurerar natur- eller kulturmiljöer
- hur man kan skapa förutsättningar för att öka den biologiska mångfalden i och vid åkermark
- hur betesmarker eller slåtterängar ska skötas för att gynna biologisk mångfald eller natur- eller kulturmiljöer
- hur man kan öka odlingen av bevarandevärda växtsorter
- åtgärder i jordbruket för att öka ett områdes naturvärden, kulturvärden eller sociala värden
- skogens och odlingslandskapets ekosystemtjänster eller dess gröna infrastruktur
- att öka kunskaperna om kultur- och naturvårdande skötsel och ökad användning av alternativa skogsbruksmetoder för att kunna bidra till en större variation och mångfald i skogen
- att öka kunskaperna om hur man i samband med ordinarie skogsskötsel kan stärka förutsättningarna för biologisk mångfald i den brukade skogen. Detta genom att aktivt tillskapa strukturer och habitat.
- att öka kunskaperna om vilken hänsyn som behöver tas till natur, kultur- och sociala värden i skogen så att skogens alla värden ska kunna bevaras och utvecklas
- att öka kunskaperna om viltet som resurs och dess påverkan på skogens värden samt om olika åtgärder med syfte att öka fodermängden i landskapet.

Fastställ stödberättigade mottagare och i förekommande fall särskilda kriterier för stödberättigande i förhållande till stödmottagaren och området

Berättigande stödmottagare

Myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, andra organisationer och företag som anordnar kompetensutveckling.

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Fortsättning på Beskriv vad interventionen har för specifika mål och innehåll, inklusive särskild målinriktning, urvalsprinciper, kopplingar till relevant lagstiftning, komplementaritet med andra interventioner eller insatser inom båda pelarna och annan relevant information.

Område 3 – Livsmedel och besöksnäring

Aktiviteterna ska bidra till att företag på landsbygderna med verksamhet inom livsmedel och besöksnäring kan utvecklas, marknadsorienteras, finna nya marknader, öka antalet arbetstillfällen och ta tillvara landsbygdernas resurser.

Aktiviteterna ska bidra till att främja och bevara ett levande och dynamiskt kulturarv inom mat- och livsmedelsframställning.

Aktiviteterna ska bidra till att verksamma inom livsmedelsproduktion och förädling av livsmedel ska få ökad kunskap eller praktiska exempel på hur de kan utveckla lokala marknader, lokal livsmedelsförsörjning och direktförsäljning från producent till konsument, förädlare och restauranger.

Området omfattar även fortbildning och support av rådgivare inom näringarna.

De aktiviteter som genomförs inom området får omfatta ämnen som handlar om

- arbetsmiljö
- betydelsen av mångfald och jämställdhet för ökad kompetensförsörjning och attraktionskraft inom yrket
- företagsutveckling
- lokal livsmedelsförsörjning och småskalig livsmedelsförädling
- matkultur och lokal matidentitet
- måltidsturism, hållbar markförvaltning och destinationsutveckling.
- marknadsföring, logistik och försäljning
- produktutveckling, utveckling av förpackningar och varumärken samt konceptutveckling
- vilt som mat
- utveckla nya tjänster.

Beskrivning av hur de tre områdena bidrar till att uppfylla kraven i artikel 15

Punkt i artikel 15	**Stödet till kompetensutveckling**	**Privata aktörer/ nationella pengar**
4a Grundvillkor		X
4b Ramdirektiv för vatten 2000/60/EC	Område 2	X
4b Utsläpp av luftföroreningar (EU) 2016/2284	Område 2	X
4b Växtskyddsmedel (EC) 1107/2009	Område 2	X
4b Skyddsåtgärder mot växtskadegörare (EU) 2016/2031	Område 2	X
4b Bekämpningsmedel 2009/128/EC	Område 2	X
4b Bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEC)	Område 2	X

4b Bevarande av vilda fåglar (2009/147/EC)	Område 2	X
4b Djursjukdomar (EU) 2016/429		X
4c Antibiotikaresistens		X
4d Riskhantering	Område 1	X
4e Innovationssupport	Område 1	
4f Digitalisering	Område 1	X
4g Växtnäringsverktyg (FaST)		X

Tabellen omfattar de olika krav som ställs i artikel 15 SPR gällande vad medlemsstater ska tillhandahålla kompetensutveckling inom, samt hur kraven uppfylls genom insatser inom stödet till kompetensutveckling eller genom den kompetensutveckling som finns att tillgå på den privata marknaden och/eller genom nationella medel.

Kravet på växtnäringsplaneringsverktyg (FaST – Farm Sustainability Tool for Nutrients)

Kravet på ett växtnäringsplaneringsverktyg (Farm Sustainability Tool – FaST) uppfylls genom tillämpning av det svenska verktyget VERA. VERA har utvecklats inom projektet Greppa Näringen och möjliggör för lantbrukaren att beräkna växtnäringsbalanser, stallgödselmängder, klimatavtryck, energiåtgång samt att upprätta gödslingsplaner på fältnivå. VERA används för åtgärdsuppföljning inom Greppa Näringen och tillämpas i samband med rådgivning till lantbrukare men är även möjligt för lantbrukaren att använda själv. VERA kompletterar åtgärden kompetensutveckling inom särskilt mål 5 genom att verktyget används vid rådgivning inom projektet Greppa Näringen. Verktyget kan även komplettera interventionen precisionsjordbruk, som ställer krav på växtnäringsbalans, och kan bidra till uppfyllandet av resultatindikatorerna R19 och R26.

Krav på oberoende

De aktörer som utför kompetensutveckling inom åtgärden ska vara oberoende och inte har några intressekonflikter. Detta säkerställs genom att krav på utförarnas oberoende ställs i de upphandlingar och utlysningar som genomförs inom åtgärden.

Aktiviteter inom de olika områdena

För att förbättra spridning av kunskap och innovationer är det viktigt att arbeta med förutsättningsskapande aktiviteter, det vill säga att sammanställa och tillgängliggöra kunskap för utförare och målgrupp samt att fortbilda rådgivare. Sammanställning och tillgängliggörande av kunskap stärker möjligheterna för spridning av kunskap och innovationer. Informations- och demonstrationsaktiviteter, samt att ta fram, utveckla och testa rådgivningskoncept är del av de förutsättningsskapande insatserna.

Informations och demonstrationsaktiviteter

Informations- och demonstrationsaktiviteter kan avse fysiska informationsträffar och informationsmaterial i form av broschyrer och webbinformation, sammanställning och förmedling av kunskap och ny tillämpning av kunskap från forskning och försök till målgruppen. Dessutom kan stöd ges till demonstrationsgårdar och demonstrationsodlingar för att visa nya metoder och tekniker. Det kan också vara utveckling och uppdatering av IT-stöd eller digitala verktyg exempelvis för uppföljning av

produktion och mätbara miljöåtgärder samt framtagning av metoder och fakta för systematiserad rådgivning. Aktiviteterna kan även omfatta att ta fram och testa nya koncept och metoder för kompetensöverföring.

Gruppaktiviteter

Kurser, studiecirklar, erfarenhetsgrupper och liknande gruppaktiviteter är aktiviteter som ska rymmas i stödet till kompetensutveckling.

Fortbildning av rådgivare, konsulter, företag och organisationer.

Fortbildning av rådgivare inom är nödvändigt för att ge rådgivaren ökad kompetens, för att sedan i sin verksamhet kunna erbjuda kvalificerade tjänster samt ge förutsättningarna för tillfredsställande kunskapsspridning till målgruppen. Genom fortbildning av rådgivare skapas förutsättningar för rådgivning på marknadens villkor. Fortbildning av rådgivare kan ske genom gruppaktiviteter och genom informations- och demonstrationsaktiviteter. Dessutom kan mentorsprogram för nya rådgivare, stöd till nätverk och annan samverkan och supporttjänster för kontinuerligt expertstöd till rådgivare ingå.

Enskild rådgivning

Enskild personlig rådgivning ska främst ingå i Område 2, Miljö och klimat. Eftersom området Miljö och klimat i första hand är av samhällsintresse motiverar det statligt stöd för rådgivning.

Målgrupper som verksamheten ska riktas till

Område 1 – Stärkt konkurrenskraft och förbättrad djurvälfärd

- Verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäringsföretag
- Verksamma inom företag och ideella föreningar med hästverksamhet med minst 10 hästar, när det avser djurvälfärd
- Rådgivare, konsulter, företag och organisationer som i sin verksamhet riktar sig mot verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäringsföretag samt mot verksamma inom företag och ideella föreningar inom hästnäringen med minst 10 hästar

Område 2 – Miljö och klimat

- Verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi), skogsbruks och rennäringsföretag
- Verksamma inom företag och ideella föreningar med hästverksamhet med minst 10 hästar
- Rådgivare, konsulter, företag och organisationer som i sin verksamhet riktar sig mot verksamma inom skogsbruk

Område 3 – Livsmedel och besöksnäring på landsbygden

- Verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi) och rennäringsföretag
- Verksamma inom små företag inom livsmedelskedjan och besöksnäringen
- Rådgivare, konsulter, företag, företagarföreningar och organisationer som i sin verksamhet riktar sig mot verksamma inom jordbruks-, trädgårds- (inklusive akvaponi), rennäringsföretag samt små företag verksamma inom livsmedelskedjan och besöksnäringen

Bidrag till de särskilda målen

Att arbeta med långsiktig kompetensutveckling är ett viktigt verktyg för att nå de mål som den strategiska planen ska bidra till att uppfylla. Stöd till kompetensutveckling förstärker således övriga insatser i strategiska planen – det genererar synergieffekter. Det kan exempelvis handla om insatser som rör alla målen.

Stöd får lämnas för

Stöd kan beviljas för nedanstående utgifter, under förutsättning att de är kopplade till aktiviteterna i

projektet

- lön till personal för att genomföra projektet, inklusive lönepåslag och indirekta kostnader
- eget arbete för att genomföra projektet
- köp av tjänst för att genomföra projektet
- immateriella investeringar i form av inköp eller utveckling av programvara
- övriga utgifter som behövs för att genomföra projektet.

Urvalskriterier

Se avsnitt 4.7.3

Fastställ stödberättigande typer av stöd (icke-IAKS) eller åtaganden (IAKS) och andra skyldigheter

Icke-IAKS

Villkor för stödberättigande

- Stöd får lämnas för att upphandla, organisera och genomföra aktiviteter för kompetensöverföring.
- Den som genomför aktiviteter ska ha lämpliga resurser i form av utbildad och kvalificerad personal inom det område som de ska bedriva kompetensutveckling, fortbildning eller rådgivning. Personalen ska ha relevant akademisk utbildning eller motsvarande kompetens för det aktuella området. Den som genomför aktiviteter ska ha dokumenterad erfarenhet inom det aktuella området.
- För stöd till kompetensutveckling får en deltagaravgift tas ut.
- Inom Område 1, Stärkt konkurrenskraft och förbättrad djurvälfärd, lämnas stöd till verksamma inom hästnäringen enbart för åtgärder för förbättrad djurvälfärd.

6 Identifiering av relevanta grundfaktorer

(relevant god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, föreskrivna verksamhetskrav och andra obligatoriska krav som fastställs i nationell lagstiftning och unionslagstiftning), i tillämpliga fall, en beskrivning av de specifika relevanta skyldigheterna enligt de föreskrivna verksamhetskraven och förklaring av hur åtagandet går utöver de obligatoriska kraven (i enlighet med artiklarna 28.5, 70.3 och 72.5)

Ej tillämpligt

7 Stödform och stödnivå/belopp/beräkningsmetoder

Stödform

☑ **Bidrag**

☐ **Finansiellt instrument**

Typ av betalning

☑ ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader för en stödmottagare.

☑ enhetskostnader

☑ enhetsbelopp

☑ schablonfinansiering

Grund för fastställandet

Förenklade kostnadsalternativ

Stödmottagaren får redovisa

- enhetskostnader för mat, resor med egen bil, traktamente, eget arbete samt standardiserad årsarbetstid enligt artikel 83.1(b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- schablonsatser för lönekostnadspåslag samt indirekta kostnader enligt artikel 83.1(d) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- klumpsumma enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115,
- andra förenklade kostnadsalternativ som är tillåtna inom ramen för EU-förordningarna.

Resterande utgifter ersätts i form av faktiska utgifter.

Metod för beräkning av belopp eller stödnivå

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter och förenklade kostnadsalternativ. Vi kommer tillämpa enhetskostnader enligt artikel 83.1(b), schablonsatser enligt artikel 83.1(d) SPR och klumpsummor enligt artikel 83.1(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Enhetskostnader används för följande utgifter:

- Mat. Stödmottagare får redovisa utgifter för lunch och middag med en obligatorisk enhetskostnad. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115..
- En högre nivå kan vara stödberättigande i samband med
    - Konferens
    - transnationella projekt
    - projekt där mat har en central betydelse
- Stödmottagaren får redovisa utgifter för fika med faktiska utgifter dock inte högre än Skatteverkets avdragsgilla maxnivå för enklare förtäring.
- Resor med egen bil. Stödmottagare får redovisa resor med egen bil med en obligatorisk enhetskostnad per mil. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Traktamente. Stödmottagare får redovisa utgifter för traktamente med en obligatorisk enhetskostnad enligt Skatteverkets nivå. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Eget arbete. Stödmottagare som är en enskild firma, privatperson, kommandit- eller handelsbolag får redovisa utgifter för eget arbete med en enhetskostnad per timme. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Standardiserad årsarbetstid. Stödmottagare som redovisar löner ska tillämpa en standardiserad årsarbetstid på 1 720 timmar. Fastställd enligt artikel 83.2(c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115. Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 55.2(a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Schablonsatser används för följande utgifter

- Lönekostnadspåslag. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden ska tillämpa en schablonsats för lönekostnadspåslag som läggs till på stödberättigande faktiska lönekostnader. Fastställd enligt artikel 83.2(a)(i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.
- Indirekta kostnader. Stödmottagare som redovisar löner för anställd personal och för arvoden får stöd för indirekta kostnader med en schablonsats på 15 %. Fastställd enligt artikel 83.2(c) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115Hela metoden som regleras i artikel 53.3(e) samt artikel 54(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 återanvänds och det är liknande typer av insatser och stödmottagare.

Klumpsumma används för följande utgifter

- Klumpsumma som baseras på budgeterade utgifter. Stödmottagare får beviljas stöd i form av klumpsumma som fastställs utifrån ett budgetförslag från fall till fall och som godkänns på förhand när stödmyndigheten bedömer det lämpligt. Klumpsummor kan beviljas för hela eller delar av stödet. Fastställd enligt artikel 83.2(b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2115.

Stödintervall på mottagarnivå

Stöd ges efter utlysningar eller genom att stödmyndigheten genomför projekt i egen regi eller upphandlar tjänster. Vid utlysningar får stödmyndigheten ställa upp villkor som innebär att utlysningen riktar sig till

vissa angivna stödmottagare.

Stöd kan ges utifrån faktiska utgifter, enhetskostnad, klumpsumma och schablonsats.

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter. Om deltagaravgifter tas ut, ska stödberättigande utgifter minskas med en summa som är lika stor som uttagna avgifter.

För kompetensutveckling, demonstrationer och information, rådgivning samt fortbildning utanför jordbruks- och skogsbrukssektorn begränsas stödbeloppet enligt förordning (EU) nr 1407/2013 och från den 1 juli 2024 enligt förordning (EU) 2023/2831. Begränsningen gäller för den som får kompetensutveckling och för de stöd som beviljats under nämnda förordning under året för beslut om stöd samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller de som gynnas av insatserna.

Ytterligare förklaring

Inte aktuellt för SE

8 Information om stadsstödsgranskningen

Interventionen faller utanför tillämpningsområdet för artikel 42 i EUF-fördraget och är föremål för en bedömning av statligt stöd:

☐ Ja ☐ Nej ☑ Blandad

Förklaring av stödverksamhet som inte omfattas av artikel 42 i EUF-fördraget

Stöd kan även ges till kompetensutveckling som avser annat än jordbruk eller som avser skogsbruk. Kompetensutveckling inom skogsbruk ges enligt artikel 47 och 48 i kommissionens förordning (EU) nr 2022/2472. SA-nummer: SA.118162. I övriga fall som avser kompetensutveckling utanför artikel 42 i EUF-fördraget ges stöd enligt de minimis.

Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering:

☐ Anmälan ☐ Allmänna gruppundantagsförordningen ☑ Gruppundantagsförordningen ☑ de minimis-regel

Ärendenummer för statligt stöd

SA.118162

Ytterligare information:

☐ Medlemsstaten har ännu inte valt instrument och har angett alternativ. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen av det valda instrumentet träder i kraft. ☐ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, men klareringen har ännu inte erhållits. Inget stöd kommer att betalas ut till stödmottagarna före det datum då klareringen träder i kraft.

☑ Medlemsstaten har valt det instrument som anges, godkännande har erhållits och stödnumret har angivits för kännedom, allmän eller annan gruppundantagsförordning

9 Ytterligare frågor/uppgifter som är specifika för interventionstypen

Ej tillämpligt

10 Efterlevnad av WTO:s krav

”Green Box”

Punkt 2 i bilaga 2 till WTO-avtalet

Förklaring av hur insatsen följer relevanta bestämmelser i bilaga 2 till WTO-avtalet om jordbruk så som de anges i artikel 10 i denna förordning och bilaga II till denna förordning (”Green Box”)

Stödet till kompetensutveckling lever upp till de generella bestämmelserna i paragraf 1 i WTO:s gröna box, eftersom det ges genom ett offentligt finansierat program, inte involverar några överföringar från konsumenter och inte bidrar till att ge prisstöd till producenter. Stödet är också förenligt med de stödspecifika bestämmelserna i paragraf 2 i WTO:s gröna box, eftersom det inte involverar några direkta betalningar till producenter eller förädlare. Stödet skulle exempelvis kunna svara mot beskrivningen i subparagraf 2(d), ”extension and advisory services” eller subparagraf 2(c) ”training services”.

11 Bidragsnivå(er) som är tillämplig(a) på denna intervention

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå

Region	Artikel	Tillämplig bidragssats	Lägsta nivå	Högsta nivå
SE - Sverige	91(2)(d) - Övriga regioner	30,64%	20,00%	43,00%

12 Planerade enhetsbelopp – definition

Planerat enhetsbelopp	Typ av stöd	Bidragsnivå(er)	Typ av planerat enhetsbelopp	Region(er)	Resultatindikator(er)	Har enhetsbeloppet baserats på överförda utgifter?
KOMPUTV - Kompetensutveckling ett rikt odlingslandskap	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1; R.2; R.28	Nej
KOMPUTV1 - Kompetensutveckling konkurrenskraft och djurvälfärd	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1; R.2; R.28	Nej
KOMPUTV2 - Kompetensutveckling ekologisk produktion	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1; R.2; R.28	Nej
KOMPUTV4 - Kompetensutveckling Greppa Näringen	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1; R.2; R.28	Nej
KOMPUTV5 - Kompetensutveckling skogsbruk	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1; R.2; R.28	Nej
KOMPUTV6 - Kompetensutveckling livsmedel och besöksnäring	Stöd	91(2)(d)-SE-30,64%	Medel		R.1; R.2; R.28	Nej

Förklaring och motivering avseende enhetsbeloppets värde

KOMPUTV - Kompetensutveckling ett rikt odlingslandskap

Interventionen delas in i följande ämnesområden:

- Stärkt konkurrenskraft och djurvälfärd (7 900 000 SEK för åren 2023–2024 och från 2025: 5 600 000SEK)
- Ekologisk produktion (1 650 000 SEK)
- Ett rikt odlingslandskap (4 500 000 SEK)
- Greppa näringen (5 100 000 SEK)
- Hållbart skogsbruk (3 000 000 SEK)
- Livsmedel och besöksnäring (4 000 000 SEK)

Följande förutsättningar och antaganden för beräkning av enhetsbelopp och indikatorer har gjorts:

- Genomförandet av projekten kommer till stor del att ske genom upphandlingar, vilket resulterar i färre antal projekt.
- Varje budgetägande myndighet kommer att genomföra i snitt 2 ärenden per område.

· För området Stärkt konkurrenskraft och förbättrad djurvälfärd kommer Jordbruksverket att genomföra 5 stycken ärenden för djurvälfärd respektive konkurrenskraft samt 2 stycken ärenden inom det potentiella kunskapsnavet för animalieproduktionen. Det innebär totalt 12 stycken ärenden.

· För området Livsmedel och besöksnäring kommer Jordbruksverket att genomföra 6 stycken ärenden inom livsmedel respektive besöksnäring, vilket innebär totalt 12 stycken ärenden.

· För området Hållbart skogsbruk kommer 22 ärenden i form av upphandling och utlysningar att genomföras.

- · Schablon för prognostiserad prisutveckling om 1,27 %.

KOMPUTV1 - Kompetensutveckling konkurrenskraft och djurvälfärd

Se KOMPUTV

KOMPUTV2 - Kompetensutveckling ekologisk produktion

Se KOMPUTV

KOMPUTV4 - Kompetensutveckling Greppa Näringen

- Se KOMPUTV

KOMPUTV5 - Kompetensutveckling skogsbruk

- Se KOMPUTV

KOMPUTV6 - Kompetensutveckling livsmedel och besöksnäring

- Se KOMPUTV

13 Planerade enhetsbelopp – finansieringsöversikt med output

Planerat enhetsbelopp	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt 2023–2029
KOMPUTV - Kompetensutveckling ett rikt odlingslandskap (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	483 871,00	483 871,00	483 871,00	428 571,00	428 571,00	428 571,00	428 571,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)	0,00	6,00	7,00	8,00	8,00	8,00	5,00	**Summa:** 42,00 **Högst** 8,00
KOMPUTV1 - Kompetensutveckling konkurrenskraft och djurvälfärd (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	849 462,00	849 462,00	602 151,00	533 333,00	533 333,00	533 333,00	533 333,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)	0,00	8,00	9,00	12,00	11,00	11,00	5,00	**Summa:** 56,00 **Högst** 12,00

KOMPUTV2 - Kompetensutveckling ekologisk produktion (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	177 419,00	177 419,00	177 419,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)	0,00	6,00	7,00	8,00	8,00	8,00	5,00	**Summa:** 42,00 **Högst** 8,00
KOMPUTV4 - Kompetensutveckling Greppa Näringen (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	548 387,00	548 387,00	548 387,00	485 714,00	485 714,00	485 714,00	485 714,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)	0,00	6,00	7,00	8,00	8,00	8,00	5,00	**Summa:** 42,00 **Högst** 8,00
KOMPUTV5 - Kompetensutveckling skogsbruk (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	322 581,00	322 581,00	322 581,00	285 714,00	285 714,00	285 714,00	285 714,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)	0,00	0,00	2,00	8,00	4,00	4,00	4,00	**Summa:** 22,00 **Högst** 8,00
KOMPUTV6 - Kompetensutveckling livsmedel och besöksnäring (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	430 108,00	430 108,00	430 108,00	380 952,00	380 952,00	380 952,00	380 952,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)	0,00	8,00	9,00	11,00	11,00	11,00	6,00	**Summa:** 56,00 **Högst** 11,00

TOTALT	O.33 (enhet: Insatser)	0,00	34,00	41,00	55,00	50,00	50,00	30,00	**Summa:** 260,00 **Högst** 55,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		62 563,00	14 929 710,90	20 937 776,90	25 068 296,20	25 068 296,20	15 527 753,90	101 594 397,10
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		19 169,30	4 574 463,40	6 415 334,80	7 680 926,00	7 680 926,00	4 757 703,80	31 128 523,30
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

6 Finansieringsplan

6.1 Översikt

	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
	Direktstöd (kalenderår N = räkenskapsår N + 1) enligt förordning (EU) 2021/2115	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	
1	Ursprungliga anslag för direktstöd (ursprunglig bilaga V)	Ej tillämpligt	686 131 966,00	686 360 116,00	686 588 267,00	686 816 417,00	686 816 417,00	3 432 713 183,00
2	Bomull (bilaga VIII)	Ej tillämpligt						
3	Ursprungliga anslag för direktstöd, exklusive bomull (ursprunglig bilaga IX)	Ej tillämpligt	686 131 966,00	686 360 116,00	686 588 267,00	686 816 417,00	686 816 417,00	3 432 713 183,00
4	Kopplat inkomststöd (artikel 96)	Ej tillämpligt	89 167 496,00	89 197 156,00	89 226 815,00	89 256 475,00	89 286 134,00	446 134 076,00
5	Överföring till Ejflu, totalt belopp (flexibilitet och minskning) Resulterande belopp	Ej tillämpligt					Ej tillämpligt	
6	Total flexibilitet – artikel 103.1 a – belopp	Ej tillämpligt					Ej tillämpligt	
7	Om över 25 %: varav för miljö- och klimatmål (artikel 103.2 a) – belopp	Ej tillämpligt					Ej tillämpligt	
8	Om över 25 %: varav för etablering av unga jordbrukare (artikel 103.2 b) – belopp	Ej tillämpligt					Ej tillämpligt	
9	Total flexibilitet %	Ej tillämpligt					Ej tillämpligt	
10	Överföring till Ejflu av det uppskattade resultatet av minskningen, i förekommande fall (artikel 17.5)	Ej tillämpligt					Ej tillämpligt	
11	Överföringar till interventionstyper i andra sektorer (artikel 88.6) – belopp	Ej tillämpligt						
12	Överföring till interventionstyper i andra sektorer (artikel 88.6) – procentandel	Ej tillämpligt						
13	Överfört från Ejflu: belopp (artikel 103.1 b)	Ej tillämpligt					Ej tillämpligt	
16	Justerade anslag för direktstöd (bilaga V)	Ej tillämpligt	686 131 966,00	686 360 116,00	686 588 267,00	686 816 417,00	686 816 417,00	3 432 713 183,00
17	Justerat anslag för direktstöd, exklusive bomull, före överföring av minskning (bilaga IX)	Ej tillämpligt	686 131 966,00	686 360 116,00	686 588 267,00	686 816 417,00	686 816 417,00	3 432 713 183,00

	EGFJ sektorspecifikt enligt förordning (EU) 2021/2115	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
18	Vin (bilaga VII)						Ej tillämpligt	
19	Biodling (bilaga X)	588 545,00	588 545,00	588 545,00	588 545,00	588 545,00	Ej tillämpligt	2 942 725,00
22	Interventionstyper inom andra sektorer (artikel 42 f) som följer av direktstöd	Ej tillämpligt						
	Ejflu enligt förordning (EU) 2021/2115	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**
23	Ejflu, Medlemsstatens ursprungliga anslag (bilaga XI)	211 889 741,00	211 889 741,00	211 889 741,00	211 889 741,00	211 889 741,00	Ej tillämpligt	1 059 448 705,00
24	Flexibilitetsöverföring till direktstöd – (artikel 103.1 b och 103.2 b) – belopp						Ej tillämpligt	
25	Procentandel						Ej tillämpligt	
26	Överfört från direktstöd (flexibilitet och uppskattad minskning) (artiklarna 17 och 103)						Ej tillämpligt	
27	Tilldelat till InvestEU (artikel 81)						Ej tillämpligt	
28	Tilldelat till Life (artikel 99) – belopp						Ej tillämpligt	
28a	Tilldelat till Erasmus – (artikel 99) – belopp						Ej tillämpligt	
28b	Överföringsbelopp förtidspensionering (artikel 155.2 a) (artikel 23 i förordning (EG) nr 1698/2005) – belopp						Ej tillämpligt	
30	Ejflu, medlemsstatens justerade anslag (bilaga XI)	211 889 741,00	211 889 741,00	211 889 741,00	211 889 741,00	211 889 741,00	Ej tillämpligt	1 059 448 705,00
	Räkenskapsår, minimiutgiftskrav enligt förordning (EU) 2021/2115	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**
31	Reserverat för Leader (artikel 92.1) – minst 5 % under perioden resulterande procentandel	2,81	7,74	7,74	8,89	11,36	Ej tillämpligt	7,71
32	Reserverat för Leader – belopp	5 954 651,00	16 394 395,70	16 394 395,70	18 842 564,50	24 080 659,80	Ej tillämpligt	81 666 666,70
33	Reserverat för miljö- och klimatrelaterade mål inom ramen för Ejflu (artikel 93) (minst 35 %) – exklusive de yttersta randområdena resulterande procentandel	53,20	55,48	55,84	64,40	67,37	Ej tillämpligt	59,26
34	Reserverat för miljö- och klimatrelaterade mål inom ramen för Ejflu – belopp	112 731 592,40	117 555 295,40	118 322 660,10	136 455 978,20	142 755 719,70	Ej tillämpligt	627 821 245,80
35	– Varav för artikel 70	90 919 486,40	91 661 696,90	93 663 229,70	110 019 567,60	110 156 165,10	Ej tillämpligt	496 420 145,70
36	– Varav för artikel 71 (50 %)	21 428 571,40	21 428 571,40	21 428 571,40	21 428 571,50	21 428 571,50	Ej tillämpligt	107 142 857,20
37	– Varav för artikel 72						Ej tillämpligt	
38	- Varav för artikel 73 med koppling till specifika mål i artikel 6.1 d, e och f och, när det gäller djurskydd, i artikel 6.1 i	383 534,60	4 465 027,10	3 230 859,00	5 007 839,10	11 170 983,10	Ej tillämpligt	24 258 242,90
38a	- Varav för artikel 74 med koppling till specifika mål i artikel 6.1 d, e och f						Ej tillämpligt	
39	Skillnad jämfört med minimibeloppet	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	257 014 199,05
39a	Ska reserveras för unga jordbrukare (bilaga XII) – (artikel 95) (om det endast rör sig om direktstöd: årliga belopp som ska iakttas)	Ej tillämpligt	20 583 959,00	20 590 803,00	20 597 648,00	20 604 493,00	20 604 493,00	102 981 396,00
39b	Reserverat för unga jordbrukare	1 232 895,20	20 615 830,30	20 885 545,60	21 525 132,70	21 817 701,80	20 466 859,00	106 543 964,60
40	Reserverat för unga jordbrukare – krävs för att uppfylla minimikraven	688 172,00	20 377 507,00	20 453 169,00	20 322 379,00	20 673 310,00	20 466 859,00	102 981 396,00
41	– genom kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare (inom ramen för direktstöd)	Ej tillämpligt	19 689 335,00	19 764 997,00	19 634 207,00	19 985 138,00	20 466 859,00	99 540 536,00
42	”varav krävs för att uppfylla minimikravet” – grund för omvänt tak	Ej tillämpligt	19 689 335,00	19 764 997,00	19 634 207,00	19 985 138,00	20 466 859,00	99 540 536,00

43	– genom investeringar av unga jordbrukare (viktade till 50 %) (inom ramen för landsbygdsutveckling)						Ej tillämpligt	
44	”varav krävs för att uppfylla minimikravet” – grund för omvänt tak						Ej tillämpligt	
45	– etablering av unga jordbrukare (inom ramen för landsbygdsutveckling)	1 232 895,20	926 495,30	1 120 548,60	1 890 925,70	1 832 563,80	Ej tillämpligt	7 003 428,60
46	”varav krävs för att uppfylla minimikravet” – grund för omvänt tak	688 172,00	688 172,00	688 172,00	688 172,00	688 172,00	Ej tillämpligt	3 440 860,00
47	Årliga minimibelopp som reserverats för miljösystem (artikel 97)	Ej tillämpligt	171 532 991,50	171 590 029,00	171 647 066,75	171 704 104,25	171 704 104,25	858 178 295,75
48	Rabatt (i förekommande fall – valfritt för medlemsstaterna)	Ej tillämpligt	51 844 693,00	42 097 404,00	31 917 470,00	27 285 225,00	25 164 281,00	178 309 073,00
49	Årliga belopp som reserverats för miljösystem inom ramen för direktstöd	Ej tillämpligt	119 688 298,50	129 492 625,00	139 729 596,75	144 418 879,25	146 539 823,25	679 869 222,75
50	Varav belopp som kompenserar för underutnyttjande under föregående år	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt					
51	Totalbelopp för miljösystem, inklusive rabatt	Ej tillämpligt	171 532 991,50	171 590 029,00	171 647 066,75	171 704 104,25	171 704 104,25	858 178 295,75
52	Belopp för landsbygdsutveckling som kompenserar för underutnyttjande av miljösystem (artikel 97.6 b, 97.7 b och 97.9 b)	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	
52a	Varav för artikel 70 som kompenserar för underutnyttjande av miljösystem (artikel 97.6 b, 97.7 b och 97.9 b)	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	
53	Belopp som reserverats för omfördelningsstöd (artikel 29) – minst 10 % tillämpas årligen på rad 17, om inte undantag är tillämpligt	Ej tillämpligt	34 306 598,00	34 318 006,00	34 329 413,00	34 340 821,00	34 340 821,00	171 635 659,00
55	EAFRD reserved for crisis payments to farmers (article 78a)	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt			Ej tillämpligt	

6.2 Detaljerad finansiell information och uppdelning per intervention och planering av output

6.2.1 Direktstöd

	Räkenskapsår	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt 2024–2028**
	Kalenderår N = budgetår N-1	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
	Justerade anslag för direktstöd (bilaga V)	686 131 966,00	686 360 116,00	686 588 267,00	686 816 417,00	686 816 417,00	3 432 713 183,00
	Bomull (bilaga VIII)						
	Justerat anslag för direktstöd, exklusive bomull, före överföring av minskning (bilaga IX)	686 131 966,00	686 360 116,00	686 588 267,00	686 816 417,00	686 816 417,00	3 432 713 183,00
	Överföring till Ejflu av det uppskattade resultatet av minskningen, i förekommande fall (artikel 17.5)					Ej tillämpligt	
	Maximala vägledande anslag (artikel 87.3)	423 280 237,00	413 587 332,00	403 668 235,00	398 815 103,75	396 182 779,75	
	Frikopplade interventioner (artikel 16.2)						
BISS (21)	**Grundläggande inkomststöd för hållbarhet**						
GÅRD	Grundläggande inkomststöd/Gårdsstöd	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
GÅRD1 - Gård enhetsbelopp 1 (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	145,00	142,00	139,00	138,00	138,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	137,00	134,00	132,00	130,00	130,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	155,00	152,00	148,00	147,00	146,00	
	O.4 (enhet: Hektar)	2 911 000,00	2 903 000,00	2 895 000,00	2 887 000,00	2 879 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	422 095 000,00	412 226 000,00	402 405 000,00	398 406 000,00	397 302 000,00	2 032 434 000,00
TOTAL	O.4 (enhet: Hektar)	2 911 000,00	2 903 000,00	2 895 000,00	2 887 000,00	2 879 000,00	14 475 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	423 280 237,00	413 587 332,00	403 668 235,00	398 815 103,75	396 182 779,75	2 035 533 687,50
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						

	Varav behövde överföras – utgifter (endast tillämpligt på miljösystem och endast där utbetalningstypen är ”kompenserande”, artikel 31.7 b om insatsen inbegriper överföring)						
CRISS (29)	**Kompletterande omfördelningsinkomststöd för hållbarhet**						
OMFÖR	Omfördelningsstöd	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
OMFÖR1 - Omför enhetsbelopp1 (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	15,40	15,40	15,50	15,50	15,50	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	14,50	14,50	14,60	14,00	14,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	16,30	16,40	16,40	17,10	17,10	
	O.7 (enhet: Hektar)	2 233 806,00	2 227 806,00	2 221 806,00	2 215 806,00	2 209 806,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	34 400 612,40	34 308 212,40	34 437 993,00	34 344 993,00	34 251 993,00	171 743 803,80
TOTAL	O.7 (enhet: Hektar)	2 233 806,00	2 227 806,00	2 221 806,00	2 215 806,00	2 209 806,00	11 109 030,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	34 306 598,00	34 318 006,00	34 329 413,00	34 340 821,00	34 340 821,00	171 635 659,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						
	Varav behövde överföras – utgifter (endast tillämpligt på miljösystem och endast där utbetalningstypen är ”kompenserande”, artikel 31.7 b om insatsen inbegriper överföring)						
CIS-YF (30)	**Kompletterande inkomststöd för unga jordbrukare**						
UNGA	Stöd till unga jordbrukare	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
UNGA1 - Unga enhetsbelopp 1 (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	109,00	110,00	109,00	111,00	114,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	84,00	85,00	84,00	85,00	88,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	156,00	157,00	156,00	159,00	162,00	
	O.6 (enhet: Hektar)	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	19 620 000,00	19 800 000,00	19 620 000,00	19 980 000,00	20 520 000,00	99 540 000,00
TOTAL	O.6 (enhet: Hektar)	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00	900 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	19 689 335,00	19 764 997,00	19 634 207,00	19 985 138,00	20 466 859,00	99 540 536,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)	19 689 335,00	19 764 997,00	19 634 207,00	19 985 138,00	20 466 859,00	99 540 536,00
	Varav behövde överföras – utgifter (endast tillämpligt på miljösystem och endast där utbetalningstypen är ”kompenserande”, artikel 31.7 b om insatsen inbegriper överföring)						
Eco-scheme (31)	**System för klimatet, miljön och djurskydd**						
BLOM	Ersättning för blommande åker och fältkant	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
BLOM1 - Blom i kompensationsstödsområdet, landskapselement (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp			235,00	235,00	235,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			212,00	212,00	212,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			282,00	282,00	282,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			240,00	270,00	300,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			56 400,00	63 450,00	70 500,00	190 350,00
BLOM2 - Blom i kompensationsstödsområdet, icke-produktiv areal (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp			235,00	235,00	235,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			212,00	212,00	212,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			282,00	282,00	282,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			2 400,00	1 260,00	1 400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			564 000,00	296 100,00	329 000,00	1 189 100,00
BLOM3 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, landskapselement (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp			361,00	361,00	361,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			325,00	325,00	325,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			434,00	434,00	434,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			280,00	340,00	400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			101 080,00	122 740,00	144 400,00	368 220,00
BLOM4 - Blom utanför kompensationsstödsområdet utanför GSS, icke-produktiv areal (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp			361,00	361,00	361,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			325,00	325,00	325,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			434,00	434,00	434,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			4 520,00	5 510,00	6 500,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			1 631 720,00	1 989 110,00	2 346 500,00	5 967 330,00

BLOM5 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, landskapselement (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp			663,00	663,00	663,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			596,00	596,00	596,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			729,00	729,00	729,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			240,00	320,00	400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			159 120,00	212 160,00	265 200,00	636 480,00
BLOM6 - Blom utanför kompensationsstödsområdet i GSS, icke-produktiv areal (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp			663,00	663,00	663,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp			596,00	596,00	596,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)			729,00	729,00	729,00	
	O.8 (enhet: Hektar)			1 120,00	3 200,00	4 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp			742 560,00	2 121 600,00	2 652 000,00	5 516 160,00
TOTAL	O.8 (enhet: Hektar)			8 800,00	10 900,00	13 000,00	32 700,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)			3 254 880,00	3 953 440,00	4 652 000,00	11 860 320,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						
Eco-scheme (31)	**System för klimatet, miljön och djurskydd**						
EKO	Ersättning för ekologisk produktion	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
EKO1 - Eko spannmål (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	147,00	147,00	147,00	147,00	147,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	132,00	132,00	132,00	132,00	132,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	162,00	162,00	162,00	162,00	162,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	182 100,00	186 600,00	169 200,00	117 400,00	117 400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	26 768 700,00	27 430 200,00	24 872 400,00	17 257 800,00	17 257 800,00	113 586 900,00
EKO2 - Eko potatis (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	492,00	492,00	492,00	492,00	492,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	443,00	443,00	443,00	443,00	443,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	541,00	541,00	541,00	541,00	541,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	3 600,00	3 700,00	3 800,00	2 400,00	2 400,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	1 771 200,00	1 820 400,00	1 869 600,00	1 180 800,00	1 180 800,00	7 822 800,00
EKO3 - Eko frukt, nöt och bär (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	737,00	737,00	737,00	737,00	737,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	663,00	663,00	663,00	663,00	663,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	811,00	811,00	811,00	811,00	811,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	600,00	600,00	600,00	700,00	700,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	442 200,00	442 200,00	442 200,00	515 900,00	515 900,00	2 358 400,00
EKO4 - Eko djur åkermark (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	177,00	177,00	177,00	177,00	177,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	159,00	159,00	159,00	159,00	159,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	195,00	195,00	195,00	195,00	195,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	216 100,00	219 800,00	223 500,00	174 600,00	174 600,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	38 249 700,00	38 904 600,00	39 559 500,00	30 904 200,00	30 904 200,00	178 522 200,00
TOTAL	O.8 (enhet: Hektar)	402 400,00	410 700,00	397 100,00	295 100,00	295 100,00	1 800 400,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	67 318 583,50	68 686 332,00	66 828 699,75	49 953 081,25	49 947 764,25	302 734 460,75
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						
Eco-scheme (31)	**System för klimatet, miljön och djurskydd**						
MELLANFÅNGVÅR	Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
MELLANFÅNGVÅR1 - Mellanfångvår fånggröda (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	147,00	147,00	147,00	147,00	147,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	130,00	130,00	130,00	130,00	130,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	156,00	156,00	156,00	156,00	156,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	125 000,00	109 000,00	131 000,00	134 000,00	139 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	18 375 000,00	16 023 000,00	19 257 000,00	19 698 000,00	20 433 000,00	93 786 000,00
MELLANFÅNGVÅR2 - Mellanfångvår mellangröda (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	113,00	113,00	113,00	113,00	113,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	141,00	141,00	141,00	141,00	141,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	13 000,00	77 000,00	100 000,00	101 000,00	101 000,00	

	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	1 664 000,00	9 856 000,00	12 800 000,00	12 928 000,00	12 928 000,00	50 176 000,00
MELLANFÅNGVÅR3 - Mellanfångvår vårbearbetning (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	69,00	69,00	69,00	69,00	69,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	61,00	61,00	61,00	61,00	61,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	72,00	72,00	72,00	72,00	72,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	76 000,00	78 000,00	80 000,00	111 000,00	123 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	5 244 000,00	5 382 000,00	5 520 000,00	7 659 000,00	8 487 000,00	32 292 000,00
TOTAL	O.8 (enhet: Hektar)	214 000,00	264 000,00	311 000,00	346 000,00	363 000,00	1 498 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	25 329 400,00	31 307 768,00	37 689 282,00	40 437 412,00	41 865 113,00	176 628 975,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						
Eco-scheme (31)	**System för klimatet, miljön och djurskydd**						
PRECISION	Ersättning för precisionsjordbruk planering	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
PRECISION1 - Precision enhetsbelopp 1 (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	
	O.8 (enhet: Hektar)	1 100 000,00	1 200 000,00	1 300 000,00	1 400 000,00	1 400 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	27 500 000,00	30 000 000,00	32 500 000,00	35 000 000,00	35 000 000,00	160 000 000,00
TOTAL	O.8 (enhet: Hektar)	1 100 000,00	1 200 000,00	1 300 000,00	1 400 000,00	1 400 000,00	6 400 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	27 040 315,00	29 498 525,00	31 956 735,00	34 414 946,00	34 414 946,00	157 325 467,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						
Eco-scheme (31)	**System för klimatet, miljön och djurskydd**						
VALLODLING	Ersättning för vallodling	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
VALLODLING1 - Vallodling enhetsbelopp 1 (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp				54,00	54,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp				49,00	49,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)				59,00	59,00	
	O.8 (enhet: Hektar)				290 000,00	290 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp				15 660 000,00	15 660 000,00	31 320 000,00
TOTAL	O.8 (enhet: Hektar)				290 000,00	290 000,00	580 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)				15 660 000,00	15 660 000,00	31 320 000,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						
	Summan av vägledande anslag för frikopplade interventioner	596 964 468,50	597 162 960,00	597 361 451,75	597 559 942,00	597 530 283,00	2 986 579 105,25
	Kopplat inkomststöd (16.3 a) – belopp – bindande tak						
CIS (32)	**Kopplat inkomststöd**						
NÖT	Nötkreatursstöd	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Totalt 2023–2027**
NÖT1 - Nöt enhetsbelopp 1 (Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp	91,00	91,00	91,00	91,00	91,00	
	Lägsta belopp för planerat enhetsbelopp	87,00	87,00	87,00	87,00	87,00	
	Högsta belopp för planerat enhetsbelopp (i euro)	96,00	96,00	96,00	96,00	96,00	
	O.11 (enhet: Djur)	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	
	Planerad output * Planerat enhetsbelopp	129 220 000,00	129 220 000,00	129 220 000,00	129 220 000,00	129 220 000,00	646 100 000,00
TOTAL	O.11 (enhet: Djur)	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	1 420 000,00	7 100 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	89 167 496,00	89 197 156,00	89 226 815,00	89 256 475,00	89 286 134,00	446 134 076,00
	Varav behövs för att uppfylla kravet på minsta öronmärkning (bilaga XII) (endast enligt artikel 30) (unionsbidrag)						
	Varav behövde överföras – utgifter (endast tillämpligt på miljösystem och endast där utbetalningstypen är ”kompenserande”, artikel 31.7 b om insatsen inbegriper överföring)						
	Summan av vägledande anslag för kopplade interventioner	89 167 496,00	89 197 156,00	89 226 815,00	89 256 475,00	89 286 134,00	446 134 076,00
	Summan av samtliga vägledande anslag för direktstöd	686 131 964,50	686 360 116,00	686 588 266,75	686 816 417,00	686 816 417,00	3 432 713 181,25

6.2.2 Sektorsstöd

Räkenskapsår		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt anslag
Frukt och grönsaker								
PO1 - Producentorganisationer frukt och grönsaker (Medel)	O.35 (enhet: Operativa program)		3,00	3,00	3,00	3,00		
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)		6 194 690,00	6 391 347,00	6 588 004,00	6 686 332,00		25 860 373,00
Biodlingsprodukter								
ADVIBEES (55(1)(a)) - rådgivningstjänster, tekniskt bistånd, utbildning, information och utbyte av bästa metoder, inbegripet genom nätverk, för biodlare och biodlarorganisationer								
BIRÅDG - Stöd till biodlingssektorn, rådgivning och tekniskt stöd		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**
BIRÅDG1 - Biodling, rådgivning och tekniskt stöd (Medel)	O.37 (enhet: Åtgärder)	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00		40,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00		1 540 000,00
TOTAL	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	616 000,00	616 000,00	616 000,00	616 000,00	616 000,00		3 080 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00	308 000,00		1 540 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
INVAPI (55(1)(b)) - investeringar i materiella och immateriella tillgångar samt andra åtgärder								
BIANDRA - Stöd till biodlingssektorn, andra åtgärder		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**
BIANDRA1 - Biodling, varroa och bisjukdomar, flytt av bisamhällen, utökning av bisamhällen (Medel)	O.37 (enhet: Åtgärder)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00		5,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00		250 000,00
TOTAL	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00		500 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00		250 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
ACTLAB (55(1)(c)) - åtgärder till stöd för laboratorier som utför analyser av biodlingsprodukter, förluster av bin eller produktivitetsminskning samt ämnen som kan vara giftiga för bin								
BIANALYS - Stöd till biodlingssektorn, analyser		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**
BIANALYS1 - Biodling, analyser (Medel)	O.37 (enhet: Åtgärder)	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00		10,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00		135 000,00
TOTAL	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	54 000,00	54 000,00	54 000,00	54 000,00	54 000,00		270 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00	27 000,00		135 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
COOPAPI (55(1)(e)) - samarbete med specialiserade organ för genomförandet av forskningsprogram om biodling och biodlingsprodukter								
BIFORSK - Stöd till biodlingssektorn, tillämpad forskning		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**

Räkenskapsår		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt anslag
BIFORSK1 - Biodling, forskning (Medel)	O.37 (enhet: Åtgärder)	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00		20,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00		420 000,00
TOTAL	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	168 000,00	168 000,00	168 000,00	168 000,00	168 000,00		840 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00		420 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
PROMOBEES (55(1)(f)) - främjande, kommunikation och marknadsföring, inbegripet marknadsövervakningsåtgärder och verksamhet som särskilt syftar till att höja konsumenternas medvetenhet om biodlingsprodukters kvalitet								
BIMARKNAD - Stöd till biodlingssektorn, marknadsföring		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**
BIMARKNAD1 - Biodling, marknadsföring (Medel)	O.37 (enhet: Åtgärder)	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00		15,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00		360 000,00
TOTAL	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00		720 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00		360 000,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
ACTQUAL (55(1)(g)) - åtgärder för att höja produktkvaliteten								
BIKVAL - Stöd till biodlingssektorn, produktkvalitet		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totalt**
BIKVAL1 - Biodling, produktkvalitet (Medel)	O.37 (enhet: Åtgärder)	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00		10,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00		237 725,00
TOTAL	Årligt vägledande anslag (totala offentliga utgifter i euro)	95 090,00	95 090,00	95 090,00	95 090,00	95 090,00		475 450,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala unionsutgifter i euro)	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00	47 545,00		237 725,00
	EU:s medfinansieringsgrad i %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
Summan av vägledande anslag och output för interventioner för biodlingsprodukter		588 545,00	588 545,00	588 545,00	588 545,00	588 545,00		2 942 725,00

6.2.3 Landsbygdsutveckling

	Räkenskapsår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 (including payments of Q4 2029)	Total 2023 - 2029
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
BETE	Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
BETE1 - Bete allmän skötsel	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		199,00	199,00	176,00	176,00	176,00		

(Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		194 000,00	194 000,00	194 000,00	194 000,00	194 000,00		970 000,00
BETE10 - Bete manuell slåtter (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		753,00	753,00	667,00	667,00	667,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		1 300,00	1 300,00	1 300,00	1 300,00	1 300,00		6 500,00
BETE11 - Bete svårtillgängliga platser (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		10 500,00	10 500,00	10 500,00	10 500,00	10 500,00		52 500,00
BETE2 - Bete betesmarker med särskild skötsel (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		425,00	425,00	390,00	390,00	390,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		159 000,00	160 500,00	162 000,00	163 500,00	165 000,00		810 000,00
BETE3 - Bete slåtterängar med särskild skötsel (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		591,00	591,00	667,00	667,00	667,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		6 300,00	6 200,00	6 700,00	6 700,00	6 700,00		32 600,00
BETE4 - Bete alvarbete (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		151,00	151,00	171,00	171,00	171,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		27 000,00	26 700,00	26 500,00	26 300,00	26 000,00		132 500,00
BETE5 - Bete gräsfattiga marker (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		290,00	290,00	257,00	257,00	257,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		2 000,00	2 000,00	2 000,00	1 900,00	1 900,00		9 800,00
BETE6 - Bete mosaikbetesmarker (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		290,00	290,00	257,00	257,00	257,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		5 000,00	5 000,00	4 900,00	4 900,00	4 800,00		24 600,00
BETE7 - Bete skogsbete (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		376,00	376,00	333,00	333,00	333,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		12 500,00	12 400,00	12 300,00	12 200,00	12 000,00		61 400,00
BETE8 - Bete efterbete (Stöd - Enhetlig)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		75,00	75,00	67,00	67,00	67,00		

91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		2 500,00	2 500,00	2 500,00	2 500,00	2 500,00		12 500,00
BETE9 - Bete höhantering (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		183,00	183,00	162,00	162,00	162,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		800,00	800,00	800,00	800,00	800,00		4 000,00
TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		420 900,00	421 900,00	423 500,00	424 600,00	425 500,00		2 116 400,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		112 518 476,20	112 957 047,60	115 323 398,80	115 749 589,30	116 046 931,10		572 595 443,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		69 648 936,80	69 920 412,50	71 385 183,90	71 648 995,70	71 833 050,40		354 436 579,30
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
DVFÅR	Djurvälfärdsersättning för får	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
DVFÅR1 - Dvfår enhetsbelopp 1 (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		188,00	188,00	167,00	167,00	167,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.18 (enhet: Djurenheter)		30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00		150 000,00
TOTALT	O.18 (enhet: Djurenheter)		30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00		150 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00		25 000 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		3 095 000,00	3 095 000,00	3 095 000,00	3 095 000,00	3 095 000,00		15 475 000,00
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								

	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
DVKOR	Djurvälfärdsersättning för mjölkkor	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
DVKOR1 - Dvkor enhetsbelopp 1 (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		32,00	32,00	29,00	124,00	124,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.18 (enhet: Djurenheter)		210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00		1 050 000,00
TOTALT	O.18 (enhet: Djurenheter)		210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00	210 000,00		1 050 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	31 809 523,80	31 809 523,80		81 619 047,60
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		3 714 000,00	3 714 000,00	3 714 000,00	19 690 095,20	19 690 094,70		50 522 189,90
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
DVSUGGOR	Djurvälfärdsersättning för suggor	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
DVSUGGOR1 - Dvsuggor enhetsbelopp 1 (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		226,00	226,00	200,00	200,00	200,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.18 (enhet: Djurenheter)		56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00		280 000,00
TOTALT	O.18 (enhet: Djurenheter)		56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00	56 000,00		280 000,00

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		11 200 000,00	11 200 000,00	11 200 000,00	11 200 000,00	11 200 000,00		56 000 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		6 932 800,00	6 932 800,00	6 932 800,00	6 932 800,00	6 932 800,00		34 664 000,00
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
FÄBOD	Ersättning för fäbodar	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
FÄBOD1 - Fäbod fäbodbete (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	95,00	95,00	95,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		15 100,00	15 100,00	15 100,00	15 100,00	15 100,00		75 500,00
FÄBOD2 - Fäbod Komplement särskild skötsel av fäbodbete (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		129,00	129,00	114,00	114,00	114,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		260,00	260,00	260,00	260,00	260,00		1 300,00
FÄBOD3 - Fäbod fäbod i bruk (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		358,00	358,00	317,00	317,00	317,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		1 290,00	1 290,00	1 290,00	1 290,00	1 290,00		6 450,00
FÄBOD4 - Fäbod kompletterande fäbod (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		54,00	54,00	48,00	48,00	48,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		24,00	24,00	24,00	24,00	24,00		120,00
TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		16 674,00	16 674,00	16 674,00	16 674,00	16 674,00		83 370,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		1 878 476,20	1 878 476,20	1 878 476,20	1 878 476,20	1 878 476,20		9 392 381,00

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		1 162 776,80	1 162 776,80	1 162 776,80	1 162 776,70	1 162 776,70		5 813 883,80
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
HOTRAS	Ersättning för hotade husdjursraser	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
HOTRAS1 - Hotras får och getter (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		156,00	156,00	138,00	138,00	138,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Djurenheter)		3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00		15 000,00
HOTRAS2 - Hotras nötkreatur (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		215,00	215,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Djurenheter)		3 400,00	3 400,00	3 400,00	3 400,00	3 400,00		17 000,00
HOTRAS3 - Hotras svin (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		220,00	220,00	195,00	195,00	195,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Djurenheter)		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		500,00
HOTRAS4 - Hotras fjäderfä (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Insatser)		1 100,00	1 150,00	1 200,00	1 250,00	1 300,00		6 000,00
TOTALT	O.19 (enhet: Djurenheter)		6 500,00	6 500,00	6 500,00	6 500,00	6 500,00		32 500,00
TOTALT	O.19 (enhet: Insatser)		1 100,00	1 150,00	1 200,00	1 250,00	1 300,00		6 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		1 186 190,50	1 190 952,40	1 310 000,00	1 319 523,80	1 329 047,60		6 335 714,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		734 251,90	737 199,50	810 890,00	816 785,20	822 680,50		3 921 807,10

	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
LANTRASFÖR	Stöd till lantrasföreningar	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
LANTRASFÖR1 - Lantrasför upphandling löpande verksamhet (Stöd - Medel) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	1 002 688,00	1 002 688,00	1 002 688,00	888 095,00	888 095,00	888 095,00	888 095,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Insatser)		1,00		1,00				2,00
LANTRASFÖR2 - Lantrasför upphandling projekt (Stöd - Medel) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	104 839,00	104 839,00	104 839,00	92 857,00	92 857,00	92 857,00	92 857,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.19 (enhet: Insatser)		1,00		1,00				2,00
TOTALT	O.19 (enhet: Insatser)		2,00		2,00				4,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		393 333,40	449 047,60	525 714,30	461 428,60	132 381,00		1 961 904,90
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		243 473,30	277 960,50	325 417,10	285 624,30	81 943,80		1 214 419,00
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

ENVCLIM (70)	Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden								
VÅTMARK	Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
VÅTMARK1 - Våtmark skötselersättning (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		430,00	430,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		11 000,00	11 500,00	12 000,00	12 500,00	13 000,00		60 000,00
VÅTMARK2 - Våtmark markersättning (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		2 750,00	2 875,00	3 000,00	3 125,00	3 250,00		15 000,00
VÅTMARK3 - Våtmark markersättning GSS (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		1 650,00	1 725,00	1 800,00	1 875,00	1 950,00		9 000,00
VÅTMARK4 - Våtmark MIVA skötselersättning (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		430,00	430,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK5 - Våtmark MIVA markersättning (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		108,00	108,00	190,00	190,00	190,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK6 - Våtmark MIVA markersättning GSS (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK7 - Våtmark LMIVA skötselersättning (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	286,00	286,00	286,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
VÅTMARK8 - Våtmark LMIVA tilläggsersättning (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		86,00	86,00	76,00	76,00	76,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)								
TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		15 400,00	16 100,00	16 800,00	17 500,00	18 200,00		84 000,00

	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		4 923 809,50	5 147 619,00	5 828 571,40	6 071 428,60	6 314 285,70		28 285 714,20
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		3 047 838,10	3 186 376,20	3 607 885,70	3 758 214,30	3 908 542,80		17 508 857,10
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)		2 048 381,00	1 156 190,00	680 762,00	296 381,00			4 181 714,00
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)		1 267 947,80	715 681,60	421 391,70	183 459,90			2 588 481,00
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ENVCLIM (70)	**Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden**								
ZON	Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
ZON1 - Zon skyddszoner mot vattenområden (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		323,00	323,00	381,00	381,00	381,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		9 900,00	9 900,00	9 900,00	9 900,00	9 900,00		49 500,00
ZON2 - Zon anpassade skyddszoner (Stöd - Enhetlig) 91(3)(b) - 70-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		1 075,00	1 075,00	952,00	952,00	952,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.14 (enhet: Hektar)		1 000,00	1 500,00	500,00	500,00	500,00		4 000,00
TOTALT	O.14 (enhet: Hektar)		10 900,00	11 400,00	10 400,00	10 400,00	10 400,00		53 500,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		3 780 952,40	4 257 142,90	4 247 619,00	4 247 619,00	4 247 619,00		20 780 952,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		2 340 409,50	2 635 171,40	2 629 276,20	2 629 276,20	2 629 276,20		12 863 409,50
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								

	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
ANC (71)	**Naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar**								
LFA	Kompensationsstöd	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
LFA01 - LFA bergsområden (Stöd - Medel) 91(3)(a)-SE-30,00%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		271,00	271,00	271,00	240,00	240,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.12 (enhet: Hektar)		258 000,00	258 000,00	258 000,00	258 000,00	258 000,00		1 290 000,00
LFA02 - LFA områden med naturliga begränsningar (Stöd - Medel) 91(3)(a)-SE-30,00%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		104,00	104,00	104,00	95,00	95,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.12 (enhet: Hektar)		800 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00		4 000 000,00
LFA03 - LFA områden med särskilda begränsningar (Stöd - Medel) 91(3)(a)-SE-30,00%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		94,00	94,00	94,00	88,00	88,00		
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.12 (enhet: Hektar)		17 000,00	17 000,00	17 000,00	17 000,00	17 000,00		85 000,00
TOTALT	O.12 (enhet: Hektar)		1 075 000,00	1 075 000,00	1 075 000,00	1 038,00	1 038,00		3 227 076,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		142 857 142,70	142 857 142,90	142 857 142,90	142 857 142,90	142 857 142,90		714 285 714,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		42 857 142,80	42 857 142,90	42 857 142,90	42 857 142,90	42 857 142,90		214 285 714,40
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
INVEST (73-74)	**Investeringar, inklusive investeringar i bevattning**								

INVBEVATTN	Investeringsstöd för bevattningsdammar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
INVBEVATTN1 - Investeringsstöd för bevattningsdammar (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	61 290,00	61 290,00	61 290,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)		5,00	40,00	25,00	35,00	55,00	50,00	210,00
TOTALT	O.20 (enhet: Insatser)		5,00	40,00	25,00	35,00	55,00	50,00	210,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		71 355,10	3 047 619,10	1 904 761,90	2 769 865,70	4 293 675,30	3 907 961,00	15 995 238,10
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		21 863,20	933 790,50	583 619,00	848 686,90	1 315 582,20	1 197 399,20	4 900 941,00
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
INVEST (73-74)	**Investeringar, inklusive investeringar i bevattning**								
INVDIV	Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
INVDIV1 - Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	66 667,00	66 667,00	66 667,00	59 048,00	59 048,00	59 048,00	59 048,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.24 (enhet: Insatser)	5,00	36,00	46,00	46,00	46,00	45,00	26,00	250,00
TOTALT	O.24 (enhet: Insatser)	5,00	36,00	46,00	46,00	46,00	45,00	26,00	250,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		325 946,90	2 656 643,90	2 656 643,90	3 384 346,30	3 384 346,30	2 346 358,40	14 754 285,70
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		99 870,20	813 995,70	813 995,70	1 036 963,70	1 036 963,70	718 924,10	4 520 713,10
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								

	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
INVEST (73-74)	**Investeringar, inklusive investeringar i bevattning**								
INVFÖR	Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
INVFÖR1 - Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)		64 516,00	64 516,00	57 143,00	57 143,00	57 143,00	57 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.24 (enhet: Insatser)			48,00	63,00	79,00	79,00	48,00	317,00
TOTALT	O.24 (enhet: Insatser)			48,00	63,00	79,00	79,00	48,00	317,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)			2 713 506,90	3 618 007,10	4 522 509,40	4 522 509,40	2 708 229,10	18 084 761,90
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)			831 418,50	1 108 557,40	1 385 696,90	1 385 696,90	829 801,40	5 541 171,10
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
INVEST (73-74)	**Investeringar, inklusive investeringar i bevattning**								
INVKALK	Investeringsstöd för täckdikning med kalkfilterdike	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
INVKALK1 - Investeringsstöd täckdikning med kalkfilter (Stöd - Medel)	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	63 441,00	63 441,00	63 441,00	77 143,00	77 143,00	77 143,00	77 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

91(2)(d)-SE-30,64%	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	16,00	21,00	5,00	10,00	18,00	20,00	95,00
TOTALT	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	16,00	21,00	5,00	10,00	18,00	20,00	95,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		111 502,00	1 620 000,00	385 714,30	1 274 261,20	1 891 404,10	2 040 927,90	7 323 809,50
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		34 164,20	496 368,00	118 182,90	390 433,60	579 526,20	625 340,30	2 244 015,20
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
INVEST (73-74)	**Investeringar, inklusive investeringar i bevattning**								
INVKONK	Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
INVKONK1 - Inv konkurrens stallar och inhysningssystem (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	139 785,00	139 785,00	139 785,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	45,00	300,00	300,00	125,00	205,00	300,00	300,00	1 575,00
INVKONK2 - Inv konkurrens växthus och odlingstunnlar (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	102 151,00	102 151,00	102 151,00	90 476,00	90 476,00	90 476,00	90 476,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	30,00	30,00	30,00	25,00	20,00	10,00	150,00
INVKONK3 - Inv konkurrens torkning och lagring (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	104 301,00	104 301,00	104 301,00	104 762,00	104 762,00	104 762,00	104 762,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	5,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	45,00	300,00
INVKONK4 - Inv konkurrens täckdikning och energiskog (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	19 355,00	19 355,00	19 355,00	30 952,00	30 952,00	30 952,00	30 952,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	75,00	475,00	475,00	93,00	93,00	96,00	93,00	1 400,00
INVKONK5 - Inv konkurrens ny teknik	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	80 645,00	80 645,00	80 645,00	71 429,00	71 429,00	71 429,00	71 429,00	

(Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	10,00	55,00	55,00	25,00	40,00	55,00	55,00	295,00
INVKONK6 - Inv konkurrens renvaktarstugor och övrig rennäring (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	16 129,00	16 129,00	16 129,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)	2,00	6,00	6,00	6,00	6,00	4,00	5,00	35,00
INVKONK7 - Inv konkurrens minskad ammoniakavgång (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	43 011,00	43 011,00	43 011,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	76 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.20 (enhet: Insatser)		9,00	8,00	8,00	10,00	14,00	14,00	63,00
TOTALT	O.20 (enhet: Insatser)	142,00	925,00	924,00	337,00	429,00	539,00	522,00	3 818,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		8 727 038,50	76 097 619,00	33 535 714,30	72 950 511,00	88 562 415,70	92 251 711,30	372 125 009,80
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		2 673 964,60	23 316 310,50	10 275 342,90	22 352 036,60	27 135 524,30	28 265 924,40	114 019 103,30
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
INVEST (73-74)	**Investeringar, inklusive investeringar i bevattning**								
INVVATTEN	Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
INVVATTEN1 - Investeringsstöd vattenvårdsåtgärder (Stöd - Medel) 91(3)(b) - 73-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	76 882,00	76 882,00	76 882,00	68 095,00	68 095,00	68 095,00	68 095,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.21 (enhet: Insatser)		36,00	72,00	60,00	80,00	84,00	74,00	406,00
INVVATTEN2 - Investering i våtmarker och dammar LBP (Stöd - Medel) 91(3)(b) - 73-SE-61,90%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)				96 190,00	96 190,00	96 190,00	96 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.21 (enhet: Insatser)								
TOTALT	O.21 (enhet: Insatser)		36,00	72,00	60,00	80,00	84,00	74,00	406,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		529 090,80	4 902 857,10	4 085 714,30	6 088 398,30	6 360 779,30	5 679 826,90	27 646 666,70
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		327 507,20	3 034 868,60	2 529 057,10	3 768 718,60	3 937 322,40	3 515 812,80	17 113 286,70
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)				480 951,70	384 761,40	96 190,30	96 190,30	1 058 093,70
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)				297 709,10	238 167,30	59 541,80	59 541,80	654 960,00
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
INSTAL (75)	**Etablering av unga jordbrukare och nya jordbrukare samt nyetablering av landsbygdsföretag**								
START	Startstöd	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
START1 - Startstöd heltid (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	32 258,00	32 258,00	32 258,00	28 571,00	28 571,00	28 571,00	28 571,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.25 (enhet: Stödmottagare)	9,00	109,00	109,00	180,00	162,00	98,00		667,00
START2 - Startstöd halvtid (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	16 129,00	16 129,00	16 129,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	14 286,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.25 (enhet: Stödmottagare)	3,00	38,00	38,00	71,00	69,00	46,00		265,00
TOTALT	O.25 (enhet: Stödmottagare)	12,00	147,00	147,00	252,00	230,00	145,00		933,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)	342 857,10	3 023 809,50	3 657 142,90	6 171 428,60	5 980 952,40	3 680 952,40		22 857 142,90
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	105 051,40	926 495,30	1 120 548,60	1 890 925,70	1 832 563,80	1 127 843,80		7 003 428,60
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								

	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)	224 598,60	2 695 190,90	2 695 190,90	3 144 389,70	2 021 393,60	449 197,10		11 229 960,80
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)	68 817,00	825 806,50	825 806,50	963 441,00	619 355,00	137 634,00		3 440 860,00
COOP (77)	**Samarbete**								
EIP	Innovationsstöd inom EIP-Agri	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
EIP1 - EIP Bilda grupp liten (Stöd - Enhetlig) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	8 602,00	8 602,00	8 602,00	7 619,00	7 619,00	7 619,00	7 619,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	3,00	6,00	6,00	6,00	6,00	3,00		30,00
EIP2 - EIP bilda grupp stor (Stöd - Enhetlig) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	12 903,00	12 903,00	12 903,00	11 429,00	11 429,00	11 429,00	11 429,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	21,00	41,00	41,00	41,00	41,00	21,00		206,00
EIP3 - EIP genomföra (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	580 645,00	580 645,00	580 645,00	619 048,00	619 048,00	619 048,00	619 048,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)	2,00	20,00	20,00	6,00	8,00	8,00	11,00	75,00
TOTALT	O.1 (enhet: Projekt)	26,00	67,00	67,00	55,00	55,00	34,00	12,00	316,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)	26 666,70	1 128 231,90	12 895 238,10	4 228 571,40	9 880 430,60	9 629 002,10	12 211 859,20	50 000 000,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)	8 170,70	345 690,20	3 951 101,00	1 295 634,30	3 027 363,90	2 950 326,20	3 741 713,70	15 320 000,00
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
COOP (77)	**Samarbete**								
LEADER	Stöd till Leader	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**

LEADER1 - LEADER förberedande (Stöd - Medel) 91(3)(b) - 77(1)(b)-SE-50,00%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	107 527,00	107 527,00	107 527,00	95 238,00	95 238,00	95 238,00	95 238,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.31 (enhet: Strategier)						40,00		40,00
LEADER2 - LEADER Genomförande av lokala utvecklingsstrategier (Stöd - Medel) 91(3)(b) - 77(1)(b)-SE-50,00%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	4 502 688,00	4 502 688,00	4 502 688,00	3 988 095,00	3 988 095,00	3 988 095,00	3 988 095,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.31 (enhet: Strategier)	5,00	33,00	2,00					40,00
TOTALT	O.31 (enhet: Strategier)	5,00	33,00	2,00			40,00		80,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		2 930 034,50	23 809 523,80	23 809 523,80	28 705 861,50	39 182 052,00	44 896 337,70	163 333 333,30
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		1 465 017,20	11 904 761,90	11 904 761,90	14 352 930,80	19 591 026,00	22 448 168,90	81 666 666,70
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
COOP (77)	**Samarbete**								
SAM	Stöd till samarbete	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
SAM1 - Samarbete konkurrenskraft och djurvälfärd (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	215 054,00	215 054,00	215 054,00	1 904 762,00	1 904 762,00	1 904 762,00	1 904 762,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)			1,00	2,00	2,00	3,00	3,00	11,00
SAM2 - Samarbete miljö och klimat (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	215 054,00	215 054,00	215 054,00	238 095,00	238 095,00	238 095,00	215 054,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.1 (enhet: Projekt)		13,00	26,00	10,00	10,00	20,00	23,00	102,00
SAM3 - Samarbete livsmedel och besöksnäring (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	247 312,00	247 312,00	247 312,00	476 190,00	476 190,00	476 190,00	476 190,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								

	O.1 (enhet: Projekt)		13,00	26,00	5,00	5,00	5,00	6,00	60,00
TOTALT	O.1 (enhet: Projekt)		26,00	53,00	17,00	17,00	28,00	32,00	173,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		121 017,80	31 904 761,90	4 761 904,80	10 356 486,10	12 737 438,50	14 880 295,70	74 761 904,80
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		37 079,90	9 775 619,10	1 459 047,60	3 173 227,30	3 902 751,20	4 559 322,60	22 907 047,70
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								
KNOW (78)	**Kunskapsutbyte och informationsspridning**								
KOMPUTV	Stöd till kompetensutveckling	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
KOMPUTV - Kompetensutveckling ett rikt odlingslandskap (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	483 871,00	483 871,00	483 871,00	428 571,00	428 571,00	428 571,00	428 571,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)		6,00	7,00	8,00	8,00	8,00	5,00	42,00
KOMPUTV1 - Kompetensutveckling konkurrenskraft och djurvälfärd (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	849 462,00	849 462,00	602 151,00	533 333,00	533 333,00	533 333,00	533 333,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)		8,00	9,00	12,00	11,00	11,00	5,00	56,00
KOMPUTV2 - Kompetensutveckling ekologisk produktion (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	177 419,00	177 419,00	177 419,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	157 143,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)		6,00	7,00	8,00	8,00	8,00	5,00	42,00
KOMPUTV4 - Kompetensutveckling Greppa Näringen (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	548 387,00	548 387,00	548 387,00	485 714,00	485 714,00	485 714,00	485 714,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)		6,00	7,00	8,00	8,00	8,00	5,00	42,00
KOMPUTV5 - Kompetensutveckling	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	322 581,00	322 581,00	322 581,00	285 714,00	285 714,00	285 714,00	285 714,00	

skogsbruk (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)			2,00	8,00	4,00	4,00	4,00	22,00
KOMPUTV6 - Kompetensutveckling livsmedel och besöksnäring (Stöd - Medel) 91(2)(d)-SE-30,64%	Planerat enhetsbelopp (totala offentliga utgifter i euro)	430 108,00	430 108,00	430 108,00	380 952,00	380 952,00	380 952,00	380 952,00	
	Planerat genomsnittligt maximienhetsbelopp (i tillämpliga fall) (i euro)								
	O.33 (enhet: Insatser)		8,00	9,00	11,00	11,00	11,00	6,00	56,00
TOTALT	O.33 (enhet: Insatser)		34,00	41,00	55,00	50,00	50,00	30,00	260,00
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (totala offentliga utgifter i euro)		62 563,00	14 929 710,90	20 937 776,90	25 068 296,20	25 068 296,20	15 527 753,90	101 594 397,10
	Årligt vägledande ekonomiskt anslag (unionsbidrag i euro)		19 169,30	4 574 463,40	6 415 334,80	7 680 926,00	7 680 926,00	4 757 703,80	31 128 523,30
	Varav för finansieringsinstrument (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav för finansieringsinstrument (unionsbidrag i euro)								
	Varav överföring (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav överföring (unionsbidrag i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (tillämplig på artikel 95.1 enligt artiklarna 73 och 75) (totala offentliga utgifter i euro)								
	Varav behövs för att uppnå anslaget enligt bilaga XII (unionsbidrag i euro)								

7 Styrnings- och samordningssystem

7.1 Angivelse av styrande organ och samordningsorgan samt kontrollorgan

Typ av myndighet	Institutionens namn	EGFJ	EJFLU	Namn på ansvarig	Adress	E-postadress
Förvaltande myndighet	Jordbruksverket, Jordbruks- och analysavdelningen	Y	Y	Olof Johansson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
Behörig myndighet	Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet	Y	Y	Tobias Olsson	103 33 Stockholm	li.registrator@regeringskansliet.se
Utbetalande organ	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Y	Y	Göran Löfqvist	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
Det attesterande organet	ESV, Avdelningen EU-revision	Y	Y	Marijana Carlsten	Box 45316, 104 30 Stockholm	registrator@esv.se
Övervakningskommitté	Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet	Y	Y	Tobias Olsson	103 33 Stockholm	oksekretariat@jordbruksverket.se
Andra delegerade och förmedlande organ som inte fastställs i förordningen, med en beskrivning av deras roll	Lokala aktionsgrupper	N	Y	Anna Brattberg	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
Andra delegerade och förmedlande organ som inte fastställs i förordningen, med en beskrivning av deras roll	Länsstyrelserna (LD21), (stödmyndighet)	Y	Y	Jenny Larsson	801 70 Gävle	gavleborg@lansstyrelsen.se
Andra delegerade och förmedlande organ som inte fastställs i förordningen, med en beskrivning av deras roll	Nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken	Y	Y	Ulrika Holmgren	551 82 Jordbruksverket	Kansliet@landsbygdsnatverket.se
Andra delegerade och förmedlande organ som inte fastställs i förordningen, med en beskrivning av deras roll	Sametinget (stödmyndighet)	N	Y	Ingela Nilsson	Box 90, 981 22 Kiruna	kansli@sametinget.se
Andra delegerade och förmedlande organ som inte fastställs i förordningen, med en beskrivning av deras roll	Skogsstyrelsen (stödmyndighet)	N	Y	Johan Eriksson	551 83 Jönköping	skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
Kontrollorgan	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	N	N	Lina Andersson, IACS och Eva Rosenthal, non-IACS	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
Samordning av kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket, inbegripet jordbruksrådgivning – berört samordningsorgan	Jordbruksverket, Jordbruks- och analysavdelningen	Y	Y	Anette Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se

Kommunikationsansvarig för GJP-plan (se artikel 48.2 i förordningen om gemensamma bestämmelser)	Jordbruksverket, Verksamhetsstödsavdelningen	Y	Y	Mea Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se

Kort beskrivning av den behöriga myndighetens struktur och organisation

Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) är behörig myndighet och arbetsuppgifterna är fördelade till enheten för jordbruk och livsmedelsföretagande på Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Arbetsformerna följer ordinarie arbetssätt för regeringen och Regeringskansliet

Vad gäller övervakningskommittén tillämpar SE art 124 förordningen (EU) 2021/2115. Organisationerna som representeras i kommittén utses av regeringen och den ska ha en balanserad sammansättning av relevanta myndigheter, relevanta intresseorganisationer som representerar civilsamhället och näringslivets/arbetsmarknadens parter. De utsedda organisationerna är självständiga och representerar sina respektive organisationer i kommittén. Kommittén ska fastställa en arbetsordning, vilken bland annat ska adressera hantering av intressekonflikter och fastställa principen om öppenhet och transparens.

7.2 Beskrivning av övervaknings- och rapporteringsstrukturen

System för insamling och hantering av data

Jordbruksverket har arbetat vidare med att vidareutveckla tidigare grundsystem för insamling, lagring och hantering av data.

Utgångspunkten är att alla ansökningar görs elektroniskt, ansökan på papper är aktuell bara om den sökande särskilt efterfrågar det. I ansökningarna efterfrågas den information som behövs för rapportering, uppföljning och utvärdering och som sökanden kan besvara vid ansökningstillfället. Ansökan om utbetalning av beviljat stöd hanteras på motsvarande sätt, vilket ger möjlighet att samla in information om faktiska utfall. Det elektroniska tillvägagångssättet gör det möjligt att säkerställa att all efterfrågad information anges, vilket reducerar bortfallet i datatillgången. Se tabellen nedan för beskrivning av de delar som ingår i datasystemet.

Information från olika grundsystem sammanställs för analys och rapportering med hjälp av systemet för beslutsstöd, BLIS. Det finns komplexa inbördes relationer mellan de olika grundsystemen. Vi beskriver förenklat deras betydelse för rapporteringen i det här avsnittet (se även tabellen nedan). Ansökan sker genom systemen ALF och SAMi. FLIT, JBR/Ararat samt Jorden används för handläggning. Kontrollresultaten hanteras med Atlas, och arealövervakning i systemet SAGA. Stödhanteringen kräver också register, dessa är Basen, CDB samt KUND. Utbetalningarna görs genom systemet BETAL via handläggningssystemen. Budgeten följs upp i PULF. Data från eventuella enstaka ansökningar i pappersform kommer in i IT-systemen genom att de läggs in i systemen där handläggningen genomförs. Den data som behövs för rapportering tas in i BLIS från berörda system

Tabell Grundsystem för insamling, lagring och hantering av data

Delsystem	**Beskrivning**
ALF	Ansökanssystem för projekt- och investeringsstöd
Atlas	System för hantering av kontrollresultat, vilket påverkar utbetalningarna.
Basen	GIS-register över arealer (LPIS)
BETAL	Ekonomisk administration av stödutbetalningar
BLIS	System för beslutsstöd. Sammanställer data från BETAL, ALF, FLIT, SAMi, Jorden m. fl.
CDB	Register över nötkreatur
FLIT	Handläggningssystem för ärendehantering av projekt- och investeringsstöd
JBR/Ararat	Handläggningssystem för ärendehantering av jordbrukarstöd, djurvälfärdsersättningar
Jorden	Handläggningssystem för ärendehantering av jordbrukarstöd inkl. register över åtaganden
KUND	Register med uppgifter om kunder
PULF	System för uppföljning av budget
SAGA	System för arealövervakning.
SAMi	Ansökanssystem för jordbrukarstöd

Struktur för rapportering

I grundsystemen genereras data för indikatorerna som beskrivs i bilaga I i förordningen om strategiska planer samt för den ekonomiska redovisningen. I systemet för beslutsstöd, BLIS, samlas informationen från de olika grundsystemen ihop i tabeller till den årliga prestationsrapporten samt prestationsöversynen. Data till utfallsindikatorer samt genomsnittliga och enhetliga enhetsbelopp tas fram genom att kombinera data om utbetalningar och utfall. Data för resultatindikatorer bygger på data om utfall som ofta sätts i relation till kontextindikatorer för att kunna rapportera en andel.

Eftersom information från grundsystemen samlas in och presenteras i ett automatiserat system för

beslutsstöd (BLIS) minskar risken för hanteringsfel och man får en bra överblick. Dessutom möjliggör detta regelbunden uppföljning av resultaten. Datakvaliteten granskas för att säkerställa korrekt rapportering. Bland annat jämförs data från grundsystemen mot resultatet i BLIS och stabilitet i siffrorna över tiden testas. Rimligheten i resultaten bedöms regelbundet och vid förändringar i systemen övervakas resultaten. Även arealövervakningssystemet bidrar till säkerställande av korrekt data. Rapportering sker sedan genom EU-kommissionens system. Dessutom håller sig Jordbruksverket underrättad om eventuella förändringar i indikatorernas beräkningar samt i systemet som används för att föra över informationen till EU-kommissionen. Detta sker genom möten och digitala plattformar på EU-nivå.

När det gäller indikatorn ”R.29^{PR} Development of organic agriculture: Share of Utilised Agricultural Area (UAA) supported by the CAP for organic farming, with a split between maintenance and conversion” kommer data för den uppdelade rapporteringen av de två kategorierna tas fram med en förenklad metod. Det beror på att åtgärden inte är uppdelad på bibehållande av och omställning till ekologisk produktion och uppgifterna för respektive kategori kan därför inte samlas in enligt ordinarie metoder för framtagande av uppgifter i IAKS-stöd.

Datakällor för utvärdering

Denna del beskriver på ett övergripande sätt de datakällor som förutses kommer att användas för utvärdering enligt artikel 140 i SPR (2115/2021). Dessa data relaterar inte till handläggningen av stöden utan till de utvärderingar som görs av den strategiska planen. De stödrelaterade data, dvs. data om beviljade eller utbetalda stöd, som behövs för utvärdering tillhandahålls i systemen som beskrivs ovan. Kompletterande datakällor kommer dock att behövas för att genomföra effekt- och andra typer av utvärderingar av den strategiska planen. Det handlar t.ex. om sådana data som insamlas av externa utvärderare genom intervjuer, dokumentstudier, enkäter, eller data som samlas in för miljöövervakning och -rapportering. Dessa kompletterande data insamlas och hanteras främst av utvärderare för specifika utvärderingar. Dessa utvärderingar, som kommer att vara tillgängliga enligt art 140.7 i SPR (2115/2021), ligger sedan till grund för slutsatser om strategiska planens genomförande. I samband med att planeringen av utvärderingsverksamheten blir mer detaljerad, kan det uppstå behov av andra data för utvärdering. Databehov för utvärdering beror i stor utsträckning på utvärderingsämne och utvärderingsfråga och beskrivs därför närmare i utvärderingsplanen som upprättas i enlighet med artikel 140.4 i SPR (2115/2021).

7.3 Information om kontrollsystemet och påföljder

7.3.1 IAKS – det integrerade administrations- och kontrollsystemet

Används IAKS för att förvalta och kontrollera interventioner inom vinsektorn i enlighet med avdelning III i förordning (EU) ../... [förordningen om strategiska GJP-planer]? : **Nej**

Används IAKS för att hantera och kontrollera grundvillkoren? : **Nej**

Artikel 65.4 d i den horisontella förordningen ger medlemsstaterna möjlighet att definiera ”jordbruksskiftet”. Ange hur ”jordbruksskifte” definieras i din medlemsstat.

Ett stycke sammanhängande jordbruksmark som anges i en stödansökan och som inte används för mer än en typ av gröda.

7.3.1.1 Alla delar av IAKS enligt [den horisontella förordningen] har inrättats och används från och med den 1 januari 2023.

Alla delar av IAKS enligt [den horisontella förordningen] har inrättats och används från och med den 1 januari 2023. : **Ja**

7.3.1.1.1 System för identifiering av jordbruksskiften (LPIS)

LPIS kommer att fungera enligt gällande regler och riktlinjer.

Registret kommer att innehålla all jordbruksmark som stödsökande deklarerar och användas för administrativa kontroller av stödsökandes ansökningar och till rapporteringen som krävs enligt gällande

lagstiftning.
Uppgifterna om referensskiften kommer att ajourhållas löpande med hjälp av nya ortofoton, stödsökandes anmälningar om att förändra skiftena, samt resultat från fältkontroller och AMS.
Nya ortofoton kommer som senast var tredje år i stort sett för all jordbruksmark i Sverige.

7.3.1.1.2 Ett geospatialt och ett djurbaserat ansökningssystem

Det geo-spatiala ansökningssystemet (GSA) har utformats och kommer att fungera enligt gällande regler och riktlinjer.

Systemet kommer tillämpas för alla stödsökande som ansöker om stöden som omfattas av IAKS-lagstiftningen. Stödsökande har tillgång till ett förtryckt formulär som baseras på föregående års uppgifter, samt tillgång till uppdaterade referensskiften från LPIS.

Stödsökande kommer kunna se information som rör vissa GAEC i grundvillkoren i GSA.

GSA kommer även användas i arbetet med arealövervakningssystemet för att stödsökande ska kunna lämna in uppgifter och ändra ansökan efter analyser med hjälp av bilder från Sentinel och på sikt data av minst samma värde.

För vissa djurbaserade stöd kommer ett automatiskt ansökningssystem att användas. Stödsökande kommer att uppge anläggningsnummer i GSA för att uppgifterna ifrån djurdatabasen ska kunna användas för att skapa ansökan.

Sverige har under 2023 och 2024 fyra olika datum i processen med ansökan av jordbrukarstöd. Det är ett sista ansökansdatum, ett sista datum för utökning och komplettering av ansökan, ett sista datum för att ändra gröda och skiftesgränser, och ett sista datum för att dra tillbaka sin ansökan. Från och med år 2025 kommer datumet för sista dagen att ändra gröda och skiftesgränser att tas bort. De stödsökande kan då istället ändra gröda och skiftesgränser inom blocket fram till det datumet som nu är sista datum för att dra tillbaka ansökan.

7.3.1.1.3 Tillämpar du ett system för automatiska anspråk (i den mening som avses i artikel 65.4 f i den horisontella förordningen)?

För interventioner som inbegriper områden? : **Nej**
För interventioner som inbegriper djur? : **Ja**

7.3.1.1.4 Arealövervakningssystem

Införandet av arealövervakningssystemet (AMS) sker kontinuerligt med början 2023. Nya villkor som omfattas av systemet kommer läggas till löpande. En app för mobiltelefoner som hjälper stödsökande att skicka in geo-taggade foton finns och kommer vidareutvecklas allt eftersom nya behov uppstår. Systemet kommer utvecklas utifrån de krav som löpande tillkommer från EU-kommissionen.

7.3.1.1.5 Kontroll- och sanktionssystem

Är de krav som anges i artikel 72 i den horisontella förordningen uppfyllda? : **Ja**
7.3.1.1.5.1 Beskrivning av kontroll- och sanktionssystem(en) för IAKS-insatser
Se bifogat/bifogade dokument

7.3.1.1.6 System för identifiering och registrering av stödrätter, i förekommande fall

Är de krav som anges i artikel 71 i den horisontella förordningen uppfyllda? : **Ej tillämpligt**

7.3.1.1.7 System för identifiering och registrering av djur i den mening som avses i artikel 65.4 c [artikel 66.1 g i den horisontella förordningen]

Har du ett system för identifiering och registrering av djur enligt artikel 66.1 g i den horisontella förordningen? : **Ja**

system för identifiering och registrering av nötkreatur som infördes genom Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1760/2000. : **Ja**

system för identifiering och registrering av får och getter enligt rådets förordning (EG) nr 21/2004 : **Nej**

system för identifiering och registrering av svin enligt rådets direktiv 2008/71/EG : **Nej**

7.3.2 Icke-IAKS

7.3.2.1 Kort beskrivning av sanktionssystemet för icke-IAKS-interventioner i enlighet med principerna om effektivitet, proportionalitet och avskräckande verkan

EGFJ, icke-IAKS

Sanktionssystemet för stöd till biodlingssektorn består av tre delar: (1) icke stödberättigande utgifter dras av från ansökan, (2) villkorsfel bestraffas med ett procentuellt avdrag och (3) en administrativ sanktion verkställs vid stora felaktigheter. .

Den administrativa sanktionen verkställs om skillnaden mellan beloppet som skulle ha betalats ut till stödmottagaren, baserat på ansökan om utbetalning samt beslutet om stöd, och beloppet som ska betalas ut till stödmottagaren efter kontroll av ansökan om utbetalning är mer än tio procent. Sanktionsbeloppet ska motsvara skillnaden mellan dessa två belopp, men får inte gå utöver en fullständig indragning av stödet.

Sanktionssystemet för stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker består av tre delar: (1) icke stödberättigande utgifter dras av från ansökan, (2) villkorsfel bestraffas med ett procentuellt avdrag och (3) en administrativ sanktion verkställs vid stora felaktigheter.

Den administrativa sanktionen verkställs om det belopp som redovisas i ansökan om utbetalning är mer än tre procent högre än beloppet som stödmyndigheten betalar ut efter avdrag. Sanktionsbeloppet ska motsvara skillnaden mellan dessa två belopp, men får inte gå utöver en fullständig indragning av stödet.

Ejflu, icke-IAKS

Sanktionssystemet består av tre delar: (1) icke stödberättigande utgifter dras av från ansökan, (2) villkorsfel bestraffas med ett procentuellt avdrag och (3) en administrativ sanktion verkställs vid stora felaktigheter.

Den administrativa sanktionen verkställs om skillnaden mellan beloppet som skulle ha betalats ut till stödmottagaren, baserat på ansökan om utbetalning samt beslutet om stöd, och beloppet som ska betalas ut till stödmottagaren efter kontroll av ansökan om utbetalning är mer än tio procent. Sanktionsbeloppet ska motsvara skillnaden mellan dessa två belopp, men får inte gå utöver en fullständig indragning av stödet.

7.3.2.2 Kort beskrivning av kontrollsystemet för icke-IACS (kontrollmetoder, korskontroller, hållbarhet för investeringar och relaterade efterhandskontroller m.m.)

EGFJ, icke-IAKS

Kontrollsystemet för stöd till biodlingssektorn består av två delar: (1) administrativa kontroller och (2) kontroller på plats. Kontrollerna genomförs systematiskt. Systemet kompletteras med en aktiv risk- och bedrägeribekämpning samt kvalitetskontroller.

Administrativa kontroller genomförs för samtliga aktuella villkor i samtliga ansökningar om stöd respektive utbetalning. Den administrativa kontrollen av en ansökan om stöd omfattar en kontroll av om sökanden är berättigad till stöd enligt unionsrättsliga och nationella bestämmelser. Den administrativa kontrollen av en ansökan om utbetalning omfattar en kontroll av om insatsen stämmer överens med och uppfyller villkoren i stödbeslutet, samt om de redovisade utgifterna ger rätt till stöd enligt unionsrättsliga och nationella bestämmelser samt enligt villkoren i stödbeslutet.

Kontroller på plats genomförs i ett urval av ärendena. Urvalet baseras på risk och slump, där misstanke

om oegentligheter är en del av riskanalysen. En kontroll på plats kan genomföras genom ett fysiskt besök eller på distans. För att säkerställa en effektiv hantering av riskerna för fonden genomförs ett aktivt arbete med risk- och bedrägeribekämpning. Arbetet består av identifikation och analys av riskområden och bedrägeriindikatorer, riktlinjer för det interna bedrägeribekämpningsarbetet samt informationsinsatser riktade mot de personer som arbetar med stöden.

Dessutom utförs olika kvalitetskontroller för att säkerställa att kontrollsystemet implementeras korrekt och att önskat resultat uppnås. Kvalitetskontrollerna består av handläggningskontroller, övervakning genom internkontroller, stickprov av utbetalningsbeslut samt kvalitetssäkring vid omfattande rutinförändringar.

Kontrollsystemet för stöd till producentorganisationer för frukt och grönsaker består av fem delar:

(1) Kontroll genomförs för varje ansökan om verksamhetsprogram samt för varje ansökan om utbetalning. Kontrollen genomförs genom en administrativ kontroll och kan kompletteras med en kontroll på plats om den administrativa kontrollen inte är tillräcklig. Inför beslut om fastställande av driftsfond genomförs en administrativ kontroll av anmälda belopp.

(2) Kontroll på plats genomförs årligen för ett urval av producentorganisationerna eller sammanslutningarna av producentorganisationer. Urvalet baseras på risk och slump. Kontroll på plats genomförs för samtliga insatser med undantag för mindre insatser samt insatser med låg risk. En kontroll på plats kan genomföras genom ett fysiskt besök eller på distans.

(3) Kontroll i efterhand genomförs i ett urval av insatserna, i syfte att säkerställa efterlevnaden av villkor som ska följas efter slututbetalning av stödet. Urvalet baseras på risk och slump. Kontroll i efterhand kan genomföras genom ett fysiskt besök eller på distans.

(4) Kontroll av erkännandekriterier för producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer genomförs minst vart femte år. Kontrollen genomförs genom en administrativ kontroll och en kontroll på plats.

(5) Kvalitetskontroller genomförs för att säkerställa att kontrollsystemet implementeras korrekt och att önskat resultat uppnås. Kvalitetskontrollerna består av kontroll av beslut, övervakning genom internkontroller, stickprov av utbetalningsbeslut samt kvalitetssäkring vid stora rutinförändringar.

Ejflu, icke-IAKS

Kontrollsystemet består av tre delar: (1) administrativa kontroller, (2) kontroller på plats samt (3) kontroller i efterhand. Kontrollerna genomförs systematiskt. Systemet kompletteras med en aktiv risk- och bedrägeribekämpning samt kvalitetskontroller.

Administrativa kontroller genomförs för samtliga aktuella villkor i samtliga ansökningar om stöd respektive utbetalning. Den administrativa kontrollen av en ansökan om stöd omfattar en kontroll av om sökanden är berättigad till stöd enligt unionsrättsliga och nationella bestämmelser. Kontrollen ska särskilt omfatta kontroll av att sökanden är berättigad till stöd, att stödvillkoren uppfylls, att urvalskriterierna uppfylls, att insatsens utgifter är stödberättigande och rimliga, samt att det inte förekommer otillåten dubbelfinansiering. Den administrativa kontrollen av en ansökan om utbetalning omfattar en kontroll av om insatsen stämmer överens med och uppfyller villkoren i stödbeslutet, samt om de redovisade utgifterna ger rätt till stöd enligt unionsrättsliga och nationella bestämmelser samt enligt villkoren i stödbeslutet. Investeringar verifieras med hjälp av tekniska hjälpmedel. Om verifiering med hjälp av tekniska hjälpmedel inte är möjlig eller lämplig verifieras investeringen genom en kontroll på plats, med undantag för mindre investeringar. Om ansökan om utbetalning avser anläggning och restaurering av våtmarker och dammar inom åtgärden Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder ska investeringen dock alltid verifieras genom ett besök på plats.

Kontroller på plats genomförs i ett urval av ärendena. Urvalet baseras på risk och slump, där misstanke om oegentligheter är en del av riskanalysen. En kontroll på plats kan genomföras genom ett fysiskt besök eller på distans.

Kontroller i efterhand genomförs i ett urval av ärendena, i syfte att säkerställa efterlevnaden av villkor som ska följas efter slututbetalning av stödet. Urvalet baseras på risk och slump. Kontroll i efterhand kan genomföras genom ett fysiskt besök eller på distans.

För att säkerställa en effektiv hantering av riskerna för fonden genomförs ett aktivt arbete med risk- och

bedrägeribekämpning. Arbetet består av identifikation och analys av riskområden och bedrägeriindikatorer, riktlinjer för det interna bedrägeribekämpningsarbetet samt informationsinsatser riktade mot de personer som arbetar med stöden.

Dessutom utförs olika kvalitetskontroller för att säkerställa att kontrollsystemet implementeras korrekt och att önskat resultat uppnås. Kvalitetskontrollerna består av handläggningskontroller, övervakning genom internkontroller, stickprov av utbetalningsbeslut samt kvalitetssäkring vid omfattande rutinförändringar.

7.3.2.3 Regler om offentlig upphandling?

Kort beskrivning av hur bestämmelserna för offentlig upphandling efterlevs.

I Sverige reglerar lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) hur upphandlande myndigheter ska agera vid inköp av varor och tjänster. LOU har sin grund i EU-direktiv 2014/24/EU.

Enligt LOU ska alla upphandlande myndigheter annonsera de inköp de avser att göra. Undantag gäller för direktupphandlingar. I upphandlingsdokumenten ska den upphandlande myndigheten redogöra för de krav som ställs på varan eller tjänsten. Den upphandlande myndigheten ska utvärdera alla anbud.
Utvärderingen ska göras på sakliga grunder och utifrån den utvärderingsmetod som har angivits vid annonseringstillfället. Vid utvärderingen ska den upphandlande myndigheten avgöra vilken anbudsgivare som erhåller uppdraget. Detta ska tillkännages i ett tilldelningsbeslut och vid efterannonsering.

Kontroll av om stödmottagare är upphandlande myndighet är en del av den administrativa kontrollen. För upphandlande myndigheter kontrolleras även att varor och tjänster har upphandlats på ett korrekt sätt samt att villkoren i avtalen följs.

7.4 Villkorlighet

7.4.1 Kontrollsystem för grundvillkor

7.4.1.1 Beskrivning av kontrollsystemet för grundvillkor

Utbetalningsstället gör årligen ett kontrollurval baserat på en riskanalys. Riskanalysen tar hänsyn till företagsstruktur och naturliga risker för överträdelser. Stödmottagarens deltagande i rådgivningssystemet är inte tillämpligt i Sverige då det finns en struktur där rådgivningen i hög grad vilar på marknadens aktörer, se avsnitt 8.1 rubriken *Tillämpad kunskap och rådgivning*. I riskanalysen tillämpas viktningsfaktorer. Kontrollurvalet sker på 1 procent av lantbrukarna som deklarerar jordbruksreal på över 10 hektar i ansökan och omfattar även ett slumpurval.

Den behöriga kontrollmyndigheten genomför kontroll på plats hos de utvalda stödmottagarna.

Ett förenklat kontrollförfarande, enligt artikel 83 i 2021/2116, där kontroll på plats exkluderas i de fall det går att visa att stödmottagarens överträdelser inte kan ha betydliga konsekvenser för uppnåendet av målet med lagstiftningen, tillämpas inte i Sverige.

Fjärranalys eller system för arealövervakning till hjälp för att genomföra kontroller på plats tillämpas inte i kontrollsystemet för grundvillkoren.

GAEC 1 kontrolleras genom administrativ kontroll på nationell nivå.

Registrering av kontrollresultat, handläggning och beslut om grundvillkorsavdrag hanteras av den behöriga kontrollmyndigheten som utsetts av medlemsstaten. Till sin hjälp har kontrollmyndigheten IT-stöd, instruktioner och utbildningar som det utbetalande organet tillhandahåller.

7.4.1.2 Typer av kontroller

Föreskrivna verksamhetskrav/god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden	Typer av kontroller
GAEC01 - Bevarande av permanent gräsmark på grundval av andelen permanent gräsmark i förhållande till jordbruksareal på nationell, regional eller subregional nivå, på nivån för grupper av jordbruksföretag eller jordbruksföretag jämfört med referensåret 2018. Högsta minskning på 5 % jämfört med referensåret.	Administrativa kontroller
GAEC02 - Skydd av våt- och torvmark	Kontroll på plats
GAEC03 - Förbud mot bränning av stubbåkrar, utom i händelse av växtskyddsskäl	Kontroll på plats
GAEC04 - Upprättande av buffertremsor längs vattendrag	Kontroll på plats
GAEC05 - Jordbearbetning för att minska risken för markförsämring och erosion, även med beaktande av sluttningar	Kontroll på plats
GAEC06 - Tillräcklig marktäckning för att undvika barmark under de mest sårbara perioderna	Kontroll på plats
GAEC07 - Växelbruk på åkermark förutom grödor som odlas under vatten	Kontroll på plats
GAEC08 - Bibehållande av landskapselement. Förbud mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod. Som ett alternativ, åtgärder för att undvika invasiva växtarter	Kontroll på plats
GAEC09 - Förbud mot omställning eller plöjning av permanent gräsmark som utsetts till miljömässigt känslig permanent gräsmark i Natura 2000-områden	Kontroll på plats
SMR01 - Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område: artikel 11.3 e och h vad gäller obligatoriska krav att kontrollera diffusa föroreningskällor för fosfat	Kontroll på plats
SMR02 - Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket: artiklarna 4 och 5	Kontroll på plats
SMR03 - Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar: artikel 3.1 och 3.2 b samt artikel 4.1, 4.2 och 4.4	Kontroll på plats
SMR04 - Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter: artikel 6.1 och 6.2	Kontroll på plats
SMR05 - Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet: artiklarna 14, 15, 17.1, 18, 19 och 20	Kontroll på plats
SMR06 - Rådets direktiv 96/22/EG av den 29 april 1996 om förbud mot användning av vissa ämnen med hormonell och tyreostatisk verkan samt av ß-agonister vid animalieproduktion och om upphävande av direktiv 81/602/EEG, 88/146/EEG och 88/299/EEG: artikel 3 a, b, d och e samt artiklarna 4, 5 och 7	Kontroll på plats
SMR07 - Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG: artikel 55 första och andra meningen	Kontroll på plats
SMR08 - Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel: artiklarna 5.2 och 8.1–8.5, artikel 12 med avseende på att begränsa användningen av bekämpningsmedel inom de skyddade områden som definierats på grundval av direktiv 2000/60/EG och Natura 2000-lagstiftningen samt artikel 13.1 och 13.3 om hantering och lagring av bekämpningsmedel och bortskaffande av bekämpningsmedelsrester	Kontroll på plats
SMR09 - Rådets direktiv 2008/119/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav för kalvar: artiklarna 3 och 4	Kontroll på plats
SMR10 - Rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning: artiklarna 3 och 4	Kontroll på plats
SMR11 - Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur: artikel 4	Kontroll på plats

7.4.2 Sanktionssystem för grundvillkor

7.4.2.1 Beskrivning av sanktionssystemet för grundvillkor

Avdraget för enkla överträdelser ska som allmän regel vara 3 %, men kan sänkas till 1 % eller höjas till 5 % beroende på överträdelsens Allvar, Omfattning och Varaktighet.

För överträdelser som har grava konsekvenser för uppnående av målet med grundvillkoret eller utgör en risk för folk- och djurhälsa, ska avdraget vara högre än 3 % enligt den allmänna regeln. För dessa överträdelser ska avdraget därför alltid vara 5 % oavsett överträdelsens Allvar, Omfattning och Varaktighet. Se tabellen under 7.4.2.3. Då det inte rör sig om varken upprepning eller avsiktlighet behöver avdraget inte vara högre än 5 % för att vara tillräckligt effektivt, proportionerligt och avskräckande.

För överträdelser som har inga eller obetydliga konsekvenser för uppnående av målet med den aktuella normen eller verksamhetskravet tillämpas inget avdrag. Deltagandet i rådgivningssystemet är inte obligatoriskt, men stödmottagaren informeras om rådgivningssystemet samt hur överträdelsen kan åtgärdas.

Vid överlåtelse av jordbruksmark eller jordbruksföretag eller del därav, övertar mottagaren överlåtarens skyldigheter i form av grundvillkorsavdrag. Mottagaren övertar dock inte överlåtarens upprepningar.

Vi tillämpar inte någon minimiregel på 100 EUR i avdrag.

Vi tillämpar inte något lägre procentuellt avdrag för överträdelser som upptäcks i systemet med arealövervakning.

7.4.2.2 Definition och tillämpning av ”upprepning” (beräkning och tidsintervall):

Samma överträdelse består eller upprepas en gång inom tre på varandra följande kalenderår eller består eller upprepas mer än en gång inom tre på varandra följande kalenderår men med en rättfärdigande motivering.

Avdraget ska vara 5, 10 eller 15 procent beroende på om ordinarie avdrag är 1, 3 eller 5 procent. Se tabellen under 7.4.2.3.

7.4.2.3 Definition och tillämpning av ”avsiktlighet”

Samma överträdelse består eller upprepas mer än en gång inom tre på varandra följande kalenderår utan någon rättfärdigande motivering eller

när det kan anses styrkt att stödmottagaren har haft för avsikt att erhålla fullt stöd utan att försöka följa grundvillkoren eller genom aktiva åtgärder åstadkomma den skada för miljö, hälsa eller djurskydd som orsakats av överträdelsen.

När det rör sig om avsiktlighet enligt det senare fallet sätts avdraget i allmänhet till 20 procent, men kan justeras inom intervallet 15-100 procent. När det rör sig om avsiktlighet på grund av upprepning utan rättfärdigande motivering, sätts avdraget enligt följande skala.

Grav överträdelse	**Allvar, omfattning, varaktighet**	**1:a upp-repningen**	**2:a upp-repningen -Avsiktlig**	**3:e upp-repningen -Avsiktlig**	**4:e upp-repningen -Avsiktlig**	**5:e upp-repningen -Avsiktlig**	**6:e upp-repningen -Avsiktlig**	**7:e upp-repningen -Avsiktlig**
-	1 %	5 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	100 %
-	3 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	100 %
-	5 %	15 %	25 %	50 %	100 %	100 %	100 %	100 %
5 %	-	15 %	25 %	50 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Vi bedömer att kurvan som vi har satt, baserat på de nya beräkningsmetoderna är effektiv, proportionerlig och avskräckande enligt kommissionens instruktioner.

Gällande avsiktliga överträdelser av extrem karaktär, ska stödmottagaren, förutom 100 procent avdrag även uteslutas från stöd nästföljande stödår.

7.4.3 Angivelse av tillämpningen av ett förenklat kontrollsystem för småbrukare.

Inte aktuellt för SE

7.4.4 Behöriga kontrollorgan som ansvarar för kontroller av villkorsstandarder och föreskrivna verksamhetskrav

Länsstyrelsen

Föreskrivna verksamhetskrav/god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden	Det utbetalande organets namn	Kontrollorganets namn	Namnet på den person som är ansvarig för kontrollen	Adress	E-postadress
GAEC01	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
GAEC02	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
GAEC03	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
GAEC04	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
GAEC05	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
GAEC06	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
GAEC07	Jordbruksverket,	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och	Lina Andersson	551 82	registrator@jordbruksverket.se

	Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket		Jönköping	
GAEC08	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
GAEC09	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR01	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR02	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR03	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR04	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR05	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR06	Jordbruksverket,	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och	Lina Andersson	551 82	registrator@jordbruksverket.se

	Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket		Jönköping	
SMR07	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR08	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR09	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR10	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se
SMR11	Jordbruksverket, Avdelningen för utbetalande organ EU-stöd	Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, på Jordbrukarstödsavdelningen resp Projekt- och investeringsstödsavdelningen, Jordbruksverket	Lina Andersson	551 82 Jönköping	registrator@jordbruksverket.se

7.5 Sociala grundvillkor

7.5.1 Beskrivning av kontrollsystemet för sociala grundvillkor

Svenska regler som utgör sociala grundvillkor finns inom två områden. 1) Arbetsmiljörätten, vilken huvudsakligen är genomförd i arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen samt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (direktiv 89/391/EEG om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (ramdirektivet om arbetsmiljö) och direktiv 2009/104/EG om minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av arbetsutrustning i arbetet (det andra särdirektivet)). 2) Arbetsrätten vilken är genomförd genom anställningsskyddslagen (direktiv [EU] 2019/1152 om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor [arbetsvillkorsdirektivet]).

Arbetsmiljörätten

Det är Arbetsmiljöverket som utövar tillsyn över att arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen och de föreskrifter som myndigheten har meddelat med stöd av regleringen följs.

Arbetsrätten

Det finns i Sverige inte någon myndighet eller något annat offentligfinansierat organ som har till uppgift att utöva tillsyn över tillämpningen av den arbetsrättsliga skyddslagstiftningen som genomför bland annat arbetsvillkorsdirektivet. Ett grundläggande element i det som brukar kallas den svenska arbetsmarknadsmodellen är det stora mått av autonomi som arbetsmarknadens parter har när det gäller att själva reglera villkoren på arbetsmarknaden genom kollektivavtal. Också uppgiften att utöva tillsyn över den arbetsrättsliga regleringen i lag och kollektivavtal ligger på framför allt arbetstagarorganisationer, vars uppgift i den kontexten är att företräda sina medlemmar i arbetsrättsliga frågor och i tvister mot arbetsgivaren. Det är möjligt att väcka talan i domstol.

Mekanism för sociala grundvillkor

Minskning av jordbruksstöd ska ske vid överträdelse av ett socialt grundvillkor, enligt (EU) 2021/2115 bilaga IV och som har slagits fast genom verkställbara beslut genom fällande dom i allmän domstol eller allmän förvaltningsdomstol, stödmottagarens godkännande av Åklagarmyndighetens strafföreläggande eller företagsbot, eller företagets godkännande av föreläggande om sanktionsavgift enligt vissa bestämmelser i arbetsmiljölagen, Arbetsmiljöverkets beslut om rättelse samt civilrättslig dom i Arbetsdomstolen eller tingsrätter. Verkställbara beslut fattas av domstolar, Åklagarmyndigheten och Arbetsmiljöverket. Aktuella myndigheter ges en skyldighet att skicka avgöranden där en överträdelse av ett socialt grundvillkor har fastställts till den relevanta länsstyrelsen.

Länsstyrelsen får uppdraget att besluta om sanktioner vid överträdelse av sociala grundvillkor. Länsstyrelsen har i dag uppdraget att besluta om minskning av stöd vid överträdelse av de vanliga grundvillkoren. Beslut kan överklagas till Jordbruksverket.

Länsstyrelsen ska först avgöra om överträdelsen berör en stödmottagares jordbruksverksamhet. I de fall överträdelsen i avgörandet avser en bestämmelse inom arbetsmiljörätten ska Arbetsmiljöverket yttra sig efter begäran om detta från länsstyrelsen. Yttrandet ska innehålla en bedömning av överträdelsen utifrån de kriterier som är relevanta för att bestämma avdragets storlek samt även innehålla en procentsats. I de fall överträdelsen rör andra villkor inom arbetsmiljö och hälsa där det saknas tillsynsmyndighet eller liknande, fattar länsstyrelsen beslut om avdrag utan något yttrande.

7.5.2 Beskrivning av sanktionssystemet för sociala grundvillkor

Storleken på sanktionerna vid överträdelser av sociala grundvillkor ska som utgångspunkt bestämmas enligt samma principer som gäller för de vanliga grundvillkoren. Men för överträdelser som avser sociala grundvillkor där det inte finns någon tillsynsmyndighet (dvs. inom arbetsrätten) finns det inte någon myndighet som kan göra en bedömning av avvikelsen..

Sanktioner vid överträdelse mot arbetsmiljörätten

En minskning av stöd vid en oavsiktlig överträdelse ska vara 1, 3 eller 5 procent beroende på överträdelsens allvar, varaktighet och omfattning. Om överträdelsen har grava konsekvenser för att uppnå målet med villkoret ska minskningen av stödet alltid vara 5 procent. Utöver det, när det gäller avsiktliga överträdelser, ska minskningen vara minst 15 procent (bedömd avsiktlighet). Om stödmottagaren upprepar

överträdelsen en gång blir avdraget i allmänhet 10 procent baserat på dess allvar, omfattning och varaktighet. Om stödmottagaren upprepar överträdelsen ytterligare betraktas den automatiskt som avsiktlig och avdraget blir 15–100 procent baserat på dess allvar omfattning och varaktighet.

Sanktioner vid överträdelse mot arbetsrätten, samt övriga överträdelser där det saknas tillsynsmyndighet eller liknande.

För sociala grundvillkorsöverträdelser där det saknas tillsynsmyndighet eller liknande – i huvudsak sådana som finns inom arbetsrätten (även bestämmelser om skyddsombud i arbetsmiljölagen omfattas av kollektivavtal) – ska sanktionens storlek istället bestämmas utifrån ett nationellt klassificeringssystem specifikt för sociala grundvillkor inom arbetsrätten (artikel 88.1 [EU] 2021/2116). Detta system baseras på hur allvarlig, omfattande och varaktig överträdelsen är till sin karaktär. Avdraget är i allmänhet 3 procent. Med hänsyn till dessa överträdelsers karaktär, baserat på dess allvar, omfattning och varaktighet, ska avdraget vara 1–5 procent. I de nu aktuella sociala grundvillkoren inom arbetsrätt samt övriga överträdelser där det saknas tillsynsmyndighet eller liknande, har graderingen satts till 1–3 procent, beroende på att det rör sig om överträdelser som inte leder till någon påtaglig skada för arbetstagaren, som skulle motivera 5 procent.

Detta förfarande är nödvändigt, då det inte finns någon myndighet eller annat offentligfinansierat organ som har till uppgift att utöva tillsyn över tillämpningen av villkor som följer av civilrättsliga förpliktelser. Det finns därför inte någon kompetent myndighet som i det enskilda fallet kan göra en bedömning av överträdelsens allvar, varaktighet och omfattning. Det går inte heller att förutsätta att domstolarnas domar alltid innehåller en tillräcklig beskrivning av domens logik (rationalitet) som går att koppla till en avdragsprocent för sociala grundvillkor. Det är inte heller så att en dom alltid fastställer ett sanktionsbelopp som det går att basera en avdragsprocent för sociala grundvillkor på.

Om stödmottagaren upprepar överträdelsen en gång blir avdraget i allmänhet 10 procent baserat på dess allvar, omfattning och varaktighet. Om stödmottagaren upprepar överträdelsen ytterligare betraktas den automatiskt som avsiktlig och avdraget blir 15–100 procent baserat på dess allvar omfattning och varaktighet. Avdrag på grund av upprepningar, beräknas från fall till fall.

Bestämmelser om sanktioner som gäller alla sociala grundvillkor

Sanktioner inom sociala grundvillkor som har inträffat under ett och samma kalenderår ska läggas samman. Samma avdragstak som används för de vanliga grundvillkoren för enkla överträdelser, grava överträdelser, upprepningar och avsiktliga överträdelser, ska tillämpas för sociala grundvillkor, enligt samma principer.

8 Modernisering: Kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket och digitalisering

8.1 Kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket

8.1 Övergripande planerad organisation av det förbättrade kunskaps- och innovationssystemet inom jordbruket

Identifierade behov och kunskapssystemets aktörer

Det svenska kunskaps- och innovationssystemet inom jordbruket (AKIS) består av många olika aktörer, kompetenser och samverkansformer. Generellt kan konstateras att det befintliga systemet har en potential att förbättras och kompletteras så att det bättre stödjer företagens behov och ökar deras möjligheter att bedriva en konkurrenskraftig och affärsmässig verksamhet. Både GJP och nationella insatser kan bidra till Stärkt samverkan mellan grundforskning, tillämpad forskning, företag och rådgivare förr ökat kunskapsutbyte, innovation och digitalisering. Skogsbrukets kunskap och innovationssystem består också av många aktörer, med stora offentliga aktörer som SLU och Skogsstyrelsen samt ett med skogsbruksföretagen samfinansierat forskningsinstitut Skogforsk som utvecklar och kommunicerar kunskap, tjänster och produkter som bidrar till en hållbar utveckling i skogsbruket till nytta för samhället.

Forskning och innovation

Under senare tid har betydelsen av ett välfungerande livsmedelssystem fått allt större fokus i Sverige. Teknik och produktionsmetoder är internationellt sett hållbara och har bra miljöprestanda samtidigt som svenska livsmedelskonsumenter är medvetna och ställer stora krav på både kvalitet och miljö. Inom många forskningsområden som rör livsmedelssektorn har svenska forskare stora framgångar och det finns en innovationskraft i såväl primärproduktionen som i livsmedelsindustrin, även om innovationsförmågan är svagare i dessa branscher än i annat svenskt företagande. Trots dessa positiva delar har sektorn fortsatt stora utmaningar och en förstärkt bred satsning inom forskning och innovation har bedömts angelägen för att livsmedelssystemet ska säkra sin styrkeposition för framtiden.

En strategisk forskningsagenda för hållbara livsmedelssystem har därför lanserats tillsammans med satsningar under 2000-talet på forskning och innovation inom digitalisering, bioekonomi och hållbart skogsbruk. Till detta kommer nationella satsningar via Sveriges innovationsmyndighet, Vinnova, som har identifierat att hållbara livsmedelssystem är en angelägen samhällsutmaning. Målet med Vinnovas satsningar är att det år 2028 finns 4–5 innovationsmiljöer som drivs av gemensamma målsättningar för en omställning till hållbara livsmedelssystem. Verksamheten ska bygga på tillit mellan aktörer, koppla samman befintliga insatser, initiera nya samt stärka innovationsförmågan i livsmedelssystemet. Målet är också att miljöerna ska ha samlat aktörer från näringsliv, offentlig sektor, akademi och civilsamhälle och att de är nationellt erkända med internationell koppling. Inom GJP finns åtgärden EIP. Regeringens samlade satsningar på forskning och innovation kommer att stärka AKIS genom att det i grunden skapas och utvecklas ny kunskap och nya idéer tillsammans med relevanta aktörer.

Tillämpad kunskap och rådgivning

Utmärkande för rådgivningen till jordbruksföretag, i en europeisk kontext, är att den i hög grad vilar på marknadens aktörer och att det saknas större institutsfunktioner inom primärproduktion och landsbygdsutveckling. SWOT pekar på att Sveriges AKIS är diversifierat och fragmenterat och att det råder bristande samverkan mellan kunskaps- och innovationssystemets olika aktörer. Att institutssektorn är liten leder till svagheter i kunskaps- och innovationssystemet när det gäller att sammanställa och tillgängliggöra kunskap, fortbildning av rådgivare, koppling mellan forskning och praktik samt framtagande av ny kunskap i form av försök och tester. Ökad tillgång till sådana funktioner skapar nya arenor för samverkan och nya utmaningar att samlas kring som utvecklar samverkan mellan olika aktörer. Inom GJP arbetar privata och offentliga rådgivare gemensamt för att underlätta för jordbruket att bidra i arbetet med de svenska miljömålen, vilket skapar god kontakt mellan aktörerna. Inom skogsbruket finns

motsvarande samverkan mellan privata och offentliga aktörer. För insatser inom konkurrenskraftsområdet sker samverkan mellan rådgivare, jordbruksföretag och industri i hög grad på marknadsmässiga villkor genom olika former av utbyten och möten, medan andra frågor som arbetsmiljö och generationsväxling kan hanteras innanför GJP. Lantbrukarnas riksförbund samlar många branschföreningar, t.ex. för skog, mjölk eller trädgård, i en organisation, vilket bidrar till ökat utbyte av kunskap och idéer. Här finns också tydliga kopplingar till utbildningsaktörer.

En sammanhållen institutfunktion för skogsbruket finns i Skogforsk, som finansieras av skogsnäringen och svenska staten. Även Skogsstyrelsen, SLU, ägarföreningar och andra organisationer bidrar till rådgivning till skogsägare.

Förstärkningar inom och utanför GJP som rör AKIS

Ett arbete med att stärka kunskaps- och innovationssystemet inom jordbruksområdet har inletts och fortsätter under perioden för den strategiska planen. Utöver förstärkningarna till forskning och innovation som beskrivs ovan finns en ambition om att öka livsmedelssektorns integrering i de bredare nationella och regionala innovationssystemen för att bidra till synergier och nya nätverk. Därutöver förstärks åtgärderna EIP och samarbete för att bidra ytterligare i innovationsarbetet inom områdena miljö och primärproduktion inom jordbruket. Ett nytt kunskapscentrum inom jordbruksområdet för förbättrad samverkan, sammanställning och tillgängliggörande av kunskap inom animalieproduktionen har inrättas under 2023 genom nationella medel som förstärks med medel från GJP. Samtidigt skapas en nationellt finansierad funktion som innehåller kunskapsstödjande funktioner inom kunskapssegmentet för jordbrukets miljö- och klimatfrågor. Det senare innebär ökad stabilitet då verksamheten övergår från projektfinansiering i GJP till mer stabila strukturer på myndighet.

Omfattande budgetallokeringar görs också i GJP för att kunna erbjuda kompetensutveckling inom jordbrukets miljö- och klimatfrågor, ökad konkurrenskraft inom jordbrukssektorn och digitalisering samt landsbygdsutveckling inom områdena besöksnäring och livsmedel. I begreppet jordbruk ingår rennäring och skog, men för kompetensutveckling inom skogen är nationella och privata satsningar mer betydande än vad som sker i GJP.

Insatserna i GJP kan också användas för att bidra till stärkta nätverk, erfarenhetsutbyten, rådgivarutbildning, samarbetsprojekt, mötesplatser och demonstrationer, se nedan. Såväl offentliga som privata aktörer förväntas ta del av medel i GJP och aktiviteter för ändamålet.

Nedan följer en översikt över de mest centrala aktörerna:

- Företagare inom jordbruk, trädgård, rennäring och skogsbruk samt livsmedelsindustrin, producenter och leverantörer av insatsvaror, rådgivningsföretag och myndigheter är de som framför allt använder de kunskaper och innovationer som kunskaps- och innovationssystemet genererar. Dessa aktörer är samtidigt själva med och utvecklar och sprider kunskap och innovationer.
- Utbildningsaktörer inom t.ex. gymnasieutbildningar, kvalificerade yrkesutbildningar och universitetsutbildningar.
- Universitet och högskolor står för större delen av offentligt finansierad forskning. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) är den största aktören inom jord- och skogsbruksforskningen.
- Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova är de tre största offentliga forskningsfinansiärerna. Privata forskningsstiftelser är t.ex. Stiftelsen Lantbruksforskning, Hästnäringens nationella stiftelse, Skogssällskapet, Mistra, SSF samt Lantmännens forskningsstiftelse.
- Kompetenscentrum företagsledning vid SLU, Greppa Näringen och Sweden Food Arena är exempel på initiativ för att överbrygga glappet mellan forskning, innovation och jordbruksföretagen. Ett kompetenscentrum för animalieproduktionen håller på att byggas upp för att svara mot en del av de i SWOT konstaterade bristerna. Nationellt resurscentrum för mathantverk verkar för att sprida kunskap och främja innovationer som leder till ökad diversifiering och värdeskapande i livsmedelskedjan.
- SkogForsk, RISE och SVA fungerar idag som institut för sektorn. Vid sidan av dessa medverkar t. ex utvecklingsbolagen AgroVäst, Hushållningssällskapet samt fyra nystartade centrumbildningar inom livsmedelssektorn aktivt i innovationsarbetet tillsammans med universitet och företag.

- Hushållningssällskapen, Ludvig & co samt Växa Sverige är några av de största privata aktörerna inom jordbruksrådgivning, men det finns också andra företag som erbjuder rådgivning och konsulttjänster inom området.
- På regional nivå har ett antal gröna kluster/regionala kompetenscentra utvecklats där rådgivningsaktörer, utbildare och utvecklingsföretag samlas på en gemensam plats. Exempel på kluster är Vreta Kluster och Gotland Grönt centrum. Regionalt finns också inkubatorer som hjälper till med att fånga upp och stötta i vidareförädlingen och utvecklingen av innovationer inom landsbygdsområdena, såväl knutna till högre lärosäten som knuten till kluster för regional utveckling.
- Jordbruksverket är en viktig aktör som förvaltande myndighet för den strategiska planen. Myndigheten har också en viktig roll i att tillhandahålla rådgivarutbildning och bedriva utvecklingsarbete av relevans för kunskapsförsörjningen inom främst jordbrukets miljöfrågor, men även andra ämnesområden som djurvälfärd, arbetsmiljö och bredare konkurrenskraftsfrågor. Även Skogsstyrelsen bedriver utvecklingsarbete av relevans för kunskapsförsörjningen inom skogsbruket och kan tillhandahålla rådgivning. Tillväxtverket har ansvar för att samordna arbetet med den nationella livsmedelsstrategin där åtgärder för en hållbar produktionsökning är i fokus. Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet och främjar innovationsarbetet.
- Nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken bidrar till spridning av kunskap och innovationer och samverkan mellan olika aktörer i kunskaps- och innovationssystemet.
- Inom skogsområdet är Skogsstyrelsen en central statlig aktör för kunskapsförmedling, men det finns även många privata aktörer. Skogforsk, Hushållningssällskapet och skogsägarföreningar är stora rådgivningsaktörer vid sidan av Skogsstyrelsen.
- Tillväxtverket har i uppdrag att stärka genomförandet av landsbygdspolitiken och verka för att de landsbygdspolitiska målen nås. Tillväxtverket ska också vara en myndighet som verkar för ett samordnat agerande inom en sammanhållen landsbygdspolitik och bland annat verka för ett samordnat agerande hos statliga myndigheter. Även inom detta område är Hushållningssällskapet en viktig rådgivningsaktör, men även kommunalt anställda landsbygdsutvecklare och privata konsultbyråer är viktiga delar av AKIS för landsbygderna utanför jordbruket. SLU har ett uppdrag att förbättra samordning och samverkan mellan aktörer inom svensk forskning om landsbygdsutveckling och regional utveckling.
- Regeringens roll är att fördela budgetmedel, styra myndigheter, övervaka programmen och utvärdera politiken.

Åtgärderna och hur de möter identifierade behov

De interventioner som i huvudsak bidrar till det tvärgående målet och att stärka Sveriges AKIS är stöd till kompetensutveckling, stöd till samarbete och innovationsstödet (EIP). Därtill har nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken en viktig roll i att möta behovet av ett stärkt kunskaps- och innovationssystem Nedan följer en kort beskrivning av åtgärdernas syfte och hur de bidrar till att stärka kunskapssystemet:

Kompetensutveckling

Aktiviteterna ska bidra till ökad kompetens hos målgruppen i syfte att stärka alla dimensioner av hållbarhet hos företagen samt främja innovation, samarbete och utveckling av ny kunskap inom alla mål för GJP. Aktiviteterna kan inspirera till att använda ny teknik och nya metoder baserat på forskning och försök och erfarenhetsutbyten samt återföra kunskapsbehov till forskningen. Såväl fortbildning av jordbruksföretag som av rådgivare är viktiga delar av insatsen, vilket kan ske i grupp, enskilt eller genom aktiviteter såsom information, demonstrationer och seminarier. Resultatet av aktiviteterna bör som huvudregel samlas lättåtkomligt och vara fritt tillgängligt digitalt för alla.

Samarbete

Stödet till samarbete kan användas för att stödja praktiknära försök, tester och utvärderingar samt stimulera till ökad samverkan om utvecklingsfrågor inom jordbruk och landsbygdsutveckling. Här kan

samarbetsåtgärden fylla en lucka mellan det kunskapsframtagande som finansieras via anslag för forskning och det kunskapsframtagande som företagen finansierar själva. Stödet till samarbete kan även nyttjas till att stödja utvecklings- och innovationsprojekt som har läge innovationsgrad än projekt rymmas inom stödet till EIP-Agri. Inom samarbetsåtgärden kommer den interaktiva innovationsmodellen som framtagits för EIP-Agri att följas.

EIP

Åtgärden är uppdelad i stöd till bildande av innovationsgrupper och stöd till innovationsprojekt. Syftet är att få fram nya innovativa lösningar på gemensamma utmaningar inom olika områden, genom att skapa bättre kopplingar mellan forskningsresultat, ny teknik och praktiskt arbete. Genom att bilda innovationsgrupper runt en potentiell innovation kan innovationer på ett systematiskt sätt identifieras, utvecklas och spridas. Arbetet inom stöden ska ske i form av samarbeten mellan exempelvis forskare, rådgivare och företagare. Innovationsprojekten kan genomföras som nya fristående projekt eller genom att pågående projekt samordnas för att nå synergieffekter.

Nätverk för den gemensamma jordbrukspolitiken

Det nationella nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken (nätverket) samlar och skapar ett nätverkssamarbete mellan civilsamhällesorganisationer, näringslivsorganisationer, rådgivare, forskare och myndigheter. Nätverkskansliet ska innehålla en särskild funktion för att understödja arbetet inom EIP och kan upphandla såväl innovationssupport som andra insatser för att särskilt stärka AKIS Inom nätverket finns kompetensrådet som har som uppgift att underlätta för att fler kan utbildas för att matcha naturbaserade företags kompetens- och arbetskraftsförsörjning, samt särskilda aktiviteter för att stärka samverkan mellan gröna kluster och andra relevanta kluster över hela landet eller inkubatorer. Såväl kansliet som nätverkets medlemmar bidrar också till att skapa kopplingar till angränsande program och strategier inom kunskapsområdet.

8.2 Beskrivning av hur rådgivningsnätverk, forskningsnätverk och GJP-nätverk kommer att samarbeta inom ramen för kunskaps- och innovationssystemet inom jordbruket (artikel 114 a ii)

Nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken (nätverket) i Sverige ska öppet och brett samla olika aktörer med betydelse för kunskaps- och innovationssystemet inom jord- och skogsbruk, trädgård, rennäring och annan landsbygdsutveckling som är av betydelse för målen i den gemensamma jordbrukspolitiken. Nätverket har också som uppgift att kunskaper utbyts och byggs upp för att främja innovationsförmågan och innovationer. Därmed bidrar nätverket, genom sitt breda kontaktnät till systemets aktörer, till ökad samverkan och en ökad spridning av kunskap och innovationer, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Nätverkets grupper, delnätverk och innovationssupport har också en möjlighet att bidra till att koppla ihop den gröna sektorn med andra sektorer. Inom nätverket finns innovationssupporten för EIP Agri som i kontakterna med, och nätverkandet runt, innovationsgrupperna skapar underlag för lärande och kunskapsspridning. En särskild arbetsgrupp inom nätverket arbetar med att öka samverkan med landsbygdsutvecklare, en annan med att stärka samverkan mellan landsbygdskommunikatörer. Nätverkets uppgift att förstärka kunskapssystemet har förtydligats.

Utöver aktiviteter inom nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken sker omfattande utbyte mellan kunskapssystemets aktörer i andra sammanhang, t ex vid gemensamma försök och utvecklingsprojekt, andra reglerade samarbeten, återkommande konferenser och andra mötesplatser samt bilaterala kontakter. Många av rådgivningsaktörerna är också organiserade i en branschförening. Både offentliga och privata aktörer ingår i dessa sammanhang, stora som små. Samverkansformer inom miljö- och växtodlingsområdet har under det senare decenniet varit mer utvecklade än inom animalieproduktionen. Därför kommer samverkansinsatserna att med statliga insatser stärkas inom animalieproduktionen under perioden för den strategiska planen. Samverkan som inkluderar universitet, högskolor och annan utbildning är i vissa delar väl utvecklat, medan andra delar kan stärkas ytterligare. Sveriges lantbruksuniversitet har ett organiserat arbete med samverkanslektorer inom trädgård, jordbruk och skogsbruk som kan bidra i denna utveckling, men även andra högre lärosäten bidrar aktivt i sektorns kunskaps- och innovationssystem. Den satsning på ökade medel för forskning och innovation inom

områdena livsmedel, miljö och klimat, landsbygder och regional utveckling, bioekonomi och digitalisering som genomförs förväntas skapa förutsättningar för stärkt samverkan inom AKIS. Även genomförande av både det nationella skogsprogrammet och framtagandet av regionala skogsstrategier, andra myndigheter, som Jordbruksverket, Vinnova, Skogsstyrelsen, Tillväxtverket, Formas och Sametinget har centrala roller i fråga om att bidra till arbetet att stärka kunskapssystemet.

Budgetmedel allokeras inom GJP till samverkan inom nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken och annan samverkan utanför nätverket. Dessa medel kompletteras med andra offentliga och privata medel för ökad samverkan.

8.3 Beskrivning av hur jordbruksrådgivare organiseras enligt kraven i artikel 15.2, 15.3 och 15.4

Det svenska rådgivningssystemet består av några få stora aktörer som finns representerade med lokala/regionala kontor i större delen av landet och som är mer eller mindre specialiserade inom olika kunskapsområden. Därutöver finns ett antal mindre rådgivningsföretag som verkar på mer lokal/regional basis och ofta inom ett smalare ämnesområde. Det finns både privata och offentliga rådgivare, där de senare i huvudsak arbetar med rådgivning inom miljö- och klimatområdet. Privata rådgivningsaktörer arbetar inom alla ämnesområden. Rådgivning inom miljö- och klimatområdet är i hög grad finansierad med offentliga medel, medan produktions- och företagsrådgivning generellt sett sker på marknadsmässiga villkor. Offentlig finansiering sker av viss kompetensutveckling kopplad till konkurrenskraft, social hållbarhet och generationsväxling, bland annat i form av stödjande funktioner så som sammanställning och tillgängliggörande av kunskap. Dock ges generellt sett ingen individuell rådgivning med offentliga medel inom de här områdena. Generellt sett finns rådgivare tillgängliga i hela landet, även om det finns bristande kapacitet inom vissa ämnesområden och på vissa platser. Digitaliseringen underlättar tillgängligheten Såväl privata som offentliga rådgivare utgör viktiga delar av AKIS. En särskild mötesplats för dessa ordnas sedan 2021 i nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken, men även andra samarbeten är centrala för att stärka deltagandet i AKIS.

Nedan följer en beskrivning av hur Sverige möter de krav som ställs i artikel 13:

13 (2)

Denna typ av rådgivning finns idag och uppfylls genom en kombination av aktiviteter från såväl privata som offentliga aktörer.

Genom att tillgängliggöra medel till olika kunskapsnav, se svar under 8.1.1, kan den befintliga rådgivningen stärkas: genom utveckling av rådgivningskoncept, genom att använda medel till att fortbilda rådgivare, genom förutsättningsskapande verksamhet som gör kunskap tillgänglig för rådgivare och lantbruksnäringen som helhet.

13 (4)

4a *grundvillkor:* denna rådgivning finns inom den privata sektorns marknadsmässiga utbud. Kravet uppfylls genom att stödja fortbildning av rådgivare samt genom att ta fram information för rådgivare och jordbruksföretag.

4b *ramdirektiv för vatten, utsläpp av luftföroreningar, växtskyddsmedel, skyddsåtgärder mot växtskadegörare, bekämpningsmedel, bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter* och *bevarande av vilda fåglar*: denna rådgivning organiseras genom de GJP-finansierade satsningarna Greppa näringen och Ett rikt odlingslandskap samt genom Växtskyddscentralerna, vilka finansieras med nationella medel. Det förekommer också helt privatfinansierade rådgivningsaktiviteter inom områdena.

4b *djursjukdomar* och 4c *antibiotikaresistens*: detta krav uppfylls genom att olika djurhälsoprogram genomförs av näringen och Jordbruksverket i samverkan. Näringen söker nationella medel från Jordbruksverket för att ta fram informationsmaterial och utveckla rådgivningskoncept. Jordbruksföretagen bekostar rådgivningen själva.

4d *riskhantering*: denna typ av rådgivning finns delvis att köpa för de företag som så önskar, till marknadspris. Befintlig rådgivning som finns på marknaden är av den omfattningen att det uppfyller

förordningens krav. Kompentensutveckling inom området kan även stödjas med GJP-medel.

4e *innovationssupport:* Jordbruksverket upphandlar, via GJP-medel, rådgivning för support till innovationsstödet. Supporten återfinns inom nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken, se mer under 8.1.2.

4f *digitalisering*: Jordbruksverket har konstaterat att kunskap om digitala tjänster är allmänt låg hos många rådgivare och kan behöva stärkas genom fortbildning. Fortbildning av rådgivare inom digitalisering ryms inom åtgärden för kompetensutveckling.

(fa) växtnäringsverktyg: Inom ramen för Greppa Näringen erbjuds rådgivning och kompetensutveckling om bl a effektiv växtnäringsanvändning. Beslutsunderlag och verktyg har utvecklats av branschföretag och inom Greppa Näringen. De används för att bestämma gödslingsbehov och även anpassa tillförseln till varierande behov på fältnivå. Ett växtnäringsprogram som utvecklats inom Greppa Näringen (VERA) används bland annat för beräkningar av växtnäringsbalanser och för att upprätta gödslingsplaner för mineral- och stallgödsel på fältnivå, baserat på per gröda och aktuella markkartor.

(faa) arbetsrättsliga villkor, arbetsmiljö och säkerhet: detta område ingår som en del i rådgivning och kompetensutveckling i företagsledning och styrelsearbete där utbildning i arbetsrätt är en viktig komponent. I den svenska arbetsmarknadsmodellen har arbetsmarknadens parter ansvar i att vägleda och informera arbetsgivare och arbetstagare om arbetsrätt. Med stöd av GJP kommer utbildning erbjudas för att förbättra arbetsmiljön, öka säkerheten och förebygga olyckor.

13 (3)

De rådgivningsaktörer som får finansiering via GJP får inte sälja produkter som är relaterade till rådgivningen. Detta krav kommer ställas på alla rådgivningsleverantörer som finansieras genom GJP. I de fall det inte finns någon oberoende rådgivning att tillgå på marknaden behöver åtgärder vidtas för att säkerställa att det finns rådgivare med rätt kompetens, exempelvis genom att stödja fortbildning av rådgivare.

8.4 Beskrivning av hur innovationsstöd tillhandahålls enligt artikel 114 a ii

Inom ramen för uppgiften att samla in och sprida information, skapa nätverk och samarbeten mellanoperativa grupper inom EIP-Agri inhyser det nationella nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken en särskild funktion som samordnar arbetet med EIP och erbjuder innovationssupport inom ämnesområdena animalieproduktion, teknik, energi, trädgård och växtodling. Den senare verksamheten är upphandlad och finansierad inom GJP.

Den nationella innovationssupporten är också länken mellan GJP-nätverket på EU-nivå (och olika europeiska nätverk inom forskning, innovation och AKIS) och motsvarande nationella nätverk i Sverige.

Innovationssupporten ska uppmuntra till och underlätta bildandet av innovationsgrupper genom att hjälpa till att hitta lämplig finansiering samt underlätta spridning av kunskap från forskning och innovation och praktiska erfarenheter. Supporten är neutral och har tystnadsplikt. Den nationella innovationssupporten kan bidra med metod- och processtöd. Supporten kan också hjälpa till att knyta kontakter mellan relevanta aktörer och experter (t.ex. rådgivare och forskare), undersöka om det redan finns en lösning eller dellösning på en utmaning samt kunna föreslå lämpliga finansieringskällor.

Nätverkets nya innovationscoach (AKIS-coach) kan vara en viktig förstärkning till supportens arbete och kan arbeta proaktivt med att främja kunskaps- och innovationsutveckling i gröna näringar.

Nätverket har också en arbetsgrupp Kunskaps- och innovationsfrämjande i gröna näringar (AKIS) med uppdrag att samordna olika nätverksaktiviteter inom området. Inom nätverket samlas även regionala aktörer för innovation och kompetensutveckling i ett antal gröna kluster. Dessa kan utgöra mottagare av information, men även referens och stöd i verksamheten om EIP-Agri och AKIS.

Den svenska innovationssupporten och AKIS-coachen ska använda kommissionens service point.

8.5 Digitaliseringsstrategi (artikel 114 b)

Sverige är ett av de länder som har kommit längst vad gäller digitalisering inom unionen och ligger på en tredje plats, efter Danmark och Finland i Digital Economy and Society Index (DESI). En bidragande

faktor är att Sverige sedan mer än 20 år har haft högt uppsatta mål för den nationella digitaliseringspolitiken (inkl utbyggnad av bredband). Utgångspunkten är att utvecklingen ska drivas av marknaden, men att staten har ett ansvar på områden där allmänna intressen inte enbart kan tillgodoses av marknaden. Detta genomsyrar också åtgärderna inom GJP.

Den marknadsmässiga utvecklingen av en ökad digitalisering drivs ofta i nära samarbete med universitet, högskolor, rådgivare och andra aktörer inom kunskaps- och innovationssystemet. Parallellt med detta bidrar åtgärderna inom GJP och nationella åtgärder direkt eller indirekt också till ökad digitalisering. Det gäller inte minst de nationella bredbandsstöden som används i glest bebyggda områden, vilket givetvis är en faktor som tydligt bidrar till jordbrukets digitalisering.

Inom (SO 1–3) kan nämnas bland annat åtgärden precisionsjordbruk - men också investeringsstöden för ökad konkurrenskraft. För precisionsjordbruk har resultatindikatorn R 3 adderats för att följa upp utvecklingen. Åtgärderna har stöd i swotanalysen som konstaterar att it är viktigt för att skapa nya möjligheter i sektorn. Med hjälp av investeringsstödet kan företaget exempelvis automatisera och digitalisera sin verksamhet, testa ny it-teknik eller produktionsmetoder och skapa nya affärsmöjligheter.[1].[2] Dessa åtgärder relaterar till behoven SO2BEHOV1 - Nyttja ny teknik och sprida kunskap och SO3BEHOV1 - Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan

Ett identifierat område för insatser är tillgång till öppen data och där är samarbetsåtgärden inom GJP ett viktigt instrument. Arbetet med att etablera en dataplattform är ett sådant samarbete som kommer att underlätta och påskynda digitalisering genom ökade möjligheter att dela och sprida jordbruksdata. Stöd kan också lämnas för samarbeten och projekt, inom andra näraliggande områden t.ex. företagsutveckling och enklare innovationer. I swotanalysen konstateras att samarbete kring digital teknik ger nya möjligheter och att samarbete mellan olika aktörer gör kriser lättare att hantera. Icke konkurrenssnedvridande samarbeten kan vara ett sätt att möta konkurrensen, t.ex. vid brist på produktionsfaktorer.[3] Dessa åtgärder relaterar till behovet SO2BEHOV5 - Säkerställa samverkan mellan jordbruk, rådgivning och forskning samt det tvärgående målet.

Vad gäller miljö-och klimatområdet (SO4–5) konstateras i swotanalysen att kunskap och teknisk utveckling underlättar en hållbar utveckling. Såväl investeringsstöd som samarbetsåtgärden och stöd till kompetensutveckling är därför viktiga även inom miljö-och klimatområdet, exempelvis för att effektivisera energiförbrukning. [4] Dessa åtgärder relaterar till behoven SO4BEHOV2 - Öka produktionen av och ta tillvara förnybar energi och effektivisera energianvändningen, SO4BEHOV3 - Anpassa produktionen till klimatförändringarna och minska relativ påverkan på klimatet, SO5BEHOV1 - Minska belastning på mark, luft och vatten, SO5BEHOV2 - Utveckla och sprida kunskap om hållbar produktion och SO6BEHOV4 - Öka kompetens om biologisk mångfald

Vad gäller åtgärder för att utveckla socioekonomiska strukturen på landsbygderna (SO7-8) så konstateras i swotanalysen att det svaga kunskaps- och innovationssystemet, lågteknologiskt näringsliv och bristen på bredband är hinder för en positiv utveckling.[5] Ökad digitalisering och fortsatt bredbandsutbyggnad bidrar till en attraktiv landsbygd. Bredbandsstödet som tidigare hanterats inom GJP kommer av effektivitetsskäl, att koncentreras till det nationella stödsystem för bredband som Post-och telestyrelsen ansvarar för. Även investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet är ett viktigt verktyg för att möta utmaningarna inom SO 7-8. Stödet ges för investeringar till företag i livsmedelskedjan, t.ex för att skapa nya försäljningskanaler och affärsmodeller. Det kan bland annat handla om nya intäktsströmmar för ett renodlat jordbruksföretag och för att överbrygga geografiska avstånd med hjälp av digitala tekniker. Dessa åtgärder relateras till behoven SO8BEHOV2 - Stärka affärsmässighet på landsbygderna SO8BEHOV4 - Främja en attraktiv landsbygd

Jordbrukets innovations- och kunskapssystem behöver stärkas och det är viktigt att höja kompetensen hos företagen. Precis som inom andra sektorer har ofta mindre företag större utmaningar att möta. Inom strategiska planens satsning på kompetensutveckling, planeras ett kunskapsnav för digitalisering, där

fokus bland annat ska vara företag med låg it-kompetens och därigenom motverka den digitala klyftan. Det finns en stor potential i att utveckla kunskapssystemet och att modernisera sektorn. De åtgärder för ökad digitalisering som beskrivits ovan syftar till detta och understödjer sammantaget det tvärgående målet. Under det tvärgående målet är stödet till kompetensutveckling särskilt viktigt för exempelvis utvecklings- och innovationsprojekt och träffar också alla de strategiska målen. Detsamma gäller samarbetsåtgärden och EIP AGRI som också bidrar till det tvärgående målet.[6]. Genom detta kan till exempelvis skapas bättre kopplingar mellan forskningsresultat, digital teknik och praktiskt arbete inom jordbruk, trädgård och rennäring. [7]

För att förenkla och effektivisera administrationen av jordbrukarstöden (för såväl företag som myndigheter) är ökad digitalisering ett viktigt verktyg. Arbete med detta pågår kontinuerligt hos främst Jordbruksverket och länsstyrelserna. Det handlar bland annat om ökad digitalisering av företagens stödansökningar eller användning av olika tjänster, (t. ex appar för effektiv användning av bekämpningsmedel) eller area monitoring system. Det tekniska stödet (TA-medel) underlättar myndigheternas arbete med detta. Det ska vara enklare för företagen att söka stöd och göra rätt, dvs följa uppställda villkor. Men det handlar också om att företagen med hjälp av digitala tjänster lättare ska kunna delta i kurser, inhämta information osv. Även Nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken har arbetat på olika sätt med bl.a. erfarenhetsutbyte och kunskapshöjande insatser för att främja digitalisering hos företagen och arbetet förväntas fortsätta framöver

[1]SO2 O1 Digitalisering och automation erbjuder nya produkter, arbetsmetoder, och affärsmodeller O5 Digitalisering och automation kan öka jordbrukets produktivitet

[2] SO3 O2 Digitalisering öppnar upp för nya affärsmodeller

[3] T1 Globaliseringen skärper konkurrensen på inhemska och utländska marknader T2 I regioner med stark ekonomisk tillväxt har jordbruket svårt att konkurrera om produktionsfaktorer

[4] SO4 T1 Svagt kunskapssystem och låg investeringsvilja hämmar anpassningsarbetet SO5 O1 Ökad kunskap och förbättrad teknologi kan leda till minskade utsläpp. Ökad kunskap och förbättrad teknologi kan leda till minskade utsläpp. S3 Hög kunskaps- och teknologinivå ger litet näringsläckage från växtodling

[5] S07 W5 Svagt kunskaps- och innovationssystem hämmar landsbygdernas innovationskraft O2 Ny teknik skapar nya affärsmöjligheter och bidrar till bilden av en modern näring T6 Bristande tillgång till bredband hämmar jordbrukets digitalisering och försvårar affärsutveckling på landsbygden. SO8 W1 Långa geografiska avstånd ger höga transportkostnader och små arbetsmarknader O4 Digitalisering kan ge affärsmöjligheter och minska betydelsen av geografiska avstånd T8 Digitalisering förutsätter bredband av hög kvalitet

[6] Tvärgående mål S1 Sverige har världsledande grundforskning och ett starkt nationellt kunskaps- och innovationssystem S2 God generell kunskapsnivå underlättar modernisering och tekniskpridning i jordbruket W1 Otillräcklig kunskaps- och kompetensförsörjning W4 Svagt innovations- och kunskapssystem inom jordbruket

[7] Se fotnot 6 mfl

Bilagor

Bilaga I om en förhandsutvärdering och en strategisk miljöbedömning enligt direktiv 2001/42/EG

1. Sammanfattning av förhandsutvärderingsprocessen och resultaten

Länk till kompletta slutrapporten förhandsutvärdering:

https://jordbruksverket.se/stod/stod-till-jordbruket-och-landsbygden-2023-2027/ny-jordbrukspolitik

Processen för framtagande av den strategiska planen

En förändring i denna programperiod är att GJP bättre ska kunna anpassa till nationella behov, som till exempel den svenska livsmedelsstrategin. Förslaget till SP signalerar en fortsatt hög ambition för åren 2023 - 2027. Det handlar såväl om att öka produktivitet, lönsamhet och konkurrenskraft inom sektorn som att prioritera djurens välfärd och en höjd ambition inom miljö-och klimatområdet. I miljökonsekvensbedömningen (MKB) konstateras att många av åtgärderna i strategiska plan har potential att bidra positivt till läget för biologisk mångfald. Syftet är också att bidra till utvecklingen inom Sveriges landsbygder, så att det går att bo och verka där. I arbetet med det nationella genomförandet interageras de tre hållbarhetsdimensionerna av hållbar utveckling: Den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. De tre hållbarhetsdimensionerna är odelbara och inbördes beroende av varandra. I strategiska planen anges det som en svaghet att ”jordbrukets andel av den totala ekonomin är liten”. Dessvärre är det inte sannolikt att den föreslagna strategiska planen kommer att medföra att jordbrukets andel av den totala ekonomin kommer att öka. För detta hade det krävts mer offensiva åtgärder för att öka lönsamheten.

Den gemensamma jordbrukspolitiken präglas fortfarande av en hög komplexitet. Ett mycket omfattande arbete har lagts ner på framtagandet av förslaget till strategisk plan och förhandsutvärderingen har skett parallellt med detta. Arbetsprocessen har varit en iterativ och resultatet av förhandsutvärderingen fortlöpande har förts in i strategisk plan.
Arbetet med strategisk plan har varit beroende av förhandlingarna inom och mellan EU:s institutioner och har varit beroende av när erforderliga styrdokument blivit tillgängliga. Samtidigt blev de nationella budgetmässiga förutsättningarna inte klara förrän september 2021, vilket har påverkat möjligheterna att beräkna målvärden mm. Förhandsutvärderarna har arbetat parallellt och haft tillgång till de underlag som finns tillgängliga, men osäkerheterna när det gäller de grundläggande förutsättningarna har sammantaget påverkat processen som helhet.

Förhandsutvärderingen har således också genomförts stegvis, med avrapportering under och efter varje steg. En första bedömning av SWOT- och behovsanalyserna lämnades i en rapport lämnades 2020 -07-09. Därefter har underhandssynpunkter på åtgärdsförslag lämnats fortlöpande till Jordbruksverket.
En samlad bedömning av Jordbruksverket åtgärdsförslag (från december 2020 och mars 2021) redovisades i en rapport 2021-03-31. Det fanns då ingen samlad interventionsstrategi, utan vår bedömning av interventionslogiken baserades enbart på de enskilda åtgärdsbeskrivningarna. Förhandlingar om förordningen har pågått under hela processen, vilket har lett till upprepade förändringar och osäkerhet kring förutsättningarna för arbetet på nationell nivå.

Efterhand som olika underlag har presenterats har därefter gjorts en bedömning av den strategiska planens målsättningar, interventionslogik och budgetfördelning (steg 2B). Ett första rapportutkast avseende steg 2B överlämnades 2021-09-13. Då var budgetfördelningen preliminär och målvärden och indikatorer saknades. Under oktober - november 2021 har förhandsutvärderingens steg 2B, steg 3 och steg 4 i praktiken skett parallellt, där fortlöpande nya och/eller förändrade underlag till de olika delarna i den strategiska planen har överlämnats av Näringsdepartementet och Jordbruksverket. Det samlade förslaget

till strategisk plan överlämnades till förhandsutvärderaren samtidigt som den lämnades till gemensam beredning inom Regeringskansliet (GB), vilket var två arbetsdagar innan utkast till slutrapport från förhandsutvärderingen ska överlämnas. Förutsättningar för förankring av den samlade bedömningen av förslaget till strategisk plan i förhandsutvärderingsteamet som helhet har därför saknats. Det kan således finnas delar i detta utkast till slutrapport från förhandsutvärderingen som är otillräckligt avstämda mot varandra. rekommendationerna till detta område föranleder inte någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027, utan syftar till bättre förutsättningar för nästkommande programperiod.

SWOT- och behovsanalyserna

Jordbruksverket presenterade 2019-06-12 en SWOT-analys av förutsättningar för GJP 2021–2027. PM om behovsanalys i den strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken färdigställdes 2020-06-24, efter avslutad beredning inom Regeringskansliet.

I en rapport 2020-07-09 lämnade förhandsutvärderaren 149 rekommendationer till förändringar och vidareutveckling av den SWOT- respektive behovsanalys som presenterats. Denna rapport återfinns som bilaga 1 till slutrapporten från förhandsutvärderingen. Jordbruksverket har beaktat rekommendationerna och gjort erforderliga justeringar i den reviderade SWOT-analysen 2020-09-24.

Merparten av rekommendationerna vad gäller behovsanalysen har åtgärdats i det fortsatta arbetet med den strategiska planen. I bilaga 2 till denna slutrapport från förhandsutvärderingen beskriver Näringsdepartementet hur var och en av rekommendationerna har beaktats. Vidare har Näringsdepartementet i en ändringspromemoria 2021-11-10 presenterat följdändringar i PM behovsanalys utifrån rekommendationerna i förhandsutvärderingen (bilaga 3 till denna rapport). Denna ändringspromemoria innehåller kompletteringar och vissa justeringar till promemorian från juni 2020. Ändringarna härrör enbart från utvärderarnas rekommendationer, inga andra överväganden har gjorts. Förhandsutvärderarnas rekommendationer baserades på preliminära versioner av behovsanalys från 30 mars respektive 11 maj 2020, vilka återkopplades innan beredningen av behovsanalysen avslutats den 24 juni 2020. Till viss del har förhandsutvärderarens rekommendationer således redan beaktats under beredningsskedet.

Justeringar i den underliggande SWOT-analysen har på uppdrag av Näringsdepartementet omhändertagits av Jordbruksverket. En sista reviderad SWOT-analys har redovisats till Näringsdepartementet den 15 oktober 2021.

Flera av våra rekommendationer i förhandsutvärderingen gäller förtydligande av kopplingen mellan SWOT-analysen och behovsanalysen. Dessa har i flera fall förtydligats under beredningen av den strategiska planen. Vidare har kompletteringar av evidens skett i flera fall, motiveringar har utvecklats och preciseringar av behov har tillkommit.

Vår bedömning är att tidigare erfarenheter har tagits till vara i den utsträckning som har varit möjligt i SWOT- och behovsanalyserna. Det finns dock brister i hur effekterna i tidigare program har följts upp och utvärderats både på EU-nivå och nationell nivå. För att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande bör en lärande utvärdering genomförs parallellt med implementeringen av programmet 2023 - 2027.

Interventionslogiken är tydlig och föreslagna åtgärder har en potential till att bidra till målen. I vissa fall finns dock tveksamheter kring prioriteringar och ändamålsenligheten i utformningen av åtgärder, vilket beskrivs i rapporten.

Regelverken har stor betydelse för i vilken utsträckning olika stöd kommer att utnyttjas och därmed vilka effekter som uppstår i förhållande till målen. Först kan noteras att det finns vissa förändringar i regelverket som generellt ger ett positivt bidrag till målen. Ett exempel är att i nuvarande program så får inte köp av begagnat material och begagnad utrustning ingå i investeringsstöden. Vi har i tidigare rapporter i förhandsutvärderingen påtalat att detta krav utgör ett hinder för en utveckling av den cirkulära ekonomin. Detta har nu justerats så att även begagnat material och begagnad utrustning tillåts. Det är bra

att på detta sätt förutsättningarna för den cirkulära ekonomin förbättras. Det saknas dock åtgärder som i sig är inriktade på att utveckla den cirkulära ekonomin och därmed minska klimatavtrycket i produktion och konsumtion.

Hög ersättning för egen bil och kostnadsersättningar för måltider skapar risk för onödiga negativa miljö- och klimateffekter, då incitament att använda distansöverbryggande teknik helt saknas i villkoren. Det saknas också åtgärder som i sig är inriktade på att utveckla distansöverbryggande teknik och därmed minska klimatavtrycket i produktion och konsumtion. Stöd bör begränsas till sådant som är mervärdesskapande och inte ger negativa miljö- och klimateffekter. Stöd till klustersamverkan, nätverkande, produktutveckling, kvalitetssäkringsarbete, utvecklingsprojekt som inkluderar hela leveranskedjan, branschsamverkan och liknande utvecklingsprojekt bör främst riktas till samarbeten med hjälp av distansöverbryggande teknik. Särskilt när det gäller stöd till transnationella samarbeten för att främja kunskapsutbyte är det viktigt att stödet riktas mot samarbeten som bygger på distansöverbryggande teknik.

Ett delområde inom specifikt mål 8 är ”jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket”; någon analys av de föreslagna åtgärdernas förutsättningar att uppnå eftersträvade effekter inom detta område finns emellertid inte.

Målen i förordningen är formulerade mer som aktiviteter snarare än som förväntade resultat. Med anledning av detta kan det finnas skäl att i processen med att utarbeta en ny förordning även vidareutveckla målstrukturen och resultatramverket, för att förtydliga målhierarkin och målformuleringarna utifrån den förändringsteori som förordningen baseras på.

För varje specifikt mål samt det tvärgående målet finns en interventionslogik. I många fall är det dock svårt att visa på ett tydligt samband mellan en viss åtgärd och en kort- eller långsiktig effekt. Verkligheten är mycket komplex och en interventionsstrategi är av nödvändighet en förenklad bild av denna komplexitet. Effektkedjorna är sällan endimensionella. Ofta bidrar flera åtgärder gemensamt till en viss effekt, där effekten uteblir om den ena åtgärden genomförs, men inte de(n) andra. Effekten av en åtgärd kan påverka utfallet av en annan åtgärd eller vilka resurser som används för denna åtgärd, osv.

Det kan mycket väl finnas en tydlig interventionslogik för varje mål och/eller för varje åtgärd, men ändå uppstå problem för helheten. Det är därför viktigt att det finns en tydlig förändringsteori, som beskriver samband och länkar som gör det möjligt för jordbrukssektorn och landsbygderna att med hjälp av stödet genom GJP skapa en sådan utveckling att det övergripande målet uppnås. I detta sammanhang kan det också finnas skäl att betona vikten av att riskanalysen i interventionerna bör vidareutvecklas.

Extern och intern koherens

Interventionsstrategin är i huvudsak konsistent med relevanta legala instrument på EU-nivå och nationell nivå när det gäller miljö, klimat, unga lantbrukare och riskhantering och kraven på komplementaritet uppfylls av flera åtgärder.

Det bör dock noteras att den strategiska planen är otillräcklig för att målen i livsmedelsstrategin ska kunna uppnås. Det är också tveksamt om den strategiska planen bidrar till en begränsning av de global klimatutsläppen eftersom fokus är enbart på de territoriella utsläppen från jordbruket.

Vidare finns andra legala instrument utanför GJP som motverkar möjligheterna att nå målen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör exempelvis tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

Bredbandsutbyggnad är mycket viktigt för landsbygdsutvecklingen. För denna utbyggnad har tidigare funnits möjlighet att söka stöd antingen via det tidigare landsbygdsprogrammet eller genom ett annat program med nationell finansiering. Bredbandsutbyggnaden föreslås inte ingå i GJP 2023–2027 utan

istället finansieras helt nationellt. Risken för potentiell överlappning mellan olika stödformer för bredbandsutbyggnad är därmed eliminerad.
Det finns ett antal åtgärder som i och för sig skulle vara motiverade att ingå i förslaget till SP men som inte budgetutrymmet räcker till för. Här föreslås i stället nationell finansiering.

Vi bedömer att det finns komplementaritet och synergier mellan åtgärderna i den strategiska planen. Det bör dock noteras att det även finns åtgärder som inte inrymts i den strategiska planen som i stället kommer att få nationell finansiering och som är komplementära i förhållande till åtgärderna som finns inom GJP. Det är en komplikation att bredbandsstödet och stödet till kommersiell service har flyttats över till nationella system, eftersom detta försvårar en analys av den strategiska planens konsekvenser och effekter. I många sammanhang nämns ett väl fungerande system för snabba bredband som grundläggande förutsättningar för att jämna ut socioekonomiska skillnader mellan olika delar av Sverige, inklusive jord- och skogsbruket. Eftersom bredbandet har en mycket stor betydelse för viljan att bosätta sig på landsbygden och företagens möjligheter att bedriva sin verksamhet, vore det önskvärt att GJP innehåller ett resonemang om de samlade effekterna av åtgärderna inom GJP och åtgärderna inom nationella stödsystem.
Vår bedömning är att det finns koherens, synergier och balans mellan de olika åtgärderna i den strategiska planen. Det finns flera åtgärder som bidrar till mer än ett specifikt mål. Det finns också synergier mellan olika åtgärder, vilka beskrivs i den strategiska planen. Balansen mellan olika åtgärder förefaller adekvat. Det är dock tveksamt om föreslagna åtgärder sammantaget bidrar effektivt till minskade koldioxidutsläpp i ett globalt perspektiv.

Vi bedömer att förslaget till strategisk plan ger adekvata bidrag till de relevanta policies och mål som åsyftas i förordningen. Ett undantag är dock den strategiska planens bidrag till klimatomställningen enligt ”EU Climate action 2050 Long-term strategy”. Detta utvecklas närmare i kapitel 12. Vidare finns det delar i ”EU Biodiversity strategy”, som bör uppmärksammas i implementeringen av den strategiska planen. I den strategiska planen finns också förslag till åtgärder där den direkta tillämpningen får effekter inom vattenområdet och måste prövas mot Vattendirektivet.
Den fondgemensamma förordningen 2021/1060 innehåller gemensamma bestämmelser för bland annat Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden plus (ESF+) och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF). Dessa fonder kan också verka på landsbygden. Enligt art 63.9 i förordning 2021/1060 om fondgemensamma bestämmelser är det tillåtet att en insats erhåller stöd från en eller flera fonder eller från ett eller flera program och från andra unionsinstrument. Även om motsvarande bestämmelse saknas i förordningen om GJP-SP kan det alltså vara möjligt för fonder att samverka. Detta beskrivs på ett bra sätt i förslaget till strategisk plan.
Inom den strategiska planen samlas åtgärder som finansieras av såväl EGFJ som Ejflu. Dessa har tidigare varit separata, vilket har lett till behov att säkerställa samordning. Ett samordningsbehov finns även fortsättningsvis, men det ingår numera i själva strukturen för strategisk plan. vidare finns i förslaget till strategisk plan tillräcklig information om komplementariteten med andra unionsinstrument, däribland Horisont Europa och Life.

Budgetallokering

GJP präglas fortfarande av en hög komplexitet vilket gör det svårt att jämföra budgeten för tidigare åtgärdspaket med den nu föreslagna budgetallokeringen. Vi noterar att på ett övergripande plan är resursallokeringen till GJP, pelare 1 och 2, nästan exakt densamma per år för den kommande femårsperioden som den senaste sexårsperioden, eller cirka 12 miljarder kronor per år. Viss omfördelning har dock skett mellan pelarna, där pelare 1 ökat med knappt en halv miljard kronor per år till 7,2 miljarder kronor per år, medan Pelare 2 har minskat med ungefär motsvarande belopp från knappt 5,3 till 4,8 miljarder kronor per år.

Under Allmänna mål 1 är de specifika mål högt prioriterade som rör frågor om att förbättra jordbrukets lönsamhet, ökad livsmedelsproduktion och stärkt konkurrenskraft. Enligt den strategiska planen ligger

denna prioritering i linje med EU-kommissionens rekommendation för Sveriges strategiska plan.

Under Allmänt mål 2 är de behov högt prioriterade som stimulerar jordbrukets positiva miljöeffekter och behov, som gäller kolinlagring, kunskap om hållbar produktion, biologisk mångfald, värdefulla gräsmarker med mera. Den höjda miljö-och klimatambitionen inom GJP som kommer till uttryck i EU-kommissionens rekommendationer möts med en rad åtgärder.

Under Allmänt mål 3 är de behov högt prioriterade, som syftar till att nå en attraktivare landsbygd, genom bland annat stärkt affärsmässighet, innovationskraft och att stimulera generationsväxlingar. Även kompetensutvecklingens betydelse markeras. Utöver insatserna inom GJP förstärks bland annat stödet för bredbandsutbyggnad och kommersiell service med nationell finansiering. Åtgärderna möter de rekommendationer som EU- kommissionen lämnat för Sveriges strategiska plan. Som motiv för att samla stöd till bredbandsutbyggnad och kommersiell service i nationella insatser utanför GJP anges att detta förenklar stödhanteringen och undviker överlappning med parallella nationella stöd.

Vår bedömning är att lärdomar har dragits när det gäller tidigare budgetfördelningar. Det finns omfattande kartläggningar av alla föreslagna interventioner inom båda pelarna, med bedömningar av i vilken omfattning olika stöd främjar uppfyllelsen av de olika målen. Denna genomgång ger en god bild av såväl ”stödkartan”, som den inbördes och samlade påverkan som de olika interventionerna har på målen i den strategiska planen.

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov, som framgår av behovsanalys och interventionsstrategi i den strategiska planen. Sambandet mellan behovens prioritering och budgetmedel varierar beroende på exempelvis vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

Vi har gjort en bedömning av samstämmigheten i tilldelningen av budgetmedel och vår slutsats är att den i allt väsentligt överensstämmer med de angivna kriterierna. Vi har dock gjort några noteringar i rapporten. I huvudsak går det att följa interventionslogiken från SWOT och behovsanalys till målvärden och allokering av budget. Det finns emellertid vissa brister i hur effekter har följts upp tidigare, både på EU- och nationell nivå. Det är särskilt viktigt att nya insatsområden, som nu inkluderats under pelare 1 Direktstöd följs upp med löpande utvärdering även av effekter.

Den indikativa budgeten för gårdsstödet föreslås minska något successivt under planperioden. Trots det uttalade målet i GJP om ökad lönsamhet och ambitionen att öka livsmedelsproduktionen i Sverige i enlighet med livsmedelsstrategins mål baseras budgeten på en fortsatt minskning av jordbruksarealen. För att uppnå målet med omfördelning av inkomststödet från stora till små och medelstora företag används degressivitet. Motiveringen till neddragning av höga stöd är att den på ett mer träffsäkert sätt minskar stöden för de företag i allmänhet har ekonomiska marginaler. Vår bedömning är att det är olyckligt att på detta sätt försämra lönsamheten för vissa jordbruk, som t.ex. nyligen har investerat i syfte att bidra till utökad svensk livsmedelsproduktion i enlighet med livsmedelsstrategins mål. Det hade enligt vår bedömning varit bättre att tillföra gårdsstödet ytterligare medel.

Specifikt mål 8 ”Att främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket, social delaktighet och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet den cirkulära bioekonomin och hållbart skogsbruk” har en mycket bred inriktning, vilket framgår av den inledande SWOT-analysen. Successivt har emellertid fokus inom målområdet allt mer inriktats på jordbrukets förutsättningar i mer snäv mening, bland annat genom att stöd till bredband och kommersiell service framöver ska vara en nationell åtgärd, istället för at hanteras inom GJP.

Åtgärderna samarbete, EIP, kompetensutveckling och stöd till producentorganisationer kan komma att nyttjas i klimatarbetet, exempelvis genom att utveckla eller demonstrera nya sorters grödor eller uppfödningssystem eller sprida kunskap om metoder för utsläppsminskningar. Stödet till kompetensutveckling ligger på samma nivå som under föregående programperiod; eftersom andra åtgärder inom målområdet har tagits bort vore det inte helt orimligt att stödet till kompetensutveckling skulle vara på en något högre nivå. Programmet för stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker innehåller ett flertal miljö- och klimatåtgärder och en höjning av budgetallokeringen

för ändamålet innebär en ambitionshöjning. Stödet till samarbete minskas med 65 miljoner, trots att denna intervention har hög prioritet bland verktygen inom specifikt mål 8. Den sammanlagda budgetallokeringen för dessa åtgärder inom miljöområdet ökas dock jämfört med tidigvarande period. Dessa åtgärder kompletteras med medel för forskning och innovation utanför den strategiska planen.

Under specifikt mål 9 framhålles som styrka att svenska jordbrukare producerar säkra livsmedel av hög kvalitet, vilket motiverar avsaknad av speciella åtgärder inom detta område. Däremot noteras att stort matsvinn nämns som en av fem svagheter i SWOT-analysen för specifikt mål 9, men utan behovet av att minska matsvinnet adresseras i åtgärderna.
kalkylgranskning då de kan påverka ersättningsnivåerna.

Outputindikatorer, resultatindikatorer och målvärden

I vår tidigare rapport 2021-04-23 rekommenderade vi att Jordbruksverket skulle se över kopplingen mellan resultatindikatorerna och föreslagna interventioner. Mot bakgrund av att åtgärdsförslag har tagits bort respektive tillkommit i förslag till strategisk plan 2021-11-12, samt att resultatindikatorer har ändrats och fått andra nummer, samt att kopplingen har setts över mellan åtgärdsförslag och resultatindikatorer i interventionslogiken har vi i genomfört en ny analys av kopplingen mellan resultatindikatorer och åtgärdsförslag.

Baserat på förslaget till strategisk plan 2021-11-12 gör vi följande observationer när det gäller outputindikatorer, resultatindikatorer och målvärden:
- I interventionslogiken saknas koppling mellan 19 av resultatindikatorerna och någon åtgärd,
Det kan också noteras att för biodlingssektorn, som består av sex olika stödåtgärder, saknas resultatindikator.
När det gäller målvärden har vi granskat dels outputindikatorerna, dels resultatindikatorerna. De målvärden som presenteras i strategisk plan är baserade på den evidens som finns tillgänglig och i övrigt den samlade kunskapen och erfarenheten inom Regeringskansliet och Jordbruksverket. Vi har inte funnit några målvärden som är uppenbart felaktiga. När det gäller åtgärden ”Investeringsstöd för diversifiering och utveckling av livsmedelskedjan” finns dock en alltför knapphändig analys om varför man kommit fram till angivna målvärden för output- respektive resultatindikatorn. Målvärdet för resultatindikatorn för stödet till Leader visar på en hög ambitionsnivå, men bygger enbart på historiska data av intresset för Leader och inte en framåtblickande analys av behovet. Det kan dock noteras att flera av målvärdena för resultatindikatorer inte anges som andel utan i stället som indikatorns täljare. En av resultatindikatorerna för kompensationsstöd har inte fått något målvärde, utan redovisas enbart tillsammans med övriga åtgärder som bidrar till indikatorn.

Åtgärder för att minska den administrativa bördan

En ambition har genomgående varit att få en enklare och effektivare GJP genom minskad administrativ börda (för såväl myndigheter som företag) och även få ett effektivare genomförande. En sammantagen bedömning av förslagen är att stödsystemet på vissa punkter kan bli effektivare och enklare under den kommande programperioden. Ett tydligt exempel är reformeringen av Gårdsstödet, där stödrätterna föreslås försvinna. I flera andra fall lutar det snarare åt att den administrativa bördan ökar, eller förblir oförändrad, framför allt för nya och/eller förändrade stöd. En del villkor i stödsystemet föreslås ändras (eller utgå) och även övriga administrativt betungande rutiner kommer att ses över i det löpande arbetet.

Faktorer som kan öka den administrativa bördan är bland annat EU-krav på utformning av grundvillkor samt införande Ecoschemes och omfördelning av inkomststöd.
Ett försök till en samlad bedömning av de administrativa effekterna med nuvarande kunskapsläge, för såväl stödmottagarna som myndigheterna, är att vissa förenklingar inom redan existerande stödformer kommer att lätta den administrativa bördan, medan nya åtgärder och/eller åtgärder som tydligt omformats,

riskerar att leda till att komplexiteten ökar och administrationen växer. I bästa fall minskar den totala administrativa belastningen något, efter omfattande IT-utveckling. Men risken kvarstår att den administrativa bördan totalt sett kommer att kvarstå eller t o m öka. Det är viktigt att den administrativa bördan noggrant följs upp och att kontinuerligt förslag till förenklingar antingen genomförs under perioden när så är möjligt eller bereds inför nästa period, så att det finns förberedda förslag som kan implementeras.

Finansiella instrument

Kommissionen rekommenderar att det etableras ett försök med finansiella instrument som riktas mot unga jordbrukare och andra nystartade företag. Banker och rådgivare bör ingå i en sådan försöksverksamhet.
År 2019 publicerade Agrifood en rapport om kapitalförsörjningen till jordbrukets investeringar. Även om det finns brister i kapitalförsörjningen var slutsatsen, att om inte lönsamma investeringar kommer till stånd ska inte finansiella instrument finansierade av EU-budgeten erbjudas. Jordbruksverket har mot bakgrund av Kommissionens rekommendation tagit fram förslag kring finansiella instrument. Vi har i tidigare rapport avrått från införande av finansiella instrument som åtgärd inom ramen för GJP. Den strategiska planen innehåller inget förslag om finansiella instrument, vilket vi anser är en riktig prioritering.

SEA-specifika rekommendationer

Länk till den slutliga rapporten strategisk miljöbedömning
https://jordbruksverket.se/stod/stod-till-jordbruket-och-landsbygden-2023-2027/ny-jordbrukspolitik

I ljuset av klimatkrisen och vikten av att globalt tillsammans klara livsmedelsförsörjningen är det angeläget att se på det svenska jordbrukets förutsättningar att bidra på bästa möjliga sätt.
Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck. Storskaliga anläggningar för negativa utsläpp med koldioxidsugar förväntas finnas inom kort och en marknad för handel med negativa utsläpp kommer att utvecklas. Denna utveckling och andra tekniska och marknadsmässiga framsteg skapar nya förutsättningar för livsmedelsproduktion i Sverige, vilket bör beaktas innan kortsiktiga åtgärder vidtas med irreversibla skador för svenskt jordbruk.

Det finns vissa åtgärder i strategisk plan som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS. Det finns däremot i strategisk plan inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framför allt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Det är dock viktigt att allt görs för att eliminera behovet av fossila bränslen och subventioner för detta bör tas bort och medlen bör istället användas för stöd klimatomställning av transporter mm inom jordbruket.

En åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom exempelvis åtgärderna samarbete, Leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna stimulera digitala lösningar, som ersättning för traditionella arbetssätt.
För att minska utsläppen från jordbruket bör fokus vara på effektiviseringar genom bland annat metodutveckling och investeringar, samt att öka den inhemska livsmedelsproduktionen, så att denna ersätter import av livsmedel som har större negativ klimatpåverkan. Det finns en målkonflikt på kort och medellång sikt mellan att öka den svenska livsmedelsproduktionen i enlighet med livsmedelsstrategins mål och ambitionen att minska klimatpåverkan från denna produktion inom Sveriges gränser. Suboptimeringen genom fixeringen vid de territoriella utsläppen måste överges till förmån för en

helhetssyn på utsläppen från konsumtionen (inklusive det stora matsvinnet). Mot bakgrund av det aktuella kunskapsläget bör inga ytterligare övergångar till ekologiskt jordbruk ske förrän effekterna av detta på klimatet, på grund av produktionsminskningen, har klarlagts. Förhandsutvärderingen lämnar ett antal SEA-specifika rekommendationer (som även ingår i MKB:n).

2. Rekommendationer i förhandsutvärderingen och den strategiska miljöbedömningen och hur de har åtgärdats

Titel/referens	Rekommendationskategori	Datum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
Riskanalysen av interventionerna och implementeringen av den strategiska planen som helhet bör vidareutvecklas.	Interventionslogik/bidrag till mål	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Åtgärder som har positiva globala klimateffekter bör prioriteras högre inom GJP	Tilldelning av budgetmedel	21-12-2021				X	X					
Alla stöd bör villkoras av att mer miljövänliga bränslen och fordon används	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021				X						
Ambitionen att, i enlighet med livsmedelsstrategins mål, öka den svenska livsmedelsproduktionen bör i större utsträckning prägla den strategiska planen	Extern/intern samstämmighet	20-12-2021	X	X	X							
Behovet att minska det stora matsvinnet bör adresseras	Tilldelning av budgetmedel	21-12-2021					X					
En analys bör genomföras av eftersträvade effekter vad gäller ”jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket” inom specifikt mål 8 och resultatet av analysen bör utnyttjas för att stärka jämställdhetsaspekten i operationaliseringen av SP	Interventionslogik/bidrag till mål	21-12-2021								X		
En analys bör genomföras av åtgärdernas socioekonomiska konsekvenser, särskilt med anledning av att relativt få direkta åtgärder för att öka landsbygdernas attraktivitet finns med i GJP	Interventionslogik/bidrag till mål	21-12-2021							X	X	X	
En fördjupad analys av den strategiska planens effekter för klimatet bör genomföras	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021				X						
En fördjupad analys bör göras av målkonflikten på kort och medellång sikt mellan att öka den svenska livsmedelsproduktionen i enlighet med livsmedelsstrategin och ambitionen att minska klimatpåverkan från denna produktion inom Sverige.	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021	X	X	X	X	X	X				
En omfördelning av stödet bör ske så att trenden att jordbruksmarken successivt minskar bryts.	Tilldelning av budgetmedel	20-12-2021	X									
Finansiella instrument	Swot-analys, behovsbedömning	06-07-2022							X			
För att minska utsläppen från livsmedelskonsumtionen, bör fokus vara på effektiviseringar, minskad användning av fossila bränslen och	SMB-specifika rekommendationer	21-12-2021				X	X	X			X	

Titel/referens	Rekommendationskategori	Datum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
ökad inhemsk produktion, så att denna ersätter import av livsmedel som har större negativ klimatpverkan												
För att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande, bör en lärande utvärdering genomföras parallellt med implementeringen av programmet 2023 – 2027, där denna fortlöpande bidrar med analyser av utvecklingen som underlag för lärande.	Övrigt	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Förändringarna av de konsumtionsbaserade utsläppen bör följas noga	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021				X	X	X				
I det inledande arbetet inför nästa programperiod från 2028 bör en förändringsteori utarbetas, förändringsteori utarbetas, som underlag för ett tydligt resultatramverk.	Övrigt	20-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
I uppföljningen av GJP bör man löpande följa förändringen av koldioxidutsläppen och genom tidsserieanalyser fastställa om förändringarna under kommande period avviker från förväntad trendmässig utveckling	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021					X					
Incitament bör skapas för utfasning av användning av fossila bränslen med sikte på förbud mot fossila bränslen.	SMB-specifika rekommendationer	21-12-2021				X						
Inför nästa programperiod från 2028 bör processen för framtagande av strategisk plan ses över.	Övrigt	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Inga ytterligare övergångar till ekologiskt jordbruk bör ske förrän effekterna av detta på klimatet har klarlagts.	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021						X			X	
Maximal ersättningsnivå enligt den strategiska planen bör justeras så att den överensstämmer med vad som anges i den fastställda kalkylen för samtliga åtgärder	Tilldelning av budgetmedel	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Minskad administrativ börda	Åtgärder för att minska den administrativa bördan	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
När det gäller fåbodar bör ett nationellt stöd införas i stället för GJP, där stödet villkoras av en utveckling av arbetssättet genom till exempel digitaliserad tillsyn och fossilfria transporter i övrigt.	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021				X	X	X				
När det gäller livsmedel bör fokus vara på att minska de konsumtionsbaserade utsläppen och inte ensidigt de territoriella utsläppen från jordbruket	Extern/intern samstämmighet	21-12-2021				X	X					
Omfattningen på det ekologiska jordbruket bör inte överstiga den inhemska efterfrågan	Extern/intern samstämmighet	20-12-2021						X			X	

Titel/referens	Rekommendationskategori	Datum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
Processen för framtagandet av strategisk plan för 2023 - 2027 bör utvärderas	Övrigt	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Regeringen bör regelbundet få rapporter om GJP:s bidrag till att begränsa klimatpåverkan	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021						X				
Resultat och outputindikatorer bör ses över.	Output, resultat och fastställande av delmål och mål	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Stödens utformning bör ge incitament till att digitala metoder för bland annat kompetensutveckling, samarbete och tillsyn utvecklas och införs	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021				X	X	X				
Villkoren för stöd bör systematiskt utformas för att stimulera begränsningar av klimatpåverkan. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021				X						
Visualiseringar	Interventionslogik/bidrag till mål	21-12-2021	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Överkompensationen av transporter med egen bil bör tas bort och ersättningen minskas från 40 kr per mil till av Skatteverket angiven nivå (f n 18,50 kr)	SMB-specifika rekommendationer	20-12-2021				X	X	X				

Riskanalysen av interventionerna och implementeringen av den strategiska planen som helhet bör vidareutvecklas. - Beskrivning

För varje specifikt mål samt det tvärgående målet finns en interventionslogik framtagen. I många fall är det dock svårt att visa på ett tydligt samband mellan en viss åtgärd och en kort- eller långsiktig effekt. Verkligheten är mycket komplex och en interventionsstrategi är av nödvändighet en förenklad bild av denna komplexitet. Effektkedjorna är sällan endimensionella. Ofta bidrar flera åtgärder gemensamt till en viss effekt, där effekten uteblir om den ena åtgärden genomförs, men inte de(n) andra. Effekten av en åtgärd kan påverka utfallet av en annan åtgärd eller vilka resurser som används för denna åtgärd, osv.

Det kan mycket väl finnas en tydlig interventionslogik för varje mål och/eller för varje åtgärd, men ändå uppstå problem för helheten. Det är därför viktigt att det finns en tydlig förändringsteori bakom hela arbetet med GJP. Förändringsteorin ska beskriva de antaganden om samband och länkar som gör det möjligt för jordbrukssektorn och landsbygderna att med hjälp av stödet genom GJP skapa en sådan utveckling att det övergripande målet uppnås. En förändringsteori beskriver olika tänkbara steg från ”input” till övergripande mål, där det som är värdeskapande i effektkedjorna står i fokus.

I detta sammanhang kan det också finnas skäl att betona vikten av att riskanalysen i interventionerna bör vidareutvecklas.

Riskanalysen av interventionerna och implementeringen av den strategiska planen som helhet bör vidareutvecklas. - Motivering

Rekommendationen bereds vidare inom Regeringskansliet.

Åtgärder som har positiva globala klimateffekter bör prioriteras högre inom GJP - Beskrivning

Allokeringen av budgetmedel utgår från prioriteringen av behov, som framgår av behovsanalys och interventionsstrategi i den strategiska planen. Sambandet mellan behovens prioritering och allokeringen av budgetmedel är dock inte linjär, utan kan variera beroende på exempelvis vilken typ insats som behövs för att möta behovet, målgruppens omfattning etc.

Vi har gjort en bedömning av samstämmigheten i tilldelningen av budgetmedel och vår slutsats är att den i

allt väsentligt överensstämmer med de angivna kriterierna. Vi har dock gjort några noteringar i rapporten. I huvudsak går det att följa interventionslogiken från SWOT och behovsanalys till målvärden och allokering av budget. Det finns emellertid vissa brister i hur effekter har följts upp tidigare, både på EU- och nationell nivå. Det är särskilt viktigt att nya insatsområden, som nu inkluderats under pelare 1 Direktstöd följs upp med löpande utvärdering även av effekter.

Den indikativa budgeten för gårdsstödet föreslås minska något successivt under planperioden. Trots det uttalade målet i GJP om ökad lönsamhet och ambitionen att öka livsmedelsproduktionen i Sverige i enlighet med livsmedelsstrategins mål baseras budgeten på en fortsatt minskning av jordbruksarealen. För att uppnå målet med omfördelning av inkomststödet från stora till små och medelstora företag används degressivitet (nedtrappning). Motiveringen i den strategiska planen till denna neddragning av höga stöd är att den på ett mer träffsäkert sätt minskar stöden för de företag som enligt SP i allmänhet har ekonomiska marginaler. Vår bedömning är att det är olyckligt att på detta sätt försämra lönsamheten för vissa jordbruk, som t ex nyligen har investerat i syfte att bidra till utökad svensk livsmedelsproduktion i enlighet med livsmedelsstrategins mål. Det hade enligt vår bedömning varit bättre att tillföra gårdsstödet ytterligare medel.

Specifikt mål 8 ”*Att främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket, social delaktighet och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet den cirkulära bioekonomin och hållbart skogsbruk*” har en mycket bred inriktning, vilket framgår av den inledande SWOT-analysen. Successivt har emellertid fokus inom målområdet allt mer inriktats på jordbrukets förutsättningar i mer snäv mening. En konsekvens av detta är bland annat att bredbandsutbyggnaden och stödet till kommersiell service har tagits ur GJP för att i stället vara en nationell åtgärd.

Åtgärderna samarbete, EIP, kompetensutveckling och stöd till producentorganisationer kan komma att nyttjas i klimatarbetet, exempelvis genom att utveckla eller demonstrera nya sorters grödor eller uppfödningssystem eller sprida kunskap om metoder för utsläppsminskningar. Stödet till kompetensutveckling ligger på samma nivå som under föregående programperiod; eftersom andra åtgärder inom målområdet har tagits bort vore det inte helt orimligt att stödet till kompetensutveckling skulle vara på en något högre nivå. Programmet för stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker innehåller ett flertal miljö- och klimatåtgärder och en höjning av budgetallokeringen för ändamålet innebär en ambitionshöjning. Stödet till samarbete minskas med 65 miljoner, trots att denna intervention har hög prioritet bland verktygen inom specifikt mål 8. Den sammanlagda budgetallokeringen för dessa åtgärder inom miljöområdet ökas dock jämfört med tidigvarande period. Dessa åtgärder kompletteras med medel för forskning och innovation utanför den strategiska planen.

Under specifikt mål 9 framhålles som styrka att svenska jordbrukare producerar säkra livsmedel av hög kvalitet, vilket motiverar avsaknad av speciella åtgärder inom detta område. Däremot noteras att stort matsvinn nämns som en av fem svagheter i SWOT-analysen för specifikt mål 9, men utan behovet av att minska matsvinnet adresseras i åtgärderna.

Åtgärder som har positiva globala klimateffekter bör prioriteras högre inom GJP - Motivering

Klimatåtgärderna i den strategiska planen tar avstamp i utredningen Vägen till en klimatpositiv framtid (SOU 2020:4) och omhändertar sådana förslag från utredningen som inte stödjs av nationella system och även i övrigt passar att stödja genom GJP. Exempel på detta är stöd till kolinlagring via mellangrödor, fånggrödor och vissa energigrödor. Mot bakgrund av de omfattande resursförstärkningar som gjorts i nationella stödsystem för klimatåtgärder har det inte bedömts motiverat att erbjuda parallella särskilt klimatinriktade satsningar i GJP. Erfarenheten från programperioden 2014–2022 är att parallella system skapar stor komplexitet och risk för otydlighet för såväl stödsökanden som handläggande myndigheter. För miljö och klimatåtgärder har totalt allokerats cirka xx xxx miljoner kronor under perioden för åtgärder inom och utom GJP. För att stärka kompetensen generellt har också medel allokerats för kompetensutveckling med totalt cirka x xxx miljoner kronor Investeringsstödet för konkurrenskraft bedöms dock, utöver de arealbaserade stöden, bidra till högre klimateffektivitet i primärproduktionen. Urvalskriterierna, som syftar till att skapa en prioriteringsordning, för investeringsstödet hanteras inte i den strategiska planen. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027

Alla stöd bör villkoras av att mer miljövänliga bränslen och fordon används - Beskrivning

Det finns vissa åtgärder i den strategiska planen som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS.

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck.

Det finns i strategiska planen inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framförallt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Icke desto mindre är det viktigt att jordbruket gör allt för att eliminera behovet att använda fossila bränslen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Alla stöd bör villkoras av att mer miljövänliga bränslen och fordon används - Motivering

Villkoren för stöd kommer att ses över inför nästa programperiod. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

Ambitionen att, i enlighet med livsmedelsstrategins mål, öka den svenska livsmedelsproduktionen bör i större utsträckning prägla den strategiska planen - Beskrivning

Interventionsstrategin är i huvudsak konsistent med relevanta legala instrument på EU-nivå och nationell nivå när det gäller miljö, klimat, unga lantbrukare och riskhantering och kraven på komplementaritet uppfylls av flera åtgärder.

Det bör dock noteras att den strategiska planen är otillräcklig för att målen i den svenska livsmedelsstrategin ska kunna uppnås. Det är också tveksamt om den strategiska planen bidrar till en begränsning av de global klimatutsläppen eftersom fokus är enbart på de territoriella utsläppen från jordbruket. Vi har närmare utvecklat våra synpunkter på klimataspekterna i kapitel 12.

Vidare finns andra legala instrument utanför GJP som motverkar möjligheterna att nå målen. Ett exempel är att subventionerna av användningen av fossila bränslen bör exempelvis tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

Vi bedömer att det finns komplementaritet och synergier mellan åtgärderna i den strategiska planen och att det finns koherens, synergier och balans mellan de olika åtgärderna i den strategiska planen. Det finns flera åtgärder som bidrar till mer än ett specifikt mål. Det finns också synergier mellan olika åtgärder, vilka beskrivs i den strategiska planen. Balansen mellan olika åtgärder förefaller adekvat. Det är dock tveksamt om föreslagna åtgärder sammantaget bidrar effektivt till minskade koldioxidutsläpp i ett globalt perspektiv, vilket utvecklas i kapitel 12.

Ambitionen att, i enlighet med livsmedelsstrategins mål, öka den svenska livsmedelsproduktionen bör i större utsträckning prägla den strategiska planen - Motivering

Grunden för en ökad livsmedelsproduktion ligger i ökad konkurrenskraft som ryms inom Allmänt mål 1. (*Främja en smart, konkurrenskraftig, motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor som säkerställer livsmedelstryggheten på lång sikt.)* För dessa åtgärder har totalt allokerats drygt 37 000 miljoner kronor under perioden. Prioriterade åtgärder är satsning på AKIS, investeringar, stöd till unga, kompensationsbidrag, kopplat stöd till nötkreatur och basinkomststöd. Dessa insatser leder till föryngring

av jordbrukarna, nya investeringar och ökad produktivitet som stärker konkurrenskraften och ökar lönsamheten tillsammans med åtgärder för att stärka inkomsterna. För åtgärder som stärker arbetet med miljö-och klimat, jfr SEA rekommendationerna nedan. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027

Behovet att minska det stora matsvinnet bör adresseras - Beskrivning

Under specifikt mål 9 framhålles som styrka att svenska jordbrukare producerar säkra livsmedel av hög kvalitet, vilket motiverar avsaknad av speciella åtgärder inom detta område. Däremot noteras att stort matsvinn nämns som en av fem svagheter i SWOT-analysen för specifikt mål 9, men utan behovet av att minska matsvinnet adresseras i åtgärderna.

Behovet att minska det stora matsvinnet bör adresseras - Motivering

Behovet hanteras tillviss del inom stödet till producentföreningar där svinn identifierats som ett problem en främst genom pågående nationella åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin. Behoven som ska hanteras inom GJP har diskuterats vid två sakråd under 2019 och 2020. Ett tydligt medskick från deltagarna var att matsvinn låg för långt från GJP för att vara relevant i sammanhanget. Rekommendationen föranleder inga justeringar i strategisk plan under åren 2023-2027

En analys bör genomföras av eftersträvade effekter vad gäller ”jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket” inom specifikt mål 8 och resultatet av analysen bör utnyttjas för att stärka jämställdhetsaspekten i operationaliseringen av SP - Beskrivning

Ett delområde inom specifikt mål 8 är ”*jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket*”; någon analys av de föreslagna åtgärdernas förutsättningar att uppnå eftersträvade effekter inom detta område finns emellertid inte.

Vi har i tidigare rapport noterat att målen i förordningen är formulerade mer som aktiviteter (vad som ska göras) snarare än som förväntade resultat (vad som ska uppnås). Därför menade vi att det kunde finnas skäl att under den pågående processen kring framtagande av förordningen även aktualisera en vidareutveckling av målstrukturen och resultatramverket, för att förtydliga målhierarkin och målformuleringarna utifrån den förändringsteori (Theory of Change) som förordningen baseras på.

För varje specifikt mål samt det tvärgående målet finns en interventionslogik framtagen. I många fall är det dock svårt att visa på ett tydligt samband mellan en viss åtgärd och en kort- eller långsiktig effekt. Verkligheten är mycket komplex och en interventionsstrategi är av nödvändighet en förenklad bild av denna komplexitet. Effektkedjorna är sällan endimensionella. Ofta bidrar flera åtgärder gemensamt till en viss effekt, där effekten uteblir om den ena åtgärden genomförs, men inte de(n) andra. Effekten av en åtgärd kan påverka utfallet av en annan åtgärd eller vilka resurser som används för denna åtgärd, osv.

Det kan mycket väl finnas en tydlig interventionslogik för varje mål och/eller för varje åtgärd, men ändå uppstå problem för helheten. Det är därför viktigt att det finns en tydlig förändringsteori bakom hela arbetet med GJP. Förändringsteorin ska beskriva de antaganden om samband och länkar som gör det möjligt för jordbrukssektorn och landsbygderna att med hjälp av stödet genom GJP skapa en sådan utveckling att det övergripande målet uppnås. En förändringsteori beskriver olika tänkbara steg från ”input” till övergripande mål, där det som är värdeskapande i effektkedjorna står i fokus.

En analys bör genomföras av eftersträvade effekter vad gäller ”jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket” inom specifikt mål 8 och resultatet av analysen bör utnyttjas för att stärka jämställdhetsaspekten i operationaliseringen av SP - Motivering

Efter tidigare rekommendationer har jämställdhetsaspekten stärkts i åtgärderna och de underliggande analyserna. Ett exempel är att stödgolven inte höjdes för ett av investeringsstöden och att investering diversifiering också är ett stöd som riktas till verksamheter som besöksnäring, turism osv. där antalet kvinnliga företagare är större. Jordbruksverket har också gjort ett omfattande arbete inom ramen för innevarande landsbygdsprogram, som kommer att tas tillvara under den kommande programperioden. Mycket av det konkreta arbetet ligger i genomförandet under programperioden, dvs när planen operationaliseras och åtgärderna hanteras av stödmyndigheterna. Det finns exempel på flera sådana

aktiviteter som bör följas upp i genomförandet av den strategiska planen. Rekommendationen bedöms dock inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027

En analys bör genomföras av åtgärdernas socioekonomiska konsekvenser, särskilt med anledning av att relativt få direkta åtgärder för att öka landsbygdernas attraktivitet finns med i GJP - Beskrivning

Interventionslogiken är tydlig och föreslagna åtgärder har en potential till att bidra till målen. I vissa fall finns dock tveksamheter kring prioriteringar och ändamålsenligheten i utformningen av åtgärder, vilket beskrivs i rapporten. Det saknas åtgärder som i sig är inriktade på att utveckla distansöverbryggande teknik och därmed minska klimatavtrycket i produktion och konsumtion. Stöd bör begränsas till sådant som är mervärdesskapande och inte ger negativa miljö- och klimateffekter. Stöd till klustersamverkan, nätverkande, produktutveckling, kvalitetssäkringsarbete, utvecklingsprojekt som inkluderar hela leveranskedjan, branschsamverkan och liknande utvecklingsprojekt bör främst riktas till samarbeten med hjälp av distansöverbryggande teknik. Särskilt när det gäller stöd till transnationella samarbeten för att främja kunskapsutbyte är det viktigt att stödet riktas mot samarbeten som bygger på distansöverbryggande teknik (Zoom, Teams, Skype etc).

Ett delområde inom specifikt mål 8 är ”*jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket*”; någon analys av de föreslagna åtgärdernas förutsättningar att uppnå eftersträvade effekter inom detta område finns emellertid inte.

För varje specifikt mål samt det tvärgående målet finns en interventionslogik framtagen. I många fall är det dock svårt att visa på ett tydligt samband mellan en viss åtgärd och en kort- eller långsiktig effekt. Verkligheten är mycket komplex och en interventionsstrategi är av nödvändighet en förenklad bild av denna komplexitet. Effektkedjorna är sällan endimensionella. Ofta bidrar flera åtgärder gemensamt till en viss effekt, där effekten uteblir om den ena åtgärden genomförs, men inte de(n) andra. Effekten av en åtgärd kan påverka utfallet av en annan åtgärd eller vilka resurser som används för denna åtgärd, osv.

En analys bör genomföras av åtgärdernas socioekonomiska konsekvenser, särskilt med anledning av att relativt få direkta åtgärder för att öka landsbygdernas attraktivitet finns med i GJP - Motivering

För att öka landsbygdernas attraktivitet kommer viktiga åtgärder till exempel stöd till bredband och kommersiell service att hanteras nationellt efter 2023, istället för inom GJP och har även förstärkts med nationell finansiering. Övriga åtgärder som fortfarande kommer att hanteras inom GJP under Allmänt mål 3 är bland annat investeringsstöd för diversifiering och utveckling av värdekedjan, samarbete, kompetensutveckling, stöd till nya jordbrukare mm. Förändringen leder i och för sig till färre åtgärder inom GJP, men samtidigt har det det nationella arbetet inom landsbygdspolitiken stärkts. De nationella åtgärderna bidrar också till uppfyllelse av målen inom GJP. Socioekonomiska analyser genomförs inom Regeringskansliet löpande i samband med utvärdering och utformning av den nationella landsbygdspolitiken. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027

En fördjupad analys av den strategiska planens effekter för klimatet bör genomföras - Beskrivning

Det finns vissa åtgärder i den strategiska planen som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS.

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck.

Det finns i strategiska planen inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framförallt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Icke desto mindre är det viktigt att jordbruket gör allt för att eliminera behovet att använda fossila bränslen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för

arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Förhandsutvärderingen lämnar nedan ett antal SEA-specifika rekommendationer (som även ingår i MKB:n).

En fördjupad analys av den strategiska planens effekter för klimatet bör genomföras - Motivering

Enligt klimatlagen ska klimateffekter av betydande beslut ska redovisas årligen i budgetpropositionen. Jordbruksverket har redan påbörjat arbetet med en klimatbedömning av strategiska planens effekter inom jordbruket, där klimateffekter av olika stöd och ersättningar inom GJP analyseras. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027

En fördjupad analys bör göras av målkonflikten på kort och medellång sikt mellan att öka den svenska livsmedelsproduktionen i enlighet med livsmedelsstrategin och ambitionen att minska klimatpåverkan från denna produktion inom Sverige. - Beskrivning

Det finns vissa åtgärder i den strategiska planen som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS.

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck.

Det finns i strategiska planen inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framförallt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Icke desto mindre är det viktigt att jordbruket gör allt för att eliminera behovet att använda fossila bränslen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Förhandsutvärderingen lämnar nedan ett antal SEA-specifika rekommendationer (som även ingår i MKB:n).

En fördjupad analys bör göras av målkonflikten på kort och medellång sikt mellan att öka den svenska livsmedelsproduktionen i enlighet med livsmedelsstrategin och ambitionen att minska klimatpåverkan från denna produktion inom Sverige. - Motivering

Erfarenheten visar att det är är mycket svårt att göra en fördjupad analys av målkonflikter på en övergripande nivå. För att beskriva målkonflikter behöver analysen ske på detaljerad nivå så att enskilda stöd eller grupper av stöd inom GJP analyseras var för sig. T.ex. hur olika stöd dels påverkar livsmedelsproduktionen, dels påverkar utnyttjande av produktionsresurser, produktivitet, kolinlagring i marken, metanavgång vid djurproduktion m.m. Detta är ett omfattande arbete med många osäkra parametrar som ger ett osäkert resultat. Rekommendationen handlar dessutom främst om livsmedelsstrategins klimatpåverkan och inte GJP. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

En omfördelning av stödet bör ske så att trenden att jordbruksmarken successivt minskar bryts. - Beskrivning

Vi har gjort en bedömning av samstämmigheten i tilldelningen av budgetmedel och vår slutsats är att den i allt väsentligt överensstämmer med de angivna kriterierna. Vi har dock gjort några noteringar i rapporten. I huvudsak går det att följa interventionslogiken från SWOT och behovsanalys till målvärden och allokering av budget. Det finns emellertid vissa brister i hur effekter har följts upp tidigare, både på EU- och nationell nivå. Det är särskilt viktigt att nya insatsområden, som nu inkluderats under pelare 1 Direktstöd följs upp med löpande utvärdering även av effekter.

Den indikativa budgeten för gårdsstödet föreslås minska något successivt under planperioden. Trots det uttalade målet i GJP om ökad lönsamhet och ambitionen att öka livsmedelsproduktionen i Sverige i enlighet med livsmedelsstrategins mål baseras budgeten på en fortsatt minskning av jordbruksarealen. För att uppnå målet med omfördelning av inkomststödet från stora till små och medelstora företag används degressivitet (nedtrappning). Motiveringen i den strategiska planen till denna neddragning av höga stöd är att den på ett mer träffsäkert sätt minskar stöden för de företag som enligt SP i allmänhet har ekonomiska marginaler. Vår bedömning är att det är olyckligt att på detta sätt försämra lönsamheten för vissa jordbruk, som t ex nyligen har investerat i syfte att bidra till utökad svensk livsmedelsproduktion i enlighet med livsmedelsstrategins mål. Det hade enligt vår bedömning varit bättre att tillföra gårdsstödet ytterligare medel.

En omfördelning av stödet bör ske så att trenden att jordbruksmarken successivt minskar bryts. - Motivering

Kompensationsbidraget är en av de enskilt största åtgärderna i strategiska planen. Syftet med åtgärden är att främja fortsatt användning av jordbruksmark och att bevara och främja hållbara jordbrukssystem i områden med sämre förutsättningar. Genom åtgärden kan jordbruksverksamhet fortsätta, även i mindre gynnande områden. Totalt har 7 500 miljoner kronor allokerats för denna åtgärd under perioden 2023–2027. En annan omfattande åtgärd i strategisk plan är stödet till naturbetesmarker, vilka i stor utsträckning skulle överges utan stöd. Det riktade stödet till naturbetesmarker höjs i strategisk plan. Under 2015–2020 skedde en utjämning av gårdsstödet (inkomststödet) vilket har inneburit sänkt stöd i områden med bättre produktionsförutsättningar och högre stöd i områden med sämre lönsamhet. Denna utjämning kommer att fortsätta att påverka utnyttjandet av markerna. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

Finansiella instrument - Beskrivning

Kommissionen rekommenderar att det etableras ett försök med finansiella instrument som riktas mot unga jordbrukare och andra nystartade företag. Banker och rådgivare bör ingå i en sådan försöksverksamhet.

År 2019 publicerade Agrifood en rapport om kapitalförsörjningen till jordbrukets investeringar. Även om det finns brister i kapitalförsörjningen var slutsatsen, att om inte lönsamma investeringar kommer till stånd, ska inte finansiella instrument finansierade av EU-budgeten erbjudas.

Jordbruksverket har mot bakgrund av Kommissionens rekommendation tagit fram förslag kring finansiella instrument. Vi har i tidigare rapport avrått från införande av finansiella instrument som åtgärd inom ramen för GJP. Den strategiska planen innehåller inget förslag kring införande av finansiella instrument och det föreslås heller ingen sådan lösning med nationell finansiering, vilket vi anser är en riktig prioritering.

Rekommendation:

I enlighet med den strategiska planen görs inte försök med finansiella instrument enligt EU:s rekommendation

Finansiella instrument - Motivering

Förslagen i den strategiska planen överensstämmer med rekommendationen, dvs planen innehåller inte något förslag till finansiella instrument.

För att minska utsläppen från livsmedelskonsumtionen, bör fokus vara på effektiviseringar, minskad användning av fossila bränslen och ökad inhemsk produktion, så att denna ersätter import av livsmedel som har större negativ klimatpverkan - Beskrivning

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck. Inom kort förväntas storskaliga anläggningar för negativa utsläpp med koldioxidsugar finnas och en marknad för handel med negativa utsläpp utvecklas. Denna utveckling och andra tekniska och marknadsmässiga framsteg skapar nya förutsättningar för livsmedelsproduktion i Sverige, vilket bör beaktas innan kortsiktiga åtgärder vidtas med irreversibla skador för svenskt jordbruk

För att minska utsläppen från jordbruket bör fokus vara på effektiviseringar genom bland annat metodutveckling och investeringar, samt att öka den inhemska livsmedelsproduktionen, så att denna ersätter import av livsmedel som har större negativ klimatpåverkan. Det finns en målkonflikt på kort och medellång sikt mellan att öka den svenska livsmedelsproduktionen i enlighet med livsmedelsstrategins mål och ambitionen att minska klimatpåverkan från denna produktion inom Sveriges gränser. Suboptimeringen genom fixeringen vid de territoriella utsläppen måste överges till förmån för en helhetssyn på utsläppen från konsumtionen (inkl det stora matsvinnet). Mot bakgrund av det aktuella kunskapsläget (se kapitel 12) bör inga ytterligare övergångar till ekologiskt jordbruk ske förrän effekterna av detta på klimatet, p g a produktionsminskningen, har klarlagts

För att minska utsläppen från livsmedelskonsumtionen, bör fokus vara på effektiviseringar, minskad användning av fossila bränslen och ökad inhemsk produktion, så att denna ersätter import av livsmedel som har större negativ klimatpverkan - Motivering

Målsättning om ökad inhemsk produktion ligger i linje med nationella livsmedelsstrategins mål. Investeringsstödet används dessutom regelmässigt för effektivisering. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027 men bereds vidare inom Regeringskansliet

För att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande, bör en lärande utvärdering genomföras parallellt med implementeringen av programmet 2023 – 2027, där denna fortlöpande bidrar med analyser av utvecklingen som underlag för lärande. - Beskrivning

Jordbruksverket presenterade 2019-06-12 en SWOT-analys av förutsättningar för GJP 2021–2027. Förhandsutvärderaren lämnade 149 rekommendationer av SWOT- respektive behovsanalysen..

Merparten av rekommendationerna vad gäller behovsanalysen har beaktats under beredningsskedet av strategisk plan. Justeringar i den underliggande SWOT-analysen har på uppdrag av Näringsdepartementet omhändertagits av Jordbruksverket. Det finns dock brister i hur effekterna i tidigare program har följts upp och utvärderats både på EU-nivå och nationell nivå. Det finns därför betydande kunskapsluckor och forskningsläget är i många avseenden oklart. För att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande i relation till de samhällsförändringar som efterfrågas i relation till olika miljöfrågor men särskilt i relation till klimat och biologisk mångfald så bör en lärande utvärdering genomförs parallellt med operationaliseringen och implementeringen av programmet 2023 - 2027, där denna fortlöpande bidrar med analyser av utvecklingen som underlag för lärande och förändring.

För att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande, bör en lärande utvärdering genomföras parallellt med implementeringen av programmet 2023 – 2027, där denna fortlöpande bidrar med analyser av utvecklingen som underlag för lärande. - Motivering

Utvärderingar av den strategiska planen som bl.a. Jordbruksverkets utvärderingssekretariat kommer att genomföra är relevanta för denna rekommendation. Rekommendationen bereds vidare inom Regeringskansliet. Rekommendationen bedöms dock inte föranleda någon justering i den strategiska

planen för perioden 2023–2027.

Förändringarna av de konsumtionsbaserade utsläppen bör följas noga - Beskrivning

Det finns vissa åtgärder i den strategiska planen som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS.

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck.

Det finns i strategiska planen inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framförallt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Icke desto mindre är det viktigt att jordbruket gör allt för att eliminera behovet att använda fossila bränslen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Förändringarna av de konsumtionsbaserade utsläppen bör följas noga - Motivering

Konsumtionsbaserade utsläpp hanteras inte primärt inom GJP. Rekommendationen bedöms därför inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

I det inledande arbetet inför nästa programperiod från 2028 bör en förändringsteori utarbetas, förändringsteori utarbetas, som underlag för ett tydligt resultatramverk. - Beskrivning

Det som kan öppna upp för nytänkande i denna period av GJP är att medlemsstaterna själva ska bättre anpassa GJP till nationella behov, som till exempel den svenska livsmedelsstrategin. Förslaget till strategisk plan signalerar en fortsatt hög ambition för åren 2023 - 2027. Det handlar såväl om att öka produktivitet, lönsamhet och konkurrenskraft inom sektorn som att prioritera djurens välfärd och en höjd ambition inom miljö-och klimatområdet. I miljökonsekvensbedömningen (MKB) konstateras att många av åtgärderna i SP har potential att bidra positivt till läget för biologisk mångfald. Syftet är också att bidra till utvecklingen inom Sveriges landsbygder, så att det går att bo och verka där. I arbetet med det nationella genomförandet interageras de tre hållbarhetsdimensionerna av hållbar utveckling: Den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. De tre hållbarhetsdimensionerna är odelbara och inbördes beroende av varandra. I strategiska planen anges det som en svaghet att ”*jordbrukets andel av den totala ekonomin är liten”*. Dessvärre är det inte sannolikt att den föreslagna strategiska planen kommer att medföra att jordbrukets andel av den totala ekonomin kommer att öka. För detta hade det krävts mer offensiva åtgärder för att öka lönsamheten.

[1] I rapporten används intervention och åtgärd som synonyma begrepp

I det inledande arbetet inför nästa programperiod från 2028 bör en förändringsteori utarbetas, förändringsteori utarbetas, som underlag för ett tydligt resultatramverk. - Motivering

Rekommendationen bereds vidare inom Regeringskansliet, se även övriga rekommendationer ovan. Rekommendationen bedöms dock inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

I uppföljningen av GJP bör man löpande följa förändringen av koldioxidutsläppen och genom tidsserieanalyser fastställa om förändringarna under kommande period avviker från förväntad trendmässig utveckling - Beskrivning

Det finns vissa åtgärder i den strategiska planen som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS.

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck.

Det finns i strategiska planen inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framförallt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Icke desto mindre är det viktigt att jordbruket gör allt för att eliminera behovet att använda fossila bränslen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

I uppföljningen av GJP bör man löpande följa förändringen av koldioxidutsläppen och genom tidsserieanalyser fastställa om förändringarna under kommande period avviker från förväntad trendmässig utveckling - Motivering

Effekterna av olika ersättningar i GJP ska följas upp genom vissa fastställda indikatorer . Resultatindikatorerna utgår från arealer, djurenheter, investering o.dyl. Det finns fn inte möjlighet att följa upp förändringen i koldioxidutsläppen kopplade till GJP, det saknas bland annat mätdata eller modellberäkningar för koldioxidutsläpp i tidsserier för enskilda sektorer som jordbruk och markanvändning. Det finns inte heller någon förväntad trendmässig utveckling i tidsserier för jordbruket av koldioxidutsläpp. De analyser som genomförts är scenarieanalyser som tas fram i samband med klimatrapporteringen varav det kommande scenariot kommer att bygga på nya GJP.

Utsläppen av klimatgaser beräknas i klimatrapporteringen till EU och UNFCCC vartannat år. Klimatrapporteringen grundar sig på beräkningar från jordbruk och markanvändning och inte på mätdata av utsläpp. Klimatrapporteringen visar utvecklingen i jordbruket och markanvändning och resultatet går inte att använda till att särskilja påverkan från olika stödformer i CAP.

Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

Incitament bör skapas för utfasning av användning av fossila bränslen med sikte på förbud mot fossila bränslen. - Beskrivning

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Incitament bör skapas för utfasning av användning av fossila bränslen med sikte på förbud mot fossila bränslen. - Motivering

Detta hanteras inom ramen för investeringsstödet och genom nationella insatser. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

Inför nästa programperiod från 2028 bör processen för framtagande av strategisk plan ses över. - Beskrivning

Den gemensamma jordbrukspolitiken präglas fortfarande av en hög komplexitet. Ett mycket omfattande arbete har lagts ner på framtagandet av förslaget till strategisk plan, framför allt av Näringsdepartementet och Jordbruksverket.

Förhandsutvärderingen har skett parallellt med framtagandet av förslaget till strategisk plan, i en iterativ arbetsprocess där resultatet av förhandsutvärderingen fortlöpande har förts in i arbetet med den strategiska planen.

Förhandsutvärderingen har således också genomförts stegvis, med avrapportering under och efter varje steg. I ett första steg lämnade vi i en rapport 2020 -07- 09 en bedömning av SWOT- och behovsanalyserna. Därefter har förhandsutvärderingen fortlöpande lämnat underhandssynpunkter till Jordbruksverket på utkast till åtgärdsförslag[1], som Jordbruksverket successivt har arbetat fram på uppdrag av Näringsdepartementet.

En samlad bedömning av de reviderade åtgärdsförslag som Jordbruksverket lämnade till Näringsdepartementet december 2020 t o m mars 2021 redovisades i en rapport 2021-03-31. Det fanns då ingen samlad interventionsstrategi, utan vår bedömning av interventionslogiken baserades enbart på de enskilda åtgärdsbeskrivningarna. Förhandlingar om förordningen har pågått under hela processen, vilket har lett till upprepade förändringar och osäkerhet kring förutsättningarna för arbetet på nationell nivå.

Efterhand som olika underlag har presenterats har därefter gjorts en bedömning av den strategiska planens målsättningar, interventionslogik och budgetfördelning (steg 2B). Ett första rapportutkast avseende steg 2B överlämnades 2021-09-13. Då var budgetfördelningen preliminär och målvärden och indikatorer saknades. Under oktober - november 2021 har förhandsutvärderingens steg 2B, steg 3 och steg 4 i praktiken skett parallellt, där fortlöpande nya och/eller förändrade underlag till de olika delarna i den strategiska planen har presenterats av Näringsdepartementet och Jordbruksverket. Det samlade förslaget till strategisk plan överlämnades till förhandsutvärderaren samtidigt som den lämnades till gemensam beredning i Regeringskansliet (GB), vilket var två arbetsdagar innan utkast till slutrapport från förhandsutvärderingen ska överlämnas. Förutsättningar för förankring av den samlade bedömningen av förslaget till strategisk plan i förhandsutvärderingsteamet som helhet har därför saknats. Det kan således finnas delar i detta utkast till slutrapport från förhandsutvärderingen som är otillräckligt avstämda mot varandra.

[1] I rapporten används intervention och åtgärd som synonyma begrepp

Inför nästa programperiod från 2028 bör processen för framtagande av strategisk plan ses över. - Motivering

Processen har varit nära knuten till förhandlingarna inom EU:s institutioner och beroende av när erforderliga styrdokument för innehåll mm blivit tillgängliga. Detta har styrt processen och berör alla medlemsstater, kan inte påverkas nationellt. För att möta osäkerheterna är arbetssättet viktigt i det nationella arbetet. Exempelvis behöver genomförandeprojektet vara väl strukturerat och ha en iterativ metodik under hela processen. Vidare är det viktigt att nära följa utvecklingen i förhandlingarna och ha beredskap för förändringar. Parallellt med detta krävs en kontinuerlig dialog och ett bra samarbete med EU-kommissionen, berörda myndigheter, Riksdagen och samråd med civilsamhället. Den planerade utvärderingen av framtagandet av den strategiska planen, kommer att vara ett ingångsvärde inför nästa programperiod. Rekommendationen bedöms dock inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

Inga ytterligare övergångar till ekologiskt jordbruk bör ske förrän effekterna av detta på klimatet har klarlagts. - Beskrivning

För att minska utsläppen från jordbruket bör fokus vara på effektiviseringar genom bl a metodutveckling och investeringar, samt att öka den inhemska livsmedelsproduktionen, så att denna ersätter import av livsmedel som har större negativ klimatpåverkan. Det finns en målkonflikt på kort och medellång sikt mellan att öka den svenska livsmedelsproduktionen i enlighet med livsmedelsstrategins mål och

ambitionen att minska klimatpåverkan från denna produktion inom Sveriges gränser. Suboptimeringen genom fixeringen vid de territoriella utsläppen måste överges till förmån för en helhetssyn på utsläppen från konsumtionen (inkl det stora matsvinnet). Mot bakgrund av det aktuella kunskapsläget (se kapitel 12) bör inga ytterligare övergångar till ekologiskt jordbruk ske förrän effekterna av detta på klimatet, p g a produktionsminskningen, har klarlagts.

Inga ytterligare övergångar till ekologiskt jordbruk bör ske förrän effekterna av detta på klimatet har klarlagts. - Motivering

Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027. Rekommendationen bereds vidare inom Regeringskansliet.

Maximal ersättningsnivå enligt den strategiska planen bör justeras så att den överensstämmer med vad som anges i den fastställda kalkylen för samtliga åtgärder - Beskrivning

Det bör uppmärksammas att de slutliga kalkylerna som ligger till grund för ersättningsnivåerna översändes för oberoende kalkylgranskning under perioden 3–16 december 2021, vilket innebär att alla förändringar i kalkylerna inte har kunnat beaktas i denna slutrapport. Vi noterar dock att för vissa åtgärder överensstämmer inte maximal ersättningsnivå enligt den strategiska planen med vad som anges i den fastställda kalkylen (exempelvis skyddszoner och anpassade skyddszoner).

Maximal ersättningsnivå enligt den strategiska planen bör justeras så att den överensstämmer med vad som anges i den fastställda kalkylen för samtliga åtgärder - Motivering

Rekommendationen bereds vidare.

Minskad administrativ börda - Beskrivning

En ambition har genomgående varit att få en enklare och effektivare GJP genom minskad administrativ börda (för såväl myndigheter som företag) och även få ett effektivare genomförande. En sammantagen bedömning av förslagen är att stödsystemet på vissa punkter kan bli effektivare och enklare under den kommande programperioden. Ett tydligt exempel är reformeringen av Gårdsstödet, där stödrätterna föreslås försvinna. I flera andra fall lutar det snarare åt att den administrativa bördan ökar, eller förblir oförändrad, framför allt för nya och/eller förändrade stöd. En del villkor i stödsystemet föreslås ändras (eller utgå) och även övriga administrativt betungande rutiner kommer att ses över i det löpande arbetet. Detta kommer att ske bland annat genom samarbete mellan länsstyrelserna och Jordbruksverket. En osäkerhet som kan påverka den administrativa bördan negativt är dock utfallet av de pågående förhandlingarna om den nya gemensamma jordbrukspolitiken. Det kan vara så att förhandlingarna kan resultera i fler krav som sammantaget innebär att nya GJP inte kommer att upplevas som enklare. Det gäller till exempel mer omfattande grundvillkor och utformningen av eco schemes, där osäkerhet om den slutliga utformningen ännu råder. Ett försök till en samlad bedömning av de administrativa effekterna med nuvarande kunskapsläge, för såväl stödmottagarna som myndigheterna, är att vissa förenklingar inom redan existerande stödformer kommer att lätta den administrativa bördan, medan nya åtgärder och/eller åtgärder som tydligt omformats, riskerar att leda till att komplexiteten ökar och administrationen växer. I bästa fall minskar den totala administrativa belastningen något, efter omfattande IT-utveckling. Men risken kvarstår att den administrativa bördan totalt sett kommer att kvarstå eller t o m öka. Det är viktigt att den administrativa bördan noggrant följs upp kontinuerligt och att förslag till förenklingar antingen genomförs under perioden när så är möjligt eller bereds inför nästa period, så att det finns förberedda förslag som kan implementeras

Följande fyra rekommendationer lämnas:

- Ytterligare insatser bör genomföras för att minska den administrativa bördan av åtgärdsförslagen i den strategiska planen.
- Den administrativa bördan för stödmottagarna bör kontinuerligt följas upp systematiskt, med mål att genomföra konkreta förenklingar.
- Förenklingsarbetet bör dokumenteras och avrapporteras på ett transparant sätt.

- Förslag till förenklingar bör genomföras omedelbart eller om detta inte är möjligt inom ramen för regelverket- beredas i god tid inför nästa strategiperiod, så att det finns förberedda förslag som då kan implementeras

Minskad administrativ börda - Motivering

Förhandsutvärderaren har fyra rekommendationer om minskad administrativ börda som är näraliggande och kommenteras därför gemensamt

Arbetet med att minska den administrativa bördan för såväl myndigheter som företag kommer att fortsätta under programperioden. Rekommendationen kan komma att föranleda justeringar i den strategiska planen senare under perioden, beroende på hur genomförandet av den strategiska planen utvecklas och påverkar myndigheter och företag. Erfarenheterena kommer att tas med in i arbetet till nästa programperiod.

När det gäller fäbodar bör ett nationellt stöd införas i stället för GJP, där stödet villkoras av en utveckling av arbetssättet genom till exempel digitaliserad tillsyn och fossilfria transporter i övrigt. - Beskrivning

För att minska utsläppen från jordbruket bör fokus vara på effektiviseringar genom bl a metodutveckling och investeringar,

När det gäller fäbodar bör ett nationellt stöd införas i stället för GJP, där stödet villkoras av en utveckling av arbetssättet genom till exempel digitaliserad tillsyn och fossilfria transporter i övrigt. - Motivering

Stöd till fäbodar kommer även fortsättningsvis att hanteras inom GJP. Digitaliserad tillsyn bedöms inte vara tillräckligt väl utvecklad ännu för att kunna skötas i nivå med lagens krav, men kan på sikt utvecklas och därmed medföra ett minskat arbets- och transportbehov. Det bör också noteras att digital tillsyn fordrar robust uppkoppling, vilket kan vara svårt i de glesa områden där fäbodbruket har sin utbredning. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

När det gäller livsmedel bör fokus vara på att minska de konsumtionsbaserade utsläppen och inte ensidigt de territoriella utsläppen från jordbruket - Beskrivning

Interventionsstrategin är i huvudsak konsistent med relevanta legala instrument på EU-nivå och nationell nivå när det gäller miljö, klimat, unga lantbrukare och riskhantering och kraven på komplementaritet uppfylls av flera åtgärder. Det bör dock noteras att den strategiska planen är otillräcklig för att målen i den svenska livsmedelsstrategin ska kunna uppnås. Det är också tveksamt om den strategiska planen bidrar till en begränsning av de global klimatutsläppen eftersom fokus är enbart på de territoriella utsläppen från jordbruket. När det gäller livsmedel bör istället fokus vara på att minska de konsumtionsbaserade utsläppen. Vi har närmare utvecklat våra synpunkter på klimataspekterna i kapitel 12. Vidare finns andra legala instrument utanför GJP som motverkar möjligheterna att nå målen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör exempelvis tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar. Bredbandsutbyggnad är mycket viktigt för landsbygdsutvecklingen. För denna utbyggnad har tidigare funnits möjlighet att söka stöd antingen via det tidigare landsbygdsprogrammet eller genom ett annat program med nationell finansiering. Bredbandsutbyggnaden föreslås inte ingå i GJP 2023–2027 utan istället finansieras helt nationellt. Risken för potentiell överlappning mellan olika stödformer för bredbandsutbyggnad är därmed eliminerad. Det finns ett antal åtgärder som i och för sig skulle vara motiverade att ingå i förslaget till strategisk plan men som inte budgetutrymmet räcker till för. Här föreslås i stället nationell finansiering. Vi bedömer att det finns komplementaritet och synergier mellan åtgärderna i den strategiska planen. Det bör dock noteras att det även finns åtgärder som inte inrymts i den strategiska planen som i stället kommer att få nationell finansiering och som är komplementära i förhållande till åtgärderna som finns inom GJP. Det är en komplikation att bredbandsstödet och stödet till kommersiell service har flyttats över till nationella system, eftersom detta försvårar en analys av den strategiska planens konsekvenser och effekter. I många sammanhang nämns ett väl fungerande system för snabbt bredband som grundläggande förutsättningar för

att jämna ut socioekonomiska skillnader mellan 7 olika delar av Sverige, inklusive jord-och skogsbruket. Eftersom bredbandet har en mycket stor betydelse för viljan att bosätta sig på landsbygden och företagens möjligheter att bedriva sin verksamhet, vore det önskvärt att GJP innehåller ett resonemang om de samlade effekterna av åtgärderna inom GJP och åtgärderna inom nationella stödsystem. Vår bedömning är att det finns koherens, synergier och balans mellan de olika åtgärderna i den strategiska planen. Det finns flera åtgärder som bidrar till mer än ett specifikt mål. Det finns också synergier mellan olika åtgärder, vilka beskrivs i den strategiska planen. Balansen mellan olika åtgärder förefaller adekvat. Det är dock tveksamt om föreslagna åtgärder sammantaget bidrar effektivt till minskade koldioxidutsläpp i ett globalt perspektiv, vilket utvecklas i kapitel 12. Vi bedömer att förslaget till strategisk plan ger adekvata bidrag till de relevanta policies och mål som åsyftas i förordningen. Ett undantag är dock den strategiska planens bidrag till klimatomställningen enligt ”EU Climate action 2050 Long-term strategy”. Detta utvecklas närmare i kapitel 12. Vidare finns det delar i ”EU Biodiversity strategy”, som bör uppmärksammas i implementeringen av den strategiska planen. I den strategiska planen finns också förslag till åtgärder där den direkta tillämpningen får effekter inom vattenområdet och måste prövas mot Vattendirektivet. Detta har utvecklats närmare i den strategiska miljöbedömningen. Den fondgemensamma förordningen 2021/1060 innehåller gemensamma bestämmelser för bland annat Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden plus (ESF+) och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF). Dessa fonder kan också verka på landsbygden. Enligt art 63.9 i förordning 2021/1060 om fondgemensamma bestämmelser är det tillåtet att en insats erhåller stöd från en eller flera fonder eller från ett eller flera program och från andra unionsinstrument. Även om motsvarande bestämmelse saknas i förordningen om GJPstrategisk plan kan det alltså vara möjligt för fonder att samverka. Detta beskrivs på ett bra sätt i förslaget till strategisk plan. Inom den strategiska planen samlas åtgärder som finansieras av såväl EGFJ som Ejflu. Dessa har tidigare varit separata, vilket har lett till behov att säkerställa samordning. Ett samordningsbehov finns även fortsättningsvis, men det ingår numera i själva strukturen för en strategisk plan. Vidare finns i förslaget till strategisk plan tillräcklig information om komplementariteten med andra unionsinstrument, däribland Horisont Europa och Life

När det gäller livsmedel bör fokus vara på att minska de konsumtionsbaserade utsläppen och inte ensidigt de territoriella utsläppen från jordbruket - Motivering

Rekommendationen bereds vidare.

Omfattningen på det ekologiska jordbruket bör inte överstiga den inhemska efterfrågan - Beskrivning

Det bör noteras att den strategiska planen är otillräcklig för att målen i den svenska livsmedelsstrategin ska kunna uppnås. Det är också tveksamt om den strategiska planen bidrar till en begränsning av de global klimatutsläppen eftersom fokus är enbart på de territoriella utsläppen från jordbruket.

Omfattningen på det ekologiska jordbruket bör inte överstiga den inhemska efterfrågan - Motivering

Det övergripande målet för livsmedelsstrategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ***ekologisk***, bör svara mot konsumenternas efterfrågan.

Rekommendationen ligger i linje med Kommissionens kommentarer till Sverige och de underliggande behov som kopplas till åtgärden. Konsumenternas ökande efterfrågan av ekologiska produkter behöver kunna mötas av producenterna. I den åtgärdsplan som Jordbruksverket utarbetat med etappmål för bland annat produktion och konsumtion finns en ambition att ekologisk produktion ska öka i takt med efterfrågan. Denna kopplar också till den svenska livsmedelsstrategin. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027

Processen för framtagandet av strategisk plan för 2023 - 2027 bör utvärderas - Beskrivning

Den gemensamma jordbrukspolitiken präglas fortfarande av en hög komplexitet. Ett mycket omfattande arbete har lagts ner på framtagandet av förslaget till strategisk plan, framför allt av Näringsdepartementet och Jordbruksverket.

Förhandsutvärderingen har skett parallellt med framtagandet av förslaget till strategisk plan, i en iterativ arbetsprocess där resultatet av förhandsutvärderingen fortlöpande har förts in i arbetet med den strategiska planen. Förhandsutvärderingen har således också genomförts stegvis, med avrapportering under och efter varje steg. I ett första steg lämnade vi i en rapport 2020 -07- 09 en bedömning av SWOT- och behovsanalyserna. Därefter har förhandsutvärderingen fortlöpande lämnat underhandssynpunkter till Jordbruksverket på utkast till åtgärdsförslag , som Jordbruksverket successivt har arbetat fram på uppdrag av Näringsdepartementet.

En samlad bedömning av de reviderade åtgärdsförslag som Jordbruksverket lämnade till Näringsdepartementet december 2020 t o m mars 2021 redovisades i en rapport 2021-03-31. Det fanns då ingen samlad interventionsstrategi, utan vår bedömning av interventionslogiken baserades enbart på de enskilda åtgärdsbeskrivningarna. Förhandlingar om förordningen har pågått under hela processen, vilket har lett till upprepade förändringar och osäkerhet kring förutsättningarna för arbetet på nationell nivå.

Efterhand som olika underlag har presenterats har därefter gjorts en bedömning av den strategiska planens målsättningar, interventionslogik och budgetfördelning (steg 2B). Ett första rapportutkast avseende steg 2B överlämnades 2021-09-13. Då var budgetfördelningen preliminär och målvärden och indikatorer saknades. Under oktober - november 2021 har förhandsutvärderingens steg 2B, steg 3 och steg 4 i praktiken skett parallellt, där fortlöpande nya och/eller förändrade underlag till de olika delarna i den strategiska planen har presenterats av Näringsdepartementet och Jordbruksverket. Det samlade förslaget till strategisk plan överlämnades till förhandsutvärderaren samtidigt som den lämnades till gemensam beredning i Regeringskansliet (GB), vilket var två arbetsdagar innan utkast till slutrapport från förhandsutvärderingen ska överlämnas. Förutsättningar för förankring av den samlade bedömningen av förslaget till strategisk plan i förhandsutvärderingsteamet som helhet har därför saknats. Det kan således finnas delar i detta utkast till slutrapport från förhandsutvärderingen som är otillräckligt avstämda mot varandra.

Processen för framtagandet av strategisk plan för 2023 - 2027 bör utvärderas - Motivering

Arbetet med SP har varit beroende av förhandlingarna inom och mellan EU:s institutioner och har varit beroende av när erforderliga styrdokument blivit tillgängliga. Samtidigt blev de nationella budgetmässiga förutsättningarna inte klara förrän september 2021, vilket har påverkat möjligheterna att beräkna målvärden mm. Förhandsutvärderarna har arbetat parallellt och haft tillgång till de underlag som fanns tillgängligt, men osäkerheterna har sammantaget påverkat processen som helhet. Processen kommer att utvärderas inom Regeringskansliet.

Regeringen bör regelbundet få rapporter om GJP:s bidrag till att begränsa klimatpåverkan - Beskrivning

Det finns vissa åtgärder i den strategiska planen som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS.

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck.

Det finns i strategiska planen inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framförallt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Icke desto mindre är det viktigt att jordbruket gör allt för att eliminera behovet att använda fossila bränslen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Regeringen bör regelbundet få rapporter om GJP:s bidrag till att begränsa klimatpåverkan - Motivering

Uppföljning kommer att ske via de resultatindikatorer som vi anger under särskilt mål 6 och som visar anslutningen till olika ersättningar. Fördjupade utvärderingar kommer att ske under programperioden av klimateffekter för ersättningar där det är relevant. Jordbruksverket kommer gör en bedömning enligt rekommendationen om analys av den strategiska planens effekter för klimatet. Genom dessa uppföljningar och utvärderingar bör det gå att följa klimatpåverkan av GJP. Rekommendationen bedöms inte föranleda några justeringar i den strategiska planen för åren 2023-2027.

Resultat och outputindikatorer bör ses över. - Beskrivning

I vår tidigare rapport 2021-04-23 noterades att det inte fanns någon koppling till 12 av resultatindikatorerna i någon av åtgärdsbeskrivningarna. Det fanns t o m en resultatindikator som är obligatorisk för prestationsöversyn, men som inte hade koppling till något av åtgärdsförslagen. Vi rekommenderade därför i vår rapport 2021-04-23 att Jordbruksverket skulle se över kopplingen mellan resultatindikatorerna och föreslagna interventioner. Mot bakgrund av att åtgärdsförslag har tagits bort respektive tillkommit i förslag till strategisk plan 2021-11-12, samt att resultatindikatorer har ändrats och fått andra nummer, samt att kopplingen har setts över mellan åtgärdsförslag och resultatindikatorer i interventionslogiken har vi i förhandsutvärderingen genomfört en ny analys av kopplingen mellan resultatindikatorer och åtgärdsförslag. De rekommendationer som vi lämnade i utkast 1, daterad 2021-11-16, har åtgärdats. Förhandsutvärderaren gör följande observationer när det gäller outputindikatorer, resultatindikatorer och målvärden: - I interventionslogiken saknas koppling mellan 19 av resultatindikatorerna och någon åtgärd, - I den strategiska planen finns motivering till valda resultatindikatorer samt motivering till varför rekommenderade resultatindikatorer inom respektive specifikt mål inte valts. Det saknas dock motivering till varför resultatindikator R.13 Minska utsläpp från djuruppfödningssektorn inte valts. - För åtgärd Stöd till kompetensutveckling är det inte tydligt vilken outputindikator som avses användas då O.31 respektive O.33 anges på olika ställen i den strategiska planen. - Formuleringarna av indikatorerna bör ses över så att de överensstämmer med förordningen. Det kan också noteras att för biodlingssektorn, som består av sex olika stödåtgärder, saknas resultatindikator. När det gäller målvärden har vi gått igenom de underlag som har presenterats för dels outputindikatorerna, dels resultatindikatorerna. De målvärden som presenteras i förslaget till strategisk plan är baserade på den evidens som finns tillgänglig och i övrigt den samlade kunskapen och erfarenheten inom Regeringskansliet och Jordbruksverket. Vi har inte funnit några målvärden som är uppenbart felaktiga. När det gäller åtgärden ”Investeringsstöd för diversifiering och utveckling av livsmedelskedjan” finns dock en alltför knapphändig analys om varför man kommit fram till angivna målvärden för output- respektive resultatindikatorn. Målvärdet för resultatindikatorn för stödet till Leader visar på en hög ambitionsnivå, men bygger enbart på historiska data av intresset för Leader och inte en framåtblickande analys av behovet. Det kan dock noteras att flera av målvärdena för resultatindikatorer inte anges som andel utan i stället som indikatorns täljare. En av resultatindikatorerna för kompensationsstöd har inte fått något målvärde, utan redovisas enbart tillsammans med övriga åtgärder som bidrar till indikatorn. Rekommendationerna från förhandsutvärderaren under processen när det gäller indikatorer och målvärden har tillgodosetts.

Resultat och outputindikatorer bör ses över. - Motivering

Rekommendationen bereds vidare

Stödens utformning bör ge incitament till att digitala metoder för bland annat kompetensutveckling, samarbete och tillsyn utvecklas och införs - Beskrivning

Det finns vissa åtgärder i den strategiska planen som har en positiv inverkan på klimatet genom negativa utsläpp. Det gäller återvätning av våtmarker, fångstgrödor och bio-CCS.

Klimatomställningen förutsätter ett globalt perspektiv, vilket saknas i den strategiska planen. Den viktigaste enskilda aspekten är att stödet ska säkerställa att de rätta förutsättningarna skapas för de globala marknaderna. Den föreslagna strategiska planen gör inte detta, p g a det ensidiga fokuset på den nationella

produktionen och det territoriella utsläppet i Sverige från den nationella produktionen. Utgångspunkten bör i stället vara att livsmedel produceras där det gör minst klimatavtryck.

Det finns i strategiska planen inga incitament till utfasning av fossila bränslen, vilket är nyckeln till att nå målen i Paris-avtalet. Utsläppen från jordbruket kommer visserligen inte framförallt från fossila bränslen, utan från biologiska källor. Icke desto mindre är det viktigt att jordbruket gör allt för att eliminera behovet att använda fossila bränslen. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Stödens utformning bör ge incitament till att digitala metoder för bland annat kompetensutveckling, samarbete och tillsyn utvecklas och införs - Motivering

Beskrivningen av stöden är i de flesta fall teknikneutrala och rekommendationen rör därför främst genomförandet under den kommande programperioden. En ökad digitalisering av tjänsterna kan hanteras genom krav som ställs vid upphandling och/eller utlysningar. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

Villkoren för stöd bör systematiskt utformas för att stimulera begränsningar av klimatpåverkan. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt - Beskrivning

Villkoren för stöd bör systematiskt utformas för att stimulera begränsningar av klimatpåverkan. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt. Motsvarande medel bör istället användas för stöd till en verklig klimatomställning av transporter inom jordbruket, såsom transporteffektivisering, skapa förutsättningar för genomförandet av reduktionsplikt för arbetsmaskiner och fordon samt att ersätta transportbehov med digitala lösningar.

Villkoren för stöd bör systematiskt utformas för att stimulera begränsningar av klimatpåverkan. Subventionerna av användningen av fossila bränslen bör tas bort helt - Motivering

Villkoren för stöd kommer att ses över inför nästa programperiod. Frågan om nationella subventioner hanteras inte inom GJP. Förslag om detta bereds f.n. inom Regeringskansliet. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

Visualiseringar - Beskrivning

Visualiseringarna i den strategiska planen bör uppdateras utifrån fastställd förordning och målformuleringarna i den strategiska planen bör ses över utifrån målformuleringarna i förordningen.

Visualiseringar - Motivering

Kommer att åtgärdas under våren 2022.

Överkompensationen av transporter med egen bil bör tas bort och ersättningen minskas från 40 kr per mil till av Skatteverket angiven nivå (f n 18,50 kr) - Beskrivning

En enkel och självklar åtgärd skulle vara att ta bort alla subventioner till bilåkande inom sådana åtgärder som exempelvis samarbete, leader, fäbodar och kompetensutveckling. Detta skulle kunna skapa incitament till ökat utnyttjande av distansöverbryggande teknik eller annan utveckling av digitala lösningar, som ersättning för traditionella koncept och arbetssätt.

Överkompensationen av transporter med egen bil bör tas bort och ersättningen minskas från 40 kr per mil till av Skatteverket angiven nivå (f n 18,50 kr) - Motivering

Nivån 40 kr per mil är den ersättning som utgår för yrkesmässig körning och baseras på aktuella prisnivåer. Enhetskostnaden för milersättning beräknas på statistik och objektiv information från Statistiska centralbyrån och konsumentverkets kalkyl www.bilsvar.se. Den av Skatteverket fastställda summan om 18,50 är den som är befriad från skatt. Rekommendationen bedöms inte föranleda någon justering i den strategiska planen för perioden 2023–2027.

3. Förhandsutvärderingsrapport

Se bifogat/bifogade dokument

4. Strategisk miljöbedömningsrapport

Se bifogat/bifogade dokument

Bilaga II om en swot-analys

Se bifogat/bifogade dokument

Bilaga III om samråd med berörda parter

Se bifogat/bifogade dokument

Bilaga IV om grödspecifikt stöd för bomull (i förekommande fall)

Bilaga V om ytterligare nationell finansiering som ges inom ramen för den strategiska GJP-planen

Grund	Intervention	Budget	högre antal stödmottagare	högre stödnivå	finansiering till en viss insats inom interventionen	Ytterligare information
Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	KNOW(78) - KOMPUTV Stöd till kompetensutveckling	114 703 352,00				Se beskrivning 5.3.8 KOMPUTV. Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering är gruppundantag enligt SA.118162 och de minimis-regler. Unionsbidrag i euro 25 452 674. Ingen ytterligare nationell finansiering
Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	INVEST(73-74) - INVVATTEN Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder	45 913 978,00				Ersättningen kan även ges till andra markförvaltare än jordbrukare för annan mark än jordbruksmark. Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering är de minimis-regel. Unionsbidrag i euro: 27 548 388 Ingen ytterligare nationell finansiering
Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	INVEST(73-74) - INVDIV Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	16 663 537,00				Stöd lämnas för investeringar i annan verksamhet än jordbruksverksamhet. Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering är de minimis-regel. Unionsbidrag i euro: 3 697 639 Ingen ytterligare nationell finansiering
Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	COOP(77) - EIP Innovationsstöd inom EIP-Agri	56 437 919,00				Stöd kan även lämnas för innovationer som avser annan verksamhet än jordbruksverksamhet. Typ av statligt stödinstrument som

Grund	Intervention	Budget	högre antal stödmottagare	högre stödnivå	finansiering till en viss insats inom interventionen	Ytterligare information
						ska användas för klarering är de minimis-regel. Unionsbidrag i euro: 12 253 575 Ingen ytterligare nationell finansiering
Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	COOP(77) - LEADER Stöd till Leader	184 408 600,00				Stöd kan även lämnas till satsningar som avser annan verksamhet än jordbruksverksamhet. Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering är de minimis-regel. Unionsbidrag i euro: 92 204 301 Ingen ytterligare nationell finansiering
Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	INVEST(73-74) - INVFÖR Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	20 424 238,00				Se beskrivning 5.3.8 INVFÖR Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering är de minimis-regel. Unionsbidrag i euro: 4 532 138,50 Ingen ytterligare nationell finansiering
Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	COOP(77) - SAM Stöd till samarbete	84 388 127,00				Stödet kan även ges till satsningar som avser annat än jordbruksverksamhet. Typ av statligt stödinstrument som ska användas för klarering är de minimis-regel. Unionsbidrag i euro: 18 725 726 Ingen ytterligare nationell finansiering

Nationellt ekonomiskt stöd inom sektorn för frukt och grönsaker enligt förordning (EU) 2021/2115

	Kalenderåret 2023	Kalenderåret 2024	Kalenderåret 2025	Kalenderåret 2026	Kalenderåret 2027	Totalt 2023–2027

	Kalenderåret 2023	Kalenderåret 2024	Kalenderåret 2025	Kalenderåret 2026	Kalenderåret 2027	Totalt 2023–2027
Beräknat belopp för nationellt ekonomiskt stöd (i euro) (artikel 53)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Årlig beräknad storlek på det nationella ekonomiska stödet i sektorn för frukt och grönsaker per berörd region och totalt för medlemsstaten

Inte relevant för SE

Bilaga VI om nationellt övergångsstöd (i förekommande fall)

a) Den årliga sektorsspecifika finansieringsramen för varje sektor inom vilken nationellt övergångsstöd beviljas

Sektor	Den sektorsspecifika finansieringsramen, euro				
	2023	2024	2025	2026	2027

b) I förekommande fall, den högsta stödnivån per enhet för varje år under perioden

Sektor	Den högsta stödnivån per enhet, i %				
	2023	2024	2025	2026	2027

c) I förekommande fall, information angående ändring av referensperioden i enlighet med artikel 147.2 andra stycket

Sektor	Information angående ändring av referensperioden

d) En kort beskrivning av hur det nationella övergångsstödet kompletterar interventioner inom ramen för den strategiska GJP-planen

Annan bilaga: Överensstämmelse med och bidrag till unionsmålen för 2030

Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att minska förlusterna av näringsämnen med 50 % samtidigt som det säkerställs att markbördigheten inte försämras

Se avsnitt 2.3.3

Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att 10 % av jordbruksarealen ska innehålla landskapselement med stor mångfald.

Se avsnitt 2.3.3

Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att 25 % av EU:s jordbruksmark ska avsättas för ekologiskt jordbruk

Se avsnitt 2.3.3

Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att minska den totala användningen av och risken med kemiska bekämpningsmedel och användningen av farligare bekämpningsmedel med 50 %

Se avsnitt 2.3.3

Nationellt bidrag till EU:s mål för 2030 om att minska försäljningen av antimikrobiella medel för produktionsdjur och inom vattenbruket med 50 %

Se avsnitt 2.3.3

Nationellt bidrag till EU:s mål för 2025 om utbyggnad av snabbt bredbandsinternet på landsbygden för att uppnå målet om hundraprocentig åtkomst

Se avsnitt 2.3.3

DOKUMENT

Dokumentrubrik	Dokumenttyp	Datum för dokumentet	Lokal referens	Kommissionens referensnummer	Dokumentation	Skickat den	Skickat av
Förhandsutvärdering och strategisk miljöbedömning	Bilaga I: Förhandsbedömning och strategisk miljöbedömning enligt direktiv 2001/42/EG	16 dec. 2021		Ares(2026)1212968	Förhandsutvärdering och strategisk miljöbedömning	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Intyg om granskning kalkyler	Övriga dokument från medlemsstaterna	22 dec. 2021		Ares(2026)1201063	Intyg om granskning av kalkyler	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Samråd mellan parterna	Bilaga III: Samråd mellan parterna	6 maj 2022		Ares(2026)1212968	Samråd mellan parterna	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Intyg om granskning kalkyler revidering kompensationsstöd 220705	Övriga dokument från medlemsstaterna	5 juli 2022		Ares(2026)1201265	Intyg om granskning kalkyler revidering kompensationsstöd 220705	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Förutsättningar för den gemensamma jordbrukspolitiken 2021-2027	Bilaga II: Swot-analys	8 juli 2022		Ares(2026)1212968	Förutsättningar för den gemensamma jordbrukspolitiken 2021-2027	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Intyg om granskning kalkyler revidering kompensationsstöd 240213	Övriga dokument från medlemsstaterna	13 feb. 2024		Ares(2026)1201378	Intyg om granskning kalkyler revidering kompensationsstöd 240213	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Notifiering av justeringar i den strategiska planen som följer av Sveriges notifiering i ISAMM om att tillämpa undantag vad gäller GAEC 8 för 2024	Anmälan av miljösystem kopplade till GAEC 8, år 2024	7 mars 2024		Ares(2026)1201921	Notifiering SP följdändringar GAEC 8 undantag 240307	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Intyg om granskning kalkyl BLOM 240625	Övriga dokument från medlemsstaterna	25 juni 2024		Ares(2026)1201504	Intyg om granskning kalkyl BLOM 240625	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Intyg om granskning kalkyl VALL och ZON 250204	Övriga dokument från medlemsstaterna	4 feb. 2025		Ares(2026)1201635	Intyg om granskning kalkyl VALL och ZON 250204	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
7.3.1.1.5.1 Beskrivning av kontroll- och sanktionssystem för IAKS-stöd	Bilaga I, kapitel 7 Styrnings- och samordningssystem	24 apr. 2025		Ares(2026)1212968	7.3.1.1.5.1 Beskrivning av kontroll- och sanktionssystem för IAKS-stöd	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese
Programme snapshot 2023SE06AFSP001 7.2	Dataöversikt innan du skickar	3 feb. 2026		Ares(2026)1212968	Programme snapshot 2023SE06AFSP001 7.2 Programme snapshot 2023SE06AFSP001 7.2	3 feb. 2026	LJUNGQUIST, Therese